

Incipiunt tituli libri sexti huius summe in quo dicitur libro tra-
ctat de sacro ordine et de personis rebusque ecclesiasticis.

De clericatu et tonsura.	i.
De sacramento ordinis.	ii.
Quis potest ordinare.	iii.
De collatione ordinis.	iiii.
De scrutinio ordinandi.	v.
De innocencia ordinandi.	vi.
De monogamia.	vii.
De sobrietate.	viii.
De prudentia.	ix.
De pudicitia.	x.
De omni.	xi.
De hospitalitate.	xii.
De doctrina.	xiii.
De modestia.	xiiii.
De ordinandis non debet esse litigiosus. non cupidus. timor sue bene prepositus.	xv.
De debet esse non neophytus.	xvi.
De non debet esse solenniter penitens.	xvii.
De curialibus.	xviii.
De obligato ad ranocina.	xix.
De seruis non ordinandis.	xx.
De corpore vicariis.	xxi.
De filijs presbyterorum.	xxii.
De adulto differre baptizari vsq; ad egritudinem.	xxiii.
De peregrinis et ignotis.	xxiiii.
De etate ordinandi.	xxv.
De impedimento sexus.	xxvi.
De impedimento infamie.	xxvii.
De ecclesijs edificandis et vniendis.	xxviii.
De consecratione ecclesie et altarium et cimiterij.	xxix.
De emunitate et aliorum perennitatem ad ecclesias.	xxx.
De sepulchris.	xxxi.
De parochijs.	xxxii.
De pbenis et hñsicio: et quibus. f. pferri debent.	xxxiii.
De residentia clericorum in ecclesijs.	xxxiiii.
De decimis et primitijs.	xxxv.
De peculio clericorum.	xxxvi.
De alienatione et precario rerum ecclesie.	xxxvii.
De dignitatibus ecclesiasticis in communem.	xxxviii.
De papatu.	xxxix.
De legato.	xl.
De patriarchis.	xli.
De archiepiscopis.	xlii.
De episcopis.	xliii.
De dignitatibus pallij.	xliiii.
De officio iudicis ordinarij.	xlv.
De vicarijs.	xlv.
De regularibus sine religiosis.	xlvii.
De privilegio et conseruationibus privilegiorum.	xlviii.
De interpretatione dubiorum.	xlix.
De clerici vel mōachi nō imiscēat se sēcularib; negocijs.	i.
De dispensatione.	ii.
De obedientia que debetur prelati.	iii.
De cōsilio. exactionibus. pcuratōib; et visitatōib;.	iiii.
De excessu prelatorum contra subditos et eōuerso.	v.
De symonia.	vi.

Incipit liber. vi. de sacramento ordinis. Et primo de
clericatu et tonsura. Lulus primus.

expeditis per dei grās his

q; pñit ad sacm pñie et vñcie
extreme. Cōsequēter pñit ad i
de sacro ordi. Et pmo de qñs
vñt ad ordi. scdo de ipo ordi. tñ

cio de cōsequētib; ordi. Circa pñm pñm qñt quō alijs
fuit clerico. scdo qñt pñt pñt clericatū. tñcio qñt tales nōmī
clericatū: et vñt renūciat spaliū bonis. qñt vñt epī tenēt de
ricatū. qñt qñt clericatū tenēt cōsuetudine. scdo qñt clericatū
tenēt officij dñe. Circa pñm scdū qñt clericatū hoc nō.
scq; qñt pñm qñs dñs oñmib; epūs ipse facit et cōsuetudine cō
na: ipo epō cā mōdū: et clericatū postea cōplēti iudic. Dum
aut tōdēt cū epūs dñt et pñna et. Bñs ps hēre. m. et ca. m.
tu es qñt hēre. m. mibi. tñcio dñt epō qñs oñmib; et be
neditōes. hoc pñt ordinario. et vi. xxii. psalmista.

Itē secūdū sciendū qñt cōferre potest clericatū
sue psalmistam: que duo p eodē accipiunt. epō
scopus vñt dñm et supra illis qui sunt de sua dñ
celi. Abbas etiam monachis suis et alijs pleno iure sibi sub
iectis in monasterio suo cōferre potest clericatū: et etiā bo
nariarum et leccosarum. lxx. dist. ca. j. et ij. Bñt tamē pñ
nocentius extra de sup. ne. pñ. sup. pñm. ca. qñt abbas et
oñmib; et acolitam cōferre non potest nisi habent et pñ
mlegio. hēc Innocentius. Alijs autem in alio loco cōferre
non debet. ar. lxx. di. ca. j. Bñt tamen cōferat caractē cō
fert. Et hoc est intelligendū de abbate qui est pñt. et cū
episcopus imposuit manū sū mōdū pñtendū abbas
vñt dñm ibidem. hēc Dñs. et Ros. Doc idē potest electus
in abbate pñt episcopus differat benedicere cū. vñt dñt. Bñt
extra de etia. cum contingat. ar. et de sup. ne. pñ. statum. Et
cōfert abbas clericatū quādo facit tonsuram cū corōa lxx
cis cōferat. et de etia. cū cōfigat. i. ter. et i. glo. Scdm glo.
tamen. lxx. dist. c. j. abbas uniatas potest etiā alterius mo
nasterij monachos ordinare. lxx. q. ij. lxx. dist. Sed nūq;
pñt pñt ipse pñt. Rñdeo. Ray. et Dñs. dñt et pñt. et
scq; pñt qui habet curas ecclesie: nō alius. maxime si in
chipsi vel plebanus. sic intelligunt illud. lxx. di. pñt. et
ca. psalmista. vñt dñt qñt psalmista suscipe pñt officium cō
tandū sola iussione pñt. vñt exponunt officium. id est cō
fici ordinem. Dñm etiā sententia fuisse vidēt Innocē. et
Dñs. dñt qñt pñt simplex hūc ordinē cōferre potest
in die tñcio: vel alio festo. Et qñt i campania pñt simplex
coo: et maxime archiepiscopi cōferunt ordinem. Alij dicunt
qñt non. vñt intelligunt pñt. c. non de ordinis collatō
ne: sed de ordinis collatō executione. vñt exponunt officium.
id est officij executionem. Dñm sententia fñm Dñs. agnō
batur et ordinē scripture libri pontificalis: in quo primo pñ
nitur ordo ad clericatū faciendū. postea ponit dñm: c. pñt
mista de verbo ad verbum. quasi dicat. ostendimus sub qua
forma tonsura tetur ab episcopo. Et ex quo ē sic tonsura
psalmista. i. cantor: postq; ab archidiacono fuerit instruitus.
pñt officij cantādi suscipe sine cōscia epī sola iussione pñt
pñt dicente sibi. vide vñt qñt ore cantas. corde credas. et qñ
corde credis operibus approbes. q. vi. hēc sunt verba quibus
dñs habet officij executionem. Nam pñt hēc verba non reu
pñt ordinem: quod tamen sequetur fñm Dñs. Item dñt
extra de etia. cum contingat. qñt non licet abbas etiam pñt
tēro hūc ordinem cōferre: nisi recepit ab episcopo manus
impositionem. ergo non licet pñt simplici. Alij vñt
dicunt qñt supradicta capitula loquuntur fñm cōsuetudines
aliquarum ecclesiarum in quibus vel de cōsuetudine quam
papa sit et tolerat: vel de delegatōe pape simplices pñt pñt
ferunt ordinem istum.

Itē tērcium sciendū qñt huiusmodi persone habē
tes tonsuram cum corōa vocantur clerici. qui vñt
dñt pñm. vij. etymologia. c. m. clerici hēc
appellatos esse credimus. qñt adamas electus est forte: quē

per apostolos legimus ordinatum. clerici enim grece latine
fors vel hereditas dicitur. Unde ergo dicti sunt clerici. quia
de sorte sunt domini: vel quia domini partem habent. Sed
numquid in susceptione corone renunciat quoniam temporalibus
bonis? Respondeo renunciare temporalibus bonis i eo qui
ecclesie deseruit: sive in eo qui clericus sit est perfectio non
necessitatio. Unde hoc fuit in ecclesia primitiva quod nihil ali-
quod spem habebat nec suum esse dicebat. Et adhuc hodie
in perfectione religionis per gratiam inuenitur. Ad hoc
tamen clericus nec iure humano nec diuino compellitur. et de
no tamen equo minus debent insudare sollicitudinem tempo-
ralium clericis quam laici. ratio est. cum quia pueros non expectat
sicut laici: tum quia magis debent esse intenti spiritualibus
et sollicitudo temporalis spirituales excludit. Et ideo textus
reus aliquando loquuntur quasi clerici debeant omnibus tem-
poralibus cedere. et omnia dimittere: sed hoc non intelligitur
quo ad possessionem: sed potius quo ad affectionem. Nec eni
am induit sibi nouam obligationem super alios. et debitor
sed de dono et equo. Unde dicit concilium Aiga. xij. q. j. epu-
scopi de rebus propriis vel acquisitionibus quicquid habent de
proprio suis hereditibus si voluerint relinquunt. Et quo patet quod
non tamen illi clerici qui non habent nisi tonsuram. sed etiam epi-
scopi licite possunt proprium habere. Augustinus. Non sentit
quod nullus clericus debet habere proprium. ut patet. l. vlti. de
commun. vita clericorum. et habetur. xij. q. j. uolo. postea ta-
men mutat concilium. Unde dicit in quodam sermone. ha-
beret in dicta questione. Et ego sum qui statueram nullum
ordinare clericum nisi qui vellet mecum manere. ut si vellet
a proprio recedere certe illi clericatum tollerem. Et ecce in con-
spectu dei et nostro concilium mutatur: qui volunt habere prop-
rium: quibus non sufficit reus et ecclesia maneat ubi volunt
non illis auctore clericatum. Si obijciat illud. Dicitur. ad
Hebr. iij. q. iij. possidet. et cum propheta dicit. dñs pā bēdi-
nec. nihil est deū habere pōr. cum ergo quilibet clericus cum
tonsurā hēc dicit. g. rē. Dicitur quod hoc non dicit quod ius dimit-
tat: sed quod contrarium quod affectus relinquat. vel potest dici quod ha-
bere est dominum dicitur: quando possessio communio pponit: non quod
supponit. hēc Bon. iij. dist. xxiij. p. j. q. j. ar. iij. c. i. ca. j. et
pē. iij. di. xxiij. q. j. ar. iij. q. j. o.

Itaque quoniam sciendum quod clericus aut est promor-
ad ordines sacros aut non. si sic aut habet aliunde
vnde sufficienter possit vivere ad necessitatem natu-
re et dignitatem status vel persone. et sic prelatus non tenetur
ei prouidere. j. q. ij. pastor ecclesie. et extra de preben. episcopus
si. et c. nō. Et licet nemo tenetur suis stipendiis militare. quia
tamen ipse voluit promoueri ratione ordinis: referre tenetur
ecclesie. nec tenetur sibi prelatus prouidere: cum non pos-
sit indignitatem allegare. Aut non habet: et tunc tenetur ei prouide-
re ordinis. vel eius successor. extra de preben. cum fin. apostolum: et c. episcopus. et c. non liceat. Ratio est quia est obli-
gatus ecclesie: nec ad auctorem seculi valet redire. Ius autem non sit
promotus ad sacros. Aut referunt ecclesie: nec habet vnde su-
stentetur. et tunc tenetur ei quodammodo referre. aut non referunt et
tunc non tenetur ei plus quam alteri pauperi nisi ex honestate.
Iura vero que loquuntur de hac materia predicto modo sunt intel-
ligenda. hēc Rich. iij. dist. xxiij. q. j. ar. iij. c. j. pē. iij. dist.
xxij. q. j. ar. iij. q. ij. o. Secundum autem Ber. extra de preben.
non liceat. Episcopus ita tenetur prouidere constitutus in minoribus
sicut constitutus in maioribus: si non habent vnde vivere
possunt. cum dicatur in dicto. c. indistincte. non facit clerici
cos. ar. ej. de fil. presby. appellatōe enim clericorum omnes maiores
et minorum ordinum continentur. xj. q. j. de persona. Eccle-
sia tamen romana non consentit cogere episcopos nisi per vias
qui sunt in sacris. extra de preben. cum fin. apostolum. hēc
Ber. Secundum vero Bon. non tenet prouidere constitutus in mi-
noribus. Et intelligit quod dicitur in c. non liceat. non faci-
at clericos de clericis i sacris. de hoc vide. j. i. q. qd si platus
rē. Sed quare successor tenet prouidere cum successor non
ueniatur ex relicto. L. ne ex relicto refut. l. vna. Re-
spondeo ne in obprobrium cleri mendicare cogatur. extra de
cleri. comu. Johannes. in fi. vel dicendum quod non tam succes-
sor quam ecclesia puniatur que non resistit in tali promotione episcopo

Episcopus enim non ordinatur sine consilio ecclesie. xxiij. dist. c. penult.
Vnde puniatur si ei relinquenti non resistat. ij. q. vij. quapro-
pter. Et hoc intelligit si episcopus examinatur. si autem alij examina-
uerint ipsi tenebunt. iij. dist. si seruus. ar. ej. de pbe. cum fin.
apostolum. ibi nullo pntante. hēc Ber. ibidem. Dicunt tamen qui
dam ut fin. et Bon. extra de preben. cum fin. apostolum. quod si
episcopus qui examinatur per se antequam prouideret reponeret. vel episcopus
qui resignaret: et de suo patrimonio haberet vnde prouideret pos-
set ipsemet non eius successor prouidere sibi deberet. ar. ej.
de preben. de multa. j. et si ultra sex menses. Si autem examinatur
per alium dic. ut. j. dist. xij. q. qd si archiepiscopus.

Itaque quantum queritur plura. scilicet utrum clericus non
beneficiat nec in sacris constitutus teneatur portare
tonsuram? Respondeo. clericus tales aut publice exer-
cent repugnantes habuit clericali: aut non. si sic licet talia ex-
ercendo peccent non portando tamen tonsuram non peccant
immo magis eam portando peccarent. Et tales si admoniti
ab eo ad quem spectat emendare se contempserint: privilegium
clericale hiant exortes. extra de sen. excō. contingit. Si vero non
exercent talia peccant non faciendo sibi tonsuram fieri: et ad eam
portandam possunt et debent cogi. Et sic debet intelligi illud
dist. xxiij. et extra de vi. et hone. cleri. si quis. hēc Rich. iij.
dist. xxiij. q. ij. ar. iij. c. Secundum autem Rich. ibidem. clericus
habens pnam tonsuram non potest eam deferre sine peccato
mortalis. sed hoc est verum secundum Bon. nason. nisi causa rationabilis
ad hoc moueat. vnde si ex sola libidine laycandi eas deferat fin.
cum mortaliter peccat. Etiam clericus uxori non tamen
bigami teneatur portare tonsuram? Respondeo. clericus ta-
les aut videntur privilegio clericali aut non. si sic. tenent eas
portare. extra de vi. et ho. de. clericus si tonsuratur. Si non aut
hoc est vel declinet ecclesiasticum indicium: quod propter suum
delictum timent credentes facilius euadere a curia laycali. Aut
hoc est quia volunt ad actus laycales penitus se transferre. et
milites fieri. vel alia secularia operari. primo modo cogi possunt
et debent ut tonsuram ferant: et indicium ecclesie subeant. Secundo
credo quod cogi non debent. Et sic intelligi debet. ej. de cleri. comu.
Johannes. et c. ex pre. et c. vi. pultatōi. hēc Rich. iij. dist. xxiij.
q. ij. ar. ij. o. Secundum autem aliquos illud. c. clericus. ubi dicitur
quod clericus coniugatus debet ferre tonsuram. Intelligitur
si recipit beneficium ecclesiasticum: et habeat spem redeundi
ad ecclesiam. et si sine scandalo uxoris ferre potest ipsam. extra
de vi. et ho. cleri. Johannes. Intelligendum insuper quod nulli licet
conferre clericalem tonsuram coniugato: nisi volenti religio-
nem ingredi. vel ad sacros ordines promoueri. fin. q. est i sa-
cris canonibus diffinitum. Et qui contra hoc facit est suspē-
sus a collatione eiusdem per annum. libro. vi. de tempore. or-
dini. nullus. Etiam bigami teneant non portare tonsuram
Ratiō: clericus bigami aut sunt seculares. et sic si tenent portare quod
omni privilegio carent. dist. lxxvij. quisquis. immo prohibent sub
anathemate eas deferre. ej. de bigamis. i. consi. Brege. et c. al-
tercatōis. et est cōminatō: non nisi. vnde cōrariū faciens non
est excommunicatus ut ibidem in glo. Ber. Et intelligitur
illa excommunicatio de his qui sic in minoribus ordinibus contra-
xerunt. secus est si i sacris extra de bigamis. nup. et c. si no-
bis. fin. Jo. an. Aut religiosi et sic credo quod quilibet licet eas re-
ferre. et prohibuit huiusmodi secretis: altercatōis. referri debet solus
ad illos bigamos de quibus immediate fit ibi mentio. scilicet eos
qui adiecti sunt cohabitanti secularis fori: quod ad bigamos
religiosos patet non extendi. Etiam clericus excommunicatus
recipiens tonsuram ab episcopo debeat iterum tonsurari
post abolitionem ab excommunicatione? Respondeo. Denique. de
gamō. i. quonibus et quolibet. q. nō. q. pma tōsurā facit aut est
ordis aut iurisdicōis. si sit ordis. tunc sicut episcopus scismaticus
et excommunicatus exco potest ea quod sunt ordinis. ita quod habet effectus
illud quod facit. Ita et si quis excommunicatus tonsuratur et tōsuratur. et ideo
quod absolute non debet iterum tōsurari. Si autem hoc sit iurisdicōis
adhuc illud quod facit et ratiō. quod super hoc nulla plures est facta.
scilicet quod tōsuratus excommunicatus nihil recipiat.

Quare videre de sexta. scilicet de obligatione clericorum ad
diuinum officium. Et circa hoc querunt plura. Pri-
mo utrum clericus teneatur dicere horas canonicas?
Respondeo fin. Bonaventuram. iij. dist. xxiij. p. j. q. j. ar.

q. q. o. q. dam obligantur ecclesie. quia etiam ecclesia eis obligatur: ut patet qui beneficia recipiunt ecclesie. in aliquibus autem est conuersio. quia ecclesia eis obligatur. quia ipsi pmo per sacrorum ordinum susceptionem obligantur ecclesie. Unde apparet fm ius comune q. clerici in sacris ordinibus constituti tenent ad horas canonicas ex officio. Infra vo sacros ordines tenent bñficiati ex beneficio. In sacris vo ordinibus pñtunt: et ex hoc bñficiati tenent ex vtroq: hoc dicit ius canonicum et pcedat ius diuinum. hoc dññ. ibidem. Et habent predicta veritate de pfecte adultis fm Roñ. Concordat etiam hñs Jmo. in glo. extra de cele. mñ. volentes. vbi dicit q. pñf: opaconus. subdiacono vel quicunq; beneficiatus tenetur dicere horas canonicas. Et intelligitur beneficiatus fm aliquos quando cum effectu percipere potest fructus. suum beneficiorum i toto vel i parte. Sedm alios vo intelligitur quando habet ius percipiendi. hoc Jmo. Concordat etiam Denf. de gñd. d. i. quibz hñs de quolibet. q. tales tenent dicere: qui peccant mortaliter omitendo eas. nisi rñne infirmitatis vel alterius cause legitime impediens. unde i ca. volentes. dñ dñctric precipimus in virtute sancte obediencie: vt diuinu officium nocturnu pñt ex diuinum: qñmz eis tenentur doceri studiose pñt celebrare et deuote. pceptum autem obligat ad mortale. ergo etc. Potest etiam addi supradictis q. clerici beneficiati sunt obligati ad dicendu horas canonicas nñ ex statuto ecclesie: sed etiam ex obligatõe iusticie: vt voluit aliqui. quia layci seculares redeunt eis reddi tuo: vt quia ipsi implicati assidue negociis secularibus nñ potest intendere diuinu: ipsi mñt ecclesie vices eorum suppleant in canonicis bonis. Etiam clerici qui tenentur horas canonicas dicere tenentur eas dicere deuote. Respõdeo deuotõ potest tripliciter intelligi. Primo modo suauitas mñtis eleuare in deum p cogitatõem et feruentem dilectõem: et hñc generat charitas vel donum sapientie: et est rara. Alio modo datur actualis relatiõ boni operis in deum: vt cum quis faciens aliquid bonum considerat q. faciat illud ppter deum. Tercio modo dñ habitus relatiõ i deũ: vt cum qñ nñ cogitãt de deo facit aliquid bonum: requisitus tñ quare hoc faceret. dicit q. ppter deum pñna deuotõ est pfectio. scda cõgruatio. tertia necessitatio. Unde qui tenent ad horas canonicas tenent eas legere deuote loquendo de tertia deuotõe. vt intelligi potest illud. c. volentes. ibi deuote. Etiam debeant dicere horas attente. Rñdeo q. sic. quod vt melius possint facere debent eas dicendo ab omnibus alijs vacare: nisi aliqua necessitas cogat. licet aut dicens verba sine attẽdẽ ex sua reñidia p negligentiam peccet: non tamen peccat mortaliter. quia iste modus orandi est tñ ex iure positiuo. f. ecclesie: quod nñ obligat nisi ad ea que sub iudicio humano cadere possunt. et hec sunt actus exteriores nñ interiores. Ad hec valẽt supradicta in. v. licti: de oratiõne. ar. iij. q. vtrum de necessitate orandiõ sit q. sit attentã. Etiam hñc sunt dicende singule singulatum singulis bonis. Responder Denf. de gñd. vbi sup. q. sic nisi causa rationabilis sublit. unde Jmo. de occupat. dñ q. consilium est q. simul dicant horas omnes. Et hoc obseruat papa et cardiales. q. dictio bonis habet multa negocia expetire: et melius est puenire q. pueniri. Nec sic intelligẽdum est illud simul. ita q. dicant etiam completoriũ in mane sed horas omnes vsq; ad vespas. Vespas aut et completoriã dicant ante cenam: si etiam non magna necessitas vaget dicẽdum est matutinum segregatim de nocte: et maxime i hyeme. vel saltem in mane cum pñna. Quid de infirmis. dñ Jñ nocentius. c. volentes q. infirmi excusantur a dicendo: si probabiliter videtur eis obesse: et etiam ab audiendo si nñ habet q. dicant i eorum pñna. Quid de religiosis. Respõdeo religiosus nñ tenetur ad horas ratione qua religiosus. vt parẽt religiosus laycus: sed quia ordinatus est i sacris vel etiam ex statuto religionis: possunt omnes clerici obligari etiã nñ ordian. Quid dñ clero seculari studere i theologia. Rñ Jñ Denf. de gñd. vbi. q. tenet dñc horas suas canonicas fm modũ cõsuetũ ecclesie sue: nisi assit cã legitima: ex q. qñm ad modũ absoluit rñe studij i quo recompensat: nñ absoluit autẽ simpliciter a dicendo. vñ Jñm. vbi. q. dñc clerici cuiuslibz or

dis et plani pñt ex cã ab officiis q. i ecclesia dicunt abesse: et bent quãto melius pñt horas canonicas dicere absq; sinopia et reuerẽ. qd si fiat ex crassa ignorantia est mortale. Adñ fm Roñ. nñc apo. circa finẽ q. ppter studij occupatõem vt vñtationem: non excusatur quis a dicendis canonicis bonis. Nec super his ppter talia dispensare pñt eps vel archieps cñ eñico suo: nec abbas cñ suo monacho. Quid si is q. tenet officiu dñc pñt mittat aliqd te officio. Rñdeo Denf. de gñd. qñbz suo. q. tal' si i choro cñct cñ alijs et legat: et tñnt nñ dñc verificatũ vel aliqd talũ: credo q. nñ tenet repat fm q. dñc Jñmo. ibidem. Similiter si aliqd nñ ex malicia et casu legitima causa non inuẽit fm horarum vel principio si opor ter fm Denf. de gñd. vbi supra q. a capite incipiat: vel finẽ perficiat. Et hoc ppter vinculum charitatis respectu cuius id quod ab alijs sit: qui sunt vñm corpus cum eo ab eo reputatur factum: sicut cum vñus chorus dñc vñm versum et alius alium reputatur quilibet totum dixisse. Secus autẽ est si chorus in principio multum proceffit: vel multum dñ ne restat. tunc enim tenetur supplere vel incipere. hoc Denf. vbi supra. Similiter dñc potest q. si quis in officio dñc i choro cum alijs ex necessitate aliqua aliquem psalmũ vel lectionem intermisit: vel aliud tale quod nñ pñt omnium suppleat nisi subtrahat angulum choro in canendo. melius est tantulum transire q. officium choro dimittẽ. quia ecclesia non precepit determinatum numerum talium: sed est placendu i his varia vñctorum. Similiter si quis omittat aliquã horam ex industria sine necessitate mortaliter peccat. scia est ex obliuione. quando tamẽ illam negligentiam recõdit: tenetur supplere illud vel quod omisit vel aliud equiuale: sed parum credo melius. Item quia nñ est aliquis modus speculatiõis officij ad quem omnes tenentur. Ceditur autem q. qui ex aliqua necessitate horas fm ecclesie sue formam nñ dicunt equiuale: tamen p psalmos vel tomicam orationem recipere foret: mortaliter non peccaret. Item in constitutiõne. Alio. et de cele. mñ. dignum. habetur q. clerici tñ religiosi q. aliq car dinalium epop cõmensales comestici possunt se i diuinis officiis coadiutare. Etiam scholaris qui tenent horas canonicas dicere dimittens eas dicere vna die ppter studium et lectiones: ex proposito et spe dicendi alio die peccat mortaliter. Respõdeo fm Denf. de gñd. in qñdñbz de quolibet. si dimittat hoc absq; legitimo impedimẽto est crassa ignorantia et peccat mortaliter. et ideo quẽto querit vñm studium potest esse ita legitimu impedimẽtu omittendi horas: siue est grauis infirmitas. Et ideo est dicendum q. si clericus habet talem necessitatem studij q. dicendo horas immineat erimen et scandalum mortale: cui potest occurrere p studium dimittendo horas nec illam necessitatem potuit preuidere rationabili coniectura: nec per consequens preuenire. tunc non peccat omitendo horas: quia licet dimittere de se sit peccatum tamen ppter maius malum vitandum: amittit rationem peccati. plus enĩ tenet occurrere scandalo ad quod tenetur ex omni no precepto q. dicere horas ad quod tenet ex consuetudine vel ex edicto ecclesie. unde in hoc pot ecclesia dispensare non i pmo. imo peccaret dicendo horas: et nñ occurrendo illi scandalo et discrimini. Et hoc dñc conciliũ Tolosanũ. et habetur de cons. dist. iij. c. duo. et dist. xij. duo mala. Si autem non sit talis necessitas: sed potest diuinu lectõ. aut studium sine tali discrimine et scandalo mortali: aut potuit preuidere rationabili coniectura: quod ventus erat: et puenire dicendo horas tunc omitendo dicere peccat mortaliter. si tamẽ edictũ ecclesie obligat ad mortale de dicendis bonis: quia semper est crassa et negligẽs ignorantia i dimittendo ear: ad que tenetur quis sub pena mortalis peccati. Quis ecclesie officium dñc pñdendum i duabus ecclesijs. Rñ: cum erit pñs i aliqua illar dñc officiu eiusdẽ. cñ vo erit abfens ab vtroq; videt pñntes q. dicat officiu illi i qua obinet maiorẽ dignitatẽ. Si vo sit sim pter canonicus i vtroq; dicat officiu ecclesie dignioris. si vo sint eqũ dignitates: cuius officiu dicere vult pñt. hoc Tho. in qñbz. Et clerici bñficiati ex cã i schol' tenent dñc officiu refectorij. Rñ: clericus bñficiatus coisq; q. est beneficiatus tenet dicere horas canonicas: sed inqñm beneficiatus est i hac ecclesia: tenet dicere fm modũ illius ecclesie. Sedm al

Ira qm. f. effecti & vniuersi facti ordio qm. plura.
vix. f. ad suscipiendos ordines pergit gra. gratia. f. i
ipso suscipiente. Rñq. sic. f. de agnitate ad hoc vi di
gne suscipiat. ppter qd dicitur. xxi. hō de semie. Harō q. hā
buert maculā non offerat panes corā dñō: nec accedat ad mī
steriū ei. p. maculā intelligit ibi oī viciā. vñ dicitur. xxiij. tales
ad mīsteriū eligāt: q. digne possint sacra dñica p̄actare. hoc
aut nō pōt ēē sine gra. gñificacōe. Mō tñ p̄cipit de nēccitate.
q. sine ea suscipi pōt: licet nō digne: nisi forte cū hō p̄sciat su
am xp̄ianā nō credit se ēē i mortali: et tñ ē q. p̄scia sua nō ē
formata. & pōt qñq. p̄cipit q. p. suscipiendos sacra: sua atriū sit
p̄cipit. hec. Rich. iij. di. xxiij. q. iij. ar. j. c. iij. Et p. i col
laciōe ordio p̄ferat gra. gñificacōe: Rñq. sic si digne susci
piat. Ad idoneit. enī ordinū exequiōs nō sufficit bonitas qñq.
cūq. sed requirit bonitas exellē. vi sicut illi q. suscipiunt or
dine p̄stunt sup. plebē gradu ordinis ita sunt supiores me
rito sanctitatis. Et ideo sicut p̄cipit gra. que sufficere ad
hoc q. enī vniū cōmunicari i plebe xp̄i. sic cōfētē i ipsa or
dinatiōe grāte munus per quod ad maiora reddant idonei
Suppositio q. fm cōmunicatiōem & vniuersi opinionē i quo
libet ordine caracter impūnat. tunc querit vtrum ille q. co
actus ordinat recipiat caracterē: Rñq. sic. si coactus sit p̄
dñali: vt si fiat p̄minatō mortis vel cruciatu: nisi panatur
se ordinari. ar. di. lxxij. vñ dicitur. iij. ista. & dicitur. xlv. de iudeis
& j. q. i. q. qdā. In tali enī casu cū volūtas saltem indirecta
ibi cōcurrat. de qua dicit Aug. voluit facere. q. voluit viuere
xv. q. i. merito. Sed si sit coactus absoluta: puta si omīno in
uincis teneat sub manib. ordinantis: tunc nō recipit ordinē
sicut nec in tali casu recipit baptisimū. extra de baptisimo. ma
iores. circa finem. & dicitur. lxxv. p̄sbyteros. hec. Ray. & cōue
nunt cum eo de. alij. Sed nunq. teneat cōtinere: q. sacra
ordinē recipit coactus coactiōe conditionali: Rñq. quidā
dicunt q. sic. q. licet talis non rebeant cogi ordinē recipere: re
ceptum tñ enī coactus tenetur seruare. ar. dicitur. xlv. de iudeis
Job. vñ dicit q. non. si metus vel coactio sit talis: que cadere
possit in constantem virum. extra de his que vi sunt vel me
tus causa. perlatum. & extra de etate & qualitate ordinando
rum. ad aures nostras. Integritas enī est res vñ nō
p̄cepta. xxiij. q. i. integritas. hec. Ray. nō de etate. P̄nat
ergo q. nō teneatur cōtinere. quia fuit talis metus: qui po
tuit cadere in constantem virum: nūquid vñ p̄uilegio cleri
cali? Rēspōdeo videt q. sic. fm Ray. si vult a lō clericali
vnuere. ar. dicitur. xxiij. si quis corp. Et hoc vñ ēē credit nisi
penitus sit obligatus ad contrariū actū. vt si duxerit viduā
aut secundam vxorē. dicitur. lxxvij. q. i. quis. Et dicitur. xlv. est
aliter. f. q. si p̄nus legitimam vxorē habuit illa sine peccato
poterit vñ. Et ita intelligit solutiōes qñq. p̄cedentis. Si vñ
ipsa cōtinere vñlet: i ipse nōlet p̄uilegium clericale nō ha
beret. si autem ipsa nōlet: quia ipse vñlet q̄tū i se eff. p̄
uilegium haberet. si a lō clericali vñlet. vt dicitur. i sup.
ar. xxiij. q. i. multos. Si vñ legitimā vxorē nō habeat p̄ci
se teneat cōtinere. ar. illius. c. de iudeis. hec. Ray. ibidē. fm
Rōd. p̄ma solutiō ē potior: & benignior. & rō tenēda. Et
caracter vñius ordinis p̄supponat de necessitate caracterem
alterius? Rēspōdeo q. nō est de necessitate supiorum ordinis
q. aliqui ordines minores p̄nus habeat quia sunt distincte
potestates: sicut & nec sunt distincti: vñde vñ non requirit ali
am i eodem subiecto. Et ideo enī in primitiua ecclesia aliq.
ordinabant i p̄sbyteros qui p̄nus ordines minores nō susce
perant. et tamen poterant omnia que possunt inferiorē. q.
inferior potestas i virtute comprehenditur i superiori: sicut sen
sūs i intellectu. & dignitas i regno. Et tamen de congrui
tate. quia actus potestatis & ordinis inferioris aliquantū p̄
ordinatur & p̄cipitur ad actum superioris: propter quod
ipostea constituit ecclesia q. ad maiores ordines se nō ingerat.
qui p̄nus in inferioribus officiis se nō humiliat. Et inde est
q. qui p̄ saltem ordinatur fm canones non reordinatur. sed
illud quod omīssum est de p̄cedentibus ordinibus ei cōfēt
tur. dicitur. lq. solitudo. & extra de cle. p̄ saltem promo. ne lit
ere. Talis autem qui per saltem ordinatur. non tñ peccat
sic ordinē contra statum ecclesie suscipiens: sed enī exequi
onem illius ordio de iure non habet. Sicut tamen ex p̄cipio

con.ue. habetur. talis in ordine suscepto de misericordia mini
strare permittitur. Et dicit de misericordia. q. ad hoc dispo
sitiō requirit. hec. Th. iij. di. xxiij. q. i. ar. ij. q. v. c. et Boñ.
iij. di. xxiij. p. ij. q. j. ar. iij. c. Et tñ caracter ordio p̄cip
ponat de necessitate caracterem baptisimū: Rñq. q. sic. q. vt
dicit extra de p̄sbytero non baptizato. Veniens. fundamēto
non existente nihil potest sup̄edificari. baptisimus autem est
fundamētū & ianua omniū sacramentor. i ideo sine bap̄t
mo nec ordo nec aliud sacramētū suscipi pōt. hec. Boñ. vñ
supra. c. j. Quid si q. nō baptizatus credens se esse bap̄t
izātū ad ordines accedat? Rñq. talis si ad sacerdotium p̄cipio
ueatur: non est sacerdos nec conficere potest nec absoluerē in
foro penitentiali. vñde talis i p̄sbtū ordinatus si se tēp̄t
terit nō esse baptizātū fm canones vñ baptizari & iterato or
dinari. extra de p̄sbt. nō bap. veniēs. Et etiā si i ep̄m p̄ma
ueat & aliquos ordines ordinē nō habet. P̄ie tamen credi po
test q. q̄tū ad vñm sacramētū effectus summus sacra
mentū telecum sup̄leat. & hoc latere tñ non p̄mitteat. q.
p̄cipius ecclesie imminere possit. hec. Th. iij. di. xxiij. q. j.
ar. ij. q. iij. c. ij. Cui cōcordat Ber. ex d. p̄sbt nō bap. i glo.
& sup. illud. c. apostolici. dicens q. ille p̄sbt se esse dicat &
non erat: ar. si vñ sacramētū conficeret sibi & recipiēti
illud ab eo (vt credo) p̄ficiebat. Et tñ caracter ordio p̄
supponat necessariū caracterē confirmatiōis? Rñq. q. non. sed
tñ de congruo. q. non pōt q. idoneo ordinē suscipere: nec tñ
actus pagere: nisi sit confirmatus.

Quis potest ordinare.

Timus. iij.

Einde cōsiderā

dū ē q. pōt ordinare. Et circa hoc p̄mo qñt
q. pōt ordines p̄ferre. scō dato q. ep̄us iō
qñt i sp̄ali. vñ ep̄s excoīcat. & vñ bēd
qñt vñ ep̄o tēgdat. qñt pōmēt qdā vo
bia de ordiatis ab hñd ep̄is. scō vñ ep̄o q. rēfūit ep̄us
possit ordinare. scōp̄o de illo clerico q. recipit ordines ad ep̄o q.
co. octauo q. ep̄o. f. p̄p̄us vel alien. pōt ordinare. non q.
pōt p̄ferre ep̄os. scōp̄o q. pōt p̄ferre vñq. Cuius p̄ma
querunt plura. f. vñ solus ep̄us possit ordines cōferre: Rñq.
p̄mo cōfēdit ordines pōt alicui dupliciter puenire. vt ē et
dinaria potestate: vel ex gnālī vel sp̄ali cōmissione. scō nō
p̄ferre minores ordines pōt qñq. nō ep̄is puenire. ex de ord.
ab ep̄o q. renit. ep̄i. c. i. P̄mo vñ mō p̄mo ordinē cōfēdit
quēdāq. cōuenit solus ep̄us. vñ Jñs. vij. ethymo. c. iij. not
q. ipe pōmēt effectus p̄sbtos & leuitas: ipe omī ecclesiasticos
ordines disponit. hec. Jñs. Tūm aut causa est institutiō
vñia: que enī institutiō patet ex sacra scriptura. q. cū vñ
vno genera discipulorum habuerit: quosdā i numero dūdo
no. et quosdā i numero. lxxij. p̄mos apostolos vocat q.
sup se & sup eos ecclesiam fundauit. scōp̄o vñ simplices vñ
pulos appellauit. Apostolis p̄mo collata fuit potestas impo
nendi manus & consecrandi: nō aut discipulis simplicibus.
vt habet ex ter. & glo. Bē. vij. Et q. apostol. succēdit ep̄.
discipul. vñ simplices p̄sbtū. vt dicitur. xxi. i nouo testamēto
p̄ q. auctoritas ordinandi & manus imponēdi fm formam
ecclesie p̄mitte appropinat ep̄o. vñ & apostol. scribit Th. i
the. j. Th. iij. v. manus nemī cito imposueris. p̄cedite aut
dine institutiōis fuit rō congrua. q. sicut ad solum p̄cipi p̄
ninet nō tñ ordinare i exercitu viros bellatores: sed enī da
ces exercitus. sic & ad ep̄os solos: qui sunt i ecclesia p̄cipio
nō tñ p̄net ordinare hoīes ad certandū p̄ fidei p̄fectiōem
audacter p̄tendo fidem xp̄i quod sit p̄ sacm p̄firmatiōis
enī p̄stare duces exercitus ecclesiasticos: quod faciunt cōfē
to sacm ordio. hec. Boñ. iij. di. xxiij. q. j. ar. j. c. & Rich. iij.
di. xxiij. q. p. ar. j. c. Et sol. p̄sbt ex p̄missiōe pōt ordines
minores p̄ferre. Et quare p̄sbt ex p̄missiōe nō pōt enī ma
iores dare: & cuius auctē & p̄missiōe pōt hoc facere? Rñq.
lus papa q. supra ius h̄z p̄tatem: & h̄z p̄ntificalis p̄tatis p̄mo
tudine pōt p̄mitte nō ep̄o ea q. ad ep̄ale p̄ninet dignitatē. vñ
mō nō habeant immediatā ad verū corp̄ p̄i relatiōis. Et ideo

ex eius commissione presbyter simplex potest minores ordines
ferre et etiam confirmare: ut supra dictum est. non autem aliis non
posse nec etiam presbyter potest ferre ordines maiores: quod habent in
mediam relationem ad verum corpus Christi. superius quod dicitur
crandum papa non habet maiores potestates quod presbyter simplex
hec. Lio. iij. dist. xv. q. j. art. i. c. iij. Quidam autem di-
perunt quod papa potest committere cuilibet clerico quod conferat
ordinem quem habet. non autem ordinem quem non habet
puta diacono quod conferat diaconatum non autem presbyteratum. Et
hinc sine videtur fuisse Ber. c. de p. sue. q. mo. i. p. ma glo. cui
non est ut puto: sed potius p. me sine standu.

Ita scdm pmo q. vii. vix episcopus excoicatur? possit ordines
ferre? Rñ: q. sic. ordinem in executione ferre non potest.
q. c. h. i. q. d. q. d. non h. i. p. ferre h. pot. j. q. j. gra. et
c. s. l. i. q. j. vii. Baybertum. Quid de eo q. a tali ordi-
ne recipi vel recipit? Rñ: p. d. o. si quis dicitur recipi potest
cu eo p. l. i. episcopus dispensari quod exequi de iure possit. c. de episcopo
qui re. c. i. h. hoc t. i. in suscipiendis ordinibus quod suscipiens
quod dicitur de rebus non distinguit. Si vero sciemus: sic papa di-
spensat. Et idem dicit de salsmanico. Ber. tamen dicit quod tunc
non dispensat cum eo.

Ita tertia queritur vtrum episcopus hereticus pos-
sit conferre ordines? Rñ: p. d. o. episcopus hereticus aut
fuit vel fuerit ordinatus et consecratus in forma ecclesie
sine: aut no. Si non: veri episcopi non sunt. et per consequens
non possunt ordines conferre. Si sic: sunt veri episcopi: sed
non habent executionem officii sui. quia omnes heretici sunt
ipso iure a communicatione excommunicati: et p. con-
sequens ab omnibus actibus legitimis suspensi. et ideo episcopi
heretici executionem ordinis conferre non valent. quia c. s.
non habent. j. q. j. Baybertum. et extra de ord. ab episcopo
qui renun. cas. in glo. Veruntamen ordinem conferunt: si
cum intentione debitam formam ecclesie servant. dist. x. fo-
randum. aliter enim nisi cum intentione debitam formas ser-
vant: verum ordinem non conferunt. Quantumcumque tamē
servent ecclesie formas mortaliter peccant in ordinando. quia
ab executione officii sunt suspensi ipso iure. Illi autem qui scie-
nter a talibus ordinibus recipiunt mortaliter peccant: licet verum
ordinem recipiant. hec. Ric. iij. dist. xv. q. j. ar. i. c. i. Quid
dicitur ordinem recipi possit? Rñ: q. sic de facto non tñ de iure.
Vñ licet hñc? si ordinem verum ordinem recipiat: tamen reci-
piendo mortaliter peccat. hec. Ric. vbi supra. c. iij. Mo-
tandum autem quod episcoporum hereticorum quidam recepe-
runt ordinem episcopalem i. ecclesiam. i. ab episcopo catholico:
et in fide catholica. postea tamen sunt lapsi i. heresim vel scis-
ma. quidam vero receperunt extra ecclesiam. i. ab episcopo heretico
vel scismatico existente. et ipsi p. d. urant c. i. in heresi vel scis-
mate. Et ergo differentia inter ordinatos a pmo et ordina-
tos a secundis. Nam ordinati a pmo sine scientia sine igno-
rantia si sunt a se digni dispensatione tolerantur in ordinibus
susceptis. Ad superiores autem ordines non debent promo-
veri: nisi necessitas magna vel utilitas illud efflagitaverit: et
eorum conversatio meruerit. ix. q. j. c. i. i. i. Ordinati vero a
secundis aut fuerunt scienter a talibus ordinati: si hoc pbant
tolerantur. aut ignorant: et tunc tolerantur: si hoc pbant
para quia erant pueri vel absentes qñ ordinati: eorum fuerit p-
cipue. c. de his qui in matrimonium acc. pos. c. h. Et forte sunt i.
curia romana p. s. sed rediens est mentis dicens se esse
absolutum. extra de spon. cum in apostolica. et. ix. q. j. ordina-
tiones. Et totam istam distinctionem intelligit de episcopo ab
ecclesia per sententiam p. c. s. hec. Ber. et. Dist. iij. Quid
vo dictum est de ordinatis ab hereticis. Idem p. d. urant dicens
de ordinatis a scismaticis. Et cum ordinatis scilicet solus pa-
pa dispensare potest. ut dicit Ber. extra de scisma. fraternitas
et. ar. extra de elec. quod diligencia. cum ordinatis vero ignoran-
ter potest episcopus dispensare.

Ita quarta queritur vtrum episcopus degradatus possit ferre ordi-
nes? Rñ: q. aliq. dicit quod no. quod degradatus non tñ sunt in
specie ab officio executione: hñc sunt spoliati sunt spoli-
tate: vñ non manet ex. Alij vero dicunt (et videtur verum) quod rōna
bilis) quod pñ ordines ferre de facto non de iure: non tñ ordinis
executione. quod degradatus non est dignitatis obligatus: hñc p. ma su

spēio illi dignitatis. extra de cōse. ec. i. glo. Ibi enim dicitur quod vñ
bilis vñcō exterior: et signū interioris vñcōis in corde. q. per
petua est. et non potest amitti: licet quandoque creatus suspēdat.

Sed obijciat. q. j. q. j. quidam. S. opponit aut. ut quod res
datus episcopus potestatem largiendi sacros ordines non habet. Rñ: p. m.
glo. hoc ibi dicitur non quod non conferat ordines: sed quod non conferat or-
dines executionem. i. ut licite possit recipiens i. suscepto ordine
ministrare. hec. Ric. iij. dist. xv. q. j. ar. iij. c. t. c. j. Tñ no-
tandum quod quedam potestas fundat sup ordinem: ut p. s. cō-
fieri. quedā sup ordinis eminentiā: ut potestas ordinandi. q. d. a
sup iurisdictionem: ut potestas iudicandi vel excoimunicandi
quedam sup ordinem et iurisdictiones sumit: ut potestas ab-
soluendi in foro penitentiali. prima non potest auferri: sicut
nec ordo. nec secunda. quia omnis potestas que dat cū p. s. cō-
fieri: non potest auferri. vnde etiam inanimata p. s. cōfieri non recō-
ferant. tertia vero et quarta potest auferri. Scdm i. q. j. hereti-
ci. excommunicati. symoniaci i. ordine. scismatici. depositi. su-
spensi. et interdicti. et degradati verum corpus Christi conficiunt
et verum ordinem et alia vera sacramenta cōferunt: si veras
formas ecclesie gerunt. di. x. fm. et. j. q. j. vñs declarant. et. c.
cū qdam. et de conse. dist. iij. ostendit. et. c. quādo. Vñ talis or-
dinandus sic facit rate sunt q. ad caracterē. sed irritē q. ad ex-
cutionē. j. q. j. hñc a symoniacis. Sed qñ non gerunt formas ecclesie
nihil agunt. q. p. ecclesiam. i. c. formas ecclesie non ē locū veri sacri-
ficii. j. q. j. extra catholici. Vñ talis ordinandus sic facit irritē
et fore dicunt. c. de scismaticis. c. j.

Ita quintum quod est de ordinatis ab huiusmodi
episcopis queritur plura. scilicet esto quod sciam episcopum
meum esse hereticum vel scismaticum occultum: per
sententiam tamen non p. c. s. i. ipse ad ordines me cogat
nunquid p. m. tamen me ab eo ordinar? Rñ: q. no. sed potius p. m.
mutam me excoicari. c. de sen. ex. inquisitioni. Tales enim ex-
cutionis ordines quam non habent: conferre non possunt. j. q. j. vii.
Baybertum. Et idē dico de prelato quem scio suspensum vel
interdictum. hec. Hoff. et. Dist. Sed obijciat. q. fm hoc idē
videtur enā dicendū de plato: quē scio p. s. i. i. peccato mor-
tali. nā i. ille suspensū est et peccat mortalit. celebrando. Tñcō
videtur quod non habeat ordines executionem: Rñ: verum est quod p. re-
latus i. mortali constitutus quo ad se non quo ad alios est su-
spensus. j. q. j. sacerdotes. omnis enim peccator missas canē po-
test p. r. symoniaci. extra de symo. tanta. quod intelligo d. of-
ficii p. tate: no. de merito vite. saluis alijs expositionibus huius
verbi dicendis. j. hñc. n. de symonia. Et hoc intelligo de pre-
lato peccatore tolerato non p. c. s. i. Secus autem intelligo de
prelato constituto in mortali non enormi: sed mediocri non in
notorio de iure vel de facto. Nam enormia occulta enas post
pactam penitentiam et mediocria impediunt executionem quo
ad se et quo ad alios. extra de reu. nisi cum p. d. e. et de
ordi. c. vñ. hec. Hoff. et. Dist. Quid si sciam episcopi meum
fornicatore notorium: vel symoniacum i. ordine occultum. pu-
ta quod reddi pecuniam p. ordine episcopali: nunquid recipiam or-
dines a tali? Rñ: Dug. dicit quod sic dñ toleratur. ar. di. xv. iij.
p. s. i. d. i. et. xv. q. vñ. c. vñ. Hoff. dicit quod isti sunt suspensi
quo ad se et quo ad alios. dist. xxij. nullus. et. c. p. r. hec. et
S. vñ. et maxime symoniaci i. ordine: a q. nullo mō debent ordi-
nari. j. q. j. si q. a symoniacis. et c. de symo. per tuas. ij. vñ.
re si ordinari a tali non recipio executionem. quia ordinari: no.
habet executionem. extra de symo. tanta. Et qui non habet cā
aliq. dare non potest. j. q. j. c. j. Et potius permittat me excoi-
cari quod ordinari. ab eo ar. extra de sen. exco. inquisitioni. Du-
go tamen intelligebat illud. c. si qui. in p. c. s. i. vel cum p. b. a-
re possunt cum esse symoniacum: quod non placet ipsi Hoff.
hec. Ray. Hoff. et. Ber. in dicto. c. per tuas. Rod. vo sentit
in n. de symo. quod non debeo ordinem ab eo recipere: si possunt
vitare sine scandalo. et tñcō me potius p. m. tere excoicari: si
fuit symonia manifesta. alio secus est. potero tñ exequi sine di-
spensatione. vel p. ma fm aliquos: vel enā episcopi ordinati fm ali-
os. quod magis approbat Rod. Quid si episcopus meus
fuit symoniacus in ordine: et ego hoc ignorans ordinem ab eo?
Rñ: p. d. o. indiget dispensatione quo ad executionem. et hoc
i. criminis refectionem. j. q. j. si qui a symoniacis. hec. Ray.
Hoff. Hoff. et. Ber. i. c. p. tuas. Quid si cogar ordinari a

[illegible]

Ita rectum quod est de eo qui resignauit episcopo pa-
rui queritur utrum talis possit ordinem conferre: Re-
spondeo. aut renunciauit loco sui: aut digne
n. In primo casu remanet episcopus nullius tamen episcopi
parus. Et ideo potest etiam omnes ordines conferre: et si
quondam dyocesi. et aliena. de iussu tamen et voluntate dyoce-
sani loci. nisi prohibita sit a papa vel eius legato. extra 30
di. ab episcopo q. re. ep. c. i. Si quis autem sine licentia sui epi-
scopi receperit ordines ab eo executione caret: quum est de ri-
gore iuris. potest tamen cum eo episcopus dispensare. In se-
cundo casu nec maiores ordines nec maiores potest de iure co-
ferre. hec Boff. Quid si quis a tali qui resignauit loco et
dignitate receperit ordines? Respondeo si receperit a tali etiam
scilicet ordines minores sine licentia prout episcopi dispensa-
tione potest in illis tesuare quia cum eo potest suus episcopus
dispensare. de iure tamen communi debet tepori cum a suo
episcopo se fecit ordinari. Si vero receperit et licentia sui epi-
scopi non eger dispensatione. Si vero scilicet maiores ordines re-
ceperit executionem officii non habebit. s. solus papa cum eo di-
spensat. Si autem ignorauerit non tamen in ignorantia crassa
vel supina fecerit potius cum eo dispensari quam ab execu-
tione officii excludi.

[illegible]

Greca seprimū qrit qd si cleric⁹ grec⁹ epo latino subie
ctus sit ordinamus ab epo grec⁹? Rñ si sit hoc facit
te licētia sui epi impedit nō pot. nec debet ab aliq
stratoe ordinari suscep. qdū talis mo ab ecclēsia promissa
si epus latinus inculpandus est q ipm a greco exstari potuit
si si sine licētia eius fuisset ordinatus ab eycus⁹ et gl' boles
qd. ex te p. et. Et trāstātes. W. v. n. ibidē i. gl' boles
moa iste nō tolerat. Et p. i. p. l. d. Reg. x. et d. offi. ordi. c. et
d. narij. S. q. si forte. It. ppter scandalū c. mulatundis anteq
nos tolerabit alibi. et te. ordi. sane.

ulla tolerabat. alibi. et te tpe ordi. tane.
 Graecus ordi qd est. qd eps possit ordines colore suo
 vii. qd eps. pprius. huc dyocesan. clerici sine dyocesi
 ordines colore. confensum. tamen suorum clericor. reb.
 adesse. dñf. lxxij. c. j. t. ij. t. v. xxij. eps. Solentem in pñ
 muntur epos qd non contradicant aliquo hoc bodie te pñ
 dñe non feruaf. Aliam tñ episcopi si conferu. t ordinis
 character. nō tñ ereticidum. extra te tpe ordi. qd trāstātem.
 Mō inqñā conferu ereticidum nisi inuati ad celebrāz in
 alieno dyocesis inuitat. ix. q. ij. p. 2. Mēc est micropho
 tas. pñuio. ij. q. ij. pñates. nisi hoc habeat te pñuati
 ps i pñt. Anno. t. ij. et te offi. o. romana. S. filr. vel nisi sup
 hoc beat pulegñ spālē. ij. et pñsū archiep. ad car. pñ
 tñ tñclatū regit. ij. ad vñm pallij. et te vñu pallij. q. mae.
 Vel nisi fuerit p lras pñdācas s ordinatō alieno clerico
 i dyocesi sua rogat. vi. lxxj. t vi. lxxij. t vi. lxxij. p tñi.
 hēc em archiep.acom lre nō sufficiunt. et te offi. azñt. fignifi
 cath. hēc dñoff. Mordmū ignē q quincus epus sine pñ
 siue abbas clerico aliene parochie. vel enam abos qui non
 sunt sunt clerici: sed te nouo volunt clerici fieri famer ordi
 nauerit: vel ex ignorantia affectata. vel alio quocunq signifi
 cō gñto sine licentia superioris. ordinant et suspensio a col
 latione omnium ordinū per annum. ar. extra te tpe ordi. fa
 ne. vel non est compos pena statuta contra sic ordinatos. be
 pñant. lxxvj. te tpe ordi. eos qui. in rex. t i glo. qñ ibi pñp
 q nullus conferat alicui homini aliene dyocesis sine superio
 ris licentia clericalen tñsurat. Et qui contra facit et fupē
 ris ipso iure per annum a collatione etñdum. lacob. vj. hē
 pote ordi. nullus. Et intelligit p annum iure pñm t pñmū
 lxxvj. et dñc. pñda. Et dicit dyocesis aliene. i si fuc fñ Jo.
 an. qd etiam si essent aliene dyocidō t fuc: nihilominus pos
 set ordinare. Sed unqñq subdñs sine licetū tunc reoge
 tñsurat te alio episcopo. dic q nō. dñc hoc nō reperunt et
 pñssum fñ Jo. an. Sed quio est fugior qui pñt illam li

centum dare? Respondeo. illas potest dare episcopus et cetera
 dyocesi est ordinandus ille qui vult ordinari. vel episcopus in
 cuius dyocesi beneficium obtinet ecclesiasticum: vel etiam ha-
 bet domicilium licet alibi fuerit natus. Episcopo autem agere
 in partibus remotis potest eam dare eius vicarius genera-
 lis i spiritualibus sede non vacante capituli seu is ad quem hic
 remittitur potest administrare spiritualium. Unde non possunt il-
 lam dare officiales episcopi: nisi habeant super hoc speciale ma-
 datum. Nec inferiores prelati religiosi vel alij nisi sint per
 papam privilegiati. vel fm Jo. an. nisi habeant hoc ex pte
 consuetudine qd possint suos clericos vel subditos a quo
 voluerint episcopo facere ordinari. Religiosi autem p suos
 superiores i prioribus non exemptis reputant priores: et eorum
 loci possunt cum morantur ibidem a locorum illorum dyoce-
 sanis ordinari licet non sint inde ordinandi. li. vj. de tem. ordi.
 cum nullus. Et fm Jo. an. alijs dicitur habere domicilium i plu-
 ribus locis: extra de receptis. c. dilectus. ij. qd est verum si in
 vniuersis se equaliter collocaverint: vt ibi dicitur. Alijs dicitur ha-
 bere domicilium vbi maiorem habet partem rerum suarum.
 c. vbi se. vel cla. l. fenatores. Pena autem ordinatorum sine li-
 cencia sui superioris fm glo. ibidem est qd eorum ordinatio no
 est rata. Et hoc quo ad executionem: nisi ordinarius eorum ha-
 beat eam ratam. Unde si episcopus ordinans subditum alienum
 ipse ponat i ratiabilitate episcopi episcopus ipsius illud quod sa-
 cum est per suam ratiabilitatem potest confirmare. aliter no
 ut. q. ij. Lugdunensis. Poterunt etiam repone et excommuni-
 cari de rigore iuris in vtroq; casu. f. siue sciatur: siue ignoratur
 fecerint: nisi multumodo vel alia causa tolerantiā vel dy-
 spensatiōem inducat. vij. q. j. episcopus in dio. r. vij. q. j. epi-
 scopum. Item fm Hoffredum ibidem ordinatus a non suo
 episcopo non est ipso iure suspensus tali suspensione: que i-
 ducit irregularitatem. sed est suspendendus p decretale. extra
 de re. ordi. q. translationem. Unde licet celebret anteq; ei in-
 dicatur: non erit irregularis: licet quidam dicant contrarium
 Unde episcopus suus potest secum dispensare. Et hoc est opi-
 nio melior: cuius etiam opi. est dominus. Do. r. dnal. r. dnal.
 Item fm glo. i. d. ca. eos qui ordinans aliquos aliene paro-
 chie presumunt hoc facere: nisi ignorantiam probet.
 qd quilibet debet scrutari quos ordinet vel eligat. r. xxiij. q. ij.
 Et hanc ignorantiam p spiritum iuramentum phabit. vt ibi dicitur.
 vt. de elec. vt circa. Sed quid si dubitet verum sit ignorā-
 tia affectata qd potius presumit debet? Rñ fm glo. ibidem qd
 equo iurandi se ignorare debet. Item aliter vel sciam vel as-
 sumptam ignorantiā quas dico equipollere p euidentiā ar-
 gumentum: vel p coniecturas phabiles phare. extra de renu. ca. 2.
 f. Et p supradictū recitum eos q. si qd de parochia talis su-
 spensorum postq; eorum suspensio fuerit manifesta. volue-
 rint ordinari sine eorum licentia. interm id est fm glo. dum
 sunt ex hoc suspensi: possunt a vicinis epis ordinari. f. i. pro-
 priis dyocesi fm dnal. alio tamen canonice. id est fm qd pre-
 ceptum canones. scy in statuto tempore et huiusmodi. per hoc
 autem quod dicit manifesta patet. quia alio nisi fuerit manife-
 sta no debent contemere nec dimittere ipsam. Sed quali-
 ter erit eorū suspensio manifesta? Rñ qd p euidentiā facti. qd
 scy euidet ordinat clericū alienū. Et p euidentiā iuris. q. f.
 de hoc est puer vel i iudicio confessus. figuratū aut quēquā
 est fm glo. si qd aliquē ordinaret p eo qd in epteria schola-
 na est. qd no est iudex eptis rōne velien vel dēno. vñ epus
 parisiē. no possit ordinare studentes clericos parisiē sine licen-
 tia epi sui. et de offi. d. significasti. nisi prius p decem annos
 fuerint ibi morati. quia ex tunc et non ante intelliguntur ha-
 bere domicilium ibidem. c. l. de incol. l. ij. hoc. Hoff. et de offi.
 d. 2. se. apo. sunt aut p dicit glo. sup. c. p dicit eos quēquā
 ones sumptis de apparatu dnanati. Scendum vo qd or-
 dinari a papa i dyaconos non possunt ab eo recedere: nec a cu-
 ra romana sine eius licentia. j. q. j. filius ordinari aut a pa-
 pa i subdyaconos no possunt sine licentia eius ab alio ordinarī
 siue ad superiores ordines promoueri. extra de re. ordi. c. iij. i dñri
 bndis. Et hoc est specialiter ppter excellentiam ordinariis.
 vt ibi dicit in glo. licet autem hoc sit omne: i multis tamen ē ho-
 nor. pmo qd no potest talis ppter crimen ab epō repone: si cūz
 iudiciū dē remittit ad papā. ar. iij. q. vj. q. ius. licet aliq; co-

tradit. scdo qd no pōt ab alio qd a papa ppetuo suspēdi. hoc
 Hoff. et de re. ordi. q. translationē. Tercio qd no nisi. vij. re
 subus pōt conuicta. ij. q. v. pteful. r. c. nullā. Quarto qd non
 pōt cogi ab epō recipe ordines. ar. vj. q. iij. c. vij. Quinto qd
 maior honor debet sibi qd alteri. et d. maio. p tuas. hoc Ber.
 extra de re. ordi. cum dilauidendis. Nota etiam qd si sibi
 dyaconus pape de licentia eius ab alio recipiat dyaconatum
 vel presbyteratum: perdit hoc privilegium. quia ex quo sunt
 iuxta privilegium i ius comune contrarius pōt vires suas
 privilegium. ar. extra d. offi. de. sup. qonū. f. si vero dno. hoc
 Hoff. et de maio. p tuas.

Ita notū qd ē de epali psecratiōe notādū ē qd epus
 exemptus psecrari debet a papa vel ab alio de crī mā-
 dato: non exemptus vo a metropolitano vel pimate
 vel pīarcha suo vel alio de eius mādato. Et debet ad psecra-
 tiōē eius puenire omēs epi conprovinciales. r. si no possunt
 omēs saltem tres omnibus alijs p suas lras i consecratiōem
 eius consentientibus. extra de tpe ordi. nec ept. r. c. si archie-
 piscopus. r. dist. lxxv. p totum. r. debet illa psecratiō fieri admi-
 nius a tribus episcopis: ceteris assistentibus consentientibus.
 scy a metropolitano vel de mandato eius ab alio episcopo et
 duobus alijs episcopis. vt dicit i cāsi archiepiscopus. r. c. nec
 ipsi. vbi dicit qd archiepiscopus no ordinet epum sine tribus vel
 duobus episcopis. Et atq; de fm Ray. r. Ber. ly sine rebz
 ibi sumi inclusiue. Unde i illis tribus includit archieps: alio
 videret qd minus posset archieps qd epus. cum fieri possit a
 tribus epis iussu archiepi. Unde tres sunt de substantia cōse-
 cratiōis. vt dicunt Hoff. Hoff. r. Ber. ibidem. Et ideo no es-
 set consecratus si essent pauciores. vt dicit lxxij. dist. potro. licet
 vnus sit principaliter consecrans. Subdit etiam Hoff. nō de
 sacra vnciōe. qd oportet qd vnus pficiat totam consecratiōem
 alio nihil ageret. r. duo sint coadiutores. omnes tamen tres
 debent pronūciare verba: vt dicit Hoff. qd omēs tres sunt cō-
 secratores. Si autem epus esset psecratus sine archiepo suo
 r. sine eius mādato: debet se sibi presentare infra tres mēses
 a tempore consecratiōis. dist. lxxij. cum longe. Debet autem
 petere consecratiōem infra tres mēses a tpe electionis. di. l.
 postq. imo fm Rod. a tempore confirmatiōis. vt dicit Aug.
 c. dist. qm. quod si non fecerit cōione pūatus: expectabit ad
 huc p duos mēses: infra quos si no purgauerit morā archie-
 pi sui iudicio cedet. nec postea cōsecrabitur: r. hoc nisi fuerit
 legitime ppetitus. dist. lxxv. qm. Archiepi vo r. pīmates et
 pīarche cōsecrari debet ab omnibus suis suffraganeis sal-
 tē a tribus: omnibus tñ alijs psonaliter ad consecratiōē veni-
 entibus: vel saltem si legitime ppetit venire no possent p lit-
 teras se excusantibus r. pntentibus ita qd si qd eorū contra-
 dicit eius consecratiōem: saltem obtineat cōsensu plurimorū
 aliter cōsecratiō no valet fm Hoff. dist. lxxv. archieps. r. c.
 potro. r. et de re. ordi. si archieps. Et licet ita sit de iure: ob-
 tinet tñ de pfuetudie. r. sic obseruaf. vt dicunt Ray. r. Hoff.
 Et nullus trū pdictorū cōsecrat: nisi a papa vl ab alio d mād-
 dato eius. ar. xxiij. q. j. pudentia. Papa vo consecrari dy ab
 epō hostiē: qui i hoc fungitur vice metropolitani: r. ab alijs
 cardinalibus episcopis. xxiij. dist. i noie dñi. Substat au-
 tem de hoc qd dicit i illo. c. palleato. lxxv. di. potro. q. f. Jaco-
 bus hierosolomitans epus a Petro. Jacobo r. Johāne apo-
 stol' ē ordinat epus. videt em qd hoc no sit verum: cum iaz
 oēs apl' i eēt epi. Rñ illud dñerit dñe: si modo exponunt. f.
 ad prefens dicit potest qd dicitur fuisse ordinatus episcopus. Vel
 quia fuit in sede episcopali intermzans: vel qd fuit speciali-
 ter hierosolymis deputatus. vel quia fm Aug. sunt visibili r
 mystica vnciōe munctus. sicut fieri solet i consecratiōe epi-
 scopoz: cum antea nec ipe nec alijs apostoli fuissent muncti vñ
 erde visibili: fñ mī invisibili spūsancti.

Ita notū quod est quis possit consecrare egies?
 Notandum qd velum consecratiōis solemniter im-
 ponit a solo epō soli virginī r. solēmbus virgibus nñ
 nisi casu necessitans immūct. Velum aut dico psecratiōis nō
 pfectiōis. qd corrupte non consecrant. Ceterū aut pfectiōis
 quolibet tempore a virginē vel corrupta suscipit cūz pfect. Et
 autem accipiat sibi de altari: vel de manu alicuius non refert
 multus. xxiij. q. j. vidua quidē. r. c. viduas. f. vñ religio

nis virgo vel corrupta suscipit a p[re]sbo vel m[is]tro. xx. q. i. vi
dua. Sciendum autem q[uo]d in iure canonico fit mentio de q[ua]
tuor velis. est eni[m] velum consecrationis de quo iam e[st] dictu[m].
hoc impo[n]it in .xxv. anno admi[n]is. xx. q. i. placuit. Cui
dicit Doct[or] q[uo]d vir obnu[n]t a papa luggemus q[uo]d ipse p[re]sacerat
in anno. xx. male t[ame]n obferuat. vi videm[us] dicit q[uo]d hic de v[ir]
gibus q[uo]d ad eandem notam: et velu[m] p[re]sionis de q[ua] d[icitu]r
cui e[st]. et hoc recipit in anno. xij. admi[n]is. xx. q. i. et q. ii.
puella. Est eni[m] velu[m] ordinatio. et hoc dabit[ur] o[mn]i p[re]sionis
in .xl. anno. xxvij. q. i. dyaconissas. Est velu[m] p[re]sionis. et da
bat o[mn]i abbasio in .lx. anno. xxij. q. i. tunculas. hoc Doct[or].

De collatōe ordinū.

Titulus.iiiij.

Ostea consideră

du ē te collatione ordinū. Et pmo quo tpe
hnt pferri. scdo i q loco. tercio i quo ordine
qno te mō pferēdi ordies qnt ad ea q sunt
pā singulorū ordinū. qnto qntz ad ea que

lunt corā ordinari oīm vel plurim. ferto i q̄b̄ character p̄uirtu
cauq̄s ordinā oīm. Circa p̄mū scēdū q̄ ordinēs p̄uirtu
p̄nt r̄ debēt tñ i. vj. t̄p̄o om̄i. i. fabbas ieiunior. iij. t̄p̄s
Et i fabbato mediane ebdomade. x. q̄ c̄at̄s finitēs. Et i fab
bato feto. papa m̄ p̄t p̄ferre f̄bdycauq̄ i oīb̄o dñicū. i
alijs f̄stis p̄cipuis. di. lxxv. c. vij. et ē q̄ t̄p̄e ordi. te eo. t̄. j.
ordinē vt dicit. Doct. videt q̄ q̄libet p̄e p̄ferre possit quēlib̄
ordinē. sicut enā q̄libet t̄p̄e pallio pot̄ vt. et de vii pallij. ad
honorē. Et solū die sue p̄secratiōis ordinat. et de ec. q̄ Doct. nō
t̄p̄e ē dubiū q̄ hoc facē possit. s̄ nō p̄scurat. her Doct. nō
t̄p̄e or. Adiores autē ordico l̄c̄i c̄ulib̄ ep̄o p̄ferre i dñicū et
alijs f̄stis p̄cipuis vni vel duobus. Et enā f̄m̄ aliq̄s. f. Doct.
Kay. i Ber. plurib̄ q̄ duobus dñicōis nō videatur ordi
nationem generalem facere. extra te tempore or. c. j. t. ij. Et
hoc ibidem vult Innoc. sup. c. de eo. Tunc. tamē dicit ibidē
q̄ hoc dicere f̄s q̄ ep̄iscopos possit tunc plures duobus ordi
nare non est t̄m̄. q̄ re dñia minus est reuerere verbis edi
cti. f̄. te exequatoria actione. l. j. s̄. f̄. i. p̄ma tamē cōsura om̄i
m̄ die cōferri potest. vt dicit Doct. te tempore ordi. cōsulta
tioni. Doct. q̄o videt velle r̄t̄e ordi. ab ep̄i. qui re. q̄ t̄m̄ in
diebus dñicis et alijs diebus f̄stis. Breua v̄ i cōcedēis r̄
recipiendis ordinibus nō seruati tempora supradicta. et de
tempore or. cū f̄m̄ in r̄t̄. j. glo. p̄cip̄ in enā l̄anuis q̄ te
cetero r̄m̄ grecor nō seruati vt of ibidem. i grecis q̄ se lat̄
nis cōferunt. et de baptismo. licet grecos. Dignitas q̄o si
ne cōsecratiō ep̄alis cōferri debet in certa die. f̄. in t̄m̄m̄ica
et hora t̄ercia. q̄ tali die et tali hora sp̄santibus in igne lū
gis apparuit. et tali die Paulus et Barnabas ordinati fue
runt q̄ impolitum n̄m̄us. lxxv. dist. q̄ die. et de p̄e. dist. j.
noct. i pot̄ electi ep̄m̄ i fabbato ordinari i p̄sbum. et i dñica
sequenti cōsecrari in ep̄m̄. Cōsecrati autē papa in missa ante
hymnū agēdū. i postea ip̄sem̄ incipit i p̄hat missam. so
lusq̄ in die sue cōsecratiōis potest ordines cōferre. Alij au
tē ep̄i inter ep̄istolā et euangelij cōsecrant. i celebrāt cōse
cranti. i t̄m̄ nō debēt cōferre ordines. ne vniūq̄ m̄stentū
vniūq̄. vnde cōsecratiō q̄o suo cōsecratore missam p̄he
re debet. extra te elec. quod sicut. si enī offiū missē. q̄o cum
suo cōsecratore incipit dimittere et alios ordinare videret
m̄stentū m̄se illius in qua cōsecrat. q̄o si tamen n̄c or
dinaret corrigēdus nō reponēdus esset. vt de ibidem in r̄t̄. s̄
si finita illa missa aliam celebrat bene ordinare possit si neces
sitas esset. vt habet ibid. m̄ in glo. Cōsecrati autem virg
num potest fieri i epp̄yama in aibus paschalibus. i. in tota co
muniada pasce. i f̄stis apostolorū n̄m̄i language t̄tente p̄t̄ant
alijs t̄p̄oribus cōsecrari. nā tunc et illis et alijs t̄m̄p̄oribus
possunt ordinari s̄z in t̄m̄m̄ica et alijs p̄ceptis p̄uirtu. lxx. q̄. j.
t̄. c̄onno. i extra te tempore ordi. c. j. hoc Doct. Motus
v̄m̄ q̄o q̄ bug. dicit q̄ om̄nes sacri ordines cōsecrati sunt
in t̄m̄m̄ica. Et vespera sabbati cōtrahitur ad mane t̄m̄m̄ice
n̄c. i siue in vespera sabbati siue in mane t̄m̄m̄ice ordines

conferantur: tempus in dominica conferri dicitur. Alij q
quibus assensunt Ray. Boss. & Voss. in Anno. extra te tem
pore ordi. sup. c. lras. pponit oēs ordines in sabbato conferen
dos: & in mane dominice. continuato tamen ieiunio tam ab q
donatore qd ab ordinando. ita. f. qd nihil comedat nec bibant
illa die. nec sequenti nocte nisi corpus & sanguinem cū celebra
sabbato. continuat em̄ vñū te duobus faci. i illa coniungit
ur. vij. q. i. illud. Et fm̄ istos mane dominice sequentes
hñt ad vesp̄as sabbati precedentes. Et ita sine i vesp̄a sab
bati sine i mane dominice conferant: semp̄ hñtione canonica in
sabbato conferunt. Imo etiam sine finec aliqua bene vesp̄a
a mane ad vñam diē referunt. iuxta illud. facis et vesp̄e et
omnia iura t confutendo generalis ecclesie. quare em̄ necesse
saria esset ieiunij continuatio. si vera esset p̄ma opi. qd i fl
dinato: i sero comederet sabbati: nihilominus i mane ieiun
esset. Unde fieri possit tunc consecrare ita possit etiam fm̄ il
lā opi. ordinare. Illud vo. c. lxxvj. di. qd die dñico. qd. c. ma
jime videt esse p̄ra scō am op̄i. intelligit i consecrare ep̄o. et
hoc p̄r exempla ibi posita te apostol' q fuerit i die dñica p̄
fecerat. Et etiā p̄ scōa op̄ione rō p̄mittunt q. cum dō ex
vina i ordibus facis: quasi transit ad sabbatū. i. ad qd
a secularibus curis a quibus tales clerici speculatores debent
vacare. sed nō sic clerici minor ordinis: quibus vñq̄ accipi
cet. i. adeo hñōi ordines conferre possunt alia die qd i sabbato.
S; hec rō adaptari possit tomice: que succedit sabbato. et nō
est magis p̄bug. qd p̄ra cū. S; est alia rō melior fm̄ Boss.
q. i. i sabbato ieiunio: nō aut in die dñico. i. adeo habet ma
ior oportunitas celebranda ordines i sabbato qd i tomica. Si
cit autē Anno. sup. c. lras. qd nō expedit sic continuare ieiun
ium: et in tomica ordinem conferre: nisi ne cessitas alia. vñ qd
forte infirmitas cum inuasi vel tarde venis: ut qd ordines co
terre non possunt. dicit etiam qd in nocte p̄ante ordinationes fi
eri possunt. quia potest celebrari missa: non sic i noctis alio
modo. de consuetudine

Secundum quid tempus est de sublimitate ordinis: quod potest
 q. nō. extra de tempore or. sane. Unde si tempus aliq. q. sup
 dictis ordinis ordinem characteres imprimunt. **¶** *Quia pēna*
recipientium ordinem sacrum extra statuta ipso: Rñ. q. pēna
 cor. est suspensio ab ordine suscepio. *et de tpe ordi. sane. t. c.*
cum quidaz. t. c. f. as. Et dicunt aliqui vt Zinnoc. q. nō fuit
ipso iure suspēsi: q. f. nisi ius lup. suspendēdi. *Et huius op.*
Doct. r. ar. ad hoc in. c. f. as. i. f. Et fm hoc dixerunt de
ponit illud quod in. c. cum quidaz. d. debet expresse reddere
re. scz p. si iam p. iam p. iam p. iam p. iam p. iam p. iam p. iam p.
fm secundoz. q. si suspēsi sunt ipso iure. pōt tñ epūs fuit p.
ino eis imposita pnia competent: vt in suspēsiō mīlitarū et
omnibus dispensare. et de tpe ordi. p. iustitiaz. i. r. c. q. f. i.
Credit aut Rñ. q. nō possit dispensare vt p. monent facienda in
dicta decretalis nō loquatur nisi de dispensatiōe facienda in
ordinibus receptis. glo. tamē pēna dicit q. epō potest dispē
sare cum talibus nō distinguens i suspēsiō. Nec ē para hoc
illud quod ē extra. c. c. g. dā. t. c. dilectio. t. c. f. as. vbi p.
pa videf sibi retinere hmoi dispensatiōem: q. loquit r. nō
de iure fm Rñ. vel fm glo. sup. c. cōsultationem. t. c. illa. t.
alia iura pnia loquunt q. papa reuerat sibi dispēsiōem cor.
et certa scia: vt aliq. magis terreant t. ipi pmanet. Et ad
tem sup hoc fennat Doct. i. Vide nō scimmo. m. f. i. nōi
li quod incipit infus. Et pēna cōferentium ordies cō
tempa statuta: Rñ: pēna cor. est q. ipi pmanet pte cōferē
di ordines: quos illicite cōtulerūt. pmanet inq. nō ipso iure
re: sed p. si iam. et de tpe ordi. sane. t. c. f. as. et c. dilectio. t.
re: sed p. si iam. i. l. r. r. as. volum? manet suspēsiō. cōtē
vt huius dicitur in. c. l. r. r. as. volum? manet suspēsiō. cōtē
improptie quo ad ordinatiōem: quā nō est suspēsiō ipso iure
re: sed suscipiendū p. p. nentiam. p. p. nentiam. p. p. nentiam.
natum: quā est suspēsiō ipso iure. hoc. Rñ. q. nō p. mīlita t. c. f.

Et quia ordinis possunt in iussu fieri. ut in iussu
stana ordinis. Rñ. Aug. notat. lxxv. d. ordinatores. q. 7. et
et. de elec. q. scit. q. iussu nō ē de substantia ordinis sē de solu
tate. unde omīs ordinis sū ipsos possunt fieri iussu. ipse
licet hoc nō debet fieri. vñ qui conferat eos sine iussu. ipse
ordinem graueri punirentur. quia facerent contra ordina
tionem ecclēsie: et contra illud quod ecclēsia seruatur. extra

et tempore ordi. sane. et ca. litteras. et ca. vel nō est. Et quod est dicum de ordinibus idem dicit Ber. ibidem de consecra-
tionibus. Dicit etiam Hugo. q. si unus consecraret. et alter mis-
sam celebraret consecratus erit. licet hoc fieri non debeat. Et de
hoc materia nota. lxxv. dist. ordinationes epi scopos. Alij vo-
lunt Raymundus et Hoffredus missas ponunt inter illa de q.
bus nescitur. vix sint de ordinis substantia vel non. Et ideo
dicit Hoffredus in hoc et in alijs que mandantur in ordina-
tionibus obseruari. nec constat q. pertineant ad substantiam
vel solemnitatem: nec per aliqua iura inuenitur q. omnia de-
beant suppleri. credendum est his omnibus ordinem non con-
ferri: ideo est iterandum: nec tamen intelligitur iterari. q.
non intelligitur esse iteratum: quod ambigitur esse factum:
extra de presbytero non baptizato. veniens. et dist. lxxviii. pre-
sbyteri. et de conse. dist. i. solennitates. An ordines po-
sint vel recipi post praedictum? Respondet. Hugo di-
cit q. ordinem conferri et recipi praefatos. et idem dicit in quo-
libet alio sacramento propter eucharistiam. quā nō credit pñcia nu-
si a iunio. de pñ. dist. ii. ligdo. Sed Ber. Lau. Jo. et Hoff.
dicunt contrarium. extra. c. de cetero. Nam vt ibi dñs post
cenā discipulū suis corpus et sanguinē tradidit. licet ibidē sta-
nuerit ne praefatus conferat aut a praefato recipiatur. Ray-
mundus ieiunius ordinantis et ordinandi ponit inter illa de q. ne-
scit vix sint de substantia ordinis.

Equitur de secundo. s. in quo loco debent ordines con-
ferri? Respondet q. ordines sacri debent conferri i. ec-
clesia epali. ar. dist. lxxvii. c. j. Et hoc est verum de iur.
regulari. hodie tamen de consuetudine epi conferunt vbi vo-
lunt: vt dicit Rod. Admones vo ordines conferre potest i. q.
cuius ecclesia sui episcopus. dist. lxxv. in palea. Epi autē
conferri debet vbi metropolitani elegerit nisi sit de appro-
bata consuetudine aliud obiciendum. lxxv. dist. c. vlt. i. si. Ad-
ropolitani vo pñates et patriarche i. suis ecclesijs: nisi neces-
sitas aliud exigat: et pñtudo approbata indicat. ar. dist. lxxij.
qñ. et dist. lxxij. i. noie dñi. Papa vo i. sua ecclesia si hoc pñt
re. alioquin i. quicq. ecclesia enā extra vrbē. vt dñ. i. c. i. noie dñi.
et Hoff. et Ray.

Equit videre de tercio. s. quo ordine debent ordines
conferri et recipi: et eor. officia exerceri. vbi sciendum
q. eo ordine debet conferri et recipi: quo supra sunt nu-
merati: ita q. recipiantur gradum ascendendo ab infimo vs
q. ad supremum: quod probat dist. lxx. s. officia. et dist. lxxv.
et dist. lxxv. Si tamen aliquis per saltū pñoneatur. i. vno vel plu-
ribus ordinibus pretermisus aliquem ordinem superiorem
recipiat: characterem recipit: nisi aliud impediatur. vt habitum ē
supra. Quid si q. ordinetur in episcopum pretermisus sa-
cerdotio? Rñ dicit Innoc. iij. extra de exce. pñla. ex lris. q.
non sit epus cui enā consentire videtur Hoff. et Ber. extra
de. c. immo dicit q. nullus recipere potest ordinem epalē ni-
si sit presb. extra de exce. pñla. ex lris. i. fine. Si tamen
quis presbyter existens licet inferioris ordines non habens
ordinetur in episcopum: episcopus est. sed illum ordinem quē
non habet conferre nō potest. ar. j. q. j. gratia. fm aut Hoff.
et Ber. qualitercunq. ordo conferatur: siue gradum siue per
saltum character recipitur dummodo accipiens sit baptizatus
non tamen excommunicatus. et ideo quod est omisum caute ē supplē-
dum et dispensandum. et hoc pbat dist. lxx. sollicitudo. et ex-
tra. c. c. j. Nec obstat quod dicitur extra de exce. pñla. ex lu-
ris. non enim negat quin character epalē conferatur: q. ipm
exercere non potest: quod verum est intantum q. nihil cōfert
epus talis nisi in sacerdotio promotus sit. licet ipse characterē
recipiat. hoc Hoff. Quam penam patitur talis? Rñ: vt ab
ordinis abstinere. al' si ministraverit incidat penam
de ecclesia abijciatur. et nunq. ordinetur nisi cuj eo per papā
dispensetur. vt patet extra de non ordi. m. c. j. et dist. lxxv. q. pena
habetur circa finem huius articuli. Qualiter excusatur ta-
lis? Respondet in totum non excusatur. ppter ignorantia ta-
men pena minuit: licet non omnino pñabilem. extra. c. c. vno
dist. i. q. ubi an ois ordines gradatim recipi credi dñ vno ho-
neste. mē q. ois pñeretur. vt dñ ibidē. hoc Hoff. Si q. dispens-
satur? Rñ: si facit p saltum pñoneat: nō tñ ministrat pñia sibi

ministratur: et caute supplebitur: quod est incante omisus. et
sic dispensabit p epi. extra. c. de sa. non iterā. c. j. Idem du-
co si ministrat. sed credebatur se gradum pñoneat fuisse: licet
asserant viciū contrarium: cum idem pñoneat i. etate minori
in hoc consentiat. Et gradus omisus supplebit: et discreta
pñia inuenerit. et illud quod factū nescit iterari nō videbit
et eo. c. vno. Si tamen scienter pñoneat p saltum i. ordine nō
gradatim recepto ministraverit: incidit i. penam non ordinari mi-
strans. Et sic non potest cuj eo nisi p papam dispensari. vt
dictum est supra. hoc Hoff. Item sciendum q. ordines mi-
nores conferri possunt omnes vni pñone eadem die: nisi con-
trarium obtineat pñtudo ecclesie: que nō semina scandaluz
generet. pñia vo tonsura et quatuor ordines minores eidē
eadem die conferri non debent: vt dicit Hoff. et Innoc. extra
de tempore or. de eo. Contrarium tamen dñ fieri in alemania
vno autem ordo sacer cum minoribus: vel duo sacri nullo
modo debent conferri eadem die vni pñone. Nec i. hoc dispen-
sari pñt cum aliquo: nisi de licentia pape. q. hoc est phibitū
vt dicit Hoff. et Innoc. extra de tempore ordi. dilectus. Sed
pñerri debet singuli p se et p certa iheristia tempore. dist. lxxvii.
i. singulis. et c. quicunq. et extra de eo q. or. fur. cum. h. lator
et de ipe ordi. lras. et c. dilectus. Et licet pñerri conngat q.
ordinari: ieiunium a die sabbati vsq. ad tunicam continuet
vt illi qui non poterant ordinari die sabbati in sero: ordinē-
tur in mane die tunicam. dist. lxxv. et a patribus. non ta-
men illi idē qui in sabbato ad aliquos sacros ordines sunt
promoti possunt ad alios in die tunicam promoueri. sed tñ
illi qui non poterant in die sabbati ordinari. Cum enim pro-
pter continuationē ieiunij sero sabbati et mane tunicam sa-
cere vnum diē significetur. si ordinatus in sabbato ordine-
tur in tunicam: iam idem bis in eadem die ordinaretur. q.
absurdum esset. Et dicit hic epus Bononiensis. extra de tempe-
ore. lras. si contra predictam formam ordines recipiant fur-
tue recipi dicuntur. Sciendum enim q. dñ quis ordinari
fuerit quadrupliciter. s. cū quis extra pñiam epi pñij sine
examinatione pñoneat. dist. lxxij. et pñia. In q. casu non pro-
fuit lre archidiacon. et de offi. or. significasti. Et cum quis
minoribus ordinibus non contentus vna et eadē die subdy-
aconatu recipit. extra de eo. cum. h. vel cum duos simul reci-
pit sacros. extra. c. innotuit. vel cum gradu omisso saltū sa-
cit. extra de de. p sal. pmo. c. j. In quibus casibus nec enā
obediēs suo superior excusatur. extra de temp. ordinā. dilectus
enā superior tanq. maior plus delinquit. et ideo magis ē pu-
niendus. extra de translatio. inter corporalia. §. vlt. hoc Hoff.

Que ē pena recipientis ordines p predictas formas? Rñ:
vt ei de rigore iuris interdicitur exercitio ordinū receptoz. extra
de. innotuit. nihilominus tamen ascendere poterit ad maio-
res. Et hoc intelligas enā quādo vna die recepti omnes mio-
res ordines: et vnum sacrum vel duos sacros simul: vt dictū
ē. hoc Hoff. Si quo dispensat cum tali? Rñ: aut fuit phibi-
tum hoc. s. ne q. furtue reciperet ordines sub interminato-
ne anathematis. i. q. fuit anathema. ita exponit Ber. et Hoff.
ita vt ly anathematis construat iuramentum. et tunc cū exco-
municatus pñoneat non potest aliq. secus dispēare nisi pa-
pa. Aut non fuit excommunicatus: tunc pot epus cū eo tā i. su-
scipis q. i. suscipiēdis ordibz dispensare p suo arbitrio: immo
ita sibi pñia competēt. Sed et si excommunicatus pñoneatur
pñit papa q. cum eo si religionem intret dispensetur p epi-
scopum auctoritate pape: non sua. tā i. suscipis q. i. suscipiē-
dis ordinibz. Et sic solus papa dispensat. et c. c. j. i. textu. et
glo. al' si religionē nō intret cum eo vt ministrat i. minoribus
ordinibus dispensat epus: vt ibidem innuit glo. a contrario
sensu. et dist. lxxv. qualis. Sed et religionem si intret pot cum
eo finis abbas dispensare si viderit expedire. extra. c. cū hoc
et hoc in casu in quo recipit quatuor ordines minores et vnu
sacrum simul. Tamen vt dñ ibidem in glo. si excommunicatus or-
dines ex certa scia receperit: abbas hoc non posset. vt dñ ex-
tra de sen. exco. cum illozum. Alij intelligunt q. illud. c. cū hoc.
intelligitur de abbate episcopo. aliquādo em episcopus est in
vna ecclesia abbas. et i. alia episcopus. vel forte eadē ecclesia
est episcopalis et regularis. sicut habet extra de iudicijs. cām
sed tu intelligas sicut pñit. Si vo duos sacros i. seculo re-

in officio subdiaconi ministrant in nouis missis causa solz
nitans. Rñet Rod. q. non credit rigore supradictum ad eos
exerendi peccant in talia faciendo. licet hoc sine malicia faciat
si tenens tu de hoc illud qd dicit Host. sup. Quid si qd fa
ciat causa loci? Rñudus notius est in culpa. et de homin.
penebat. Non in creto qd debeat istam penam pati. nisi solz
nitatem fuer. licet alio debeat penitere. xvj. q. vj. illud. in fi.
q. voluntas et apostolum distinguunt maleficia. et de sen. ex.
cum voluntate. hec Host. Et nota qd non ordinari fm
Tho. iij. di. xxiij. q. ij. ar. ij. c. ix. omnia officia munez or
dium licite facit pnt. licet non habeant ad hoc officium. sicut
enim in tomo non pferata dici pnt missa. licet ecclesia pferat
ad hoc vi missa dicat in ea.

Equit de qto. f. de motu pferendi ordines. de quo
hi in ordinario epov. et in decreto di. xxiij. pfr. cu
reliq. c. vj. ad c. palamilla. Rñet autem de isto
ad instructum aliquem ordinantem. vi recurrentes ad ea q
hicunt. reddant magis puidi respectu agentem in recepto
ne ordinum. Rñendum est autem pmo de eo qdum ad ea q
sunt epa singulor ordinum ab infimo gradum ascenden
to vsq ad summum. Sciendum igit qd cum qd ostiari
ordinat sicut in ordinario hi. epus ad suggestionem archidi
aconi tradit ei clausa eccleie de altari dicens. sic age qñ reddi
turis teo rñem p rebo que in his clauis includunt. Aliq
uam plurali. sic age qñ reddiuri et. tunc archidiacon
tradit ei ostium eccleie. Cum vo quis ordinat lector ab ep
tradit ei liber diuinae lectionis. dicens sic. Accipe et esto v
bi te relator habiturus pnt si fidelit et vñit implicatis
officium tuum cum eis qd vñm dei ad ministraverunt ab in
fo. Aliqu vo habet in plurali accipit et. Cum autem qd
excoisla ordinat accipit librum excoisimoz de manu epi di
centis sibi. accipe et commenda memorie. et habe potestatem
imponendi man⁹ sup emergunos siue baptizatos siue ca
thecumenos. vel in plurali fm aliquos libros. accipit et.
Cum vo acolit⁹ ordinat accipit ab ep⁹ vel archidiacono can
telabrum cum cereo dicente sibi ep⁹ accipe ceterosarium siue
candelabrum cum cereo. et scias te ad accendendum lumina
ria manari. Accipit etiam vireolum vacuū ab ep⁹ vel
archidiacono dicente sibi ep⁹. accipe vireolum ad effunden
dum vñm et aquam in eucharistiam sanguis xpi. vel in plu
rali fm aliq. accipit et. Cum at subdiaconus ordinat acci
pit de manu epi patenam et calicē vacuū. de manu vo ar
chidiaconi vireolum cum aq. manipulum et mantergium.
ep⁹ cum monente et instructe. vñ diē ei vice etiam miseri
uri tibi tradit. Et ideo si vsq nunc fuisti tardus ad ecclesiam
animato debes esse assiduus et. vel in plurali si sunt plures
vices et. Rñet ep⁹ tradit ei manipulū dicens. accipe funo
men signum euangelizandi vñm dei in nomine dñi ihu xpi.
Sed nundqz sibi man⁹ imponi. et vice qd sic. qd et fac
mentis non iteratis. pastoralis. et qd si in subdiaconatu ma
nus nō imponat non est iterandum ordinis sacm. si qd su
it omissum est caute supplendum. Sed dñm di. di. xxiij. b.
diaconus. qd subdiaconus nō recipit manus impositionem.
Rñet Ber. in c. pastoralis. qd ibi dñ man⁹ impositio qdam
bñdictio. Et illud. c. subdiaconus. loquit de man⁹ impositioe
pferatoria. qd non fit subdiacono. Cum vo diacon⁹ ordinat
solus ep⁹ qd eum benedicit man⁹ sup caput eius imponit. de
iure benedictio ab ep⁹ dictus ipe ep⁹ solam ei imponit vi
cens. accipe stolam cādidā de manu domini ab omnibz vicio
rum sordibz purificat in ppectu dñe manifestat vi omnibz
vicia purgatione tue pbeat exemplum. plebsqz dicata xpi nō
mine possit imitatio te imitatio nem accipere. iustam postea
lena eius circumdata dat ei ep⁹ euangelium dicens. Accipe
pntem legendi euangelium in ecclesia dei tam p vñm qd pro
motus in nomine domini amen. Rñ autem cum pfr. or
dinat. ordinandus more diaconi indutus ep⁹ pntat. et ipso
inclinato ep⁹ et omnes pfr. qd assunt sup caput eius man⁹
imponit. i. tangendo. tunc diē oñes sup eū tenens manus
elevatas siue suspensas. sic qñ dicunt oñones in missa. filii et
omnes alij pfr. si nō tangendo. tunc diē alia. o. o. o. postea

ep⁹ flectit orarium. i. stolam sup humer eius dextram vi
cens. accipe iugum dñi. Iugum enī eius suave est. tunc ve
nit cum casula dicens. stola innocēte induat te dñs. Accipe
vestem sacerdotale p quam charitas intelligit. potens est enī
dñs augē charitatē et op⁹ pferat. tunc diē veni creator spūs
et. tunc ab ep⁹ di benedictio. qd pleta ipe ep⁹ oleo carbo
cuminor manus ep⁹ pollice dextro vsq ad indicem sinistr.
et a pollice sinistro vsq ad indicem dexte in cruce et totaliter
p palmas manū pungi dicens. pferare et sanctificare dy
gnos dñe man⁹ istas. p istā vñctōz et nfas bñdictōz. vi qñ
qz pferuerit pferet. et qñqz bñdixerit bñdicet et fecerit
in nōie dñi ihu xpi amē. hoc facto accipit patenā cū oblatio
et calicem cum vino dicens. accipe pntem offerre sacrificium
domini. missamqz celebrare. tam p vñm qd p defunctis in
nomine dñi nfi ihu xpi amen. tunc diē bñdictio ab ep⁹.
postea osculat eos ep⁹ dicens. par dñi sit semp vobiscum. et
pmendat se oñibz eoz. Rñt at fieri sacerdotes isti. f. abba
tes. archipfr. ppositi. decani. bñtes bñficiū cū cura alia
tales enī moniti si nō fuerint pgruo tpe facti pfr. pnt dñe
honores. et de eta. et qñ. c. j. et de ele. cum in cñctis. nisi ob
stant canōnes vi di. in c. cū in cñctis. Nam fm glo. ibidē.
cum qd est impotens ad ordines. aut hoc est pter culpam ep⁹.
et tūc nō dñ pnt honore. pter abbatē vel pntos regulares.
qd ex caus monitis remouent. et de sumo. p. ius. Rñt ex cul
pa eius. et tūc pnt dñ. qd mali merito dñt egestate publica
labozare. ff. de pnti bona fides. Sed j. et de eta. iij. m. vbi
instat abbas qdam in monio pfrat. ita qd nō ascendat
ad maiores. qd forte irregularis erat. Rñ illud factum est vo
spemane. vi di bñtem in glo. de forma vo pferendi epim
et sup nihil ad nos. de ipa in hi di. xxiij. ep⁹. et di. lxxv. c. j.
et et de sacra vñcti. cum venisset. diē at Host. in. e. n. de sba
pferatōis epi est liber qui sup caput ponit pferendi. xxiij
di. ep⁹. fm Host. etiam numerus pferantium te qd dictum
est supra.

Equit de qto. f. de mō pferendi qm ad ea q sunt
pntia oim ordinum vel plurium. Et circa hoc q
runt plura. f. qd sit faciendum si q omittant de for
ma i canonibz statuta. Rñet hō sunt vane opi. si in alias est
go tutioem fm Ray. f. qd intelligas omnia illa esse de sba.
de qd non est expsum in iure qd nō sunt de sba. Inuenit m
in iure qd fieri dñ. vñt si qd talium sit omissum. pē ordina
tio iterari. f. ex toto qñ nihil sit actum. Non enī intelligit
iteratum. qd nefat factum. et hoc item diē Jmo. di. lxxij.
pfr. et de pte. di. j. solēntate. Si at sit omissum aliqd eo
rum de qd est expsum qd non sunt de sba. non dñ ordinatio
iterari. si qd omissum est dñ caute suppleri. statim tpe ad or
dines pferendos. et de sacra iterandis vel nō. pfr. in rep. et
in glo. c. j. de sacro nō iterā. c. j. in tece. integra. qd hoc non
di hodie interca. Et at expsum in iure qdam nō esse de sba
ordinis. f. temp⁹. et de tem. ordi. sane. Item etiam di. lxxvij.
subdiaconus. in veteri. Item vñctōem de sacro vñctōis. c. j.
in pnt. Item qd ordinandus in pfr. vel diaconum recipiat
impositionem manus epi. nō tñ manu sup caput suspen sa q
tactu corporali. Item qd ab ep⁹ ppo recipiat ordines. Et sua
no debens iustitias. et nō sit recipiat. et de sacro non ut. e.
j. et vi. et et de tempo. ordi. qd translatōz. et c. lfas. et ix. q. ij
ludgundensio. Item qd a latino nō a greco latinius ordinet. et
de tem. ordi. cum fm. et c. qd translatōz. hec Ray. Et i om
nibz pñctis pntant cum eo Host. et Host. nisi qd imposi
tōem man⁹ simplicat dicunt nō esse de sba. Rpi. vo Host.
iij. di. xxiij. p. ij. q. j. ar. iij. c. et pte. iij. di. xxiij. q. iij. ar.
iij. c. et c. iij. sunt qd impositio man⁹ est de sba ordinis dyacō
ni. vi vñctō in se. a. Sunt at alia fm Ray. de qd nefat
verum sint de substantia vel non. vi missa et ieiunium et o
mianis et ordinat et hñt. qd omnia esse intelligunt de sba.
nisi pñm expsum inueniat. vi dictum est sup. si fm dñ.
neque duoz pñctoz est de sba. Hosti. vo pñcti qd ieiunium
non est de sba. et sub dubio relinqt de missa. Sed de hac ma
teria dictum est plenius sup. e. n. ar. j. f. Etiam autem in
ordinatione sit nēcia manus impositio cum tactu corporali. de
hoc sunt opi. dicunt enī qdam qd non. si sufficit sola manus

extensio. ar. ff. de acq. pos. l. q. meo. Alij dicunt q. necessari
est ibi tactus corporalis. ex te factio non iterā. c. vit. huius opti. 2
Dof. 1. Dof. Quid si sit manus impositio omnia ceteris
rite pactis. nundū est ordinat. Rāder Dof. 1. Ber. q. sic.
in executionem non h. tunc man. impositio sit suppleta. nū
est caute suppleta. f. tempore statuto ad huius ordinis pferen
tiam. vbi gra. primo q. epus alios ordinabit erit defectum
patens simul cum alijs solēnt patui. 2. q. si ministrans epō
stabu. nec erit intentio epī. nec ipse? ut ordinis iā dictos sup
cum iteret. Sed q. ad locum veniat vbi manus imponi de
buerit. tūc manum sibi imponet q. ca. possit. ne erro
circūstantiō innotescat. Et p. vltimo in alijs eiusdem or
dinis imponē sibi ut magis celest. p. etiam epō sibi dicit q. si
manum imponet sibi. pota mibi liby vel aliqd aliud ut aliq
credant q. p. hoc impositum sibi manū. vel etiam epō pau
cis 1. bonus secreta vocat in sua capella poterit ordinis cele
brare 1. impositio man. supple. Et item in similiō fiat. vi.
lij. sollicitudo. Sic intelligi p. illud ex te factio nō ite. pasto
ral. 1. c. p. ber. dec. Dof. in summa. n. de eis. in glo. sup. c.
p. ber. Inno. v. ibidem dicit. q. q. manus impositio suppleat.
omnes ordines dicant q. dicit q. manus imponit. q. ad
herent impositio manū. 1. sit in eis mentio de ipsa. Item
si p. alio ordine sit omnia a capite est inchoanda. p. nūc tūc in
ordinis esse multe ordines q. non sunt de sua. vñ si alio ordo
sit legitime celebrat. non p. hoc iterabit. Item si tūc vna
manus sit iuncta. vñcō alteri man. est suppleta. Et vbi
in ordine di. man. in plurali dicat in singulari. 1. si facia eēt
in aliq vñcō sine ordine vel eonversio. vñcō repeti. q. si
sunt actus diversi. cum in ordine de vñcōne mentio fiat.
hec Inno. Et q. tactus instrumenti ab eo q. ordinat sit de ne
cessitate facti. Rēdicunt aliq. q. non. q. em p. as ordinis ac
cipit a ministro nō a mā. iō potestio materie magis est de esse
facti q. tactus. vñcō tūc forme vñcōne ostendit q. tactus materie
est de essentia facti. q. ibi de accipit hoc vel illud. hec Tho.
uij. di. xxiij. q. j. ar. j. q. v. c. ij. Quid si vnus epus ma
nus imponat 1. alij epus. vel p. ber. simplex bñdictiones infun
dat. Rēnon valet q. agē. xxiij. di. quorundam. sacramen
ta em ecclēastica sunt veritate 1. diuidi non pnt. de p. de. ij.
q. passus. 1. xxiij. q. j. loquit. Sed his obstat vñcō q. in
di. c. quorundam. di. gradum sacerdotij vel leuitici ordinis
quem quēre accipit sunt amittant. Sed verba illa. f. accipi
sunt 1. amittant. non ius h. factum respiciunt. vñcōne acci
pi sunt de facto eatenus amittant de facto. vñcōne opz q. vñcō
p. faciat ordinatōs totam. Nam si vnus faciat partem vñam
1. alius partem aliam nihil agē. sic si vnus baptizant imer
gat. 1. alij vñcō dicat. vel si vnus dicat p. rem illoz vñcō. ego
te baptizo 1. alius aliam nihil agē. Non sic in his q. p. ce
dunt vel sequunt canonem misse q. pnt diuidi. 1. p. plures ex
pleri. vij. q. j. c. illud. 1. c. mib. Dec. Dof. Item q. dicit
verba 1. ministrare elementa. nisi vbi ius p. nūm ordinant. vñ
in acolitatu. vñcō epō dicit vñcō. 1. archidiacon. ex habet elemen
tum ordinatō cantelabz cum ceto. di. xxiij. acolitā o. p. m. af
t Inno. ex te sacramentis non iterā. p. ber. si q. d. est ommissum
non p. suppleri p. cum q. ordinant. p. alium suppleri poterit
Et si epus in ordinando ex infirmitate deficiat p. cum postea
vel p. alium inchoabit vbi ipse dimisit nisi sint aliq sibi iuncte
coherencia. vñcōne vel o. dec. Inno. 1. p. nūm cu eo Dof.
ibidem. Quid si duo epī simul ordinent ita q. simul om
nia vñcō p. ferant. Rēpota eundem ordinē sū p. ferri ab vtro
q. 1. sū p. dico baptismum p. ferri cum duo sū p. emergunt. 1. sū
vñcō p. ferant. Et sū p. eandem sūam. vel a pluribz ferri cum
simul plures indices vel arbitri simul p. nūant. ar. di. viij.
vel item si vñcō. 1. c. item si plures. dec. Dof. Que est for
ma 1. q. est materia facti ordinis? Rē hoc par ex iam dictis.
1. j. p. debet ex dicendis de impositioe characteris. Nam i vñcō
q. ordine est p. materia traditō instrumenti. p. forma vñcō ex p. sū
suo vñcō. Alij nota q. q. hoc factum p. nūpalit p. sūst. in p. tate
traditō. 1. p. tate p. vñcōne ius ostendit. q. potest nōtificationē per
actus. iteo in forma ordinis exprimit vñcō ordinis. 1. hoc per
modum imperantū. vñcōne intelligi q. ille qui hanc p. tatem
habet in vñcō illius potestatis se exercere debet. alio de negl

gentia merito reprehensibilis esset. refertur enim imperium
ad exteriorum actum. Insuper nota p. m. Dof. q. circa ordinem
obstant quedam substantialia. quorum si fuerit aliquid
omissum. totum est iterandum. quedam solēnta quorum si
quid omittat nihil iterat. h. caute supplet. q. in caute fuerit
omissum. 1. quousq. hoc fuerit suppletum. exequo teneat.
ar. di. li. sollicitudo. quedam vñcō dubia. f. vñcōne sint de sua vel
de solēntate. 1. sic q. tunc est eligi. q. iterat. quedam ho
nesta sine leuia. p. quorum omissionem nihil putamus ne
cessario esse suppleendum. 1. min. iterandum. h. si hoc suppleda
te p. nūm dicamus. non errant.

Et quē de sexto. f. in quo h. caract vñcōne vñcōne
vñcōne impositio. vñcōne notandum q. p. regula generali
tenendum est q. in susceptioe illi exterioris signi ca
racter in quolibet ordine impositio. In quo signo p. nūpalis
potestas quam ordo iste respicit ex p. sūst. significat. Ad istā
vñcōne impositionem p. nūpalis instrumenti traditō. 1. vñcō
ex p. sūst. quo vñcōne tēminat ex p. sūst. instrumenti significat.
Et q. p. nūpalis potestas quam respicit ordo ostiari signifi
cat ex p. sūst. in vñcōne clauium ecclē. q. in aliquo alio q. sit
circa eum. Et potestas lectoris p. hoc q. ab epō tradit sibi li
ber diuinae lectionum. Et potestas excois p. hoc q. tūc ma
nu epī accipit librum excoisimorum. Et potestas subdiacon
i p. hoc q. accipit de manu epī patenam 1. calicem vacuum.
itō p. p. nūpalis cum vñcōne forme tēminatis characteres
dicorum ordinum impositio. Et autem p. p. nūpalis principa
les potestates p. nūpalis ordinum ex p. sūst. significat q. p
alia p. nūpalis diligenter consideramus de actio 1. officio ipsoz
ordinum. hec omnia Rē. uij. di. xxiij. q. iij. ar. ij. c. De
acolitatu vñcōne sunt op. due p. m. duas opinionē de eius actu
p. nūpalis. Sed em dicentes q. actus eius p. nūpalis: epō
tare ceto significat ex p. sūst. potestas acolitā p. hoc q. cance
labrum accipit cum ceto. 1. itō tunc p. m. eos caract impo
nit. Et huius op. sunt Bon. uij. di. xxiij. p. ij. q. j. ar. ij.
c. 1. Rē. vñcōne sup. 1. p. de. uij. di. xxiij. q. ij. ar. ij. c. Sed
vñcōne alio qui dicunt q. p. nūpalis: eius act. est ministrare te
vñcōne. ex p. sūst. significat potestas eius p. hoc q. accipit vñcōne
ceolum. 1. itō tunc impositio p. m. eos caract. Et hoc p. sūst.
intelligi de vñcōne vñcōne ab epō p. nūpalis. 1. hec est p. nūpalis
Tho. uij. di. xxiij. q. j. ar. j. c. ij. Sed obijet quia p. sūst.
cum archidiaconi caract impositio. vñcōne dicit magister sen. li.
uij. di. xxiij. 1. habet in tece. di. xxiij. acolitā. h. cum eadē
fuerint ab episcopo qualiter in suo officio debeant agere ab
archidiacono accipiant cantelabrum cum ceto 1. vñcōne
vacuum. ergo in tali traditōne imprimi caract. Rēpon
do q. in traditōne instrumenti ab ordinatore sit caract
impressio. sed in traditōne que sit ab archidiacono sit po
testas collate expressio. vel potest dia q. in minoribz ordi
nibus hoc est singulare. f. q. postq. episcopus tēminat ordinan
dos qualiter in officio suo debeant agere. instrumentum acci
piunt ab archidiacono de episcopi mandato 1. voluntate. In
cuius acceptōne imprimi caract. quia illa instrumenti
traditō p. nūpalis est ab episcopo q. ab archidiacono. hec
Rē. uij. di. xxiij. q. ij. ar. ij. c. ij. Et potest dia q.
archidiaconus est quasi princeps ministerij. Itō omnia
qui pertinent ad ministerium ipse tradit. sicut ceto cum
acolitā seruit diacono ante euangelium ipsum ferent. Et
vñcōne quo seruit subdiacono. Et similiter dat subdiacono
es quibz superiordis ordinibus seruit. Sed tamen in illis
p. nūpalis actus subdiaconi non consistit. sed in hoc q. ope
ratur circa materiam sacramenti. Et itō characterem accipit
in hoc q. datur ei caly ab episcopo. Sed acolitā accipit ca
racterem ex verbis episcopi in hoc q. accipit p. nūpalis ab ar
chidiacono. Dec Tho. uij. di. xxiij. q. j. ar. ij. c. ij. In
ordine autem diaconatus dicunt aliqui imprimi characterem
per manuum episcopi impositionem. Adon ex duobus. pri
mo ex hoc q. apostoli ordinabant tunc diacones per manu
um impositionem. Tunc magister quarto sententiarum li
bro dist. xxiij. ca. septimo. hic inquit ordo ab apostolis est
celebrat. quanto ut legi. Act. xxiij. viros plenos spiritu

ad hoc officium elegerunt. et ordine pmissa manus eis impo-
suerunt. sed qd man? e organum organoz in qd resider pnci-
palis opandi pfas. et in hoc ordine pfer excellens pfas sub
sacerdotio. et hoc est opti. Boni. iij. di. xxiij. q. ij. q. j. ar. iij.
c. i. pe. iij. di. xxiij. q. ij. ar. iij. c. Alij vo dicunt qd impunit
caracti diacono in traditione libri. pfas eni diaconi est media
int pntem sibi diaconi et pferi. Subdiaconus eni hz pntem
tangendi vas ministerij. pferi pferandi corpus xpi et san-
guinem. diaconus at et si non habeat pntem tangendi corpus
xpi. hz in pntem portandi corpus in patena. et dispensandi san-
guine in calice. et in hoc est eius pncipalis pfas. qd qdem no
pe ex pmi p traditio vasoz tñ. nec materie. nisi dicet si traxe-
ret sibi vasa cum coipe et sanguine cu pfero qd supior est no tra-
dat corp? et sanguis. hz vniu et hostia. et io pfas diaconi no
pe ex pmi qm ad sui pncipale acti. hz ex pmi qm ad ei
acti secundum in traditione l. bi euangelioz. et in hoc pntem in-
tel. gte alia. et io sibi caract impunit cu ei ad epo liber euat
celoz dat. et hoc e polino. Tho. iij. di. xxiij. q. ij. ar. iij. c.
v. et h. ab. iij. di. xxiij. q. ij. ar. iij. c. Ad illud vo qd pmi
dicunt de aplis rñent scilicet qd sic in pntem ecclesia apli spūs
sancti inspiratione pfirmabat p manu impofitū. tñ mo tra-
dit facti pfirmatio p crismatio in fronte vinctio. sic enā
eaten inspiratione ordinabat tñ diacones p manu impofitū
ioz cu ordine. Nec sedet ex hoc qd no p impofitū manuum
epi fiat collatio talis pntis. hoc Rich. vbi sup. c. iij. Ad
scdm qd illi dicunt qd man? est organum organoz. Rñent alij
qz qd non tñ manu impofitū illi que ordinat in diaconum
h et illi quem ordinat in pferi. p illud at qd est pntem duo o:
vinctio no vinctio impm caract i altero illoz ord m. hoc Ric.
vbi sup. c. In ordine at sacerdotali. dicit aliquid facerem
illi q ordinat impm. cu epus impofitū man? sibi dicit. Eke-
pe. f. i. c. qd dicit nūc xpm ad se pntem facerem. discipu-
lis. qd post resurrectionē suā dixit. accipite. f. i. qd re. pe. i. c. et
hoc est opti. Boni. vbi. s. et pe. vbi. s. Alij vo dicunt tunc ei
impofitū. cu accipit ab epo calicē cu vino. et patenā cu hostia.
pncipalis eni act? pferi ē eucharistia pferre. sed dicitur est fice-
les ad sumendam illā digne ligatō. et solutio dispoze. licet aut
magis exprimat pfas pferi qd ad scdm acti p man? epus im-
pofitū cu platē vbi. Accipite. i. c. tñ qd ad pncipale acti
magis exprimat p hoc qd ei calix cu vino et patena cum hostia
dat. vñ dic mgt sen. li. iij. di. xxiij. c. ij. qd io hoc sibi danē
vt p hmoi fiat se pntem accipere deo placabiles hostias offer-
rendi. et hoc est opti. Rich. iij. di. xxiij. q. ij. ar. iij. c. et
Tho. iij. di. xxiij. q. ij. ar. iij. c. Ad rōem vo quam pmi p-
se allegant. rñent scilicet qd licet xpc post resurrectionē suā re-
dierit discipulis suis ordinē seu religionē pntis sacerdotalis
qum ad scdm acti. tñ in eua qd post pferatōz sui cor-
pis dixit discipulis suis. hoc facite in mea pntem. red. et
eis pntem qd ad acti eius pncipale. Ad hoc nota qd alia qd
in ordinatōe sunt. f. bñdictio. man? impofitū. crismatio vel
olei vinctio et vestitū traditō. magis pntem ad solennitatē qd ad
eēntiam facti. Nam epo in ordinatōe pferoz nō tñ tradit
eis pntem pntem cor? xpi. hz et ordinatō ppar at ei su-
ceptōz. eos de officio suo instruendo. et circa eos aliqd open-
to vt sint idonei accipe pntem. hoc at pntem pntem in qui-
or pntem. p bñdictōem eni ordinatōis dñis obsequio mā-
cipat. et tñno exatō. p man? at impofitū qd est organum
organoz in qd pncipalis resider opandi pfas. maior gta et
pfas vanda significat qd sine itonei ad dignā sui officij execu-
tōem. Solis at pferi et diacono fit man? impofitū. qd eis
ppent hactoz dispensatō. hz vñ sic pncipali alteri sic mltro.
ad quam digne exequenda requir maior gte pntem. Diacono
vo solus epus. pntem vo epus. et pferi assulentes man? impo-
nunt. et ad significandū maiorē excellētiā gte et pntem. et ad
significandū pntem et pntem ecclesie. et nōndum qd licet
sint multa assulentes sufficit tñ qd tres man? imponat. et alio
est ex abundā. nec tñ illud est de nēntate facti. fm Boni. iij.
di. xxiij. p. ij. q. j. ar. iij. c. vj. fm vo hosti. sufficiens duo
ar. et de temp. or. si archieps. et c. se. et d. l. vj. pntem ne. In
vinctōe ad aliqd facti tractandū ordinari significat. vñ
illoz man? tñ vngunt. qd in pferos ordinant eo qd co: pntem
aprijs manibz tangunt. Sic et vngit calix qd pntem sangne

et patena qd pntem corpus. Pontifici vo fit vinctio in capite in
q significat gte abundā quam plan dñi hie in excellētia
et hinc est qd manus pferi vngunt oleo sancto hz caput pon-
tificis crismate. vt significet qd in eo dñs esse excellētiā vne in
pntem dei qum ad pntem. et in pntem hoim qum ad fa-
mam. hoc Boni. vbi sup. c. In vinctum traditōe significat
itonei ad actum ordinis exequendum. habuerit at omi sup
dicta. f. bñdictio et man? impofitū a patriarchis Bñi. xxiij
et v. Vinctio ex figura. Leui. iij. vbi vinctus est sumus sa-
cerdos. vestes vo ex vesti v. veteris testamenti.

De scrinio ordinandi.

Titulus. v.

Ostea consideran

dum est de scrinio seu de examinatione or-
dinantoz. et circa hoc qum plura. f. qd
fit scrinium. Re: nūc aliud est nisi exami-
natio facta p illum ad quem spectat. Nam
si fiat p alium non valet scrinium. et dñs offi. tele. licet forte
fiat nō ad iudicandum hz ad instruendum. et apparet p su-
pntem. et de app. pntem. et intendunt hz de scrinio qd
dñs fieri anteq qd ordinat. et ilud est duplex. vnum ē qd fit
an ordinatōem seria qra prima an sabbatum. in q ordinatōe
celebrant. aliud est qd fit in ipsa ordinatōe. f. an altare qm
epus dñs. scilicet illos esse dignos. vñ. xxiij. qm. et c. e. c. vinctio.
Per qd dñs fieri scrinium? Re: archidiaconi iure pnti.
ar. d. xxiij. pntem. et io si indign? pntem qd examinant et
pntem tenet. luj. di. si fuus. pntem. et c. de pntem. cum fm
apl'm. s. iure est. Ordinatio et tenet. et de era. et qd. accepti-
m. vel qd tenet inire de facto archidiaconi. sic exercitator
natus de facto sui mgt. ff. de exerc. ac. l. j. s. mgtm. et ar. et
de offi. archidiaconi. ea q. itez examinare debuit fm dñs.
et sic plures itez clericus. f. pntem p archidiaconum postea
itez p epm pntem examinare. et de pntem. cu fm apl'm. et ij. q. v
mēna. et hoc non tñ de alijs. hz enam te eisdem. Negligen-
tia eni pntem examinatōis impedire nō dñs. qd minus qra an
dignus sit. et ad hoc supior tenet. et de ele. mlti ē. hoc notat
ex de era. acceptus. in glo. c. Per hoc etiam qd est exami-
natio a pntem nō iudicat pape vel alij supior. qm dñs ex-
mnet cum qd pntem ab eo bñficiū. qd ad hoc tenet ex officio
et de ele. cum nobis olim. s. penul. Nec obstat qd dñs de reli-
cto vñ us. nō est sepe qndum. et de offi. le. licet. qd illud est
vex in modum accusatōis sine in pntem. In modum at ex-
ceptōis sepius qm pntem et de reli. testm. cā non tñ inuit vt
Doct. dñs qd non nisi pntem et examinatōis debeat impu-
tari. xxiij. di. qm. Aliud si archidiaconus repntet aliquē
ad nullum pntem sui. f. ordinandum. cu nullum habeat
vel nūc sufficit archidiacono hoc faciente vel igno: Re:
dicunt qdam qd impntem est clerico. qd non pntem pntem
allegare. et de reli. ab excoicato. et io qrat vinctum manu
ppa. xj. di. clericus. et ar. et de era. et qd. acceptus. Alij
dicunt qd agere pntem effectū. ne cogat mendicare in ignominia
clericus. At et si archidiaconum pntem loco. qd totus ei
ppntem culpe ordinantis. ff. ad. l. ac. j. Item si oblietere
h si ille pntem nō possit. ager in subsidium ē pntem fm dñs.
ar. ff. de. toto eleganti. s. penul. Que est forma pntem scrini
nij? Re: forma eius est qd p tres pntem dies sabbatum pntem
tentes ordinatōis diligēt examinent de genē d pntem. de erate.
de mltitudine. i. n. ad quem ordinat. de loco vbi est pntem.
de scia. de fice. et de alijs qd infra dñs in sequitō ca. in qd
agie de qntem ordinantoz. et si illi pntem sunt. sabbato pntem
tenet epus. xxiij. di. qm. Que est forma secunda scrini
Re: hoc. f. qd in romana ecclesia pntem diaconoz. in alijs ecclesia
maior diaconus vel archidiaconus dñs an altare. postulat san-
cta mat ecclesia hunc diaconum vel subdiaconum ad onus sibi
diaconatus vel pntem assumi. et ordinatōe mrogante. scilicet
eum esse o gnum rñent qum humana fragilitas. et dñs m
rabilis est hoc rñis. vñ et eni qd potius debet dicere se nū-
bil scire de eius dignitate vel indignitate. Re: fm Boni. qd

et eo qd videtur eum electum a bonis. videtur hinc noticiam quam
dam. et de clerici scientia videtur qd ab alijs auditur. xxiij. q. v.
hoc videtur. hoc Bern. vel in illa ratione non peccat. dum tñ
p pñcia non rñteat. Alioqn p. xxiij. q. j. et de pñcia.
qm. quia quem nescit indignum debet pñm fore dignum.
nisi pñet pñm. et de pñm. dudum. hoc tñ fallit in alijs
casibz spñalibz vbi non pñmñt rñoneus nisi pñet rñone. L.
de pñcia. l. ex pñcia. Item in dubio pñmñt qd excommu
nicatus. et de sen. et. cum de rñone. §. secunde. Item pñs p
sumit fornicatō qd infumumum. vt dñ. xxiij. q. j. rñone. et
maxime fallit in his in qbz est pñcium anime. vt pñmñt
aliquem esse pagani. et de baptismo. c. j. et eccliam non
pñeratam. et pñe. di. j. ecclie. et aliquem non ordinatum.
di. lxvij. pñbri. Quid si archidiaconum remoueat pñcia.
Restituit hoc ordinatoz secrete nñciare anteq. Veniat ad
hoc scrupulū. et. c. c. j. et addit pñm. ibidem in glo. qd in
hoc casu si ordinatoz nollet testifere. si bono modo posset re
beret se absentare. qd si non pñt sine scandalo dicere debet illa
vba vt minister ecclie. qd non iudicat de occulto. et item dic
Dost. ibidem in glo. Quid si archidiaconus impedit neu
rum malitiose secrete articulit. Re grauit peccat. et rñe non
effugiet canonicam vñtionem. ar. et de dan. respon. cum in
hibito. Item ordinatoz debet diligenti causē. nec testifere cre
dere. hoc Dost. Quid si qd sine examinatioe fuerit ordi
natus. Re si sit ignotus. licet alio sit dignus est reponendus.
xxij. di. c. vi. et sit in ordium ipius sic ordinat. et etiaz ipi
taliē ordinat. ar. di. lxx. c. j. et de pñe. c. cum pñm apñm.
§. lxx. Si vo sit ignotus et indignus merito fortius est depo
nendus. tum qd est sine examinatioe pñmñt. tum qd non pñ
didit crimen suum. vel impedimentum. di. l. ex pñmñt. et
Si at sit notus et dignus in nullo peccat. non em non sunt
examinandi. ar. di. xxiij. nullus. fallit autem hoc in con
secratio. qd licet sit notus tñ examinat. xxiij. di. qui epō. pñm
Dost. qd circa maiora verat pñcium. lxx. di. miramur. dic
tñ Dost. qd semp est examinatio facienda. vt sub videt. et de
elec. nñb. rñso. j. §. j. et ij. Sed si notus sit et indignus est
reponendus. qd non pñdidit crimen suum. vt dictum est. et
ad item et de renun. nisi cum pñm. §. pñone. qd intelligas
de crimine graui. secus est de leui. xvj. di. c. vi. Qd autem
crimen dicat graue vel leue dicet in seqm titulo. Sed p
quem fiet depositio. Re qd pñmñt non pñ ordinatoz. ar.
et de cle. pñm. vñuersis. in fi. Nam ordinatoz est in causa
depositionis. j. q. j. si qd epī. hoc Dost. Quid si ordinand⁹
pñm impedimentum pñdidit. et ordinatoz non intencio
dispensare cum eo nñb. omñm. cum ordinat. Rñeo post
modum detecto impedimento non recipiet ordinatus. si est
deponendus. hoc em est casus vñt. lxxij. di. si qd sine exami
natioe. Quid si pñmñt in scrutinio suppresserit i
pedimentum sui veritatem. Re videt reponendus. qd ex ex
aminat suum impedimentum peccat debet. vt dñ. xxiij. di. qñ
et. c. vi. et sumit videt qd qñb. in iure pñmñt tñcat crimē
suum et quo agit si sup eo fuerit mñrogat⁹. vt dñ. xv. q. vi.
c. j. et pñm. qd Dñz. credit tam in iudicio qd in ordinatioe
esse faciendum. Sed in ordinatioe dic qd si generalit mñro
get sufficit qd dicat in genere se esse criminofum. et sic petat
dispensationem. Sed si spñalit mñrogetur rñteat se pñm
egisse. vel non respondebit. qd spñalit mñrogans videt magis
suggerere qd querere. ar. di. de questionibz. l. j. §. qd qñstionez.
Sed pñ. de peni. di. l. §. his auctoritatibz. vbi habes. non
dico tñ vt in publicum te pñdas. Re loquit de penitente. qd
non cogitur peccare se. Secus autem est in ordinando. qd si pñ
pñat. secum non poterit dispensari. debet pñtere se coram
pñmñt. qd pñtere est in publico dicere. ij. q. j. si peccauerit.
Sicut em epōs solus causam non audit. xv. q. vij. epōs. sic
nec solus dispensabit. alioqn qñter pñaret dispensatio. nisi
fieret coram pñmñt. qd tñ est pñbenda. et de fñmñtis. frat
mitat. Alij dicunt qd neqz in iudicio. neqz in examinatioe
ordinationis tenet quis se peccare si penituit. qd deus occultat
pñm post pñm. xxiij. q. j. apud. et sic licet redimē san
guinem suum qualitercuqz potest. ij. q. ij. §. notandum.

sic et hominem suum. Dost. vo sic distinguunt. §. qd eno mñt
men peccare tenet in ordinatioe. graue autem post pñmñt oñ
modo sit occultum peccare non tenet. quia non eger dispensa
tioe. eno mñt autem indiget. vt vicebitur in sequenti titulo.
multominus leue. Sed est si graue sit pñmñt. si hoc et de qd
in genere siue in specie querat sic pñt pñmñt. si hoc et de qd
querat commisi. vel si moralit peccat. penitentiam est. pñm
Dost. qd. talia peccata sunt mñb. dimissa per penitentiam.
Sed cum hoc iurare sit temerarium. et de purga. c. eno. acc
pñmñt. quomodo hoc offerit cum mñt iuramentum et simpli
cem loquelam non sit differentia apud eum. xxiij. q. v. iura
menti. iteo dicet qd si qñbz noto num fuit tenet illud spñalit
peccare et dispensationem petere. alioquin vel tacebit. xxiij. q. ij.
nequis. vel dicet poterit sentiri de Augustino. quicqd vñ. q.
conscientia me non accusat. xj. q. ij. senti. hoc em sufficit de
modo pñmñt non loquat. et. c. c. j. hoc Dost. in summa.
Item autem Dost. et de corpore vñt. sup. c. expofuit. dic qd
ordinandus siue pñmñtendus ad aliquam dignitatem tenet
confiteri crimina notoria iuris vel facti. nisi cum eo fuerit
dispensatum. di. l. ex penitente. Tenetur etiam peccare gra
uia siue eno mñt. §. que post pñmñt executionem impediunt
vt homicidium et simonia in ordine. Talia autem non tenet
peccare. qd non impediunt. et de temp. or. c. fi. Si autem fra
dulerit defectum siluerit non habebit executionem ministerij
nec ordinis sic recepti. et de renun. nisi cum pñm. §. pñone.
Cum pñmñt conuenit Dost. et de tem. ordi. et pñm. sup
c. cum pñm. et addit ibidem qd si pñmñt et cum eo dispense
turus erit. vt nñ accuset. alio secus est. xxiij. di. hñ. c. fñm.
Quid si ordinandus mñrogat spñalit sup aliquo mortali
respondeat se illud commississe. et pñmñt non egisse. nñb. qd
talio confessio preiudicat sub: vt possit iure puniri. Re pñm
Dost. et Dost. qd non. nisi tñ in hoc. §. vt non ordinat. vt
di. xxiij. di. c. ij. in fi. et or. et de excep. rñone. §. vñ. Item
obstat illud qd dñt et de elec. pñmñt. qd loquit de iudici
qñ. §. si generalis mñroget. Nec obstat qd dñt et de excep. pñ
la. et si graue. qd loquit qñ clericus nulla necessitate com
pulsus est iudicium de suo crimine gloriat. hoc autem loquit
mur in foro mñro. §. pñm iudiciali. et pñm pñmñt. qd iudica
le non repellit. et qd pñmñt non pñmñt nec publicat. nisi qñ
nus se publicat. Quid si vult et peti se pñmñt deri
cus et non vult eius pñmñt. qd forte sit secrete cum commu
nisse aliqd pñmñt graue. vel pñm aliquam similem em. Re
aut est clericus regularis. et talis non pñmñt contra vo
luntatem sui pñmñt. et sic loquitur et de temp. or. ad aures
Aut est clericus secularis. et tunc aut non habet ius pñmñt
ordinari. et sic non tenetur cum episcopus ordinare nec ordi
nari facere. Sic etiam intelligi potest dicta decretatio. Aut
habet ius petendi rñone dignitatis vel beneficii. cui amicus
est ordo. et sic non potest cum episcopus pñb. et sic loquit
tur extra de temp. ordi. ex tenore. vel etiam loquitur de do
rico seculari pñm Dost. cuius peccatum non est eno mñt. et et
cultum est licet prelati sit notum. quod enim operatur ar
men mediocre manifestum. hoc operatur crimen eno mñt do
cultum. vt hoc pñmñt ibidem. c. questum. pñmñt vñmñt
ctionem et secundam ponunt Dost. et Bern. super illud. et.
ex tenore. Utum promouens indignos ad ordines pe
ccat. Respondeo a domino descriptur seruis fñctis. qui
pñmñt est super familiam domini sui. vt tñ illis in tem
mensuram trinit. et iteo infidelitatis est reus qui diuina
tradit alicui super mensuram eius. qui autem promouet
indignum hoc facit. et iteo crimen mortale committit quasi
suo domino infidelis. pñmñt cum hoc cedat in tem. mñm
tum ecclie et honoris dei qui per bonos ministros promo
uetur. et sic em infidelis domino terreno. qui pñmñt aliqd
mñmñt in officio eius. pñmñt peius est indignos ad sa
cra mñmñt promouere. qd iam promotos non corrigere.
sed Deu mortaliter peccat non corrigens efficaciter illi os
suo. Et pater. j. Regum quito. ergo multo fortius mor
taliter peccat epōs pñmñt indignos. vñt ad mñmñt ro
quuntur qd ordinans in ordinando contrariatur aliquod

esse san citati nesciat. Et etiam erigitur vs fm mensuram ordinis vel officii iungendae curas apponatur. et crimi nade vs qutere ordinatio saltem et testimonio aliqz habet. Et hoc est qd dicit aplos ad Lhr. manus nemini cito imposueris. Qui ad indignum ordinat. ordinandi uis viceri non debet. xxi. q. ii. si epus. hoc ac est vep fm 3o. qn sciet pmocti v dignum. f. cum qd est in crimine notorio. als repelli non pos set ab illud pferendo. et de temp. or. et tenor. Ber. vo die qd alium eundem ordinem pferre non possit. falsos bn pos set. t pene non dnt extendi. Bug. ad dicit qd nullum pferre pot. Quod vo de qd coipso qd ordinatus apparer indignus. t ordinat or. lxxxiij. di. tanto. Daniel. hoc est vep fm Ber. et de eta. cum fir ars. qd ordinatus p se examinat ordinandi t non p alium. Sed 3. illi qd non dnt sciaz bre sanctam v tam. qnq pnt esse vices ad temporalium gubernatōes. vel ppē potentiam secularem vel ppē iudicium naturalen. f. ecclē sia indiger ministris non ut ppē spūalium dispensationem. f. etiam ppē temporalium gubernationem. § 2. Et temporalia non sunt qrenda. nisi ppē spūalia. vnce ppē bonum spūale dō lucrum tempale incipitum. t negligi tanqz incommodum.

Si dicat q̄ eps in numero sufficienti tunc eos missos in
uenire non possit. si talem inueniant in eis rediret q̄lis de
scribit a sancto: Rēuocet nunc q̄ in desertum ecciam q̄ inue
niant tunc manifesti sufficientes ad necessitatem sp̄i. si p̄
mouerent digni t̄ non indigni. Et si non possent inueniri tot
missi. quot sunt mō. melius esset h̄c paucos missos no
nos q̄ multos malos. vñ dicit beatus Clemens. t̄ b̄ ē ē ta
cum sit. Sed nouit q̄ reputat dignus ad vnum ordinē.
reputari p̄ indignus ad alium. R̄: q̄ sic. si ordinans exami
nauit p̄ alium. l. di. q̄m q̄. t̄. xv. q̄. vi. c. j. Et at q̄ semel
ip̄m ab aliquo ordine repellere non poterit. nisi forte postq̄
ordinatus fuit indignum se reddiderit. ē ē ta. acceptum.
hoc dicit. Tunc fm̄ Ber. ibidem. q̄ ordinauit aliquem non
p̄ ei crimen aliquo postea. vel irregularitatem obicet: nisi no
ua causa suppetente. Si n̄ inuenerit ad aliquam digni
tatem. postq̄ ē cum exco. di. xij. nos s̄p̄tudinem. t̄ ar. ē ē
de ele. in genei. t̄. c. scriptum. non at accusare. ē ē ta. accusa
tōnis. nulli. Et s̄c̄r q̄ tolerauit aliquem in officio vel digni
tate minor. p̄ ē cum exco. l̄y. nos accusare si eligat ad ma
iorem. hoc Ber. T̄t̄um eps eos quos ordinauit p̄ exco
propt̄a a beneficio remouere vel repellere possit. vñ ē q̄ non.
q̄ illos q̄s ordinauit reputat q̄ inuocato. ē ē ta. t̄ q̄. or.
acceptum. p̄. penul. ibi eo p̄sum̄ t̄. Et q̄ vbi fatis q̄m
et. q̄ p̄ rigore iuris exp̄isse tenē non p̄t alq̄ exco. p̄ tales
ēgare n̄ pensata p̄t. q̄ delictum p̄sonē redundare non d̄ in
p̄m̄m̄ ecc̄ie. xvi. q̄. vi. si ep̄m. Sed ē q̄ q̄s non p̄t veni
re ē factum suum. ē ē ta. si. p̄s̄or̄. veniens. Ascendunt
q̄ hoc est vbi vbi p̄t defectum vult remouē cum vel rep̄l
fecus est si p̄t vicium plone. vñ in c. acceptum. In hoc
enī casu licet ē publica vtilitas t̄ honestas. s̄ iudex occurrē
t̄. ē ē ta. exco. p̄ceptō. hoc dicit. Ad hoc nota q̄ dicit.
p̄s̄ulur om̄ibz ep̄is q̄ examinent vel examinari faciant. n̄
exco. n̄ communicent si multa faciunt. ne laq̄ se f̄s̄p̄ndant. Ad
solum q̄ ad cautelam ordinatos publice i ecc̄ia ab om̄i vi
culo excommunicatōis. t̄ cum eis sup̄ om̄ibz irregulari
tibus dispensent. in q̄b̄ p̄nt t̄ d̄nt fm̄ deum t̄ canones. hoc ē
absolutō t̄ dispensatio animi missis ab exco. p̄to p̄t̄. i
q̄m. p̄p̄s̄ platus cum eorum dispensare p̄t. q̄ om̄ia illa
vixēnt illi esse amissa. sine q̄b̄ non p̄t ordinare exp̄d̄i. ē ē
ta. offi. delega. p̄t̄ea. In sup̄ nota fm̄ dicit. q̄ p̄p̄m̄ pla
tum dispensat in casibz illis in q̄b̄ receperit exco. si man
datum ē ad m̄itō inuēniens. puta q̄s ordinat ab exco. si
ne eius mandato. ē ē ta. rem. or. q̄ translatōs. Item q̄ igno
rancia iusta excusat. ē ē ta. or. ab exco. q̄ refi. c. ij. In alijs q̄
p̄ solum papam. ē ē ta. rem. ordi. dilectus. vel etiam fm̄ cui
dem cum ep̄o delinq̄nte non p̄t dispensari nisi p̄ papam. ar.
c. dilectus. s̄ cum ordinato p̄t etiam p̄ ep̄m. ē ē ta. cō
sultationi. vel intelligi q̄ in om̄ibz casibz ēē possi facere
necesse vel voluntate ecc̄ie exigente p̄t ep̄o dispensare. nisi pa
pa sp̄aliter renouerit sibi vel suis q̄ se vel p̄ alium tulerit. n̄
enī rediē sup̄ hoc sp̄ale mandatum. ar. ē ē ta. iudicis. cum

venissent. Et p^o hoc debz subaudiri in. c. consulationi. sup
illud poteris. f. q^o hoc spali mandato. Alii dicunt q^o platus
q^o delicti non est dispensat. ar. c^o de re. iur. v. l. v^o. c^o est ne
cesse. Et sic intelligi p^o illud. c^o de tem. ordi. cum quidam. h
eo mortuo successores dispensat. vt oz in c. consulationi. o^o
vost. i. r. tem. oz. Sciendum q^o q^o casus casus sunt i q^o
dispensatio est omnino p^ohibita. nisi p^oea. vnu est vt eo q^o se
fecit bis in eodem ordine ordinari. i. q. vij. saluberrimum.
Secund^o q^o se fecit bis baptizari. de p^ole. di. iij. c^o s. r. c. q^o bis.
vt q^o casu dicunt^o est sup^o. l. iij. n. j. ar. q. vi. Et p^o simile h^o
etiam videtur de casu p^omo. Terc^o casus est vt eo q^o se sumoni
ac vel a sumonaco facti p^onuerit. it. q. ad excoicatos. de q^o
h^o. j. l. vi. n. de sumonia. Et p^ous est de eo q^o ad subuersionem
suei p^oetias adflectit. t^o in p^oemptum ecc^oie se ab eis ordinari
fecit. q. vi. p^oueniens. de q^o vice sup^o ar. q. iij. vnce v. Et bi
o^oto o^oae f^ore baptizatus iterat. Et d^o vt v^oae f^ore statum o^oto
petat. Et si p^ostet vt v^oae sumonia o^opet. Et dispenset p^oea
irrita p^oea habet.

De innocentia ordinandi.

Titulus. vi.

Einde ofideran

dum est de q̄litate ordinantōz. q̄les aī tūbe
ant esse docet ap̄ls. j. Lhi. iij. oī inq̄t ep̄m
irrephensibilem esse. vnius vxoris virū.
sobriū. proutem. iudiciū. ornamū.

hospitalem, docetis. non vultuerim non possiderem. h. mo-
 testiam non litigiosis, non cupidum. sue comui bñ. ppositi.
 non neophitum. licet autem apus istam regulam te epo po-
 fuerit. fin. in Aug. z Ambrosii etiam extendenda ad alios o-
 minantes. di. lxxx. ap. z v. xxxvii. cognoscant. de vno
 q. si canone vel capitulo regule pñcte p ordinem sigillatim
 aliq. fummarie fieri dicenda z gñenda. h. bñd possent pñma.

Circa primum quod unum plura. primo vix in ordinando requiritur quod sit irreprehensibilis. siue sine crimine: Res quod si vix aut aptus ad Titulum. quod in moralibus plurimum non vix promouetur. ex te ipse. o: et renouet. t. c. ad aures. nisi finem determinacionem que de te ipse deum gratum. Titulum aliqd in peccato morali etiam posset sine peccato vix ordine suscipere? Res: Ex patet vix hunc iuste esse que sunt iusta exequatur. t. iteo quoniam hoc quod queritur sibi ex ordine facit indignum. quod iustum est iuste exequatur. t. preceptum legis facit. ac p hoc moraliter peccat. quoniam aures cum peccato morali aliqd officium facit gerat. non est dubium quod indignum aliud facit. vix pars quod moraliter peccat.

Quid si ex officio teneat vn: nunqd erit ppley? R: qd nō
ita qd necessitatem hēat peccandi: qd p vel peccatum dimittit
vel officium resignare. qd ad eretum odium obligatur.
Sed nunqd p q aliquem secum dispensari qd licite vti
odine: R: qd non. q. i. hoc q homo famē sancta ppter
eū qz mīr naturalis qz mīr sūo. ad qm eū indigibile.

Et sic quibz ordina quoniam facti erant in moralibus peccatis
per peccatum morale. Requiritur talis exhibitio in aliis vel in
militum ecclesie moraliter peccat. et tunc moraliter peccat quia
enim bñdū actum facit. q. d. de Byroni. j. c. ecc. hierarchie. in
mundus nō simbola. i. sacramentalia signa tange pās est.
vñ qñ tangunt res sacras qñ suo officio vñentes moraliter
peccant. fecus ad effectū qñ necessitate sacm aliqñ pñgeret.
vel excoñet in illo casu in aliqñ laico licet. sic hñ bñpna
in articulo mortis. vel si corp⁹ xpi peccatum in terram col
ligeret. hñ. 2. ho. ii. pñ. q. j. ar. xij. q. v. c. nij. hñc est
qñ dñi dñ. xl. ante omnia nibi est in hac via officiali laborio
sius et pñalios⁹ xpi. aut pñbi. aut diaconi officio. hñ opud tñ
nibi beatus hñ eo mñlief. quo hñ impator. tubi. famli
nibi est mñliefus hñ negligent fiat. Et peccat mortalit⁹
recipit vel pñt aliqñ dñor. ab eo qñ est in moralib⁹ pñor. Et
qñ dñi mñlief eccle⁹ qñ est in moralib⁹ pñor sustinet ab eccle
siadus eius debet recipi ab eo sacramentali. qñ ad hoc est ob
ligat⁹. hñ pñ necessitas articulum non efficit mñm aliqñ
qñ induceret eam ad excoñendum aliqñ ordinis sui. cur

re conscientia tali. f. q. ille esset in mortali peccato. quam tñ
deponere posset. q. de gra purificat in instati. hec Tho. vbi
sup. c. iij. Sed esto q. criminofus pñiam egerit. nunquid
pmoueri t ordine suscepto vti poterit. R. circa hoc fuerunt
opi. diuerse. q. ad pñis omiffio sciendum q. sic dicit Ber. i.
et de temp. ordi. ex tenore. circa pñitos t pmouendos fm
Dug. t Lan. q. sunt pñicanda. pñium est qñtas cri
minis. vñ sit enorme vel mediocre. scdm est qñtas criminis
vtrum manifestum sit vel occultum. tertium modus publi
catis. f. vtrum p opis curiam. vel iudicio sniam. vel
pñionem in iudicio spontaneam. qñtum satisfactio peniten
tis. an egerit pñiam veram vel simulatam. Si igitur crimē sit
enorme fm Dof. Dof. t Ray. iudicet siue illud crimē sit
manifestum vel occultum etiam post pactam pñiam pmoue
ri ius non finit. t executōes ordinum suscepto. impedit. et
de temp. or. questum. S. j. vbi principalit reos. Scdm vñ
Ber. distinguit. q. si crimen sit enorme t manifestum depo
nit. nec vñq. restat post qñtamcunq. pñiam. di. l. miror.
Si vñ sit enorme t occultum. monendus est q. nisi abstine
at ascendere ad supiores ordines non pñiem. vñ ordine su
cepto. t non cogendus. q. solum deum hñ videt. q. latea
tia pñia vindictam non hñt. di. xxxij. erubescant. t xxxij. q.
v. xpiana. vñ pacta pñia sibi imposita. vel eius pñe si volue
rit poterit officio suo vñ. t ad ordines maiores pmoueri.
vñ hñ in d. c. ex tenore. t et de sumo. ex me. pñer reos homici
dij. et de tem. or. qñtum. vbi exemplificat talia crimina. f.
adulterium. pñrium falsum testimonium. homicidij. hec
Ber. et pñer simoniacos. hec em. f. homicidium t simonia
etiam post pactam pñiam impediunt ordinis executōes. t de
necij retinendam. vñ de et accusatōib. inqñstio. Et itey
dñm ē de heret. fm Dof. distinguit tñ de hñctis vñ sup i n.
ij. ar. ij. in illo notabili. qñ incipit. notandum at q. epouy
heretico. Et qñ dictum est q. clericus q. veniet enormi cr
mine occulto monendus est. non pñibendus a pñato. intelli
git fm Ber. de seculari. non de regulari. et de temp. or. ad
aures. q. non hñ pñiam voluntatem. xij. q. j. nō dicatō. t. c.
nolo. t iteo pmoueri non pñt si pñcat pñato. vñ in c. ad
aures. vel ius illud. aut. c. ex tenore. intelligit cum qñ pñis
ordinari hñ ius petendi. Et iteo pñatus eius q. nouit illius
secreta cum repellit pñ. ar. et de sponsa. pñerea. hec Ber. Et
hec distinctio hñ etiam sup in pñecenti n. q. qñ si vult t pete
re. Si vñ sit mediocre notorium. nō pñ etiam si pñiam ege
rit sine dispensatōe pmoueri. nec ordine suscepto vti. vñ a
pñio sensu hñ in d. c. qñtum. S. j. ibi rñon. q. si. t et de co.
de. via. t. c. questum. Sed post pñiaz vñ pñie pñem pñ. ex q.
p supiorem dispensatum est. sic loquit et de bigamus. q. t d.
de. pñ. sane. ij. Si vñ sit occultum t non egerit pñiam monē
dus est vñ abstineat ab ordine recepto. non tñ cogendus. imo
relinquit sue pñie. vñ hñ et de tem. or. qñtum ibi q. si nō pe
nuerit et. t di. xxxij. habuisse. pñt qñ ad supiores ordines a
scendere etiam inuito pñato. nisi sit religiosus vel simplex be
neficiat. secus est si pñposituram hñat. vel aliud bñficiū. t
regrat ordinem certum. sic intellige illud et de temp. or. ad
aures. t de cia. c. j. Sed si pñiam vel pñem pñie egerit monē
dus est. vñ abstineat a supiorib. licz vñq. susceptus. non tñ ē
cogendus. sic loquit et de tem. or. qñtum. ibi post pñiaz et.
t et de n. ex tenore. t sic non eger dispensatōe. qñ crimen oc
cultum fuit. t sic intellige sniam illoz. q. dicunt pñtorem cele
brare posse post pñiam sine dispensatōe. pñerent at ad illud
dispensatō. q. f. non pñt de isto postea accusari. xxxij. q. ij.
admonere. t et de si. pñbroz. ex tua. hec Dof. t pñerit cum
eo Dof. Dof. tñ pñerit dñ. fm vñ Ber. distinguit in medi
ocri notorio. q. si sit notorium ex eo q. est in iudicio pñicus
vel timore pñatōis pñessio deponit. di. lxxxj. si q. cleric.
t hoc etiam dñ Ray. Si vñ est publicum p opis curiam
vel pñionem spontaneam. tunc pacta pñia pñt cum eo mife
ricordit agi plus vel minus fm q. epo suo fuerit visum. xv
q. vi. si qñ pñbr. t. l. vi. pñbz. Et hoc totuz intellige cum ege
rit pñiam veram. t non simulatam. q. si simulatam non re
stituet de pen. di. j. dum pñitueret. hec Ber. Ray. at dñ
q. si sit manifestum p pñionem factam sponte in iure. t nō

metu pñatōum non deponeret ita precise: sed fieret illud
qñ legē. xv. q. vi. qui amiserit. t. c. si quis pñbr. vñ dñt q.
talis si est sacerdos non canet missam. si diaconus euangeli
um non legat. alios autem ordines ereq. poterit. Nota tamē
q. si clericus pñicat publice etiam et ius se pñisse crimi
nale. qñ vñt in alterius infamiam vel pñadium. puta alu
quam nunc pñatam se pñius testatasse vel fuisse. licz iu
ra dicant pñionem et ius factam regularit non parit pñ
diciū pñitenti. pñt tñ vñ suspēdi ab officio t bñificio. et de
exce. pla. q. si graue. hec Ray. Si vñ sit manifestum p m
famiam deiciente accusatōe. t pñatōne legitima iudicet ei
purgatō. q. pñessio absoluet. si vñ in ea desecerni deponet.
et de adul. significasti. t de purga. ca. ex tuaz. Et pñicis cō
stat q. leue delictum siue occultum siue manifestum. nec tñ
at pmoueri. nec impedit pmouendum. pñissam di. elicit.
Dof. t Dof. et de temp. or. ex illo. c. questum. Et nota di
uerfitatem int Dof. t Dof. ex vna pñe. t Bern. ex altera.
q. illi non distinguunt de pñio enormi vtrum sit manifestum
vel occultum. Bern. vñ sic. Item illi non distinguunt de mō
publicatōis pñi medicis. Ber. vñ sic. Adhuc nota an
ca materiam istam q. Immo. sup. c. ex tenore. dñt q. i. oculi
tis pñis sufficiat absolutio pñbri auctoritate clauum. ar. vñ
q. j. illi qui. Nec requirit dispensatō aliq. vñ suum officium
ereq. vel vñ pñouat. licz si ex humilitate abstineat mo
reat. ar. in c. questum. Et hec sunt vera nisi sit tale crimē.
qñ impedit executōes officij. et post pactam pñiam. t pñent
cum eo Dof. sup. c. qñtum. Sed qñ vocat hic dñt am
enorme t mediocre: t qñ leue. t R. enorme delictum vocat
hic fm Dof. homicidium. di. l. miror. hñdō inbabilitatōes
inducat horro: sanguinis. Item heretis in q. post vñius sa
natum citatit remanet. j. q. j. ventum hñdō inbabilitatōes
rō est immunitas criminis. Item simonia in ordine. et de ac
cu. inqñstiois hñdō inbabilitatōis rō est vñctum t infectio
ordinis. Sunt etiam qñdam alia delicta. q. dicunt enormia. si
cū isto respectu: si alio. vñ respectu pñie t indispensabilitatis
simoniaci in bñificio de illa non pñt homo pñie nisi refignat.
et de simonia. matheus. nec pñt dispensatōem hñe. j. q. j. erga
dispensat tñ cum non simoniaco. licet simoniace pñione. et
de sumo. de regularib. Item respectu depositōis. si qñ tñ
municatus in pñem pñiam clauum celebravit. et de de. ca.
mi. latore. Item respectu infamie omne delictum qñ indu
cit ipso facto auilem infamiam. xxxij. q. iij. S. porro. Item
respectu originis. vñ est infamia decessens ex delicto pñiam
reclarato. ij. q. iij. S. hñc autem colligit. hec Dof. t Dof.
Quid autem vocet mediocre delictum. hñ et de temp. or.
questum. f. adulterium. pñrium. falsum testimonium. for
nicatio. fraus. que. f. habet vñm adiunctum. non em om
nis fraus est tolus. vñ cum qñ recipit de ipa intentōe vel vo
luntate fallendi. t sacrilegium. furum. t cetera mortalia. q.
specificant. ij. di. qui in aliquo. t. xxx. di. S. al. vñ. t. S. crimi
nis. t ibi. t qñto apñs. t in plurib. alijs dis. t capi. t exen.
Excepe tñ homicidium qñ ibi numerat. q. si voluntarium
fuerit enorme erit. vñ dictum est. hec Dof. fm tñ Ber. adul
terium. pñrium. t falsum testimonium. t homicidium sunt
peccata enormia. vñ intuent vñs eius sup posita. leue vñ re
lictum est minutum siue veniale. de quo multa habes exen
pla in. di. S. al. igit. qñ autem sunt minuta et. q. sum etiam
venialia dñm est sup. li. vñ. t. xxxj.

De monogamia.

Titulus. vij.

De considerandis

dum est de secundo. c. regule apñce. q. et q.
oportet ordinandum esse vñius vxoris vñ
rum. i. monogamum a monos qñ est vñ
t gamos quod est mulier. di. xxxv. c. j. Et
circa hoc qñt pñia. pñmo quō istud. c. intelligit. f. negatue
vñ affirmatue. R. qñ negatue. i. si pluri. sic ecouerso. in ore
du. vel tri. et. i. paucior. et de test. in noie dñi. Quare bu

gamus arceat ab ordine? **R.** ppter tria. pmo ppter defectum
facti. Nam p factum ordinis psumit qd mulier alioz sacra-
mentoz. qui vo alijs factum ministrare dicitur nulli in factis pa-
ri de defectu. h orimode pfectus esse. defectus aut facti est
qz oppositum significatio facti in regre muenit in aliquo.
Integra vo significatio mrimonii est significatio pueritatis
vnius xpi cum vna ecclia. qz q quis puiget pluribz vel vni i
plures diuise in eo deficiat factum. xxvij. di. acinus. t. ex de bi-
gamis. debui. Secdo ppter signu incontinentie. di. lxxij. ppo-
fuit. vbi. h fortasse. sicut em dicit Ambz quod erit hortator
viduitans qui iungia frequentauerit. di. xxvij. vna. Tercio
ppter prophanu ordinis: vt habet in dicto. c. vna. t. c. vlt.
In q casu parabit bigamia? **R.** in sept. pimus est
cu qz diuersis xpi bz plures legitimas vxores t cognoscit
ambas. Secdo. cu qz diuersis xpi bz plures habet: vna de iu-
re t altera de facto. t cognoscit ambas. t iudicat talis biga-
mus no ppter defectu sacramenti. cu i veritate no sit bigam⁹
h ppter affectu incontinentie cu ope pfecto. ex de bigamis. nu-
per. bec. Ray. Et fm Rod. bec bigamia interpretatur pot in-
tellegi de illo solo q facies impedimentu parabit de facto. sec⁹
est si ignorat impedimentu parafaciat bona fide. Nec paradi-
lla decretalis nup. t illa cu a nobis. q est ibide. q: lo qz de il-
lo q ante factu ordinem parat cu vna. t post factu ordinem co-
gnat cu altera. sicut py in illa decretali. qz habet integra t
ex de sen. exco. nup. t in faciente in pmo casu parabendo. et
idco forte bigamus reputat. vnde forte secus est de eo q non
peccauit parabendo. h excusat ppter excusabile facti ignora-
tia: cu pene sint ponus restringende qz ampliade. Tercius
casus est qz eode spe bz plures: vna de iure t altera de facto
t cognoscit ambas. Et similiter fm Hoff. si neutram bz de
iure: h tñ de facto. vt si parat vno et eode momento cu v-
triusqz em cu neutra matrimoniu tenet. extra eo. nup. Si
mulier si parat de facto cu pluribz diuersis xpi bz. hunc
casum videt ptenere qz qz ducit aliqui p vba de pñ. t il-
la videt vel mortua ducit alias de facto. Sed fm Tho. iij.
di. xxvij. q. iij. ar. j. q. ij. c. ij. ex hoc no sit irregularis. Si
t p ecclia cogat ad pma redire: statim sit irregularis cu
debui solui scy reddi. Quartus qz parat siue de iure siue
de facto cu vidua ab alio marito cognita. et ea cognoscit:
secus esset si esset vgo relicta. Quintus est qz parat siue d
iure siue de facto cu corrupta a fiamq: siue facient siue ig-
norat: t ea cognoscit. Sextus qz pparat vxore cognoscit sci-
enter vel ignoranter postq est ab alio cognita. t oes isti mo-
di pñcia hnt ex eo. sup eo. in glo. Septimus est qz post vo-
lu solenne pñcie parat defacto: h si possit de iure mrimo-
niu: t psumat: vt habet in glo. pñcia. Sed talis no est irre-
gularis ppter defectu significatiois in facto cu no sit ibi fac-
tament: h qz simpliciter statutu est eo qz tale psumit de in-
continentia tñ in hoc casu: qz talis aut solennizauit voru p or-
dina facti susceptoz. t sic est bigam⁹. cu eo tñ pot dispñare
epus fm bern. ex de cle. pñ. sane. Et fm Rod. hoc est ve-
ru si parat cu vigne. alio secus est. Aut p religionis pñci-
ationem: t sic etia est bigamus. xxvij. q. j. quodqz. cu eo tñ si
pot dispñare epus. vt dñ Jo. ibide. in pmo casu pñctor.
in septio est ppter bigamia t vere. in ceteris aut large t in-
pretatur. Et h in aliqz eoz no sit matrimonij factum. t tñ
eius si pñmo. Et possit quilibet dicoy casu ppari p spale
capit m iuris canonici: h ppter breuitate omisi. Seco qre
magis nocet q ad penam irregularitatis viro q corrupta sit
vxor: eius ab alio. qz q ipemer sit corrupta cu alia. cu magis
nocere sibi deberet culpa ppta q aliena. Rñdeo ratio e fm
pñcia: qz ecclia nup. sunt iuncta adultero: nec nisi vni spon-
so: h sponso ecclie aliqz habuit synagogam qz pñbitur
Et ideo psummatio matrimonij cu muliere prius corrupta
ab alio: magis est pta significatione matrimonij. qz quā-
do vir corruptus psummat matrimoniu cum muliere no
prius corrupta. Seco bec ratio nulla videtur aliquoz. qz vt
xpi dñit. sicut vna sunt fides antiquoz t modernoz. ita t
vna ecclia. vnde t sancti patres veteris testamenti iam p-
nabant ad vnitatē ecclie. iteo collectio eoz no dñ dici fuisse

concubina. sed sponsa vnde etiam a pñsio sponsa vocat.
pñt. si esset verum qd illi dicunt copula fornicaria esset fac-
tamentum vniouis synagoge cum xpo. qd est absurdum. t ideo
dicunt alii. f. qz motus non distinguit fm spm p comparat
ad terminum a q: h ad quem. Et iteo psummatio mrimonii
cum non pñs corrupta. licet sit a viro pñs p fornicationem
corrupto cum alia. non sit deficiat ab integritate significatiois
pñctionis xpi t ecclie. sic psummatio mrimonii a viro no
pñs corrupto cum muliere ab aliquo corrupta. h si mulier
esset suscepibilis ordinis. non fieret irregularis p psumma-
tionem cum viro non pñs corrupto. licet ipa fuisset ab alio
corrupta p fornicationem. bec. Rich. iij. di. xxvij. q. iij. ar.
j. c. ij. t Tho. iij. di. xxvij. q. ij. ar. j. q. ij. c. Sed qre
bigamia in mrimonio non psummatio non facit irregularē.
sic in psummato. Rñq: grauior est defectus significatiois in
matrimonio psummato. qz in non psummato plus em sunt
ponderandi defectus in rebo consummatio qz in his que no-
dum pueniunt ad consummationem. Dec. Rich. vbi sup
c. iij. Etiam ille qui deflorauit aliquam fornicarie t po-
stea eam duxit in vxorem sit bigamus. Rñdeo quidam dicunt
q non. qz ibi vnica vnice t eonuerio. neuter em diuisa
carnem suam in plures. qd vixit sufficere. ex de biga. debi-
tum. in tex. t glo. circa finem. t di. xxvj. acutus. t ar. ex. q
filiij sunt le. tanta. Et bec opi. est celebrior fm Hoff. Ray. t
Ber. ex de biga. debum. bar. brix. in qdam questione. t
Jo. an. li. vj. de cle. pñ. clerici. Alij dicunt pñum: quos so-
quit Dost. qz vgo debet esse sponsa qz matrimonium con-
trahit. t etiam qz psummat. alio ibi deficiat signaculum fac-
tamenti. qz vir significat xpm. t vxor: eccliam q est vgo no ha-
bens maculam neqz rugas de quo hñ ex. c. debum. t. xxvij.
q. ij. cum societas. debz h desponsari in vgnitate. xxx. q. v.
qz vgo desponsata in vgnitate tñ. Et vgo debet esse in co-
tractu. xxxij. di. nemo. t di. xxxij. curandum. t. c. pñpim.
postea tñ exponunt. vgo. i. non ab alio cognita. h hanc ex-
positiōem non admittit Dost. Quid si quis credit pñere
cum vigne. t inuenit illam corruptam. Rñon debet pñmoue-
ri. di. ij. q in aliquo. Ex em pñotionis factum requirit. si
voluntatem. xv. q. vi. c. vi. Quid si maritus accusat vxorē
rem de adulterio. t pendente accusatione cognoscit eam. etia
ad pceptum ecclie. nunqd ex hoc fit irregularis. Rñq: sic. qz
irregularitas sepe contrahit solo facto sine peccato t absqz
voluntate. vt dictum est sup. Quidam tñ hunc excusant. qz
quasi magis patitur q agat. t ppter bonum obediencie. ar.
xxij. q. j. quid culpatur in fi. t quia moraliter peccat si no
reddat. extra de comia. lepro. ca. ij. §. vltimo. Sed hoc nihil
est. quia si consensum habet potius vsqz ad finem lino ex
communicationem sustinere debet. ar. extra de sen. ex. inquisi-
tioni. Et similiter si absoluitur adhuc non consulo qz cogno-
scat. nisi irregularis fieri velit. Nec peccat cum adulterium
commisit per exceptionem ortam eam repellat. de hoc re-
re infra li. viij. de matrimonio. titulo de vno. mo. bec. Do-
stien. Sed Ray. vixetur dicere contrarium. scilicet qz teneat
reddere. quia non debet eam ante sententiā suā possessione
spoliare. ij. q. j. quia res. Etiam bigamus accedens ad
ordinem characterem accipiat. Respondeo qz sic. ar. di. l. qui-
cunqz penitens. nam bigamie non est annexa irregularitas
de iure naturali. sed de iure positio. Nec iterum est de eñs-
nalibz ordinis q non sit bigamus. Etiam talis habeat
etiam executionem ordinis quem accepit. Respondeo si talis
ignorat se esse bigamum. executionem habet ad minus quo
ad se. iusta t pñabili ignorantia excusante. ar. ex de ordi. ab
epo. c. j. in fi. nec enim tñt fides sacramenti. extra de pñbro
non bapt. aplicam. Sed si sciebat vel veritatem postea re-
periat. ab executione abstinere tenetur. extra de pñbitio
non bapt. veniens. Dec. Dostien. Etiam bigamus gau-
deat privilegio clericali. Respondeo de hoc fuit altercatio an-
tiquis. di. lxxij. q. iij. que deciditur in pñ. Reg. x. ex de
bigamis. alicatiois. p quam decreta hñ qz bigam sunt om-
nino privilegio clericali nudati. t cohibitiōi fori secularis ad-
dicti. i. astricti pñuetudine pñna non obstante. t sic exponit
ca. de appella. ad dictas. i. t restrictos. Et hoc dico siue sint bu-

gami vere sine interpretatione. Sed nunquid hoc est vere de clericis pñtibus in ordinibus sacris? Rē q̄ non. Vñ in eis nō hz locū. eē de biga. a nobis. De pñtibus vñ in ordinibus mī nouo intelligendum est illud. c. alēstōis. q̄ illud q̄ hz. hec Bar. ibidem. Vñ cum bigamo dispensari possit: Rē q̄ sic p̄ papam. Et hoc p̄z triplici via. p̄ma sumit ex pte plenitudinis pñtis pape. hz em̄ papa dispensare nō possit d̄ ius nature. nec d̄ ius diuinum. q̄ vtrūq̄ iure est inferior. v̄ vtrūq̄ tamq̄ fundamentum supponit. n̄ q̄ est successor Petri pñtis apl̄oz hñs pñtem eq̄lem. sine eandem pñtis Petri. v̄ in seruo obligare non p̄t supiorē. nec par parē. ideo papa de plenitudine pñtis dispensare p̄t d̄ statuta quorūcūq̄ apl̄orum. si tñ vñ non habeant ex iure nature vel diuino. dist. lxxij. p̄sfr. secunda sumit ex pte intentionis apl̄i. q̄ nō p̄t habet dispensatōem. s̄ ostendit ex iure pñtis tales non eē p̄ mouētos. Vñte Lūcius papa cum p̄mōmīano ep̄o. q̄ fuit bigamus dispensauit. di. lxxij. lēctor. in glo. Sicubi gl̄e gae q̄ hoc papa non p̄t sine nō hz defacili hoc facē p̄t reuerentiam apl̄oz. v̄ exp̄oni. i. non p̄grue sue potētie. sic exp̄ponit eē de sta. mo. cum ad mona. t. lxxij. q. v. si paulus. Sic etiam intelligit illud di. l. mīro. q̄ illud dist. lxxij. lēctor. vbi d̄ q̄ bigamus dispensatus p̄t p̄moueri v̄q̄ ad subdiaconatum inclusue exigente necessitate. intelligit p̄m statum eccl̄ie p̄mīue. scdm̄ quem subdiaconus non erat de mīmero sacroz ordinum. s̄ hodie papa defacili nō dispensaret. hec Dost. t. p̄mīunt cum eo p̄mīunt omnes doc. Aliq̄ vñ dixerunt q̄ papa non p̄t dispensare cum vtro bigamo q̄ reapiat diaconatum t̄ sacerdotium. q̄ tempore xpi t̄ apl̄oz fuerunt ordines sacri. q̄ non p̄t dispēlare d̄ vtrūq̄ sacre scripture. si tñ talis ordinē recipiet caracētem. t̄ papa dispensare poterit cum eo in exēctōe illoz ordinum. Alium ep̄i possunt cum bigamo dispensare? Rē q̄ sic. sicut p̄mīunt d̄ in minoribz ordinibz. dist. l. q̄cumq̄. ij. q̄ tales non sunt ministri nec rectores. nec hñt officium p̄dicandi. Vñte de iurisi one non est amendum in talibz. scus est de sacris. de p̄sfr. di. l. r̄ibz. Si q̄ bigamus ad sacros ordines p̄mouet ordinatus ab exēctōe. ordinato: vñ ab ordinum quos p̄culat p̄m Ber. collatōe suspendit. q̄ in hoc casu d̄ apl̄m dispensare non hz cum bigamo. hz cum ordinatē possit. eē. e. sup̄ eo. Quidam tñ dicunt q̄ ep̄s p̄t in subdiaconatu dispēlare p̄t necessitatem. ar. di. lxxij. lēctor. t. c. subdiacon. t. c. se. In p̄mīum est illud. eē de bigamo. nup. t. c. sup̄ e. vbi de hoc in glo. fi. t. di. l. si q̄ viduam. Quidam etiam dicūt q̄ ep̄s p̄t dispensare etiam in maioribz ordinibz cum illis q̄ volunt in religione deo fūire. p̄t vitandum religiosoz discursum Dec Tho. iij. dist. lxxij. q. ij. ar. ij. c. h̄ d̄ d̄m̄ illi aliq̄ iura p̄missa. Quare magis p̄mīunt ep̄s dispensare cum criminoso q̄ cum bigamo. cuz vtrūq̄ sit d̄ apl̄m? Rē q̄ criminosis p̄hibet ordinari p̄t crimen. hoc at p̄ p̄mīam purgat t̄ p̄ p̄mīam criminosis in pristinum statum restitutus vñt t̄ ideo cum eo p̄ ep̄m dispensat. s̄ bigamus ordinari p̄hibetur p̄t defecum sacramenti qui p̄ p̄mīam purgari non potest. ergo rē. Dec rano trahitur ex glo. extra eozem. sup̄ eo.

De sobrietate.

Titulus. viij.

Et inde Consideran

dum est de scio. c. f̄gule aplice. f. q̄ ordi nandum esse sobrium. t̄ redu in item cum illo q̄ d̄ infra non vinolentum. Inip̄m nam em̄ obi t̄ potus d̄z gl̄ibet vitare. Vñte apl̄s Roma. xij. non in p̄mīatōibz t̄ ebrietatibz rē. Et papue clerici. eē de vi. t̄ ho. cler. a crapula. q̄ p̄nguis vñt vñt aut vñro. ḡ ossum generat sensum. cū econtrio sacro talis sensus vigil esse debeat. t̄ tenus. vñ di. xliij. §. vñ. Et vñ. Quia bibas p̄e iuber h̄ loth t̄ patriarche. Motū dum q̄ ebrietas d̄ triplici. p̄mo d̄ ebrietas pena t̄ obliuio mētis. t̄ hoc non est p̄mī. xvi. q. ij. sane. sc̄o d̄ freq̄no acc̄ bibendi t̄ hoc vñt Aug. est veniale p̄mī. nisi sit assidua. q̄ tunc est mortale. t̄ maxime si mouat vires vini. t̄ non vult

appone aquam. dist. xvj. §. crumino. t̄ rē d̄ d̄m̄ quēdā dispositio mentis t̄ studium. i. studiosa p̄mendo mēbrando de defacili. t̄ hoc est temp mortale peccatum. di. xxxv. ante omnia. Item clerici nō debent intrare tabernaz: nec ibi comedere nec bibere: nisi forte causa necessitatis: vñ in p̄mīa none. di. xliij. nō oportet. ij. t. c. nō liceat. Quidam etiam aliq̄ q̄ clerici nō debent h̄re tabernaz. in quibz sc̄z p̄sonaliter mīstrent aut vbi exerceant inonestia. fm̄ Ray. t̄ Rod. Juy non debent clerici vel layci celebrare p̄mīū in simbolis. v̄ p̄mīū seu p̄mīsalibus. vñ in. c. dictis. nisi forte causa p̄mīandi paupes. xliij. di. si quis respicit. J̄t nō debent p̄mīū in eccl̄ia: nisi cā necessitatis. q̄ in necessitate aliqui etiam honesta p̄mīa ibi fieri possent ad opus hospitii t̄ p̄mīū. xliij. di. c. penul. t̄ vñ. J̄t nō debent se immutare ad potus equalis. vñ habet eē de vi. t̄ ho. cler. a crapula. nec etiā amore aliquoz sanctorū vel aiap̄ p̄mīū bibere vel se p̄mīgare: nec publicis p̄mīis quibz interfunt ioculatores i t̄ rē. de p̄sfr. di. v. nullus. t̄ c. se. vbi d̄ d̄ q̄ clerici specia culis que in nuptijs vel ceno exerceat interesse nō debent. s̄ surgere de p̄mīo t̄ abire anq̄ ingrediantē temelia ioculatores. hec Ray. Penā vñ de reuerentia ebrietatē est. q̄ si ep̄us vel p̄sfr̄ vel dyaconus admonitus nō resistat: exp̄nat. subdiaconus t̄ inferior siue laycus vel clericus cōmone p̄mīet. dist. xxxv. ep̄us. Si vñ semel ebrius fuerit aut bo. xxx. diez spacio a p̄mīone submoueāt: aut coep̄ali suspensio subdat. xxxv. dist. ante omnia. Et si a suspensio p̄mīet: hoc modo nō satisfecerit: ab officio t̄ bñficio suspendat. eē de vi. t̄ ho. cler. a crapula. in fi. Hodie vñ fm̄ Dost. idem videt de subdiacono t̄ dyacono. ar. eē de seruis nō ordi namur. Et est hic casus in quo peccatū mortale non inducit dispositōem: nisi admonitus nō resistat. Alius si vñtū vñ cepit. di. xliij. ep̄s aut p̄sfr̄. t̄ rē si resistit ab officio t̄ clericali. di. xli. c. vñ. fm̄ goff. hoc t̄ nō iudico ip̄ mēto le p̄mī. di. xxxv. §. al̄o. Adulco aut p̄pter ebrietatē mortē s̄ bi p̄sentens a malicia remouet. ff. de re mli. omne relictū. §. penl. hec Dost.

De prudentia.

Titulus novus

Deinde Consideran

dū est de prudentia ordinādi: siue de p̄mīo c. regule aplice. Circa quā sciendū q̄ ordi nandus d̄ h̄re sciam sacre scripture. di. p̄ xvi. p̄ totū. t̄ hoc ad subdiaconū aiap̄ mōdas. di. xxxvj. c. ij. §. ecce. t̄ §. si q̄ vult. Et nō sumit h̄ male fūet. vñ in metropolitans eccl̄ia m̄gr̄ theologia teneant. t̄ q̄ clerici exēctos p̄mīā suā ad audiciū sacre theologia p̄cipiāt integra stipendia. imo si nō sufficiant eis sua t̄ honesti sunt t̄ bene d̄cāt: vñ eis eccl̄ia nēcia m̄p̄re. eē de m̄gr̄is. q̄ nōnullis. t̄ c. sup̄ specula. Hō aut regit tur fm̄ Ray. goff. hōst. t̄ ho. iij. dist. xliij. q. i. ar. ij. q. ij. o. q̄ ordinandus habeat sc̄as em̄nētē. s̄ sufficiat q̄ h̄at p̄p̄etē. i. sufficiat ad suū officii exēquendū. eē de cler. cum nobis olim. D̄z etiā ordinandus h̄re sc̄as sacrarū scripture. di. xxxvij. §. cur ergo. t̄ c. m̄bat. Et hoc ad vñ vñ a fā so discernē sciat: vñ ad sciam pietatis h̄at: nō aut ad vñ luptatē adducat. di. xxxvij. §. p̄llegato. cur ergo. Et p̄ hoc soluit p̄mīas m̄p̄roz cap̄oz cūsc̄e di. ideo statim est. vñ qualibet eccl̄ia cathedra h̄at m̄gr̄ liber alij artius. eē de m̄gr̄is. c. j. t̄ c. q̄ nōnullis. q̄ intelligit tñ t̄ vñtū. s̄ fm̄ h̄er̄ habitū ad sc̄as pietatis. nō de gōrūm alibz. s̄ fm̄ h̄er̄ h̄ in se p̄mīat vñtū nō tñ d̄cūt ad pietatē. i. nō sc̄as pietatis vel ad cūsc̄e t̄. q̄ p̄sistit i fide spe t̄ charitate. ar. xxxvij. §. q̄ grāmācā. Et d̄ scia pietatis fm̄ h̄er̄. notice le gē scripturas: t̄ intelligere ap̄bas: i. euāgelij credē: ap̄bas nō igitare. vñ di. in. d. c. si q̄. Alucos etiam gentiliū t̄ h̄mā libelli legi p̄nt eadē cā q̄ sc̄ie trinitates. t̄ si q̄ boni t̄ eis le ator inueniat: t̄ q̄ p̄mī fuit t̄ i bonū vsq̄ p̄mīat. nō rē anctor: s̄ q̄ in se est bonū. di. xxxvij. turbat. t̄ c. q̄ a m̄la t̄ c. si quid veri. t̄ c. relati. i. h̄. hoc em̄ fecerit p̄mī h̄er̄.

predictis penitentiis agat. Item si puicaf est exponendus di. lxxij. presb. Et si mutaf suspensus ad sedem ap'licas: referat lras ap'licas no penitentes feriem rei nihil plunt ei vt dicit ef. eo. sup eo. vbi vo crumen crasset est opus ex'plo r ideo si ad amuliam redit vel aliis accipit: p eo pot excoica ri. i. reponi. vt dicit extra eo. clericus. Nec debet cogi qd vt ibidem dicit abluare p'ubnam: qd est veru de eo te quo p sumit q iuramentu no feruet. al's secus est. vt dicit ef q de. vel vo. c. ruz. licet eam quidam intelligant de v'pore p il- luo. c. ruz. q. vj. ab ista die. scriptu in d'off. q si iuuenis r cupidus secum habeat euidenter in tomo iuuenulam et suspectam: no est fornicatio notoria tamen presumpta. Sed fm d'off. talis videt notorius facti: exquo publice r euide- ter tetinet eam fecu. si em inueniret cu suspecta semel: vuru esset cu iudicare notoriu in presumptu. nisi post monitorem faciam: vt ex supradictis colligi pot. Si vo sit penitus oc- cultus: paret pena q'iu ad se. q: incontinenti est suspensus. quilibet em in monali p'stitutus est suspensus. vt habet ef de temp. ordi. c. si. et di. vj. testamentu. tamen q'itu tolera- tur ab ecclesia. possunt et debent ab eo audiri diuina: r rea- pi ecclesiastica sacramenta. extra. c. veltia. r. c. si. Sed i hoc casu no credit testimonio. i. verbis simplicibus aliquor: sed testib. f. iuratis. vt extra eo. tua nos. de hoc habiti est sup li. iij. n. xvj. Sed nomine fornicatio est peccatu mortale. di. rrv. §. al's. cuius pena est deponitio. di. rrv. c. si. r di. lxx. §. si quis clericus. r. c. romanus. Rndeo. quidaz dicunt q: hec capitula p'tinent rigore. §. illud. c. di. rxxij. fraterni- tatis. p'mer equitate que multu rigora debet p'poni. vult. l. ponderet. in fi. r extra de transac. c. si. q: melius est de misse- ricordia q: de crudelitate reddere r'dem. di. lxxvj. no satis Ideo etia tebz intus agi in fornicat'oe. q: hodie pauci inue- niunt immunes ab ea. vt innotat dictu. c. fraternitatis. Adul- terium aut est parcendu. ef de de. ex. latore. d'off. vo no- tat q: rigor seruari potest de iure. §. equitas ex dispensatio- ne. Nec obstat illud. c. fraternitatis. q: cu dicit ibi de teaz- ipis nostri no paret hanc manere censuram. s'baudi fm gos- tre. rigidam r indispensabile. fornicatio em p'uiri. furtum r homicidii equipant. di. lxxij. presbiteri. §. ppter illa tria pot qu'o beneficium. extra de iuratu. querela. extra de po- nio. me. ergo etiam ppter fornicat'oe. ar. extra de tempo. di. c. si. Nec obstat q: est coe vicium. q: ppter hoc est magis opus exemplo. D'off. vo credit q: vbi est grane scandaluz: pot iudex ex causa rigorem seruare: r ex causa remittere r di- spensare. extra de transac. c. si. Et hoc intellige si puicaf in modu accusat'oe. tunc em standum esset rigori. vt ostendit c. supra allegata. Insup nota q: si quisq: clericus mona- steria monialiu sine manifesta r ronabili causa frequentare presumpserit. p ep'm arceat. r si non resisterit immunitis ab officio reddat: si sit laycus excoicef. ef de vi. r bo. de. mo- nasteria. Sed ex q: v'cto di esse frequena. R' fm glo. ibidem. videt q: ex duab. ar. oppositi. di. rrvj. vna em nec repens. q: veniam crimina nec semel p'missa no habent. L de epali audi. l. iij. Sic ergo vltra vicem vnam sine manife- sta ronabili causa illuc ire no licet. q: statim presumit ma- lum. Quam penam patiunt p'ubine ex clericor: cohabi- tatione? R' fm d'off. concubina clerici: aut est occulta aut publica. si occulta sic puniunt in foro p'nalit. r hoc p sacri- legio r adulterio. vt habet. rrvj. q. j. que rpo. Si vo sit v- ro: defacto presbri siue clerici in sacris constitut publice ou- cta. r hoc sciens q: plus delinquens plus puniunt. r ideo ipsa r ples eius i seruatiu ecc'ie cuius ille est. clericus redigunt r sic vendit. r redimunt. vt habet di. lxxij. quida. r. rrv. q. vti. cu multe sup. Alij vo dicunt q: si no bz p'ioley vendit. si aut habent in seruatiu redigunt. vt dicitur est. r p eadem iura si potest ena dici q: r p'ubina clerici publica e' excoicada. vt di ef de sen. exco. si p'ubine. quo facto no absoluet mulier. nisi satisfactioe premissa: cu offensa sit manifesta. ef de ver- bo. fi. ex pie. Exit aut hoc satisfactio q: intret monasterium. vt di di. rxxij. fraternitatis. r sic redigit in seruatiu mona- stery. di. rxxij. eos. Quidaz em intelligunt illud. c. fraternita- tis. qm mulier hoc perit. al's est p'uaru. di. rxxij. seruatiu. r rxxij. q. j. integritas. vel potest dici q: supiora capitula debet

intelligi de p'uitate monasterij. r hanc quam iura sup v'cto- v'orem. D'off. vocat publicu p'ubnam. no em pt v'ro: ef. vt di ef de de. pu. sane. Ad hec nota q: ele ric' p'missa vo- cium §. n'ay secularis deponit. vel s'baudi religiofus in am- monasteriu detrudet. vel expone vel p et ad p'nam p'p'nam p- agendam. §. laicus excoicaf. ef de exco. pla. clerici. Nec d' clericus de sua incontinencia g'itari. al's p'p' sc'dalum r in- nam outam d'z ab officio r b'nficio suspendi. §. nec mulier quam se die cognouit. d'z e' p'fessio iudicare in aliq. vt di eo. n. c. §. si sit que. Sed q: dispensatio adhibet circa p'fessio vel clericos p'ubnarios? R' fm d'off. r d'off. magna vt u remoueat ab officio r b'nficio. ef eo. sic. r. c. si af. Ad no- ra in officia no ascendat. vt di. rrv. q. viij. in q. Adnot. vt ad maiores ord nes p'moueat. vt di di. rxxij. frateritas. Adnot. vt ad dignitates ascendat. di. rxxij. habuisse.

De o matu.

Titulus. xj.

Ostea Consideram

dum est de sexto. c. regule ap'lice. f. de con- tu. d'z ad ordinandus esse o mat'. r muer' v'itudo. r cetera domo monb. vt sit in abo r potu rpat'. de q: habitu est sup. iij. c.

eiusdem regule. In p'uerfatione honeste. de q: dicitur est in c. p'uerfati. In incestu matu? p'posito em corpis p'uitate vo- dicat m'ens. vt di d' Aug. di. xij. c. vi. In orone r lectione an- d'us. hec em dnt esse opa clericor di. rrvj. c. vi. In bim re- gularu. c. fm ea q: dnt ef de vi. r bo. de. r sp'it' in c. cleri- ci officia. vbi statuit pena venientis §. Item in v'cto p'io- ment se clerici p'suendum regimio. r illis cum q'io v'it. de al's sup'ficiof r p'p'one v'it. ar. de p'f. di. iij. ecclia. r di. rrv. §. si q's cor. r. §. si q's viroz. semz in fuamio in on- n' b' hone latem. hec Ber. sup. c. clerici. r d'off. no ad m'us cu m'itran v'itum talarem d'ant. sic Baron di. xij. i. cap- pa vel supple' lino. Et si sine stola spoliem simpli reddat. si cu stola tripli. rrv. q. iij. nullus. r. c. se. Item si religiosi vo- uerle p'fessionis p'dicent de v'bum. r v'uerfitas b'ius iusto- ter in f'itilib' scandalum. dnt se inuicem p'io mare q'um ad sup'ior em v'ui b'ium regulari. ef de vi. r bo. de. r. c. Si in- sint m'cha vel regularis p'mo:ates in scolis cu scolariu no- dnt deponi b'ium religiosu. Nec abbas cor p'p' sc'dala sup hoc cu eis d'z dispensare. Nec ipi dnt in illa dispensat'oe. si te facto dispensauerit cum eis. hec Rod. Item clerici no po- tontare arma. Et si p'ouauerint dnt excoicari. ef de vi. r bo. de. clerici. Si et fao admoniti no resisterint p'dum p'ilegi- um clericor. rrvj. q. iij. si q's suauit. r ef de sen. ex. in au- diencia. Mon dnt inquam terre siue iusta ca. Nam si v'it' ant p loca piculosa terre p'nt ea ad fro: lat' onu. h' si v'it' p'uit. rrvj. q. iij. max'mian'. hec Inno. sup. o. c. clerici. in glo. Item ab officio m'cedit p'p'one p' amissionem p'ile- giu clericali. ef de vi. r bo. de. vi. clericor. Adhuc nota q: ex ca p'grmat'oe siue timono vel n'ctat'io vel alia l'it ca bonetia. l'uz clerico b'ium r'fformare r assumi b'ium laici- tem vel p'nalit vel si tem. rrv. q. iij. epi. r ef de vi. r bo. de. r. c. clerici officia.

De hospitalitate.

Titulus. xij.

Einde Consideram

dum est de septimo. c. f. q: d'z ordinandus ef hosp' talit. d'z em ordinandus esse hospitalis q: vt di d' Hiero. rom' clericor dnt et p'ia rrvj. q. j. §. iij. r hospitalitate d'ozant si po- terit q: totu sua hospitio claudit. xij. di. §. j. Sciendu at q: hospitalitatu alia est v'olenta r ad hac no tenent clerici. ef de emu. ecclia. c. j. Alia charitativa. r hanc aliq penit q: ex te- buo. vt p'dicatorez r plan. Alij simpliciter. f. p corpis susten- tatione. In p'mo casu s'bdistingunt. q: si sint nati r p'it eos

Equit videre te secundo ar. f. de homicidio spūali & pena eius. q. em ad passionem qñq sequit homi-
cidium. iteo hic dñm est te pena homicide fm casū.
Homicida autem diuersimode punit fm q homicidium di-
uersimode punitur. iteo simul est videndum q modis homi-
cidium ppetrat. Sciendum igit q homicidium qñq pmit-
tit spūalit & interpretat qñq corporalit. pmo mō pmitit ou-
plicit. f. omittendo vt cum qñ videt pñm in extrema necessi-
tate & non subuenit cum possit subuenire. & sic dñ. di. lxxvj.
Pasce fame morientem: si nō paucis occidisti. Et pmitit
f. corpe ore & ope. corpe. f. odiento. f. Jo. iij. Qui odit frē
suum homicida est. ore. f. uerbendo. vñ be. pñus detracto-
res pñe esse homicidas. Et malum suatento siue pñsento.
vñ Aug. Si fratri tuo mala pñsentes occidas. ille em q odit
in corpe occidit. q. velle nō esse. aut non hñ esse quem odit
Detrao: vñ pñm occidit in pñcia alteri. i. q. viuebat p bonā
opumōne pñsato: mali pñm occidit i pñcia eiusdē: in q. viue-
bat p bonā voluntatē. & post mortē p pñm. De his tribus dñ
te pen. di. f. homicidior. omnis iniquitas noli putare. Opere
autem pñm pñmē scandalizantē p malum exemplū. vñ
Drego. in pastorali dñ q mali pñati tot morbo rei sunt. Et
ad posteros pñsōne exempla transmittunt. Et generaliter
omnis iniquus mortis ad nocendum fratri pñte te gene-
re homicidij. Pena predictorum homicidiorum est peni-
tencia.

Equit de tercio. scz homicidio lingue & pena eius.
Circa qd sciendum q corporalit & vere pñitit homi-
cidium in diuisione anime a corpe. hoc autem pñ-
git duplicat. f. lingua & facto. pñmo q dñm est de homicidio
qd pñitit lingua. Commune autem lingua tripliat. f. pñe-
pro. pñsio & defensione. te pñmo & scdo exemplum p se pñ-
te tercio. f. de defensione est exemplum cum qñ dñs uoluerit
reducit a pñsio bono hominem uolentem liberare alium a
morte & sic qdammodo indirecte fit homicida. qd est intelligē-
dum si dñs uoluerit corrupta intentionē secus esset si hoc face-
ret. vt a pñulo siue damno illi paueret. pñ etiam pñm ex
emplum fm Rod. de defensione rei in cā criminali p adu-
catum vbi actor nisi pbaucit teneat ad talionem. Et subet
autem trum pñdictum motu pñsio homicidium dñt
Raym. esse mortale pñm. Sed hoc intelligas sane. f. de pñe
pro inuito vel eius q non habz autem pñsio pñendi & de pñsio
inuito. siue corrupta intentionē dato. Et de defensione inui-
sta siue corrupta intentionē facta. vt pñdictum est. alio si in-
sto pñcepto iudicis vel pñtis. si inuito pñsio assessoris & legu-
tima intentionē inueniat homicidium. nullam pñitit pec-
catum. pñm pñas. xxij. q. iij. qñstam. scdm ibidem. c. il-
lud. tercio. xxij. q. lxxvj. S. bis in. vñ ad. S. i. registro.
Dñm homicidij pena. f. pñm lingua est irregularitas. q. et
am post pñiam paciam impedit pñmouendum. & reijcit etaz
pñmō. te pe. di. f. c. pñculose. & di. l. si qñ viduam. Sci-
endum at q cum dñ homicidij pñm pñsio. hoc fm Rod.
intelligit te pñsio exhortatōis vel approbatōis. nō te pñsio
simplicis crudelitatis vel rñsionis. pñmo. vñ ef. e. ad audie-
nam. f. dñ q tunc qñ pñsio vel mandatum in mortem ab-
terit. reddisse intelligit qñ hoc suauit vel rogauit vel mīdauit
vt alio pñsio uoluntate oñdēto q pñsio. Quid ē dñ qñ
pñsio homicidij: si illō ex q se qñ homicidij. Rñ. pñmo. ef. e.
ad audieñā. f. qñ tal fit irregularis. vt si suauit iactū machine
vel baliste. vel qñ est ad capiendū castre qñ non pñ facile ca-
pi sine morte homi si ibi inueniat homicidium in capto
castre: irregularis erit. Secus vice qñdā si mīdē q p-
dōne vel furtiue capiat. tunc em licz illi q ad hoc vadunt
aliquem occidant. pñsio: pñ hoc non erit irregularis. nisi
verisimile esset q hoc sine homicidio fieri nō posset. Alij di-
cunt a forte melius q cum opus illicitum pñsio erit irregu-
laris si mors inde sequat. ar. ef. e. pñnebat. Item si mīda-
uit aliquem uerberari. qñ sano uerisile ē q se defenderet. De
caso est si pñsio licitum opus. vt q capet maleficū vel ali-
pñsio. etiam si mors inde sequat. qñ hoc nō pñsio. ef. e.
c. fi. Semp tñ fit irregularis si directe mortem alio pñsio.
ef. ne clerici finiam. Nec refert vñ statim post pñsio fiat ho-
micidium. vel post longum tempus nisi pñsio: reuocet pñ

lūm pñm. immo etiam necessarium videt q occidit
numet q sub cauat: nisi pñbilitur cre dat q ille cui pñ-
luit a pñsio respiciat. In eo autem qui p se fieri mandat
homicidij sufficere videtur q tñ mandat pñmū vt pñ-
cum occidendo ineat faciente eo cui hoc mandauerat. Ratio
diuersitatis huius est. quia qñ aliquis vult mandare alteri
us & p alio tñ occidere videt q pñario mandato vel em-
eraria voluntate offensa debeat cessare. Sed quando pñsio
tunc ille qui consilium temp debet dissuadere: & etiam pñsio
facere si conscientia dñat: caute tamen ne aliquem pñsio.
Et autem ille cui consilium pñsio occidat q reuocet consi-
lium: etaz si pñsio penituerit videtur q irregularis erit. hoc
pñmo. & eadem pñm dñm. in glo. ibidem. Quid si alio
cui consilium q aliquem occidat: & ille occidit ab eo qñsio
occidere volebat. Rñ fm pñmo. ibidem. f. in. c. ad audieñā.
aliqui dicunt q est irregularis. quia pñsio illicitum opus
Alij dicunt pñmū: quia nō consilium in morte huius: qñ
alterius nisi fraudulenter pñsio. Vel nisi verisimile
occidendo mortis periculum esset. Adagio tñ pñm. videt
sentire cum pñmū: & eadem refert dñm. ibidem. Quid
si quis pñsio alio q se in mare pñsio: vel alio q se inter-
ficiat: erit pñmo. ibidem. qñ sit irregularis si hoc ille facit
ar. dñ. l. si quis viduam. Quid si aliqui custodit
laborem in extremis de pñsio alio: uerit cum super
alio latius vt annis moriatur: nunquid hoc pñsio: & facit
entis ex hoc fuit irregularis: Rñdō fm Rod. qñ sic fit
versione tali citis motiā. forte anhelitus vñ pñsio
vel ex violentia mortis apostema rumpitur & suffocet. nec
cum eis potest pñm pñsio. ly te peccato possent a pñsio
tis sua abfolui. siue sint seculares siue religiosi. hoc saluo
q a talis nō possunt absolui simplices pñsio: si talis
reannuerit sibi epi. Si autem ex hoc nō citis mori: nō
fuit irregularis. sed eo sufficit penitere te peccatō & te ma-
la intentionē. Si vñ dubitet in ideo mors fieri solent
deponant ad arbitriū boni viri leuam & temerariam pñsio:
tam: alio rationem dignam viam. ar. extra te sen. c. mō-
fitionis. Nec est credendum si fiat aliquis tale fm forelegi
alio: uerit puta si pñsio securis ad caput mortem
ex hoc citis mori: alio: cum talem virtutem nō habeat huius
forelegi. te peccato tamen debet agi penitencia. De Rod.
Quid de illo qui uolens pñmōne mortis fugere pñsio
q remanet: & ipe ei pacem pñsio: cum illos qui uolent
cui interficere. & sic remanet et interfecit est ad illud: nun-
quid ille consilium ex hoc irregularis erit: Rñdō si consi-
lens ille causam pñbilitatem habet credendi: qñ si remanet
ret: periculum ei nō immineret. puta cum esset pñsio vel mī-
minus vel inimicus amicus querentem cum occideret: me-
rito poterat pñsio possit eos ab illo pñsio cohibere: nō
fit irregularis. sed alio sit. f. si non habuit probabilem cre-
dulitatem: sed temerariam pñsio: & maxime si laus
fuit culpa vel negligentia que est ipe uoluit. Quid si qñ
querentem in genere an liceret xpiano occidere paganos: non
animo suadendi sed exponendi: quid de hoc sentiret hoc lo-
cere responderet. Non credit Rod. qñ ex hoc fieret irregu-
laris. licet ille confidat de tali responione postea occideret pa-
ganū: qñsio enā respondendo errasset. Quid si qñ
clericus pñsio clericum peritum: Rñdō clericus pñsio
do generaliter cum ipso dicere potest fures incendiarij & ho-
micide sic debent puniri te iure ciuili. v. q. vj. etiam. nō
descendendo ad aliqui factus spāle: vt sic ponis pñsio qñ
suggeritis opa fungat. ff. de qñmō. l. j. S. ad questionē. Et
tñ clericus fiat vel credat iudicem habere coram se causam
crimini. te quo querit responsiones ante excludit. nisi pos-
set recta pñsio reducere causam criminis ad causam. sic
pñt intelligi illud. xxij. q. vñ. pñsio. in summa. hoc got.
Quid si clericus errauerit respondens fornicatores esse
pñmōdos eo mortem. & iudex secutus eius responione pñ-
mat tales ad mortē: nūq irregularis erit qñ rñdō: Rñ si
clericus ille reputet iura consilium: & sup hoc pñsio pñsio
& rñdō pñsio distinguit. qñ si errauit i apicibz iuris: & vbi
sunt opa. varie pñsio. rñdō fm opt. sua i q enā erit aliqui
perit. non erit ex hoc irregularis. dum tñ rñdō super hoc

esse varias opinionones. Si aut ignorauerit ignorantis crassa
et supina vbi nullus iurisperitus pphaliter dubitaret si se
quas mors ex eius responsione irregularis erit cu fuerit in
culpa lata. Si vo no repuerit iurisperitus. si simpliciter dixit
illud qd te talis sentiebat. cu no presumeret nec presumi te
beret q sequeret eius presumptionem no erit ppter hoc irre-
gularis: si no respondit in casu te facto. Si aut responderit
scienter in casu te facto pncipaliter: et hoc mors sequatur
irregularis cu fuerit in culpa sic respondendo. hec Ro. et
argum. ad vltimu membru. et de excess. pla. et lris. in rex.
et glo. Quid si quis alicui suadet q exponat se pculo p
patria sua vel p iure suo? hec fin. juno. et eo. ad audien-
nam. q no est irregularis. ena si ibi mo aat ille cui pultur.
xxij. q. ij. p. membru. et c. se. fj. q. viij. et c. se. Sed si sci-
ret cu ibi moritur. tunc videt q fiat irregularis. et idem videt
hosti. ibidem. Quid si quis alicui consulat q se exponat
mori indubitanter p xpi honore vel p fide vel p statu eo-
clesie? Rndeo fin. juno. ibidem. q no fit irregularis. enaz
si mors inde sequat. q: xps subiit morte. p nobis: et sancti
martires mortui sunt p xpo. idem dicit hosti. ibide. unde
enaz inquisito: es hereticor excusant ab irregularitate. q
sunt q itam cu pnuant aliquem esse hereticum q occidi
xxij. q. viij. legi. et q. v. si audieris. fin. hui.

Equit videre de quarto. f. de homicidio qd pmitit
tur in foro iusticie. et de pena eius. facio em pmit-
tur homicidii quadruplacter. f. iusticia. necessita-
te. casu et voluntate. et quolibet horu videtur est p ordinem. et
pno de homicidio qd pmitit iusticia. Circa qd sciendum.
q hoc fit cu iudex malefactor sententia iudicio a iudice ius-
tus iuste pdenat occidit. Ille iudex em peccat dmo non ex
odio pnone. nec ex re. ratione iudendi sanguine: nec amo-
re spoliore: nec p pccato. si p sola iusticia et obedientia cu cor-
dis dolore et ppassione hoc faciat. Probant hec ad Roma.
xxij. q. iij. em iudex iudex est in eo qui male agit. loquitur de
illo ad que pnter facere iusticia. xxij. q. v. miles cu misit
cu homo. et in pluribus alijs. c. eius. q. viij. et di. lxxvi. odio
et pnt. xlv. vera. Pro homicidio aut illo. f. iusticie factio
iusta et recta intentione nulla imponit pnia. et ppo tam ho-
irregularis esse. unde irregularis est qmque in cu sangui-
ne fuerit iudex. assessor. pcurator. aduocatus actons. v. et
am rei. fin. quosda officialis. testis. notarius suam pferet
vel scribens. legens: vel dicans attestat. ones. ex pntat. deo.
lras p vindicta sanguinis retinendas. et ne de. vel mo. i.
sententia sanguis. et c. clericus. et et de excess. prela. et lris.
et di. l. aliquos. et c. si quis post. Si tñ no sequat mors
vel effusio sanguinis. pot epus dispensare. vi. f. dice. Item
fin. juno. clericus no debet scribere testes in forma autenti-
ca. si tñ scribat no in forma autentica no fit irregularis. Di-
cunt ena juno. et hosti. et ne de. c. penult. q qui scribit te-
stes in causa sanguis no fit irregularis. nisi sequat homici-
dium. unde ena ibi hosti. q si qd scribat q aliquo capiat et in ca-
pione occidat. fit irregularis. h. scribens causam ignoraret
in aliqua villa vel castro. nunqo intrinere se pot te faci-
endo iusticia aliquo mo. Rndeo q debet ibi pnterere iudi-
cium pntia seculari: qui causas audiat. et pncipue causas san-
guinis: cui pot et debet pncipue q firmiter teneat iusticiam.
et si iudex ille querat ab eo qd agi debeat te alijs repren-
so in crimine p quo te iure debeat infligi pena sanguinis. po-
test respondere hoc no paret ad me quere iurisperitos. qm
mo pot ena ei miungere vt sup hoc veritate inquirens iust
ce rebini exequat. Ille fit et hoc irregularis. h. punitur euz
pena sanguinis. quia h. clericus no licet causas sanguis a-
gitare. licet eis tñ qui iurisdictionem obtinent tpalem: quia de
beat et possunt sine metu irregularitatis alijs delegare. et
si appellat ad eos iteru alijs delegant. li. vi. ne de. vel mo. i.
epus. Laueat tñ prelatus ne ppter suam responsione diti-
cam vel indiret iudex intelligat q cu pena sanguinis pu-
niri debeat. extra de excess. pla. et lris. Sed nunqo fit qd
irregularis ex hoc q pns vbi exerceat vindicta sanguis: hec
prelatus habens iurisdictionem no debet interesse cause san-

guinis: neq executionem sententie sanguinis. qz cito posset in-
cidere causam depositionis. quia videt interesse tanq aucto-
ritatem prestans. vt habet in dicto. c. et lris. Et aut vbi
prelatus ex sola curiositate interfuerit: nec pntia auxilium
vel fauore aliquo modo ad hoc dedit: ex hoc no fieret irregu-
laris: tñ grauius peccat. Quid te iudice vel officiali vel
militi vel aduocato: qui in causa sanguinis receperit huius
modi officia: tñ no sunt executi ea? hec Dugo notat. li. dis-
si quis. q no sunt irregulares. Iudex tñ qui causas sangui-
nis examinauit: et aduocatus qui in ea stetit: et officialis q
opam ad effundendum sanguinem ex suo officio dedit: sunt
irregulares: h. mors vel effusio sanguinis inde secuta no su-
erit. Et idem dicendum est de illo qui ex odio opam ad occi-
dendum aliquem dedit. sed tamē no occidit nec mutilauit.
Cum talis tamen epus dispensare poterit. De milite vo di-
cit Dug. q si fuit in bello et p euz no stetit quin occideret re-
pellendus videt ppter dupliciter: quia in tali facto habere
potuit. si aut ibi no pcessit: nec ad hoc operam dedit. h. ibi
fuerit no repellit. hec de Ro. Quid te clericis illis qui
iuris ignari zelo fidei: et p indulgentia habenda potauerunt
ligna p hereticis pburendis? Rndeo si materia quaz tulo-
runt coopata est ad mortem eorum sunt irregulares: nec di-
spensat eis nisi p papaz. Si aut nihil fuit coopata: quia
forte erant mortui anteq essent accensa non sunt irregula-
res. vel salte eps pot cum eis dispensare. Si aut pphaliter
dubitent verum sic vel sic acciderit: cern tamen sint q illam
materiam in igne posuerint. retineant certu et dimittant in-
certu: nec sine pape dispensatione ministrant: nec pmoceant
tur. extra te tempo. ordi. ad aures. et di. l. de his. j. hec Ro.
Item fin. Ray. clericus benedicens aquam feruentem vel fer-
rum candens vel pugiles lit irregularis si sequat homicidi-
um. Sed Ro. credit pirarij. dicit tamen q dicere pirarij
no est securum.

Equit de quinto. f. de homicidio qd pmitit necel-
sitate: et eius pena. et sub hoc membro dicit ber-
extra eo. sicut dignu. pnter homicidii qd pmitit
defensione. Et fin. eundem beru. ibidem et alios magistros
pmitit distinguitur: quia aut necessitas illa fuit iustitabi-
lis: aut no. si sic: q potuit sine occasione euadere: reus et ho-
micidij. et tanq homicida pntia agere debet: nec ad maiores
ordines ascendet. Ille enaz in susceptis tolerat: nisi ex ma-
gna dispensatione fin. aliquo s. f. Ray. et Beru. fin. alijs vo
f. fin. goff. post pactam pntiam de iure pntia potest officij
ordinis exequi tam suscepti: sed ad superiores no ascedit sine
magna dispensatione. Sic intelligit diuersimode illud dis-
l. te his clericis. c. j. et ij. Et fin. Ray. necessitas iustitabilis
intelligit no tñ in eo qui tempore occasio homicidii vita
re potuit: sed ena te eo qui culpa sua ad tale necessitate reue-
nit. vel fin. Ro. qui potuit precauere ne in talem necessi-
tatem incidere. vt cum quis videns exercitum venientem ad
obsidendum castrum cum fugere posset: inclusit se intra ca-
strum in nullo pntens ad eum et postea necessitas est secuta
Secus est fin. Ro. si homicidii vel res suas ibi habeat qd
seruare volebat. Si autē necessitas illa fuit iustitabilis. et
occidit hominem sine odij premeditatione: immo cum animi
dolore vt se et sua liberaret: cu aliter no posset nec peccat nec
penitere teneat. nisi ad cautelam ppter dubietatis siue dupli-
catis ambiguum. quia potest timere q in aliquo excessu
rit. vel ne ex indignatione vel iracundia aut libidine vindicare
et no ex necessitate se defendendi mortui fuerit. vt dicit. xxij
q. v. excommunicatoz. ut corde tamen semp debet dolere. et
quasi peccatis suis ascribere q tantam necessitatem incide-
rit: vt sine homicidio liberari no poterit: q vt dicit Beru.
Donorum mentium est ibi culpam agnoscere vbi culpa no
est. extra eo. interfecti. et di. v. ad eius. in fine. Talis autē
homicida no est irregularis. vt est expressum dist. l. quia. et
et eo. c. ij. et ij. et c. laior. hosti. aut dicit quicquid dixerunt
alij q no fit irregularis quando no potuit vitare: vt euz qd
fugendo se defendit timens morte si caperetur: et alius seque-
bat cum iniuste. Secus est si iuste. ar. extra te eta. c. j. et
quod dicitur extra eo. c. ij. in fi. peniteat. expone. id est peni-
tere bonum est. sed hoc intelligit quando pculum corporis
immutet. secus est si te rebis timet. ar. c. tra. c. f. suscepimus

Aliqui vo ponunt exemplū tale. vt Berū. extra eo. sicut vi-
gnum. in glo. nunquid. in si. clericus tenebat gladiū in ma-
nu ad suam defensionē: et paganus irruit in eum: ita qd de-
ricus nullo mō potuit euitare. et sic ille interficit. et gladio p-
ter ppositū tenentis illū. Sed fm Dost. hoc homicidū po-
tēst dici casuale. nūc aut est expellum libro septimo. de ho-
micidio. voluntaria. vel casuali. si furiosū. qd si quis aliter vita
re morē nō valens suam occidat vel multet inuafores nō
fit ex hoc irregularis.

Sequitur de ferto. s. de homicidio qd pmitit a casu
et pena eius. vt cū quis arborē incidit. et arbor ca-
dens aliquē opprimat. et similia. Sed hoc est diffi-
ciliū fm Berū. extra eo. sicut. Et enā fm alios mōs
qd aut dat opera rei licite: et debita diligētia adhibet. puta
cum quis campanā pulsaret: campana cadit et aliquē interfici-
cit. Ipse aut casum nō puenit: et qd casus sentit clamat
causē causē. hoc expellū ponitur extra eo. Jobes. Scdm hoc
intelligit illud extra eo. dilectus. et plura alia habet extra. e.
lato. et. c. ex literis. quidam significasti. et dī. l. hī qui se-
pe ptingit. si duo. et tunc in nullo imputatur: unde nec pecca-
ti ibi co. nimitur: nec irregularitas in ordinibus susceperis
vel suscipiendis contrahitur. vt patet in iuribus predictis.
Aut opera rei licite datur: sed diligētia debita nō adhibet
vt cum quis arborē suam incidit. et quando est ppe casus
nō circūspicit: nec clamat tempestiue et alie causē causē. et nūc
si aliquis ex casu arboris occidit illi imputat. Aut opa rei
illicite datur: vt cū qd arborē alterius incidit: et cadens
arbor aliquem occidit et etiā illi imputatur: hoc siue di-
ligētia debita adhibetur siue nō. Et in his casibus irregu-
laritas in suscipiendis: et in susceperis ordinibus contrahitur:
nisi p papam dispensetur. vt habetur extra eo. sicut. et. c. cō-
tineatur. et dī. l. clerico. et. c. clericum. et. c. hī qui arbores.
et in pluribus alijs capitulis eiusdem distinctionis. et extra
e. sicut. Quid de clerico qui ludebat ad ludū quēdam cū
layco: cuius ludū consuetudo erat qd obtinens ludum equi-
tabat socum. cū autem layco illum ludum obtinisset pfi-
luit sup clerici equitaturus eum: et tunc a falce illius cleri-
ci quia accinctus erat vulneratus fuit: ex quo post paucos di-
es recessit. Quid enā de clerico ludete cū alio clerico quē
ille alius clericus ad terram piciens a cultello quem ad la-
tus habebat grauitur vulneratus occubuit. Rēdeo in prio-
casu clericus ille fit irregularis: ita qd nec ad minores ordi-
nes ascendet: nec in dyaconatus officio ministrabit. Vlo tem-
pore: nisi cum eo p papā dispensetur. poterit tamen in sub-
dyaconatus officio ministrare ex dispensatione episcopi. et
eo. contineatur. In secundo vo casu clericus ille et ordinis
bus habitus videtur. et ad maiores ordines pmouebitur fm
aliquos de iure communis: quos laudat Berū. fm aliquos
vo ex dispensatione pape. Sic diuersimode intelligit diuer-
si illud extra eo. lato. Sed cum idem casus videatur pti-
mus et secundus. quid est qd tam diuersimode de ipis indica-
tur? Rēdeo Berū. in glo. illius. c. contineatur. qd in primo
casu dabat operam rei illicite ludendo cū layco: qd non lu-
cebat. qd q. vii. laycos. nō adhibuit etiā diligētiā quas
debat. quia cum sciret falcem et ludū pditionem nō remo-
uit a se falcem: et sic in culpa fuit. In secundo vo ludebat cū
clerico et ludo licito. et non preparabant aliqui mali futuri
de cultello illo: et sic non fuit in culpa. sed ille qui pceat cū
ad terram et conuenit cum predico Bar. di. lxx. de his cle-
ricis. Quid si quis lapidem piciat ludendo post aliquē
et ille volens reclinare lapidem illum impingit in lapidem
aliū vel alio accidit et moritur. Rēpondeo fm Innocē.
extra eo. exhibita. talis est irregularis. quia ille ludus ē nō
paps. Et idē dicit Dost. in glo. ibidem. Sed quid si tal-
is non ppter lesionem a casu quia nō est de se mortifera. s. p-
pter impericiam medici et incuriam penes eum laboribus et
sudoribus expositum moritur. Rēdeo qd nō est irregula-
ris fm Berū. in. c. exhibita. Inno. tamen intelligit hoc qd
lapis qui piciatur nō pcedit causam rume. alio secus est.
Quid de clerico qui iacēdo lapidē casu pcepit occidit? Rē-
ex dispensat oue potest remanere in suo ordine. di. l. clerico
hoc est verum fm Jo. si redit operam rei licite. puta expel-

lendo porcos de agro. non tamen adhibuit diligētiā debi-
tam. alio in nullo puniret. Quid si ludant aliqui cū pi-
la. et pila manū tendentis aliquem ita fortiter impellat qd il-
lum quem tondet occidat? Rēdeo si tondēbat sciēter faciebat se ibi tondo-
ri: imputat sibi. Si aut illo periculum ignorabat: impu-
tabitur tondenti. ff. ad. l. acquit. Item mela et. Si qd
impellat me in aliū: vel aliū in me: et ille monē nūq. tene-
or. Item aliquis vult me puerere et dum eleuat icrū de gla-
dio pcutit alium et moritur. Item aliquis impellēdo me ro-
tro cadit et moritur. Item aliquis ferrat equū et sedens su-
per equum cadit et moritur. nūquid in his casibus fit ille irre-
gularis. preter cuius voluntatem mors accidit? Rēdeo fm
bug. di. l. sepe. qd nō. nisi fuerit in fraudem qm ad prius
tres casus. vel in culpam qm ad vltimum. hec Rod.

Quid si quis habet ceruam vel leonem qui aliquē occi-
dit? Rē fm Inno. extra eo. ad audientia. nō videt qd sit ir-
regularis: dummodo nō habeat maliciā latentē vel culpā
in mortem aliquis. nō enī videtur qd leui culpa vel negli-
gentia ei debeat imputari. Alij dicūt qd sit irregularis si qd
posuit sibi imputari. ar. di. l. hī qui arbores. et. c. sepe. et eo-
dem refert Dost. ibidem. Quid de presbīto qui ascendit
super equum vt irret aliquantulum ad spaciandū. qui equus
cum preter fessores arborum lasciuiret saltibus. ipse vt eos
refrenaret equū stimulauit: fractoq. freno equus ibi relictus
currentes fessores pcecit: et puerum quendam oppressit? Re-
spondeo. presbīter ille in nullo ex hoc tenetur. quia nec vo-
luntate nec facto occidit. nec rei illicite operam redit. Vnde
nullo est irregularis. extra eo. dilectus. Vbi dicit de hoc. et
dicit ibi Berū. qd in culpa esset si frenum de leui rumpi
deret. ar. extra eo. significasti. Vel si ppter eius impericiam
equus lasciuiret. in. ad. l. acquit. S. impetu et. idē esset
si ppter eius infirmitatē et impotentiam. Aut hoc fessores igno-
rat et tunc nō imputat sibi. Aut scit et tunc imputat ei et sit
irregularis. qd debuit scire se nō sufficere ad retentiōem ei.
vt habetur in. c. significasti.

Sequitur videre de septimo. s. de homicidio. qd co-
mittit volūtate: et de eius pena. Circa qd scio-
dū qd tale homicidū est enorme pccm et grauior pa-
nendū. Itaq. p tali homicidio fm casū. est mitiganda pena.
v. vel septējan. vt dicitur est s. li. v. n. r. r. qd si facit rōne
ru: si fit layc. ex dicitur. si aut clericus: siue p accusatōis siue p
quiritōis sit puer. de dicitur: nisi cū eo mifericorditer dispōset.
vt di. l. si qd voluntate. et. c. si quis viduū. et extra de accu-
sa. inquisitionis. Scdm tamen aliquos vt dicitur ibidem
in glo. conuictus per inquisitionem officio et beneficio pri-
uatur. priuatur inquam non tamen reponitur. si aut humilis
penitentia sustineat. nihilominus clericus reponitur. i. ad
officio et beneficio. vt habetur extra eo. sicut dignū. et in. c.
si quis viduam. etiam si pagani occiderit. vt di. l. clericum
qui pagani. nec cum eo dispensatur. vt infra videbitur. lay-
cus aut ad ianuā ecclesie semp. iacet. et in fine vite sue pma
monē accipiat. vt dicit in. c. si quis voluntate. hoc intelligi-
tur fm Jo. si recesserit anteq. pnam ppleuerit. quia post
eam compleuit pmonitionem sumit. xxvi. q. vii. si quis de cor-
pore. Scdm aut leges alioies in exilium reponit. humili-
ores vo bestijs subiacunt. ff. e. ad. l. cor. de sicca. l. iij. §. vlti-
mo. et. l. penul. fm a. 30. vel fm Dost. si quis accusat. ar. l.
cor. de sicca. et pincat capite sumitur. vt in. l. de publi. iudi-
§. p. lxx. cor. Et sic in vero homicidio quilibet capite punit
fm illud xpi. Qui gladio pcuti gladio pbit. Sed qd accu-
satur ex eo qd homicidū interpretatiue cōmittit: vel quādo
constat de hoc p inquisitionem. locum habet dictus dyo. vt dicit
Dost. Patricide aut fm leges. vt dicit Dost. et Dost. in. c. de his
qd ad ecclesiaz. alio. pen a est vt §. gis sanguines verberatus
in euleo vel in sacco corij cocti infusus cū cane. capone. v.
pera. et syma. in maris pfundū vel flumen proximum iaci-
atur. Si aut mare vel flumē pximū nō inuenit bestijs sub-
iacetur. L. e. l. j. habz aut hec pena locū in ascendendis offi-
infinitum. et in quibuscumq. co lateralibus. et quibuscumq. offi-

misq; hōne. viro. nūm. genero. vitrico. pūgnō. sacro.
parōno. ff. e. f. ad. l. pompe. paria. l. j. Item qui presertim
opam de eadē lege tenent: et etiā durus pūnit. ff. eo. ad. l.
pompe. l. si sciēte. Item qui venenū emittit patri daret le-
ge eadem tenet. licet dare nō possit. ff. e. ad. l. pompe. l. j.
in fi. Item homicidē reputant fm leges qui vadit animo
capiendi et occidendi. h. nō occidendi. et debent occidi tanq; i-
perfectos vel quasi sed nō sunt irregulares: nisi actu occi-
dant. Similiter qui ferunt opem occisori dando auxiliū cō-
siliū vel fauorē: a l'is nō facturo. hoc. Berni. ff. de homi. si
dignū. Sic ergo homicidū simpliciter voluntariū impeditur
cui subest occisus executōem. et receptōem. vi. l. miror. r. c. se.
impeditur inq; ppter necessitatē pcepti: nō ppter necessitatē
sacramenti. Cuius phibitōis rō vel pgruitas assignari po-
test tripliciter. pma qz reus noluit qz dāuō: qz sanguines
volunt effuderat edificaret sibi domū: ff. Salomon. eius fili-
i. habet. ij. Reg. vij. scda est qz odiosus referunt ad sacra-
mentū eucharistie: qd est sacramentū pacis facit nobis p effu-
sionē sanguinis xpi. homicidū vō maxime pcuratē pacē
et homicidā pformant magis occidētibz xpm: qz ipi xpo oc-
ciso: cui debent omnes miseri predici sacramenti pformari.
tercia est ppter venefactōes et horrorem effusionis sanguinis
ppter qd enas dñs nocet et filio eius phibuit ne ederent car-
nes cū sanguine. vi. dicit. Berni. r. c. Et aut irregularitas
homicidij tollat p baptisimū habuit est supra. li. vij. c. iij.
ar. j. Ad hoc nota qz quoddā homicidū est simpliciter vo-
luntariū. ut quo pcuratē dictū est. quoddā est simpliciter
nō voluntariū. ut cum quis carens vlti ratiōis hominē occi-
dit. et talis fm ius nouū nūc expellitur in septimo de ho-
micidio voluntario et casu. si furiosus nō est irregularis. qd
dam est involuntariū. ut cum quis volens non occidere co-
gitur occidere. vi. si quis moueat violenter manū eius cum
gladio. Et similiter cum quis occidit casualiter: si adhibuit
omnem diligentia quā debuit. primus enim nō est irregularis
quia ppter loquendo nō est homicida. cum in occidendo nō
agat: h. potantur. Similiter nec secūdis est irregularis. ut
supra dictum est. Quoddam aut est prīm voluntarium: ut
cum quis ponit in necessitate inevitabili: ut vel occidat vel
occidat occidat. talis enim nō vult occidere absolute. vult tan-
tum occidere ne occidat. ut quo dicitur ut supra. Ille etiam qui ho-
minem casu occidit. nō tamen debuit diligentia adhibuit oc-
cidit prīm voluntarie inqum voluntarie debuit omne dili-
gentia adhibere: et parit involuntarie. qz absolute nolebat
occidere. ut quo habitū est supra.

Equitur videre de octavo. f. de quibusdā dubitati-
libus circa istam materiam. f. sunt hoc. Quid si de-
ricus tradat latronem iudici seculari petens etiā cū
prestante qz eum punitat extra sanguinis effusione: postea
iudex pcedat vsq; ad sanguinis effusionē. Rē nō sit qz hoc
irregularis. aliter daret plurimū materia clericos expoliādū
et cruciandū: si ppter meū illū nō auderent pqueri. Nec
etiā nocet si clericus ad puniendū latrones redierit signa
et idem dico si simpliciter reponat querelam de iniuriā bz
sibi et ecclesie. licet tales viri possint coartari sine sanguinis
effusione. Sic loquit manifeste extra eo. tua nos. §. ad vlti-
mū. r. c. postulat. li. vj. e. expellitur. r. xxiij. q. v. c. j. r. c.
vnum. r. c. pena. r. c. reos. Quid ergo si iudex illum su-
spendat. et hoc clerico qui tradidit eum sibi in mente placeat
et ratiū habeat. Rēder. Dost. qz ratiū habito retrotrahatur
et mandato pparat. qz hoc in maleficijs generaliter traditur
ff. de vi. r. vi. ar. l. j. §. quonens. et hoc intelligi verū esse si
gaudeat de mōte pnone. Secus est si de maleficijs punitōne
lectur: et reo regnat et pnone comparat: et hoc qz cōm-
sit aliquo tale ppter quod ita puniret pntetur. ar. extra e.
c. ij. r. c. postulat. Sed et ppter ratiū habito nō fiet irre-
gularis: cū factū deficiat in quo lex pmonitionis pñit. r. v. q.
l. c. fi. Nota etiā qz si clericus aliter potest reos suos recu-
pare nō debet furē cape vel ligare vel iudici tradere. extra e.
iulcepimus. Si aut teneat fures: ne cū suis rebus fugiat: qz
aliter non potest recuperare donec tradat eū iudici vel eius in-
nocet auxiliū: nō fiet irregularis si iudex suspendat ipm dū
nō habuerit intentionem corruptā. ut predictū est. Idem

est fm Jo. qz quicunq; clericus agit de crimine civiliter: vlt
de modico crimine: qd nō inducit mortē. si iudex occidat eū
nō nocet clerico. extra eo. postulat. Bar. vō in qōmbo et
dit hoc esse verū: nisi pñitendo esset in illa terra qz ppter fur-
tum mors infligeret. xxiij. q. ij. maximianus. Scdm in-
nocent. vō et Dost. sup. c. postulat. clericus nō debet crimi-
naliter agere. si vel de iure vel de pñitudine in tali mō agē-
di consuevit iudex penam sanguinis inferre. Quid ergo
si intentio clerici tradentis sit corrupta: ut si intendat qz con-
demnet ad mortē? Rēdeo irregularis erit si mors ex hoc
secuta fuerit: quibuscunq; verbis intentionem suam velans
rit: h. p ecclesiam nō phibeat: nisi ei constet p pñitionē vel
phibitōem. vel qz nihil velabat: h. hoc apte dicebat. Sic intel-
lige fm Dost. pcuratū. extra de ecce. pñ. ex l'ris. r. xxiij.
q. v. c. ij. r. c. vnum solum. r. de pe. vi. j. piculose. et sic p-
uatione deficiente relinquatur sue cōscientie. ut dicit etiam
infra in sequenti questione. licet quidā aliter sentiant fm
Dost. Quid de clerico cuius domū fur ingressus fu-
it: et eū grauitur vultu inuenerit: h. postea fur a socijs illius de-
rici captus ad potestatem ductus fuit. potestas vō nuncios
suos misit eidē clerico ut exponeret siqua de fure pñito sci-
ret inter signa. qui clericus custellum quē illi furi abstulerat
et solutares ab illo fure in domo clerici ipsius dumflos num-
cjs predictis tradidit se sup facto furis illius nihil ampli-
intromittens: et postea furis illius mors est subsecuta. Rē
qz illi clerico nullo modo mors illius furis imputari potest
extra eo. tua nos. vbi de hoc. a l'is enim ille clericus fuit indy-
cuis tanq; reus. quia nec accessit ad presentia iudicis quod
sit in crimina lib. in aut. de testibz. §. quomaz infuit. r. §. hoc
omīa. Nec p hoc qz ille inter signa tradidit ille de furto pñi-
tus fuit. nō est ei coipso fur qz animo furandi domū intra-
uit. ff. de fur. vulgaris. §. qui furti. hoc in glo. illius. c. tua
nos. et idem abbas dicit. Quid si quis in rixa mortu-
fuerit. et nescit quis interfecerit: nunquid omnes rixatores in-
dicabūt homicide. Rē qz quātū ad pñm pñer illi qz pñisse
rūt: et qui voluntate occidendi venerūt. licet nō pñissent: et qz
venerūt ad auxiliū occisoribus pñendum: si totam alij vio-
lenter eos repellerent. omnes isti tanq; homicide tenent. Ad
secundū tamen pñio: dabit maiorē penitentia primis qz
secundis: et secundis qz tercijs. Sed nūquid omīs isti sunt
irregulares? Jo. dixit omnes repellendos. et ipm sequitur
Ray. sufficit enim qz sumpserint arma. vi. l. j. aliquātos. h.
alij interfecerunt. ut habet extra de de. pñ. c. continencia. li.
cet nō impūet mibi. si alius interficeret me inuino. cum ego
non vulneraui. Dost. na. pñadit. r. dicit nemines in-
dubio repellendum. ar. extra. e. petito. Nec obstat illud ex-
eo. de clari. pñ. c. continencia. quia debet intelligi quādo cō-
scientia remordet eum: quia sumpserit arma. vnde nō ē re-
pellendus: nisi ipse se repellat. ar. extra de clari. pñ. c. presen-
tiū. et extra de tempo. ordi. nullū eoz. Alij dicunt qz si pñet
de aliquo qz pñisset. semp inuobio repellitur. extra eo. si
guis hāst. §. qz si discerni. Si vō neget se pñisse: relinqua-
tur cōscientie sue. ut dicitur in dicto. c. nullum. et extra de
clari. pñ. c. penul. r. vlt. Scdm aut Dost. satis potest du-
ci qz in vtroq; casu sit relinquendus pñientie sue: tum quia
nec. §. ille qz si discerni. dicit qz cogat abstine. h. qz debz hoc
facere quati consulendo: tum quia in illo. c. petito. cōstat qz
pñissu. vel etiam fm eundem in vtroq; casu relinquat cō-
scientie sue: nisi tanta laboret infamia qz generet graue scā-
dalum. ut extra eo. ex l'icris. Tutius tñ faciet si in dubio
homicidā se reputet. et ut sic abstineat: cum nullum pericu-
lum sit abstineri. celebrare vō periculum posset esse. extra
eodem: significasti. Hoc autem est firmiter tenendum fm
Dost. et Dost. qz si clericus nō letaliter nec animo occidendi
pñissu: nec ad occidendū venit nec alios puocauit. r. iustitia
us discerni possit: nec de occiso tenetur: nec ordinare prohibe-
tur: licet alij pñissent et occiderint. ut habetur in dicto. §.
qz si discerni. Itē fm Dost. in. extra. e. Petrus. si quis in-
cipiat rixas: et in ipsa male tractetur: propter quod amicus ei-
us common aliquem mutant et occidunt sit irregularis. secus
est si iniuriam passus fuit non intulit. Quid si quis vo-
dat ad occidendum aliquem: et tu scilicet eum associas nō

tamen ad hoc eum inducis. sed ex animo retrahis. cum tamen nolit acquiescere tibi timens tamen te eo nihilominus associas ipm cum voluntate defendendi enim si quis insequatur ipm: sic p te associatus pmitat homicidium? Rndeo homicida eo. extra. e. sicut digni. nec poteris pmoneri. Sic intelligitur q defensione pmitatur homicidium. extra de de. pub. in du. Henricus. Et si iste casus non cadit sub aliquo membro distinctionis supradicte. hec Dostie. Item fm Jm no. r. hostien. et eo. sup. c. penio. si qui associat aliquos ad bellum. r. eis presentem favorem. si bellum sit iustum videet q sunt irregulares si mors inde sequat. Secus esset si cum eis irent causa pacificationis. vel alia causa iusta dummodo totus r negligentia lata abesset ar. a petario sensu. dñ. l. qñ. r. extra co. pñterum. Illud quoq est notandū q licet clerici possint ad bellū ppter defensionem reipublice milites inducere. vt habet dñ. lxxij. Adrianus. r. xxij. q. ij. tomistius. nō tamē debent in pñia psona pugnare. vt extra. c. c. penul. Sed nūquid clerici illis imputat si quis ibi moriatur? Rndeo q nō. vt dicitur. xxij. q. v. de occidendis. et eo. c. penul. licet sit ar. petarii. xx. q. ij. eos qui. r. xxij. q. vlt. c. vlt. Sed nunquid epi vel alij clerici irregulares sunt laycos hortando r monendo: vt eos inuenit r arma suamant p fide charitativa. r etiam p iuribus ecclesie defendendis vel repediendis. Rndeo q non. immo fm Ray. talis prelatio grauiter peccaret si fieret. ar. dñ. lxxij. fit rector. quimmo si episcopus nō pōt aliter recipere suū ius. pōt illd alij cui peccare in feudum q recipit ipm. Et si est casus in quo nō obstante suo iuramento pōt hoc mō alienare bona ecclesie vt habet extra de feudis. c. ij. Alterius nota qñ ad clericos q bellum aut est iustū: aut iniustū. si iustū nō possunt alios hortari ad defendendū se r ecclesiā. r ad vim iniustā arcendā. xxij. q. viij. J. licet. r. xxij. q. ij. marcanus. si autem sit iniustū sic sunt irregulares. r te rigore iuris sūt reponendi. extra de penio. qd in dubijs. Quoy vō ad laycos. distinguē etiā q aut est bellum iniustum: aut iniustum. si iniustum: aut aliquem occiderunt vel iniuriarunt. r sic non possunt pmoneri. aut neutri fecerūt. opam tamen diligenter ad hoc viderunt. sic possunt pmoneri ex dispensatōe episcopi. Si aut bellū est iniustū: sic sunt irregulares. etiam si nihil trūi predictoz fecerūt. tamen episcopus potest dispensare cū eis fm Ray. r dñ. dñmmodo nec mors nec iniuriatio sit secuta. Quid si epus sit presens in bello: r multi hūcūdi sunt occisi: nunquid est irregularis? Rndeo. videet q sic fm Ray. qui in simili materia sequit op. Joh. Nec obstat illud et eo. penio. q: bi cum quibz presbiter erat gūter ab insidibz inuadebant. te hoc tamen tenendū est qd s notatū est. q. quid si quis in rita. Quid de presbitero q dixit infanti q equum ad fluuij ripam duceret sed a fluuio sibi caueret. ille aut fluuium intrauit: r submersus fuit? Rndeo culpabilis est. quia suspicari debuit hoc posse euenire. sicut imputatur dyacono qui nō remouit falcem qua accensus erat. cū ludi p uenudine faceret. vt extra co. pñebat. r pñbro qui nō remouit a corrigia castellū: cum qua verberabat famulū. vt extra co. ad audiētiā. ita q nō pmoct: nec ordi nō iam suscepit vñ. vt dicit ibidem. nisi cū eo p papā dispenset. vt habetur in. c. pñebat. hec Dostie. Quid de illo qui hominē a morte potuit liberare si noluit? Rndeo nō est immūnis a culpa homicidij. et eo. sicut dñ. J. illi autem. ar. di. lxxvj. facientes. r. xxij. q. ij. nō in inferenda. r. c. qui potest. r. ca. q. v. reos. Et hoc qñ constat illum in iuste occidi. te pe. di. j. periculo se. r. xxij. q. ij. c. vlt. r. et eo. sicut dignum. r. l. alij intelligat hoc de iudice q pōt ex officio suo defendere. q: ille solus ad hoc tenet ex pcepto. xxij. q. v. q. malos. r. q. iij. forte. si. in fi. Consilij tñ sanū ē fm Dostie. r hostie. q quilibet etiā primatus hoc faciat: si sine periculo suo hoc possit facere ppter pmissa iura. Ad hoc facit qd dicit. J. li. viij. ti. ij. casu. viij. Sedm Rod vō psonē puate si credant q possint hominem ab iniusta morte liberare solo verbo tenent impedire vbo et etiā facto si aut credant q hoc non possint facere sine suarū personarū periculo non tenentur. Sed nūquid iudex si nō liberat hominem a morte iniusta cū pōt. Et pñtus si nō pascit fame mouentē cū pōt.

erit irregularis si mors inde sequat? Rndeo q nō licet grauius peccent q lex pmonens sacrum requirit. xv. q. j. si quis non iratus. Quid de illo de cuius turbata voluntate pcessit homicidium. puta pñtes clerici verberant pñtem r dicunt q hoc vident vindicare? Rndeo fm Dostie. extra. c. ad audiētiā. talis est irregularis si non cōtradixit expresse ar. extra de sumo. ad adheus. Si vō hoc pñbuit expresse r ex corde securus est. Et hoc est expresse extra co. pen. Al's coram deo cadit si tacite pñent. Et sic lex pmonens non pñit semp in solo facto sed in facto r animo. pñbuit hec. xv. q. j. c. li. r. q. vj. c. j. circa finē. Quid de eo q pcurat vel ictu causat mulieris abortum? Rndeo cū homo consistit ex anima r corpore non iudicatur homicida ille casus pcuratōe vel ictu fecit mulier abortum. si puerperium nōdum erat formatum vel animatum. Si aut erat animatum iudicatur homicida. Vnde est irregularis: r cum eo sol' papa dispensat. vnde dicitur extra. c. sicut digni. r. c. si alij quis. vbi de hoc in glo. r. xxij. q. ij. quod vō non est forma tum. r. c. se. Sed pñta si alij factum vel datum sit alij quid ad potandū quo minus possit generare capere vt paret tenetur vt homicida. extra de homi. si aliquis? Rndeo dicunt quidam vt Bern. ibidem. r. ca. sicut ex l'arum. q illud locum habet qñm ad penam legalem sicut etiam ille fm legem homicida iudicatur qui poculum amariū dedit dñe intelligit illud. ff. de penis. si quis aliquis. J. qui aborifomo. Non tamen est irregularis. r sic nō dicitur homicida pñte r simpliciter: s occasionaliter. vnde etiā est eis inuigenda penitentia spiritalis. sicut habet di. lxxvj. pñse. Sed certe talis etiam fm leges non dicit vere homicida sed interpretatur. Nam si puerperium nōdum erat formatū: tenet lege acquilia rang' de rapto. nō tang' de occiso dñe intelligit illud. ff. de l. acquil. si seruus seruū. J. si mulier. r. l. quinto mucius. In hoc casu casu intelligo q mulier que sibi vim intulit ante puerperium formatum ne pperere posset vltimo supplicio nō afficitur: sed in exiliū mittit. ff. de l. co. de lica. l. si mulierem. si etiā formatum esset omnia hanc ad mouent. Et hoc distinguit manifeste illa lex. si q aliquo. sic ergo lex r casu. in hoc pueniunt. licet diuersas penas inferant. hec Dostie. Quid si vobit' vtrum exinde sit factus abortus? Vtrum femo esset animatus? Respondet si ille qui pcessit pñbiter credat vel dubiet qñm bitat a ministerio r pñtione abstinere. ne periculo se committat. Si aut habz leuem opā. r remanentem reponat eam si pōt. r sic poterit ministrare r pmocti. aliter nō. hec rod ar. extra de sen. ex. conqueit. Quid si presbiter vel minister famulum vel discipulū vulnerauit corrigendo? Rndeo si sine vulnere sit letale sine nō. si tamen ex eo morietur incurat homicida r irregularis iudicatur. q: qui mors dat occasiōem videret dedisse mortem. vnde nec ad aliores ordines pmoctur: nec habito nisi monito ex dispensatōe episcopi vteatur. Secus est si excessisset alia infirmitate ex vulnere nō secuta vt extra co. presbiterum. r. c. de cetero. r. c. ad audiētiā. l. ter. r. glo. Secus etiam esset si p medici imperinam. vel sua negligentiam. vt infra dicitur moreretur. Et quod dicunt est de occasione mortis. intelligit te pñtina sic intelligit. J. ad l. cor. te sic. nihil interest. Secus est de remota. non enim ideo quia faber castellum facit homicida iudicatur. et eodē tua nos. rñso. j. r. c. exhibita. Idem tamē videtur de remota fm Bern. extra co. de cetero. si animo nocendi fecit: r mortem diligentem adhibuit. extra co. presbiterum. in fine. Quid si postq pñtū recidit aut r? Respondet pñtū ter tenetur. quia semper causa substat. te penitētia dist. iij. si quis semel. r extra co. ad audiētiā. hec Bern. extra. c. presbiterum. Quid est de medico? Respondet impari potest eis culpa ante factum. in facto post factum. Ante factum. vt quia intromittit se te medicina cum sit idioa. in facto. vt quia licet sit peritus in arte. non tamen sequit irrationes artos: sed fantasiam pñij capitis. Post factum. vt quia licet sit in arte peritus r fm artem agat. non tamen adhibet diligentia vt infirmus custodiatur. Si tñ neq an factū neq i facto neq post factū i culpa reprobatur sibi nō imputat si aliq iurim' ex incurare sua l' aliena l' cū formata moriat

tur. Reduat ergo quilibet medicus ad scientiam suam. et si non moueat eum potest promoueri. ut extra de etia. ad au res. et primo potest eque ordinis. ut extra. e. tua. Seco in hoc casu. propter graue scandalum interdicitur exequio sibi: hic in hoc non reliquit. extra. e. et. f. i. j. Sanu etiam psumum dei. Hoff. et etia laudat Hoff. f. q. p. moti et maxime pmonet de abstinentia ab ope practicali. Et postlime arurgico: qd i cisionem et aduersionem requirit. ut extra eo. tua. et extra ne de. vel mo. sententia sanguinis. cu in nullo vacillare debeat co scientia promouendi. ut dicitur di. xxij. la. ci. Seco fm ray. opari non licet de phisica clericis in sacris ordinibus pstitatis vel etia in minoribus: dummodo sunt beneficiati: nisi gratis p miserabilibus psonis vel pstratis: vel p sanguineis velunt opari. Nec etiam tunc debent si ibi posset esse pculum: qd longe fructuosius est in claustralibus seruandum. Officiu aut arurgie que inducit incisionem vel aduersionem est sine omni exceptione talis interdicitur. extra ne de. vel mo. sententia. et c. sup specula. et et de postulando. c. j. et extra eo. tua nos. Dec Ray. Seco tm fm Berni. et de falsar. ad audientiam. clericus talem aduersionem infringere potest. que ad effusionem sanguinis non predat: aliter no. Quid si ppter defectum vel corruptionem speciei in medicinis posita. aut sophisticati catem eger pculum incurrit? Rndeo fm Inno. extra eo. tua nos. si medicus rebus diligentiam adhibuit in eligendis speciebus: quicquid ibide accidit inculpabilis erit. et ide dicit Hoff. in glo. Quid si quis incidendus non habet co sueta dispositio membrorum vel venarum: aut subito timor vel tremor insolitus irruit sup eum? Rndeo fm Inno. ibi dem. si incisor non erret ex impericia vel diffidentia in hu infirmo: non peccat: nec fieri irregularis si ille recederet: qm tamen in aliquo dubitat: potius dimittit q incidat. Itē di et Hoff. ibidem. Quid de illo qui aliquem flobothomat vel scot et inde moriat? Rndeo si sit peritus in arte illaret adhibeat omne diligentia quam debet in aliquo non tenetur qua potius casu et culpa flobothomati vel scoti mors psumitur euenisse. xxij. q. v. de occidendo. Quid de illo q scrupulosam habent scientiam de morte illorum quos custodierunt in infirmitate? Rndeo de his que bonafide fiunt circa egros non debet aliquis de sacri scrupulosam habere conscientiam: licet errauerit in aliquo. Et hoc dico si non sit ibi lata aut euident culpa: aut negligentia dissoluta: que e ppe totum. Et si hmoi scrupulum habet ad psumu aliquis de m vii reponere debet. ut si in principio infirmitatis qndo nesciebat adhuc qualis morbus esset minuit: vocasset: qd etiam medici qng facere solent. vel ppter sudorem puocadum vel seruandum nimis egrum coartasset. aut ei nimis dubere aquam vel vinu simplicatum reddisset. Aut cum non ppter crapulam vel ebrietatem: sed ppter nimiam vigiliam obdormisset: et patiens se precipitans recessisset. Si autem ibi fuit lara culpa vel dissoluta negligentia. et certu est q inde mors eueniret irregularitas ptabit: puta si custos egri fu riosi vel frenetici dimitterent eum solum ad ludendu in pla tea vti: vel a l'o opam rei illicite daret. aut euz ex nimia cra pula vel ebrietate vigilare non valens: precipue euz solus ad custodiam egri deputatus esset obdormisset: et eger exiens de lecto se precipitans expirasset. Si aut non sit certum q in de mors eueniat. Aut de hoc phabiliter dubitatur fm iudi cum medicorum. aut non. si sic. abstinere debet ab officio et p monitione. si non: reponat erroneam scientia si potest et sic mi nistrer et promoueat. hec Ro. ar. di. l. hi qui ardores. et c. sepe. et solus papa cu predictis dispesat fm quosda. Et si q aliquis baptizaret aliquem puulum vel adultum in mor tis pculo constitutu. Deinde mouit baptizatus ille: et ex hoc iste qui baptizauit eum incipit habere scientia q ille ppter baptizandem suam animu sit mortuus. Rndeo Deco. iij. di. v. q. vlti. o. q talis scientia est fama et irrationabi lis si eam baptizauerit caute sicut debuit. quia non multu nocet grauer infirmo parum aspergi in capite de aqua sal tem tepida. Vnde talis sic baptizans talem non est irregula ris: tamen stante eius scientia debet se habere tanq irregu larem. quia reputat se homicida. Et remotas illa conscientia non oportet eu querere dispensationem. q nunq fuit irregu

laris. Quid de clericis qui cum alijs trahunt ad mangia nellos? Rndeo. si ex lapide proiecto aliquis occidat: aut p babiliter occasus credatur: nec ministrer nec pnoneat sine dispensatione domini pape. extra de tempo. ordi. ad aures. et dist. l. de his. j. nisi forte dicat q et si non liceat clericis ptra hostes psonaliter pugnare. licet tamen eis turrim vel mup impetere: et machinis impugnare aut suffodere. q si sit vez et aliud non intendat: non est eis imputandu homicidium. si ex hoc facto casu pingeret pter eoz intentionem et voluntatem. Quid tm pmo dictu est veru esse credi fm Rod. Quid si plures iaciant lapides et lapis ab vno pectus aliqui oc cidat: nescitur tm a quo sit pectus? Rndeo. omnes illi de bent ab officio cessare. ar. extra eo. significasti. fm Hoff. ibi dem. de hoc tm vide illud qd dictu est s. q. qd si quis i rixa. et c. Quid de illo q cu latro captus ducere ad iudices p lo cum suspectu: ducentibus dixit claudite os eius ne clamet et sic euadat: nunq irregularis erit si mors secuta fuerit? Rndeo sic. si sic pculendo ad morte illius cooperatus fuit. hec Rod. Quid de illo q cu iudex vel officialis sequeretur iure l' ho micida fugientem iudici: vel officiali querenti. vtz vidisset tale vel talem psona transire p locu illu vel alium. rñdit q sic. et quantum in eo fuit querentem instruxit. nunq ille est irregu laris si mors inde secuta fuerit? Rndeo si scuit vel scire debuit: q psona talis quereret ad pena sanguinis e irregularis. si aut non scuit nec suspicatus fuit q querebat ad hoc. si ppter qd aliud non est irregularis: etia eius intentio corrupta si fuit Dec Rod. Quid si scia aliqui queri ad morte: qui non pot fugere nisi p duas vias: et rñdes q non fugiat p istam viam? Rndeo dicitur quidam q si iste a querentibus in alta via inue niat et occidat vel minuet eis irregularis. q sic rñdendo im plico q fugit p alia via. ar. extra de psump. nonne. tuncus est tacere: vel querentem totaliter illudere: vñdo nuquid cu stos fratris mei ego sum. fm Guil. duf. Quid de cleri co qui pugiando arma ministrat? Rndeo p homicida debz haberi si aliquis occidat ibi. ar. xxij. q. v. c. vlti. et extra. e. sicut dignu. Et appellatōe armoru etia fustes et lapides intel liguntur. ff. de ver. sig. armoru. Item fm Hoffen. et Inno. extra ne de. sup ca. iniam. si quis in bello iusto ministrer balistam alicui tm hac intentione ut se et sua defendat: nec cre dit illi aliqui velle occidere: si tm se et sua defendere non sit irregularis fm aliquos h ille aliqui occidat. Tutius tamē est dicere q sit irregularis. q non licet clerico ministeriu ita mediatum in morte alicuius prebere. extra de penis. q i du bijs. Si r si ministrer lanceas vel enses tm ut se defendat non erit irregularis h ille occidat. hec Hoff. Quid de cle rico qui latrone cu loco caput et ligat: et postea socius amens interfecta latrone ipm ligatu interficit? Rndeo irregularis est. q sine licite defensionis excessu: cu euadere possent. extra eo. suscepimus. in glo. in hoc. Item nota q non tm ho micida s ena pccator phibet p apostolu ordinari. ut habet di. xlv. q. i totu. vñ si qd sepius eu que non licet: vñ eu que h aliter q pccatum sit pccasset: licet mors secuta non sit: et mo nitus se non correxerit reponat. extra de de. pccat. c. j. et di. xlv. c. j. et vlti. Seco et si subditum suum non habito respectu ad ordinē datum sibi cedi crudeliter epno iusserit: et inconta nenti recesserit: homicida iudicat. ar. di. l. si qua semia. Si aut p octo menses vel amplius vel minus vixerit: et postea recesserit: licz psumatur q ex alia infirmitate mortuus sit suspensus est. nihilominus ad tempus. f. vel vsq ad duos menses: vel fm q iudici videbit inspecta psona. extra de de ri. pccat. preterea. Et si se non emendauerit reponat: ibide. c. j. Quid de illo qui mandauit aliquem verberari. tamen expresse phibet eum occidi: et aliquo membro mutilari? Rndeo irregularis erit. quia hoc euenire posse pccitare debuit. li. vj. c. si quis. Quid si quis inflictu fuerit repellendo violē tiam in quo sunt mortui aliqui? Rndeo suspendi p bien nium: vel fm q videbitur iudici. quo termino elapso digne potest officiu suum exequi. ut habetur extra de de. pccat. pre sentium. Seco para ibidem. eo. penitentia. dicit q licz reli gione intret. non promouebitur nisi ad sudacianu. Et hoc quida respondent ut Berni. ibides. q ibi sumpsit arma. vñ fuit in culpa. ar. xxij. q. viij. s. j. h ibi i sudacianu dispē

scitur: nō tamen vltia. Sed hoc nō sufficit. q. ij. §. c. pſen-
tium. dī q. lapidee ſumpſit: et etia; pſent. quod q. dī in illo
c. pſentia. ad h. c. ſubaudi fm̄ Doſt. maxime. Et qd dicit
tur ibi ad ſubdyaconatus ſtandi ad dyaconatus et pſbiteria
tus. vnum pſcia nō remoueat eū: nec infamia ſcandalis
te laborat. extra co. pſentio. r. c. ex lſio fm̄ hoſt. Alij dicunt
q. eū pſcia remoueat. dic q. vltia. hoc co. r. q. quid ſi qd
in rīca rē. Ad hoc nota q. circa hanc mām Doſt. c. eo.
ad audientā. ponit duas regulas generales. vna eſt q. i du
bio nec mſt nec iudex indicare dī aliquē irregulare. r. de
pe. dī. j. §. pene. ſcda eſt q. quilibet in dubio dī ſe reputare
irregulare. vlt hī in. c. ad audientā. In foro ſane maxime
vbi qd nō eſt te hoc infamatus in hīc eſt pſcia ſue relinqū
dus. c. eo. ex lſio. Inno. enā ſup. c. ad audientā. in prin.
dicit. ad hoc q. qd incurrat irregularitatē. et pſent ex homi-
cidio. ſufficit et eſt necē q. interueniat: vel pſiliū vel pſceptus
vel factū: vel reſenſio occidentis. dī. l. ſi qd viduam. Ray.
Vo dicit de homicidio. q. vbiq. ſcandalū ſuſcitāt ex ho-
micidio vel reſonante alicuius quā hī in aliq. mēbro: enā
ſi talis caſus eſſet in q. te iure pſmoueri poſſet. vel in ſuſce-
ptis ordinibz miniſtrare. dī pſter ſcandalū alio ceſſare a p-
monone et miniſterio.

Equit videre de. ix. f. q. diſpenſatō aſhibet circa p-
cuſſores et homicidas. Circa qd ſciendū fm̄ Do-
ſt. q. ſi qd aīo interficiendi aliquē vulnerauerit. l3
nō ſit mortuus ſit irregularis. ſic enī vinctū ſanguinis vi-
det. Si tñ nō veniat ad truncatōz membroy: l3 ſanguis
ſit effuſus diſpenſare pōt epō ad hoc. ar. extra. c. petino. r. d
de. pu. in du. c. j. Si Vo pueniat ad truncatōem mēbroz
ſine tam homicidio. diſpenſare pōt papa: r. ipe ſolus. extra
te cor. vica. c. j. Et idē eſt de muliere q. in bello dedit operam
ad occidendū et nō occidit. Cū homicida aut volūtario non
licet enā pape diſpenſare. vlt habet dī. l. clericū q. paganiū nō
licet. i. nō tēct. ſi tñ vult pōt. vlt pſt de exceſſ. prela. pue-
nit. niſi ſit homicida iuſtice: q. ex cauſa p. papā tolerat in oz
dimio habitio. l3 nō diſpenſet vlt ad ſupiores ordines aſcen-
dat. vlt hī dī. l3 aliquot. r. c. ſe. Item cū homicida volū-
tario pōt diſpenſari circa beneficiū. vlt pſt de de. pu. Ven-
ricus. in ſi. Cū homicida vo neceſſitate euitabilis nō faci-
le diſpenſat. Si aut ſit neceſſitate inuitabilis. pſiliuz daf
q. nō miniſtrēt. l. dī. de hīo clericis. Ad tñ ideo tēponit. ſeo
in ſuo ordine tolerat de iure. r. ſine diſpenſatione fm̄ Lau.
Et ſic loquit c. eo. c. ij. qd dīc vlt s. notatū eſt co. r. ar. v.
§. ſi aut neceſſitan. r. ſe. Sed cū homicida cauſali diſpenſa-
tur. fm̄ ea que dicta ſunt in dī. ſupius anota. f. in. vj. ar.
ſit aut circa illū diſpenſatō triplex. f. magna: vlt pſmouet
ad ordines ſacros nō i eis ſi in minoribz toleret. et eo. pſu-
neda. Admō: vlt in ſacris toleret c. tua. Rmo. j. Adā
prima vlt pſmouet. c. eo. laro. fm̄ Doſt. Dicit tñ Doſt. q.
papa nō diſpenſat in homicidio volūtario: neq. facilius in
cauſali nec enā in dubio. Sed qd ſi qd in infantia pmit-
tat homicidiū: R? fm̄ Doſt. papa pōt. r. dicit cū in hoc cū
canonice diſpenſare. q. videt pōt? homicida cauſalis q. vo-
luntarius. r. cū cauſali diſpenſat. vlt habitiū eſt s. nūc anteq
expreſſum eſt in. vj. de homicidio volūtario r. cauſali. ſi ſuri-
oſus. q. ſi ſurioſus aut inſanus ſiue torrens aliquē mulet
vel occidat ſi ſit ex hoc irregularis. Ad hoc nō q. ſi pſmouet
ad vocatū vel ſeudatarij. l. vicedū: vlt bñficiat alicuius ecclē
ſie occiderint vel mutilauerint p ſe vel p alios rectoz vlt de
ricū illius ecclēſie. patroni uſpſonatus. aduocati aduo-
catū: ſeudatarij ſeudū. vicedū vicedū. r. bñficiat bñficiū
pſdā: r. nihil te pmiſſis pueniat ad bēdes cor. r. vſq. ad q-
tam gnā o3. poſteritate ſalū p rectā lineā deſcendētes non
admittāt in collegio clericoz nec pſcgnēt prelatōem in torn-
bus regulariū. niſi cū eis diſpenſet. extra de peni. in qbuſ-
dā. pſt cū eis p epīm diſpenſari cū hoc papa ſibi nō referret.
bonū tñ eſſet q. epō tales ad papā mitteret ad rectores fm̄
Berū. ibidē. r. Doſt. ibidē. Cū aut dicit poſteritate. hoc
pena tñ extendit ad filios naſcuros. nō ad iā natos.

Et ordinatus nō debet eſſe litigioſus. nō cupid? totius
ſue bene prepoſitus. Titulus. xv.

Ostea Consideranti

dū eſt de. c. x. regule aplice. r. xj. r. xij. et
hoc ſit pſter pauſatatem dicendoy: de eo.
Capitulu. r. eſt q. oportet ordinadū nō eſ-
linguoſum q. cū talis alio ad diſcordias p-
uocet. diſcordes ad pſcidiū trahē non poſſet. qd tñ et offi-
facere dī. r. dī. §. i. r. p. totū. Cūdeamū. c. eſt q. oportet eū
nō eſſe cupidū. q. radit oim maloy eſt cupiditas. j. ad La-
mo. vj. r. dī. xlvij. bonoy. Duodeamū. c. eſt q. oportet eū eſ-
tornui ſue bñ pſpſitū. i. familie ſue vt regat eaz: honeſte et
bendo ipaz a vicijs: r. ad vltis vdo r. exemplo. dī. xlvij. §.
necē. Cū rō eſt duplex. pma q. nō hī fronte repēdēdū
alioz: q. corrigere negligit ſuos. vlt dī in crimine negligēte
qd a deo eſt magnū vt enā reſpōſitōem inducat. lxxij. dī. v.
etū. vbi tñ ſine culpa familia ſua mala eſſet: q. eā qm in ſe
fuit ſufficenter correxiſſet. et nō imputat. nec. pſter hoc a p-
monē. vlt alioz actibz legitimis repelleret. dī. xlv. §. nemo
nem. r. c. l3. j. r. c. l3. ij. pſumit tñ pma ſacē q. q. ſtuo
rit p ipm donec pber pſtrari. xlvij. q. j. puenit.

Et debet eſſe nō neophitus. Titulus. xv.

Ende considerā

dū eſt de. c. xij. r. vlti. f. q. oportet ordinā
dū eſt nō neophitus. Circa qd qm pſa-
pma q. dicant neophitū r. vlt r. R? neophi-
ti dicunt: nouelli in fide a neos qd eſt no-
uū r. pſitoy qd eſt fides. dī. xlvij. qm vel nouelli in religio-
ne. vlt dīc ibidē. ſicut olim. Quare neophiti pſbent or-
dinari? R? deo duplici de cauſa. prima eſt ne inde ſupſit
putantes q. fides xpiana vel religio multū indiget de eo.
dī. xlvij. §. pſbent. r. c. qm ſcda eſt q. noui ſunt expeti
ſtati ecclēſie vel religionis. et ideo neſciant eſſe graues: et
ſe prempere p diuerſitate ſubditoy. dī. xlvij. ſicut olim.
Sed nunquā illis cauſis ceſſantibz poſſet neophitus p-
moueri? R? q. enā clericus ſecularis q. rīcūq. ſit humilis
r. inſtructus in regula monachali vel alia. nō poſſet eligi in
abbatē vel rectoz ecclēſie regularis: niſi ſit pſſus r. exp-
tius aſperitate regule. c. de elec. cū cauſaz. r. xj. q. ij. ma-
ſterio. Imo ſi qui regulare ordinē nō pſſit ſunt: in abbā-
tibus debent ſtato appellatōis obſtaculo remoueri. c. de
elec. cū cauſaz. r. c. cū in magiſtrū pōt tñ neophitus fm̄
aliquos recipe minores ordines. ſi nō ſacros. dī. xlv. qm
r. c. ſicut olim. fm̄ aliquos vo: nec enā minores de iure et
nec ſit pbatos in fide vel religione. ar. xj. q. ij. monaſte-
rijs. Et hoc R. ay. r. Doſt. verius eſſe credit. te ſacō tamē
pōt recipe omnes. Sedm̄ Doſt. Vo poſſet ex cauſa ad ordi-
nes pſmoueri neophitus ſcilicet religionis nō fidei. alio
ar. xj. q. ij. monaſterijs. Circa neophitus poſſit poſſu-
lari? R? deo dicunt quidaz q. nō: niſi ſit expetis. ſicut dū
ſuo voluit experiri fragilitatem humanā. vlt in ſe diſſet
quomō alioz miſerandū eſſet. dī. l. pſiderandū. Nec obſta-
te beato Nicolao qui laycus erat. et te ſeuero qui ſanctus
fuit. Et ambro. q. neophiti fuerūt electi. dī. l3. §. hīa omibz
r. c. neophitis. Hoc enī factū fuit inſpiratōe diuina. De be-
ato enī Nicolao fuit reuelatū cū dā epō. Deuero aut ſup. ca-
put ſed ſit columba. Sed Ambroſio aſſurrexit terra p cano-
dra. Et ideo hoc non ſunt ad pſequentiam trahenda. alio
em̄plo Ambroſij poſſet qm in episcopum eligi ante bap-
tiſmum. quos eſſet abſurdum dicere. Alij vo dicūt pſtrari.
quia licet talis nō debeat pſmoueri ex cauſa ſcilicet. ne co-
tollatur vt dictum eſt. tamen quia hoc cauſa ceſſauit in pre-
dictis ſanctis: ceſſauit enā prohibito. Concordando tamē
poſſet dici fm̄ Doſt. q. talis poſtulatō facta ſine cauſa nō
valet: et ſic intelligi ſententiam primorum. Si aut ſit ob
cauſam vrgētē in voluntatem monaſterij eſt conuocanda. ex-
tra de electione. cum monaſterium. r. ſic intelligi poſſet illud
xlv. q. j. pſbiteros. licet aliter intelligatur a magiſtris.
Quare ergo caſſatur illud extra de elec. offici? R? deo qd

non possint laueri: si temere elegerit. q. enī tenebat de ambi-
tione. de symo. et de pluribus alijs malis et pculis. Et sic intelli-
gitur Dostien. Veram esse sententiam secundum. Quid te la-
co non neopitio. Rndeo si litteratus est in epim postulat pos-
set. vi. l. of. ius. Tunc monachus vel regularis possit eligi
in prelatus alicuius ecclesie. R. fm Dost. q. sic. ppter officiu
predicandi privilegium. et. de sta. mo. qd tei amos. Nam ex
pms in amon cito et expius i lapson statu. Vñ monachus pot
in epim eligi. vi. l. bene. qd intelligit Dost. pmissa postulato
ne et admiffa. alit fecus est. vt patz. vi. l. vij. c. j. et. ij. S.
quare clericus secularis pot et epus regulari: nō in pñor p-
positus vel abbas. Rndeo qd abbas et pñores pñores mo-
nachor disciplinis intersunt: nō aut epus tāq qui ignorat ea
q sunt regule. illud ergo cōmunit alicui monacho. tpe vo pu-
met ea que maiorē requirunt discussione. ar. et. de elec. trā-
missa. Vñ circa hoc sic consuevit distingui. f. q. de excessu mo-
nachi. aut agi in forma iudicii: et tūc epus sedes p tribunali
cognoscat aut pñet. aut agi te plano. et tūc abbas vel paor
cōtingit fm monasticam disciplinam. xj. q. j. de pñona. et. et. d.
off. ar. quāta. Alij dicūt q pñia correctio pñet ad abbates
vel pñores. qd hoc ē generale vt quilibet prelatus habeat iur-
isdictionē. ar. et. de ma. et. obe. cū in cūctis ecclesijs. et. de emu.
et. non minus. Sed fm hosti. et. Dost. in his cōueniēdo debet
attendi: que dat iurisdictionē. et. d. of. ppe. c. cū cōtingat. et. xj.
q. ij. cōquestus. que si non apparet: episcopus te maiorib cō-
gnoscat. Et quia salua regula in cūctis alijs monachi subia-
cēt abbati. vel pñori. et. de symo. ne de ecclia. et. x. l. vij. q.
ij. abbas. et. c. in alijs. ideo pñio recurrit ad abbatem.
scd ad epim p iura pñmissa. saluo eo qd dicit ista te sta. mo.
et visitatione corz.

Non debet esse solenniter penitens. Titulus. xvij.

Expeditis tredec

am capitulis apri considerandū ē te quibus-
dam alijs q enā in ordinando et eligēdo req-
rūt. f. q. si sit solenniter penitens. n. curialis. n.
ad rationem obligat. nō feruus. nō corpe
viciatus. nō te pñro vel alio illegitime natus. nō adultus.
nō egitudine baptizatus. nō pegrin. vel ignotus. nō minor
etate. nō femia. nec infamia. te quibz singulis p ordinē ē dicit-
dū. Circa pñm sciendū q solenniter penitens pñmoueri nō
pot te iure vi. l. ex penitenti. dispñat in cū eo in ordinando mi-
nendo ppter necessitatē ecclie vi. l. placuit. Et hoc p epim et qd
ē a specialiter phibitū. et. de sen. exco. nup. nō obstat. vi. l. ex
penitenti. Vbi dicit q epus scilicet ordinat talē: pñari debet
pñte ordinatū. qd illud intelligit q ordinat sine dispensatōe:
vel cū dispensat indiscrete. Simile habet vi. l. q. in alijs. pñm
seruat in curia. vt dicit Inno. et Dost.

De curialibz. Titulus. xvij.

Exinde considerā

dū ē te curialibz te quibz plura qñt pñm
q dicitur curiales. R. curiales dicit qñz cōi-
ter oēs: q quacūq cōditione sunt obligati cu-
rie alicui publice pñno: siue sint milites: siue
admodum: siue iudices: siue officiales: siue etiaz bystionici
et breuiter qñcūqz officiu habētes honestū vel inhonestū. vi. l.
lxxj. c. j. Alij curiales dicit stricte illi q parat honesta offi-
cia cure: vt recursiones iudices et pñes qñz illi q sunt offi-
ciales in cā sanguinis et dicit istū curiales qñ curiales a te uo-
re. alijs dicit conales a curia. Tunc oēs curiales phibēz or-
dinari. R. qd sic idifficite nisi primo sint absoluti. vi. l. c. j. ij.
et. ij. Postq vo sunt a curia absoluti admittūt cū distinctione
m q aut exerceantur seu: vt officiales vel milites: q pñant
obediēdo sanguini fuderūt humanū. aut turpia et inhonestā
vel hūstiones. Et in his duobz casibz pñmoueri nō possunt. vi.
l. c. j. et. ij. enā vi. l. vij. clericus. v. secularē. et. d. cōf. vi. l. ij. pro
alene. Aut honesta. vt iudices. aduocati. tabelliones: et tūc

aut in cā ciuili siue pecuniaria. et ita admittūt idifficite. vi. l. xj.
off. Aut in cā sanguis et sic repellūt: vt habuit ē d. d. pñssore.
Quare curiales phibēz ordinari. R. ppter tria. Pñmo qd
aliq eoz sit viles pñone et sepe sint irregulares ex officio suo.
scd qd ecclia multū molestā et icōmoda pñt ppter tales qñ
repetūt. tēco qd pñmēt cōtra eos q nō trāsūt voto religio-
mo ad clericatū: si vt fugiant rationem dñor suorum. vi. l. j.
c. j. ij. et. ij. et. vi. l. iij. legem.

De obligatis ad rationem. Titulus. xix.

Exista considerā

dū te obligans ad rationem. Circa qd qñt
plura. Pñmo quid sint rationes: R. qd sunt
reddendos rōnū ad quas quis obligat ex ad-
ministratōne rei publice vel pñate. Sūt ei
rōnia alia publica alia pñata. publica sūt illa quibz obligat
officiales curie ex administratōne aliqua ad re publicā pñtēte.
vt patz. c. de epi. et. de. l. oficiales. Pñmata sūt illa quibz ob-
ligat aliq ex administratōne rei pñtēnti ad pñatos. vt cura-
tiones. actiones pcuratōnes. et executiones. et. c. c. vno. Et idē ē
te tutōm fm Dost. Inno. vo dicit q id nō pñt ibi tutores
q si qd tutelā legitimā gerat n phibēz a pñmōte: cū enā pñm
p possit ea reape. vi. l. xvj. pñent. Que rōnia pñmōt p
mōtōne et q nō: R. hñtes hñdi officiu aut pñeuerāt i officio
aut nō. si sic: aut in officio pñone seculari nō mīfabilis: et tūc
nō possūt pñmoueri. xj. q. j. c. j. et. ij. et. et. de. vi. l. mo. c. j. et
ij. Aut i officio pñone ecclesiastice: vel seculari mīfabilis tñ: et
tūc pñmoueri possūt nisi aliqd impediāt. vi. l. xvj. pñent. et. vi.
l. xvj. iudicam. et. xvj. q. j. monachi. Adiferabilis aut dicit pñe
paupes. cecos. pupillos. et viduas. qñ tutores vñ pcuratores
qñq ex misericordia ab epō. pñmōt n pñmōt a pñmōte. Si
aut n pñeuerāt in officio: nec remaneāt obligati: ex admini-
stratōne possūt pñmoueri. Si vo adhuc remaneāt obligati ex admini-
stratōne. Aut sūt obligati reapi. aut pñone pñate. si reapi. nō
debēt pñmoueri an reddita rōnia. vi. l. j. pñerea. Obligati enī
publice rei ex administratōne accēt ab honoribz. Secē si a pñe
debitores cā mutui: vel alia cā sūt. ff. de mune. et. hono. l. i. scilicet
to. j. debitores. et. c. de. l. qñq emerit. et si pñmōt fa-
erit debēt remoueri. et. de. l. c. oficiales. Si aut sint obli-
gati pñone pñate: aut in ipa pñmōte questio eis mouet: vt est
mota aut nō. si sic: aut mouet qñmōt te pñdia vel volo: aut te
culpa tñ. si pñio mō pñmoueri n debēt an lūc tēatā. vi. l. xvj.
tāno. et. et. c. j. Curro ē q si cōdēnaret istos cēt. ff. de hio
q no. infra. furti. j. penl. Et i hoc casu lo qd et. c. j. i. f. vege
q cōueniri possit i fraudē vt pñmōt pñmōt et. Ideo bonū
ē fm hosti. q iudex pñdēt qñtāt et merita pñonaz. f. vñ is
q opposit sit aic. vt iunio. ar. et. de. f. sic. et. c. nob. Et ex pñio
pñet tēta: n tñ recipiat cubū p notōno vt cōuēto. Vñ si hñ
negotiū suscepit: modicū assignet ipas ista qd ille q se opposit
pcedat. et pñet qd iñdēt: q trāslato n audiat. ar. et. de. puer. et
iu. ex publico. nisi ex cā magna. ar. et. de. excep. pñstōat. Si
at pñet ex cāpā te pñmoueri pñ n obstat creditoris reclamatio.
qd aut absoluet: et tūc ē bñ. aut pñenabit: et tūc salte cedit boio
nec aliqd agēs habuisset: et si ordiat n ēt. qd lano ē actō: quā
excludit lopia rebus. et. de. resti. spo. oli. Aut nulla qñmōt mo-
uet nec ē mota. et tūc ē bonū q ordinatōr inqrat te statu ordi-
nadi. Et si inueniat q tēuat ex volo vt fraude vel aliqd ipedi-
mētū canonicū: ex officio repellat eū sic repellēt criminofum
quibz et istamē. ij. q. vij. alieni. et. vñ. q. j. iames. alio si nllū
ipediētū inueniat eū pñmoueri potēt. ar. et. de. foru. c. j. idē ē
si onēa tēposuit et rōnē reddiderit: nisi cōiūc ipediētū ob-
sistat. Sic intellige illd et. c. c. vñco. ille q pñmōt dicit et. Alla
n et. Dost. idifficite notauerūt obligatū ad rōnia nullaten⁹
ordinadi vi. l. j. pñmōt. et. c. de. oficiales. extra c. c.
vñco. nō distinguit: sed dicit q ex ordinatōne talium ecclia dif-
fama. Dostien. vo non putat q ppter eorum verba sit taz
solennis et rationabilis et communis sententia omniumqz to-
corum distinctio cancellanda. extra te elec. ecclia. ij. j. ve-
miz. Inno. vo extra. eo. super. c. vñco. dicit q si quis gerat
tutelam. vel curam legitimam vel necessariam a legibus sibi

ipofit: vñ et fufcipiat miferabilium pfonarum pcuratores admi-
niftratores: auctoritate tñ epi n̄ ipediret et pmo: cū enā pmo-
fufcipere poffet. vñ parz in. c. puenit. Vel dic q clerici nō pos-
funt hmoi officia exercere. hoc ē verū generalit. n̄ nō phibē
pcurare vel adminiftrare vnum negociū etiam laycor.
Quid te obligato ex cō pignoris. Rē fm̄ Dofit. non videtur
q pmo: poffit an reddidit rōnē. ar. eñ de pig. fignificante.
et c. cum contra. Quid te filio vifurarij. Rē fm̄ Dofit. nō
debet pmo: nec fuccedat i viciū patri. Secus ē si heredi-
tatem repudiet: dignus fit vñ patris clamores emēdet. eñ de
vifuris rñ nos. rñ. q. j. c. ete ego. Et ille qui iurauit ali-
cui ad certū fēpus foluere vel fcribere: vñ aliud opus honeftū
facere. poffit ordinem facz recipere anteq̄ impleat qd iurauit.
Rñdeo q sic. q. talis aut nihil hñ: et nūc ē manū actio: vñ di-
cum ē fupia. aut hñ. et tunc poffit ordines non minus manet
obligatus q erat prius. vñde fi talis phibente creditore fue-
rit pmo: non ppter hoc deponet: fed bona fua cedent ei in
folutionem: que fi nō fufficiat epus fm̄ Ber. eñ. c. tenet ei. et
di. lxxviii. fcomari. vel enā epus nō tenet ei. q. ille nō tene-
tur facere vltra illud qd pōt. ar. eñ de folu. odoardus. Scri-
bere autem vel aliud opus honeftum facere pōt. et debet poffit
ordines fi se ad hoc antea obligauit: diūmō non impedit qd
vñm officium dicere. di. rñ. q. j. clericus. alio fubioget aliū lo-
co fm̄. l. c. de epi. et de. quifquis cōfili. fm̄ Dofit. Quid cre-
dit hñ. enā verū: nifi fit eius pna manū electa. aliter fe-
cus ē. vñ fi iurauit q fcriberet manu pna: nō licebit ei fub-
rogare alium: nifi te cōfensu eius cui iurauit. ar. eñ de offi.
tele. c. fi. Quid te eo qui erat obligatus ad aliq̄ officium
inhonestum: puta ad ministrandum in balneis vel tabernis
vel cloacis purgandis. Rñdeo nō debet ordinari in clerici. to-
nec foluerit vel aliū fuppoferit eque idoneū ad officii hmoi
erequendum. hoc tamē nō requirit in tranfeunte ad monaste-
riū fm̄ Rod. Quid fi talis velle religionē intrare. Rñdeo
pōt diūmō nō ex leuitate vel ex voluntate fubtrahēdi rebrum
hoc faciat. h̄ ex feruore choritans vel fpūfionis interna iſpiza-
tōe. Nec facit iniuriā creditori q excaſat ſpūfiffici auctori-
tate. rñ. q. ij. due. et eñ de regn. monasteriū. Admonasteriū aut
tenet ei fanſfacere de hñs que illi cōmiffi ſibi. rñ. q. ij. fi qua
mulier. Si vñ nihil puit qz nihil habebat manū ē actō rē.
vñ fupia de de. Si aut poſt eius ingreſſum monasteriū aliq̄
acquirit occaſione alicuius. puta p ſucceſſionē hereditariā
ſc̄y vbi ē cōſuetudo q poſt ingreſſum monasteriū ſuccedunt
parentes. monentibz: vel p conatōnem inter viuos: vñ cauſa
mortis vel p teſtamentū: ibi cōſtitui tenet ei cui erat monachus
obligatus: qnū acquirit occaſione eius. ar. rñ. q. vñ. fi q.
Si autem non fanſfaciat: nec monachus defendat: patentiur
miſſionem in poſſeſſionē bonor illoz. inſti. de acquiſ. p ar-
rog. §. fi. Vel monachus facit in monasterio qd pmiſit: dñz
tñ non impedit obſeruantia regularis. vñ de clerico fupradic-
tum fuit. alio ſecus ē. l. c. de epi. et de. ad ſimilitudinē. h̄z ſit
ar. cōf. fi. de folu. l. inter artifices. et eñ de offi. tele. c. vñ. fm̄
Dofit. Et qñ monachus p ſe faciet qd pmiſit reducatur fm̄
Ray. expenſe: ne ſit oneroſus monasterio. rñ. q. vñ. d̄ lapſis
Dicit tñ iūmo. q fm̄ aliquos ſi reducēt expēſe. qz qui alia-
ri ſeruū rē. Nec obſtat p̄dicens qd dicit di. luj. legem. f. qd
in monasterijs non debent recipi: niſi a publicis functionibz
abſoluti. Nec qd dicit di. luj. quicqz. l. q ſeruī non admi-
tant ad clericatū: niſi prius fuerint manumiffi. qz hoc intelli-
git de ppetuo obligatis: vñ de ſeruīs curialibz et huiusmodi:
qui ppetuum impedimētū habent. Alia vñ iura fupradicta
loquunt de impedimētis tpalibz. Et predictis ſup p̄z fm̄
Dofit. q poteſtas qui iurauit regimē ciuians p annum. et
magiſter ſcolarum qui iurauit regimē ſcolarum p annū et
capellanus. f. clericus vel ſeruens: qui eccleſie vel domno iu-
rauit ſeruire p annum: poteſt religionē intrare. qz iuramētū
non violat qui illud in melius cōmutat. eñ de iurei. puenit.
Voc idem ſentire videt̄ luj. di. luj. legem. Dicit tamen ibi-
dem q ſone alicui ſe conſulenti hoc non conſulere: nec eñ
iurauit implere: niſi ab eo cui iurauit poſſit licentiam ob-
nere. eñ de iurei. rebrones. et expreſſum ē hoc pſitū. eñ de
ſpon. commiſſum. Nec obſtat fm̄ cum. eñ de voto. ſcripture.

Nec illud eñ de iuriu. puenit. qz intelligit ea qd pmiſſio eñ
tñ facta deo. alio vero intelligit quādo hominē iurauit: in
quo caſu reus in teſtem induci videtur. extra de iurei. l. ego
epiſcopus. §. apoſtoloz. quāto quāsi ſecreſſor induitur.
quare quāto hominē iuratur reus contentum: et p̄p̄m
recipitur: et ipſe reuerens infamatur. Non eñ igitur mirum
ſi diſſoluit rumpit ſumulus triplex q ſimpler vñ duplex
extra de treu. et pa. c. j. vbi etiam tñ eñ iuratum hominē
dimittitur in caſibus p̄miſſis ſeruitum iuratum totum
ſeo ponis cumulari. Dec Dofit. Quare obligat ad
ticioſia ornamēta prohibentur. Rē ſpondeo de curialibus et
ſignate ſunt tres rationes in. c. p̄cedenti. in illis vñ ratio ē
quia eccleſia infamatur et oneratur cum conueniatur. et eius
de facto aliquando pignoretur: et alia multa panatur. extra.
co. c. j.

De ſeruīs nō ordinādis. Lujus. xx.

Unde considera

nam eñ de ſeruīs non ordinādis. Et
ca hoc queruntur plura. f. vñ ſeruus
aliquem impedit ordinari. Rē q sic. Mul-
tus enim ſeruus ſue perſone prius: ſue
eccleſie debet ordinari: niſi prius manumiffus. ad luj. c.
j. et. iij. et extra. co. de ſeruorū. et hoc intelligitur de ordi-
nibus etiam minoribus. vñ dicitur ibidem in glo. huius ratio
eñ duplex. prima eñ ſeruus vilitas et clericalis dignitas. di.
luj. admittuntur. ſc̄da eñ ipocrenia ſui. Nam in receptione
ordinis mancipatur diuini officijs. nullus autem poteſt da-
re quod non eñ ſuum. ideo ſeruus qui non habet poteſtatem
ſui: non poteſt ad ordines promoueri. Si tamen promou-
tur ordinem recipit quia libertas non eñ de neceſſitate ſacra-
menti: ſz ſit de neceſſitate p̄cepti: cū ſeruus n̄ impedit po-
teſtatem: ſed tñ actum. et eadem ratio eñ de omnibz obligat-
is alijs: vñ rationibz tenent et huiusmodi perſone. Sed
obijciunt q ep̄ſcopus vñ ianus. f. paulinus in ſeruū ſe vñ
didit. vñ legitur in dyalo. l. Reg. ergo multoſque poteſt
ſuus in clericum promoueri. Reſpondeo q beatus paulinus
ex abundantiā charitatis ſpiritus rei ductus hoc fecit. quod
rei probat euentus. quia multi ex ſuo grege per eius ſeruitu-
tem ſunt ſe ſeruitute liberati. et ideo non eñ ad ſequeſcentis
trahendum. Vñz quilibet manumiffus poſſit ordinari.
Reſpondeo q manumiffio eñ libertatis donatō. cum enim
quis eñ in ſeruitute eñ ſub domini manu et poteſtate. quāto
vñ ſit libertus. i. quādo liberati traditur tñ manum
dicitur. quia a manu et poteſtate domini liberatur vñde tunc
dicit manumiffus: quāsi te manu domini miſiſus. vel quāsi
manū ſue ſue poteſtati dimiſſus. inſti. de libertis. in p̄i.
Admanumiffus autem aut eñ libertus eccleſie aut perſone pa-
triae. ſi eccleſie: poteſt ordinari. licet eccleſia que manumiffi
cum retineat inſparronatus in eo. f. quādo ad hoc vñ non inu-
rietur eccleſie: nec accuſet eam nec teſtificetur contra illam. f.
contra prelatum quia ei p̄cipue tenetur cum ſit caput. eñ
de verbo. ſig. cum clericis. Secus eñ de ſingularibz perſonis
rñ. q. ij. qui manumittuntur. Sed contra. eccleſiam teſtificari
non poteſt cum ſit eius patrona. niſi edicti vñia ipocrenia. vñ
ibidem dicitur aliquem renouetur in ſeruitutem. extra co. d̄
famul. imo etiam tenetur ad hoc. f. vñ non iniuriaretur eo-
cleſie nec accuſando nec teſtificando. ſi eñ etiam pleno iure
vel ſimpliciter manumiffus. rñ. q. ij. dyaconi. et c. q. ap̄o q
mancipium. Si autem ſit libertus perſone priuati p̄uati
non pōt: niſi prius cōſequat a domino plenariam libertatē:
ita qz dominus nihil retineat in eo. di. luj. c. j. et c. quicqz.
Ad hoc nota q liberti eccleſie differunt a libertis perſone
priuati in quibzdam alijs. primum eñ q liberti eccleſie p̄p̄t
opas non p̄ſtinas renouantur in ſeruitutem. vñ parz. rñ. q.
ij. dyaconi. ſecus ē in alijs libertis. l. de libertis. l. i. man-
miſſi. ſc̄m ē qz filij eoz remanēt obnoxijs. eccleſie ſue patronē.
rñ. q. ij. de libertis. Secus ē de alijs libertis. l. de libertis
et eoz libertis. l. j. et. ij. tertiū ē qz tñ ſeruare eccleſie eñ nū-
lo pa ſui in eis ipofita. eñ c. d̄ ſancti. et. rñ. q. ij. dyaconi. Et

ens ē et alijs: ita tñ q̄ distinguit sicut distinguitur p̄ hoc. ff. de opus lib. l. j. r. ij. r. p̄ totū. quartū ē q̄ liberti ecclie ordinari p̄m aliquos. s. fm̄ Lanē. bona sibi collata nō possunt i alios transferre. c. j. d. famul. secus ē de libertis p̄uatoz. insi. de suc. liber. §. nra. Sz fm̄ Hoff. rñderi p̄t ad. c. d. famul. q̄ loquit̄ de bona ecclie cōtemplatione acquisitis. alioqui contraderet. Et hñdō sententiā ē Ray. dñs q̄ possit cōdere testamētū de acquisitione persone sue. extra de testa. q. nos. r. ij. q. iij. c. j. r. ij. vel loquit̄ de clericis nō habentibz cognationem. aliter contra. r. ij. q. ij. epus qui fr̄s. Vel loquit̄ de manumissis ea cōditione: vt eis ecclia patrona succedat i totū. al's r. res r. p̄sonam ad alia loca trāsferre possunt. ar. c. e. eo libe. aus. hoc Hoff. Et hoc sententiā ē Verio: fm̄ Bern. sup. c. de famul. quia si sunt simpl'r libertati conati: tunc ē eis liberuz facere qd volūt c. e. eo libentius. Dñs vñ app̄at̄ iudiciū de dictu Lanē. ar. c. de suc. ab intella. sancio. q̄ summa ratio ē q̄ p̄ religione facit. c. de loca. r. con. c. ij. rñs. j. Et p̄ manumissis ab ecclia r̄ ordinatis in eadē possit eaz rēferre: r̄ aliq̄ ecclie rēferret. Rñdeo q̄ sic nisi in manumissione exp̄tina. q̄ ecclie manumissionem de clericali officio seruire p̄petuo tenet. vt pater in. c. e. l. i. Mc. tamē reuocabit in seruitutem si hoc obseruare nōlet: nisi quādo mortuus in cōmunia p̄durasset. extra. c. nullus. hoc Ray. Et qñ p̄sona p̄uata manumissionem seruū ordinadū i clerici possit in manumissione ponere manumissio q̄ sibi dicat horas canonicas: vā faciat alias siles spūales opas? Rñdeo q̄ sic. Et si sit hoc exp̄tius tenet ad hoc ordinatus. Et si in superbia clarus noluerit: rē gradari poterit. c. e. nullus. r. di. luj. frequens. Quidaz vñ vt Alanus r. Jo. addunt de cōsensu ep̄i hoc posse imponi: ali i nō: qd enā fm̄ Ray. p̄babile videt. Lanēduo vñ sentire videt q̄ manumissos p̄t simpl'r opas spūales reuocare. nō di stinguedz vñ epus cōtinnat vel non. ar. c. e. eo libentius. Si illa recte. fm̄ Ray. loquit̄ de seruio. Adclendū autē dixit q̄ si eo pacto fuit factus liber r̄ ordinatus. q̄ dñs suis in diuinitis seruaret. r̄ hoc seruare noluerit in seruitutem reuocetur. Et hoc snia Verio: fm̄ Bern. sup. illd. c. null. Et nec gau debet quo ad dominū ultra illo privilegio clericali. Dñs. vñ dicit q̄ talis rēgradari p̄t. non aut in seruitutē reuocari. enaz p. c. nullus. vt pater in fine huius solutionis. Nec obstat p̄dictis q̄ in collatione rei spūalis cōditio non debet apponi: quia manumissio nō ē res spūalis licet sit inestimabilis. vel potest dici q̄ talis cōditio vicium non inducit: h̄ in ordinatione apponit: ē circa opas spūales. vñ ipa cōditio intelligit̄ esse spūalis: r̄ ita non ē viciosa. c. e. eo libentius. r. de elect. su. gñificasti. Et fm̄ Hoff. ad vitandū omne cōtrariū aq̄ ordinationem ē in ipa manumissione hoc onus imponendū. Et sic p̄t in ipa ordinatione sine suspensione alicuius p̄sonae onus tam impositū rēgradari. c. de elec. significasti. r. p̄ben. figui. fice. Quidaz enā dicunt q̄ sine impositione aliqua manumissus ordinatus domino suo p̄stare tenet hoc spūale obsequiū scilz de bonis canonicis: al's poterit rēgradari non in seruitutem reuocari. vñ de clausula illa que ponebat in ant. qua recte tal. c. e. null. in si. f. q̄ seru? sic dñs sui ē sublatā. Quid si seruus fuerit ordinatus non adeptus libertate? Rñdeo talis si sit ordinatus domino sciēte r̄ cōtradiciente reuocatur ad p̄tensionem domini in seruitutē in quocūq̄ gradu fuerit ordinatus enā sacerdotali. di. luj. null. ep̄os. r. c. nulli. r. §. seru. r. c. q̄ p̄t p̄ncipiū. Quidaz tñ vt Bug. exp̄tunt gradū sacerdotij. ar. di. luj. frequens. r. c. ex antiquis Bñm tñ Jo. di. luj. nulli. qui verberat sic ordinatū in eadē canonē. in alijs tñ non gaudet privilegio clericali. Si autē sciēte domino r̄ nō cōtradiciente: eoip̄o sit ingenuus nec repeti p̄t. di. luj. si seruus sciēte. Nec ibi distinguit̄ in q̄ ordine sit ordinatus. fm̄ Hoff. Hoff. r. Bern. c. e. c. ij. Si vñ dñs ignorante r̄ cōtradiciente vel p̄sentatore defectum sciebat: r̄ fuerit p̄morus ad ordines sacros ē liber. tñ ille qui sciuit tenet dñs dare duo emācipia equalētia. di. luj. si seruus abiente. Et hoc si alter tñ sciuit. Si vñ vterq̄ sciuit dabit vñ p̄sentatore r̄ aliu ordinatorem. Et idē ē in quocūq̄ ordine fuerit p̄morus fm̄ Hoff. vñ Hoff. vñ dicit q̄ hoc non inuenit causam in iure. putat tamē q̄ alia pena canonica arbitratia sit puniendus. Si erit vterq̄ saltem ordinatore r̄ p̄sentatore sit soluendo: vel alter tñ aliter

agendū ē. p̄mō contra ordinatorem. scdō cōtra p̄sentatorem si vterq̄ sciuit. Al's contra sciēte ē agendū. vt ostendit ordo di. c. c. si seruus absente. aliter cū pena alterutro sit cōtēp? ff. de eo q̄ factum erit. l. j. §. si plures. ar. cōtra. ff. de iur. om. iu. si quis id. §. vlt. r. l. se. Si autē neuter sit soluendo rē constituimus in ordinibz minoubo dñs reddimur: p̄stare peculio mulctat: vel ad p̄stationē horaz canonicaz p̄manetur. Bp̄aconus r̄ subdyaconus redimūt vel reddet distinguendo. sicut statū distinguit qñ vñq̄ igitur si at vñq̄ igitur eius p̄dōz r̄ ordinatore r̄ p̄sentatore. Si sit ordinat' p̄stare remanebit in ordine p̄pter p̄rogatā illius ordinis. peculium tñ si qd habeat tōmo dabit. qd intelligit̄ fm̄ Jo. de peculio acquisito p̄ sacerdotij. q̄ peculium qd habet seruus ē tōm. r. ij. q. ij. illd. vel intelligit̄ d̄ vñ peculij: qd si habuit prius auferatur ei. Si autem in dyaconum dabit pro te vñq̄ igitur. r̄ alium seruum tōmo. r̄ ipe remanebit in ordine. al's reuocabitur in seruitutem: nisi aliquis redimat eum. Et idem dicendum ē hodie si sit ordinatus in subdyaconum. quia subdyaconus hodie eodem privilegio cum dyacono gaudet. c. e. miramur. Si autē in maiores ordines indistincte reponitur r̄ reuocatur in seruitutē. Et idem erat antiquis de subdyacono. Sic intelligit̄ illd di. luj. nulli. in si. r. c. ex antiquis. in si. r. c. de seruorum. Si autem p̄stare non habet oculum: r̄ non est qd redimat eum tōmo reddet: r̄ ei seruet i officio diuini: r̄ obsequijs beñctis. non autē i inbñctis r̄ indecentibz ordinem suum. vt pater. luj. di. frequens. in si. qd si facere contumaciter reponatur reponatur c. e. nullus. in si. Si vñ paratus est hoc facere: h̄ tōmo nōlet eum honeste pcurare. tunc fm̄ Hoff. bonus iudex hoc arbitrabimur considerata p̄sonarum qualitate: r̄ patrimoniū modo. ar. ff. vbi pupillus edu. vñ. l. j. ij. r. vñ. Non enim p̄stare possit: nisi sustentationem naturae haberet. q. j. q. si quis. Ab illo autē debet habere cui seruut̄ ē p̄ben. extirpande. Si vñ tōmo nihil habeat: vel non habeat vñde sibi sufficiat: tunc episcopus debet ei p̄uideri: qui ipm ordinatū minus caue. ar. di. xij. dyaconi. p̄ medietatem capiti. Si autem dyaconus vel subdyaconus non habet vicarium: r̄ non p̄t habere p̄cium ad redimēdū seipm reponetur r̄ tōmo reddetur. di. luj. ex antiquis. vñ dyaconus vñ. Sed vsq̄ ad qñtū tempus potest cōtinuare reuocare seruū ordinatū in casibus in quibus habet vñ repetendi eum? Respondeo vsq̄ ad annū r̄ nō vñ. di. luj. si seruus fr̄ente. Et ille ann' computatur fm̄ Dugo. a tēpōte sciēte domini. ar. xij. q. vñ. si quis incognit'. Et fm̄ Gino super. c. de seruorum. non licebit tōmo manus in hunc clericum iungere. r. ij. q. iij. si quis suadente. Nec potest manum contrahere p̄pter votum quod fecisse fingitur in ordinis sacri receptione c. de conuers. com. quidam. Et cōhibēdus erit per episcopum. ar. di. xij. qui sine. in alijs autem p̄uilegijs non gaudebit c. de cle. conu. Johannes. r̄ idem ē de omnibz qui sunt aliqua obnoxiatate stricti. Nunqd refert si dominus dicat seruū ordinatū ipso cōtradiciente vel ipso ignorante? Respondeo differentia est fm̄ Damascē. quia si eo cōtradiciente indistincte talis ordinatio retractatur. distinctione. luj. quis autem principum leges. Alij dicunt qd est idem vñobiz. Bñm vñ Hoffen. scdō verum dicunt qd ad retractationem ordinum susceptorum. Sed differentia est in hoc scilicet quia nisi tōmo cōtradiciente ordinetur: non potest ordinationem id est ignorantiam allegare. ergo quo ad ipsum ordinatorem indistincte puniendum potest differentia notari. Sed vbi agitur causa status huiusmodi ordinat' Respondeo si erat in possessione seruutis: remittendus vñ deitur ad locū vñde aufugit. r. l. vbi causa status. l. ij. Si autem erat in possessione libertatis: conueniendus est in loco in quo regit. vt pater ibidem. l. ij. An autem sit fugitiuus vel non. r̄ an erat in possessione libertatis vel seruutis: quādo fuit ordinatus agitur: r̄ finitur amēq̄ causa status iudicium sumat. ff. de libet. causa. libet. §. finali. r. l. igitur. §. potest. Si autem non sit fugitiuus r̄ clamare velit in libertatem tōmo forum sequitur. r. l. vbi causa status. l. iij. hoc notō extra. c. de seruorum. in glo. Sed fm̄ Hoffen. r̄ Hoffen. hoc cā indistincte ageť coram ordinatore: r̄ afflisset ei q̄ puenit syndi

est ecclesie. cedit eni ad ignominiam ecclesie cu clericis reuo-
catur ad statum seruilem. sicut qñ reuocat ad statum curialem.
dist. ij. designata. et reponendus est anteq̃ reuocet dist. iij. luj.
nulli. ar. ff. de libe. c. l. j. ij. et iij. Quare seruus alienus
cōsecratus redditur dñs: et non alia res cōsecrata. pñ. q. vi.
cōsecratus: R. duplici de cā. pñ. q. i. in rebo inammano nō
perpenditur totus. scda q: in eis cōsecrans est in superficie
et ideo non debet pphona manu tractari. sed i hōie est i aia:
que non potest tangi. xxij. q. vij. licet. Sicut autē dñi
est ex seruus vel libertas pñuato nō non ordinandis nisi fue-
rint ab his plenarie absoluit: qui vendicāt in eis aliquid po-
testatis. ita enī intelligendū est de ascriptio originarijs et
alijs qui obnoxietate aliqua sunt ascripti. dist. iij. luj. si quis.
quis aut leges. generaliter admittit. hoc aut est verum: nisi
sint ex matre libera nati. q: tunc cū matris cōditionem debe-
ant sequi non debent impediri. c. c. de lectus filijs. c. vj. Du-
cantur autē ascripti. qui per. xxx. annos fuerunt in man-
so siue possessione. et qui per pñnam scripturā et pñfides
ascripti sunt solo colendo. c. de agro. et c. cū sano. c. si aut
Responso. j. Originarij vō dicunt qui nati sunt ex ascrip-
cio in ipso solo. vt patet ibidem. l. ne diuit. Et tales sunt glo-
bia. i. solis: cuius cultus sunt ascripti non possunt vendi: nec
gleba sine illis vt patet ibide. l. quēadmodū. Et licet isti sint
liberi: non multum tamē distare vident a seruis. vt patet ibi-
dem. l. ne diuit. Nec tenet similitudo. dist. iij. si seruus scien-
te. Vbi dicitur q: tales multis dñis possunt promoueri. Cui-
q: aut dñi coloni: qui terram colere sunt ascripti. vnde non
possunt recedere a cultura dñis inuitis. hec Ray. Illi autē
qui sunt coloni non ex cōditione: s; ex cōductuone possunt mo-
ri. monachi. Ar dicit Rēb. Nē nō q: dignitas epalis et sacer-
dotalis liberat a fortuna: et seruili ascriptio. dist. iij. si seru-
abente. et c. si seruus sciens. Et fm canonēs etiam a fortu-
na sine vinculo curial. qd probatur extra co. q: liberat a ser-
uili que est fortior. dist. iij. frequē. et ex antiquo. vnde quo
ad hoc non tenet lex illa. si seruus sciens. Vbi dicitur q: non
a fortuna curial siue officialis tamen non debet promoueri: ni-
si si sicut habitum est supra. Ad hoc enī nota q: sacer-
ordo li-
berat a patria potestate. q: dignitas patricialis vel senat^{is} iol-
uit ius patrie potestatis. ergo multo magis sacer-
ordo qui est
dignior. ar. extra de sen. ex. cum voluntate. hec Ber. extra de
vate indecōtum.

De corpore vicario. Titulus. xvj.

Ossea considerā

dum est de corpore vicario. Et circa hoc que-
runtur plura. Primo qui dicunt corpore vi-
cario: Respondeo corpore vicario dicunt re-
bilitati vel mutilati. reblitatum voco qui
membrum habet cu inefficax: vt oculum cecū: manū aridam
crus contractum. Adulatum qui caret aliquo membro.

Etiam tales repellendi sint ab ordinib; Respondeo q:
sic propter reformatam ex qua timetur scandalum. et p: opē
reblitatem ex qua timet periculum. Ordinan enim in qua-
dam dignitate pte aliquo constituntur. et ideo in eis ex qua-
dam honestate requirit de necessitate pcepti: non tamen sa-
cramenti: et claritas motu: et enī integritas et sanitas mēi ro-
rū: vt sint idonei exequi actus ordinum. Et hinc est q: aliqui
est ineptus ad receptionē ordinum propter impedimētū act^{is}.
vel claritatis persone. Et ideo pñctus reblitatum in membris
repellant ab ordinib; si sit talis reblitatus qui maculā notabile
infert: per quā persone claritas obscuratur. vt abfatio nasi
vel erecuto actus ordinis impediatur. aliter non repellunt.

Ad cuius evidentia considerandum q: mutilatus. aut est
mutilatus in membris non apparentib; et talis si sit mutila-
tus p casum violentā vel timorem egritudinis vt lepe pōt
ordinari. Si autem sponte: non pōt de rigore iuris dispensa-
re nō pōt epus siue membrum sit magnū: siue paruum: pñ
modo sit potius pterq: cum castratio. vnde pōt dispensare

cū religioso q: celebret cū ligneo pede. fm Dñh. in apparatu
di. ij. si quis a medicis. et c. qui parit. et c. si quis p egrit^{ate}
nem. Aut in membris magnis et apparentib;: si hoc etiam si
at casu. violentia v; metu morbi nō pmoventur. di. ij. si casu
gelica. Adagnum autem membrum intelligit vel in quāsi-
te: vt pes vel man^{us}. vel in tēore: vt oculus vel natus. Epus
tamen in ea dispensare pōt q: habere possit pñbendam perso-
nam vel abbatiam. extra de eta. tñs. Et si talis sit pñbēto
leratur pñct^{us} in ministerio altaris in officio illis in quib;
est potens: vt in dando penitētiā et humilimodi. xvj. q. j. ad
ijam. Sic loquitur extra de clericis egrorantib; c. pñfide.
dist. ij. lato. Et non remouet a beneficio. vt patet i dñs. c.
pñfide. et dñs c. coadutor. si possint ambo ex beneficio susce-
tari. fm Dñh. Aut in membris paruis apparentib;: vt i pē-
digin vel vngue. et tunc aut ei potest imputari culpa: aut non
si sic. vt quia duellum obruit vel oblatum sponte suscepit
de rigore iuris debet tepori. dist. ij. si quis. Si tamen nō fu-
it ibi sanguis effusus cum eo potest dispensari. vel si fuit cū
si tunc tñt de auctoritate pape. extra co. c. j. et de p. ca. j.
Si autē non sunt in culpa. et ipse sit potius frangere hostiam
nec inducat refoimatem magnam non impeditur. vt si co-
reat vno de dignis cum quib; non sit signum cruas nec fran-
gitur hostia. fm Ray. et Ber. extra co. c. si. Si vō sit im-
pōtens vel nimis refoimatus: impeditur. vt patet in c. pñfide. hec
Dñh. et Dñh. et cōuenit cū eis Ber. extra co. c. vlt. Quid
si q: habeat sex digitos in manu? Respondeo non impeditur
propter hoc ordinari. quia talis nō est morbosus. Et idē
si habeat vnguis refoimatus. Sicut enim ait Dñh. refoi-
membri vel augmentum non considerat: s; vñs impedimen-
tum. ff. de edili. edic. Item offitius. hec Dñh. Quid si q:
habeat oculum vnum grossiorem altero. vel vnumq: habeat
proeminentem? Respondeo non impeditur. vt patet ibidem.
l. qui clauum. c. j. hec Dñh. et Ber. extra co. c. ij. Motus
dum autē q: talia impedimenta subici debet inspectio oculi
locum superiorem. extra eodem capitulo. ij. Sicut dñm
dum etiam q: qui sibi manus mutilat: non pmoventur et pmo-
tus reijatur. Et rō est. quia pñsumit q: omne malum aucto-
ret in alium: qui sic refoimatur in seipm. ff. ibide. f. de edili. edic.
l. cū autē. §. ex capitur. Et si q: sit homicida. et pñcti tñ
inimicus. di. ij. si q: abscondit. Talis tñ non est vere homici-
da fm Jo. si dñs homicida ppter pñctum homicidij: quod
inde puenire posset. In eo ergo qui sibi membrū amputat
cū irregularitatis scntia: siue sit magnū: siue paruum: siue ap-
parens siue si apparet. si tñ lūguo: si fuit cū laicijs: caro dñi
trida ē refoimata. v. q. v. c. j. et xxij. q. ij. secunde. In alijs
vō qui sine culpa sua ab alijs vel casu fortuito mutilati:
regularitatis cū est refoimatus in membris apparentib;: vel re-
bilitas in apparentib; et non apparentib;: Que aut refoimatus
vel reblitatus irregularitatis iducit: ē in arbitrio suspens. c.
co. c. ij. Quid de eo q: sibi virilia pñcti: vt sit cast^{us}? R. in
regularis ē tñq: sit homicida. di. ij. si q: abscondit. et si quis a
medicis et iō ē reponēdo. Cñ fm Dñh. q: se castrat: l. castrat^{us}
spōte pñmit pmoventi nō pōt. castrat^{us} vō inuoluntarie nō ex-
necitate: vt q: a medicis v; a barbaris ē sec^{us} pmoventi pñt
iure cōi sine dispensatione c. c. ex pte. et c. gl. nisi ex culpa
sua sit castratus. vt si q: pñctat virilia derico cū vxore incuta
Nec obstat pñctio illud c. c. significasti. Vbi ponit casum
de pñbo q: se castrauit vt cast^{us} esset. q: ibi ex gratia et dispē-
tōe pñmit illi pñbo ministrare i ordinib; sūiorib;: et facē oia
q: pñnent ad officiū sacerdotale: pter officiū misse fm Dñh.
et Ber. ibide. Et pñt i hoc casu epus dispensare auctoritate sua
in alijs a missa cū ibi dicat auctoritate nra et tua. vt enī dñt
ibide ber. Ad aut q: annq: iura pñcti vñt vt si q: mutilat se
ipm ppter iustā cām: et non ex indignatōe: si sit chirurgicus.
non approbat Ray. per ea que dicta sunt supra. c. de pñctif-
fore. in fine illius. q. quid de medicis. nisi forte necessitas su-
ma vrgeret: nec alium habere possit. Quid de clauo ex re-
bilitate? R. talem pñctio admittit: nisi sit talis qui sine da-
culo stare non possit ante altare. ar. de conse. dist. j. nullus. et
dist. xlv. disciplina. hec Ray. Quid de ceco et de illo qui ha-
bet maculam in oculo? Respondeo cecū et hñtem maculā
in oculo: que generat refoimatem non admittit ius vel con-
suetudo. Et idē dicitur de eo qui habet manū aridam si

tamen habens in oculo maculas reformant in tenebris religionis
 pueri potest non nisi dispense cum eo. et eo. cum te ma.
 dispensatur aut papa et ar. c. ij. sic curia servat fm in
 no. i. Hoff. pe. aut te samp. dicit q. quando talis macula est
 in oculo qd offert se visui sine inspectione subtili irregulari fa-
 ctis non. Quid de leproso. Rndeo repellit a pmetone.
 quia sicut notat Aug. vi. xij. hinc etia. i. vi. xij. c. hinc etia.
 m. cu eni expellat a comuni habitudine: multomagis ab or-
 dinito sacro. Etia vo pbr leprosus possit celebrare missam
 habens e supra li. iij. n. xij. ar. iij. in pama. q. vi. ena tagunt
 quoda alia de hac materia. Quid de gibbosis i habentibus
 gnos counctos. Rndeo talia i similia vicia corporis: nisi refo-
 mationem vel debilitatem inducant. non repellunt ab ordinibus
 impedit tamen si est reformatio. qui vo plures vel pauciores
 digitos habet q. debet: talis reformatio no repellit: si veste vl
 scularibus possit velari. hec Rod. Sicut et alia vicia corporis
 q. i veteri testamento. vt legit Lem. xij. repellit: et ordinatio.
 hodie ad licta n repellit: nisi reformatio inducat. vij. q. i. q.
 lict. i. sine. Si spiritualiter intellecta repellunt ena hodie in-
 ducunt. vi. xij. S. hinc etiam. r. c. sacerdotes. hoc tamē hic
 animo causa breuitatis. Summa oim pbrorum e q. quicunq.
 q. est sua culpa viciatus corpore repellit. qui vo sine sua cul-
 pa non repellit: nisi scd alius nmeat q. nima reformatio: vl
 pculum ex nimia debilitate. hec Ray. Sed nunc qd amittit
 deinde beneficiū ppter infirmitates. Rndeo hic sunt diuersi
 modi distinguendi fm diuersos. Hoff. n. dicit q. talis aut e
 pedatus aut non. si sic: non remouet enam ppter lepra sed
 e coadiutor: dat: cui cōueniens potio reddituum epamus assi-
 gnetur. sic intelligit illud extra de cler. egro. de rectorib. de
 rectorib. dicit: quos vocat p excellētiā epos. Aut e pbr pa-
 rochialis: vl minister inferior. Et talis ppter lepra remouet:
 i. et de bonis ecclesie puidet. et de cler. egro. tua nos. Alij lo-
 quunt de pbrato parochiali q. nung remouet: sed ei coad-
 iutor: i. vicarius dat. i. hunc modū inter ceteros magis appo-
 bat Hoff. n. de de. egro. quia elicit ex ter. c. c. et pie. Et q.
 et q. ppter lepra non remouet: si infirmitas remouet. Rndeo
 quia epus difficile remouet. vt p. et de translat. q. i. c. lict.
 minores vo facilius remouet. et de de. egro. tua. Bern. vo
 et de de. egro. tua. dicit cum Jmo. i. Lan. q. qd aiquis
 remanere pot in collegio suo sine scdalo i horore non sub-
 stitueret ei alius. Similiter alius e ei substituentus. vt p. i.
 o. c. tua. ille substituitur pbrato in totū. ar. et de de. egro.
 de rectorib. ibi dand? e eis coadiutor: qui curā habeat alia.
 talis eni coadiutor e prelatus ex toto. vt patet ex hoc q. dicit
 q. habet curā alia. Et infirmo puidet de bonis eccie. vt p. i.
 in pbratis capitulis. Et e hoc speciale in lepra ppter scandalū
 i horore. Rndeo vo i Lau. dicunt q. vni nūq. e aliquis sub-
 stituentus: nisi eo renūciante vel remoto vel translatō. Nec p
 regu modū e aliquis amouendus. si coadiutor e ei dand? Et
 q. dicit in. c. tua. f. q. pbr amoueri debet ppter lepra ab offi-
 cio administratiōis. et pponunt ab officio qd e in actu. si quo
 ad ius officium retinebit. Sed m omēs predictos doc. pro-
 pter infirmitates alias a lepra non sunt priuandi beneficijs: si
 potius coadiutor dandus est eis: ena si sint palatici: ne terreat
 tur volentes militare deo. et de de. egro. cum pmissio. r. c. pe.
 i. vi. Et si eccia sufficere non possit vtrq. ille qui seruit eccie
 reddat habebit. i. epus infirmo puidet. vi. xij. q. i. c. c.
 i. be. Bern. in. c. de rectorib. Idem e si sit factus impositus nō
 ex culpa sua. vt p. i. ibid. c. ij. Sed e si ex culpa sua. fm hoc
 intelligit illud et de eta. c. j. i. et de elec. cū in actus. i. be. fa-
 ne. Sed abbas remouet si sit inualis. xviij. q. ij. si quis ab-
 bas. Clericus vo si leuiter patet: vel habet quantanam r
 circa ppa negocia intentus esset: non paret nisi seruiret. Sui
 predicta vo intelligunt de infirmitate vera r grau: non defe-
 ctua. vt pbat et de re. iudi. q. iis. hec Hoff. Sed ad quē
 paret dare coadiutores epus. Rndeo ad solū papā. q. hoc est
 de maiorib. causis. pōt m epus senio vel infirmitate perpetua
 impeditus de cōsensu sui capituli vel maioris pns sibi aucto-
 ritate apostolica vni vel duos coadiutores assumere. Et si de
 mens sit hoc facit capitulū vel due ptes eius. Si vo epus
 corradit: capitulū pual mouabit. si cōsolationem epus ecclesie

sue pape q. cito poterit scimabit. Et idē faciet etiam q. epus
 temens erit. Coadiutores aut pbrati moderatos sumptus de
 puenito eorūde eporum habebunt. Ab alienatione in qualiv
 bet bonor vl ecclias ipor abstinebit. Reddēt at prelatus eis
 dem si fuerint sane mentis a capitulis eorūdem seu ena succē-
 sors: si antea non fecerint plenaria ratōne li. vi. de de. egro.
 pastoralis. Idē dicitū e in casu sumi de supiorib. episcopis.
 vt p. i. ibid. Et qd dicit de alienatione intelligit de alienatione
 i mobiliū vel mobiliū pbrat. mobilia eni q. seruādo serua-
 ri nō pnt: alienare poterūt vi dicit. j. Jo. an.

De filijs pbrorum. Titulus. xxij.

Et inde considerā

vū e de filijs pbrorum: i. ceteris illegitime na-
 tis i pio quis dicit filius pbr. scōo de mul-
 tiplica. pfferētia filior. terco qui filij pbrorum
 ordinari phibēt. quarto que dispensatō circa
 tales adhibet. Circa primū sciendū q. ille dicit filius pbr
 sciri: qui susceptus e de legitimis nuptijs. q. filius e is que
 nuptie demonstrāt. ff. de his qui sunt sui vl alie. inf. filij. Greg.
 i. ius qui cōstitit se esse filij: i. de coitu illegitimo. Sic intellu-
 ge illud. et. c. ij. pbat ena quio esse filius alicuius et eo q.
 ille appellat eū filij: i. ille cui patrem i cōmunitate eius filius
 dicebat i habebat et de pba. p. ius. Et bene notatōni tali sta-
 tur nisi contrarium expresse probetur. sic intelligitur. l. c. de
 probationibus. non nudus. hec Bernhar. et. c. michael. et
 Si quid si q. negat se esse filium pbr. Rndeo fm Hoff.
 si pbr pbat q. mater eo habebat vir legitimū cū ea moratē
 tpe sue cōceptiois. pbat se legitimū p legem supradictā. filij.
 vl pbat filius et affectu. et de psump. affectu. li. vi. de mot
 fi. act. si vir. Et stabit his cōiecturis donec pbat cōtrariū. l. c.
 de nuptijs. si vicinis. Si vo cōstet q. nūc cū pbr morabat:
 filius eius psumet. et qui si. sint le. cāmp. In dubio vo si mī-
 nia laboret infamia poterit se purgare. Sic intelligit illud et
 de purg. ca. accedēs. filiatō p paterna illegitima de facili non
 purgat: i. certa indicia admittant: si p legitimis testib. pbat.
 potest illud intelligi et qui si. sint legit. transmissi. in fine.

Itē scdm sciendū q. multiplex est differentia filio-
 rum illegitimor: scilicet naturalis. nobilis. manser.
 i. spurius. Naturalis est qui de cōcubina est natus.
 que tenetur in tomo quasi loco vponi vna cuius filiatō p
 confessionem parentum probatur extra de proba. per suas.
 Moth? dicitur qui de adulterio est natus: sic dictus a nota. i.
 infamia: que multum affligit homines. sicut ena dicit nota fo-
 bris quartana: que multum affligit hominem. q. enim talis
 de peccato graui natus e: fama suggillatur. xxxij. q. vij. quid
 in omnib. Manser dicitur ppter de scoto natus. Spurius a
 spurcitiā incōueniente dictus potest via cōmune: quilibet il-
 legitimus. vl spurius potest dici ppter: qui e questus vulgo
 i. in scoto: qui ppter incertitudinē patris nequid ostēdere: vl
 si ostendit verecundum ostendit. ff. de statu hominum. vulgo.
 vt qui natus est de eo cui nubere non licet. vnde filius illegiti-
 mus pbrati potest spurius dici. vl spurius dicitur qui de con-
 cubina est natus: que nō tenetur in tomo fm Jsid. Mothuo
 e ex nobili patre i ignobili matre natus cuius contrarius est
 spurius: quasi sine puritate gentis. hec Hoff. i. Bern. extra
 de renū. nisi.

Itē tertium sciendū q. loquendo de legitimis p-
 bratorum filijs. filij ante sacros ordines recepti de le-
 gitimo matrimonio licite promouentur ad quoscūq.
 ordines: nisi aliud impediat. Et ena pferuntur in ecclesijs
 in quibus eorum patres sunt vel fuerunt prelatus. extra eo. ad
 hec. omnimodo non ad illas dignitates i prebendas quas im-
 mediate habuerunt patres eorum. extra eodem. constitutus.
 Sed filij illegitimi id est naturales dum erūt layci gentis: i.
 marie spuri. i. i sacerdotio genti nō possunt esse canonici i ec-
 clesijs pape suor. Sic intelligit fm Bern. i. Hoff. illud et. c.
 cū de orē. r. c. ad abolēdā. Et si sec? psumptū fuerit n valz. Qui
 sec? et psumptū. i. canonicatio tales in ecclesijs paternos suspē-

datur a suis beneficijs. vt in ca. ad abolendas. post mortem
 tñ pñs possunt ibidē pñuocari quo ad canonicos simplices.
 qñ capitula pñmo allegata: que loquūt de illegitimis. f. na
 ruralibus & maxime spurijs: non dicat in quibz fuerunt patres
 canonici: sed in quibz sunt. Capitulum vñ illud. f. ad hoc qd lo
 quūt de filijs legitimis dicit sunt vel fuerunt. Et in hoc con
 cordat Ray. in illud maxime: qd ponitur. in. c. ad abolēdas
 accipit pro tñ. qd nō approbat. Doff. qñ spurijs non solum i
 ecclesijs paternis: sed nec in alijs canonicari possunt de iure.
 vñ exempla de summo pontificato nans ex presbyteris: que po
 nunt de. lvi. in pñca. debent intelligi qñ iurāt suscepi a patri
 bo cōstitutis in laycali habitu: vel in monachis ordinibz. secus
 ē si post sacros. dñ. xxxj. ante trienniu. Et ergo dicit Ray. qñ
 tñ spurijs prohibentur in ecclesijs in qbz sunt eorum patres
 fieri canonici: nñm qñ in alijs possunt canonicari: quod est
 solum fm Doffredū. Ideo dicit Doffredus. qñ in ecclesia in
 qua pater pñest vel pñuit: non pñt filius nisi simplex benefi
 ciū obtinere ē. c. ad hoc canonicam autē nō pñt habē enā si
 sit legitimus: & maxime spurijs pñbeet. extra co. ad abolē
 das. Et sic maxime ibi pñtū cōparatur tenet. Alij dicit qñ. ca.
 ad hoc corrigi. per. c. ad abolēdas. differunt enā qdā qñ ille
 gitimus pñt fieri canonicus cū pñt suo in canonica vel eccle
 sia regulari. Et hoc vult Doff. sup. d. c. ad abolēdas. ar. a cō
 trario sensu habetur ibidē. & dñ. lvi. c. j. & extra co. c. j. fm
 vñ Doff. qñ dicit. c. ad abolēdas i secularibus ecclesijs subaudi
 maxime. Et acit ei ibi ar. a pñatio sensu. sicut i ē de ressa. ad
 hoc. Dñ. aut Doff. sup. acceptationē huius aduerbij maxie
 soluit pñia: tam iurū qñ doctō. qñ fm cū maxie pñtū in. c.
 ad abolēdas. tenet cōparatur. & in hoc cōuenit cū Doff. Idē
 tñ respectu legitimorū. & i hoc cōuenit cū Ray. qñ ad intellē
 cū quē habet sup. illud. c. ad hoc. f. qñ filius legitimus pñt p
 fieri in ecclesia in qñ pñt pñt: vel pñt. nō tñ immediate in ea
 de pñendo vel dignitate vel eodē pñonatu. Et in vñroq; con
 uenit cum Doff. qñ dicit sup. c. ad abolēdas. qñ ly maxime to
 net ibi cōparatur. qñ non est recedendū a pñia significandē ver
 bi. nisi res aliter non possit saluari. & hoc respectu eorū qñ nō
 sunt spurijs: vel alio illegitimū vt sunt naturales. Quia si
 pater in aliqua ecclesia vicariū habuit: nūqd filius eius ean
 dem vicariū immediate habere poterit? Rē qñ nō. ē. c. ad extir
 pandas. & si pater pñonatu habuit: filius eius vicariū eiusdē
 pñonatus immediate nō habebit. cōuerso. ē. c. cōstituit. & c.
 michael. Cuius rō est qñ perpetuus vicarius curā habz eccle
 sie: curā vicarius ē. c. de offi. vica. c. si. vñ habens perpetuā vi
 cariam non potest habere aliam. extra de offi. vica. pñon
 deas. Et quasi ius habens in ecclesia perpetuus vicarius
 amoneri non pñt sine cā vt pñ ibidē. c. ad hoc. Alia rō fortior
 ē fm Doff. qñ licet vnus sit pñona: alter vicariū: eandē tñ
 curam habere intelligunt in solidum. qñ vna est cura vñ ec
 clesie incorruptibilis & indiuisibilis. xxiij. q. j. loquūt. f. ff. de
 ope. liber. libertus in fi. ideo filius eandē curā immediate
 post patē habere nō pñt. Sed media pñona tolli vicariū suc
 cessionis pñsumpt. ē. c. ex tñsmilla. & de elec. venerabilē. §.
 penult. in fi. Non tñ nocet si pater noie filij: vel tanq; cōuocet
 nō ministrant. extra. c. cōstitutus. Sed nūqd hoc phibit ex
 tēdē ad nepotes. ff. de vbo. sig. liberorū. Rē fm Ray. & gof.
 qñ vbi te pena agit significatō restringit. quia pene legus ex
 significatōne & interpretatōne sunt arande. de pe. dñ. j. po
 ne. vnde licet senator: nō possit ducere in vxorē filiū eius: qui
 vel que ludicram exercuit arē. pñt tamen ducere nepotē. ff.
 de ritu nup. communis. Sed cōtra. ff. ibi dem senator. & videē
 qñ sic. quia filiorū nomine cōnect etiam nepotes: vbi te simi
 li matrimonio agitur & cauetur ne tuor. pupillā filio suo tñ
 in vxorē. & ibi nepos nomine filij continet. Sed vñ Doff.
 & Doff. c. ad extirpandas extendit ad nepotes de iure in he
 reditate succedentes: vt sunt nepotes per rectā lineam tñcen
 dentes. ar. in fi. de here. quali. §. sui. Secus autē est in colla
 teraliibus in quibz successio locum non habet. ar. de offi. dele.
 ex parte. Nota tñ fm Doff. qñ viuente pñe: nepos imme
 diate pñt poni in ecclesia quāz auus tenuit: patre vñ mortuo
 non pñt. rano est. quia in pñmo casu cessat causa phibitionis
 qñ si iure successio habere nō nepos: sed pñ succederet auo
 in scdo vñ nepos tanq; proximior admittit. Quia si filius

patri successit dispensauit vel te facto: nunquid filius illius
 immediate post ecclesiam eandem habere potest? Respondeo
 fm Doff. nō videtur de mente iuris qñ talis pñona intermo
 dia successione vicium purget: imo approbare videt successi
 onem in esse rei. extra de elec. venerabilē. §. penult. Et hoc
 vbi te facto post patē habuit filius sine dispensatōe: si si su
 dispensatōe habuisset: videt qñ ei succedere possit. Quia si
 quis natus sit de damnato cotu: & postea pater ducat marit
 in vxorē nūqd ille de iure cōt pñt tanq; legitimus pñmo
 ueri? Respondeo si pater illam ponit legitime vxorē ha
 bere tempore conceptionis quia nullum impedimentum erat
 & postea duxit eam in vxorē legitimatus est filius ante ge
 nitus per sequens matrimonium. Et ita succedet et. ar. in do
 reditatem tanq; legitimus: & ad omnes actus legitimos ad
 mittet. Secus autē est si pater aliquod impedimentū nō po
 terat esse matrimonij inter eos tñpore cōceptionis. quia licet
 tunc postea sublato impedimento ducat eam i vxorē: non ta
 men legitimatur postea. ē. qñ qui sunt legi. tanta. in aut. quibz
 mo. na. ef. le. circa pñca. coll. vñ. Et autem dñi i pñmo casu
 scj talem legitimatum quo ad omnes actus legitimos ex
 pñunt quidam episcopi palē dignitatem ad quam pñmoueri nō
 possunt sine specialī dispensatōe pape. hoc etiam dicit Ray. su
 per. c. extra de elec. innotuit. circa principium fm vñ lecturā
 erat enim olim lex talis qñ mater electi infra quadremum
 a natiuitate ipsius electi matrimonij non contraxit: videbat
 quidam qñ verum est cū pater electi contraxit ergo post quā
 diennium. vt innuit illa littera: & tamen electio illius tanq;
 illegitime nati cassatur. Sed hodie particula illa est tñca.
 Et idē per illud. ca. hoc sententia teneri nō pñt: post tñm per
 oha iurā seruati. Nam concilium requirit qñ promouendū
 in episcopum sit matrimonio legitime natus. ē. c. de elec. cū
 i cunctis. In eo autē qui de cotu dāmato nascitur: nō possit
 inter parentes matrimonij subsequat: non est per hoc cō
 concilio quod respiciat natiuitatem sanctam. pñterea dispē
 satio generalis extendi non solet ad episcopos: & archiepiscopos
 patris. extra de concess. prebend. dilectus filij. Sed est contra
 rium dicatur: nec displicet: ne fauor matrimonij restringatur
 fm Doff. quod etiam admittit Doff. ar. extra qui si. l. i. l. i. l. i.
 et. et. tenore. & qui matrimonij ac. pos. non videtur in fine.
 Sed pone qñ in hoc casu subsit impedimentum. nunquid
 potest dispensari per archiepiscopum? Rē qñ non. quia episcopos
 siue maiorum iudicia vel negocia reseruat sunt pape. extra
 de transla. pñe. inter corporalia. hoc Doff. Quia si pñter
 filium generet ex vxore legitima cum qua contraxit de tra
 lapsus vel in minoribz ordinibus constitutus nunquid filij
 erit legitimus. Respondeo Ray. dicit qñ sic. tamen tñm pñ
 lis. ca. v. quia parentum culpa non debet nocere filijs. argu.
 di. xxiij. diacom. & xxiij. q. ij. multorum. Doff. vñ dicit qñ
 non per. c. extra. co. litteras. Et idem sentit Doff. & pñmo
 super idem. c. Nec obstat qñ de legitimo matrimonio est mo
 tus. quia ille cotus fuit illicitus. dñi. xxiij. diacom. & dñ.
 lxxv. cum in pñterito. Culpa etiam parentum reddit filios
 illegitimos. extra de clandest. tñpō. cū mibz. §. si qñ vñ
 & §. pari modo vult tamē qñ cum tali est benignus qñ cū alio
 agendum. & facilius dispensandum. Doff. vñ distinguūt sic
 scj qñ si iurē vel ignorante vxore sunt promouiti. verum dicit
 Ray. extra de conuer. conu. quibz. & c. placet. si vñ ea cōfē
 tente verus dicit Doff. di. xxxij. seriatim. Idez videtur si ea
 scēte non contradicente. ar. dñ. liti. si seruus sciēte. In ou
 tem solus consensus mulieris tacitus vel expressus sufficit
 vel etiam requiritur qñ habitū matris: dicitur in pñcaam de
 matrimonio. filius tamen sic natus fm Ray. & Doff. quo
 ad successione hereditariā reputabitur legitimus. Quia
 re tales prohibentur ordinari: Respondeo propter tria. Pa
 mo propter dignitatem ordinis propter quam te honeste &
 congruatur requiritur in ordinandō claritas personē. que qui
 dē obfcuratur ex viciosa origine: propter qñ lex diuina. Deu
 tro. xxxij. prohibuit spurios & manifestos intrare in ecclesiam

visi generationem decimam. extra de elec. innotuit. et extra qd. h. sine le. p. venerabilem. Ad honores seculares non admittuntur. ff. de reu. l. ij. §. nullus. et l. generaliter. Secundo propter teclatoy crimis pios. pariter enim magis puniuntur i filijs qd. in sapio. ff. qd. metus ca. ubi qdem. Tercio qd. filij solent esse immunes paterni sceleris. fm illud. Depe solet filius filius esse p. vj. q. j. §. vj. et.

Ita qd. scdm qd. dispensatio circa tales adhibet magna fm qd. dam. f. qd. si ad religionem trāseāt pmoneri pnt. c. e. co. c. j. h. hoc nō admittit. Doff. qd. ibi statuit nē ad oēs ordines de iure cōi. Ad plarōs vō nō pnt nisi dispē sanne pmoneri. vt p. ibidem sup. c. j. et Ber. ibidē. et extra eo. nūms. Nec enī ad ecclesiā seculare fm pmonē. ibidem fm remanere autem i seculo si sit alio bonus fm Ray. ad habere triplex dispensatio. f. magna. vt ordinetur talis in eo desio alijs a paternis. ar. a contrario sensu. extra eo. pmonē. Adnot. vt i paternis media interueniente psona. c. e. co. et trāf. missa. Adnot. vt i paternis admittat immediate. hec autem di stinctio nō placet Doff. propter medium membris. qd. c. et trāf. missa non loquit de dispensatione: sed de pmonē iure. Scdm vō Doff. circa tales adhibet dispensatio magna. f. vt remanē nōms in seculo: ad ordines minores et simplicita beneficia promoueat. extra eo. lras. Adnot. vt ad sacros et in eccle sia parochialibus et i dignitatibus: et psonatibus inferioribus promouant. c. e. co. c. j. et vlt. l. vj. c. si qd. Adnot. vt pmonē nē ad epōm. extra de cor. vi. ca. ij. Quis pōt dispensare? Rñsolus papa dispensat i maioribus: et maria cū filio pfectu i seculo manēte. vt pater in ca. pmissis. Sed i minor sine ma gna potest episcopus dispensare. qd. hodie est expessu si l. vj. co. si qd. Alia lra habet is qui. qd. epō dispensare pōt cū illo gūmp quo ad ordines minores: et bñficiū nō habens cu ram aiarum nisi aliud obstat: dūm nō sit tale sup. qd. p epm valeat dispensari. Nec obstat illud c. e. co. lras. qd. lra ibi pa pa dispensat nō nō hoc alijs auferre videt fm Doff. et Ber. qd. si hoc voluisset: pñbuisset hoc. sicut i maior. c. e. co. ca. si. vi. expone fm Doff. qd. ibi dī pñmimus. i. pñmimus ēē oñdi mus. sicut c. e. de iur. et si xpc. i. si. pñt enī fm Doff. in maior epōs dispensare. c. e. co. c. j. et vlt. qd. intelligit de dispensatōe indiscreta. Si tamē transeat ad religionē: et ne cessitas exigit: pñlatus etiam cum eo i maior poterit dispē sare. Nec obstat illud c. e. co. c. j. vbi dī. plarōnes vō nullare mus habet. qd. illud ē vj. de iure cōi. ibi enī statuit ius cōe. hoc Doff. Dōdie vō pñū ē expessu. l. vj. ca. qd. vbi dī qd. il legitm. ad ordines maiores vel ad bñficia curas aiaz habē na: nō pōt pmoneri sine dispensatōe pape. Et vō nō ad pfo natus et dignitates habet c. e. co. c. i. et hoc tenet ibi Ber. hoc enī volum Doff. Inno. et Bar. bñr. vt enī dicit. j. in fi. hñus. c. et multo magis nec ad epōm. c. e. de elec. innotuit Ber. enī c. e. co. c. j. et ca. nūms. dicit qd. enī religiosus illo gūmp pmoneri nō pōt ad plarōm sine dispensatōe pape. ar. pñctor capitulo. Quid si papa cum aliquo illegitimo di spensat: vt habere possit beneficia habens curā aiarum: nū qd. propter talem dispensatōem hñe poterit plura talia bñficia? Rñdeo qd. non. sed tñ vnum. quia cum talis dispensatō tē bñr iuri cōi est odiosa. et non est restringenda. l. vj. e. si quis et si talis itep aliam dispensatōem tate te facto pñcto a pa po impetrat: vt recipere possit plura bñficia curam aiaz habē na: dispensatō illa nullus penitus est valoris. l. vj. e. is cuius quo. Et idem est de eo cum quo dispensat epōs: vt possit ad ordines minores et simplex beneficia promoueri fm Jo. an. Ad hec nota fm Doffredū qd. circa materia istaz sūt due pñdones. vna est qd. filij illegitimi non debent promoueri Et hoc aliquando dispensatur p ingressum religionis. aliqñ to p bonitatem. vt habuim est supra. Secūda est qd. filij legitimi non debent assumi ad illa beneficia que immediate pa tris eozū habuerunt. Et circa hoc dicit Ray. Jo. et Tanē. qd. epī et archiepiscopi possunt dispensare. p illud. c. c. e. co. et ma. vbi respondet ad consultatōem. et sic loquit de iure cōi. Sed Doff. hoc reprobat. qd. non agit ibi de dispensatōe fa cienda vel non facienda: sed an facta sit reuocanda. Et dī qd.

non: et hoc iuste. qd. remissio nec i iure semel facta reuocatur. xxij. q. iij. si illic. Et puenit cū Doff. Ber. et Inno. et bar. bñr. p. de temp. et Doff. vnde fm eos nec in hoc casu lega to dispensare licet. extra eo. dilectus. sicut nec contra conciliū Lateran. extra de pben. dilectus. Nec mirum. qd. talis dispē satō est ptra apostolū. vj. q. j. apostolica. vñ nota fm Ber. qd. cum dī. j. c. ex tua. ad tuam consultatōem impioptie po nē consultatō. qd. quando consultatōi respōdet ius cōe p re sponsionē ostendit. extra de voto. de multa. In hoc aut ca: ex tua. nō ius cōe: sed indulgētia pñet. Et hoc p. p. illud qd. dī ibidē. j. dispensasti. dispensatōem. et pbat c. e. co. dilectus. et ca. nūms. vbi habet tñ p papam cū talibus dispensatur. et ideo cōsultatō ponitur ibi p supplicatōe. Quid si episcopus ordinet aliquem immediate ad ecclesiā paternam? Rñdeo aut facti hoc facient vel ignoranter. si facient: non potest illa spoliare eum pñra auctoritate: nec suum factum tanq̃ illa tum reuocare: quod sit in odium epī: qui facit hoc sciet. f. qd. vt cetero caueat fm Ber. Si vō ignoranter tandū eum i ecclesia illa tolerabit: donec ei a alio beneficio pñdeat. extra eo. veniens. et ca. pñsoluit. Nec aut capitula fm Ber. nō pu nent ius cōe: sed tñ dispensatōem. Nam de rigore iuris tal' debet reponi. ar. di. l. ex penitentiis. vbi dī qd. si p igno rāti am episcopi solēnter penitens ordinē reponi debet: qd. se nō prodidit. Et sic in pñmo casu papa ppter culpam episcopi cū eo dispensat. in secundo de gratia cum ad tempus tolerat.

Quid si quis probabit episcopū hoc scuisse? Rñdeo. ille qd. dicit et allegat sciam debet probare. di. lxxij. §. pñdendū et lxx. j. c. pñsoluit. et pñsumē contra episcopū qui exami nauit vel examinari fecit. di. xxij. quādo epūs. vñ videt qd. ipse debet se pbare ignorasse. hec Ber. c. e. co. veniens. S; nunqd. iste talis erit interim pñlatus? Rñdeo qd. sic. et habē bit oia: et hoc de mandato pape: aliter non esset platus. qd. p laio dari nō potest ad tempus. di. l. p. p. hec Ber. et co. veniens. Si tamē velis opi. Ray. tenere dī pñt fm Doff. qd. i ca: ex tua. duo queuntur. pñmū est vtrum epī possint in hoc dispensare. et respōdet qd. sic. Secūdu est vtrum tē tes talia beneficia sint remouendi. Et hoc scdm ponit ibi. qd. dam ad iudices. distinguendo qd. si cum talibus sit dispensa tum: non remouentur. et quod dī ibi. respondemus qd. si p oies lras expone. i. post pñores lras. et subaudi maxime. qua si dicat si tuo iure dispensatum est. si aut non sit dispensatō: sunt remouendi. Et hoc scdm ponit ibi. alios vō clericos et. sine auctoritate. i. sine dispensatōe. Nec obstat illud c. e. co. dilectus. quia potest intelligi qd. erat filius illegitimus: ne contradicatur. c. ex tua. quod intelligitur de filijs legitimis Non obstat etiam illud. c. apostolica. et alia similia qd. phibent successionem hereditariam i ecclesia rei. qd. locum habet quā to quis pñt hoc non de gratia: sed de iure. et sine auctoritate episcopi vult possessionem ingredi: libellum potestando tan qd. ambitiosus et improbus: quod omnino prohibet. ar. extra eo. constitutus. hoc enī modo loquit manifeste. c. apostolica vt p. inueni. Decus est de illo cum quo platus pñmo motu dispensat. in tali casu potest ex necessitate epūs dispē sare. po test igitur si vult eum ex causa admittere: aliqñ pōt eum re pñllere. c. e. co. transmissa. hec Doff. Quid si dispēset cū aliquo illegitimo: vt ad clericatum vel ordines pmoneretur? Respōde fm Doff. Doff. et Ber. c. e. lras. videt de mīo ribus tñ ei concessum. ar. lxxij. di. lxx. qd. dispensatō tē bñr iuri cōmuni. et ideo p interpretatōem est restringēda: cū sit odiosa. extra de pñang. qd. dilecto. Quid si cū aliquo di spenset: vt ad ordines promoueat: et ad oñia bñficia mun qd. ex hoc pmoneri pōt ad pñlatores et dignitates? Respōde fm Doff. et Doff. qd. non. quia cum dispensat cū aliquo in vno: non ppter hoc intelligitur dispensatum esse i alio. Quid tamen vt Ray. i hac et similibus quēstionibus distinguit qd. si p dispensationem nullum: vel parū pñudicium alij fi at: statim est interpretāda: dūmodo interpretator nō excedat metas iurisdicōis dispensantis. ar. c. e. de pñcip. olim. et d. dea. ad audientā. Si vō alij enōme pñdiciū fiat: statim est interpretanda. ar. extra de pñuile. pñro. et de dea. suggestus predictam etiam distinctionem Doffred. et Doff. reant. nec cum reprobant. Munqd. ex pñdicta dispensatōe poterit

Liber

De adulto differēte baptizari vsq; ad egritudinē. Li. xxiij.

dū ē te adulto differente baptizari vſq; ad
egritudinē. Et circa hoc q̄rit vix tal' poſſit

Gertus

De pegrino et ignotis.

Titulus. xxiiij.

dum est te pegamis et ignotis. Et circa hoc
plura querunt. s. q. dicunt pegami et ignoti

[illegible]

Ostea considerā

du ē te etate ordinādoz ꝛ pſcedōm. Et pꝛ
te etate ordinādi. scō de etate pſcedi. scō
de ordie pſcedi. Circa pꝛmū grūnt plu
ra. f. vix pꝛi rōis vſu cātes recipe poſ
ſint ordies. Rñ pꝛ pueriā ꝛ alios defectꝛ qꝛō rōis vſus tol
lū actus impediē. Et ideo illa facta: que actū recipiēdo facy
requirūt: hñmō hñmōi defectū nō cōpenit. vñ mñmōmū. pñia
ꝛ hñmā. Sꝛ qꝛ pꝛceco infūse ſunt actibꝛ pꝛce: ſicut ꝛ nāles:
licet acqſite poſteriores ſunt. Remoto vō poſteriori: nō tollit
pꝛmū. ideo omnia ſacramenta in quibus non requirūt actus
ſuſcipiēdo de neceſſitate ſacramenti: ſed poteſtas aliqua ſpꝛ
ritualis diuini data pꝛi ꝛ aliꝛ carentes vſu rāionis re
cipe poſſunt. Diſtinguendum tamen eſt qꝛ i ordinibus mi
noribus requirūt tempus diſcretiōis de honeſtate pꝛter digni
tatē ſacramenti: ſed nō de neceſſitate ſacri vel pꝛcepti. vñde
aliqꝛ ſi neceſſitas aſſit: ꝛ ſpes pſcedi pꝛi ſine peccato aſſi
nos diſcretiōis ad minores ordines pꝛmouet. qꝛ licet tūc non
ſint idonei ad officia qꝛ eis cōmittunt: tamē reddēnt idonei pꝛ
exercitiū. In ordinibus vō maioribus rōis vſus requirūt de
honeſtate ꝛ enā de neceſſitate pꝛcepti pꝛter pꝛiēne vñm quod
habent annexū ꝛ enā qꝛ eis ſacra tractanda cōmittunt. Sed
ad episcopatum: in quo iuriſdictiō in corpus myſticꝛ accipit
tur: vſus rāionis recipiēdo requirūt. ideo de neceſſitate epi
ſcopalꝛ cōſecrātiōis eſt qꝛ habeat vſum rōis. ſm Tho. iij. di.
xxv. q. ij. ar. j. q. ij. c. Aliqꝛ vō dicunt pꝛi. vñ. di. lxxvij.
ſubdiaconꝛ. qꝛ pꝛi i cum poſſy recipe oēs ordies enā ꝛ pꝛi
et ei videt pſentire Doſt. dicens qꝛ ipe nō dubitat qꝛ carate
rem recipiat: ex quo eſt baptizatus. hoc dicit poſt pꝛdicta vba
Aug. argumētū expꝛſus ē eſt de hap. maioris. g. pen. l. ꝛ v.
Quidā autē dicūt qꝛ ad oēs ordines requirūt vſus rōis de neceſ
ſitate pꝛcepti. ſed dicitur eoz rōe vel auctoritate nō cōfirmat. vñ
pꝛma opi. plus placet mibi. videt tñ multo ꝛ pꝛbabilē vñ dīe
Rich. iij. di. xxv. q. iij. ar. ij. c. iij. qꝛ i adultis requirūt in
ſcō recipiēdi expꝛicite vel implicite in ſpāli vel generali. Re
pellit ergo quis ad ordinātiōē ꝛ deſcēde pꝛter etatis defectū.
di. lxxvij. i lege. ꝛ extra de elec. dudum. Diſtinguendū tamē
eſt qꝛ aut ab infātia traditꝛ aliquis militie clericali. aut eſt
grandiꝛ qꝛ pꝛi ordinari. i pꝛmo caſu. a. vij. āno vſqꝛ ad
xx. annū pꝛi tradi eccleſiē: tꝛ oēs minores ordines recipere.
Subdiaconatum vō non recipiet mior. xx. annis. Nec dya
conatū minor. xxv. annis. Nec pꝛeſbiteriū minor. xxx. di.
lxxvij. p. totū. Hoc ſaluo qꝛ olim miſſiue neceſſitate poſat qꝛ
ſieri pꝛeſb. i. xxv. anno. qꝛ tꝛ hodie indiſſicte pꝛ cōſuetudines
approbat: que iure ſecrē. di. lxxvij. c. fi. extra de elec. cum i
cucine. g. inferiora. Aug. vō notat. lxxvij. di. c. fi. qꝛ pꝛi qꝛ
ſieri dyaconus i. xx. ēno. ſubdiaconꝛ. xv. ar. e. c. fi. vñ ſic
te. xxx. annis ſubtrahūt. vñ miſſiue neceſſitate ordinādi pꝛi
tep. ſic enām dicat de dyacono ꝛ ſubdiacono. qꝛ eadem rātiō
gꝛ tꝛ idem ius. ar. extra de cōſangu. ma. quod enā Doſt. ſen
tūre videt. Item videt ſm Doſt. qꝛ i. xiiij. anno poſſit qꝛ ſi
eri dyaconus. ſicut ꝛ ſubdiaconus. ar. a. cōtrario ſenſu. et
eo. vel nō ē compos. ꝛ ar. expꝛſus. eſt de regularibus. poſu
laſt. In ſcō caſu. f. cū grādeus pꝛi ordiari interſicia ſic
debent ſeruari. vñ ſcꝛi in duobꝛ pꝛimo annis poſtqꝛ fuerit cle
ricus recipiat omnes ordines miores. In reliqꝛ vō oēs ma
iores. di. lxxvij. quicunqꝛ. Diſpēſant tñ pꝛter neceſſitates
eccleſiē poteſt laꝛcus grandēus infra annū ꝛ dimidiꝛ om
nes ordines recipe. Adonachꝛ vō infra annū. di. lxxvij. c.
fi. Dodie tamen huiꝛmodi interſicia ex cōſuetudine non
ſeruantur. Nec enām vñ dicit Rod. tempora ordinādoz pꝛ
terqꝛ circa episcopos qui debent eſſe. xxx. annorum. Petrus
aut. iij. di. xxv. q. iij. ar. ij. c. dicit qꝛ ex idoneitate pꝛone et
neceſſitate eccleſiē poſt ipſo ordinādoz aliquotiter diſpenſatione
epi ſūcipiari. nūc autē ē expꝛſus lxxvij. de eta. qꝛ qꝛ āno eta
tis ſue. xvij. ſubdiaconus i. xx. dyaconus i. xxv. pꝛb. libere
ſieri poſt. Etꝛ ſauore religionis enā mior. xxv. annor poſ
ſit qꝛ pꝛb. fieri: Rñder Doſt. qꝛ religioſi tenent qꝛ ſic. ſi ipſe
credit contrariū. ſicut notat Aug. lxxvij. di. c. fi. ibi maxie. ſi
buic eras ſuffragā. Quid ſi qꝛ minor. xiiij. annis ordi

nſi a l'o legitime pꝛare. Et idē dicit Doſt. ibidem. Jñ In
nō. ſup. c. int. dicit qꝛ ſi ſit a l'o bone vite ꝛ habeat qꝛqꝛ epō
rum ſigilla ignota: ſi habeat aliqua noticiā pꝛ ſamam: vel ali
ar de episcopis vel de terris eozum. licet a l'o nō ſit ſufficientia
pꝛbā. tamē in hoc caſu talē credent admittendꝛ. ꝛ idē dicit
Doſt. i glo. ibidem. Et ſm Doſt. ibidem. ſi conſtat qꝛ alu
quo pꝛ illos inter quos dū conuerſatus ē qꝛ ſemp ſe geſſit vt
pꝛb. vñqꝛ ſufficeret. ar. extra de pꝛbitero nō hap. c. ij. Mō
licet autem pꝛelatis dioceſano ſubiectis inſinuare clericos ex
traneos i ſuis eccleſijs eo incoſulto: qꝛ ſi faciāt pꝛi eos inde
remouere: niſi cū eis diſpenſet. extra. e. c. fi. Bicit autē In
nō. extra. e. c. de nobis. qꝛ vñ loca exemptorꝛ hñt populū: ſi
licet enā eis recipe aliquem clericum peregrinum ſine licētia
episcopꝛ dyoceſis. Et poſt dicit qꝛ tñ habꝛ cognoscere de iſtis di
miſſioz: ꝛ poſtqꝛ pꝛiuaueit eum plene diſmiſſum exem
ptos licet accipe eum. Scandū autē qꝛ i l'ro debet eſſe clau
ſula talis vel ſimilis: quē ad talem ordinem gradatim pꝛmo
umus. vñ dicit ar. di. lxxij. In nōmē. c. e. ſe. Et ē rō. qꝛ de
maioribus ꝛ minoribus inquiri debet ne forte pꝛ ſalutem pꝛmo
mo eſſet. qꝛ tunc excommunicationē nō habet. eſ. e. c. j. fi. De au
tem l'ro vocant cōmendatice l'ro teſtimoniales. quia ibi cō
mendatō ꝛ teſtificatō de vita ꝛ ordinibus quos habet dꝛ con
tinent. extra. e. t. ue. Sed ille non ſufficiūt grām ad hoc qꝛ oꝛ
dines recipe poſſit: imo oportet qꝛ habeat diſmiſſionē i qꝛbus
apparet qꝛ epōs ei a poteſtate ꝛ iuriſdictiōe ſua diſmiſſi: et
licet ei ſe tranſferendi dederit quocunqꝛ voluerit. di. lxxij
p. totum. vel tranſcatorias. extra de tem. or. quod tranſlatōz.
Nec hoc caſu l'ro archidiaconꝛ ſufficiūt. extra de offi. archi.
ſignificat. ar. licet caratē recipit. tñ excommunicationē forte nō
haberet. vñ pꝛi i. c. qꝛ tranſlationem. Jñas autē l'ras non faciāt
epōs iſſi poſtulanis. ne tunc ocaſio enagandi. diſt. lxxij. c.
j. De abbatiibus autem exemptis dicit Inno. eſ. e. c. i. pꝛi. n. 2
qꝛ ſi ita ſunt exempti. qꝛ dyaconus nō habet i clerico eozū oꝛ
dinaſ: l'ras diſmiſſionis pꝛcedere poſſunt. Quid ſi dicat
ſe l'ras amiſſiſſe: Rñ ſm Doſt. extra. e. c. j. pꝛi earꝛ amiſ
ſionem ꝛ de noſt: ꝛ ſine vicio fuerit. extra de pꝛi. cū olim
ſi. Scandū autem qꝛ pꝛter ſupradictas cauſas pꝛi pꝛi
nullus epōs itale aliquē vitamontanū clericū ordiet ſine licē
tia pape: vel ſine licētia epꝛ de cuiꝛ dyoceſi ē ordinādo. vel i cuiꝛ
dyoceſi ē bñficiatꝛ: pꝛcedebꝛ cōſentibus cām rōnabilem:
quare nō ordinet ei. ſi ſecus fuerit factū: ordinans erit pena
cōſignia pꝛmouendꝛ: ꝛ ordinatus erit ſuſpēſus: nec cū eo po
terit diſpēſari enā pꝛ pꝛiarios pape: ſine eius licētia ſpāli. libꝛ
vj. de tem. or. ſepe. Et ſm Jo. an. hoc intelligit pꝛcepti abba
tibus itale ſicut epꝛ. Sꝛ qꝛ ſi epō vitamontanus ordi
net clericū itale: Rñder Jo. an. ibidem dubitando tamen qꝛ
tūc nō habet locꝛ hꝛ: decretalis cū ſit penal. ꝛ pꝛ pꝛi reſtri
genda. ꝛ ſic nō excedit pꝛpꝛm caſus. lxxvj. c. ſtatuū. ꝛ de pe
ni. g. penē. Sed pꝛa qꝛ ibi ē eadē rātiō. gꝛ idē ius. Rñ
qꝛ nō eſt rō. qꝛ vitamontanus exiſtens i italia pꝛi mutare pꝛ
licentia ad ſui epꝛi: vel ſaltem a papa qui eſt pꝛ licentia pꝛ
ter. quod non pꝛi ſic deſacti italicꝛ vitamontanus exiſtens
tꝛ. Sed hoc nota qꝛ i caſu pꝛiis decretalis ordinatus eſt ſuſpē
ſus talis ſuſpenſione qꝛ celebrans incurrit irregularitatem ſm
Jo. an. Quid ſi laꝛcus vitamontanus ordinat ab epō na
le in clericū nunqd tūc locū habebit decretal. f. ſepe: ꝛ vñde
ar. qꝛ nō. qꝛ eſt penal. ꝛ qꝛ in pꝛemio dī de ſacris. Sꝛ pꝛa
lxxvj. de temp. or. nullus. ꝛ eadē rō vñdibꝛ. gꝛ idē ius. Et
pꝛ hoc credit Jo. an. qꝛ hoc decretalis locū habet in pꝛpoſito ca
ſu: ꝛ legi l'ras faciēdo punctū in hꝛas vñas dicitōis. f. vñmō
rātiꝛ ꝛ clericū. Et ſic licet pꝛemū de ſacris loquatꝛ: pꝛſtrictio
cū gñālē loquitꝛ. vel dic ſm tūde qꝛ ibi dicunt large ſacri or
dines: vt compꝛēdāt miores. ſic pꝛ eſt de bigamis. c. j. Aliꝛ vñ
cū dicit. Sed hoc nota qꝛ eſt i. c. de clericis pꝛegris tractatꝛ
vñqꝛ pꝛegris clericus ſu recipiendus ſine l'ris epꝛ ſui. In
ſcō vō de pꝛegris nō quō accedens ad ſedē apoſtolicā inel
ligat eſſe ſub pꝛcedē eiuſdem. Nam et omnes pꝛegri ſunt
ſub pꝛcedē eccleſiē. eſt de treu. amonamus.

De etate ordinandorum.
Titulus

.xxv.

ner in dyaconum? Respondeo ordinans a collatione ordinum ordinatus ab erectione dyaconij vsqz ad completum. xxiij. an-
num suspenditur in iuramentis ordinatus. Et ides est si ordi-
natus in subdyaconum fm Ray. extra de tempo. ordi. vel non
est compos. Sed qui alicui infanti fuisset immo. vij. annis
non ferre iuramentum decalesse presumere: nisi forte religionem in-
traret ipso facto a collatione euident ordinis per annum sus-
pensus esset. h. vj. de tempo. ordi. nullus. Etz ordinat an-
nus officium teneant puerum cu puerum ad legitimam
etate: ita qd non possint matrimoniu dberz: Rñdeo aliquibus
videtz qd nō. qd pñe est res voti nō pcepti. xxiij. q. i. integritas.
t. i. tali etate voti non tenet. et de regula. c. ad nřaz. c. si-
gnificatum. t. c. cum scimus. vij. videtz et qd pñe possunt si
dicat an. xxiij. annu. Alijs videtz qd fic. ar. et de clerico p sal.
pmo. c. vno. t. de tempo. ordi. vel non est compos. pñne opti.
fuit dyac. t. notat d. xviij. dyacon. c. xxiij. subdyaconibus
q puer i cuius pot omnes ordies recipere ne pñadual qñ fit
adultus nisi rñfictet qd suscepit. ar. p eo expulsi. fm doct.
pñs et de pap. marotoz. S. pen. t. vñ. i. fi. Ad hanc etate op.
videtz magis tedamz doct. nře de. p. sal. pmo. t. nře rep.
ordi. dñt etis opti. fuit pñmo. i. nře de. p. sal. p. t. Jo. q. j.
q. i. etate. dicens qd puer non obligatur nisi fit tali capar: sed
fit fit tali capar: t. vota t. faciameto se obligare pñt: sed nō re-
ligion. Secunde do op. fuit dyac. et de. te. de. p. sal. pmo.
dicens ibidem qd talis etate anqz ordinare debuit dñcare et
nullo mō pñentz. sed ista rō fruola videtz esse qñ i tali etate
ordies recipit: qñ talia non discernit. Scdm hāc opti. odo fa-
ceret qd voti facere nō possit.

Ista fides non est q̄ p̄ficiēdis requirit etas determinata
 q̄ p̄fici nō debet i ep̄m nūm. x̄x. annis completis
 ita q̄ nō testis dicitur. cuius rō est. q̄ et vicarius x̄p̄i
 q̄ t̄ tali etate baptizant et p̄dicant. def. lxxviii. p̄b̄b. Aliq̄i
 tamē minor p̄ficiētes sed a solo papa b̄b dispensat. et̄ de elec. c̄
 nobis oīm. §. si. cū suo concō. In p̄ficiendis aut̄ in digni
 tatis inferioribz et cōsecrat̄ parochialibus requiritur etas
 x̄xv. annorū: ad quod sufficit attinge annūm vltimū. extra
 de elec. cum in cunctis. §. inferiora. Sed obijciat q̄ m̄lev
 v̄t in pluribus fieri vbi debent p̄sbyteri et̄ de elec. c̄. x̄.
 et p̄sona. t. de. l. c. ij. et. iij. p̄b̄b̄ aut̄ n̄i v̄z q̄ fieri aī. x̄.
 annū. Rādeo tēpus sacerdotij attat̄ i assumptis ad officia
 quibus sacerdotiū est annexū. v̄t p̄z in cāzuz in cunctis. fm̄
 iōff. sed de hoc die v̄ notatum est supra. In hoc tamē casu
 fm̄ Zanē. et sequens eius nullus simpliciter dispensat nisi
 papa. q̄ p̄latos contramētia puniunt. extra de elec. n̄b̄l
 est. q̄ ex quo potam̄ m̄ereri: non habebit p̄miū dispensandi
 aī. et̄ de tōn. int̄ v̄. t. v̄ro. t. si necesse. p̄feca nullus est
 potest dispensare nisi p̄ncip̄. de t̄ b̄is q̄ v̄. et̄. imp̄. l. j.
 t. ij. ergo standum est legi: n̄ifican̄ p̄tradicat. q̄ etas ip̄io
 v̄tūm̄ vbi dicitur ius canonici. do. x. c. i. huius fēmine
 p̄r enam b̄b̄. et̄. c. p̄terea. Jo. v̄. di. p̄nt̄. f. q̄ p̄lati
 hoc dispensare possunt. quicūqz hoc necessitas vel v̄lūtas ec
 clesie redgit. ar. extra de elec. indecōm̄. et̄. c. quēti. c̄i sum̄
 libus. q̄ si p̄latos dispenset: puniri debet. est fm̄ iōff. in
 cāzuz in cunctis. loquit̄ de iure cōi. sed. c. indecōp̄. ostendit̄ a
 quo anno p̄nt̄ ep̄i dispensare. Dicit̄ aut̄ opi. Jo. p̄sent̄ q̄ c̄i
 multiplex fulor. Sed contra et̄ de elec. dudū. ij. §. nō
 igitur. Sed Dicit̄. dicit̄ q̄ dōc. c. intelligitur si infamē d̄
 igitur. t. idem dicit̄ de omnibz rebus d̄cedēbz i iudicariis v̄
 v̄tūm̄. quia in illis solus papa dispensat q̄ infamiam toli
 re pot̄. extra de feni. t. re iudi. cū t̄. Ad illa v̄ō §. Zan. q̄ se
 adducat rīdet Dicit̄. est p̄mo ad rāciōem cuius si vera esset
 tunc etiam p̄ eandem rōnem nec in simplicibus b̄nificijs ep̄i
 dispensare posset. quia est illa indigne conferat: puniunt. et̄
 de p̄ben. graue. quod esset contra Zanē. qui scripsit q̄ i mi
 noribus dispensare potest. Ad legem autem rēspōdet q̄ vult
 stare legi. Dicit̄ autem lex q̄ impuberes admitti non debent
 ad honores: etiam et causa. ff. de iū. iūm̄. l. ij. §. puberes. §. a
 cōtrario sensu puberes sunt admittendi et causa. v̄t dicit̄ cau
 sus. ff. de recur. l. non tū. §. non aī. et̄ ita concordat̄ lex cū
 rec̄re. a qua elico. ar. a contrario. et̄ de elec. indecōp̄. Nec ob
 stat lex q̄ allegat Zan. q̄ loquitur q̄m̄ ad administrā
 nem rei p̄uare: causā: non est tamē scilicet reip̄. Sic egi

¶ **Item.** In necitate ecclesie pot' et tunc ep's dispensare. Nec
intelligit quod contra concilium q' semper intelligitur ita
te ab omni prohibitione necessitas excepta: q' nō habet legē
extra te re. iuris. quod nō ē. Hodie autem est expeditio
episcopi possunt dispensare cum habendibus. xx. annis. con
pleti vti habere possunt dignitates vel personas: quibus
cura non unumet amariy. lvi. vj. et ea. permittimus. q's
p'ssum est etiam q' regimen ecclesie parochialis alium p's
ri nō potest: nisi attigerit. xxv. annis. a p's collatis nō valeat
vj. et dec. licet. Quid si papa scribat p' mion etiam q' illu
mat ad officii h'is cura aliaz? Rēdo. l'is tales imparet
q' actumtatem etas non valent. extra co. iiii. Si tamē pa
p'a pot' sciret scribere obediendum esset. q' enim sacre
q' obinet dubitare an dignus sit quē princeps elegit. vj
q. iij. §. q' dicit. Be. sup. c. eas. E'ito q' puer q' dicit
tunc lotet et p'sonam: nūqd alia sacre possit t'ag' muer? Rē
te Be. c. c. et religio. q' nō. ar. c. e. indecor. q' dicit q'
venit etas ipeat: nō pōt aliam esse t'ecore: nec h'is p'p
rā administratores v'cy ad. xv. annis. Et te bis q' ve. et. et
mō enā nec habebit tal' i capto vocē. Et si p'cedat rēf'at
etas: q' pueri nō reputant ad p'bedas idonei. c. de p'p. sup
modiata. te q' de vi. v. vbi agit s' p'p' hec ita sunt a rēge
iuria. Itā s'quendo curie ad ad p'be. co. i. am. de r'ig'.

Irea tertiū faciendū qd ad ecclesiā parochiale admi-
 ni qd vo aliqz nifi sit i sacra. Ii hac tertia i dignita-
 bus minoribus pnt epi dispēfare fm omis. rē tē
 psona. Ii epim vo nō pot qd eligi nifi sit i sacra. Et m hoc
 sol' papa dispōat. or. d. xvij. multis. i. rē d. xv. ca. vi.
 fiii doct. Ite null' p'ccator debet p' ecdesias cathedralis
 vel collegialis secularibus r regularis vocē in capitulo: et
 si hic alibi bñd pcedat: nifi falsē fuerit subdyaconus. q
 vo dignitates. p'notatus. officia. vel p'beatus: quibus certi
 vntes sunt annexi pacifice nūc obtinēt i eisdē ecclesijs v' ob-
 tinerēt i futurū: nisi iusto impedimētō cessante ad huiusm
 nō p'moveri fecerit infra annū: tēric tunc p'mon fuerint
 nullo mō vocē habeat i ca'cedū: eisq' distributōis q' dant
 aliq' d' certis bonis intersunt mediata: distribuat: nō p'be-
 aliq' p'sentibus vel futuro. l. xvij. r. et. v. b.

De impedimēto sexus,

Titulus. xxvj.

¶ Ende considerã

du ē de impedimēto seruū. Circa quod q̄
rit vix seruū femine impediat oīdo subseq̄
onē. Rōndāq̄ requirit et recipere faciem q̄
de nēcitate facit. q̄ si velint nō pōt de rege
faciem nec rē facit. q̄dē hoc requirit de nēcitate nō q̄dē facit. h̄
pceptū ap̄t p̄gruāt ad faciem. si tunc nōlūt aliqd̄ recipi
faciem. h̄ nō rē facit. Dīcēdū ē q̄ q̄ ser̄ vult recipi ad recipiē
ordinū. Vtq̄ mō. vii. et si mulier adhibeat oīa q̄ sunt i oīdo
nibz nō recipit ordinē. Lxxi. rō. et facit vix h̄nter sua iū
tūdo. xpc autē hoc faciem inhūit p̄sternit. nō q̄
Dicitur institutio rō suū rō p̄gruātio duplex. vā q̄
facit sui signū i his q̄ agūt i sacro. requirit nō tū rē q̄
rē significat. sicut dicitur etiā. q̄ i extrema vncōe requirit q̄
sit iūm. vt significet iudicis caratō. oīdo autē p̄sternit eo
dinamū i gradu emēntie. r̄ ideo hoc aliq̄ nō significat
emēntia respectu eius q̄ ordinat. Adulter autē respectu vni
statiū subiectionis h̄y q̄ emā p̄sonat nature. q̄ ser̄ multitudine
videt impunctus et nālit respectu sex̄ vni. vñ sup̄ illud. j.
Thim. iij. mulieres s̄p opoz s̄ p̄dicas. Dicit multitudine
nō hoc v̄bōz catastroge dicit debē oīa conuēss ordinat q̄ ē
vni v̄tati. q̄ mulieres nō recipiūt caracētē ip̄dicetē seruū
stutōe ecclēie. scōa rō ē. q̄ oīssū dēvne p̄sonam ordinat
q̄m oīo oīdo ordinat ad p̄sternitū. cui hoc officiu cōtinet
q̄ p̄cipaliter. xvi. q̄. adiūm. Cōpētē q̄dē oīa ordinat
elegatō. sic intelligit illud d. xvi. p̄lectis. v̄ p̄m glo. p̄dō
v̄tū vocat cūq̄q̄q̄ lectōz. docere autē publice mulier nō p̄
tuit p̄pter debilitatē intellectus et mutabilitatem affectū. quos
defectus cōtē mulier notabilis q̄ v̄r panitur. tūc em̄ h̄e

doctores vruam intellectum in veritatis cognitione: et stabili
lem affectum in persistendo i eius confessione. Et iste due ra
iones ex verbis apostoli. i. Thim. ii. possunt dici. mulier in
quit i silentio vifcat. docere aut mulieri nō pmitto neq; ordi
nari. Si obijciat qd plectat pmitte femis vt abbatissis. di
cendum qd non habent plectionem ordinariam sed ex pmi
sione ppter periculum cohabitacionis virorum ad feminas.
Nec est inconueniens qd sint super mulieres ad coherendū
eas. sed absolum esset qd essent super viros. licet em beatif
sima virgo dignior excellenior fuerit omnibus apostolis:
non tamen dominus commisit sibi clauis regni celorum: sed
illis. extra de pen. i. remiss. noua. Ad hoc nota qd mulieres
quantumcumq; sint doctre et sancte et etiam abbatissae. nō tamē
possunt plicare: nec docere publice: nec sacra vasa contigere:
nec bñdicere: nec velare moniales: nec pfectiones audire: nec
excoicare: nec absolueret: nec iudicare: nec officium aliquod or
dinis: nec aliquem actum potestatis clauū exercere: quia nec
eas habent. dist. xxij. sacros. i. xxij. q. v. mulierem. et ex
tra de sen. exco. de monialibus. et de pe. i. re. noua. in rex. et glo.
et de maior. i. obe. dilecta. in glo. Nec ad altare feruie. extra
de cohabit. clerico. et mulie. cas. in fine. Non debent etiam
cofari. extra de conuer. conu. v. r. r. r. r. Nec debet eis co
ma amputari. dist. xxx. quicunq; mulierem. Non pot eniam
mulier in se arbitrium suscipe. extra de abi. dilecti filij. Nec
i iudicio pcurat: esse. l. de pcur. quia absente. nisi p patre
morbofo: vel ex te impedito ageret. ff. de pcur. semis. Contra
ex te confirma. cū dilecta. Sed ad hoc rñdet Ber. ibi qd pa
pa ex certa scis instituit illam abbatissam pcuratricē. Nec in
iudicio aduocare. iij. q. vij. §. tra. Et generaliter interdictū ē
mulieribz officij virile. ff. de postulatio. l. i. §. sex. hec ber.
extra de pe. i. re. noua. Possunt tamen abbatisse in suis clau
stris et capitulis: licet non publice in ecclesia suis sorores su
as docere: et ad bonū inducere. Et ille debent eis obedire: et
reuerentiā exhibere. et earum mandata et monita salubna ser
uare. ex te maio. dilecta. Possunt enā fm Rod. pñbz d co
gregatōe sua pape qd excoicent vel absoluat moniales vel in
quiere: et illi tenent obedire. si nō pñbz hoc habeat ex pñzio
ne gñali vñ spñali epī vel pape: si sint excoici aut si habeant
hoc ex anāq; approbata pñuēdie. Vñ enā admittantem
tempalum et spñaliū. ar. extra de conur. cū dilecta. et de his
q. fi. a plano. c. ij. Et rōne admittantem post pñmāz su
am pñt ecclesias suas et bñficia cōferre: et clericos in ecclesia
sua mōstlerij mstruē: sic faciūt alij cōfirmant. ex te de. noh
et sicut abbatissae. ex te de his q. fi. a pla. ca. noscē. Sicut enā ab
bas de pñsio capli pñt. vt dī dī. ca. sic et abbatisse. hec
Ber. ex te maio. i. obe. dilecta. Substant aut vñ abba
tisse possunt interdicere vel suspendere. Et dicit Rod. qd sic.
maxime vbi est talis cōsuetudo qd mulieres enā layce bñt in
pñsio: et enāq; pñuēdie. extra de abi. dilecti. Et videt
eis expñsum i di. c. dilecta. qd pñt ab officio et beneficio suspen
dere clericos sibi subditos: et suas monachas sibi inobedien
tes: sicut etiam possunt pñtare ad ecclesias vacantes: qd enā
aliquādo sentit Ber. vt patet ibidē qd i pñ. pñe glo. Et ipe
hoc postea correxit enā ibidē addens. §. i. eadē glo. qd pot dici
qd abbatissa nō pot suspendere ab officio et interdicere. qd hoc
pñt ad clauis ecclesie. extra de exco. pñla. tanta. que sexu
virili non muliebri sunt tradite. extra de pe. i. re. noua. Dicit
tamen ibidē Doff. qd abbatissa clericis suis interdicere pot
ne celebrent et pñbendam recipiant. Et illi peccant si nō obe
diant: tamē si celebrent nō sūt irregulares. Insup nota qd
licet mulieres iudicare nō possunt in spñalibus causis: de re
posalibus tamen vbi est cōsuetudo iudicare pñt: vt nobiles
domine de franca. ar. ex te abi. dilecti. Non obstat autē p
dicto quod legit. xxvij. q. j. dyaconissam. ante annos. xl. or
dinari nō debere statim. i. c. si quis rapuerit. qd ibi dicit
dyaconissam: non quod dyaconi ordinem habebat: sed illa sup
quam forte benedictio aliqua dicebatur: rōne cuius conseque
batur aliquid: quod monialibus pñmūter nō licebat. vt for
te dicere orationem: vel forte aliquid officium: vt legere i ma
nū. s. omeiam vt ibi dicit quedam glo. licet quidam expo
nant dyaconissam. i. abbatissam. ordiari. i. velari. Dicit autē
pñm dyaconisse non habent: sed predictum officium omnes

moniales consecrate consequunt. Non obstat enā illud di.
xxij. pñsio. quia pñsio dicitur ibi quasi pñsio: nō qd
esset ordinata sed quia ordinari solet. Vnde in sequenti ca. tra
les femine vocant seniores vñuere vel matricare. i. matro
ne curas habentes ecclesie vñstlar matrumfamilias. Quid
de hermofrodito? Rñsi magis vergat i sexū virile qd mulie
bre pot recipere caractere: si ecouerso nō pot. iij. q. iij. hermo
frodito. Vñ hermofrodito ordinari nō debet: siue sic habe
at: siue sic. ppter infirmitatē et mēstruositatē. di. xxvij. illa
ros. et dif. rñr. c. vi. si autem incalescat eque sexus virilis et
muliebri recipere non potest caractere. qd non potest dici ali
quis vel aliqua. hec Rod.

De impedimento infamie.

Titulus. xxvij.

Istea considerā

dū ē de impedimento infamie. Et circa hoc
grūnt plura. pmo vñ infames infamia iu
ris ciuili sunt repellēdi ab ordinū receptōe
enā post pactam pñiam: Rñs: sicut fama ē
illegitima status viti et moribz pñobatis. sic infamia ē
grūm ad viti et mores lese dignitatis status. et si sit effectus
iuris dī infamia iuris: siue ipso facto contrahatur: siue per sen
tentiam irrogetur. Sciendum autē qd quidam sunt in
fames fm canones: non tamen fm leges. quidam fm leges
nou fm canones. vñ q. j. omnes vo. i glo. tamē vt i pluribz
omnes infames fm leges sunt infames fm canones. vñ i d.
ca. dī. omnes infames esse dicimus quos seculi leges infames
appellant. Sciendum est ergo qd infames iuris ciuilis. hoc vñ
mo modo siue p sententiam irrogetur: siue ipso facto pñat: m
si fuerint ab eo qd potest in integrum restitui: sunt legitimis
actibz ipso iure pñati. vñ repellēdi sunt nō tñi ab ordinū rece
ptōe et etiam ab accusatōe et testificatōe enā post penitentiā
pactā de illo crimine p quo sunt infames effecti. Cuius rō est
qd ea ppter que iura ciuilia et canonica cōcorditer indicāt ali
quem esse infamem. reddunt eū i reputatōe hominū: licet pe
nitentiam egerit obprobriofam et vilem. Et sicut dī extra de
exco. pñla. iter dilectos. pñms vñbz et indignis porte dī
gnitatis parē non debent. Quādoq; tamen ppter crimis enor
mitatem: vt est crimen symonie. et alia crimina excepta crimi
nōi testes recipiunt: de equitate cū agūt ciuilitet de illo crimi
ne. nō recipiunt tamen simpliciter: sed cū alijs admiculis. et
quā pñona qd inducunt est male fame. ex te symo. p rñas.
hec Rich. iij. di. xxv. q. vñ. ar. j. c. Et qd pot clericū infa
matū restitue iure vt ordies possit recipere? Rñs: papa. et hoc
bñ. ij. q. iij. cūbenū. §. hic colligit. Potest etiam papa vt vo
lunt aliqui et pbabiler abolē layce infamā enā p ciuilem
iudiciū irrogatam. pot enā pñcepto a layce pñictā infamā tol
lere p restitutōem in integrum. et hoc habet eadē. q. si quem
penituerit. §. notandum. circa finē. et ibidē etiam habet for
ms restituti. Illud autē qd dī i d. §. hic abolere infamā
am nō possumus. intelligi debet fm glo. nō possumus. i. p pe
nitentiā. possumus tñ p restitutōem i integru. hec Rich. vbi d. c. j.
ad oppositū. Et infames infamia iuris cōdicti nō aut ciu
lis sunt repellēdi enā post pactam pñiam ab ordinū receptōe:
Rñdeo tales aut cōtraxerūt infamā talem ipso iure: aut est
eis irrogata p sniam diffinitiuā a iudice. si scdo mō nō credo
qd p pñiam aboleat infamā: ita qd ordinari possint de iure. si
oportet es ab illo qd pot hoc p restitutōem i integru abolere.
Si pmo mō aut incurrerūt es p aliqō illoz pñoz monialū
que nō inducūt repositōem: aut p aliqō illoz que inducunt.
Si pmo modo sic fm aliquos nō sunt repellēdi ab ordinū
receptōe. Nec enā ab accusatōe et testificatōe i causa siue ci
uili siue criminali. qd qd noui hoies sunt effecti. Scōz aliquos
vo sunt repellēdi ab ordinibus: et ab accusando et testifican
do i criminali: licet nō i ciuili. nec enā i criminali: cū is agūt
ciuilitet. Et dī talibz criminibus dicit qd debet intelligi. qd dī
ex te testi. testimonij. vbi dī qd si qd sit emendatus de crimi
ne: admitti pot ad accusandum et testificandum i causa crimi
nali et ciuili. qd declarāt p hoc qd postq; dixit si sit emendatus

crimine statim subdit: et cum nō comiteretur infamia. et ulto
dunt infamiam: que totaliter per penitentiam aboleretur esse illā
q̄ tñ in crimine occultū erat: et qua nulli est infamia fac-
ta: nec pōrbari. Sed hoc nō videt alijs. q̄ ab illis p̄cis et q̄
bus illud. c. testimonij loquit̄ p̄cipuē exp̄it: qd̄ tepositum
inducit. et p̄terea de iure dicunt q̄ penitētia et q̄niam abo-
let infamiam: quā iura dicunt q̄ penam aboleri: p̄ p̄bri et p̄
bando. Penitētia aut̄ que est tñ et de crimine occulto nō est p̄
bando. vñ illud (si cū nō comitet infamia) p̄cipuē intelligi et
fama civilis: et de infamia facin. Sū aut̄ iuriscrrentur p̄ alijs
crimine quod tepositum inducat: licet contra infamiam p̄ pe-
nitentiā remoueat quo ad accusandum et testificandum i i causa
civilis et criminali q̄ agit civiliter: nō tamē q̄ agit crimin-
ali. vt. i. c. testimonij. quare nec quo ad ordinem receptionis.
q̄ ordinandi debent esse sine omni nota infamie. Sed p̄ hoc
videtur esse qd̄. vj. q. i. omnes vō. et in glo. q̄ omnes infamie
canonice p̄ penitentiam abolentur. Sed illud loquit̄ et in
fama canonica ex peccato mortali: quo nō est et q̄ infamiam
condemnatam. nec inducit tepositum. vel si inducat: tamen
est occulta: ita q̄ approbari nō potest. ar. et de tempo. ordi. c.
vi. h. Ricb. nū. vi. et. xlv. vj. ar. i. q. c. et. c. Tēte infamie
nec infamia facin sunt ab ordinibz repellēdē. Rñ? infames i
fama facin sunt: q̄ apud multos bonos et quos sup̄ alijs crimi-
nis vel pluribz opt. et p̄nata. Infamiam enī facit dicta pauco-
rum nec multaz leuiū p̄nata: vñ tñ apud bonos et quos si sit
vpi. lesa. Dicoq̄ q̄ infamibz infamia facin ac legittimū nō
sunt ipso iure interdicti. vt p̄ et de pur. ca. ac glo. p̄bri. nō enī
est iūratum infamia facin sicut iuris. q̄ etiā q̄nq̄ infamiam alij
qui sine culpa sua infamia facit. q̄ tñ infamia hēc p̄ infamiam fa-
cit p̄cipuōr alijs. iō es ac legittimū sunt interdicti: nō
nec aboleretur infamia suā p̄ purgatoe canonica. et de pur. ca.
et. et. et. vñ post talē purgatoe nō sunt repellēdē: iō con-
fama sepe i op̄i. omibz remanet lesa. hēc Ricb. vbi. s. ar. iij. c.

De ecclesijs edificandis ⁊ vniendis. Titulus. xxviij.

Onsequētez dicē

dñi ē d ecclesijs i quibz habet ordinatū mun-
 strare. Et pmo de ecclesijs fundatōe. edificā-
 cāōe. vnatōe. reparatōe. t vniōe. s. dō de
 ecclesijs. altarijs. cimiterijs. t alijs hmoi p-
 fecratōe. Et te reliquijs t sanctoz vnatōe. i ecclesijs cō-
 cōsecratīs t altarijs papue solēt sanctoz reliquie poni: t
 vnatōe ērherbi. tercio de ecclesijs cōmunitate. q̄to de sepul-
 turis q̄ apud ecclesias sūt ab ordinis. q̄to de ecclesijs paro-
 chijs t parochiano. Circa p̄mū sunt plura q̄rēda t notā-
 da. p̄mo cū aucte ecclesia sit de nouo edificāda vel p̄struc-
 ta. R̄s̄ p̄struēda ecclesia vel oratoriū: vel q̄cūqz nouo reli-
 giosa auctas epi d̄ interuenire: q̄ p̄mari lapide d̄ p̄nē-
 d̄ p̄f. d̄. j. nemo. Biat enā lex: q̄ eps d̄ i p̄mo oīes facē. t sū-
 p̄mū crucis ordinatō t honoratōe pone. i. auct. te moachia. S. i.
 lud. i. gē. nā alia. col. p̄. Et s̄ sit bonifetuz q̄ eps hoc p̄sona
 p̄a faciat nō ē necē. ar. de licētia epi p̄mieri t alii p̄re-
 sbyter. Sic intelligit p̄m. Aug. t Jo. ad hec. xxy. q. ij. c. i.
 c. p̄mlecia. Cathedralē vel ecclesia sine licētia papae nō p̄t en-
 gi. ē. ne. fe. va. c. Et sic p̄m. Dost. intelligi p̄m nec cōsugit-
 tur. ar. p̄f. d̄. f. c. j. t. ij. t fe. vi. c. nō loquat̄ de cathedrali:
 nō d̄ j. vult: sed i quanto notabilis p̄struc. ē. te p̄m. f. c. j.
 Ad hoc q̄ p̄m glo. d̄. l. xviij. q̄uo. s̄ p̄stris istius al-
 taria nō p̄fecratō ecclesie. s̄ i ecclesia p̄fecratā nō h̄ m̄si te p̄fensi-
 u epi. ar. ē. c. j. t te p̄f. d̄. j. nullū p̄fbi. Et auct̄ rōne al-
 taria nō debēt testari sine p̄fensi epi. ar. te p̄f. d̄. j. ecc̄e p̄f-
 cuit. Quid si ecclesia in alieno solo sit p̄struata t p̄fecrata:
 R̄s̄ p̄fensi soli erat layc: t hoc nō s̄uit nō p̄dicit. sibi i-
 putabit. vt p̄ d̄. l. iij. si seruus sciet̄. Si aut̄ ignorauit vel
 cōradit: p̄struō ecclesie d̄mū fundi p̄struare tenet indē-
 nem. vel eps i subdituz s̄ i culpa p̄t. puta q̄ hoc sciat: cō-
 ecclesie nō p̄ndit. ar. ē. te p̄ben. cū p̄m apostolus. Si aut̄
 erat solū altaria ecclesie d̄ quo ad iusp̄atōnatus et subfē-
 rij. q. ij. apostolicos. t. xviij. q. iij. q̄st. hec. Dost. Et p̄

spirale possit erigi sine auctore epi? Rñdeo qd nō. qđ intelligo qđ hoc vt ecclesiastica gaudeat libertate. r̄ fit ecclesiā una quilibet tamen pot̄ facere tōniū ad recipiendū paupes etiam vsqz ad tempus. r̄ talis locutio potest em̄ r̄ vendi: nec gando bñ ecclesiastica libertate. licet large intelligat religiosus. Sic intelligo potest illud Infr̄. de rerum diuisione. S. religiosum s̄m̄ Doct̄. Sciendum autem qđ nec etiam p̄marū lapides debet ep̄us ponere: nisi tōte prius constituta r̄ assignata a s̄p̄ dñore. te. conf. d. i. nemo. Et si hoc fiat om̄issum relinquitur tepe consecratiō. te. conf. d. i. sicut non alij. Sed qđ si fit hoc om̄issum vtroqz tepe? Rñdeo. Rē. n̄ia qđ ep̄us tenet tunc eam totum. sicut etiam tenetur derico quem ordinar sine titulo p̄dare. extra d̄ pben. ep̄us. quumqđ possit hoc sine lesione sue ecclesie facere. a s̄s non nisi p̄prium habet. quia delictum p̄sore in ecclesie damnum redundat nō s̄. Sed d̄ off. Jo. d. i. Doct̄ dicit qđ fundatores tenent. r̄ qđ v. p̄e. meo. qđ si nō sint soluendo dicit actiōem esse dñi dā i ep̄m. ff. de eo qđ faciū erit. l. si. quod concedit ep̄m s̄ ep̄us p̄prium habuerit. vel forte s̄m̄ Doct̄. dabit centumqz vel quinquaginta s̄i cōmode p̄sore potest. extra de rōi. ap̄olus.

[illegible]

epo sine preiudicio alterius ecclesie p sua sepultura ecclesias
construere. extra de ton. apostolic. sepulchro. rone excois.
hac de causa pot subter priuatus masculus vel femina sibi co-
struere oratorium in ipia domo: r ibi orare. missam autē ibi
nō licet celebrare nisi de consensu epi. r qui aliter celebrat ibi
rebet reponi: r nō debz ibi celebrare i festis populo: nisi de li-
centia epi. r clericus q aliter celebrat i illis festis rebet coio-
ne puniri. de conse. di. j. c. vincit. r. c. clericos. r. c. si quis
vel enā nec oratoriu licet hē i forma ecclesie sine licētia epi.
de conse. di. j. nemo. Quis rebet repare ecclesiam? Rñ: si
potio deputata fabrice sufficiat ad reparandē ecclesie: is q po-
uit eam tenere repare. vi. pater. r. q. j. decreuimus. r. q. ij.
vno. r extra co. de his. Nec obstat pscripta cōsumendo. q: ir-
rōnabilis est. extra de conse. ca. si. Nec em currit pscriptio
contra salutem anime. eē de pscriptio. vigilanti. r ca. si. Exquo
tamen ecclesia repata eat ad eam redit predicta potio: qui
eam peipere consuevit. sic intellige pñ doct. illud. xij. q. ij.
ab illo. ca. de rebus vsq ad illud. c. statum. Si vñ si sus-
ficiat tunc rector: r qui beneficiū habuit in ea conferent r re-
pauit eam. vi. p. p. co. ca. j. r ca. de his. Et si fuerit plures
beneficiari rebet quilibet p rata sui beneficii. pñ illud. Com-
da quicquid nūcas omne emolumentis. eē eo. de his q fi. a
ma. p. c. vñ. In quibz aliis regionibus (vi dicit doct.) lay-
o repant ecclesias ppiis expensis. ff. de leg. r. lōga cōsumēdie
l. de quibus. cum ibi papiant r audiant diuina. r maxie hoc
obseruandum erit: vñ male dant decimas. xvj. q. vij. quicūq
ē. Et ar. q. rebet cogi seruare cōsumēdiem tūc. extra de
legno. ad apostolicam. Si vñ sint aliquē ecclesie supflue vel
restructe. pvideat epus quomō possint consilire. de conse. di.
j. c. ij. f. vi. repent mō pūcto: vel vi restructe. de conse. di. j.
ecclesie vel altaria. vel si p pflere nō possint alijs ecclesijs
vmanē. vi. de in ca. vno. in fi. Et ppter hoc intelligit doct.
illud. di. lxx. sanctor. in fi. vel aliud ibidem har. videt enam
q possit eas epus sibi retinere. extra de decimis. qñ. Ad
hoc nota q aliud est reficere q facere. Reficere enī est ad pu-
tūm formam reducere. ff. de iure ac. pu. l. ij. §. reficere
Mōu autem opus sit cum facies rei mutet. vnde li vsq ad
fundamentum totam vel ecclesiam diruat enam ea mente
vt ex eisdem cemento r lapidibus eas reficere: non est to-
tus eadem vñ ecclesia. Secus est si reficiat nauem ex eisdē
tabulis. q: eadem nauis incipit esse. vi. ff. de ver. obliga. l. in
ter stipulantem. §. sacra. r. §. nam r de his rebus. vñ si tota
ecclesia diruat vsq ad fundamentū: auctoitas epi est neces-
saria i reficiendo. xvj. q. vñ. si q vult. secus est si non est
tota diruta. vi. pater extra de iudic. cōsiliu. r. ca. iudei.

Quibz de causis vñr pñt ecclesie? Rñ: quatuor. scz ppter
tqz qñatē: vel turbatōem. vi. p. xvj. q. j. r tqz qualitas.
scō ppter ouaz ecclesiaz vicinatē. vi. de ibidem. r. r. ppter
ecclesie paupertē. r. q. ij. vno. circa fi. quato ppter religiois
reformtatē. pñ doct. ar. eē de sta. mo. i. singulis. Rñ: hāc
cā nō notauit tūc. sed loco huius dixerunt q qñā cā erat
desolatio siue testitō clericoz siue monachoz. eē eo. q: mōa
sterijs. Sed pñ doct. ibi ē pñt qñas vel paupertas vi-
līa dicit. Qualit vna ecclesia vel vñ mōasteriu vñt alte-
ri? Rñ: vno mō ita vt vna alteri subijciat: r tūc subiecta vi-
uet pñ glo. pñ obseruatiōis eius cui subijciat. Et paullegio
quo vñt. vi. pater extra de statu regni. reuelentes. ad finem
ideo necessarius est consensus epi. ar. de exco. pla. sicut vñ-
re. Et sic vna ecclesia dī dependere ab altera. eē de sta. cam te
scō mō ita vt neutra alteri subijciat: q ambe sic pueniunt vt
canonica vel monacha vñr: sunt cāndia vel monachi alteri?
r oia sunt cōia. Et tūc erūt q vna ecclesia: et q vñ collegiū
r vñt pñ meliores obseruantiās r cōsumēdiōes q hactē-
nus in vñaz viguerunt: r respondebunt vñ epō vel dūer-
sis epis vt prius. vnde illi q vñt i illo loco rñdēbunt epō
illius loci. hñ i quibus rebebunt. Et illi q i illo simul epō
sui loci si epōs duos habebāt: vt vno nō obit epis. eē
eo. q: mōasteriu. itō mō pñt vñr i hoc tñ vt hēant vñ p-
latū: puta si sunt ambe epales: pñt vñr i hoc vt vñ hēant
epm: vsq tñ remaneat epal: r sint duo epal. vi. p. xvj. q. j.
qñas qñas. Et si ecclesie suberāt diuersi archiepō. epō ea-
rū rōe vñr suberāt vñ archiepō: r rōe aliq. eē de sta. wi.

q: monasteriu. eē ne sede. nouit. i glo. ij. i fi.

De psecratōe ecclesie r altariū r amiterij. Zi. xxix.

Ostea considerā

dū ē de psecratōe. r pmo de ipa psecratōe
ecclesie r altaris. scō de recōsecratōe. ter-
cio de recōsecratōe. qñō de vestibz r vasis ec-
clesie. qñō d reliquijs r canonizatōe scō-
rū. Circa pñmū qñū plura. pmo ad qd res maiate vt co-
desia. altare r hñmō alia psecrant: Rñ: vt p hoc spōlter di-
uino cultui repūet: et ad eas r ad sacra q i eis celebrat ma-
ior deuotō recipiat: r i maiori reuerētia hēant. Et enā pie est
credēdū q ex hoc ceteris pibz dina vñs ibi afficit: ad qñaz
libēti infundēdā. vñ. ij. adact. ij. vere tñ vñs qdā ē i lo-
co illo. Mā ipse q habet i celis habitatiōem: visitator: r adu-
tor: est loci illius. r inde est q ante consecrationem emundat
r excoisantur vt inde vñs mima pellatur r sūper ecclesie
q sanguis effusio: aut cuiusq semie fuerit pollute recōciliā-
tur: q: p pñm ibi pmissum apparet ibi aliq opus mima. de
pse. di. j. ecclesias. vñ qdā dicit q p ingressum ecclesie psec-
tē hō psequit veni i pñm vernaliū: sicut p aspersionē aq bñdi-
ce: inducēs illud qd dicit pñ. bñdiciū dñe trā mā rede. in
qñatē pie. i. hoc l. ho. ij. q. lxxij. ar. ij. c. ij. Etz opteat
tomū i q celebrat missa eē psecrāt: si p r altare: Rñ: vt s. l. 2
ij. r. xij. r vt psecrāt eoz sit solēnt recōciliā ibidē. Si q
hñt altaria cōsecrāt: Rñ: ab epi. de pse. di. j. nemo. r. xij. q.
ij. bone. Et h oī psecratō fieri nō possit sine mādato pape. de
pse. di. j. de locoz. cñ. ij. c. se. Dñe tñ p vt p p alia capla
ibidē sequēta. r eē eo. ca. j. r. ij. Recōciliatō hñ fieri enā p
epm dyocesis: vel enā p aliu epm cui hoc pmitat: nō diffico
an i pē aquā bñdicat: r alr reconciliet ecclesiā. Nec potest aliq
psecratō: nec enam recōciliatō delegari: nisi is cui delegatur
epō esset. extra co. aqua. q: epus ea que sunt ordinis siue dy-
gnitatis mion se delegare nō potest. Quā psecratō fieri tē-
bet: Rñ: q pot fieri i diebus tam solēmbz q pñanis. eē
eo. ca. j. Alud vñ fieri rebet psecratō ecclesie vel altaris hñ in
ordinarijs epoz: r legendis sanctoz. Sine missa tñ fieri nō
rebet. de pse. di. j. ca. j. r ca. de fabrica. Et pñ Ray. r ber.
missa est de sba psecratōis. pñ vñ vñ. nō est de sba. vñ pñ
enim si pñt missam canter: r epus psecrēt: nihilominus ec-
clesia erit consecrata: licet sit aliud i ordibus. di. xij. quo-
rundam. Non rebet enam epus aliquam ecclesiam cōsecra-
re: imo nec pñariū lapidē ponere: nisi prius ei: eos sufficiens
assignet a fundatore. vt dictum est in n. pcedēti. Motādus
aut q ecclesia psecrari nō rebet in qua aliquis paganus est
sepultus an eius eiecndem. de conse. di. j. ecclesiam. Et ideo
intelligo de herenco r excoicato: si tamen ossa infidelū discer-
ni pñt ab ossibus fidelū: a pñ neutri sunt eijciendi. q: meli-
us est ea cum ossibus fidelū relinqui: q ipsa cum ossibus
fidelū exhumari. vt pbatur extra de sta. mo. sup quodam.
r extra de sepul. sacris. quibus enim ecclesia non comunicat
vñtis: nec mortuis. xxiij. q. ij. ca. j. licet hoc casualiter fallat
extra de sen. excom. nobis. Itē in ecclesia in qua aliquis ex-
cōmunicatus est sepultus: non licet celebrare si discerni po-
test. de conse. di. j. ecclesiam. j. r. ij. in textu r glo. Et Ber.
sup. c. si ecclesia. Alia vñ sanctorum nemo transferre presu-
mat sine auctoritate principis vel epi. de conse. di. j. corpus
r extra de reliquijs. ca. j. Et ideo videt de ossibz fidelū pñ
doct. Et qd dictum est de ecclesia intellige enā de amiterio.

Quid fiat de corpibz mortuoz: q sunt a sctificatis sepul-
ti: r de paramōis r altarijs in quibus celebratē pibz
teri degradati: Rñ: et Ray. q ppter hoc nec hñmō sepulchri
debet exhumari: nec indumenta iterum benedici: nec altaria
cōsecrari. extra de sacris ite. vel nō. a nobis. Quid si mu-
lier pregnans sepulta sit in ecclesia vel amiterio: nunqd pot
consecrari ea non eiecāt? Rñ: do. Jo. Dug. r doct. dicunt q
talit sine pōsione pot sepeliri. quia periculus tenus immūne
posset si scanderetur: nam r fetus est pars viscerū. de pse. di.
ij. quid q. r. ff. de ven. inspic. l. j. §. j. Et ideo pot cum ma-
tre sepeliri. Alij dicūt q mulier dz scida: r si p vñt bapti-

bñdicts. eē eo. ꝑposuisti. ⁊ te pfe. di. j. i ecclesijs. Et idē vult
Roō. ⁊ enā Jo. an. bñvj. e. si ecclesijs. q̃ multa licita et loco
sunt illicita. ij. q. vij. accusatō. Et similē ē faciedū ꝓd viciū
fodimentū ibi ꝑmissum fm Roō. Tercio ꝓꝑ homicidij. ⁊
ide intellige ꝓter sanguis hūm effusione. ita tñ q̃ sit magna
effusio ibi copiaz morat. Secus est si sit modica vel levis. vt
si qs ꝑndit cū aliquo in ecclesia: ⁊ facto in eo ipso offendat
in nares eius: vel cum vngue excoriet eis aliquantulum: ⁊ inde
exeat aliquidulq sanguis. ⁊ oportet enā fm Roō. q̃ illa ei
fusio sit et conueniente siue et mutua facta. Vnde si qs lapide
vel ligno cadere de ecclesia i ea occusus fuerit: vel se occiderit nō
ē ecclesia reconcilianda. vt videt Aug. notare de pfe. di. j. ec-
clesijs. Et idē vult Doct. extra eo. si ecclesia. ⁊ oportet enā q̃
illa effusio sit exteranea nō pferantia. Vbi si martyr ibi occi-
datur: non execratur sed consecrat. dist. xxxj. Quis. Jo. an.
lib. vi. eo. f. si ecclesijs. dicit contrariū. q̃ licet ecclesia scilicet
per et talis sanguis effusione possiat: pollutū tamē et effusi-
one actua. fm illud. Beo dupliciter passio grata fuit. Et ꝑ
terra turba loquuntur indiscrimine. locus tñ sanguinis nō laudati-
tur vt dicit. Quid si aliquis homo occidat i ecclesia fine san-
guinis effusione: puta cū terrore ad collum? Rñdeo ecclesia
est reconcilianda ꝓpter criminis hororem. fm Aug. de pfe. di.
j. ecclesijs. et extra casus. extra eo. ꝑposuisti. vbi dī q̃ ꝓpter
homicidia ⁊ vulnera reconciland: ecclesia: nec distinguit an i
eis fuerit sanguis effusus vel non. Quid si quis in eccle-
sia letaliter vulneretur ⁊ postea in domo sua moriatur? Rñ-
teo fm Aug. sup. c. ecclesijs. ibi dī mortuus vbi mortis cau-
sam accepit. paratū intelligit i ōno casti. Vbi si qs extra ecclesi-
am letaliter vulneret: ⁊ fugiens ad ecclesiā ibi moriat̃ homi-
cidio violata non reputabitur. Quarto si pretea sint successi
ue mutant: vel si ecclesia sit destructa tota successisse. vt dicitur
est supra. Secus est si simul. de conse. di. j. si mori. Quinto si
aliq̃ excoīcat sint i illa sepulti. eē. consuluisti. Et idem ē d
alijs quibus est prohibita sepultura. Et idem intellige de cimite-
rio. vt dī ibidem. sed si sint sepulti in ecclesia: parietes sunt
radendi. de conse. di. j. ecclesiis. fm Doct. Secro si ab epō
publice excoīcato sit consecrata. q̃ cum sit reconcilianda ꝓ:
per tumulationem excoīcat multo magis ꝓpter consecrationem
excoīcati. fm Doct. eē. consuluisti. Sed qđ fiet si eccle-
sia non consecrata fuerit: semine vel sanguinis effusione pol-
luta? Respondeo lauare debetur aq̃ excoīcata: ne piame lau-
dis suspendant organa. eē. e. si ecclesia. ⁊ hoc fm Roō. fieri
potest ꝓ simplicem presbitem: i sine speciali mandato epi. ar.
eius quod dī ibidem. f. q̃ prius lauauit debet: quod non fie-
ret si mandatum epi expectaret opponeret. hoc idē credit Ber.
ibidem. Is q̃ lauauit possit ꝓ simplicem presbyterum. Alij ta-
men dicunt q̃ auctoritas epi est necessaria quo ad reconcilia-
tionem postq̃ taliter est polluta. hoc te Roō. Et dicit Doct.
extra eo. si ecclesia. q̃ ecclesia illa interim est interdicta. s. In-
noc. extra de excoī. prela. tanta. dicit q̃ non est interdicta: licet
organia sint ibi suspensa. Nec tamen fit irregularis: qui cele-
brat in ea. Reconciliandi tñ ecclesie consecrare debet nisi fieri ꝓ
episcopum. vt dicitur est supra. Et hoc fit ꝓ aquam cum vino
⁊ cinere benedicimus. sicut fit in dedicationibus. extra eo. ca.
vlt. Et idem est te cimiterio. fm Ber. extra eo. consuluisti.

Mundum qđ ecclesia reconcilianda ꝓpter futurū cōmissum
in ea? Rñdeo qđ sic. ita cum tenet consuendo: quem talibus
videtur seruanda. ar. extra de cele. mis. penultimos. qđ suis
concoī. Et idem videtur ꝓ qualibet violentia intra ecclesiā
am facta. ar. xvij. q. iij. quinquies. talia em̃ equipanē fornicat-
oni: ꝓ qua est ecclesia recoīciliāda. vij. q. iij. sicut. In hoc ta-
men casu cum non sit hoc i ure curatum expresse: sufficit qđ fiat
ꝓ psbyter te mandato epi: licet i casu causis in iure nō po-
sit hoc fieri. Quid dī cimiterijs effusione sanguis vel sem-
inis polluta? Rñdeo fm Doct. in sum. ⁊ Ber. extra. e. si ec-
clesia. idem dicendum est quod te ecclesijs cōsimilit polluta
q̃ amitteri cōsecrant eode ꝓuilegio gaudet quo ⁊ ecclesia
consecrata. eē eo. consuluisti. Sciendum aut̃ qđ si cōtingat ecce-
sum pollui sanguinis aut semino effusione: cuius amitteri
si sit et coniugium conferat esse pollutum. Vnde nisi grauo re-
conclutatum fuerit: non debet in eo aliquis sepeli. Secus ē
si sit ab ea remotum. non tamen pollutio amitteo licet eccle-

hie coniugio: debet ecclesia reputari polluta: ne mun⁹ dignus
magis aut accessum principale ad se trahere videat^r. Item
si duo amitteria a se invicem medio pariete seungantur vio-
lato altero eorum: non ppter hoc alterum reputabitur viola-
tum: licet ex vno ad alterum p⁹ mediam partem eatur. li. vi. c.
pse. ff. ecclesiam.

Equit vidē d'igno. f. te vestito ⁊ vasus ecclesie. Cur
ca qđ nota qđ vestimēta ecclesie quibus dño misrae
bonella tēbit et ei sacra. Et ideo debet trahant
ab hoibus sacra: nō a non sacra. Idē dicendū est de va
sibus sacris. Nec et alios vsus sunt accipienda vel redigēda: sed
ponus si sunt inuilia vel vetustate consumpta sunt cōmēda
⁊ cineres condi debent sub paumēto vel alio loco nūto ⁊ ho
nestate pedibus mirantium consculēti. Idē enim dicitur
vñm est te lignus cathedre. pallis altario. candidabūs. velis
vse cozmio. ⁊ pelus in qua lauatur corporalia. te conf. vi.
f. altario. in sancta vestimenta. extra de reli. to. ad bec. et
rerum permittunt. manupium. Et est rano quia deo dica
ad vsus phanos non debent reuert. xij. q. iij. nulli. ⁊ bis
luij. ex antiquo.) Nota fm Rođ. qđ pallis dicitur quan
doqđ vestitus: quia opertur altare: quandoqđ dicitur corporale.
vbi corpus domum inuoluitur. velum autem ⁊ comina no
minari potest pannus: qui pendit sup altare vel qui an al
tare ⁊ tenditur i quadragesima vel ea que repēdit ad pates
ecclesie.) Nota etiā qđ nō oportet vestes sacras qñ relictiē
te nouo pferare. vi di. cē de pfe. ecclie. vel altario. qđ vñbis. i.
Idē idem dicit Jo. Alber. vñ dicit qđ gñiu sacre vestes re
manet forma: non est iterum consecranda: licet p plures par
tes vel pluzico reficiatur. locus est si forma nūcti vñ soluta
tur. ar. in resecratione ecclesie. Abomasterij quoq; vel ec
clesia vel hospitale quē autē epi est edificatus nullo mō con
uerter debet in habitaculū secularē. vel in alios phanos vsus
extra de reli. to. ad bec. ⁊. xij. q. iij. que semel. ⁊. xvij. q. vi.
quē. ⁊ intellige si vñ edificatum autē epi. f. gñali vel spali
fm Rođ. quod dicit ppter monasteria: i qbus corpus qđ sunt
fundata de consensu epi: videtur esse concessus erigere capel
las ad opus infirmorum: vel ad pcessiones suas faciendas i
tra sua septa. Ligna tamen ecclesie destruite possunt poni in
ecclesia: vel etiam in alio vñ fratrū bonello. f. capitulo. tor
matio vel cōsimili. te conf. dist. i. ligna. i. ter. q. iij. q. dñato
ria quoq; vasa corporalia. pallis altaria. ⁊ vestimenta decorum
munda seruari debent ⁊ mitida. extra de custo. ca. iij. Idē cu
fuerit fossida dyaconi cum ministris humilibus laici et
vñ dicitur te conf. dist. i. nemo. hoc tamen non seruat. Lu
stodia quoq; debet ecclesia nec debent in ea poni supellectilia
nisi in necessitate ppte: hostiles incurfus: vel ppter incendia
repentina: quibus cessantibus reduci debent in pashna loca
extra co. relinqm.

Equitur vidē de qnto. s. de reliquijs. 7. canonizatione
sanctor. Circa quod sciedū q reliq nō sunt i reue
rentia habēde: nisi aucte pape sint approbate. Vt pz
extra de reli. c. ij. que postq fuerint approbate: nō debēt ex
capiam ostendi. nec venales exponi. Vt dicitur extra de reliq.
c. ij. cūz eīz sint sancti symoniam committēte qz eas vēde
ret. j. q. j. qui studet. Ad canonizandum autem sanctos: 7
sanctioz catalogo conscribēdos. de quo habetur. rix. q.
iij. quoniam taliter perueniunt. Inquiri enim debet an illi d
qui canonizando agitur. puz: Vita testimonium pbeat pio
laboribz multis: pio monibz castis: pio acubus strenuis.
Vt pz dist. iij. miramur. Et maxime queri debet de simplici
tate 7 humilitate. Vt pz extra d psump. et studio. simplici
tate 7 humilubz dat gratiam deus. Solet enāz queri an in
vita passus sit persecutioz. Vt pnt. vij. q. i. ois qui gēme
bat. 7 an fuerit passus et charitate. j. q. j. mōd. Querī enāz
debet de miraculis fa s i in vita 7 post moitem. De martyri
bus tamen nō fit examinatio tanta. Sed tamen queritur de
miraculis: 7 causa ppter quam possi sunt. ar. de cose. di. iij.
carducum. 7. c. pape vicem. Publice autēz non venerunt
aliquis sanctis: tunc per papam fit approbatio. q per ma
los aliquando miracula sunt. j. q. j. teneamus. Vt quoz q
causa deuotōis accedunt ad ecclesias aliquam ppter miracu
la que sunt ibi: nō sunt falsio 7 fictioz docemōz recipiē

sicut occasione questus cōsueti fieri. et de reliq. c. ij. videntur
en q. etiam p. epōs aliq. sanctus approbati possit. et de serijs
ca. vii. et de conse. di. ij. c. j. Sed illud intelligi d. sanctus tā
canonizatus. nō enī sanctos omnīū festa vbiq. colunt. hoc au
tem consequit sanctus p. canonizandem. f. q. ecclesia p. eo so
lemnitatē: et p. aliquibus solemnibus officiū facit. ut p. l. vj.
de reli. et de sanctis. c. vno. et l. canisio noiat ipō. Et si ecce
sia i. canonizandē eius erraret: quod nō est credendus lūc ac
cidē possit. et de sen. exco. a nobis. ij. Nihilominus pōes in
eius honore effuse p.pter fidē deo sunt acceptē: q. nō tenet. ar.
et de cohabit. de noīra. et de baptismo. rebus. et de pōsio non
bap. c. ij. et ij. licet etiā quilibet i. secreto aliam refuncto. ques
sanctū credit pōes porrigere: q. uis nō possit ei solēne pōes
publice emittē: vel officiū solēne dicere. ut dixerunt Inno. et
Doll. et de reli. Ordinem autem et modum canonizandi po
nit Doll. sup. c. audiamus.

De emunitate et aliorum pertinentium ad ecclesias.
Titulus .xxx.

Exinde considerā

pū est de emunitate ecclesiarū et amissionē et
reper ad eas pertinentiū. Et pmo qd ē emuni
tas. scdō distinguēdū ē de possessiōibz cler
icor. tercio distinguēdū ē de muneribz. qdō
ē vidēdū ad q. munera clerici tenent. qnto i. qntū et ad quos
et ad quid extendit emunitas ecclesie et amissionē. sexto spūit
de feudis an possint ecclesie tōnari vel legari. septimo de pena
violantiū emunitates. Circa pmo scdō q. emunitas i. ē
ē qd libertas. Et de emunitas q. ē munus. i. munera data
libertas. ab. c. qd ē extra. vel de immunitas q. sine muneribz
data libertas. ad in qd ē sine. vel de immunitas q. pūtas. idē
de q. immunitas a pō. i. pū. et de pūga. cano. c. fi.

Ita scdō scdō q. possessiōibz clericor. qdā sunt pu
re ecclesiasticę. f. q. pūstū i. decimis. pūmū et oblatiō
bus: et i. hīs tū leuicā pōno pūstū. vñ Nicola. pa
pa vocat eas leuicā pōtōs. Et qdā vñ nō sunt ita ecclesi
asticę: licet a clericis possideant. nūc. q. fuerūt eis a laicis da
te. f. q. cōstū i. villis. pūpīs. castis. et hmoi.

Ita tercio scdō q. munerē qdā sunt imūda. ut clo
ace purgato. calico decoto. pallatij custodito. stabul
purgato. ff. de mu. et hono. muner. rō. j. et l. j. q.
qd sunt mūda sine hōstia. et hōz qdā sunt ordinaria: ut illa q.
certā et regularē hnt pōtōs. qdā eccliarum. f. illa q. nō pūstū
regulariter si repē. Munera aut ordinaria quedam sunt q.
sonalia: ut illa que exhibent cum cura animi: et interueniē
te labore corporis non tamen cum sumptibus. pūpīs. ut cum
quis tenet ire in exercitiū regio ad expensas regio. Et hoc de
cunt angarie. ut patet. ff. ibidem vbi. s. Item angariar. que
dam sunt realia. f. illa que dant. p. rebus. ut tributa. census
certi: siue feruntia certi: et annalia possessiōibus annexa. pū
ta q. aliq. p. fundo vel vinea dat annuatim i. natali auream
vnum vel caponē vel aliq. tale. Et hoc dicūt munera ordi
naria simplici noīe: et pū enā dīa mēctā. i. rebus impositā
quedam sunt mixta. f. q. exhibent interueniēte cura animi et
labore corporis cum sumptibus. pūpīs. ut cū q. ire tenet i. exer
citiū regio sumptibus. pūpīs. Et hoc dicūt pangarie. q. h. tū
hoc nota p. undū. f. angarie et pangarie. ut patet. et de mu.
ut minus. vbi glo. Angarie dicunt obsequia psonalia exhibita
sumptibus. pūpīs. et ne. ocio alieno. hoc dicunt angarie pan
garie. sicut enā videt. dīa. ff. ibidē. l. muner. s. patrimoniorū
adūnerū aut realium quedā indicunt ipō rebus. ut q. talē
vinea debet duo sol. annuatim i. certo termino. quedā indi
cunt psonē grana rei. ut si collecta fiat: et quilibet p. suā fa
cultatem soluat. Adūnerū aut ordinarior. qdā respiciunt vti
litatē pnapis. ut cum exigit aliq. p. filie maritandē: vel pro
alijs similibus. quedam pectat et cōmunē vtilitatem. ut ea q.
pectant p. relectōe pontū et viar. et p. defensione fidei et regni
Et sub hīs muneribus continentur exactiones que sunt i. cui
tandus p. dono cōmun.

Ita qdā sciendū q. ecclesia et eorum pōia mūcipia
siue rustica clerici esse vixores sūt et coloni non tō
tur ad munera mandanda. xvj. q. j. s. nouarij. et c.
placet. et dīl. lxxxij. indicatū. et c. de epi. et cle. l. ij. Nec ad
mūda ordinaria: siue sunt psonalia q. dicunt angarie: siue m
tra. q. dicunt pangarie. ut dicitur. et c. de epi. et cle. l. ij. et
c. de fa. san. ec. neminē. et xvj. q. j. c. placet. i. glo. qd vbi i
telligi nisi i. casu necessitatis. ut dicitur in eadem glo. vñ co
stodia siue vigilia mūroium exoptur: a qua nullus excus
tur. extra. c. pūmit. nisi sit senex. et de reuocandis. l. si vi
tra. lxx. Et hoc intelligunt Doll. et Ber. quo ad hōies eccle
sie. clerici enī a muneribus non sunt auocandi. de lxxxvij. c.
fi. et c. de epi. et cle. quīq. nisi forte tāta necessitas immet
q. de pcepto epi aliud fiat. extra de re. lū. qd nō est licitū. hoc
aut p. laici nullatenus pōscernat. extra de consil. ec. fm Doll.
Mō tenent enā clerici ad munera mandanda ordinaria realia ra
tōne possessiōibz que sunt pure ecclesiasticę: nec enā rōne mū
si. i. tōno: que debet omnino esse libera. et q. sit mēno extra d
cen. c. j. Et dicitur maritus fm vulgare italie quāto terre
que sufficiat duobus bobus ad laborandū i. anno ut dī ibidē
in glo. Tenent aut rōne alijs possessiōibz que cōstū i. ca
stria et vill. pūpīs et hmoi: nisi sup hoc a pūcipe obmūnerit
libertatē. hoc pbanē. xxiij. q. viij. s. ecclesie qd nihilominus fm
canonū tributa. extra de cen. c. j. vñ fm Doll. aut ecclesia ali
vendat aut soluat: aut incidit in cōmissum. et c. de epi. et deri
l. si quēq. et de exac. et tribu. si diuā domus. l. i. p. Alij dicūt
q. non committit sed loco pūpioris retinere potest: tōne
tributa sūt sacra factum. sic intelligunt dictam. l. si vñ. que
hoc inuunt. Alij vñ dicunt q. hoc lex intelligit de tōno in
gial. q. in rebus ecclesiasticis nulla sollicitudo trāsactōis. i.
pūmissio significat. et c. de fa. sanc. ecc. placet. vñ de clerico
vel abbas vasallus regio d. dñm suū selloniam cōmiserit: eo
vixit ad regē feudū pūnet. sed eo mortuo rex illud opū
cessu restituere debet: ut p. in l. de feudis. re. caput. l. cō
radi regio. c. si clericus vel epus. Et est rō q. veluti pōne
et xvj. q. vi. si episcopum. Et si epus vel abbas tenet vñ
magna feudū ab aliquo pūcipe: et ei cōsuevit certo mō serui
re: debet ei suū seruitium eo modo quo debet exhibere. vñ
i. hoc casu licet nō tenet in cōualcans psonaliter ire. ar. xij
q. viij. s. j. vñ si mittere fm q. est solūm. aut nō tenet bo
neficium. ar. extra de pben. cum fm. et c. extirpandum. Et
hoc intelligo si sit bellum iustum. sed si sit iniustum. non tū
ppter hoc q. nō mūt in casu tali potest feudo pūari. ar. et
de pūsum. c. fi. et de consue. c. fi. faciet enā inde hōmies
si cōsuevit sit: quicquid feudi cōsuevit requirit pōtia
bit. extra de iur. i. mūno. Et quicquid est expensum in iur
re. extra de p. s. j. c. si ubi. nōo ecclesias. Alio si libertatē p
dñm pūscripsit: tuendus i. sua libertate erit. Et hoc si pū
pium sit bona fide. alio curius ipō non obstat. extra de p
scrip. vigilanti. hoc Doll. Non tenet tamen solvere mūno
supendicium. i. tributum de nouo cōstitutum: quod fugat
mente libertate imponitur tñ ab impatore: licet sit mūno
dinarium reale. xvj. q. j. c. placet. i. glo. et c. de supendico
l. j. et ij. Ad munera autem ordinaria si respiciat tñ vñ
tem pnapio nō tenent clerici de possessiōibus ecclesiasticis.
nec enā de alijs possessiōibus: nisi forte sub tali pacto p
te sint eo. q. cum pūcipe coronatur vel maritat filium suū
vel filium suū facit militem: teneatur talis ecclesia p. alio
nto sibi dāno expensas facere in toto. vel in pte vel aliq.
hūiusmodi. si aut respiciat vtilitatē cōmune: nō laicorū
sic enā non tenentur vñlo modo. Et vñ respiciat vtilitatē
cōmune laicorū simul et clericorū: ut illa que dant
pro refectione pontū vel viarū vel pro defensione fidei
vel regni. tunc Richardus quolibet. ij. q. xxx. ar. iij. dīstī
guit. quia aut facilitatō cōmū ad hoc sufficiat: tñ clerici
ci non tenent. Aut non sufficiat. et sic adhuc dīstīguo. quia
aut requirunt cōsiliū clericorū super negotijs illis. aut
non: si non requirunt et requiri possunt sine detrimento no
gociorū: videtur aliquibus q. pūcipe vel cōsules cūta
no pūdicant sibi q. ad mūno q. clerici p. talibus opibus
exhibere teberēt. q. videtur clericos continere: et bonores
eis tribuere non impendere: cū sint laici dignosco. Et fm

iura non sunt et iura sua seruanda: q' ius violat alienius extra
te paulo. dilecti filij. in extra q' glo. a. xxv. q. ij. sic cece. az.
ad hoc extra de nu. pen. c. j. Si autem requiritur aut cōsen-
tunt: tunc tenentur soluere partem suam. p'p'one seruati-
ta. aut non consentiunt q' talia opera fiant. et tunc aut im-
minet necessitas faciendi: aut non. si non. quia forte vie sunt
fatis bone: t' pons est sans sufficiens: cūcō tamē volūt emē-
dare: t' sic non tenentur soluere. quia si ego t' tu habem' vna
comuniū cōmuniē. t' tu vis eam meliorare faciendo ibi turum
t' ego non consentio: si facias eam ego non teneo: aliquid sol-
uere. Si autem imminet necessitas: vt quia pons est destruc-
tus: t' vie sunt tales q' necessitas clericis ad ciuitatem con-
mode ferri non possunt: tunc si cūcō faciunt talia reparari
cum expensis proportionatis operibus ipsis et facultatibus
clericorum. clerici tenentur soluere partem suam saltem de
possessibilibus illis in quibus portio leuitica non consistit.
contenens emē est communes expensas eorum fieri: quorum
vtilitas est communis. ff. ad l. rodiam. de iactu. l. j. c. de
sacrosan. ec. ad instructiones. vbi expresse habetur q' clerici te-
nent' p' parte expensar' que sunt pro talibus operibus. Plac-
cet etiam aliquibus q' tenentur etiam ratione foris leuitice.
Nec obstat fm cōs. (vt videtur) quod dicitur extra de cen. c.
j. vbi dicitur q' rōe talis parnis non tenent' ad aliqd' officiū
nisi ecclesiasticum. quia in soluendo partē suam p' re sibi vni-
li t' necessaria non tenent' alij: sed sibiipsis: t' hoc tenent' le-
gisse. hoc tamen aliquibus canonistis nō placet. vñ. xvj. q. j. c.
placet. dicit glo. ecclesiam non teneri ad constructiōem por-
tuum vel muros: in quicquid lex dicit. Sed fm alios cū lex
illa. t' necessaria non tenent' expresse reuocata: t' iura
iuribus debent concordare. videtur q' dicta glo. t' iura q'
videntur contradicere illi legi sic debent exponi q' non repu-
gnent ei. vñ debent intelligi in alijs casibus in quibus dictū
est i distinguendo. q' in illis non tenent' soluere clericis. videt'
enī rationabile q' clerici multi diuites nō teneant soluere pro
ope et quo p'ouent eis vtilitas magna. t' paup'uli layci te-
neantur: quibus p'ouent inde parua vtilitas. vbi tamen a-
liques essent multi diuites: t' clerici minus paup'es rationabile est
q' a clericis aut nihil aut ita parum accipere q' nō grauaret'
Sed quomōdō cogi p'nt soluē munera ad que tenent' Rñ?
clerici aut vltra possessiones pure ecclesiasticas t' manus ha-
bent possessiones alias: vt forte parum moniales: que p'mone
eorum ad laycos reuertent'. vel etiam possessiones q' ecclesijs
p'p'uo sunt concessę. aut nō habet. Si hñt tunc p' iudicē se-
cularē possunt cogi soluere illud quod tenent' i casib' sup'
dictis. q' hoc non esset actio p'onalis: sed real'. Tūc enī obli-
gatio aut sequit' possessionē: aut p'sonas g'ra possessionis. vñ
cum ille possessiones nō sunt exemptę a iurisdictione dñor' epa-
lū: dñi p'nt ibi ponere manū vt soluāt debitum quod sequit'
possessionem: aut possessionem g'ra possessionis: si possessor sit
rebellis in soluendo. Si autem non habet possessiones alias
tunc si te illis tenent' in aliquo casu soluere: non video quō
possint a iudice seculari directe cogi ad soluendū coactione ius-
ficiant. q' nec p'sone clericorum nec predictę possessiones sunt
in iurisdictione laycorum: sed sunt omnino libere. extra de cē.
ca. j. Et non est rationabile q' aliquis cogatur a nō suo iudi-
ce. extra de fo. compe. c. ij. t. c. si quis contra. debet ergo cōsu-
les ad ordinariū recurrere: q' debet clericū illū ad soluendū
cogere: qui si nolit ad papam recurrere. vel si nolit hoc facere
q' forte non posset hoc comedere: licet non possint clericos di-
recte cogere sufficienti coactione: possunt tamen (vt aliqui vo-
lunt) eos indirecte vehementer inducere. f. ponendo assisum
sup' venalia cōia clericis t' laycis. hoc tamen faciendū sine frau-
te seruati p'p'one. hoc enim faciendū clericis non cogent' suf-
ficiant coactione. quia non tenentur illa emere. vehementer ta-
men inducuntur. quia damnum magnum incurrerent si nō
em'ent. Et quia illa venalia p'pter assisum venduntur cari-
us. sequitur q' clerici illud indirecte soluiūt: quod directe sol-
uere tenebantur. Verbigra. ante assisum tabernarius quar-
tam vinū non poterat vendere nisi pro q'mor' denarijs. t' mo-
do conceditur ei q' eam vendere possit pro. v. ita q' ille vnus
denarius sit cōmunitas pro refectione pontium t' viarum et
consilium. hoc de questione ista sunt dicta sine p'uidio q'

temeraria assertione. Et si quid hic est minus bñ dictum a pi-
nonibus corrigatur. hoc omnia que i. ij. t. ij. ar. huculq' po-
nunt dicit Rich. quolibet. ij. q. xxx. o. Et sup'dictis p'z. q'
o's ecclesie sunt immunes a munerib' exordiaris q'cūq' sint
illa enā sup'dicta. Excepit tñ aliq' morte legiste ea q' p'nt
ad p'ntatē: vt refectiones pontium vel viar' eo mō p'pue q' dicitur
est. s. vel ad publicā vtilitatē. f. cum felix emboia vel impa-
to: transit. vt p'z. c. de sa. fan. ec. placet. l. iubemus. Dostē.
Vo putat q' etiam a talibus sunt immunes respectu laycorum
vt in aut. de ec. n. §. ad hoc sancimus. t' vt nulli iudi. §. nulli
Vo liceat. Et hoc dicit exp'ius lex frederici. ad tecus. §.
Item nulla inquit cōmunitas vel p'sona publica vel priuata
collectas: siue exactiones angarias vel perangarias ecclesie:
alijsq' p'is locis imponat aut inuadere ecclesiastica bona p'p'
sumat. quod si fecerit: t' requisit' ab ecclesia vel imperio emē
dare contempserint: triplicem refundant. t' nihilominus ban-
no impiali subiaceat. Et p' enā p' reb' ecclesie sue nullā mo-
lestiam patiat: qui cōtrauenit duplicem restituat. in aut. de
sanctis. epi. §. spo. mularum. collatōe. ix. p. que omnia iura anti-
qua que p'dicere vident' corrigunt'. Nec autem sunt vera ni-
si aliud a p'ncipe mandet. Si enī tales exactiones sunt autē
principio: tenent' eas soluere clerici rōne feudorum q' tenet' i
mediate ab eo. vel a comite vel marchione sub eo. Nec obstat
illud cē. e. vt minus. q' illud nō imponit legē impatori. nec
hoc papa facere debet. cē de iudicijs. nouit. Sicut enī ad ipa-
tozē nihil de rebus. extra de rebus. ma. sic ad papā nihil d'
feudis: nisi rōne violētie vel p'ci. vt dē i. c. nouit. P'nt enā
intelligi illud. c. cē. e. nouimus. t. c. aduersus. i. bonis p'p'is
monialibus: non de feudilibus. in quibus enā clerici sunt
p'ilegati: nisi sint mercatores. cē de vi. t' ho. de. c. fi. Nec
inuenitur aliqd'. c. imponēdo i feudilib' legē impatori: vel le-
gi. §. tñ inferioribus. §. si inferior: impatore petat a clericis al-
quid ieritū vel extraordinariū: hoc faciet autē impatori vlt'
pape. al' o' exco'matus erit si ingerat violentiā. cē. c. aduersus
ist' i quadruplū restituere cogit qd' accepit. c. d' exco. mu.
placet. l. i. Sed quid si sine violētia dñs laycus egēs per-
tat ab ecclesia vel clerico vasallo suo: Rñdet Dostē. q' tenet'
ei dare. q' cum teneatur cuiuslibet i necessitate subuenire: mul-
to fortius illi. debet tamē inde scriptura fieri q' nō ex debito s'
gratis daf' ne sibi i sum' p'uidet'. Nec obstat illud. c. aduer-
sus. q' intelligit qñ violētē patit'. Et q' vna ciuitas de
bitis sit grauata t' liberat' p'sules q' modus exp. dñor' t' in
alio: soluendi illa debita est q' fiat quoddā assisus sup' ven-
alia hoc mō. f. q' vendens sextarium vinū soluāt denariū cō-
tari in adiutorium solutōis debitorū eius. t' sic te alijs ven-
alibus p'p'ortōe seruata. modo querit' vñ eis liceat hoc facere
cū ex hoc facto sequat' q' clerici emāt venalia cariora. t' sic in
directe inuadit ad solutōnem cōtatis debitorum cū tñ nihil
soluere teneant'. Rñdeo debita illa aut sunt cōtracta. p'p' ex-
cessum t' abusum cōsulū. t' tunc nō licet eis assisum sup' ve-
nalia ponē: s' p'p'is sumptibus debent illa debita soluere. Aut
p'pter cōem vtilitatē tam laycor' q' clericorum: t' sic licet eis.
Aut p'pter vtilitatē cōem laycor' directe non autem clericorum
nisi indirecte scz in q'm tempore p'sp'entis cuius quā-
toq' redundat in vtilitatē clericorū: t' tunc distinguo. quia
aut hoc faciūt aio iniuriā clericis vt sic ab eis pecunias ex-
torqueant: quā aliter hñe nō poterant. et sic nō licet. Aut nō
aio iniuriā. quia etiam si non essent aliqui clerici qui al-
quid em'ent: nihilominus hoc fecissent. t' sic licet eis seruati-
co moderamine p' comparatōem ad necessitatē cōtatis: ita tamē
q' fiat auctoritate dñi temporalis. Et enā obseruata p'p'ortione
scz q' p'p'ortionaliter: loquēdo nō ponāt magis assisum sup' ea
q' sepius emunt' a clericis: q' sup' ea q' a laycis. Nec mar' sup'
ea que sepius emunt' ab extraneis: q' sup' ea q' a ciuib'us. Nec
maius sup' ea que sepius emunt' a paup'ibus: q' sup' ea que
a diuinibus. al' o' non licet. Si ergo ponatur assisum p'edi-
cto modo clericis vt videt' non poterunt iuste conqueri: ma-
xime cū nō cogant' emere in ciuitate ista: cum emere possent i
alia: licet non ita p'mode. Et hoc p'bart p'nt p' casus legis qui
habet. ff. de no. ope. nū. Et ideo hoc Ric. q' lib. 2. y. q. xx. ar.
vj. casu. j. Quid si eccl'ie māsus q' vt dicit' ē. s. t' hñ cē de
cen. c. j. omnimode debet esse liber p'mo tributarius fuit. q'

ecclesia alia inde decimas percipiat? Rñdeo. Alianus dixit qd manifestus ille fanone ecclesie liberatur a tributo. et ad hoc inducitur illud. xxiij. q. vii. fm canonici. Alia vo pda data ecclesie sic nō liberat a tributo. vt p3 e3 de c. j. S3 Ber. dñe ibi dñm qd ecclesia qd percipiat pns ibide decimas nō d3 ppter hoc pñari iure suo. xvi. q. j. ecclesie annuq. nisi forte na modu cu ledorē qd defacili pen possit. Et tale tributu pñat dñi ecclesie altitū seru. nū ad qd ecclesia tenet. vt p3 ibide.

Ira qñā quod ē inqñā t ad quos t ad qd emu. nā ecclesie t amiterij extēdit. Scñdū qd extēditur plus vel minus fm qd ecclesia habet diuersas emunitates. Pñmo qd in ecclesia t amiterio secularia placita nō sunt tractanda. possunt tñ ibi tractari ecclesiastica. c. e. ca. j. t. c. cū ecclesia. t. ij. q. ij. ca. vii. t. vj. e. dec. S. ois i eis ēst nihilominus pcessus iudicium seculari ibi habui. t spā luer sequente ibidem plate nullatenus tenent. vt p3 in ca. vii. cum. S. ordinarij. Secus autem est de causis ecclesiasticis. vt dictum est. t ar. extra de appel. qua fronte rē. Scñd crgo si alteri vel vtrig parti sit ingressus ecclesie interdū? Rñ dñt Ber. extra co. ecclesia. b. qd nihilominus possunt ecclesiā intrare. quia interdictum non extenditur ad hunc casum ar. extra de consti. crimen. t. de eccle. edi. tua nos. Vel tunc ēst ecclesiā cā tractet? vt interdictum seruatur. non est cñi ppter pñu3 vt ibi tractet de necessitate sed de honestate: vt forte ppter loci reuerentiā magis a pñu3 t mendacijs caneat. hec Ber. Itēz prohibet ne in ecclesijs t amiterijs fiant sediti ones conclamationes impetus vniuersitatis: t quarumlibet societatum: contentionēs t publica plamētia negociandēs t pcepte nundinaz ac forā cuiuscunqz tumultus. vt p3 extra co. decet. Item supra ecclesiam non debet aliquis sepeliri nisi sint epi vel abbates vltimū pñessu aut fideles layci. xij. q. ij. nullus. Et intelligunt qdam hoc de layco fidelē. sc3 p quez miracula tñunt a fidei virtute. Aliqui vo de quolibet fidelē i terro qd fides eius t bonitas fuerit manifesta. Scñd autem Docti. intelligitur de quolibet fidelē in dignitate constituto vt comite. rege. imperatore. t sic d factu seruatur. De sancto vo quicunqz sit ille nullus dubitat in quoz sepulchro nulla persona pñata debet poni. c. de sacrosan. ecc. l. ij. Hanc tamen aliqui aliter intelligunt sc3 qd layci morari non debent cum clerico intra chorū: quod est ver. extra de vi. t do. cle. ca. j. Item non debet ecclesia incastellari nec i pugnacula edificari vt ibidem fiat guerra: vel ibi recipiā qd iacuit guerrā: t pcepte pñedones: licet auctoritate epi possit hoc fieri ibi ad ipso imminente iusta necessitate: puta ppter mēti paganoz rñ. scñcoz. piratoz t latronū. t p refendēdo iure ecclesie cū forte non inueniatur locus ad hoc ita apñs. Et in his casib3 t similib3 non tñ clerici ibi refugium habebunt: sed etiam layci innocentes: t fidem t ius ecclesiasticum t f. nēdēs: ita tamen qd cessante necessitate incastellatō cesset. ar. c. x. de custo. cu. relinqui. t. dñ. xlij. c. penul. t. vii. t extra de eb. fer. de concilio. S. penul. t. pcedenti. Item layci nō debent ab ecclesia violentum hospitium tanq3 ex debito exigere. non autem debet eis negari si petant hoc sibi fieri ex charitate. c. e. c. j. t. de pñe. de monachio. t. di. xlij. quiescant. Scñd si totius aliqua vel possessio perueniat ad ecclesiam que t nēc albergi facere certū t certo modo? Rñdeo ecclesia tenet. qd hoc est seruatiū certum. ar. c. j. de dec. de terro. t. ca. dilecti. Itē intra ecclesiam vel amiterium non debent suppellectilia poni: nec aliqua violentia cōmū: quod ostenditur vlt3 ad quadragesimā passus. si sit ecclesia maior sc3 minor. vel vi. q. ad. xij. si sit minor: vt capella. xviij. q. iij. si ē anniq3. fra. terminatus. muro. Capelle tñ qd sunt intra ambitū muroz sc3 ciuitatis castri vel ville: nō ponit fm Doct. i hoc. xij. possunt obseruare. xviij. q. iij. quidq3. Et hoc ergo aliqd maleficū et delinqdēs vel aliud ad ecclesiā pñugeno si intra ambitū se recepit: ecclesia cum debet saluare. xxiij. q. v. reos. Nec ē mñū nam ad stramam pñecū vbi3 suspēdo lex saluat. ff. de offi. p. fecu. vbi3. l. j. S. j. Ad eundem aut maior ē distinguendum est qd fugiens ad ecclesiam aut est seruus: t tunc vel venit sine armis. sc3 vt seruus totum se subtrahat t tunc redditur domino: pñus tamen iuramento de eius impunitate clerico pñito. c. j. inter alia. Aut cū armis: t tñ exprobat pñus.

Scñd his qui consili ad eccle. si seruus. Aut est iudex qd pñ ano obligatur: t nō recipitur: t nec tñ bñta reddiderit vñ uersa. vt patet ibidem. l. j. Aut est liber xpianus. t nō am cō fugit vñla vitare linguam vbi ciuilitate conueniebatur: et nō recipitur. Nec est exquo est intra fines ecclesie respiciendus iudex. Et pñ p se vel p alium se defendere sicut elegit. al3 contra eum proceditur: t bona eius siqua habet tñtrabunt: t sic ecclesia hunc reddere tenet. quilibet etiam de ecclesia rare tenetur qd non est confusus rex suorum. quod totus traditur ibidem. l. pñi. S. j. t. se. Si vo malefici cōmū aut tñtra ecclesiā vel pñtendēs p eam liberari al3 nō pñssunt: puta occidit hominē t amiterio ppe ecclesiā: t pñus miram cā: t talē ecclesia non defendit. c. e. c. fi. Et sic intelligi pñt aut. de man. pñ. S. sed nec. col. iij. vbi exprobat homicidas. adulteros. raptos. virginiū. Alij dicunt vt Doct. t Ber. c. e. inter alia. qd illud autē. corrigē p. c. c. x. inter alia. raptos ēst virginiū ecclesia defendit. xxiij. q. j. de raptobus. Et hoc dñt cōter magistri. sed illud intelligi pñt vt dictum qñ rapuisset ppe ecclesiam. t sic loquit illud autē. Ber. aut intelligit qñ vlt3 venit t inferebat: et iō ad ecclesiā fugit intelligit enā illud autē. quādo vult matrimoniu cōtrahere. al3 p3 e3 de raptobus ca. iij. Et sic est pñpñi leges cā canonibus pñedat. De mēte tñ canonis fulari vñt opt. ois magistros qñm ad adulterum t raptorem virginiū fm qd i. c. l. gunt grosso modulo. qd intellectus eop magis conuenit pñtan. Sed Diego. multu sonet qd dixi. Si aut longe ab ecclesia crimen enome cōmū: puta qd publicus laro est qd quolibet de iudicari potest. c. de ferio. pñnāz. qui etiam impune occiditur. c. quādo licet vñmāz. l. j. t. ij. xxiij. q. v. cum bemo. t hoc si sit nocturnus. nō autē si diurnus nisi se telo defendat. c. de homicido. ca. j. Talis non defendit. vñ de tali potest intelligi quod dñt exodi. xxiij. si quis p indultu em occidit proximum suum: t p infidias ad alium mo tñd las cum vi morat. extra de hem. ca. j. Scñd est si sit agrovum vastator: sine cōbustoz: qui de nocte cōbustur leges vñnoz. m. talis cñ non defenditur. extra co. inter alia. S. et hoc verum est. Alio aut quāntūqz enome crīmē cōmū: rectores ecclesie debent ei saluare viā t mēbra idonea capone recepta. ar. extra de re. spo. ex transmissa. Et hoc nō tñ iuratoria. xviij. q. iij. idem statimū. sed etiam fideiussoria t penali: si iuratur qd iō qui peti cū nō seruet iuramentum ar. l. c. ex transmissa. Sup hoc aut qd inque fecit: al3 lego tunc puniendus. extra co. inter alia. S. liber. Et nō qd qñ malefici est i ecclesia: nō est inde vñdēter eiciendus: nec de trahendus: nec pñstringendus: nec requies: nec vñs: nec vñcualia negāda. c. pñ. rñso. j. t. S. j. Et si qd antepñno rit facere: sciat se lese maleficio iuratus crimine. t sic vñs supplicio pñiet. Itā aut libertas nō habet tñ intra ecclesiā: sed enā cñ mīro. xxiij. passus vt ad vñm regredi nē exo at ad tñba loca. xviij. q. iij. dñmū. licet hoc emunitas bo die de facto sit i lo cō qd plurib3 vñrpati. S3 qñ magis exipñt duo supdicti qd maleficioz alij: Rñd Ber. c. e. ca. h. i. sum. glo. vii. qd forte sunt deteriores. qd plurimū mēti d los pñmri qd alios cū plurib3 excoget nocere. xxiij. q. iij. i iusta. Scñd si qd pñmrat furū i ecclesia: nūq3 defendit: t videt qd nō. qd fm Aug. Mēo ad supplicatū ibi dñ adimū vbi facitūqz pñmrat. xviij. q. iij. frater. t coepo. S3 Doct. dñ pñi. qd tñ duo gnā homi exopunt sc3 laro publicus t pñno: agrov necurū. c. e. co. inter alia. Et ecclesijs t pñno ecclesiasticis scitas ignoscendi gloriam tñdēt. c. de epi. et ele. si qd i hoc genio. hoc tñ lex fm Doct. potius facit pñcum ibi iuria pñmri mōdē: licet etiam non petat. Nec negat qñ agē pñit t petere: imo hoc concedit. c. de iur. iur. ar. cem. Et i canonē peti pñt qd iusticia fiat: licet sciam qd ho tr non possit sine sanguis effusione. vt habui ē. n. n. pñ. fore. extra fm Doct. t etiam Ber. qui committit furus. vt aliud crimen in ecclesia vel amiterio non defenditur. Et tñ bñs loquunt extra co. ca. h. qñ vo extra defendit. excoz iñ illis duob3 si quibus dñt. c. inter alia. hoc enā dñ Ber. extra co. c. fi. Sed nūq3 pñlegium hoc habet ecclesia i terditā: Rñdeo qd sic. hoc enim reuerentia debetur eo qui nō reliquit: nec ecclesia eius. vñd si tñe culpa sua mīdēt

ecclesia non est ppter hoc violanda. hec Doff. & Doff. Quid si ecclesia non sit consecrata? Rñdeo nihilominus est privilegiata. extra co. ecclesia. & extra de conse. ca. si. Quid de ecclesia in qua nondum sunt divina officia celebrata? Rñ: fm Ber. extra co. ecclesie. videt qd nō gaudeat privilegio immunitatis pñere. qd nondum videt plene divinis obsequiis celebrata. unde non diceret sacrilegium ibi pñiri. aspici tamē deberet si aliquid turpe ibi factum fuisset: anteq̃ ibi celebraretur hec Ber. Quid d' oratorio priuatoium? Rñdeo qd nō habet hanc immunitatem. hec Doff. & Doff. Sed cū ecclesia saluet fugientem ad se vt dictum est. quare etiam non facit corpus Christi. Nam & si damnatus ad mortem recipiat corpus Christi: nihilominus occiditur: licet Doff. putet rationabiliter illa vie iusticiam differendā. Et sic intelligit illud. xij. q. ij. ca. si. & ar. ff. d. pe. pñatio. Rñ: fm Du. Rñ huius ē. qd ecclesia est sic privilegiata: non autem corpus Christi. Scdm autem Doff. potest dici qd fugiens ad ecclesiam ad eam liber veniat. & ideo rationabile est qd ecclesia cum in illa libertate refugiat in qua ipsum inuenit. Corpus autem Christi datur dñco in carcerem. ideo libertatem quam in eo nō inuenit nō de fedit: s' euz captiuitate relinquit. Quid ergo si quis ad ecclesiam fugiens pñibz referat. corpus Christi obuiet: & ei ad heret? Respōdeo: fm Doff. ecclesia talem saluabit: licet hoc nō expmāet iure. Et hinc debet quilibet fidelis scire. si emi statim pñet saluati. vt dictum est supra. multo magis corpus Christi. Nec obstat quod Aug. dicit qd hoc privilegium est ecclesie nō aut corporis Christi. fatetor emi qd privilegium vnius pñone nō extenditur ad alium priuatum. quia nemo debet sibi hoc auctoritate pñia vsurpare. vt dicitur de pñile. sane. potro cū pñu ad privilegium ad vi honoris & ecclesie reuerentia pcedatur de mēte iuris est fm Doff. vt vbi est maior rō nullifortē pñedat & creaturā dño ponas qd creature i hñdō referat. Quid de pñigētibz ad palatium epi: nuqd referendū fm formā sup̃ dictā? Rñ: qd sic. xvij. q. iij. ad cōstatum. Et dicit Inno. sup. c. inter alia. qd hoc intelligit qdā simpliciter. alij qd palatium est iuxta ecclesiā. ar. di. xij. epua. Tres rustici nō pñt eius rura referre: & al' s' se manifestare. c. eo. c. ij. qd intellige fm glo. de ascriptio glebe. c. de iudeis. multos. Itē quibz potest ius regulariter ecclesie relinquere. ptra qd nulli pñat ut episcopi machinationes diuersas. Et ideo contra hñdō inuenitur concilium generale. extra de rebus ec. non alie. cūz laycas. ibi. Sed & de mortuariis c. i. p. aia relictus. de quibz alij statuerunt qd ecclesia infra annū & dies distrabat: al' p pñia auctoritate occupant relicta p legē. c. de sa. fan. ec. gnā h. & i. iudicium. vbi dicit qd cūlibz licet res suas pñmoniales i toto vel i pte causa mortis: vel iure institutis. v' quocūqz alio mō ecclesie relinquere: vel inter viuos donare. Nec oportet qd donatō tal' infirmetur vt p' ibidē. l. illud. Itē trāfietur dominiū rei i ecclesiā solo pacto. i. sola nuda pmissioe si ne solennitate stipulationis & traditiois: cū l' alijs pñone sit ne cessaria traditio corpalis. c. de sacrosanc. ec. vt inter diuinū Et est idē fm Rñd. quādo dāt aliqd ecclesiastice pñone inuētu ecclesie. Itē quicquid fuerit emptū de pecunia alicui ecclesie reuerti debet ad eā. xij. q. iij. c. j. & q. v. fixum. Et itaz si illam emptor furatus esset vel rapuisset: vel depositus habuisset. & hoc siue emptū sit noie ecclesie: siue noie alieno. c. de pecu. cler. c. j. & c. inquirēdi.

Itē sextū qd ē de studiis qñē vñ ipsa possint ecclesie donari vel legari. Et videt qd nō. qd nō licet ea v' tere vel pñozare: nec p aia iudicare nec qquo mō alienare: pter vñ voluntatē. vt p' i l' i. s'eu. nō al' s' sine pñen su maiors dñi. imperialm. s. habito. Rñ: si studiū sit de camera dñi dātū ad tempus: tunc locus habet lex pñicia & similes: cum nō sit pñemū nec heres succedat. de tali enā loquitur c. de dona. inter vi. & vxo. s. nup. idem etiam dicendū est de fundo pñonali. qd nā fundi pñonali hoc nō patet. ar. c. d' offi. de. qñ. Si autē fundi sit pñemū & reale siue pñemū: & cōfucti ferunt p aliu: tunc ē s'ere vñqz. tūc locū habz sup̃dicta lex generalis. & similes. & i tali succedet filiū enā si sit religiosus. vt dicitur in aut. de sancti. epi. s. nulla. coll. ix. Antiquū ergo studiū quod ē patrimoniu potest dari: nisi cōtraria pñetur de repugnate: licet aliud sit in nouo. c. de sen. c. ij. Itē ē tñ p

permittendū fm Doff. qd libri antiq nō hñt i illa lege imperiali istā clausulā. s. p aia iudicare. vñ vel illō verbū remoue v' intellige qd est pñonale vel temporale. vt sup̃dictum est. vel enā qñ sit i fraudem. vt cū aliquis vasallus pñet se conueniri ab ecclesia corā ecclesiastico iudice & confuctē se vel pñecetores suos damna magis reddisse ecclesie. & hoc cōfiteet i fraudem: cum tñ filij hoc nō pñeant unde i restitutiōem pñonūz dat ei quicquid habet: recto sibi vsufructu ad vitam suaz. & de his omnibus facit libellū dicens. ego iudico hic aiam meā vt vñem extremū iudiciū. Tante colludēs nō pōt p aia seu dñi iudicare. qd ois collusio reprobat. c. de collu. de. clerici. Non est emi credendum qd rectores ecclesiarū qui interfuert qñ lex illa. s. impalem facta fuit ptra se sustinuerunt eā fieri nec impator privilegia que spōe tederat auferre poterat: est papa ea approbauerat. xvij. q. ij. c. j. & ij. & c. privilegia. & c. de pñi. ecclesia s'ere. Marie. Scdm m qd studiū trāsit cum onē suo. c. de dñi. ut vi. & vxo. s. nup. & ecclesia cui studiū donat vel legat subire debet oneratiōe studiū qd subeant alij.

Itē septimū quod est de pena violantiū omniūqz ecclesiasticū est sciendū fm Doff. qd fm cañ. violator ē excoicandus. xvij. q. iij. odo ecclesie. & di. xvij. nulli si qd dñcepo. & effractor & incedarius ecclesie sunt excoicati ipso iure. xj. q. iij. canonica. & c. de rapto. l. i. s' sen. ex. conquesti. Sed & pena triū librarū argenti excoicant ipsonē. xvij. q. iij. qd qz inuēus. & damni nouice cōponat. vt ibidē sequit. Itē si qd seruū fugitiōē ad ecclesiā inde violēt excoicentur fērtos solidos componat. vt. e. q. si qd pñmar. Quid vñ epim a sede expulerit vel comprehenderit: vel in cum manus violentas iniecit: est excoicatus et oia bona eius cathedrali ecclesie applicant. xvij. q. iij. si quis dñcepo. & ac cedit. & extra de pena. in quibzdam. Rapientes vñ res ecclesie non sunt ipso iure excoicati. c. de foro cōpe. pñtus. fm Doff. nisi occasiōe excoicatiōis vel talie. c. de co. nō min. & de quo vide. j. lib. v. q. iij. casu. & Scdm autem leges quicūqz fugientes ad ecclesiā subducit: armine lese maiestatis teneatur. c. de his qd confu. ad ec. l. ij. Quid vñ i ecclesia vel in alio loco venerabili seditionem vel clamorem vel tumultum fecerit vel in qualibet ciuitate vel vico conuenticulū collegit vel colligere attemptauerit: vñio sup̃plico subiacet. vt dicitur ibidem. l. renunciamus. Item si quis personā ecclesiasticā ter requisitus iusticiam contigauerit: iurisdictionem perdit. vt patet extra de foro competenti. cum sit generale. Item iurisdictione secularis qui vult personam ecclesiasticā ad soluendū rebita cogere: per ecclesiasticū iudicem ordinariū loca debet ecclesiastica censura cogi resistere. l. de. de fo. compe. seculares. Item violatores privilegiorū ecclesiasticū vel dissimulatores pena. v. libras auri afficiūt. c. de epi. & de i. ecclesijs & l. si ecclesie venerabili.

De sepulchris.

Titulus. xxxj.

Ostea cōsiderā

dū ē de sepulchris. Et p' qd ē sepultura: et quid est ius funeris. scdo apud quā ecclesia debet qd sepeliri. tertio de canonica potōne. quarto quibus interdicit sepultura.

Circa pñū sciendū qd sepultura multipliciter dicitur. Qñqz emi dñ locus siue terra in qua sit sepultura. Et si in tali terra nūqz aliquis fuit sepultus: nec al' s' est locus sacer: vt ē cimiteriū pōt licite vendi. quia nemo debet cogi de suo facere bñficiū. x. q. ij. precarie. Et talis locus dñ purus. c. de religiosis et fump. su. locum. Si vñ in tali terra fuit aliqd sepultus de voluntate eius cuius erat: factus ē locus sacer. vt p' ibidem. l. ij. ideo non potest vendi vel obligari. vt patet ibidem. Et de tali terra pōt eligi fm Ber. extra. c. abolēde. vel de terra cimiterij: que dñ religiosa & sacra. licet enā nullus sepultus sit in ea. ar. ff. de rei ven. qd religiosus. & xvij. q. iij. qd qz. Et talis terra vendi nō pōt. xij. q. iij. questa ē. & pñcipi endū. hec Ber. sup. c. abolēde & c. Quidāqz vñ dicit sepultura tumba marmorea et lapidea: et hec potest vendi si sit

pura id est si nullus sit sepultus in ea. si vero aliquis sit sepultus in ea: per hoc facta est locus religiosus. ff. de reli. et sepul. l. i. ij. et l. xij. q. ij. questi. unde non potest videri. Quandoque dicitur officium quod impenditur sepeliendo: hoc etiam vendi non potest: cum clerici ad hoc teneantur. quia habent beneficium ab ecclesia: immo symoniam committunt si quod ibidem accipiunt. extra de symo. non satis. et l. q. j. dictum. Sed tamen non teneant ad hoc ratione beneficii: prout ibidem precavimus acceperunt. quod de suo non tenent hoc facere. xij. q. ij. charuantes. et est eo. abolende. in glo. j. de pscript. officij. Et licet clerici non possint petere. layci tamen possunt cogi pias et laudabiles consuetudines servare: si que ibi fuerint. extra de symo. ad apostoli. c. i. glo. Ber. Nota fin. Inno. extra co. c. abolende. si sit vero aliquod sacrum lapideum vel lignum: per aliquo sepelire non vendi potest: nisi sit factum sacrum per episcopum vel ad hoc specialiter deputatum. extra de reli. to. ad hoc. licet enim aliquis in aliquo loco sit sepultus sine episcopo tamen non credit illum locum esse sacrum fin. canonico: licet secus sit fin. leges. ff. de reli. l. ij. si sit predicta loca sint sacra: vel ad hoc deputata per episcopum ea vendi non licet. ut patet in ca. abolende. Hinc autem iurandi finis non de siue est potestas sepelendi in ecclesia vel in cimiterio ecclesie. Et hoc modo competit ecclesie: et pueris eis ex concessione episcopi. tenetur enim episcopus maioribus ecclesie amittentium quadraginta pedum et milibus. xxx. assignare. competentiam illis ecclesiis quibus hoc ex privilegio est concessum. ut infra patet. Debet autem tale cimiterium assignari quantum ecclesia consecratur. ut patet de cose. dist. j. nemo. xvij. q. iij. sicut antiquitus. quedam autem ecclesie hoc ius non habent: ut capelle que sunt in castris et ciuitatibus in locis artibus ut patet. xij. q. iij. quicunque. in si. Et quibus episcopus cimiterium non concessit. alio modo oportet putare cimiterium quibus in est ius mortuos inferendi. ut patet. ff. de mort. infern. per totum.

Ad hoc nota fin. Inno. sup. c. abolende. q. cimiterium ordinari debet circa ecclesias. xvij. q. iij. sicut antiquitus. Et potest etiam rationi propter seculo: ut est in fracia. Non credit autem quod aliquis loco religioso hospitali vel episcopo possit accedere sepultura: nisi habeat ecclesia. quod cum cimiterium consecratum debeat esse. ut ostenditur in cap. sicut. In loco non consecrato non potest accedere. Item in hoc cimiterio possunt plures ecclesie ius sepeliendi suos parochianos habere. hoc Inno.

Ita secundum quod est apud quam ecclesiam debet de sepeli. Sciendum quod sepeliendus autem est puber aut impuber. si puber potest eligere sepulturam etiam si sit filiusfamilias: et etiam sine consensu patris. et hoc expressum est. l. i. vj. c. licet. Talis igitur. si puber: aut non eligat sepulturam: aut eligat. si non tunc sepeli debet in ecclesia sua parochiali. si in qua diuina audiuit: et sacramenta recepit. est. e. c. j. vel potius in ea apud quam sui maiores sepeli consueverunt ab antiquo: si possit ad eam referri sineiculo. ar. l. vj. co. nec qui. et xij. q. ij. ebron. et est eo. nos insinuat. et c. fraternitatem. Et hoc est verum siue decedat in ciuitate siue in castro vbi domicilium habet: siue in villa rurali ad quam se transiit cum recreatione: vel exercendi ruralia in eadem. Non enim debet sepeli in ecclesia illius ville: sed in ea in qua sepeliret si ibidem decessisset vbi domicilium habet. hoc dico si ad eam sineiculo seiri possit. ut de ibidem. Si autem eligat: debet apud illam ecclesiam sepeli: apud quam elegit etiam si sit minus religiosus quam illa apud quam debet sepeli si non eligat. Et hoc est nunc expressum sup. c. i. q. i. licet aliqui fuerint de hoc controversia magna inter eos. ut patet est. c. fraternitatem. in glo. Ad hoc tamen quod electio teneat duo requirunt. primum est quod ecclesie in qua prefuit aut vixit tunc et ecclesiastica percipit sacramenta: tenetur portio canonici. l. i. vj. c. cum quod. aliter non valeret. quod hoc sub tali conditione concedit. si si portio canonica relinquatur. est eo. c. j. s. j. et statim ibidem sequitur: sub anathemate prohibet: ne aliter eligatur. Unde forte fin. Doct. nisi hoc seruetur possit appellari: et quod liber referretur excoicari. ut patet est eo. ca. j. ex pre. scdm est quod eligat per seipsam bona fide. non autem illicitus vel ex temeritate et contemptu proprii precepti. quod tunc non valet. ar. xx. q. iij. constituit. et extra de conuer. conu. dubium. predictis ergo duobus concurrentibus electio tenebit: alio non fin. Doct. Presumit autem fin. Inno. extra co. sup. c. j. non maliciose sepultura esse

disse si elegerit in ecclesia cathedrali: vel in canonica: vel in loco vbi bonus facit decimas soluendo. ar. xij. q. ij. vbi. vel vbi patronus: vel si eligat in loco privilegiato sup. sepulchro. est. c. i. nra. Et licet sic presumat si tamen prout probaretur: electio non tenet est eo. ex pre. c. i. nra. Sed hoc oia discreto iudice committuntur. Si autem sit impuber: si per se sepultura elegerit: ibi sepeli debet vbi per elegerit vbi talis habet consuetudo. alio de cuius iure moribus vel in parochiali ecclesia sepeli. l. i. vj. c. licet. Et fin. Jo. an. odo sepulture videtur seruandus. ut scy cum suis maioribus sepeliat. l. i. vj. de elec. si quis iusto. s. j. ad hoc. l. i. vj. c. is. q. i. id est fin. Ber. est eo. de vxo. Consuetudo tamen habet fin. Jo. an. quod partes et amici sepeliunt in altera illarum quas voluit.

Sed nunc filius decedens intestatus sepelitur in sepulchro patris: vel in sepulchro aut. patris et aliorum antecessorum suorum: Rideo per vtrique per inuenies. ar. xij. q. ij. s. Joseph. et v. eodra. Sed non autem Jo. an. satis videtur habenda ratio inique sepulture aut. patris et aliorum antecessorum: potius quod patris. et hoc per. c. extra co. c. ij. in fin. et ca. fraternitatem. vbi dicitur patrum aliorumque parentum copulatiue. et l. i. vj. co. cum quis. et casus. per hoc quod ibi de ad antiquo. Vbi tamen vxo: sepeliunt. Rideo cum viro suo si non elegerit sepultura xij. q. ij. vnaqueque. potest tamen eligere vbi vult. extra. c. d. vxo. et si plures habuit viros successiue cum vltimo. l. i. vj. co. is. q. i. Vbi debet viator sepeli: Rideo vbi elegerit si elegerit. alio videtur quod sepeliendus sit apud ecclesiam in parochia mortui si nullo a propria parochia distet: nam quod difficultate et terrore deferretur. ar. extra de eccle. c. ad audiendum. Si autem defuncti sine scire deferri possint: est cum suis parentibus tumulandus. ar. extra co. ca. j. et castitatem tamen. nisi consuetudo appareat fin. Doct. unde nota quod fin. Innocentium extra co. sup. ca. j. viator: est sepeliendus in ecclesia cathedrali. xvj. q. j. ca. j. Et clerici in ecclesia cum sunt clerici: hoc omnia iudice discreto committuntur. Vtriusque legosus possit sibi eligere sepulturam: dicitur Doct. quod sic. sed nunc est expressum quod non. et quod debet apud suum monasterium sepeli: nisi sit adeo inde remotus quod ad illud commode non possit referri. l. i. vj. c. religiosi. Nec obstat illud extra de elec. prela. nemo. et d. prout. ut privilegia. vbi dicitur: quod illi si ante sepulturam eligunt sibi. quia fin. Jo. an. ad no loquuntur de vero religioso. sed de his qui assumuntur in fraternitatem. vel intelliguntur nimis remoti a monasterio suo. Et hoc etiam secundo modo intelligit Inno. in glo. sup. ca. nemo. et Doct. sup. c. per privilegia. Quid si quod eligat sepeli in aliquo monasterio: et facto inde publico instrumentum iuret quod nunquam pueniet. vltimo eligat alibi sepeli nunquam valet electio scda. Rideo legem dicitur quod tenet scda electio non obstat iuramento. ut patet. ff. de pac. inf. gennu. s. si pacifcar. de legibus. non dubium. in si. et xij. q. ij. vj. Canonice vero dicunt quod obstat iuramentum. est de iuramentis. si vo. et xij. q. vj. flagitia. Et has duas positiones tangit breuiter Ray. in eodem articulo. quod licet de iuris rigore siue subtilitate tenetur electio vitiosa. Contrarium tamen credit fin. deum et canonice etiam tenent. Doct. tamen distinguunt sic. scy quod si prima electio loca fuit proprio motu siue per iudicio parochialis ecclesie: cum re loquuntur primo canonice: et ex pura deuotione suum iuramentum firmata tenet nec potest postea variari: nisi ex causa et sic intelligit opinionem canonistay. Et causa autem noua potest iuramentum otia: de qua non cogitant ille qui sepulturam eligunt: tempore quo iurauit potest mutare voluntatem suam et sepulturam. sic intelligit opi. legistarum: et iura per eis leuata ut si mutetur status eius. quod forte factus est episcopus vel religiosus. ar. extra de excep. pastoralis. et enay si mutet status loco. quod scy et mulier et spualiter dissipans. ar. extra de v. sig. ab. bate. l. si. habet enim iuramentum conditiones. vbi habuit est. j. l. i. Si autem electio prima fuit facta ex illecebre: vel ex contemptu iudicium ecclesie: prout cum portio canonice non relinquatur non valet. ut dictum est supra. Nec in hoc casu valet tale per iuramentum nec iuramentum. ut patet extra de pactis. peris. et de re iur. sicut nris. Et sic intelligit leges ad hoc inducias. et aliter non similes. s. quod non valet iuramentum de legem prout. vtrum est i alterius vel etiam publica iuramentum de legem prout. Nec tunc per fraudulenter tales et nouo iure prohibetur i iuramentum

gratuita. sed ex quo sunt facie necessario sunt soluende: et co-
gi debent eas soluere: qui fecerunt ipsas vel heredes eorum.
q's si non soluant maxime oblationes defunctorum iudican-
tur sacrilegi. xij. q. ij. nulli. et homicide. xij. q. ij. qui abstinu-
erunt. et egerunt necearios et infideles. xij. q. ij. q. oblationes. et
duobus. c. se. De tercijs vo oblationibus. f. quondam die Aug.
q. necessario sunt soluende: et q. non soluere d'z excoicare. de co-
se. de. i. ois p'p'anus. et. xvj. q. j. statumus. et. dis. xxij. p'ier
hec. Alij vo intelligunt huc. c. ois. de oblatioe in iura. f. cordis.
vel de oblatioe boni opis: vel esse p'stiti quod ibi d'z. Alia vo
duo intelligunt de oblationibus p'mis vel secundis postq' sunt ius
facere. In hoc m' conueniunt omnes. ut dicunt Ray. et. Bos.
q. si p'byter paup' esset: nec haberet v'n sustentaret: parochi-
anos ad offerendu' subtrahendo diuinu' officiu' cogit possz qd
verum est fm' Ros. auctoritate non sua: sed epi. q' (ut dicit
ap'lo. j. Cor. ix.) Memo cogit suis stipendijs militare. et. d'
symo. cu' sit. L'orarii m' videt d'z. p'x. clericus victu' inde
vestitu' suo artificio: vel agricultura sine officij sui venemto
p'paret. Sed hoc intelligi pot' q' parochiani paupes sibi nec
ei p'uide p'nt. Dost. m' credit q' i tali casu d'z ei epi p'uidere.
xij. q. j. epus. et. de offi. or. inter cetera. v'n pot' p'babilius dicit
fm' Ray. et. Bos. q' si parochiani alicui' ecc'ie p'sueuerunt i
ceris festis offerre: cogi p'nt ad tenenda' p'ia p'suendine: no
a p'sbo subtrahendo officiu': sed ab epi cu' officij e' i h'm'di im-
ploandij. et. de symo. ad apostolicis. Scdm' vo Dost. i p'cipu'
to festis tenet q's offerre: et cogi pot'. maxime cu' hoc sit p'suetu-
to g'nalis. Et hoc est qd d'z de co'se. de. i. si q's. et. c. ois. vbi d'z
ois p'p'anus p'curat ad missaz solens aliqd deo offerre. et me-
moret qd d'z p' ad p'p'os d'z. Non apparebis i conspectu
meo vacu'. Nota q' dicit missaz solens q' dicit vel solennib'
bus solis: in quibus tenet tota missam audire: ut dieb' d'ni-
cis. d' p'se. de. i. missaz. Et id est de alijs solennibus festis. ar.
et. c. ij. t'nef' em' offerre aliqd copale. no em' pot' hoc intel-
ligi de oblatioe interiori: vel bonoz op'ez t'm. q' ad illam tene-
tur q'libet enaz sine missis. ideo statutu' e' q' i dieb' ill' no re-
cipiat aliqd p'sbi parochiani alterius: ne p'p'ia parochia inde
dammificet. cu' i diebus illis offerre teneatur. hoc p'siderari
videt' et. c. d'nicis. Et sic intelligi pot' illud et. de v'su. quito.
i. si. In his ena' casib' p'nt intelligi illa. c. xvj. q. j. statumus.
et. dis. xxij. p'ier hec. hec. Bos. De q'do debet oblatio
nec fieri: R'ideo q' de rebus illicite acquisitis et possessis obla-
tio fieri no pot'. q' (ut d'z Eccl. xxvij.) immolamus ex iniquo
oblatio est maculata. In veteri aut lege i qua figure rei seru-
ebat: quedam p'pter significatorem immunda reputabant: q' of-
ferre non licebat: de quo numero camo erat. alia em' aialia
immunda redimebant: et p'caum eorum offerri poterat. fm' il-
lud L'ent. v'f. si immundus est aial redimet q' obtulerit. Sz
c'mis nec offerebat nec redimebat. cu' q' idolatre cambus vie-
bant i sacrificijs idolorum. tum q' significat rapacitate' de q'
oblatio fieri non potest. Sed hec p'hibito cessat in noua lege: i
qua oia munda reputant. ut d'z ad Titum. j. Et ideo quan-
tum est de se de quolibet licite possessio fieri potest oblatio. per
accidens tamen contingit q' etiam de aliquo possessio non po-
test fieri oblatio: p'ma si vergat in detrimentu' alterius: ut si
aliq's filius offerat illud deo. vnde debet nutrire parentes. qd
dominus improbat. ad Gal. xv. vel p'pter scandalu'. vel p'pter co-
tempnu': vel aliqd aliud huiusmodi. vnde in veteri lege p'hi-
beatur oblatio de mercede p'stuli p'pter immundicia'. Deu-
tro. xxij. non offeres mercedem p'stuli in domo domini tui.
In noua autem lege p'pter scandalu': ne scz ecclesia vide-
atur acceptare si recipiat oblationem de lucro peccati. Et tunc
vo ad illud quod dicitur ad Gal. j. si offeras claudum et la-
gundum nomine malum est. Sciendus q' oblatio talis anima-
lis reddebatur illicita tripliciter. Uno modo ratione eius ad
quod offerebatur. vnde ad Gal. j. Si offeratis accu' ad in-
molandum: no'ne malum est. sacrificia autem oportebat esse
immaculata. Secundo ex contempnu'. vnde subditur ibidem
Eos polluitis nomen meum in eo quod dicitis mensa domi-
ni contaminata est. et quod supponit contempnibile. Tercio
ex voto p'cedenti ex quo obligat ut integrum reddat qd vo-
uerat. vnde subditur ibidem. maledictus dolosus q' habet in
grege suo masculum et votu' facies inuolat reble d'no. Et ce-

tere cause manet in noua lege: quibus cessantibus non est il-
licita. Notandu' autem q' sunt quedam p'sone a quib' eccle-
sia non recipit oblationem in crimine sui testamenti. pri-
mo si sunt ab initium discordantes: et se odientes. nec possunt
ad concordiam reuocari. Secundo si paupes oppugnant siue
pauperum oblatioes offerunt. de his duobus habet di. xc. obla-
tioes. et p' totu'. Tercio si sit raptor obstinatus et inobediens
extra de rapto. sup. eo. Quarto si sit usurarius manifestus. et
usu. q' i omib'. Quinto si sit m'etrix publica. Deut. xxij. no
accipies mercedem p'stuli. Et Isa. no accipies mercedem me-
reticij. Sexto si emuntat ecclesie violant nec emendare ve-
lit. xvij. q. iij. m'ro. Septimo si sit hereticus. credes. reco-
pro. et p'pter hoc denunciat. excoicat. Et id est de re quolibz ex-
coicato publico. et de here. excoicamus. j. §. credes. et. §. sa-
ne clerici. Octauo si sit spore et sine necessitate redapnator ab
heretico. tales em' oblatioes biennio non sunt recipiende: et
am si penitent. ut p' de conse. di. iij. eos. et si qui si l'es inno-
mant: sed p'sbi nri ipso vix discernunt. Ite ius parochiale
cōsistit i hoc: ut parochiani p'nam recipiant a suo parochiali
p'fessore: nisi de licentia eius: vel sui sup'ioris e' recipiat ab alio
de pe. di. vj. placuit. et extra de pe. et re. ois. Ite p'sistit i inu-
terio: et i sacris p'serendis. et alijs officijs celebrandis suis pa-
rochiano que p'p'nt simplicibus p'sb'is. Quis intelligit
esse parochianus alicuius? R'nd: q' domiciliu' habet infra t'm
nos eius: et in eo manet. vnde si transferat ipm erit parochia-
nus illius ecclesie ad qua' transferet. extra. e. c. vlt. Et hoc est
vex si se transferat ex toto: et aio remanet. al' no p'sistunt to-
miliu' sola domus possessio. ff. ad municipales. libet. §. so-
la. Sz et si i diuersis locis eque degit et parochianus vniu's-
q's. ff. ibidem. l. assumptio. §. penl. Et tunc vo cuiuslibz ecc'ie
ad qua' venit parochianus e' intelligit. ff. de iudi. heres absens
Sz et vpo: et illi ecclesie parochiana: cu' v'ir eius. ff. ibid. l.
si fili. hec q'ntu' ad tpalia: sed secus est q'ntu' ad realia. et
mulierib'. i q' loco munera. l. j. li. et. Quod de scholarib'z
R'nd: si de licentia p'ator e' studij alicubi accedunt: parochiani
erunt epi: ad cuius ecclesiam t'cedunt: vbi erunt ibi. ar. ff. de iudi.
si l'og'. §. j. et. l. heres absens. et et de de. no re. relatu'. videt'
m' q' no sint de foro epi: tunc mori ibi fecerit p. r. anos. et.
de incol. l. j. li. et. Videt' aut' Dost. q' lex illa no habeat locu'
i foro ecclesie. q' et si p. xxx. anos staret ibi clericus scholaris
sine licentia epi p'p'ij non fieret de foro alterius. ut p' extra d'
paro. c. significauit. Sz vo cum licentia statim est de foro alio-
rius. et si non p'petuo: tamen ad tempus ex quo hospitij co-
dixit: et explicando suas sarcinulas se i eo recepit. ar. extra
de foro compe. significasti. Et talis scholaris statim et senten-
tius epi: ad quem transit ligatur: cum sit factus iurisdic'tio
eius. extra de sen. ex. a nobis. j. Non tamen cum sine specia-
li licentia poterit ordinare. extra de offi. archidiaconi. signifi-
casti. Et sic fallit illa regula qua' h'eo. et. eo. nullus. Dm' rō
e. q' si no recipit ordines: nec sibi nec alijs p'ndicat: et volun-
tatis est eos recipere. Nec hoc e' voluntate antiqui et p'p'ij p'ie-
lati debet facere. extra de eta. quicis. sed iudicium redditur i
inunum. ff. de ver. obli. iter stipulante. l. j. Et p'ntes pa-
rochiaz p'scribant: R'ideo q' no. quod em' est statutu' est de
non p'scribendis finibus. ut p'z. xvj. q. iij. quicq's. Ad em'
habet locum in epalibus finibus. ut p'z. xvj. q. iij. inter m'co-
ratos. sed ena' i ecclesijs parochialib'. et. eo. c. sup. eo. hec aut'
sunt vera si limites sint p'bat. ut d'z ibidem. sc' est si turbati
suerit et incerti. et. de p'ba. et l'ris. hec Dost.

De prebendis et beneficijs: et qbus. f. conferri debent.
Titulus .xxxij.

De prebendis et beneficijs

dum: et de his de quibus ordinati n'cia sibi
p'nt habere. f. de prebendis et beneficijs eccle-
siasticis: necnon et de decimis et primitijs.
Circa prebendas vo primo queritur qd
sit prebenda. sc'do cui e' p'cedenda. t'cio q'ia b'nificia p'nt p'ferri. q'z
to v'p' aliq's p'la b'nificia: v' ena' p'les ecc'ias p'ochiales v'

personam possit habere. alia vo pueria ad collatōs pbedarū
dumto cā breuitas: et etiā qz magis competunt canonistis.
Curā pñū scilicet qz pbedā dī hic spāter: ius pcedit p
nonē ecclesie pcedit pcedit tanqz vñ d collegio. Et onē ex
canonia. qz ex quo dō bz canonia p pñō bfe bz p pbedā. Ad
ius ergo canonicatus pñet pbedā. et illius i doro: et lo
cus siue vor in capitulo. Vt patet extra co. relatum. potest ta
men quis habere pbedā. i. bñficiū: et tamen nō erit cano
nicus. et ex istis. c. ij. Canonica vo et ius quoddam quod
ex electōne vel institutōne vel receptōe alicuius in canonicū
et in fratrem ontur siue acquirunt: vbi est certus canonicorū
numerus: vel de nouo creatur. vbi nō habetur numerus cer
tus. et extra co. dilectus. §. procurator. §. potest. et se. pbedā
igit pñet censit in fructuum pceptōne. canonica vo in iure
de hoc extra co. consuet. c. i. ad. in glo. Ber. Sed qd intel
ligit noie bñficij? Rñ? noie hoc nō continet rectoria vel pñ
natio. et ex co. cū olim. Et hoc ē ver pñ. Dñst. i. pñctiois ne
trogēt iuri eoz ad quos electō pñet. ar. et de elec. c. i. §. pñ
net pbedā. et c. cū olim. Nec obstat illud et de ver. sig. ma
vbi noie bñficij pñet pbedā i maiora bñficia. qz illud. c.
connet fauor ecclesie a rebis releuande. et ideo dicitur ibi
i hoc casu.

Itē scdm sciendū qz conferenda est pbedā persone
idonee. In hac autē idoneitate attendit etas. qñtas.
ordo. et scia. et quibus habuit est. §. et qz possit in lo
co residere: et curam eius p se exercere. Vt p extra co. grane.
et de de. non re. relatum. Etiam pueri possunt pferri pze
bende. Rñ? qz sic. cum cñ tales ordinari possunt. di. lxxvij. i
singul. et c. cū quicqz. p pñō digni sunt pbedis et alijs bñfi
cijs: cū sine titulo nō sunt ordinādi. Vt p extra co. non liceat.
Nec obstat qd dñs. dicit qz pueri nō reputat ad bñficia di
gni. qz illud pñt intelligi de dignitibus. Vt p extra co. et c.
quali. et rñe. et c. indecor. tñ si sufficiat patrimoniū habet
nō tenet epus qñ ordinat eos ipso assignare titulum alium
et ex co. epus. et c. rñs. Quid si pñctus ordinādo non ha
beat sufficiens patrimoniū p titulo reddere ecclesie que erat
alterius. Vel quid si caumate pcat vel repauper? Rñdent ali
qui. qz talis querat vicum inde si recipiat titulū minus suf
ficiens. imputet cñ hoc sibi. Dñst. vo cēdū qz pñctus te
netur ei puidere. x. q. iij. vñ. ne ipz hostiam oporteat mē
diare i vñqñ ordinis clericali. ar. di. xxiij. dyacom. et de
de. cōiuga. Joñes. i. fi. Non putat tamē Dñst. qz titulus sit
assignandus clerico i minoribus pñctis. ar. et ex co. epus. et c.
cū fm apostoli. Nec obstat illud et c. nō liceat. qz intelligit
qz dicit clerico i sacro. licet appellatōne clericorū etiam mio
res continant. xxiij. q. i. de pñctis. Et epō p tales bz legiti
mas excepōes. et c. cū fm. et de etas. et quali. accepimus. Si
aut pñctus dedit nō p nullo sibi p bñficio i cuiusqz aut vterqz
sciebat alium habere ius i illo bñficio: aut nō. si sic volū cum
tulo pñctat. ff. de tulo. si duo. si nō: aut vterqz. i. pñctō et re
cipiō ignoscat: et tñ nō tenet. Vt p extra co. de re. du. ad reo vo
natas. aut recipiō sciat: nō aut pñctō. et sic a seipō recipit.
Vt dī idē. aut pñctō sciat: nō aut recipiō. et tñ tenet sibi
ad pñctandū simile bñficiū. et ex co. inter cetera. vij. q. i. pñctū
hoc Dñst. et conueniunt cū eo expñe i duobz vñctis mem
bris. An. Jo. et Ber. Vt p extra co. pñct. cū fm. i. glo. vñ. et
ca. sup cetera. i. glo. vñ.

Itē tertius querit qualia bñficia pñt pferri pueris
et nō alijs iā alio bñficijs: Rñ? ad duas materie
maiores eundem s. c. vñqñ Dñst. bñficijs aliud ē
religiosus. aliud seculare. Religiosus aliud simplex. aliud du
plex. simplex est quādo qz recipit in monachū vel regulare
canonicum. et ad hoc non est idoneus vt beneficiatus et pñct
suo in monasterio alio: si remanere velit i illo. et de re. du. to.
co. fi. et c. pñctō. Nec etiam clericus secularis. et de sta.
mo. c. fi. §. pñctō. Puer autē est idoneus qz ad receptiōem.
nō tñ quo ad obligatiōem. Vt patebit cum agēt de religiosis
Duplex ē: vt pñctus. abbatia: vel aliud habens adminis
tratiōem. et ad hoc puer non est sufficiens. ar. et de sta. mo. mo
nach. §. si beneficiatus etiā i alio monasterio non est ad hoc
idoneus: nisi papa cum eo dispenset. ar. et de cōfir. vali. ad
nostrā. Seculare vo bñficiū aliud ē summu: aliud duplex

aliud simplex. Summu est episcopus. di. lxxvij. omīo pñctō
teo. et ad hoc nullus puer est idoneus. et de elec. cū i cano
nec etiā bñficijs alio episcopo siue dispensatiōe pape. et de ep
cef. pla. sicut vñre. Duplex est: vt dignitas vel pñctus vel
ecclesia: vel aliud bñficiū habens curā animarū. De his cñ
idem ē iudiciū. et ex co. de multa. et extra de elec. vñ. §. ad
et ad hoc nullus puer est idoneus. Vt p extra co. c. i. in c. i. cano
Nec etiam bñficiatus i alio simili beneficio: si remanere velit
vñqñ. Vt patet in ca. de multa. hoc de rigore iuris. scdm ē de
dispensatiōe. Simplex autē bñficiū est multiplex. aliud cñ
tñ requirit consiliū maturitatem: et potest vñ canonicus siue p
benda: vt cum quis recipitur in canonicum alicuius ecclesie
qz est bonus clericus. f. vt vocem habeat in capitulo. et pñ
vocari talis canonicus honorarius: et vocabit ad oēs tñctō
et finito tractatu recedit nihil recipit. qz pñctat nō relēda.
Et ad hoc nō ē aptus. et de mñ. c. ij. Nec puer. et de ca.
indecor. §. bñficijs ecclesie alia circūspiciat mñqz. Et sic
exaudiri pñt iura qz huius qz aliqz pñt hie locū i vñctio
clerico: et qz expedit eis. et de de. fi. rest. cū ad hoc. et de ca.
qñs. qz rñe pñctat: etiā si pñctat hie cōsignat hie pape
pñt eis: vicario pñctus p eo ad seruendū ecclesie: hie i quibz
dā ecclesie ē pñctus qz mēda vñct. et de consue. c. i. et ij.
Aliud requirit tñ obsequiū assiduitatem. et hoc vñ pñctat
vel pensio certa qz assignat vicario vel clerico assilio: si vñqz
ab assiduitate. qz pñctus assidit et relēda. et de hoc et de de. nō
re. cū ad hoc. Et ad hoc bñficijs alia ecclesia. f. pñctat bñficio
nō ē idoneus. et de offi. vñ. pñctat. puer tñ qz excedit in
fama qz ad ordinē suū i eius officio quod excedit pñt est idone
us. ar. et de temp. or. vel nō ē cōpos. et etiā lay: vñ tñ bone
ste vñat: et finitū qz sibi pñctat faciat: vt custodiam hostiā
vel aliud si pñctat nō tñ. ar. et de pñct. c. ij. ar. xxiij. q. i. pñct.
circa pñ. Aliud requirit sibi vñqñ. f. cōsiliū maturitatem et obsequiū
assiduitatem. vt in canonica pñctat. Et ad hoc nō ē aptus bñficia
tñs i alta ecclesia: nec etiā puer. sic intelligit illud et c. sup mō
nasteria. Excepōe nēcessitate ecclesie vbi alio magis idoneus nō inuenit
ar. et c. de multa. i. fi. In hie cñ nēcessitate maior. vñ. an. pñ
recipi: et marie i ecclesie vbi tales sunt ad vñctandū mñctio
et cōfessio cōdelabaz reputat. ar. et c. extrapñde. §. qz vo. cum
mō sunt idonei. ar. extra co. de pñct. §. et studijs. Requirit
tñ pñctat tñ sufficiat vñqz ad tñp certū. ff. de reur. spuri. §.
minores. et hie lex inuat de etas. xvj. anor: vñ tñ sufficiat
xviij. ar. ff. de pñctatō. l. i. §. pñctat. vel saltē. xxiij. et dī
officij. vñ. xxiij. vel pñctat qz post. xxiij. anor et arbitriū
ar. et de etas. et qñ. indecor. Et pñctus pñctat qz alio canonico tñ
alio pñctat tñ. alio canonico pñctat. Aliud requirit pñctat
fidelē refectiōem: puta qz rñe aduocatiōne assignat alium
in monasterio vel ecclesie aliqz pñctat certa: vt vocat vñat et po
trocinat. ar. et de iudicio. c. i. et ad hoc nō ē aptus puer. f. bñ
cijs alia ecclesia non pñctat imo pñctat qz in vñctio ecclesie
sic beneficiatus et obligari. et de iureiur. veniō. §. vñ. Cō
lo tñ tali qz semp exipiat pñctat pñctat: ne vel de nō obseruā
ne pñctat vel receptiōe possit nō. ar. ibidē. nja nos. et c. vñ.
Si aut vñ illaz ecclesiaz lūget pñctat alia tñctat et pñctat: nec ali
quid offendat: si ex vñ pñctat habuit pñctat. ar. et dī pñctat.
c. fi. alio addit pñctat pñctat. Si vo sibi pñctat cū vñqz
sibi tñctat vt veniat patrocinari. locē gratificatiō. Aliud requi
rit remuneratō ad annuorū. Vt qñ videt epō qz aliqz est bo
nus et honestus et bñ seruit et seruare pñctat. et iō cū bñficiat. ad
hoc et de vñ. pñctat. et ad hoc ē idoneus puer maior sitate.
Aliud assignat ad vñt sustinētiōem. et hoc ē multiplex. qz ali
signat qñqz cā pietatis. vt hospitalitatis ad quā tenet clauis
et ex co. de monachis. qñqz cā paupum vt inde sustentent. et
de de. pu. quod a te. et ad hoc ē aptus bñficiatus i sufficiat et
puer paup. qñqz cā vñctis. f. vt dñctio: dia vñct. et ex co. mñ
cēt. qñqz cā honestatis. vt pñctat assignat et qz seruare si pñctat
nec tñctat qz mñctat. et de de. vñ. ma nos. qñqz cā necessita
tis: vt illud quod assignat cōdiuorū. Vt pñctat. c. i. pñctat.
et vñ. qñqz cā gratiose voluntatis. In his tñ casibz nō vñct i
telligēda tñctat et ex co. sup mōnasteria.

Itē qñt qñt pñctat vñ aliqz possit hie plura bene
ficiat: Rñ? qz nullus hie pñctat fm iuris rigore plures
pñctatus vel ecclesias parochiales. extra. c. quia in

santū. ad hoc. referre. p̄tē. de multa. cū iā dudū. S; nec
p̄tē aliquid p̄tēndio iurāt vel p̄tēndioz tpe iurāt: p̄tē
q̄s i eadē ecclesia nisi vniū p̄tēndio vel dignitatē aut p̄tē
miam vel admittitōem vel officium p̄tēndio: quocūq; no-
mine censat: simul cū canonica p̄tēndia sine dispensatōe se-
dis ap̄tē obvenire: vel obitē reuē. t̄ p̄tēndio a q̄cūq; ē
olno iurāt. l. vj. d. p̄tē. p̄tēndio. t̄ dicit ibi Jo. an. q̄ no
mine officij continet etiam camerlengaria. massaria: t̄ hyco-
nomatō. Quid aut sup his iuris sit q̄tū ad dispensatōes
vide hoc. j. co. n. i. notabili quod incipit. scēdus aut. Decus
aut est tē p̄tēndio. q̄ em aliquis possit habere plures p̄tēndias
vide a p̄tēno sentu iurāt p̄tē allegatō. q̄ q̄ de vno p̄tē
des tē alio concedit. vt p̄tē extra tē p̄tēndio. nōne. sūt em pa-
pa hanc p̄tēndio t̄ tolerat. ergo videat approbare fm t̄. s.
ar. d. iij. s. leges. t̄ p̄tē hoc. t̄ c. c. cum iaz dudum. ibi.
Aut aliquid aliud p̄tēndio. nūl em fuit p̄tēndio q̄
sufficeret nisi hoc intelligas tē pluralitate b̄nficiorū. Nec ob-
stat illud extra co. sup inordinata. q̄ loquit tē recipiēdis: nō
d̄ receptis: vel mabit ad beneficia maiora: sic intelligit Ber.
sed hoc non patet minus ipsius. ideo intellige cū fm ea que di-
cta sunt l. q̄. p̄tēndio. sūt q̄ aliud tē p̄tēndio t̄ parochia
libo ecclesiā: aliud d̄ p̄tēndio. q̄t̄ d̄ est. q̄ sicut ep̄s intelligit
esse sponsus ecclesie. extra tē trāsa. ep̄. licet. ita t̄ p̄tē: ecclesie
sib̄ p̄tē. vt p̄tē. xij. q̄. iij. sic. sūt inde est q̄ duo p̄tē p̄tē
p̄tē non p̄tē ad eandem ecclesiam intrinseci tanq̄ sp̄s: nec
vno habere possit ecclesias plures tanq̄ sponsas. ar. de de.
nō rest. q̄ nonnulli. t̄. c. p̄tē. sicut nec mulier diuersos
sponsos: nec vir diuersas sponsas. al̄ eos infamia comitat
extra tē biga. nūp. ideo habens diuersas ecclesias infamia vi-
detur. extra tē elec. dudum. gregio. Canonici aut dī mīster su-
nt seruatores. extra tē elec. cum ecclesia vltima. sūt d̄ ecclesia
q̄ est dī plures canonicos tanq̄ plures seruatores h̄c p̄tē.
l̄m̄ t̄o rēgit quot p̄tē sufficē. extra tē mī. c. j. S; q̄ vñ
clericus possit h̄c plures dīas iurāt: sic t̄ plures sp̄ales.
S; j. c. de de. p̄tē. t̄. xij. q̄. j. p̄tē. Rāsi n̄
ferro nō habet p̄tēndio: nisi faciat q̄mō: mēuā residentia: vt
ē statuta i alijs ecclesijs: t̄ habet vicariū l̄bno canonicis
t̄ talem qui sit sufficiens. Dic em vñ causā quare p̄tēndia
negat. ergo t̄ effectus. c̄ t̄ appel. cū cessante. t̄ etia seruare
possem lingua: tē quo habuit est. s. i. p̄tēndio. q̄. iij. autē
vñ q̄ alijs possit plures p̄tēndias habē: ita q̄ habeat vñ
tanq̄ vñ. sequentē vñ tanq̄ dī mēuā. t̄ tanq̄ cōmēdatā
q̄ plures iurāt nō possit habere q̄ sine dispensatōe. di. lxx.
sanctoz. L̄lato aut ecclesie canonice facta tenet: t̄ sic habet
canonici t̄ ecclesiā: vt p̄tē t̄ offi. lega. dilectus. S; j. c. de
p̄tē. ex infirmitate. t̄ de elec. eccle. gregio. Tan autē dī
q̄ alijs possit locum habere i diuersis ecclesijs: si sit vñ
q̄ necessarius vel vñ: t̄ hoc ex dispensatōe ep̄i i beneficio
minoribz: t̄ ex dispensatōe pape de maioribz. ar. c̄ de elec.
dudū. gregio. t̄ extra eo. de multa. Nec obstat illud di. lxx.
l̄tōz. q̄ illud p̄tē intelligi q̄ io tē q̄ querit non ē necessari-
us vel vñ. ar. c̄ de era. gregio. Preterea p̄tē q̄ ē canonici
sine p̄tēndia: vt habuit est. s. t̄ hoc immutē i. c. sanctoz. cū dī
q̄ canonici p̄tēndiar nō p̄tē ē q̄ in diuersis ecclesijs. quasi
di. sed canonicus nō p̄tēndiar p̄tē esse. Scdm̄ vñ d̄. s. d̄
rigore iuris nullus p̄tē habē nisi vñ iurāt. sic dicit Jmo.
t̄ p̄tē extra co. ex p̄tē. t̄. c. sup inordinata. dūm̄ ille suffici-
at. vt p̄tē extra tē era. eam tē. S; n̄ sit vñ t̄ necessarius q̄
diuersis ecclesijs: possunt cum secure recipere. t̄ ei b̄nficium as-
signare. vt patet extra tē era. gregio. t̄ vñ ē i. q̄. p̄tēndio. t̄ ep̄s
t̄ cap̄t i hoc dispensare p̄tē enā tē voluntate. vt p̄tē d̄ symo.
c̄ iurātōe. t̄. c. se. t̄ de elec. si alio. l̄ sit ar. d̄. c̄. p̄tē. t̄ d̄
mī. c. j. Tel dī q̄ rēgit cognito cāe semplex. Cōsuetudo
n̄ iustificat p̄tēndio p̄tēndio admittit. s; rāden p̄tē q̄ multa p̄tē
p̄tē tolerat t̄. c̄. c. cū iā dudū. i. fi. Dec oia intelligas sal-
ua p̄tē. postea. j. q̄. p̄tēndio. fm̄ aut d̄. s. recepta p̄tēndia sc̄a
vacat p̄tē ip̄o iure. vt p̄tē c̄ de excep. p̄tē. vel ec. nō va. l̄. p̄tē.
vnde quod statuta ē i beneficiis curā alia habentibz. extra
co. de multa. t̄ tē p̄tēndio tē q̄na ē idē iudiciū. c̄ de elec.
dudū. enā si nō habeant curā alia. vt m. c. de multa. Intelli-
git enā tē p̄tēndio t̄ accedit fm̄ cū ad hoc. xij. q̄. ij. si q̄ iaz
translatō. t̄ c̄ de elec. cū i iurāt. t̄ intelligit cū vñ h̄c ē

sc̄a p̄tēndia recipit vt nūl. nō vt simplex b̄nficiū: vel vt iurāt
p̄tēndio. t̄ dicit q̄ dī dīctes sunt diuino blanditōe t̄ vna
palpātes. Quid si dicat i rēsc̄p̄to. recipians p̄tē: nō obstat
tē q̄ al̄o sit b̄nficiū. Rāsi d̄. s. q̄ si b̄at vñ b̄nficiū sus-
ficiēs vel plura sine dispensatōe: obstat exceptō. ar. c̄. e. cū
tenemur. t̄ de rēsc̄p̄. postulasti. t̄ ad hoc sunt plura alia iura
S; dicat q̄ p̄tē fuit tē facio. Rāsi nō est q̄ opponat nec dī
antēdī q̄d sit: s; illud q̄d fieri dī. ar. c̄ de cōfue. c. fi. s. vñ. t̄
de elec. cū c̄. s. q̄ iurāt. hec d̄. s. nō rēsc̄p̄. Cū h̄s plu-
res p̄tēndias vel plura b̄nficia curā alia h̄na vel plures p̄tē
nat̄ retinere possit quod maluerit. Rāsi d̄. s. q̄ nō. q̄ p̄tē
vñ vacat vt dicit est. s. fm̄ cū. S; si vñ rēsc̄p̄ retinere p̄tēndio
vñ vñ rēsc̄p̄ corebit. vt p̄tē in. c. de multa. t̄ ar. vij. q̄. j. si q̄ ep̄s
sūt cū in culpa fuerit accipiendo vñ rēsc̄p̄: optem̄ nō tēbet ha-
bere. vt p̄tē. ff. de testa. tutela. tutor. Nec obstat illud c̄ de re-
fere. q̄ vñ dicit qualiter supior circa b̄mōi granose p̄tē p̄tē
tere. vel optō illa loci habet fm̄ vñ iura. sed hodie loci
nō habet. S; m̄d ep̄s dispensare p̄tē i pluralitate b̄nficia-
oia: Rāsi scriptū Jo. q̄ sic in eadē dyō. di. lxx. sanctoz. s; fi
i diuersis ep̄anbus: t̄ hoc p̄tē impossibilitate iuris. q̄ q̄ rō
ne clerici h̄s b̄nficia i diuersis ep̄anbus tenetur ordines recipere
ab vno eadem rōne t̄ ab altero. tenet enā vñ rēsc̄p̄ obediē: q̄d
esse non possit: si contraria p̄tē. sed hanc p̄tēntatē solus
papa possit tollere: qui corp̄ q̄ dispensat cū aliq̄ q̄ possit plu-
ra beneficia i diuersis ep̄anbus habere: videtur ei concedere
q̄ possit cui maluerit obedire. Sed fm̄ d̄. s. nec in eodem
nec in diuersis ep̄anbus p̄tē hoc aliquis nisi papa disp̄set. t̄
ita curia tenet: vt ip̄e dicit. Sciendum autem q̄ in certis
casibus possit quis habere plures ecclesias parochiales vel
etiam p̄tēndias. Cuius est quando vna ecclesia dependet ab
alia. extra tē elec. dudum. gregio. s. vñ. Scdm̄ quādo h̄s vñ
iurāt t̄ alterā p̄tēndia. vt patet ibidē. Sed tunc videat
q̄ p̄tēndia possit auferri quādo cūq; videtur p̄tē: nisi for-
tē cōmēdatā esset ad certū t̄p̄us. c̄ de cōmō. c. j. Tercio
vñ ecclesia ē tenens i redditibus. extra tē era. eam tē. c̄ c̄
tē p̄tē. ex p̄tēndio. d̄. s. vñ clerici digni raro inueniunt.
l̄. j. q̄. c. j. Quid vñ dispensat p̄tē apostolicā. vt p̄tē i. c.
dudū. s. nō iurāt. Scdm̄ vñ inuenit ep̄i dispensatō vñ
tē vel necessitate ecclesie t̄ rigente. t̄ sic ex iura c̄ fm̄ Jo. et
Jmo. Dic intelligit illud c̄ de excep. p̄tē. cū nollis. sūt fa-
ct ad hoc illud c̄ de elec. in causis. i. fi. Tan vñ ex ep̄o sequa-
tes cū p̄tē cōfessent. d̄. s. ar. j. q̄. vñ. s. vñ. t̄. c. i. tal. t̄ p̄tē
totum. Et hoc intelligas cū dispensat p̄tē vñ tē vel ne-
cessitatem ecclesie vel p̄tēndio. ar. c̄ de excep. p̄tē. Scdm̄
est si p̄tē p̄tēndio mēntoz: q̄ tunc dispensat solus pa-
pa. S; intellige illud extra co. d̄ multa. in fi. t̄ hoc plane
plene sonant iura. Et ad hoc est illud c̄ de elec. innotat. i. fi.
fm̄ d̄. s. fm̄ vñ Jo. an. ep̄us dispensare possit cū aliquo vt
habeat vñ p̄tēndio vel officij cū canonici t̄ p̄tēndia. t̄
hoc notat l̄. vñ. de cōfue. cōsuetudinē. ibi. vt vñ. t̄ hoc
mō fm̄ cū approbari possit opt. postea p̄tē. c̄ de excep. p̄tē.
l̄. l̄. s. i. fi. vñ. glo. sūt idē credit p̄tēndio Jo. si hoc c̄ de
statuto vel cōsuetudine ecclesie. c̄ de rēsc̄p̄. eam tē. ibi erat
idē archidiaconus t̄ canonicus. t̄ extra eo. quia sepe. t̄. c.
cū in ecclesia. Sed cū i supradictis facta sit mēntō s; sus-
ficiētia t̄ insufficiētia sine remittat ecclesie vel b̄nficiū: que-
rimz ad maiorem euidentiam quod beneficium dī sufficiens
Rāsi fm̄ q̄ sufficiētia consideratur fm̄ cōsuetudinē tēre:
t̄ habita rōne p̄tēndio p̄tēndio: quibus tenet p̄tēndio.
di. l̄. iurāt. i. fi. t̄ extra tē cohabi. de. t̄ m. c. j. S; vt h̄
p̄tēndio possit seruare. t̄ quo ad hoc minus sufficit manē-
tibus extra vñ cōes q̄ manēnt i vñ. sūt ep̄o i ep̄atibus
rādere. l̄. j. q̄. q̄ quicquid. t̄ c̄ de supplē. ne. p̄. c. ij. S; fm̄
dignitatē t̄ sciam t̄ mores bonos. c̄ de multa. S; aut querat
de ordinato agere d̄ ep̄m p̄tēndio assignando t̄ sta-
tuta sit certa summa. vt h̄. v. vel. x. sicut est in quibusdā
statuto legatōz sedis apostolice: seruanda ē in p̄tēndia. c̄ de
fidei. quod quibusdā. S; aut non sit statuta habens vñ
etiam t̄ vestitum his contentis sit fm̄ apostolū. S; si recipit
m̄ sufficiētiē n̄tūlū impuerit sibi: t̄ q̄at p̄tēndio m̄tūlū vñ
di. xj. q̄. j. t̄. c. clari vñ. hec d̄. s. nō rēsc̄p̄. S; ma-
ius b̄nficiū sit assignatū vñ clerico q̄ alteri: Rāsi sic: p̄tē

veraris iuribus. Et pcedit. q. notatis. Et hoc pmo arbitrio
epi cui est comissa res distribuit. et aliam gubernatio. xij.
q. ij. epus. et. r. et. ca. precipimus. qui diligenter aduertat qd
cui conferat: et magis i hoc attendat motum honestatis: q. san
guinis nobilitatem. hec. Doff. ibidem. Etiam imperans
illas sup aliquo beneficio obtinendo teneatur mentem facere
re te patrimonio. Respondet Doff. q. si sit ordinatus ad pa
moniu: et te ipso no facit mentem ordinato: p cu by exceptio
onez p m. Doff. Ideo videt si ordinatus no sit ad aliud: dum
sit sufficiens. hoc videt epsum. ij. q. ij. pailor. et. e. epus
et. c. tunc. no em dicit ibi q. ad titulu sui patrimonij ordinet: s
q. habentes tale patrimoniu ordinari pnt: nullo alio titulo
assignato. vel sic nullo alio. ergo isto assignato. et sic facit p
Doff. q. sine isto titulo vel alio no dicit ordinari. et. e. cu p m.
et te etia. acceptimus. Etia clerici q. sufficiens hnt patrimoniu
ad vicu: et vestitu liate possunt vi titulo seu bnficio sibi gra
tis concessor. Rñ. q. sic: dummodo honeste viuunt: nec mala in
tentem diuandi parente habeat: cu ope subsecuto et ecclesie
seruiant. q. qui altari seruit ut altari debet viuere. extra d. p
ben. cu p m. Memmo em tunc p p m. stipendiu militare. et te
p m. cu officij. Sic intellige q. no peccat si vna suo iure. et
te elec. cum ecclesia vulturana. Si vo seruunum non faciat.
et i malis vltis expendant: pena suos teneat actor: tales ei
fm. D. eronymu sacrilegium incurrunt. et p abusionem talu
um. q. d. de his q. abutunt loquor: iudicium sibi manducant
et bibunt. xij. q. j. qm quicquid. Et fm. D. m. b. i. iniusticia et
auaricia alios excedunt. d. xij. q. i. sicut bi. et p plura alia. c. co
temnant. vi. j. q. ij. pailor. et. c. clericos. Quidam tñ scilicet
q. hec iura et similia loquunt te p m. s. ad hec iura no hnt
id intelligit d. vi. dicit est. Sed ad hec e. ar. et te resp. po
stulasti. §. j. Ad hoc em vi ista impetrata ab ordinato valent
vno requiruntur. f. vi nullum habeat bnficiu ecclesiasticu
et q. sit pauper vt inuicet ibi. ergo si no est paup succumbet.
ar. et te p m. c. vlt. i. f. q. autem patrimoniu sufficiens ha
bet non est pauper. Sed et bnficiu ecclesie confect habet et q.
est ordinatus ad aliud. vii. et questum. pposit te p m. monio. et. c.
postulasti. respondent i f. ibi. et p bnficiu subsidu et. q.
te verba q. pcedunt sufficenter trident prime. q. hec. Doff. n. de
rescrip. Scdm vo. §. xij. q. ij. sup. habites sufficiens p m.
nu hnt pnt bona ecclesiastica: no vi ea sibi referunt: s. vi pau
peribus tenet. et o. mortaliter peccaret. Quid si canonicus scilicet
ter elegerit ppositu alteri ecclesie i terant: et p m. q. teneat
vntus psonati: i. scilicet vel fore poterant q. nullatenus di
mitteret p m. n. quid agere pnt i. vi p m. teneat terant.
Rñ. q. no i modum accusatio. et te concess. pben. cu sup. s.
bnt audient i modu teneat. ar. te iure iur. quidamodum.
i. f. dummodo trina monio pcesserit. aliter repellunt. et te ac
cu. qualiter. §. ad corrigendos. Nec obstat illud et. eo. cu no
ignote. et similia. q. non fuerunt passi canonici q. admittat
ret: nisi pmo renuocasset. et q. p m. vilis erat vnde p m.
poterat q. renuocasset. Etia illud intelligit q. i modu teneat
ciatons agit. hec. Doff. Sed nunqd peccat clericus recipi
euteo diuersa bnficia pncipue i diuersis dyoc. Rñ. q. Doff.
q. sic licet em sciat p m. bnficiu vacans recepto scpo. in po
cat i cupiditate dñ illud quod e. s. m. teneat. et p m. elu
git. vi. p. vii. q. j. si quis iure. et. c. si quis te ordinet. peccat et
p m. n. d. suum ep m. dñ eo p m. teneat ab alio bnficio.
Et m. p. videt q. se q. liberare possit p m. bnficiu receptu
one a suo ep o: an forte iurauit. et a quo ordines receptu. Rñ.
q. hoc est ver. q. te licetia sui ep i receptu bnficiu secundu.
alioqui et si p m. vacet: titulus tamen p m. ecclesie durat:
et pot ab ep o vel ecclesia sua renouari. vi. p. vii. q. j. no opor
tet. et. c. si q. vo. Et erit i expectatone bnficiu vacanti. et sic
licet p m. bnficiu vacet ipso iure: pot in locus no vacat ipso
iure: nisi dicat q. et pot locus et p m. bnficiu vacat quo ad
receptu. scdm in no vacat q. ad ecclesia vel ep m. pot: q. infra
sex menses cu renouare pot si velit. hec. Doff. Mqd scilicet
vno epus peccat p m. dñ ei sciener bnficiu. Rñ. Doff. patet
ex supradictis cum peccat: nisi fiat te p m. ep i comissione.
Et em vacet p m. bnficiu statutu est i penaz recipiens
scdm. fuit aut cōe viciu recipiens et damus. si em ille no vo
ret ille no accipiet. Scdm vo. Doff. peccat p m. p m. q. cu cu

repeit possit negligi: et ens scds q. sciener p iura venit. et m
de. no res. fraternitatem.

De residens deicorum in ecclesia.

Et. xxxij.

Einde q. dictu e

circa pncipiu pcedens titulu q. p m. dñ e. co
ferenda tali p m. que possit residere. id e.
ad plenior declaracionem huius materie d
qua habetur extra l. iij. n. de. non res. i.
ec. vel pben. querenda sunt aliqui te residens. f. q. der
cus teneat residere. Respondet. quicunq. bnficiu pben
dale siue tanq. titulu obinet. et. eo. ca. vlt. siue bnficiu
lud sit maximu vt epatus. vii. q. j. p m. siue sit modicu
enā si est. x. solidos. et. eo. coqueret. Nec pot titulu suu
referere sine licetia sui p m. et te renunt. ammonet. §. vo
cui tanq. beneficium assignant pensiones. alique siue p m.
dia non teneat residere. extra te pben. nisi essent. et i talis ad
antidoti obligat. et te ista. cu i officio. Et i talis ecclesiam
cuius beneficium tenet offendat: tanq. ingratus illo p m.
et te postu. et. f. Quid teneat clericus residere. Rñ. m. p m.
p m. faciendo seruunum ecclesie. et. eo. nonnulli. et i suo ordi
ne. et te h. p m. p m. Ad hoc enim beneficia sunt in m.
ta vt seruunum in ecclesia inue fiat. vnde q. no seruit ea reco
pere no debet. et. eo. cu ad hoc. p m. est em suam p m. ex
dere: et curam siue seruunum negligere. extra co. quia nonnulli.
l. vnde in cathedralibus ecclesiis et collegiatis vulturibus
quondam tñ p m. qui diuinitas inuicet iura cuius
libet ecclesie rōnabilem ordinacionem tribui debent. qui vo au
ter te vulturibus illis aliquid p m. alius tñ inuicet
acquiri: imo illud totaliter restituere teneat: nisi eius infirmitas
vel iusta et rōnabilis necessitas corporalis: aut eandem eccle
sie vtilitas excuset. Et idem intellige te vulturibus q.
fium p m. uerfargo defunctorum. p m. bnt de omnia libe
vi. co. consuetudinem. Sed obijet. q. li. vi. de elec. cum
non teneat vult. p m. vulturibus vulturibus ecclesie no p m.
distribuit. Ad hoc dicendum q. canonici no teneat eas ta
libus concedere. vi. d. ibi. si tamen concesserint illi no teneat
restituere. vi. p m. c. consuetudinem. Alij dicunt q. c. cu no
teneat. loquunt te absentibus. sed. c. consuetudinem. te p m.
p m. credit §. an. Sed quid si illi quozum loco p m.
cta cedebant: remittunt. n. quid io qui ea recepit a rebus
ne liberatus erit. Rñ. §. an. sano videtur q. sic. cu ibi
no dicat q. remissio no p m. vi. p m. vlt. d. consuetudinem. Ad
te ecclesie que no hnt p m. dñ aliquo modo distingas: id
em omni de vult. cuiuslibet certa quātas panis et vini: et te
alio: Rñ. §. an. q. vulturibus. c. consuetudinem. no loquunt
talibus vulturibus: cu ille panis sint p m. dñ vultu
rōes. Et ad hoc facit q. d. Ber. notat et te p m. licet. Dñ. §. an.
§. an. q. vbi sunt p m. dñ vulturibus: et postea e. mēsa cōe crassa
et postea vulturibus: locu habet. c. consuetudinem. tñ i vultu
rōibus illis: et no i illa mēsa crassa. Si q. m. ex iusta cau
sa sit absens pot seruire p m. vicariu. ar. et. c. cu ad hoc. vel etia
si sit effectus inuicet ad seruendum ex aliquo cau: cu quā m.
no incidit ex culpa sua. nā et excoicatio subtrahunt mōtus b
nficia ecclesie: cu seruire no possit. et te appel. p m. vultu. in f.
et suspensio. et te etia. cum done. al. s. nullu bnficiu receptu i
absentia: nisi p m. q. notat i. q. te. vel nisi p m. repugnat
et te p m. cum omia. que tamē p m. statutu pot tolli: si ecclesia
sit seruunibus vulturibus idem modo absentis p m. dñ assignat
aliqui surrogato. et. eo. cu vulturibus. et ca. ad audientia. et. c. an.
ad hoc. Si i statutu p m. facerent canonici. p m. p m. q. m.
um. f. q. inter se vulturibus illud quod absens p m. coicant
no valeret. extra te p m. cum omia. et. c. et p m. Quid no re
sidentes debet p m. et quod dñ p m. p m. facit. aut no. si sic
aut habet ecclesiam p m. vulturibus. factus e. vulturibus: vt
puta quia nauigauit: q. vulturibus dicit. factus e. vulturibus: vt
miles: vel al. s. vulturibus p m. contrariu assunt. tunc i factus
cuius sit notariu: pot statutu p m. eius bnficiu. et. l. xij. q.
q. §. et. et. et. §. §. Si vo sit dubiu tñ cuius. vi. infra

videat. Si autem non habet ecclesia pro relictis citari et mo-
nari debet antequam beneficio puenit: prout infra determinabi-
tur. ar. extra. de consi. ec. in fi. et hoc si citatus possit peruenire
ad eum. alio citatus mittitur ad ecclesiam in qua debet residere
vel ad totum absentis. s. tertia die et ibi publicabit. vi. p. ex. et
eo. ex. me. Non tamen cogit ad citandum et pueniam
mittere. extra. de voto et p. cum olim. s. volentes. Si autem
citatus nullam causam rationabilem pndat. et sit absens de lo-
co plani expectat p. annu. q. elapso ecclesia sine bñficiu co-
fert. Et hoc p. m. d. off. quando non fuit licentiatu vsq. ad
certum tempus. tunc em si ultra illud tempus abfuerit statim
illo tempore elapso pnuari ecclesia sine bñficio possit: nisi p.
tempus illud ex iusta causa impeditur. vij. q. j. p. presentu
et extra. de loca. potuit. p. m. d. off. Si vero non habuit licen-
tiam expectatur per sex menses tñ. vi. pater extra. eo. ex. tue.
In casu tamen arbitrium erit: vi. infra dicitur. Nec obstat
aliqua appellatio quin beneficium conferatur. extra. eo. relatu
si. Si vero causam rationabilem pndat et audiendum. et si
iudex ei non admiserit appellare potest. sed interim assigna-
bitur beneficium alicui psonae que deferatur p. absente ecclesie
et te appel. puenit. ij. Sed quam causam dicit rationabilem
Rñdeo p. m. d. off. talis se absens aut causa cupiditatis su-
ne licentia: vi. recipiendo secundum ecclesiam: et tunc rebz ca-
tere ecclesia habita et etiam ecclesia ambua. vij. q. j. si q. ep.
et extra. de transla. quanto. ena si clericus sit habens ecclesiam.
extra. de renun. admonet. et sic intellige illud extra. eo. ca. 7.
nisi prima ecclesia eum reuocare velit. vij. q. j. non oportet.
Sed absens se causa licet sine licentia: vi. causa negociatio-
nis. et sic etiam in casu pcedenti est citandus arbitratu: si. s.
placet eum reuocare. et sic intellige q. clericus p. vnam solam
bonam expectatur. vi. pater di. x. clericus. vel p. tres septima-
nas. vij. q. j. si q. in clero. vel per duos menses. vij. q. j. p.
num. vel p. tres menses. di. lxxv. qm quidam. vel p. quinqz
menses. vi. ca. dist. qm. vel p. quatuor annos vel quinqz vel
sex. vi. p. ex. eo. c. ij. et c. ex. parte. et c. qualiter. et hoc q. ad
pauanem beneficij. nam de reale pnualeq. pnt: si post
trinam monitionem incorrigibilis apparuerit. vi. pater ex. de vi.
et ho. de. ca. 7. Sed causa visitatus auctoritatis. vi. quia tran-
sit ad aliam ecclesiam in qua vltius erit. extra. de re. pnu. q.
ritur. et tunc non citatur: sed pnuu beneficium est pcedu
infra sex menses computandos a tempore illo quo est adeptus
corporalem possessionem secundu sine querela. et te pben.
de multa. Sed causa studij: et tunc si non hz licentiam pcelati
pcedz vi. supra in. q. pcedenti. v. si vero non habuit. quia nec
causa studij d. absente sine licentia. et co. relatu. h. studen dicat
absens ex ca. rationabili. vi. p. ibid. nisi forte causa studij theo-
logie. ar. et te magistris. sup. specula. s. tocetes. In quo etia
am peni debet licentia: licet no obtineat. vel etia recurrendu e
ad pnuu supponem. si inferior licentia neget: ne bonu obedi-
tie pemptu videat. ar. et te regula. licet. Si vero licentia habz
vsq. ad certu tpo: tpo elapso pcedi pot. et cum eo mo quo du-
tum e supra i. pcedenti. q. v. si autem citatus. sed circa tpo
illud reuocari no d. ar. et te pmo. c. j. et hoc est verum nisi
supuenerit noua causa. et d. off. de. insinuante. et sic autem
iusta ca. quandocunq. expedit ecclesie. ar. et te postu. p. bone.
j. vel ppter sciam sine potestatem. ar. et te elec. officij. vel q.
ecclesia est nimis seruonibus destituta. et c. cu. ad hec. In
his em casibus vigens ecclesie necessitas pferretur p. licentia
et pnualeq. impetrans. vi. pater ibidem. Non tamen habebit
pnualeq. studens in castris fraudulenter. et co. tue. Sed
ca. reuocans. vi. pegrinatōis quā nō debet facere sine licentia
plati. de se. dist. v. nō oportet. et ideo si licentia habeat debet
expectari quousq. sit finitū tpo: ita q. potuit reuerti. ar. ff. de
v. obl. pnuu. quo elapso citabitur: et tunc vi. supradictu est i. illo v.
v. si aut citatus. Si vero licentia nō habuit contineti citari pot.
et expectabit p. sex menses: et pcedetur vi. supradictu e i. illo v.
si vero non habuit. Sed causa reipublice: vi. q. e i. seruicio pa-
pe vel epi. et sic excusat. Possunt em duo canonici esse in ser-
uicio epi. et intelligunt esse pntes. extra. eo. de cetero. et c. cū
dicto. et c. ad audiendam. nullus tamen istorū vicualis p-
ape debet sine quondam distributōis: que debent tñ re-
sidentibus. vi. p. in. c. de cetero. et extra. de pben. licet. et c. vile

enue. Idem dictum est de morante cum legato sedis apostolice.
licet. ar. l. c. cū dilectus. et et de offi. le. c. j. Idem est etiam de eo
q. fideliter psequit iura ecclesie: licet iurauerit residere. extra.
eo. ex. parte. Secus autem est de subdito suffraganeis si more
tur cu. archiepo. non em videtur residere. ar. et de offi. or.
pastoralis. et de exco. pla. sicut vñre. Sed causa gratie specia-
lis. vi. pnualeq. sibi concessi: et tunc excusatur nisi pnualeq.
illud ex causa reuocetur. reuocandum est em vbi multitudo
est in causa: vi. quia ecclesia est pro maiori parte suis seruon-
ibus destituta: etiam si sit indultum a papa. extra. eo. cū ad
hec. vi. etiam dictum est supra v. est autem iusta causa. Spe-
rat tñ indulgentia q. nō pnt bñficio: si aliquis q. loco absen-
tis seruiat surroget. p. m. d. off. vi. pater i. ca. ad hoc. Sed cau-
sa consuetudinis vel consuetudinis ecclesie. vbi idem est dictu
quod i. causa immediate pcedenti. ar. extra. eo. cū dilectus
et de consi. cum omnes. Sed causa oratio vite vi. religio
et tunc distinguitur vtr. sit religiosus vel secularis: pcellus vel
nō: infra annu. vel nō. per. c. extra. de regula. licet. et ca. statu
imus. de quo dic. vi. infra. vbi agit de religiosis. in quo casu
si sit epus: et requisitus reuerti non potest ad episcopatu re-
assum. vij. q. j. hec nequa. et extra. de renun. post transla-
tionem. Sed causa necessitatis: vi. quia impedimento iusto de-
minuitur: puta quia est infirmus. extra. eo. ad audiendam. nec
potest secare in ecclesia morari propter inimicos. vij. q. j. pa-
storalis. ar. extra. de renun. ad supplicationem. et sic videtur
excusari: licet impedimento cessante teneatur redire. ar. extra.
de custo. cu. ca. 7. s. quia vō zelus. Sed causa nude voluntas
no: et tunc pcedet contra eum vi. dictum est supra i. q. pceden-
ti. v. si vō non habuit. et sequenti. Sed hoc intellige quod
dicitur extra. eo. ca. 7. vbi cadit distinctio ista. et c. inter quam
et hoc autem habent locū quo ad inferiores epus. epi em per
archiepm cogunt p. excommunicandem et suspensionem. et si nec
illud pdest: papa vel alius d. mandato eius speciali eos ab
administratione remouebit: et eligendi licentiam dabit. Sic
intelligit illud extra. eo. ex. tue. ibi ptra eos. et c. ex. gestis. et c.
qualiter. Sed numq. aliquis planus potest hāc licentia (scz
se absentia) dare? Rñ: papa et etia inferiores plati. et hoc
videt. Ber. de epus intelligere. extra. de de. non resi. inter q.
tuor. Innocentius vō et d. off. intelligunt hoc etiam de infe-
rioribus pcelatis per. c. e. n. relatu. ibi. pcelatorum suoz.
Id hoc nota ad pleniorē instructionem de absentia cau-
sa studij. et ratio quare non debet aliquis clericus ire ad studi-
um sine licentia plati. ppij est. q. licentia nō debet dari i. theo-
logia nisi homini vobili. ar. ff. de inoffi. testa. l. j. vobiles
vō etiam sunt mittendi et ad studium theologie mittendi. et
tunc. s. quando mittunt et mittunt mittentes debent eis i. ne-
cessarijs pnuidere. extra. de magistris. sup. specula. alio aut
ppia voluntate vobilibus siue studentibus i. theologia nō
tribuentur a sua ecclesia in omnibus necessarijs. possunt ta-
mē tales p. quinqz annos integros fructus pape suaz pben-
daz autē sedis apostolice. vi. pater i. c. sup. specula. nō obsta-
te sua consuetudine vel statuto cū tenario reuocari non de-
bent i. vinea vñ laborantes: vi. dicitur ibidem. s. j. In alijs
vō scientijs nihil perapiet ex debito a sensu contrario: nisi
gratia fiet eis. vel nisi hoc habeat illa ecclesia de consuetudine
speciali. Sed nec studens in theologia quondam distribu-
tiones recipiet. et te pben. licet. nisi speciali pnualeq. impe-
tret. et d. ver. sig. olim. Et dicendū q. i. ecclesijs in quibus
sunt diuerse pben-
daz papie totas distributōes: vi. dicitur
in ca. licet. Sed vbi habet oia in cō: estimabit quantū expen-
dere possit: si pcellens esset. vel saltem dabit quolibz die suo
pgrationi illud quod pperit si pñs est. et etia quondam di-
tributōes q. pñibus dant: licet nō intersunt canonicis bonis.
et sic intellige illud. c. olim. alio in ecclesijs illis i. qbus ha-
bent omnia i. comuni pnualeq. frustratorū est. In nullo autē
casu quondam distributōes que dant tñ his qui infum
horis canonicis papiet: nisi forte sit talis ecclesia in qua ali-
quis nihil papiet nisi canonicis bonis intersit: vel nisi hoc i-
peret pnualeq. speciali. Sed et cum fuerit indultus vi. i. stu-
dio fructus papiet pben-
daz suaz debet intelligi de studio ge-
nerali nō spali alicuius ville vel castri cui fiat in fraudē. et
eo. tue. hec d. off. Insuper nō q. oēs scholarē ad quēcūq. lo-

cum cunctis cō discendi gaudet privilegio imperiali. scy q' nuli
lus iudex eis iniuriam inferre psumat. nec damnum inferri su
stineat. ppter delictum alterius boi. eiusdem puniunt. temera
to ubi aut eoz hō legito i iudicio fuit recondito illius ipso q'
hoc iudicare neglexerit ipso iure infamia rogata: res ablate
in quadruplum exigunt: et dignitate sua si qua ponebantur
impetui carent. Et si quis litem pta scholarē mouere vo
luerit: pte electo scholari vtz malit coram dno suo sine ma
gistro vel loci efo conueniri. Si quis autem eū atēptauerit
ad iudicē alium trahere a causa sua cadet p tali conamie: etiā
si moneret iurifsum. vt patet in consi. grede. de scholaribz
et eoz pail. l. habita.

De decimo et pmitio.

Titulus. xxxv.

Einde considerā

dū est de decimo et pmitio. Et pmo de ista
turde decimar. scdo de spēbus siue differen
tijs decimar. tertio qbus debet dari et a qui
bus pnt recipi: et int qd debet dandi: et vtz
possunt pferri: et q acnd pnt pen. quarto de quibz decime de
bent dari. quinto quales. qualiter. quando et vbi debent dari
sexto a quibus debet dari. septimo vtz possunt aliquo modo
alienari. octauo de pamtia. nono de vtilitate solutiois decia
rum et pamtia. Circa pmtia querunt plura. pmo vtruz
instinctu decimar emanauerit a iure nālī. Rōdinstinctu decima
rum pōt intelligi dupliciter. Vno mō fm determinatōem
partis exhibende. puta q: est pars aliq exhibēda deo vel mi
stris eius. et sic sum. et i rōe cōmum. Et hoc mō ē simpliciter
a iure naturali. dicitur enī iure naturale q' deos et substātia p
pata honorari fm illud. Prover. iij. Donora dñm de tua sba
et q' mīstr ei⁹ d' sustinere fm illud. Mal. iij. Inferte oēs
decimā i horreū meū: vt sit cūbo i domo mea. Et q' mīstranti
spūalia debet spūalia mīstrari. vt dī. j. Cor. ix. et Luc. x. Bv
gus opari mercede sua. Alio mō pōt intelligi fm determina
tōem certe partis exhibende. puta partis decime non mīoris
et sic accipit in rōne ppta: et hoc modo non est a iure naturali
simpliciter sed fm quid. q' enī tanta pars non minor tē: nō
dicat iura naturale simpliciter. Et hoc vult Aug. lib. 3. factio
pte. ij. c. iij. et pbat p hoc q' Jacob vouit decimas dare: si re
doret pīpere. Etiam aut non fit de his ad que homo tenet.
dicat in illud fm quid. f. fm q' iuuat ad hoc arto cognūde
vel reuelare. Iuuat enī ad hoc et cognūde arto numerū
p quī nouit q' decimus est numerus pfectus. q' ab vnitute
numerus cōordinatus est numerus limes et terminus fm.
Et p replicatōem vnitatis et ceteroz numeroz ad ipm forma
tur quilibet alius pfectus numer⁹. et ideo cū homo foret p
dictam iura naturalis decim esse honorādū vt pncipium et
ancorē et vt psummatōē et fūe bonoz oim. In solutioe p
mittat pntat ipm et bonoz oim pncipū et ancorē. Et ar
te vo numeroz habuit instructū vt p exhibēdē decime pte
staret cū esse fūe et psummatōē. Et hoc ratō dicit ex verbis
Istq. sup illud. xij. Decimas et pmtias nō tardabis of
ferre. Iuuatur etiam ad hoc ex reuelatōe facta Ade fm ali
quos cum fuit raptus in certas ad curias angeloz. ex quo no
tu fuit homi angelicam naturam nouē ordinibz esse diffictā
et humanā creaturam in decimo ordine creature rōnalis esse
conditaz fm parabolā xpi de decima dragma. Luc. xv. et ex
hoc inst. nū habuit vt p exhibēdē decime pntaret ordi
nē sue pditionis ad laudē et gloriā conditoris. Dec Alexā. de
an. iij. nē. ij. c. p decimas. q. j. ar. j. q. j. o. Qd fūit fūe
siue inceptum decime: Rōd q' tēpe Abiabe. q' sine fide sal
uationis explicata vel implicita nuli homi post peccatū potuit
esse salu: vt dicit Aug. et bñs. pter Act. iij. et fm Du. lib.
de factio. oportuit vt fm pccatū ipm formaret magis euidē
na signa spūaliū gharum: vt cū effectu salutis crederet cogni
tio veritatis. Vn fm q' magis ac magis saluationis aduētus
appropinquat. fm hoc magis ac magis eipsona innotuit. et p
alia signa magis euidēna remātra fuit. fuit aut psona sal
uationis reuelata pmtā q'ram ad psonam et naturā diuinam.

et hoc a pncipio ipsi Abi. ppter quod honorauit eū Abi
pmtia et pmtogenius gregio in signū q' ille q' erat pncip
um nostre conditōis et pmtogenius filius dei: et etiā pmt
pū saluationis. Scdo reuelata fuit psona saluationis q'ram ad
rōnalē naturā creatā i qua mediator esset: et oblationem et sa
crificium placatōis p hominibus deo offerret. Et hoc reuelatū
facta fuit ihoē. ppter quod honorauit eum in oblatōe et sa
crificio: vt patet ihoē. viij. Tercio q'ram ad naturā huma
nam i qua expletet officiu redemptiois. et hoc reuelatū facta
fuit Abiabe. Deñ. xvi. In semine inquit tuo bñdicent pē
gētes. Et ideo ipse honorauit eum i exhibēdē decime p qua
significat humanā naturā. Luc. xv. Et sic p q' pmtie uer
perunt tpe Abi. oblatōe tpe ihoē. decime tpe Abiabe. de
Alexā. de an. iij. nē. c. de dec. q. j. ar. j. q. j. o. Et p
ptū de decimis erat morale i vbi legit: Rōd hoc. q. vult et
diffensio int iurifsum et theologoz. quidā enī iurifsum sē
re vident q' pceptū de decimis dādo i veteri lege erat mora
le: et non fm quo ad exhibēdē aliquid pmtia in sustinēdo
nem mīstror dei: sed enas quo ad taranōem partis certe.
decime. vnde fm eoz non est in noua lege euacuandū: pōt
remanere: et est etiā pmtia Luc. xj. vbi dī. Eie vobis pmtia
scis q' decimas mentis et aueū et omne olus: et pmtia iude
cū dei et charitates. Dec omnia oportuit facere: et illa ē omni
tere. Hoc enim videtur scisse ihoē. et fm. qui inter ca
nonillas fuerunt pceptū. Rōd ihoē. i sum. sine nōte dec. q.
vnt psumendo exculat a solutioe decimar. vbi volens obē
de dari debet ex pcepto. ad hoc pbandū adducit auctorita
tes veteris testamenti: quas qdē frustra adduceret nisi p
ponendo q' pceptum de decima morale esset. Et cū mō
videt fm. idē scisse in glo. sup rubricā de decimis. Et de
ologi vo dicit q' pceptum de decimis quo ad determinatōem
partis certe. scy decime non est morale. q' non est signū sim
pliciter i corde bonitatis. morale vo pceptum est in corde ho
mis scriptum: vt dicit Aug. Nec etiam erat ceremoniale p
ceptum. q' non erat datum ad significandū aliquid i futur
pncipatū: dicit significatē i futurū aliquid psequē. fuit et oia
iudeoz facta. fm illud. j. Cor. x. et oia i figura cōmmedam
illis. qui enī decimā dabat que pfectoz significabat: eo q' re
narius est quodammodo numerus pfectus: vt decim est su
pia. pmbus nouē sibi reuenas: prestabat quā i qdā signo
se implectū esse: et a deo pfecturus futurū p pcepto expecare. et
enam q' saluator erat cōpleturus officiu humane redēptōis
i humana natura p decimā dragmā significatā: vt dicit i su
pia. et in hoc cōueniebat cū ceremoniali pcepto que p
ncipaliter erat instituta ad significandū aliquid in futurum
vnde q'ram ad hoc potest dici q' pceptū de decimis erat co
remionale fm quid: et tamē simpliciter. Et erat aut pceptū in
diciale. q' erat datū pncipaliter ad seruandā equitatē muni
distributōis: vt esset equalitas pan et accepti. fm q' est possi
bile et pueniens inter seminantē spūalia et dantē spūalia. dñs
aut tarauit decimā parē: et hoc congrue. ppter causas sup
dictas: et ppter conditōes illius populi cui lex dabat. Ille enī
ppl⁹ in xij. tribus diuisus erat int quas. xij. f. leuica que
tota diuino cultui mancipata fuerat: possessiones non habo
bat. Et ideo congrue dñs pceptū q' relique tribus. xj. partes
decimā suoz pūtiū darent: vt honorabilius viuere possent
et etiā q' aliqui et aut sumari transgressores pcepti. Et in hoc
sua fuit Alex. de an. iij. nē. c. p dec. q. j. ar. iij. o. et dñs.
scdo scdo. q. lxxxvij. ar. j. o. sic p i eoz summo. et Rōd. vt
p. iij. nē. xviij. q. ij. ar. vij. c. iij. q' fuerit magni dec. et scpt
res qdñū sacre scripture: et spālner de dec. Et pntat q'
dñs mō sit pcepto: Rōd fm determinatōis pntat exhibēdē
fuit sub pcepto et de iure nature: vt dictum ē supra. Vn etiam
habetur ihoē. xviij. Sacerdotibus egypti cibaria ex horreis
publicis pdebant. Scdm vo determinatōes decime partis ad
legem erant sub cōsilio: vt patet ex vo Jacob ihoē. xviij.
vbi dī q' Jacob vouit: vouit decimas. si fuerit ex uo meā: et ca
stodierit me in vna qua ambulo et. et postea. cūctoz que velle
rit mibi decimas offeram. in lege fuit sub pcepto simpliciter
vbi dñs. xviij. Decimas et pmtias nō tardabis offerre. Et mīstr
xviij. f. ligo. Leu. tedi oīs decimas ihoē i possessionē p mī
stero: quo mīstr feruunt i tabernaculo federo. Et sicut sup

visum est fm aliquos iurispitos preceptum de decimis erat morale. unde fm eos decime dari debent ex precepto taz diu: ne legis q̄ ecclesiastice institutionis. fm vō theologos hoc mo: no erat morale nec ceremonial: sed iudiciale. differit autem hoc tria vt habuimus sup̄ supra in. j. li. q. p̄cepta moralia seruati debent omni tpe. ceremonialia nō licet obseruare tpe legis noue. iudicialia autē t̄ tpe gratie nō obligent: seruati t̄ p̄nt t̄ debent si statant ab illis quoz est condere leges: si cur p̄ceptum iudiciale veteris legis est. i. xxi. q. qui fura tus fuerit ouē reddet quatuor oues. q̄ si q̄s rex statuat eius subdit seruare tenent. ita etiā determinatio decime p̄nt ē tpe s̄be p̄ ecclesiam instituta. vt s̄z nō min⁹ p̄p̄s noue legis mīstris eiusdēz exhibeat q̄ popul⁹ veteris legis mīstris illi⁹ p̄nt exhibeat. cum tamen populus noue legis obligeat ad maiora. fm illud abas. v. mīstris abundauerit iusticia via pluri⁹ serbap̄ t̄ pharisaeoz non intrabitis i regnū celoz. Et etiā mīstris noue legis sunt maiore dignitas mīstris veteris legis. vt pbat apostolus. ij. cor. iij. pbat q̄ ex supradictis q̄ homines tenent decimas soluere fm theologos. partim ex iure naturali. s̄. q̄ntam ad exhibitionem alim⁹ p̄nt. partim ex iusticia ecclesie. s̄. q̄ntam ad exhibitionem partis decime: q̄ nō p̄nt sano opportunitatibus t̄m t̄ p̄sonaz aliam p̄nt possit veteri mīstrare. Et hoc mīstris habet ab Alex. de an. iij. n. c. de decimis. q. j. ar. ij. o. t̄ ex Tho. scda scda. q. lxxv. c. Tenet i quā dōies soluē decimas fm Alex. de an. vbi. s. c. cū p̄ntur ab ill⁹ q̄b⁹ debent: etiā si nō p̄nt vbi est p̄ntuendo. ex. e. p̄nt. t. c. i. aliq̄b⁹. Et fm Tho. vbi. s. c. v. illi qui nō soluunt decimas in locis illis in quibus ecclesia nō p̄nt eas nō sunt p̄pter hoc in statu damnationis: nisi forte p̄pter obstinati onē: vt habentes voluntatē nō soluendi: etiā si p̄nt ab eis. Nec etiā ecclesie mīstris quibus vō esse maior cura p̄mouēdi i populo bona spūalia q̄ colligēdi bona tpalia: peccat si decimas non requirunt vbi sine scandalo p̄nt diffinidmē vel aliam causam regri nō p̄nt. Sed obicit q̄ b̄s Jacobus Act. xv. dicit. Elum ē spūsancto t̄ nobis nihil imponē vobis vltra oneros q̄ vt abstineatis ab idolatōe simulacroz et sanguine t̄ suffocato t̄ iomacato. s̄ dare decimas ē onerosius q̄ nō p̄ceptū credēdo de gētib⁹. R̄s: q̄ licet hoc sit onerosius p̄ntis et incredulis: licet t̄ fidelibus credentibus dñm esse veracē q̄ dicit adal. iij. Inferte oēm decimā i horreū meum vt sit cib⁹ i domo mea: t̄ pbat me sup hoc si nō aperuerō vobis catarractas celī t̄ effundā bñdictōes v̄s q̄ ad abundantiā t̄c.

Ira scdm articuli q̄ ē de sp̄bo siue differentijs decimarū q̄nt q̄ t̄ q̄t sunt sp̄s siue dñe decimaz: R̄s: q̄ sunt tres fm Dost. s̄. p̄sonales: vt ille q̄ debet ex bis q̄ p̄ntur ex ope p̄sonali. p̄ediales: vt ille q̄ debet ex bis que sic p̄ntur ex p̄dictis extra eo. ad apostolicē. t̄ cap̄ pastorales. Et m̄te: vt ille que debet ex bis que p̄ntur ex alib⁹ que gregam pascunt in pascuis. he em partim a p̄dictis p̄ntur: cum ex eis viuunt aialia a q̄bus p̄cedunt. ar. extra eo. p̄ntum. t̄ p̄nt a p̄sonis q̄ ea custodiunt. ex. s̄ re. i. u. c. penul. fm Dost. Ber. vō ex eo. ad apostolicē. p̄nt t̄m decimas p̄ediales t̄ p̄sonales: ex decimas aialium computat inuer p̄ediales. t̄ cū eo p̄ntur Roy. t̄ Dost. Sed dictum Dost. mibi magis placet. Itē decimaz quedā dicūt maiores quedā minores siue minores. vt p̄ extra eo. ex multiplici. t. c. cū i tua. Admire autē dicunt fm glo. ibidē. partus aializ et de pullis t̄ ouis t̄ omo. Item i veteri testamento erant quatuor decime: de quibus Hiero. sup̄ ezech. loquit̄. t̄ ex. c. de amā. t̄ de trib⁹ eaz tangēt infra statim post solutionem. q. se quomus. de quarto vō genē ipsaz tangēt etiā infra i sequēt ar. q. vix dñō pape t̄c.

Ira t̄m articulus q̄ est de illis quib⁹ dari debet: t̄ a quib⁹ recipi p̄nt decime: t̄ de eaz diuisione. p̄scribē t̄ p̄ntē gr̄ntē plura. p̄mo q̄b⁹ decime dari debet decimas: t̄ hoc ē spūale. p̄sequitur em illud debitorum quod mīstris altaris seminantibus spūalia debent tpalia: quod ad solos clericos p̄nt curam aiaz habentes. Et id t̄m ad eos p̄nt hoc uis habere. Aliud est illō quod p̄ decimā datur. et hoc est corporale. t̄ id p̄nt i vsum quorumlibet cedere. vñ p̄nt ad laycos peruenire. vt dicitur infra Sed contra predicta

videtur q̄ decime non debeant dari clerico: sed potius paupib⁹. q̄ in veteri lege tenebant hominēs ad tres decimas. p̄mas leuitis soluebant. de quib⁹ habet Hiero. xviij. Scdas quando in Hierusalem ad templū ibant: comedebāt. de q̄bus dicit: xxiij. Tercias paupib⁹ anno tercio recodebant: de q̄bus patet etiā ibidem. Si ergo tempore gr̄ntē p̄cepta pietatis sunt seruanda: t̄ p̄ceptum de decima paupib⁹ tribuēda p̄nt ad pietatem: videtur q̄ sit seruandum. p̄terea dicit Aug. q̄ decime sunt tributa egentium oiarum. ergo sunt debite pauperibus. p̄terea leuitis dabant i veteri lege decie. q̄ partem aliam i possessionibus non habebant. vt p̄ Hiero. xviij. vbi. etiam dī. nihil aliud habebunt decimaz oblatōne conueni. Sed clerici i nouo testamento possessiones habent patrimoniales quandoq̄ t̄ ecclesiasticas. Insup etiā recipiunt p̄ntiales t̄ oblatōes p̄ vniu t̄ mortuis. s̄ sup̄nt eis decimas daret: R̄s: ad p̄mū argumētū dicendū q̄ ille decime scde referuabant ad sacrificia offerenda. Cū igit cessauerint huiusmodi sacrificia: locū non habet i lege noua. Tercie autem decime quas cū pauperibus debeant comedere remissē rūt ampliare p̄ hoc q̄ dñs non t̄m decimā partē s̄ etiam oia sup̄nta iubet dari pauperibus. fm illud Luce. xi. Quod sup̄ est dare pauperibus. Ipse etiā decime q̄ mīstris ecclesie dantur p̄ eos debent pauperibus dispensari. hoc ex Tho. scda scda. q. lxxv. ar. iij. o. t̄ Alex. de an. iij. n. c. de decimis. q. iij. ar. iij. Ad scdm argumētū dicendū q̄ sicut p̄ ex dictis q̄d decime sp̄ales dabant leuitis nō t̄m p̄pter eoz sustentatōes: s̄ etiā vt ex eis paupib⁹ sustentē. Ad hoc autē si sunt sup̄nta s̄ ne cessarie possidētes. oblatōes t̄ p̄nt cū decimas. hoc Tho. vbi. s. c. ij. Atq̄ clerici hñtes p̄monū sufficē vel aliq̄ reddi: licet recipiāt decimas: R̄s: fm Ray. t̄ Dost. q̄ sic si seruati ecclesie p̄ quo decimas p̄p̄nt faciāt. xij. q. ij. charitatē alio sacrilegiū p̄ntur. t̄ idē est si i malos vñs p̄uertant. j. q. ij. clericos. t̄ c. pastor. Scdm etiā Dost. i sum. e. n. clerici quib⁹ debent decime: quāntumq̄z relinquit nisi sunt notorij licite decimas egriūt. nec sine voluntate eoz debet alijs etiā paupib⁹ dari. ex eo. tua nobis. s̄ p̄nt. debent em deo t̄ p̄ dhyeris curā hñibus. s̄ debent eis reddi. xvi. q. v. decimas. t̄ i pluribus alijs. c. Lasciant tamen ipsi clerici ne licite receptis illicite abutant. Dicit etiā ibidē poitea. s̄. q̄ t̄ q̄ i si. q̄ si clericus non faciat seruitiū ecclesie: nō debet eas recipere. vel si sit notorius fornicator: laycus nō tenet sibi dare decimas: s̄ p̄mo sup̄nt: qui debet eam i vilitatem illius ecclesie conuertere. Nec obstat. c. tua nobis. quia intelligit de oculis hoc etiam dicit sup. c. tua nobis. Scdm vō Inno. in glo. eo. n. circa p̄m. clericis dari debent decime quāntumq̄z sunt diuites vel mali. vt dī in. c. tua nobis. Scdm vō Alexan. de an. iij. n. c. de decimis. q. iij. ar. iij. c. clerici q̄ sufficiēt habent unde possint viuere fm statum p̄sonē: p̄nt decimas recipere vt p̄curatores i necessitate pauperū t̄ vilitatem ecclesie. non autem in vñs p̄nos vel malos cōuertendas. imo si in vñs p̄nos conuertant sacrilegium cōmittunt. si vō in malos iudiciū incurrūt. De talib⁹ cū intelligit illud Aug. ad bo nificiū. Si inq̄t p̄nt q̄ nobis sufficiāt possidēti nō illa nra s̄ pauperes sunt quoz p̄curatōes q̄dammodo gerim⁹: nō p̄ntatē nobis vñs p̄ntē damabili vedicamus. xxi. q. ij. Et illud Hiero. ad papā Damasum. Clericos illos p̄nt ecclesie stipē dijs sustentari q̄bus parentū t̄ p̄p̄nquoz nulla s̄sidia suffragant. q̄ autē bonis parentū sustentari p̄nt si q̄ pauperum est accipiunt sacrilegium p̄ntur: t̄ p̄ abusionem talū iudiciū sibi manducant t̄ bibunt. Ad hoc etiā facit illud Aug. Decime sunt tributa egentium animarum. Cū ecclesie siue cuius ecclesie clericus debent decime dari: R̄spōdeo fm Dost. iij. t̄ Ber. extra eo. cum sint homines. in glo. ij. t̄ Inno. extra eo. ad apostolicē. Decime personales dari debent ecclesie parochiali siue baptismali t̄ de iuri communi. id est illi ecclesie in qua dantes audiunt diuina t̄ percipiunt sacramenta. xvi. q. j. quest. t̄ xxi. q. j. s̄. j. p̄ediales vō dari debent illi ecclesie infra cuius parochiam predia sunt sita. extra eo. q̄ niam. nisi aliud obtineatur vel de p̄scripta consuetudine. extra eo. cum sint homines. t̄ ad apostolicē. vel de consuetudine. extra eo. ex multiplici suggestum. vel nisi sint p̄scripte vt infra dicitur. De mixta vō fm Dost. si apparet consue-

tudo est seruanda. si non apparet et animalia continue pascu-
tur i peditio. ppe parochie ipsi sunt dande. et alio videntur q
diuidi debent inter ecclesiam vbi pascunt et ppiam. ar. extra
de testa. relatu. §. vlt. et hoc ronabile videt. q. ppiam dat pa-
stribus sacramenta. ppter que datur percipie decima. extra
eo. ca. ij. Sed vbi dicitur. et ad apostolicam. vbi vialia pascu-
tur continue ibi debent solui decime. extra eo. commissa. si vo
p medietatem in vna ecclesia et p medietatem in alia equum
est vt inter eas diuidantur. ar. et de testa. relatu. i. fi. r. j. q.
ij. c. fi. et idem est si taceant hic continue et pascant ibi con-
tinue. ar. ff. ad municipales. assumptio. et si sit si qd hic taceat
et ibi laret haberet psonales decimas et oblatioes diuidere de-
beret. Alij distinguunt qd alijs animalia sua pascit i aliena pa-
rochia aut tanq aduena et extraneus. et sic soluet decima pa-
prie parochie. Sicut tunc incolae qd nihil solunt p pascuis et ibi
ea pntue hy. r. tunc extraneus soluet. qd quo ad hoc eius paro-
chianus censet. sic notat Aug. xvij. q. j. decimas. i. facit p hoc
q qd pascuarum soluit ecclesia extranea de eo decimas habet
debet. Sed dicitur. aut videt minus dicere qd in vtroq casu
pascuarum estimari dy. Ray. No dicit qd si pascit hy comitatu
in vna parochia et ouile in alia d lacte. Item i lana illi ecclesie
dabit decima infra cuius limites sunt pda sita. qd inde susci-
piunt alimentu alia. et sunt tales decime pdales. Idem dicit
Ziller. de an. iij. n. ij. c. de decimis. q. iij. ar. iij. ar. et. e. pnt
fuz. hoc aut dicitur. pcedit qd ad fenu sed qd ad alia dicit vt habu-
it i sup. Lho. No dicit scda sede. q. lxxvij. ar. iij. c. ij. qd
grego fructus pascuis puenit magis debet decima gregis il-
li ecclesie i cuius territorio greg pascit qd i cuius territorio ouile
loca. Et predictio patet qd decima dari debet ecclesie paro-
chiali. xvij. q. j. statimuo. et. c. de decimis. Nec obstat illud
et. c. qm. et de pscp. de quarta. p que. c. vlt. qd decima epo
dy dari. qd loquunt de consuetudine. Idem obstat et illud et
eo. vudu. qd ibi penebat epo ecclesie et decimas pntentes ad
eas. vnde agit nomie ecclesie parochialis sibi subiecte: cu no
sit alius q agat. et de succc. abint. c. vlt. in fi. vbi loquit de
decimis i parochia epi posita. vel loquit de decimo q ad su-
am canonicis potest. qd e vltus fin dicit. De hac ma satis
habet et eo. cu ptingat. i. glo. ij. r. c. vudu. i. glo. ij. vbi dicitur.
vult qd decime no pntent ad epi. et qd in decimo ecclesiarius
parochialis no habet epi aliquam potest. Capitula vo que
dicunt quantam decime dandam esse epo loquunt de decimis
ecclesie cathedralis. vel loquuntur de consuetudine mo de iu-
re. fm eni qd habetur extra eo. cum sint homines. in textu. et
glosa in decimis soluendo consuetudo spectatur. et hoc si sit
scripta per quam iuri comuni pcedatur. alio scno est ex-
tra de consuetu. cum dilectis. Sed quomodo debent decime
diuidi? Rndeo diuidi debent fm consuetudine loci vt epi
scopus habeat dimidia. tertia vel quarta. cetera vo seruicio
ecclesie habeant aliam. r. q. j. antiquos. et et. c. qm. et de psc-
rip. de quarta. Si autem non apparet consuetudo diuidan-
tur in quatuor partes. quarum vna epo. alia pscytero. tertia
fabrice. quarta paupib assignetur. r. ij. q. ij. qm. fm dicitur.
Quid si epi vel religiosi de consuetudine percipiant omnes
decimas alicuius parochie. ninqm no obstante tali consue-
tudine poterit pscytero qui no habet vnde viuat pmo co-
petuo assignari? Rndeo qd sic. hoc em est expellum extra d
preben. exarponde. §. cum igitur. Quid si consuevit vna
ecclesia pape decima de blado et altera de vino. et illa terra q
pmo erat pccialis sit facta vinatona vel eouertio? Rndeo fm
dicitur. illa ecclesia que primitus percipiebat de blado debz nunc
percipere de vino. qd licet mutet qualitas terre mo tamen sub-
stana. et hoc e sano expellum et. c. pmissum. §. i. licet ena d
pascuis. et licet pscitudo in vno pmo sit pscpta ab alia ec-
clesia: non tamen extendet hoc puenendo ad aliud pscium. qd
de nouo colitur. extra. c. cuj continet. et idem dicit dicitur. et
eo. cum i tua. et addit ibi qd si vne ecclesie pscuerunt ab an-
tiquo simul percipere in eodem pccio diuersas decimas an-
nuarim: non vider quare hoc stare non possit. puta si in eode
agro sit decima vinu et arbor: licet hoc non placeat jmo. vt
p. p. eius glo. in. c. cum in tua. Quid de noualibus? Rndeo
si sint infra limites alicuius parochie: et hoc non dubitet
pntent ad illas: salua canonica epi. In dubio vo pot epi-

pus cui voluerit gratificare vel sibi retinere. et eo. quoniam.
plurimz tunc i epi indistincte omnia noualia totius dyocesis
a quocunq recuperare possunt: qui vsurpare sibi nunt. et
tra tex. extra eo. cuj in tua. abutentes inrbus vicinibus q
decime et oblatioes i potestate pscunt episcopos. xvij. q. v.
§. cuj ergo ecclesia. et c. sequentibus. quia illa et similia sunt
vera: non vt sibi ea approprient. sed vt communiter dispendent
xij. q. j. §. si ergo res ecclesie. et c. pcedenti. et si igitur hoc veru
tas qd nec de noualibus nec de recuperatio: ena a laicis dy epo
retinere nisi canonicis suis. hoc est quatenus percipiebat d ant
qo papiat et de his. et de cens. ecclesijs. hoc dicitur. Sed hoc
no qd potest percipere decimas de terre labonib: qd e maius
pot ena percipere decimas de noualib: qd e minus. et. c. et p. ij.
nisi acqstierit eas p pscptis q e odiosa. et. c. cu pgar. vel m
si laicis dicit eas p pscptis. et. c. tua. j. cu tale pscptum sit
odiosum. et. c. ad hoc. fm dicitur. et dicitur. et eo. cum ptingat
et jmo. sup eo. tua. et religiosi etiam q veteres decimas a
laicis in aliquibus parochijs habuerunt i eisdem decime no-
ualium non accedunt. l. vj. c. statuto. §. nec eo. nisi alia
causa ronabilis subiat: vt de ibidem. fm jmo. aut sup at
cu ptingat. cu ronabilis est pscptum vel trasactio vel alia si-
milis vel spualis pscptio i singul agris noualiu. Barro.
aut i queshombus dicit qd si dericus pscptus suo decimadi
vnuersaliter nunc habebit decimas noualiu. secus e si psc-
ptus sit p partes. Quid de pscptis que non sunt sita infra tmu
nos alicuius ecclesie parochialis: sunt tamen sita infra tmu-
nos ciuitatis? Rndeo dicitur. et. c. de paroch. c. vlt. qd epus pot
si vult unde decimas accipere. et eo. qm. quia saltem sunt in pa-
rochia et. non est tamen extranea a rone vt tunc ecclesie sue
parochiali decimas soluatur: si ita pntentudo habeat. ar. et. c.
ad apostolicam. et c. in aliquibus. i. fi. Quid de insul? Rndeo
dicitur. et. c. qm. qd de illa pntentia sunt cui adherent: ibi
decimas dare i iudicari debet. ff. de iudi. insule. Et reli-
giosi possunt decimas accipere: Rndeo sic. illas q sibi concessit
sunt auctoritate ecclesie. alio no. vnde dicitur. ad Roma. po-
p. §. Quicqd habent clerici pauper est. et subdit. §. de marie
curandis e vt de decimis et oblatioib qualem voluerint i po-
tuerint cenobijs sustentatib impendant. Si dicit qd leuino de
bebantur decime in veteri lege. ergo similiter in noua lege de-
bentur decimas qui successerunt leuinis. non ergo religiosi?
Respondet qd religiosi i ordine leuinico computant. Vere eni
est leuina cui conuenit illud quod dicitur de leuinis dicitur. xxxij.
Qui dicit panti et manti nescio vos: et fratribus suis ignoro
illos et. dicitur etiam spualia et p se orando et p alio.
scz mltos et pscptos idoneos in capellis quop pioni sunt in-
stituendo: et eis bnficium pccatis assignado. Idem si no facit
aut possident decimas multas. de ex. alex. an. iij. n. ij. c. d
cimus. q. iij. ar. ij. c. r. j. et. ij. Ad hoc nota qd pscptum pcc-
suz aliqdo vt possunt percipere tunc de decimis noualiu qm i
tea percipiebant forte. pscptum vel compositio vel insuetudo
ne vel pscptio: vel quocunq alio modo de decimis vete-
rum pcciorum si extendit ad illas decimas quasi epe dnt
illius pntentij alij possidebant. i. iure suo tanq de butas sibi
li. vj. extra. c. statuto. et idem pot dicit fm jmo. an. si donatide
possidebat. §. pntentis iuris no habebant: nisi sola donatide
possessio viros pntentij impedit. Si autem violenta et malici-
ta possessio est: pntentij impeditur fm jmo. et dicitur. qd no
tant hoc extra de pntent. vudu. ad hoc. extra de rest. spo. gra-
uis. et de pscp. c. vlt. Item pntentij pcciorum extendit
ad decimas noualiu habendas m i illis locis i qbus habe-
bant pccio decimas veterum. et hoc in illa quantitate et no vi-
tra in qua percipiebant decimas veter: quando pntentij
illud fuit imperatum. na tamen qd si tempore dnt percipiebant
decimas veterum totaliter non percipiebant decimas noualiu
um vtra medietatem: ppter ceteros et c. et c. et c. et c. et c. et c.
astringunt quin possint percipere vtra medietatem. l. vj. c. statuto.
§. nec ad alios. et. §. sic. Insuper nota qd vbi p bnficium
di pccione decimar adeo grauant ecclesie parochiales q ca-
rum rectores congrue sustinere et comode iura epalia ex-
bere non possunt: pccideri debet per ordinarios locorum q
eisdem rectoribus tunc reuocant et pntentibus ear. qd cetero
pccientem sustentatorem habere: et epalia iura possint solu-

atq; onera supponere. l. i. vj. eo. statuto. §. vt aut onera. f. le-
gationum. nuncioū sedis apostolice collectorum et similitum.
Et dñs pape debeant a pñs exhiberi decime decimarū
videtur qd sic. quia Numeri. xviij. sicut leuitus precipit dari
decimas a populo. ita enas eis precipitur qd summo sacerdo-
ni. f. pontifici decimam decimarū tribuant. ergo sicut pars pu-
ma precepti est seruanda: ita et secunda. Rñ? sicut quidam
q non. quia difficile esset congregare decimam decimarum p
totam xpianitatem. Vnde ecclesia ordinauit qd ipse dominus
papa habeat pñiam dyocesis cui pñsit immediate: in qua si
vult decimas habet. Habet etiam multa regalia que sibi pñ-
lent impatores. Vñ sufficiēter cito habet i domo eius. omnia
enā bona ecclesie sunt sua: et eis accipit qd placet. Vñ non
oportuit decimā pñt sibi dare vel taxare. Alijs videt qd ipi ta-
benē decime decimarū si petat. et ecclesie nōitas hoc requirat.
s'lo inferiores ei soluere nō tenet. hoc ex Alex. de an. iij. n. 2.
ij. c. d. deca. q. iij. ar. vj. Sedas sniaz tenet Tho. scda scda.
q. lxxvij. ar. iij. c. iij. Et layc? decimā licet possit recipere
Rñ? aut layc? sup hoc hñ pñt legia romāe sedis ad tps vel i
pñtū: aut nō. si nō hñ dicit qdā vt Rñ. qd si pñt a tñto
tpe qd si extat mēona qñte et pacifice pñmēdū ēp eo qd ē i seu-
vā ab antiquo pñssā. ar. ex de ver. sig. sup qñdā. §. pñca.
Et sic possit intelligi illud ex eo. rna. pñm vñ doct. nō ē vñ
qd i talito nullus numer? annoz laycū defendit. ex de cōfue.
cñ. Nec obstat pñdictus. §. pñtēra. quia loquitur dō tempo-
ralibus. Nec obstat qd dicant aliqui iura te decimas ab an-
tiquo concessis. quia intelliguntur te decimas iuste concessas
pñm doct. et pñm doct. intelligunt te concessis ante decretalē
Etiam pape. extra enim non poterant ab epō vel abbate cō-
cedi. et idem intelligit te quolibet inferiore papa: vt i cōstitu-
tione feudi cōcessis p epm vel abbatē. Item si epō vel abbas
quā pñtūdem forte Ray. nō viderat: cum scripsit hoc esse
pñbitū a tempore concilij Alex. extra eo. pñbēmus. Si on-
tem pñuilegium habet licet erigit: et licet ei soluē. sicut i p-
uilegio continet. qd hoc potest dicta sedes concedere. Sic licet
illud extra eo. a nobis. et similia. c. hoc tamē facere nō de-
bet nisi ex iusta causa vt fauore fidei. puta si peccator alicui
pñcipi qd pñpiat decimas oim locorum. paganorū. hereticorū.
vel scismaticorū quos poterit subungere et ad vñtātē ecclesie
reducere. vñ. lxxij. adrianus i synodo. tamē rōne talis pñuile-
gij nō dñt sibi noualia vñdicare. extra eo. ma. i. fi. Et au-
tem i hoc casu pape possit decimas illas rez que non consuē-
uerunt decimari Ray. dubitauit. sed docti. determinauit qd
non qd tale pñuilegium est odiosum: et ideo restringendum.
ar. extra te spō. inuenio. Secus esset si clerici pagent. ex. e.
cum i tua. qd tunc est fauorabile. et ideo ampliat. Sed obij-
cit contra pñdicta. qd decime debent ex lege diuina: vt dictum ē
supra. papa autem non est supra legem diuinā. ergo videtur
qd non possit in precepto te decimis dispensare. Respondet
ad hoc doct. qd sunt aliqua precepta in quibus nō versatur
aliqua vñlitas pñuata vel temporalis: nisi quis commutat i
pñuilegium alterius: vt in furto. et ideo talia sine peccato nō
possunt omitti quo ad precepta affirmatiua: vel cōmitti quā-
do ad negatiua. et in his nullam potestatem habet papa. Et sic
debent intelligi iura pñdicta. Aliqua vñ sunt in quibus ver-
satur aliqua vñlitas pñuata siue temporalis: in quibus ne-
mini pñuilegium paratur: imo peccatum est nisi reddantur:
vt in decimis. Et cum temporalitas spectet ad ecclesiam: et ad
decimam: eius vicarius vñuersalis papa potest te his dispensa-
re: disponere. et statuere sicut sibi placet. extra te transla. c. j.
ij. iij. et. tr. q. iij. cuncta per mundum. Et sic sine iniuria ali-
cuius concedere potest layco qd decimas alicuius loci percipi-
at: vel non soluat. Richardus vñ. iij. dñ. xviij. q. ij. ar. vij. c.
iij. respondet ad pñdictum argumentum distinguendo hoc
modo. f. qd in qñram per decimas intelligitur aliquis pñmo ne-
cessaria ad sustentationem ministrorum rei dare decimam ē
te iure nature. et sic papa dispensare non poterit: iquid ho-
mines teneantur decimas dare. quia nō potest dispensare su-
pra ius nature. Inquantū autē accipitur pro parte determi-
nata. scy decima: sunt te iure diuino qñram ad populum Vñ ē
sed qñram ad alios habentes possēdēs temporales est te iure
re pñmo. et sic papa dispensare potest. Quia etiam decime

sunt bona ecclesie quorum papa est dispensator principalis: po-
test illis te quibus ratō erigit. vt religiosis et pauperibus de-
cimam dare quam alio tēterentur soluere. Ber. vñ extra. e.
a nobis. dicit qd papa non dat alicui pñuilegium te decimis
non dandis vel accipiendis: sed concedit decimarum admini-
strationem: vt inde sustentationem sumat: et residuum pau-
peribus tribuat. Et sic concedit monachis. sic etiam possit cō-
cedere laycis. Et licet papa dispensare possit contra ius na-
turale: remittendo alicui decimas specialiter non tamē potest
facere constitutionē p quam tollatur preceptum totaliter. qd
ius naturale pmanet immutabile. vi. v. i. pñcipio. Et hoc est
verum qñram ad sui totalitātē. hoc Ber. vñ dñ. Obijcit i
sup contra hoc quod dictum est in primo mēbro solutiōis p-
misse. quia sup illud dñat. xviij. Si peccauerit in te frater
tuus et. dicit glo. Peccat qui fratrē suū peccatē videt et tacet
sicut qui peccatū non indulget. si ergo laycū pñpiendo deci-
mas peccat mortaliter: peccat generalis ecclesia tacendo: et
non repetendo. nec arcendo. sed hoc dicere est inconueniēs. §.
laycū decimas retinendo ex consuetudine non peccant. Si di-
cantur qd ecclesia ppter scandalū facit. tunc em nē si decimas
a milibus exigeret: scandalū ecclesie pñneret. Contra sicut
dicit auctoritas. Veritas iusticie nō est ppter scandalū dimitte-
da: sicut nec veritas vite vel doctrine. si § dō veritate iusticia ē
qd tēntores rez ecclesiasticas p censuram ecclesiasticas res
illas reddere cogant: videt qd ecclesia nō obstatē aliq: tenet
cogere laycos ad restituēdē decimas: et si nō facit peccat. cū
§ hoc nō faciat: nō ē § vñtātē iusticie qd laycū possideāt decimas
Rñ? qd veritas iusticie si dō dimitit vel differt ppter scandalū
pñulare. sed ppter scandalū gnāle: qd scy generatē scisma vel
pñculum gnāle. In talibus em dicit Aug. Hoc solū bñ agē
vñ et vita hoim vñuersalis corrigatur. In generali vñ scan-
dalo nō sequit correctō relinquentiū vel aliorum. ideo decima-
rum repentinū suspendenda est ppter scandalū generale: quod
sequeretur si decimas a milibus ecclesia p censurā ecclesia-
sticā exigeret. vñde Aug. ad Bonifacium. Vbi p graues dis-
fensionū scissuras nō huius aut illius hominis est pñculū: sed
later strages plurimorū: tetrahēdū est aliqd seueritatis: vt ma-
ioribus malis sincera caritas subueniat. vñ. l. i. vñtātē
ad finem. Et ideo ecclesia salubriter et meritorie decimas que
retinent a laycis repetere cessat. hoc te Alex. de an. iij. n. 2. c.
te decimis. q. iij. ar. j. o. Ad hoc nō qd pñuilegiū layco cō-
cessus te decimis pñpiēdis i casibz pluribus expirat. pñmo
si talē pñcepto abutatur pñuilegio. f. ecclesiam impugnando. xj.
q. iij. pñuilegium. et ar. ex de tñ. c. fi. Secōdo si nō faciat pro
posse illud ppter quod pñuilegium est concessum. ex de tñ.
cum dilectus. Tercio si sciēter veniat contra pñuilegiū. f.
sustinendo qd ecclesia ad quas spectat pñpiat per. xxx. annos
decimam layco concessam. extra te pñuile. si te terra. Quat-
ro si p illud pñuilegiū ledatur enormiter ius pñonale. ex. e.
suggerat. Quinto si pñuilegio expresse renunciat. extra
te regula. statumus. et. vij. q. j. pñculosum. Sexto si au-
toritate epī ius suū alicui ecclesie vel loco religioso dedit. ex
te hñ qd si. a pñ. cū apostolica. Septimo si aliquod enorme
pñsit contra ecclesiā a qua feudū tenebat vel occidendo vel
mutilando p se vel p alium rectore vel clericū suū. ex te pñis
i quibusdam. De hoc etiam potes quosdam alios casus col-
ligere infra hoc. eo. n. i. fi. vñ. articuli. Quid si laycū tētime-
at decimā alicuius ecclesie ab antiquo i feudum. et eas alij ec-
clesie velit pñtere: Rñdet doct. qd pñmo monēdū est vt restitu-
at pñte ecclesie: qd si nolit tolerari pōt qd ter alij ecclesie cum
consensu epī. nec ad hoc requiritur consensus capituli. extra
te his que fi. a pñla. sine consensu cap. cñy apostolica. §. da
vñ. et. §. vñ. Sed si tētimeat cā iniuste monēdus est et cogendū
vt es restituat ecclesie pñte. ex te re. ec. non alie. c. j. vñ tñ n
mēt te scandalo tolerari pōt qd ter alij ecclesie. ar. i. d. c. cum
aplica. De hoc habet ex. e. interdicim. i glo. Quid si pñe
terminatē pñcta monino. nunquid tenebit alienatō. Credit
Rñd. qd sic licet maleficiat epūs qd pñerunt cā. Quid si
laycus decimā dare veller epō pñtente caplo suo: Rñ? re-
currat dñ ad archiepū. ex te iurpa. nullus. qd anteq epī req-
rit: et ipē nō pōt esse auctor in pñia cā. ex te cñsi. prohibe-
mus. Et archiepūs inducat mltū vt ecclesie parochiali dec-

[illegible]

ma glo. ponit questio illa. vix i tecimis possit inuenire pro
suo sine pueto. reqre. j. i sexto articulo.

Tercio quatuor articulus qui est de quibus rebus te
 amare dari debent. Sciendum q̄ debent dari te pascere
 et leguminibus tam magno q̄ paruis: et te pascere
 de pensationibus totorum: et de presentibus molendinorum:
 etiam ad ventum: te piscationibus. Vnatiue natus: ficiis. si
 ue censibus. vel feracijs. feno. lana. apibus. furmis. balneis
 saluacionis. arborum. agnoscendis. lapidibus. metallis. fructibus
 arborum. pecoribus. ouis. ovis. negotiatione. artificio. mili-
 tia. et generaliter de omni lucro lucro. extra co. et multiphi-
 ca. et quatuor. c. se. et. c. canonico. cum duobus fe. xvi. q. 1. to
 cime. et ca. q. quincus. Et etiam de rem. or. et se. inf. v. qua
 diagesima. Quid si i codē agro et eodem annu spargam
 mina vna? Non quid de omnibus fructibus dōda te amare
 Rñ? q̄ sic. vi. p. extra co. et par. ii. Quidq̄ heres te de
 reditate: legatarius de legato. conuictarius de conuictas sed
 uere debet? Rñder. Ber. extra co. pastoralis. i. q. dōda q̄ i
 gitimius heres te hereditate non debet decima dare: q̄ si
 debita iure nature. vnde est pñs etiam vniuersitate. pñs.
 te her. quali. et dñs. q. sed sui quidem. et sola administratio
 cit. fili. si. te libe. et postibi. i. lino. De herede vō extraneo
 cum quidam q̄ debet decima dare. q̄ non est ei lucus. sed idē
 dicunt te legatario et conuictario. Alij vō dicunt i melius q̄
 te immobilibus nullus te pñs tenet decima dare. q̄ res
 ad quēlibet possessionē transiunt cum suo onere. vi. p. c. e. cum
 no sit. Dec. i. q. predicta. De alijs vō tenet. Quidq̄ vō
 cor. te collecta. aduocatus te aduocato. mercenarij te mer-
 cede tenent dare decimas? Respondet. Ber. ibidē q. se. xvi.
 q. v. decime. immo de omni arboribus. Et hoc idem tenet ibidē
 Ber. bur. Quidq̄ tenet q̄ dare decima te illicitē acq̄-
 sitis? Rñ: decime pñales indistincte debet solui a quocunq̄
 possidente pñia non nisi iusto sed violento vel dāctino: no
 nisi canonicis sed etiam iudic. heretico vel pagano: vñ infra vi
 cetur. sicut i tributo conuincit. c. sine effu. vel reliquia. i.
 j. Nec in huiusmodi delictum indulget. extra te indi. inuile.
 pñis. In personalibus autem si tenetur quis ad restitu-
 tionem: decima non debet dari nec recipi. vnde non datur te his
 qui proueniunt ex iniusto bello: ne quo loquimur. xlvij. q. i.
 militare. et extra te iureiurando. sicut. Decus est si iustis q̄
 fer. xviij. questione. v. miles dicat. Nō dā etas te duo q̄
 veniunt ex venatōe pñibz. furto. rapina. vii. lymon. in
 iniusto etiam pedagio vel salmario vel iudo. iniusta talia vñ
 alia exactione iniusta snia. falso testō: nec te duo q̄ iudex extor-
 quer q̄ confessionē. hoc. dñs. Si vō non tenet quis ad resti-
 tuendos: vñ i meretricio vel fornicatione fm Ber. c. e. et vñ
 iniusta vñ decima dare. xlvij. q. v. nō sane. pñs tñ nō dā nē
 trice recipere: nec videtur impunitē et pillare. ar. di. pñ. obno-
 neo. i. xviij. q. iij. miroz. Dñs vō distinguat q̄ est nō tenet
 ad restituendum. pñent tñ quēlibet peccato notorio: vñ ex me-
 retrico publico: nō de eadem accipere: nec peccati videtur aggre-
 gare. Sed est si occultis esset. licet plurius hoc solet. ar. xlvij.
 q. v. pñia. et c. et symo. sicut nobis. Consultum tñ illi talia
 q̄ inde elemosinā faciunt: vñ te q̄ pñant. Ray. ad c. q̄
 celsa si vñ recipit q̄da ille et i scē. postq̄ vñ pñas accepta co-
 celsa pōt tēdas recipere. ar. di. i. for. et c. dñs et dñs. et m.
 iij. ii. c. de deci. q. ii. ar. i. o. et Lho. scē. scē. q. lxxvij.
 ar. i. c. i. et Lho. c. e. et c. trāsumia et. Et decime pñi-
 nales sint sub pñio: Rñ: q̄ pñiū te decima sit affirmati-
 uū obligat q̄ si nō ad q̄. vñ fm decretali. Anno. scē. q. e. i.
 aliquis dolens tenent solus decimas tñ pñiales q̄ pñiales: vñ
 sicutudo est. Et etnā vbi cōsuetudo nō est: si militi. i. pñi
 a quo recipiū sacra indiget et. pñer hoc peccet. Quia tñ
 aliquē cūctore i iustis manz qui carē pñio: i quibz si
 darent pñiales decime: militi tñ cogenter mendicare: et im-
 nus dñia vacare. Sed obijci q̄ i lege dñi nō vidēt fa-
 pi decime nisi te pñio et arboribus et armis. vi. pñ. Lant.
 vi. Ad hoc dicendum q̄ est ibi nō pñant decime pñiales
 alibi tñ precipiunt. i. lxx. xviij. vñ vñmo di. Decimas q̄
 tñmas nō tardabis offerre. et scē. lxxv. Sanctifica tñ
 mas mas. et postea. da altissimo fm vñamum etnā. Et q̄
 no te possidentur oia que iusto negotio vel arte conquirunt

re illo decime debent dari. hoc ex Alex. de an. ij. n. 27. ca. de
decimis. q. ij. ar. ij. c. 7. i. j. Et eniam potest dici qd ratō spā
lis fuit p̄m conditionem illius populi: quare non fu i datum
i lege veteri p̄ceptum d̄ decimas p̄sonalibus. s. qd oēs alie tri
bus possessiones certas habebant: re quibus sufficienter leui
tis p̄videre poterant. Nec enī interdicebat ipso leuitis: qn
te opibus honestis lucrarent: sicut i alij iudei. Sed popu
lone legis est vbiqz p̄ mundus diffusas: cui p̄ plurimū nō hūit
possessiones: sed de negocijs aliqbus viuūt qd m̄bil ad subis
tū m̄stroz dei p̄ferūt: si de suis negocijs decimas uō solu
rūt. Ad istos autē noue legis artius interdicit ne se ingerāt
negocijs lucrativis p̄m illud. xj. l. hūm. ij. Mōno multatis
reō implicat re negocijs secularibus. vñ i noua lege tenentur
omnes soluere decimas p̄sonales p̄m p̄suetudinē patrie: i in
vigenam m̄stroz ecclesie. vñ dicit Aug. vi habet. xvj. q. j.
c. 7. de m̄lita. re negocijs. re artificio decimas reddere. hoc d̄
Tho. scdā scdē. q. lxxvij. ar. ij. c. j. Etz minute decime
sunt sub p̄cepto: Rñ: decime p̄p̄e s̄ sunt sub p̄cepto cū exigit
ab ecclesia p̄m approbatā p̄suetudinē vel p̄m ecclesie p̄suetudinē
ēē co. puenit. i. cāi aliquibus. In cōsilio vō sunt cū nō po
tunt nec ex p̄suetudine habet: nec ab vñ ecclesia p̄cipit qd
tenet. i. hoc est tenendū generaliter q̄tum ad decimas minū
tas p̄m Alex. de an. ij. n. 27. c. 7. de decimis. q. ij. ar. ij. in fine.
Tho. enā dicit scdā scdē. q. lxxvij. ar. ij. c. ij. qd hoies si te
nent de h̄mōi minutis decimas dare: nisi forte p̄m p̄suetudines
patrie. i. puenit cū eo d̄off. nō i honestis m̄stroz dei nō cō
gunt vñ sunt diligentes i requirendo enām m̄ima. hoc enī vi
cū p̄p̄at vñ p̄ p̄m. iij. c. 7. i. d̄eo lex vetus nō retinet
nam qd decime tenet de h̄mōi modis minutis. sed hoc relin
quitur dare volentibz: qd m̄ima quasi non computant. vñ
te p̄p̄atet quasi ascribentes sibi p̄dictam legē iusticiam sol
uebant decimas enām de minutis: nec te hoc a d̄no rep̄sēdūt
s̄ hoc qd p̄cepta maiora. i. sp̄alia p̄tendebāt. magis autē
eos te hoc esse p̄nendibiles ostēdit dicens. Adh. xxiij. d̄e
omnis m̄mā i anenū t. c. p̄tē. hoc oportuit facere: et
illa nō om̄nere. quod tamē referri debet ad tempus legis i q̄
p̄p̄e loquebat: vñ dicit Chryf. Et p̄tē dicit qd illud qd dicit
oportuit sonat i puenientia: non i debitu. vñ oportuit. i. cōte
mens fuit. hoc te Tho. vñ supra.

Itē qdū articulu qd est. q̄les. qualiter. qñ: i vñ te
cime debet dari querunt plura. s. q̄les decime debent
dari de alibz. Rñ: nec coguntur solui meliora: nec
solui debent deteriora: sed sicut transiunt sub virga pastoris
quod decimū fuerit sanctificabitur d̄no. vñ d̄i. Leuit. vñ. qd
absurdū ē offerre deo qd tedignat d̄o: vñ d̄i te conse. d̄i. j. c.
h. sufficit qd tenet mediocritas. ar. x. q. ij. s. hoc ius. hoc d̄off.
d̄off. i. jmo. ēē eo. pasto. Quāter decime sunt dandē
Rñ: sine aliqua diminutione. i. anteq̄ sumpt. tributu. c̄sus.
vel partiarj portio reducat te p̄dialibus: i. enā d̄ mixtis nō
c̄i mecermonij p̄p̄at. i. ēē eo. cū hoies. i. c. tua nobis. d̄e p̄
sonalibz v̄ ocuismodi sunt illa qd pueniūt ex negociatōe vel
artificio distinguendū ē. qd aut pueniūt ex pecunia tēmiata.
aut inde m̄iata. si p̄mo vñ cū qd d̄no cēti lib. reddit p̄ decia. x
libras. i. te remanentibz sibi em̄i molendinū vel aliqd ali
ud. i. tūc aut erit illud cā lucu i negociatōis. s̄z vñ illō vñ
aut: i. sic reduciunt expense facie ab eo i molendino reficēdo
i p̄feruando: nō autē expense facie p̄ fructibus molēdini p̄
curatōis i habēdō. puta i asinis portatibz ad molēdini bla
dū. Aut em̄i cā reuēdē. qd. s. vult p̄p̄e fructe. i. tūc enā
nō reducat expensas quas fecit p̄ fructibz ḡrendis. Si vñ pue
niūt ex pecunia nō tēter minata sic nō reduciūt expense. extra
eo. pastoral. i. ter. i. glo. i. s̄ p̄m d̄off. i. enā glo. ibidē. xv.
hoc ē sp̄ale i decima: cū al' s̄ uile fructe intelligat qd sup̄t redu
cens expensō. s̄. te p̄u. here. si a d̄no. Rñ aut hūi sp̄alitudo
ē tributu. xvj. q. j. decime sunt tributa. i. tributu soluit n̄ re
ducens expensō. ēē eo. tua nos. s̄. vñ. i. s̄. cū te cūctis. p̄m
d̄off. i. Ray. Alia rō ē p̄m d̄off. i. p̄m glo. illud. c. pasto
ral. vñ. qd si p̄litas etiaz expensas: vñ vel terra deo opante nbi
cū vñura maris reddūt eas ēē eo. nō ē i p̄tē. cū qd opatō dei
sū p̄p̄atō tua pecunia: vñ d̄ia possit exp̄e. Mōn qd p̄ueneri
tētes de decimis. In artificio aut sumptus reduci debēt: i. a
luminis hois p̄ueneri laborat. i. s̄ i negociatōe: ne pecu

nia decimef utz. sed exp̄se enā facie i refectōe sine m̄inde rei
nō reduciūt. qd ille exp̄se remanēt i p̄mōmo. vñ tunc intel
ligunt esse decime p̄diales. vñ p̄ i ca: pastoralis. ad fi. i. ter. i
glo. Si tñ aliqd emerit vñ videret: i. fuerit aliqd sumptus vñ
illud p̄feruaret: illi sumptus bñ reducerent. vñ i glo. xvj. c.
enidē habet. Si nūqd reduci debēt exp̄se de lucro aduo
catōis: Rñ: qdam dicit qd sic: maxime cū talia lucra vñ ali
qñ sufficiant ad expensōs. Rñ. vñ credit qd nō: sicut nec lo
cans suas opas reduci expensōs. Etz semē debeat p̄mus
reduci qd decima soluit. Rñ: qd nō: sicut nec i tributo reduci
semen. ēē. c. tua nobis. Ad d̄y decia dari. s. vñ p̄p̄e sol
uat colligē i triturat: Rñ: satis dicit p̄m d̄off. qd i hoc
d̄y p̄uendo seruari. ar. ēē te sepul. cernicari. Si tñ colligē
tea i trituratōe sibi pus velit satisfieri: eis p̄ satisfieri debet
Debeat tñ i ipi decimas dare de salario suo. ar. ēē eo. tua no
bis. i. c. cū te cūctis. d̄e rigore aut iuris statum fructibz colle
ctis decime debent solui anq̄ aliquid inde tēf aliat. ēē eo. cū
hoies. ibi statū fructibus collectis. s̄ p̄m glo. q̄tius i cō
p̄tentes solui possunt: qd peccatū est tēf d̄us dare. xvj. q. j.
decime. qd qd nō facit statū intelligit esse i mora. vñde p̄culum
decime spectat ad eum. ēē te cōmodato. c. vno. Sed quid
si tunc p̄b: recte noluit: tūc nō est p̄culum eius. s̄. te solu. qd
tēf. s̄ cū postea p̄b: voluerit eam recipere: tūc rusticus in mo
ra incipit esse. s̄. quoz legatorū. l. ij. s̄. vñ. Dec i glo. p̄dicta
personales aut decime dari debēt in fine anni. qd vñlius est
ecclesie totum simul recipere. ar. te pig. ex sp̄io. s̄ p̄m d̄off.
bux. xvj. q. j. reuertitū. idēz dicendū est de caseo i lacte. Si
quis tñ velit an̄ annū dare non videt qd possit rēnuere. quia
hoc nō est exp̄sum in iure p̄m d̄off. i. jmo. ēē eo. pasto
ralis. circa fi. d̄icit aut p̄e. te sam. qd veniet solui in morte
decimas oim̄ mobilū. i. hoc iō qd al' s̄ decimas non soluunt.

Et d̄y decia dari: Rñ: p̄m d̄off. p̄uendo d̄y i hoc fuat
tñ de rigore iuris d̄y ad ecclesias tēfari: i. hoc inuit adal.
ij. Interfere oēs decimā i horreū meū. Idē d̄i. ij. paral. xxiij
i. xvj. q. vij. decimas. hoc enī seruaf te tributo i annona. si
nō distet multū ille qd d̄y. s̄. te annono i tributo. oim̄ oim̄
nc. Et hoc multo magis seruari d̄y te decimas que sunt sp̄ia
lia tributa. ēē eo. tua nobis.

Itē qdū articulu qd ē scz a qbus decie debēt solui qd
runt plura. p̄mo vñ oēs layci teneant decias dare.

Rñ: qd sic: hoc siue sunt diuites siue paupes: i. hoc
i signū vñs d̄nī: sicut cēa debēt dare cēsum cefari. vñ d̄e
go. papa. xvj. q. v. decias. Oportuit decimas ab oī p̄lo acci
pere. tenent in quā oēs nisi sint exempti sp̄ali p̄uilegio pape
qd p̄t tale p̄uilegiū dare: vñ habuit est s̄. Si d̄. decie sunt
tributa egenū aiap: vñ dicit Aug. s̄ si qd sit ita paup qd illō
quod h̄ nō sufficiat sibi i filijs suis: p̄sbyter vñ suos sup̄
abundet: videt qd h̄mōi pauperis potius debeat esse decia qd
p̄sbyteri. Rñ: qd i p̄dicto casu paup teneat decimā p̄sbyte
ro dare: i. p̄b: debet cā vñ redonāda recipere: qd ipse teneat pau
pes de sua sup̄abundantiā sustentare. hoc Alex. de an. ij. n. 27.
i. ca: te decia. q. v. q. j. o. Etz clerici teneat decimas dare.
Rñ: qd nō scz de tote eccl̄ia. xvj. q. j. q̄st. s̄ te p̄dij p̄mo
malibz i alijs ex euentu licito acquitis tenent illi ecclesie decia
mā dare cū debeant anq̄ ad eos possessio puenire. vñ p̄z ēē
eo. ca: i. hoc siue sint clerici cōter viuētes siue alij. vñ d̄i ēē
eo. nouū. Nec obstat qd d̄i. xvj. q. j. decias. scz qd clerici cō
ter viuētes nō tenent decimas dare. i. hoc est vñ de tote eccle
sie: vñ dictum est: te qua illud ca. nouū. p̄m glo. intelligunt
q̄tum ad eius principium: i. te patrimonialibz q̄tuz ad finē
s̄t intelligit enā p̄m glo. ibidē. qd debent soluē te p̄dij p̄p̄is
siue illa sint in p̄p̄a parochia ipsoz clericorū: siue i alia. p̄t
enā intelligi finis vñ. c. p̄m glo. ibidē. te clericis p̄uatis qui
sp̄alia recipiūt ab alijs clericis. ēē d̄e. comū. diuersis. s̄t
sic enā intelligit qdam illud. xvj. q. j. si quis laycus. d̄off.
vñ intelligit illud. c. nouū. qd clerici d̄ p̄p̄is bonis tenēt dare
decimas sup̄ioribus quibus subsum: nō aut equalibz: cū ab
eis nō recipiāt ecclesiastica sacra: nec eis subsum. ar. ēē eo. c.
j. i p̄n. Et p̄m Ray. si referunt illi ecclesie cui debēt ille
decime: nō tenent. al' s̄ tenent. sic p̄t intelligi illō. c. nouū
Etz religiosi teneat decias soluē: Rñ: c̄stercies. hospo
talarij. hierosolymiani i templarij nō tenent dare decimas

apud laboribus de excolunt membris sine sumptibus propriis: et possessionibus an polius male laterantur acquisitis. de his vero qui post polius eis gratis collata sunt: vel per monasteria de nouo fundatis emertunt tenent decimas dare: et in casu propriis membris vel sumptibus excolant: illi ecclesie quibus ratione predictorum soluebantur pueri: pueri autem ad eos: nisi eis ecclesie aliter dixerit compositionem: vel nisi super hoc spali iure vel privilegio sunt munus alii cum qui per monasteria nouiter fundata non habent eis emere possessiones tales. et de quibus decime ecclesie debent. possent in eis recipere si gratio eis darent. et. c. nup abbatibus. et. l. vii. co. statuto. §. ceteri. Alii vero religiosi sunt exempti ne teneant decimas dare de noualibus que propriis membris excolunt nec de omni et nutrimento aialium. et de feno quos aialia nutriunt quibus vero alio possessionibus suis tenent nisi super hoc sunt spali privilegio pape vel prescriptione muniti. et. c. pre tua. et sic hoc die tenendum est de monachis magnis et canonicis regularibus et alijs religiosi vinctibus in coenobio: quicquid dicat. xvi. q. i. decimas. et in alijs iuribus antiquis. Ray. in notat quod tunc modum in gri decimas soluere debet qui ipse in non habet. si enim habet decimas recipit. et. c. v. l. c. et. c. suggestio. et. idem sentit Inno. ibidem. §. dicit. et. dicit. hoc reprobat per eo quod in nobis non tenent decimas clericis secularibus: vel etiam alijs religiosi. si infra limites parochie sue predicta possident: nisi privilegio vel prescriptio legitima sunt muniti. extra. co. ex. pre. j. a nobis. et. h. p. fer. p. veniens. Sed si sunt noualia a quibus decimas religiosi sunt exempti: Rationem dicit. et. c. pmissum. illa sunt de quibus non est mentio quod fuerit culta. et. c. v. sig. qd. p. nouale. et. q. p. exat quasi munus. vi. motana. paludes et similia. vii. parochialis ecclesia nihil inde percipit: vel in modum quod sine lesione illud amittat. hoc dicit. et. c. fin. q. d. et. c. p. c. h. tra que semel fuit nouale semper erit nouale quod tunc ad hoc quod ea decime non tenent. fin. in dicit. si nouale a personis religiosi ad alios transierit: etiam si privilegio gaudet nouale et tenent et. c. fin. et. c. h. et. idem est si ad pios redierit. Pre privilegium de noualibus intelligit de noualibus terre. p. p. no aliene qd. c. d. c. c. scilicet est si in emphiteusium vel in usufructum habere. Pre si non est qui videtur locum aliquem fuisse cultum: appareant tamen aliqua signa. vi. antiqua edificia: vel locus est vicinus alicui castro destructo: debet quoque ad predictas decimas haberi. p. cult. et. c. ver. sig. ager. hoc dicit. Alii leprosi tenent decimas dare: Rationem quod licet per eos et omni nutrimento aialium et de eccle. edm. cu. dicat. quod Rob. intelligit tamen de religiosi sine leprosis vinctibus in coenobio. vii. fin. cu. si leprosi vincti solutari: et tunc sua: maxime dices non gaudent privilegio. Alii infideles inter christianos regentes tenent decimas dare: Rationem quod sic. p. dicitur. has enim tenent soluere qui libet ad quem predictum veniunt. q. res cum onere suo transiit. et. c. de terris. cu. non sit. ad si. no aut personales. q. si sunt de ecclesia. vi. ibidem i. glo. Doc etiam dicit Inno. sup. c. de terris. et. dicit. no de parochia. Si p. one quod iudei parochia aliquam occupant emendo predia et domos quod solebat a parochiano inhabitari. nunc ecclesia per se poterit a iudeis de quibus soluere consueverant christianis: Rationem vi. dicitur et per se potest oia decimas personales et quod pape solebat ratione predictorum. et hoc fin. oia. oblatos etiam decimas personales per se per fin. Ray. in. et iude. ar. ad hoc et. de iude. et si iudeos. et de visu. q. no. hoc etiam concedit Bar. bax. de dec. p. o. xvi. q. i. decime. hoc in plerisque de. p. d. noluit. Alii recipientes possessiones ad fiscalis tenent decimas dare: Rationem quod sic. etiam dicit ad fiscalis tenent. et. c. a nobis. et tua nobis. §. et cu. de ciuitis. et si recipiens possit de decima soluere pensionem dno tenet: q. res. cu. onere suo transiit. extra. e. cu. non sit. Nec etiam p. c. me. res possessor vel conductor. extra. de p. c. p. l. q. Si vero post decime solutionem soluat pensionem: dno non tenet. quia in decimatione dimittitur ei pro rata. et hoc est verum cu. dno parit aliquotam et incerta fructum: vel tertia vel quarta vel medietas percipit. Si vero certa parit vel tunc omni vel tres corbeas colonus dno reddat quantumcumque colonus ipse percipiat tunc dno tenet de illis decimas dare. quia pars illa non est decima: ta nec diminuta: licet ab acervo decimato descendat. extra. co. tua nobis. i. glo. vij. Sed cui debet dari decima de coaribus illis: Rationem satis dicitur potest vi. de ibidem: quod cu. sit predicta dari debet illi ecclesie in cuius territorio predicta sunt sita. l. j. de decimis.

ab acervo decimato. sicut si quis tunc alicui coarbe vni decimatum. ille tamen tenet ibidem decima soluere de ex. l. uero dicitur. Lo. lonus autem qui coarbes alios soluit tanto minus potest soluere parochialis ecclesie de toto acervo. vi. videt. ar. extra. co. cum sint hoies. et carui non sit. et hoc videt. q. d. hoc dicit. Rationem si ille qui tenet ad decimas acervum indecamat alio ner. nunc ecclesia decima ab emptore potest vendicare: Rationem quod sic. qui transiit ad eum acervus cum onere decime. et. c. an non sit. et si ab eo habuit non petat a venditore. hoc etiam non tenet bona fides vi. idem dicitur. ff. de re. iu. bona fides. q. si p. c. et. idem est de emptore malefidei. Secus est si bona fide emat. hoc dicit. Sed quid si procurator mensuris decimas ligere venditor quod acervus erat decimatus: Rationem adducit non cedat ei actio. quia recepit predictum rei. ff. de usufructu. quia qui predicto. hoc dicit. Alii si emptor soluit nuncquid venditor ei tenetur: Rationem emptor bonefidei fuit et decima soluere venditor ei tenet. si aut malefidei non tenet: nisi hoc expresse vel cum vel cautum fuerit. vi. q. d. ubi debet agere p. c. i. de dolo et quasi furto. q. contrahentium decima munit dno. In foro in p. l. i. tunc est q. si emptor decima soluere venditor reddat. n. si forte. i. casu. si emptor non munitur recepti et re. q. ad hoc: ubi valet p. c. hoc dicit. et an. i. q. d. de. q. i. q. v. o. et Ray. Alii si quis violententer occupat decimatum nunquid ille cui occupat tenet: Rationem aut modum decimas p. c. meti. et tunc non excusat a restitutione licet meretur annu et p. c. m. inungenda. extra. e. qd. me. c. sacro. Aut violententer deponat: tunc si erat in mora puta q. si restituit ecclesiam congruo tempore dare voluit. et tunc ad tota decima acervum soluenda ecclesia tenet. Rationem si dabit sua acervum et violententer et deponat. bona fidei. et si ante tempus congruum ex quo venditor est gratui. Ma et an separationem relictis p. c. ecclesia vni. xvi. q. i. moderamine. et. c. decime. fin. Ray. qd. non appo. bat dicit. q. hoc non plene p. bant illa. c. v. et. et si si hanc co. lectio fructibus decime debet solui. vi. p. i. de. c. decime. et extra. co. cu. hoies. Si vero non erat in mora: q. nec audet tam fructus tunc vendit decimatus: non tenetur de violenta. ar. ff. p. modat. ad eos. Agit q. ecclesia p. c. p. d. et. c. l. oca. et p. d. c. l. h. q. d. fin. Ray. et si p. p. c. ecclesia dno cui tunc quicquid potest cedit in damnum ecclesie admodum vsq. ad supplementum decime. super quo dicit Rob. q. si p. p. tantum apportat et quantum valet decima: totam decimam p. d. si vero minus illud cedit in damnum ecclesie. et si ecclesia non lebat rusticus dare licentia reponendi fructus: tenet restitui p. c. tui damnum. Aliqui vero distinguunt q. si ecclesia erat in mora p. p. p. p. c. illa amittit rusticus sui: aut no. si non: sed q. si euenit ecclesia tui de residuo decima percipit. Si sic decima voluntaliter cedit in periculum ecclesie: quia ecclesia non debet laza cu. damnis alio: petere. hoc dicit. et an. vii. s. q. d. i. glo. v. Similiter distinguendum est si p. p. c. tempore vel plura. vi. alij casus fortissimi acervus sit corruptus vel amissus. vi. p. i. ff. loca. et p. d. c. ex p. d. c. Sed forte rusticus in mora esset q. non intulit cu. potuit i. horeu ecclesie. de quo vi. in p. q. vbi de decima dari. et hoc est tenendum p. regula. f. q. meo v. tunc semper nocet ei p. quem sit. ff. de visu. rebus. hoc dicit. Alium consuetudo excuset hoies a p. c. decime p. d. c. ita q. v. l. i. vel minus decima soluatur: si hoc habet p. c. c. tui: Rationem Rob. sola p. c. uendo non excusat: si p. c. facta auctoritate epi ab ecclesia cum illis qui debent decima vel ea remissio vel quitas facta ab ecclesia expresse vel tacite sue p. sumptus ex hoc q. per tantum tempus cuius non erat memoria quere et pacifice sustinuit. q. autem nihil pro decima aut minus decima soluere exaruit ita. f. q. nec illi tenetur dare nec ecclesia potest petere contra predictam compositionem vel remissionem nisi ecclesia ad inopia redigatur vel nisi hoc fiat auctoritate pape ex certa sciencia reuocamus compositionem vel remissionem vel consuetudinem talis. ff. notat dicit. extra. e. in aliquibus. videtur q. consuetudo excusat si p. papam approbaret et prescripta esset alio non obstat. extra.

re pſue. c. vi. quia non valet conſuetudo que ſine peccato q̄
 tuncq̄ longa non poteſt ſuari. eſt de pſcri. quoniam om̄i
 ne. t. ita non poteſt hoc bona ſine haberi. q̄ teneb̄ de iure di
 uino. t. ſic nec poteſt ibi pſcribi hoc dico de laico. Doſt. etiā
 ſans conuenit cum p̄dicto in ſumma. t. eſt. eo. in aliquo. v̄
 c. q̄ in hoc conſuetudo nihil valere poteſt niſi forte p̄ pa
 p̄m eſſet approbata vel p̄ compoſitionem amicabilem ſine con
 uenientia auctoritate ſuperioris ſubſequentis factam. Roſ. dīc
 q̄ dīc poteſt q̄ quanto nulla decima vel minus decima ſol
 uī fingit a iure q̄ totum p̄dīoꝝ breui manu ſoluerit deci
 mas eccl̄ie t̄ eis eccl̄ia reconauerit vel in totum. quanto. ſ.
 eccl̄ia nihil conſtituit p̄ decima recipere vel in p̄e quanto con
 ſuevit min⁹ decima recipere. Inno. autem dīc eſt. c. in aliquo.
 q̄ in hoc. ſ. q̄ decima non ſoluat vel minus plene ſoluatur
 nulla conſuetudo valet. xvj. q. vij. quicq̄. t. q̄ non licet pa
 trum vel compoſitionem circa hoc facere. vi. dīc de conſir.
 vi. venerabiles. Etiam conſuetudo excuſat a p̄ſatione
 decimarum p̄ſonalium. R̄ñco Ray. v̄cē ſenſuſe q̄ dec
 me p̄diales t̄m non p̄ſonales fuerint p̄cepte in veteri lege.
 v̄cē ſm̄ enim decime p̄ſonales ſunt t̄m de iure poſitive eccl̄ie
 ſic. Inno. v̄o poſitivum p̄ conſuetudinem contrariam abroga
 tur. vel in totum ſi ſit generalis. vi. q. ſ. leges. vel in p̄e ſi
 ſit p̄ſonalis. vi. q. ſ. p̄ſuetudo. Si q̄ decime p̄ſonales p̄cepto
 non t̄m ſi hominum teneb̄ v̄cē q̄ ab eis p̄ſuetudinem
 p̄ſam liberent. Aſt ad hoc dicendum etiam multum mouet
 p̄ illud. c. in aliquo. tamen v̄n. dīc q̄ hoc diſſimulare timet t̄
 ſup̄ hoc magis audire velle q̄ audiri. Roſ. autem dīc q̄
 diſſimulare vere in hoc p̄ contrariam p̄ſuetudinem excuſant.
 Doſt. etiam hoc item dīc vel ſentit v̄s in ſua ſumma t̄m. de
 decimis. q̄. Verum conſuetudo excuſat a p̄ſatione decimarum
 t̄ ſic intelligit ſinem huius. c. in aliquo. Bern. etiam hoc
 item ſentire v̄cē de conſuetudine p̄ papam approbata t̄ pre
 ſcripta. Inno. autem ſup̄ t̄. de decimis. hoc excuſat t̄ dīc q̄
 decime indiſtincte teneb̄ t̄m p̄diales q̄ p̄ſonales. t̄ hoc p̄
 dat p̄ teſtamentum veteris t̄ noui t̄ p̄ ius canonicum. xvj.
 q. i. reuerentiam. t̄. c. decime. t̄. ij. q. vij. quicq̄. t̄. c. om̄i
 nes. t̄ p̄ plura alia capitula. Quid de illis q̄ ſoluunt dec
 mas multo eas accipientes multo eccl̄ia tamen diſſimula
 te nunq̄ teneb̄ eas eccl̄ie de reſiduo dare. R̄ñco q̄ non.
 excuſant em̄ p̄ diſſimulandem eccl̄ie diuinitas ſunt in hac vo
 luntate q̄ ſi eccl̄ia pereret libenter a q̄ multo daret. hoc
 Zilep̄. de an. ij. n. ij. ca. de decimis. q. iij. ar. ſ. q. ij. t̄ con
 uenit cum eo. Roſ. Ray. v̄o dīc. q̄ ſi ſciam q̄ milites illi
 te recipiant decimas non liberantur. ſi tamen p̄pter merum
 ſolant excuſant a peccato non a toto ſi a tanto. xvj. q. v.
 na ne. t̄ q̄ q̄ me. cauſa facis. Etiam in decimis inue
 nire poſſit compoſitio ſine. conuentio. R̄ñco q̄ ſic. ſaltem
 t̄m p̄ſonas eccl̄iaſticas. eſt. c. ſuggeſtum. t̄. c. nuper abbates
 Aſt ſi auctoritas ep̄i interuenierit melius erit t̄ p̄p̄mo tene
 bu. eſt de tranſac. de cetero. Aſt p̄ſonalis erit. i. t̄m durā
 bu. q̄ cum ille cum quo ſit compoſitio v̄cē v̄t ſunt illa de
 qua dīc eſt eo. ex multiplici. vi. dīc ibi glo. Eſt etiam quod
 dīcē notaſi ſi monachi componant cum plebanis ſup̄ deci
 mas ſimpliciter t̄ pure tunc intelligit de om̄iſſo p̄ſito t̄ ſu
 perius ſine impoſterum acquirēdis. eſt de pu. le. quia. Poteſt
 etiam inuenire in laicos t̄ clericos amicableſ compoſitio
 ſup̄ decimas t̄ alijs ſp̄ialibus inueniente pape auctoritate. eſt
 de p̄ſcriptan. vi. venerabiles. p̄pter tamen v̄luntatem eccl̄ie
 v̄cē auctoritas ep̄i ſufficere. quia ſic conſulit eccl̄ie. ar. eſt
 de his que ſi. a. pla. cum ap̄lica. Dec Ber. eſt de tranſac. c.
 ſ. t̄ rem Doſt. eo. ti. c. ſtatimus. Aſt addit ibi Doſt. quod
 eſt verum quanto queſto vernē in recipiendū t̄ p̄dianos
 quidē dīcēſ. quanto v̄o inter ep̄iscopum t̄ p̄dianos
 eius. tunc requirit auctoritas archiepiſcopi. Quomō con
 ſulit illis qui longo tempore ſteterunt q̄ decimas non ſolue
 runt. tunc autem corde compuncti ad penitentiam veniunt
 tamen forte non ſufficerent ad ſatisfaciendū. R̄ñco Doſt.
 q̄ debet ei imponi q̄ reddat illud quod minus dedit. vi. dīcē
 xvj. q. vij. quicq̄. p̄uſo q̄ ei remaneat v̄cē v̄cē poſſit.
 quia quicq̄ habent dēra pauperum eſt. xvj. q. j. quoniam
 quicq̄. Imponet etiam ei q̄ totum reddat ſi ad pinguē

rem fortunam venerit v̄t dicitur extra de ſolutio. ordard.
 In etiam Doſt. de bonitate canonica poteſt ei fieri remiſſio
 maxie ſi ſit paup̄. ar. xvj. q. j. c. ſi. i. p̄n. t̄. xij. q. ij. aurū. Aſt
 in hoc ſola auctoritas ep̄i ſufficere v̄cē cum p̄ hoc condēdo
 eccl̄ie meliorē t̄ ius ſuum recuperet. ar. eſt de his que ſi. a.
 ma. pre. ca. cum ap̄lica. ſ. auctoritates. Sedm̄ v̄o Roſ. et
 am ſi dīcēs ſit poteſt ei dimittere grans vel in totum vel in
 partem quod male accepit ex quo vult ceſſare recipere t̄ eccl̄ie
 ſiam ſuo iuri reſtituere. Aſt hoc poteſt ep̄iscopos p̄pter v̄lū
 tatem eccl̄ie p̄chialis. In etiam Lau. t̄ Bern. eſt de re
 bus eccl̄ie non alie. vi. ſup̄. poſſeſſiones t̄ certi redditus af
 ſignari poſſunt eccl̄ie p̄ decimas ſubtractis ſine retentio ta
 men commutatio talis non v̄cē admittenda p̄ futuris eſt
 de rerum p̄nu. c. v̄n. in ter. t̄ in glo. in ſi. Aſt quod dictum
 eſt de eo qui decimas renunt. dicit etiam Ra. de eo qui in
 uſte recepit. Quid ſi quis laicus q̄ decimas hactenus nō
 ſoluit nunc ad cor rediens eas cetero ſolvere velit nunq̄d
 eccl̄ie p̄chialis vel illi que p̄ſcriptionem eas hacten⁹ p̄cipit
 reddere teneb̄. Credit Roſ. q̄ eccl̄ie p̄chialis t̄ non illi
 alij quia p̄ſcriptio eſt odioſa. eſt. c. cum p̄ingat. Aſt hoc ſcē
 dum eſt q̄ privilegium conceſſum de non dandis decimis
 ceſſat in pluribus caſibus. Primo ſi leſionem enormē inducat
 iuri p̄chialis. eſt. c. ſuggeſtum. t̄ de verb. ſig. quid p̄ noua
 le. ſecundo p̄pter pacem ſue amicabilem compoſitionem
 eſt eodem. ex multiplici. vbi monachi compoſuerunt cum q̄
 dam clerico q̄ ſibi decimam daret qui poſtea impetrauerunt
 privilegium de decimis non dandis ſi illud privilegium nō
 ſoluit illud pactum cum de eo non ſaceret mentionem. t̄ t̄
 p̄pter contrarium actum preſcriptum puta quia privilegia
 tus ſoluit p̄. xxx. annos. eſt de privile. ſi de terra. multoſo
 tus ſi per. xl. v̄t dīcē ibi. rem. c. accerentis. ſi ſi privilegia
 tus p̄dium alienum conducit. eſt. c. dilecti. quinto ſi priv
 ilegiatus p̄dium alij locet. eſt. c. licet. ſexto ſi ſinia laici ſit
 contra eum a qua non appellatur ſine privilegium oſtende
 ru ſine non. extra de ſenten. t̄ de iudi. inuē monaſterium.
 t̄. c. ſe.

Iſta ſeptimum articulo. qui eſt de alienatione decima
 p̄p̄rie. impugnatio. t̄ inſeſtatio decimarum que
 runt plura. ſ. v̄trum decime poſſunt vendi vel em̄
 R̄ñco decima poteſt dici ius p̄cipiendi decimam t̄ hoc non
 poteſt em̄ q̄ eſt annexum ſp̄iali officio. ſ. ſeminandi ſp̄ia
 lia ordinatio naturalis t̄ diuina que eſt v̄t qui ſeminat ſp̄ia
 lia metat carnalia. v̄cē ſicut corpus hominis eſt impreca
 bile. quia eſt adiunctum anime ita t̄ ius p̄cipiendi decima
 v̄cē ſi venderetur vel emeretur ſimoniam committeret. Si
 dicatur q̄ p̄ti ratione v̄cē q̄ non licet emere villam ec
 cl̄ie. quia ſimiliter ius p̄cipiendi redditus in hac villa eſt
 annexum ſp̄iali dicendum q̄ eſt ſimile. quia ille redditus
 ſunt annexi ſp̄iali ex accerenti. Poteſt etiam dici decima
 fructus qui datur p̄ decima t̄ hoc modo poteſt decima vendi
 vel em̄. Dec Alexander. de an. ij. n. ij. ca. de decimis. q. v. ar.
 ſ. o. Aſt item dicendum eſt de locatōe. extra de loca. noſtra.
 in ter. t̄ glo. Quid a laico male tenente decimas poſſet ille
 ad quē ſpectant decime redimē eas ſine v̄cio ſimonie cū alijs
 eas non poſſit recuperare. Reſpondeo ſm̄ Doſt. t̄ Doſtē.
 q̄ ſic t̄ hoc interueniente auctoritate ep̄iscopī. extra de pre
 ben. niſi eſſent. t̄ de rerum p̄nu. c. ſ. Aſt hoc non intelligi
 tur cauſa mali exempli. quia dīcitur illi q̄ atq̄ teneat eas
 muſſe cum ſunt ſp̄iales q̄ etiam non poſſunt redimē ni
 ſi ſuperior interponendo auctoritatem ſuam. ſuam purget
 ſimoniam que aſo ſibi committeretur. Item induci debet il
 le per ſuperiorem q̄ reſtituat p̄p̄rie parochie gratia. aſo
 committere ſimoniam atq̄ q̄ ſuperior eam ex parte eius
 purgare non poterit. Dec Doſtēſis titulo de ſumo. Roſ.
 tamen credit q̄ non eſt neceſſaria auctoritas ep̄iscopī. quia
 cuiſlibet licet ius ſuum redimere. nec eſt ibi ſimoniam. quia nō
 datur ibi temporale pro ſp̄iali ſed pro temporali. ſcilicet
 p̄ fructu decime qui p̄cipiebatur muſſe. Inno. v̄o ſp̄iale
 ſemper p̄tinet eccl̄iam remanſit. v̄cē etiam p̄cipiens inde
 pecuniam licet aſo peccet. tamen non committit in re ipſa

finemam nisi forte voluntate et intentione. si si intendat ve
 dere aliquid spiritale. Si autem alia ecclesia q̄ proclialis redi
 mere velit decimas hmoi tunc necessaria est auctoritas epi.
 Et sufficit hoc sine consensu capituli qñ redimunt a laico
 decime eo in feudum ppetuo pcedit sufficit in gratiam
 pcedione. vi et de his q. i. a. pla. sine pensu capituli. cum
 aplica. Et ep̄o liceat pcedere decimas i pignore recipit.
 Rñco q̄ non. et eod. indicimus qd p. ca. vi ibi dñe glo.
 sola psona vel ecclesia ad quam ptenet de iure communis vel
 privilegio spali vel canonica tonatione potest decimas a laico
 iulle vel iniulle decimas in pignore recipere. quia citius reba
 debet eas cum non teneat fructus in forem computare. et
 de vfu. c. i. Et hoc inter causa pcedit capituli vel pnter et
 et q̄. Aliter autem dñi. vbi sup ar. ij. si. distinguit. q̄ si
 clericus faciat illam pcedam hac intentione. vi quicqd con
 tingat de redditu illius decem modis habeat et laico saccus
 erit vsurarius. Si vō hac intentione vi de decima decimas
 decem habeat si sint ibi vsurarius non erit. Roñ. et q̄
 q̄ phibito pcedit sine facta. quia vfu vel ad minus
 sp̄o vfu et p eo q̄ creditor aliquid vltra forem recipere
 intendebat nec alio mutualet. Quid si laicus teneat dec
 imas alicui ecclesie in feudum ab antiquo sibi pcedam et eas
 alteri ecclesie velit pcedere. Quid enim si laicus decimas vel
 det dare ep̄o consentiente capitulo suo. require sup. in. ij. ar
 nculo. Quid si decimas a laico decimas iniuste aliqua pso
 na ecclesiastica alia ab illa ad quam ptenet recipit in pignus
 sine auctoritate episcopi ante phibitionem pcedam. Rñco
 Roñ. q̄ tenet omnes fructus quos iure recipit restituere
 non illi laico si illi ecclesie ad quam ptenet vel cum ea com
 ponere bona fide. ita q̄ mbi. retineat nisi de illius sponta
 nea voluntate. Si vō laicus decimas teneat iulle ip̄i laico
 restituere debet. Quid si miles redit de pensu epi. p̄ta
 tem decime aliene ecclesie retento sibi vsufructu nunquid ec
 clesia illa recipere poterit in pignus illum vsufructum non co
 putato in forem ip̄is fructus. Rñco Roñ. q̄ ergo be
 nito cum vsufructu debet p̄tatem regulari sequi si ille
 miles aucte p̄ta tenuit vsufructum ecclesia potest illum in
 pignus recipere fructu non computato in forem. q̄ ecclesia
 non recipit nisi quod est suum. Si autem aucte epi et eccle
 sie illius est illius concessus vsufructus cum corpore possit
 tunc illum iulle teneat ecclesia fructus in forem computare si
 recepit illum in pignus. Quid de possessione emptus de
 fructu decime pceptis iniuste. nunquid ecclesia ad quam pti
 ner illa decima p̄t illam in pignus recipere fructu non com
 putato in forem. Rñco Ray. q̄ sic. Et addit Roñ. q̄ h
 et p̄uilegium ecclesie. si res empti de pecunia ecclesie acqui
 runt ecclesie. sic puenit in milite a minore vi notatum est sup
 de emmuntate ecclap. Alium decime dari possint laico
 feudum. Retandimus decime et alia bona ecclesie dabant la
 cis in feudum vi eam deferrent et adhibe eop successores
 possident eas. ita vō cā cessante p̄bitionem sup exisse ne de
 cime laico in feudum dari possint. sic nec alia ecclesie bona.
 et eo. p̄bitionem. et de his q. i. a. pla. cum aplica. et et de seu
 dis. c. j. fructus ip̄i decimar. laico pcedi possit et ad vltas
 eius. sic etiam vendi possit ad tempus. et ne pla. vi. fuso.
 ca. vi. non it pcedi possit in feudum. q̄ feudum transit ad
 heredes. si decime non. et. e. ad hoc. Ius vō capiendi dec
 imas fin dñi. non p̄t pcedi laico nec in feudum nec ad tē
 pus. si nec vñ p̄t. q̄ et mere spiritale qd in laicum non cadit
 sed et p̄t vñ et q̄ sp̄alia tribuit. in. q. i. s. in ita. Dec
 dñi. et. c. p̄mo. p̄ta alia de hac materia. alij distinguit
 sic Joñ. Tm. Ray. et Dost. q̄ decime de benef ecclesie dupli
 ci rōne vel iure pmo intuitu dñim obsequij in eis p̄stnt.
 et eo. nouam. et hoc ius cum sit mere spiritale non cadit in lau
 cum. et et de mib. ca. ij. et de p̄p̄o. cām q̄. scdo vi in signum
 vntusialia domini. et. ita nobis. et hoc iure cur sit cui
 p̄t decime laico concedi. non quo ad p̄tatem h quo ad
 fructuum pceptum et ad tempus non impetpetuum. et ita
 q̄ non transeat ad heredes. vi et eod. ad hoc. et hoc fieri
 potest causa pietatis et sustentationis p̄sone. di. xxxij. si qui

Po. *¶* Alij vō dicunt q̄ nūq̄ decime dari poterunt laico in
 feudum etiam q̄ ad ius temporale siue civile ita q̄ transi-
 rent ad heredes. tunc enim intelligit ius spūale penes eccle-
 siam residere. sicut autem corpus sine anima non potest vi-
 uere ita nec spūalia sine temporalibz possunt consistere. l. q. i.
 si quis p̄bendat. c. extra eod. ad hec. *¶* Et si aliquis ius vi-
 tē contradiçere intelligit de concessione que est de facto non
 de iure. ita dicunt Ray. & Alberan. an. iij. n. ij. c. de decimis.
 q. iij. ar. i. c. j. ad oppositum. & hoc vitē sentire Ber. c.
 eod. q̄m. & vitē ep̄p̄sum in. v. c. ad hec. Sed his p̄m
 eo responderi potest q̄ ius spūale non inuitim remanet
 nec eccliam exquo ei vasallus debetum futurum redit. In
 no. autem extra eod. ad hec. dicit q̄ non licet concedere ter-
 rā in feudum nec in emphiteosum nec in locatōem ad lin-
 gum tempus argumentum de rebo eccl. non alie. ad firmi.
 Ad certum autem tempus concedi possunt. extra de loca-
 tōe. c. ij. Quid si laicus decimas decimas in feudum
 velut eas ad alium laicum transferre. nūquid poterit hoc de
 consensu ep̄copi facere? Rñter Ber. n. extra co. p̄bendat.
 q̄ sanu vitē q̄ possit et in feudum de consensu ep̄copi na-
 re siue ipse habet. Nec dicit ep̄copus nūc eas in feudum
 dare sic intelligit illud. extra de feu. c. ij. Si vō alijs possit
 eas de facto nec in laicum nec in clericum potest eas ev-
 am de consensu ep̄copi transferre. Vi p̄az extra de rebo eccl.
 q̄ si. a. p̄la. cum ap̄olica. in. fi. & extra. c. p̄bendat. Aliqui
 tamen contradiçunt. vt patet ibi. quom̄ opinio est tunc
 Fin. Doff. in glo. libres. Pone q̄ aliquis laic⁹ habet de
 cimas quas vult dare religiosis siue exemptis siue alijs.
 tunc se habet eas ab illis in feudum q̄ instrumentum fingit.
 vt sic quasi restituit ipsas eidem sine consensu ep̄i. nūc
 talio facto p̄cepit. Rñter q̄ non. quia non poterunt eas de
 quibz vel p̄cepte siue consensu ep̄copi. Possunt autem ca-
 luer a religiosis de m̄nu laici recipi vel acquiri decime ille.
 que illis laico in feudum p̄cepto concessa fuerunt ante conce-
 lationem lateranensem. li. vi. co. statuto. §. sine. de illo concilio ha-
 beatur extra de p̄ale. cum i. plantare. *¶* Et vitē p̄cepto. quia
 fecit et si ad acquiri. vt patet extra de his que fi. a. p̄la. ar.
 ap̄olica. in. fi. Quid si nescit de decima bñdi quam it
 nec laicus. vtrum sit de decimis dñis ante concilium vel de
 decimis de nouo dato post concilium? Rñter Rod. q̄ si et
 tēp̄e exquo non erat memoria laico bñdi & antecessoribz
 eius quibz & p̄ceptis tenuerunt eas recognoscere ante con-
 cilio ad eccliam mediate vel immediate & reddentes debitu
 obsequium eidem ecclie vel alij nomine eius p̄sumendum est
 benigna interpretatōe q̄ sit et annis ar. dñ. iij. illa autem.
 vbi p̄sumendum est q̄ eam teneat iuste. Doff. vō dñ q̄ in
 tali casu p̄sumit §. laicum. nisi habeat rōne sedis p̄uilegijs.
 Quid si ipse feudatari⁹ laicus decemerit. p̄ ne ep̄o tēp̄
 mas q̄ ille in feudum tenebat alteri usufructu? Rñter q̄ si.
 vel heredi eius vel cōsue si non habet hērem vel eam si
 bñdi feudū alienauit sit a feudatario ita q̄ p̄ ep̄m fidei vel
 cupari non possit ep̄o forte p̄ illi alteri laico p̄cedere q̄
 lūd recuperet & ad eccliam recognoscatur argumentum. c. de re-
 gre. ar. Fin. Rod. item p̄ p̄bilitat dñi et illis decimis
 q̄ remittit a laico. & tēp̄e et q̄ non exat mōtia nec eas hē
 de recognoscant ab ecclia. f. q̄ ep̄us p̄ eas laico in feudum
 p̄cedere argumentum in p̄dicto. c. de gre. cum sit q̄ eam p̄
 reē vniuersa ecclie q̄ possessio directi vniuersi q̄ bñdi tēp̄
 datōem restituit ecclie.

[illegible]

Titulus

alio. Non erat enim preceptum ceremoniale q: non erat da-
zum principaliter ad significandum aliqd futurū hī significaret
alqd pñer. puta q: pñice erat in signum rei iam facte. f.
liberationis ab egipto p intercedem pñogenitorū saluati o pñi
mogentia infor. Añt autē etiam in signum rei facte. f. i. mu-
num opm nro pñis attribuitur deo acton omnium bonorū.
Erant etiam in signum recuperante celestis hereditatis annū
seq ēst. pñi pñogenitorū. Et qd ab has significatōes dici pē
preceptum te pñicis figurale fuisse alī aduentum xpi. nec ve
sic non esse fructuandū. Erat autem simpliciter preceptum iudici-
ale q: datum ad veritatem rapu. Judicialia vō pcepta au-
ctōtate eccle simpliciter sunt reducta. vñ fm eius arbitrium
faciē vel tēminē vel immutēte fm q: expedit veritatē
pñmuni. Sic q: dictum est sup te decimis q: tam ad taxatōem
pñis. sic t h dōm est te pñicis q: tam ad taxatōem ordinis.
Erat atq ali legem fō pñito in lege fō pcepto. Ego. xxiij. te. vñ
mas pñicias non tardabis offerre. t. Ego. xxiij. pñicias
frugum t're t're referes i tomū dñi t'ri tui. Tpe vō grē sunt
sup pcepto fm tēminatōes eccle. tēminat at vñ tēnē fm cō-
suetudinē approbatam. tēnē q: hōmnes pñicias solue-
vbi est pñicatu vel etiam vbi indigent mīstri eccle qto dñē
fī ab eis petunt. vñ. xviij. q. v. decimas. dñē q: dñeg. papa o
taxatō t pñicias q: iure faceretur eccle iam nō ab omni
pño accipe. t. vi. xxiij. pñer hoc. t. xviij. q. j. reuerentium. hec
Ellex. te an. iij. t. ij. ca. te pñicias. ar. j. cum q: etiam puenit
Lbo. scōa scōe. q. lxxvij. ar. iij. c. dicens. q: talibz personis
aut te fructibz pñis hōm te rebo a deo sibi dāto ad eius hō
nozem q: dñbeat. hoc qdām iure dñio fuit tēminatū in ve-
teri lege in noua at lege diffinīē ad tēminatōem eccle et q:
hōmnes obligant ad soluendū pñicias fm pñicatu nem
pñe t indigentiam mīstro eccle. Sciendū at q: aliqd dñ-
perunt vñ referi tēnē Ellex. vbi sup q: pceptum te pñicis et
fm tēnē nātūm ordinis est te iure naturali t morale. q: te
iure naturali simpliciter est. q: teus sit honozadus te fōa pñe
at q: omnia alia. hoc at onōit in oblatōe pñicias fm fē. q:
tē. vñ te dñerunt q: non cessauit hō potius ampliatum rōis
sit. f. in oblatōis q: dñandis q: sunt eccle t maxime in tribz
pñis solis. f. natalis dñi pasce t penth. Sed 3. q: tñc pa-
rōne dñi posset q: pceptum te decimis remanēt pñicatu
in possessōis t reddidit eccle q: sunt maiorez q: erant tē-
mine veteris legis t sic in reddidit illis fuare pceptum te
decimis illis cum pceptum te pñicis q: fuari in oblatōis
qō est falsum. tēo dñm est ad rōem pñice possitōis q: non
sequit. q: sic te iure nāi teus est honozadus at omnia o vñ
de distributōis sbe nā t in medio t in fī. sic in pñe. dñm
at pñice inceptū dabunt fm sup. vbi qñt qñ decime inceptū
Lbo te pñicia dñt. Rē fm Ray. t. dñst. pñico grochali.
xviij. q. j. doctos ac pños mōdos. Quota po tēbz pñicia
dñt. Rē hoc in fī. mōst non inueniē expñsum. Et hoc rōm
dñst fm Lbo. scōa scōe. q. lxxvij. ar. iij. c. iij. q: pñice dñ-
tur p modum oblatōis te cū rōne et q: tē fōntē. est tñ
vñero. traditōe maiorū introdūctū q: plurimū dabant.
pñem. tñ. dabant. q: vō mūmū. tē. t sic int. t. i. x. offerri fī
cebat. p voluntate offerētis t hoc in ardis t lūdis. et. e. c. j.
Tñ scito vō dabat pñogenium. f. vñ. putano hoc ē du-
rum dixit q: te. t. dāndū ē vñm. est hīc tō capta non hō
pñicatu alī estmāto fieri dñ. Lau. at t Jo. dñerūt q:
cēntum. mōst. at dixit esse ponē standū dicto vñro. fī
tñ in ardis t lūdis. fī etiam in alijs. q: te sūbz ad sūta est
pcedendū. fm vñ Ray. t. dñst. est pñicitudinē standū. vñ
t. q: libet eccle suam pñicitudinē fuet fī hō. Añt nō hō ad
pñicitudinē eccleaz vñcapē recurrat q: fī dñerfas pñicē-
dones hēant illam seqē q: magis ad mediocritatem tendit vel
q: a pñis obfuet. ar. et te sepul. certificari. t. et te mōne. cūz
olūm. in fī. vel etiam fm sepul. illa q: te summa pñice q:
in illa omnes pñuunt. vñ bē et te censi. et pñe. t te sepul.
certificari. in glo. fm tñ Ray. fī eccle tēnis. dñet nec pñer
hīz vñ sustentari posset illa pñicudo eligi tēbeat q: amplius
vel saltem mediū int illas solueret argumentū. x. q. ij. epō.
mno. vō dñ ē. c. j. q: etā non inueniē expñsum te qñu-
rate. relinquit in dñnis opōne vñ tē qñū velut mīst pñicē

.rrr.

to regionis aliud inducat. Rob. autem credit qd ubi est consuetudo qd ubi soluat vel exagat p omnia non soluentes excusant a peccato si tñ hmoi pfecturo sine contradictione fuit obienta a tpe ex q non extat memoria.

Yra nonum ara. q. est te velitate solutiōis. decima
rum t. pīmarum faciendam q. dāno dñi t. fidelit. de-
cimaz remunerat. a teo quadruplic. pmo in fructuaz
vbertate. scdo in copio sanitate. vñte Augu. xvj. q. c. decu-
me. dñe si decimaz decoris non tñi abūdantiā fructuam ac
cipies q. etiaz sanitate copis pferis. tercio in pctor remissio-
ne. qto in celestis grāte bēitudine. vñte Aug. ibidem q. pmo
um ppare aut pctor indulgentiam hīe desiderat decimas red-
dit. t. te nouem pctor etynam paupio dāto fūctat. Quā dñ
non dat decimam a teo pūit multiplicat. vñte dñs mā. l. iij.
q. mlii nō reddidisti decimas t. pīmas. idcirco in fame t.
penuria vos maledicti estis. Et Augu. xvj. q. i. decime. dñe
cum dāto decimas t. trena t. celestia possis mereri. t. auri-
cia duplicē bñdictiōem fraudas. i. vñtibus nbi. bec em est
crissima dñi vicissitudo. y. si ei decimam nō deceris ad decimā
reuocabis. f. amittet. y. ptes. talis em est raptor. vñte idē
postea sūdit textus q. debito requit. t. q. eas dñe nolunt ali-
ena inuadunt. Et enī sacreliū. vñt dñero. xij. q. ij. gha-
dit amico rage aliqd furum est. eccliam fraudare sacreliū
est. exinde aliqd fūratibz oīm psonam crudelitatem supat.
Et enī homicidia. vñt Aug. post supdicia vna immediate
sūdit qñt t. q. paupes in loco vbi hīat ille decimas nō dās
fame mori. fuerint. tot homicidiōz reus erit. q. rem pau-
pibz delegat a dño sine vñto refūant. bec t. pta alta te hac
mā ponunt in p. c. decime. t. xvj. q. i. reuertuntur. t. q. vñ-
matorez. Ad hoc nota q. omnes religiosi qñ t. qñs ppo
pdicabunt in pma dñica qñt t. vñtma qñdragesime. Et in le-
fuo ascen. pen. nat. dñi. Joēb. pñ. assumptioz t. nat. beate
marie audientio expēdit si t. qñs fuerint ad eccliaz reco-
nito vel vicarij aut loca tenebnt cōueni. nemz t. hīs qñ
audunt pffessione psciam facē q. decimas soluant. Et si in
pdictam hoc fuadē scitū omiserint fugatores eoz. ipos p obe-
dientiam qñt punire tenent. q. vñt psciam pmeritū facere
psciam pntentio te soluēdis decimis ad officio pdicatioz tā-
diu stent suspensi donec ipos pntentio si hoc sibi dñi facultas
non bierint psciam fecerint. Et exinde furm erociant. si pñ-
cauerint pdicta neglīa nō purgata. Et hoc non extendunt
ad religiosos mēsteroz vel ecclīaz decimas recipiētiū. bec
omnia hñt in septimo de pūlecijs. capientes.

De peculiis clericorum.

Æmulus. xxvj.

Ostea Consideran

dum est re rebo dericoꝝ siue de peculio eoz
 sit circa hoc qũnt plura. s. qd si de pecu
 lio. Re: peculium de vno motu pñum pa
 trimonij siue quia pecunia sua a dño vel
 filio. a patre pcessa s. scilicet a re dñi vel patris posita. ff.
 de peculio. tēposit. ff. peculium. s. hinc pecunia de iragile. ff.
 de re. iij. si thorus. s. j. tñ etiam qd res pater nãt hñon.
 ff. de iure do. si ego. s. tñ. tēcio de hereditat vel patrimo
 nium. l. de epi. i. cle. si qd pñr. s. sic sumit h. vide de pecu
 lio. Rñ pecunia s. pecunia a peculio q. annq. pecunia su
 ue bona erāt in peculio. vt de. j. q. iij. totum. i. nec nihil po
 terat emi vel vendi si tñ pñuati. ff. pñen. em. i. ven. l. j.
 2u. et sunt eius spēs: R. fm leges qñuor. pñia ē pñecium
 i. qd. pñia ē re rebo pñs. i. acqñt pñ qd ad pñatem i. vñ
 fructum. scda aduenicium. s. qd acqñt re donatōe alicui
 vel alit aliunde re. eueni vel pñiatē fortune pñuit. cxiij.
 per ad impatore vel augusta tonatō qd qñt castrense iudici
 tur. l. de bonis q. lib. cum multa pñologia. tēcia ē qñt castren
 se qd. i. milites in castris acqñunt. ff. de castrē. pecu. q. tota.
 Sed hodie tales milites non inueniunt. q. nō pñant pñu
 nco qd illi fuabant. qñt est qñt castrense. qd. i. situatimit
 as de illa sua acqñt excaigne aduocatōis. vel inueniunt

publice. pbanē bec. l. de inoffi. ref. l. vi. Sed hic peculū
dī mī duplici. vno illud qđ puenit ex rebo ecclie hōc dicit
pđ gđamō pſecumū. qđ te cō clerici regulari teſtari non
pōt. c. c. j. r. ij. r. iij. hoc eſt vqz de immobilibz fm̄ doſ.
Itaqz de mobilibz bonis ecclie pōt clerico cognatio amica ſa
miliariō p pampio dare. d. lxxxvi. pōt ſano. ſine ſit ſonus
vđ ibi rem ſine infirmis ppos meo. c. de teſta. ad bec.
ſine in morte. c. c. c. relatum. r. ſ. liz. Alio dō hic peculū
illud qđ puenit ex artificio vel et alio iuratu pſecumū. Et tō
fm̄ alio dō adueniunt. ſi dicit pñ fm̄ doſ. qđ eſt qñ caſtreſe
ſe p qđ te ipō clerico teſtari pōt et ſi ſit in pſate pſio. c. de
teſta. qđ nō. In hoc ec peculū clerico ſuccedit abintellato
pſecio c. r. iij. q. j. ſunt maiore. ſi r vno pō ſuam fact vo
luntatem. c. r ſuccet. ab incef. c. j. Regulari at tene q illud
peculū emſet hō pſecio qđ clerico nō acquiſuit ſi ecclias
nō habuſſet. ar. c. de teſta. fđſm̄. ſ. illud. r. c. j. Quid qđ
te oblationibz hō. An. dicit eas ec peculū pſecumū
ar. ibidem. Sed qz quia ratiōe ordinis ſi ecclie offeruntur.
vñ pſebitō oſtendit etiam ſi non habeat eccliam. hō non
obſtat fm̄ doſ. qđ nulli tēbeat admittere pſecumū alie
r. c. de pſoch. vt officio. Quid qđ oblatione vtiōis
recti credit doſ. ar. p r. ſ. te. in hō. bēto alio. Quid de
ita poſſunt hic peculū: hōc qđmōqz clerico non renūciat
uerit pſatio hōc pōt peculū qñ caſtreſe. q vō renūciat
runt non pñt. c. de teſta. c. ij. r. de ſta. mo. cum ad moſtrū.
in. f. q. Quid ſi pſatio nō renūciat hic pñt pſecio occaſio
ne admittit. vñ ibidem. c. modō. ſ. q vō. Qdō pe
culū totari pōt. hōc totari pōt iñ vno r cā mōno qñ
caſtreſe non at pſecumū. vñ ex ſuſpicio. Quid ſi du
bitet an ſit pſecumū vel qñ caſtreſe: hō nō in eccliam
pſumit qñ caſtreſe. ar. c. de vſfur. l. ſi. c. r. ad hō eccliam
pſumit eſſe pſecumū. c. c. c. j. fm̄ tñ glo. ibidem q pſum
pſum illam admittit pſatio. r. c. q. iij. c. j. Ad hoc nō q pſr
emeno ſcāa de peculio pſecio dī emē r in te. ſpura ſa
noie ecclie nō noie pſo vel alieno in fraudes. c. c. pſr. Sed
reſ ſi acſit reſe pñt ecclie. c. c. vñ vñſqz. Sed cum
emot alieno nō ſacilegiū ſaot. c. q. mōdendi. vñ fm̄
glo. ſacilegiū large ſumit r talio puniēdo erit r ecclia
ſic tēpo dedicare poterit. liz nō ſunt ſua r hoc ē ſpale in ec
clia. vt dō in glo. pſcāa. Et ſi pñt de rebo ſuo r de rebo ec
clie emiſſe p rata pñt dūmēnt em ecclias r hōc ſi de hō
pſatē. r. q. iij. c. j. vñ ſum p pte ſua dī p ſe fact inſim
r tū pñt q nō faciat inſim pñt ſi ſepari hōc in glo. alio. c.
pſr. Et ſi clerico poſſeſſiōne vel admittatō nō hñt fuerit
allat a cogro vel etneo dātū vel relatiō cōt qd peculū. in
tellegit em inſim pſone relatiō nñt pſatō in dñm apperet
c. de teſta. reſpūſum. ſ. illud. Inſup ſi clerico i tra ecclie vi
nēa fecerit vel agz illa debūt qñda vixit poſt mortē vō cō
ecclie erit. Et pō m forte ſi vellet illā poſſeſſiōne alian clerico
p bñficio aſſigire in vna cō p bñficio pñt ecclie poſſet. r. vñ
q. j. poſſeſſiōne. Et intelligit hōc de tra q pñt ar. ſerilio
quod equi eſt pñt illa qz laborē facta et ſerilio. c. de re.
ec. non alie ad auro. vel de tra pñt cūta clerico p bñficio
aſſignata. c. c. ſi q. in r. r. glo.

De alienatōe ⁊ p̄cario rez eccl̄ie. Titulus. xxxvij.

Et de q2 res tpa'

leo ecclesie de q̄bo h̄biti est sup̄ nō dicit nisi
in certo casibz et s̄b certa forma distrabi. G
p̄stiteradum ē t̄ caus̄ et t̄ forma cas̄ alie
mandi. Est ad maiore h̄materie instructio
p̄stiteradum ē non t̄n̄ de alienatione in p̄nti s̄ ē in sp̄ali q̄ est
in permutatione et obligatione et potissime de illa que est
in s̄ctu p̄carie. p̄mo igit̄ videndū ē h̄ q̄d est alienat̄o et v̄n̄ dē.
scd̄o q̄ p̄nt alienari et q̄ nō. tertio de forma alienadi res eccle
sie. q̄rto de pena male alienanti res eccle. q̄nto de pena re
cipiens res eccle t̄ debita forma. sexto p̄ quē et q̄nt̄ res
eccle alienant̄ p̄ter formam iuris repeti p̄t. septimo de s̄ctu
p̄carij q̄ p̄cedit in res ecc̄ p̄stheo. Carca p̄nti sciendū q̄

alienatō fructe sumptu vobulo ē omnis acp^r qdē trāffer
communi. vry. l. de fun. to. l. j. hic nō pūmū^r vñt. vi. l. a
pibndat qdādam fctus in qto non trāffer dñmū vñt fcti
ductio hypotheca emphiteosia qdē pibndet. c. f. nulli. s.
alienatō. hoc intellige de pccatōe ppterua. vry. c. e. ad auct
eniam. nam ad ipse nō pibet. vry. c. e. ne pla. vi. c. qrtum.
Et quam vocas ppterua: Rēqn pcedit aliu^r i dēbitō et
nam vry. ad. rrr. anno p locari nō vñt. in aut. de n. alie.
emph. s. si vñt alio. col. r. de. s. c. vel fore. s. loq. q.
tum ad pccatū de dicef. j. Bñt eniam alienare qm vñt
pūmū. r. qm non vñtō fūctem annuū. ff. de s. sig.
alicanonio.

[illegible]

date non possunt alienari aliquo modo. ¶ In autem Joh. x.
q. ij. hoc ius. in fi. hoc non sunt vera. q: tale pactum est
legem tui. xij. q. ij. aurum. ¶ In enim Hoff. n. te pdi. ap. si
in te. appone eppse q non alienet etiam in casibz illis tal
pdno tanq: pdis p non adiecta hui dy z muldominus to
nano tenet. et te p. ap. c. finali.

Et quid vide de tercio. f. q. si forma alienandi res ec-
 clie. Circa qd sciendum q. res q. fuerint fuari non
 pnt alienari sine aliq. solennitate vt dictum est. xij. q.
 ij. terrulas. Sed alie cum solennitate. Et olim qdem duo de
 vicinis epis interant et de ca alienatis cognoscebant et sub-
 scribebant. r. q. ij. castella. hodie autem sufficit pensusu epi
 et capituli. Vt de. xij. q. ij. sine exceptione. Et si res sit modica
 et necessitas magna non requir pensusu capituli. alio q. vt ca.
 q. terrulas. Sin rebo autez mofiorie alienandis requir con-
 sensus abbatis et capituli et epi. xij. q. ij. abbatibz. si hoc non
 fuerit vbiq. Et ideo dixit idof. q. credu fuffice solennitates
 fm approbatoe loqz psumendos loqz dofol. non placz quia
 possent ecclesie et onerosi. en. e. f. de plus. c. j. Si vo sit res ec-
 clie prohalis requir etiam pensusu pfbri. xij. q. ij. placuit.
 Alienatio alit facta nulla est. li. vj. eo. dudum. q. q. vo. qd
 intellige in ecclesie veramentum. Vn si sit ecclesia lesa pstant.
 e. f. e. ad audientiam nram. pfbro in motuo pnt epus aliena-
 re alij. xvj. q. j. statuimus. r. c. e. f. ne fe. va. c. ij. in glo. Et
 fm Gino. si epus alienet ppetuo bona vacantis ecclesie non
 tenet nisi ecclesia heat legitimum defensorum et nisi faciat hec
 pmissio tractatu diligenti puta puenient omnes et dicit glubr
 qd sibi videt et cum cognitione cause et habuo epiffo pensusu
 capituli. Sin alienatio vo ad tempus non requir solennitas
 talis et sufficit tacit pensusu capituli. xij. q. ij. sine exceptioe.
 Et hoc intelligit qd immobilis et mobilis pcosios. e. f. de his
 q. si a pla. c. ij. r. c. ma. in glo. Solennitas autem aliq. q. h. x.
 q. ij. f. hoc ius. hodie no fuaet fm idof. Sy et i multis alijs
 homines relinquunt et omittunt. Vt fm doft. in alienatio
 mbo ppetuo solennitas est fuanda. vtr in di. c. q. vo. Et non
 nisi solennitas pdicta f. et vltim pnt reqre q. totus clerus pten-
 nat et aliq. de quibz causis suspensio vter hoc exagit et subscipio
 clericoz intemnat et nullum iure damnum vno dei fiat. xij.
 q. ij. sine exceptioe. Et q. ex mobilis non pnt redimiu solu-
 ti et ex redimiu virginis et iconomizare coram epo. r. q. ij.
 f. hoc ius. Sy fm Jo. hoc solennitas in ecclesio in maioribz
 et minoribz obfuarit vs. ar. xij. q. j. non dicant ibi posside re.
 r. c. vicentes. ibi in mifcibz. Et cum ecclesie eent olim tenu-
 es maior erat adhibenda mifcio in alienatioe. f. cum posside-
 ones hodie sint augmentate sufficit capituli pensusu. Vt in
 ca. sine exceptione. Sin hoc rra. c. loquit de fubfcriptione et quod
 ibi de clerico ecclesie eandem nisi sint intulati nec vocem bz
 pnt in electione cum alijs bz poptat fructus eandem ecclesie
 q. bii pnt epi vel ecclesia pcedit bnficiam alicui nec tñ erit cano-
 nicus. xvj. q. j. poffeffiones. fm vo Bern. li. vj. c. dudum.
 solennitas huius legis hoc ius. non est nccia dimissio fuaet
 foma. xij. q. ij. sine exceptioe. r. x. q. ij. c. j. in fi. r. e. f. de his.
 q. si a pla. c. j. Nec obstat q. lex illa canonibz est inserta. hoc
 nil factum fuit vt sciret qlem affectum principes ad eccly bz
 buarunt. ecclesia a eam non approbavit nec fuari pceptu nec
 te et alijs canon memem facit. Job. vo an. de sup illud.
 c. dudum. q. illa solennitas insufficiendim p psum vsum
 abijt. de. iij. q. j. leges. Bnficiu autz ad hic Gino. r. doft. int re
 cretum. autem et psumum. fuit collaudatioem. q. cretetum fu
 fua q. iuxta psumum fuit iustum esse fore cretetum autem su
 am imponendo vel aliquid in poffeffione mittendo vel mit-
 tendum declarando. f. de dam. mifc. si finita. et in psoni de an
 fctum. ff. de rebz ec. l. magis. Si non possim. r. q. f. t. Auctori-
 tas et auctorizabilis pensusu ppetens alicui ex officio publico
 vel admistratioe legitima vt sunt auctores et paratores
 ff. de aue. tu. Confensus at fuit collaudatio est voluntas mul-
 toz ad qd pmet res simul iuncta. Dicunt q. qdam q. in alio-
 ratione rei ecclesie non requir cretetum psumum. f. cause
 cognitio auctas epi et pensusu cleri. Sed nundum valent co-
 sensus clericoz canonicoz non habui in communi. Riteo

[illegible]

Equitē vivere de q̄to. s. que est pena male alienatio
rem ecclesie. Circa quod sciendum q̄ pena eius est
deposio si sup hoc accusat. xij. q. ij. monem⁹. s. c.
apostolicos. nisi celerē restituere & repetitione p̄p̄erari tibi.
est eandem penam patē clericus iniuste s̄scribitur. vi. dicit
ēf. co. si quis. & restitui debet non tunc: data. ff. commo.
.l. iij. §. j. celerem autem restituendum intelligi fm̄ Doct̄.
ibidem anteq̄ ecclesia ledat ex tali alienatione. vel fm̄ Doct̄.
post impellationem ecclesie sine mora. debet enim alienator: im
pellente ecclesia componere cum possessorē ita q̄ rem recu
peret & restituat ecclesie vel saltem agat p̄ possessorē q̄ ei
licet. ēf. eod. si quis p̄bitorum. adminus. cessā sibi actionē ab
ecclesia & nisi totum interesse p̄set ecclesia vixit esse in mora.
Si autem sic sibi p̄tulerit moram & penam depositiōis de q̄
dictum est sup̄ & excommunicationis. de q̄ ēf. co. si quis p̄bi
toroq̄. vitabit fm̄ Doct̄. & Doct̄. Nam & si quis rem aliena
verit & tunc cum recuperaverit penam edicti vitabit. ff. de ac
lic. in. mu. c. facta. l. ex hoc. §. si q̄ alienaverit. Ad hoc no
fm̄ Doct̄. ēf. de reo. c. non alie. si quis. q̄ s̄scribens. vbi
ad auctoritatem utriusq̄ subseq̄ntē de literat̄ p̄sentire vixit
& hoc intelligi cum dilacione ista. l. qua sua s̄scribiti no
mine alieno. & tunc non obligat nec p̄sentire intelligi. ff. de
insti. act. l. vi. tunc nomine suo & hoc vel ignorant & tunc obli
gat & p̄sentire vixit. vj. in. d. c. si q̄. vel sciant & tunc nō
vixit p̄sentire nec ei nocet. l. de tōn. nec ignorat.

Equit viatit de qnto. f. q. et pena recipientis rem
 ecclesie p forinam pdictas. Circa q sciendum q pe
 na eius est vt rem cum suo fructu restituat p pccu
 ab ecclia repeti nō valeat. r. q. ij. hoc ius. et debet regit effus
 p alienam si sit possessio bone fidei. r. q. ij. vulnerane. et si
 sit male fidei possessio. et. e. ad audiendam. et hmoi opt. sunt
 Hug. Jo. theu. et Dof. et est rō vt plan mery pene caueat
 ab hmoi videntibus. Aliqz dicit pñi. f. q. si q accepti ma
 la fide rem ecclie. tūc nō hz actō et p alienem nisi p causō
 de cuiat. pipererit sibi. v. l. et. de cuiat. si fundum. in hmoi
 opt. viret et Ber. i. c. ad audiendam in glo. ita si pñi est ve
 rius fm Dof. sunt pñi pñt vel recipient ecclie bona a re
 ge irriti dñat et iubez talis excludi a coione ecclie q res co
 nat auferre. et. e. q. res. Item et si vendito sit facta occasione
 pñas laice. et. e. q. laico. ber Dof. sñt nullus religioius
 mōsterio porari ecclie sue administratores. cūque pñcipium
 in alia redditio aut possessione cūfide ad certuz pñt vel ad vi
 taz recipiens p alia pecunie qñitate qñia nō pccat p ctra
 locoz pdictoz curamqz necitatē et vilitatē et sine pñmū spoli
 puenit. l. aut si nō dñat pñmū plan pñi si sunt alie con
 cessiones ille non tenent. nullumqz ius receptiois acquirunt
 et pñcipies ab officio sunt suspēsi. bec in pñbuiq non exō

Liber

ut ad locaciones vel fructuum aut reddituum vendiciones
ad tempus modicum faciendas .l. vij. rebo eccl. nō alie.
mōsterior.

[illegible][illegible]

Bertus

[illegible]

De dignitate ecclesiastica in pmonu. Titulus. xxxvii.

Consequenter cō

siderandū est de p̄latibz et dignitatibz ec-
clesiasticis. Et p̄mo in cōi. scōo in sp̄ali.

Secūdo vtrū in beneficiis sit attendenda digni-
tas.

tercio de p̄sē dñandi. Circa p̄mū sciendū q̄ p̄lati si-
eas dignitas p̄m host. est quedā p̄minētia in gradu. Et hec
aliq̄ vocat p̄sonatus vel custodia eē de insti. s. si. seu offici-
um seu mīsteriū inferius. eē de p̄st. cū accessissent. et extra d̄
preben. nisi eēnt. vbi p̄rioratus dignitas appellat. vñ archi-
diaconatus recanatus p̄miciat hīs nobis ostendit. Et p̄nt
enā in om̄s p̄positi vocari eo q̄ dñs p̄rioratus curā p̄ alijs
habent. eē de vbo. signi. q̄uis. Et q̄libz hīs administratōem
dia p̄t pcurator. j. q. in. saluator. enā epi. eē de tona. frat
mitat. Et sunt hi eccl̄ie membra diuersa diuersos artictos
hānt sic corpus hys pl̄a membra nec ad eundē locū p̄tinent
oia. di. lxxix. singula. itaq̄ eadē eccl̄ia vel enā in diuersis
eccl̄iis nō p̄t aliquis hēre dec officia. eē de pben. q. in. tñ.
et c. ad hec. et c. cū iā vudu. Itā enā plures eccl̄ias parochi-
ales. vt d̄ ibidē. de q̄ tñ dic vt dicitur est s. p̄reminētia autē
vñus ad alterū p̄t eē m̄l p̄l̄r. vno mō rōe p̄tius siue iur-
isdicōis q̄ p̄st archidiaconus archiep̄ro. eē de offi. archi-
ep̄ro. c. j. scōo rōe ordinis q̄ p̄st p̄bi diacono. di. xcv. oli.
tercio rōne p̄secratiōis q̄ p̄st epi p̄bro. di. xcv. nonō. et ca.
q̄uo. quarto rōne antiquitatis vt prior habet q̄ p̄us fuit ordi-
natus. eē de ma. et obe. c. j. q̄nto rōne ordinatōis. vt. f. maior
habet q̄ a maiori fuerit ordinatus. eē de maio. et obeo. p
tuas.

Itē scōm q̄rē. vtrū in p̄ceptione beneficii debeat
attendī rō dignitatū. s. plus p̄cipiat q̄ sunt in p̄ono-
ribz ordinibz p̄stati et p̄m gōus dignitatū meliora sp̄edia
p̄ferant. vñ q̄ sic. xij. q. ij. nobis. et xxiij. q. j. ius militare.
et eē de ma. et obe. statumimus. vbi d̄ q̄ maior est in ordie-
enā si p̄terius sit receptus vs in p̄cipiēdo p̄tōnem p̄rior
est. Secōdo q̄ om̄s q̄ in vna eccl̄ia famulant eque p̄p̄ere
debet. eē de p̄st. oia. et c. cū multa. rādet. Ber. sup. c. statu-
mus. q̄ ad iūno vs p̄siderari nobilitas siue scia. f. vt q̄ ma-
gis sunt p̄diti nobilitate siue scia p̄ferant ab eis q̄ p̄mo-
uent eos plura beneficia et maiora. Circa eos enā q̄ sit sunt
in eccl̄ia honestū eē vt plus p̄cipent digniores q̄ minores
p̄m q̄ dicit iura p̄riora s̄ in hac magis p̄siderat p̄suetudo
cūlicis eccl̄ie. p̄m q̄ volūt iura scia. Et si de nouo vt
eccl̄ia vt rēcurrēdū ad p̄suetudinē vicinaz eccl̄ie siue p̄ui-
oc. eē de cen. sup. eo. de iure tñ cōi nō est pl̄ maioribz q̄ mi-
noribz dādū nisi p̄suetudo sit i scia. Et p̄m hoc illud q̄ d̄
in. c. statumimus. f. q̄ maior est in ordine sit p̄ono: in p̄cipi-
enda p̄tōne. debet exp̄oni p̄onor. i. prior. scilicet vt p̄cipi
et prius. Et hoc fuari p̄t vbi p̄bēde nō sunt distīctae. vbi
sunt distīctae q̄libet p̄ se p̄cipi fructus suos et redditus.
q̄d vō d̄ in p̄cipiēda p̄tōne exp̄oni hosti. i. in p̄ceptōe p̄-
bende. q̄ p̄benda diuidi nō vs. eē de pben. maioribz. et eē de
eta. et q̄. q̄ro. s. j. simplr. d̄ q̄ minores volentes ordinari
maioribz nolentibz ordinari p̄ferant. s̄ et in p̄bendaz p̄cepti
one. ar. eē de p̄uile. q̄ circa. Et est hec p̄suetō generalis.
vt declarat eē de p̄st. ca. si. s̄ in oī eccl̄ia siue sunt ibi quo-
ndiane distributiōes siue nō. hys locū. Et credit hosti. hoc i-
ductū vt clerici redderēt ad p̄cipiēdū ordinē p̄mores. di.
lxxij. c. fi. in fi. Et sic p̄rogatiua ordinis p̄ferē enā p̄roga-
tiue antiquitatis in p̄ceptione p̄bendaz. Itē p̄ferē q̄ p̄m ho-
st. rōne ordinatōis in p̄ceptione beneficii. q̄ si q̄s receptus sit
auctoritate pape p̄ferē receptio auctoritate legum vel epi vel
capl̄i. q̄ habet causam a maiori. ar. di. xj. q̄s nesciat.

Itē scōm sciendū q̄ intendimus ad p̄ns possime
de p̄minētia que attendit rōne iurisdicōis. vñ p̄m
q̄ iurisdicō ascendit et descendit sic et dignitas siue
p̄minētia est maior vel minor. Papa enā supior est oibz.
et. q. ij. p̄ principalē. et c. sequē. Deinde legamus quo ad p̄-
uicā sub p̄missam. q̄ gent vice pape. Deinde primas siue
patriarcha. q̄ iudex archiep̄ro. epi: et suffraganeos suos

Deinde archiep̄ro qui est iudex suos suffraganeos et archie-
sue dioē. Deinde est ep̄us iudex abbatum archidiacon. p̄or
et clericos sue dioē. Postremo est archidiaconus q̄ est iudex
archiep̄ro. Archiep̄ro at p̄broz p̄chialis. Et hec dia-
gradum p̄tinet ad p̄suetudinē et rectorē eccl̄ie q̄ p̄stuit in q̄
dam ordine. Sicut enā membroz varietas p̄ diuersa officia
et robur corporis fuit et pulchritudinem rep̄ntat. Ita p̄sonaz
varietas p̄ diuersa officia distributa fortitudinem et venusta-
tem eccl̄ie manifestat. Et q̄ iurisdicō sup̄ alios dominat
importat. Itē rōne huius p̄nt hec aliq̄ de minimo siue p̄si-
tētia q̄ri. f. Et p̄tas p̄stendi sit a reo? Rē? q̄ sic ro. xij.
non est p̄tas nisi a reo. distinguendum tamē est p̄m Bōn. et
Rich. q̄ in hac p̄tate est p̄stare tria. p̄mū est eēntia ei q̄
est q̄dam o: to supioris ad inferiorē et hec est simplicit̄ bo-
na et est a reo. Tunc enā ordinem instituit reus ad laudem
bonoz et vindictam maloz. vt d̄. j. p̄e. ij. scōm est modus
acq̄rendi et iste si sit iustus simplicit̄ loq̄nto est a reo p̄spectu
p̄stentis et subiacentis. si vō sit iniustus vt p̄ industriam
vel violentiam tunc p̄ compatiē ad meritum subiacentū ta-
lis p̄stentia est iusta. q̄ aut est ad bonoz p̄batiōem aut ad
maloz p̄uicōem. p̄ compatiē vō ad meritum p̄stentis ē
iniusta. Et p̄mo mō est a reo faciente et ordinante p̄m illud
Job. xxxij. q̄ regnare facit hypocritam. p̄p̄ peccata ppl̄i. et
Sec. xij. dabo tibi regem in furore meo. scōo mō est a reo
p̄mittente non autem approbante. Itē d̄ Ofec. viij. ipsi re-
gnauerunt et non ex me p̄ncipes extiterunt et non cognomi.
tercium est modus vñendi et hoc si sit bonus est simplicit̄ a
reo. si malus non est a reo nisi p̄missive vel p̄ distingui sic
fuit distīctum de iusto modo acq̄rendi. Et tunc potestas
p̄stendi sit bona? Rē? q̄ questionis r̄stio patz ex r̄stione
questionis immediate p̄teruenit. Ad maiorem tñ eēntiam
am sciendum q̄ p̄m Augu. ij. de li. arbi. tria sunt bona. f.
magis vt vñtes animi q̄b recte vñnt et nemo male vñt.
Admima vt hec temporalia bona siue q̄b plurimū recte vñ-
unt et q̄b plures male vñnt. Et media vt potestate anime
siue q̄b non recte vñnt. q̄b tñ fr̄q̄nt quō male vñnt. Po-
restas at̄ dominandi vt vult Bōc. ij. de p̄o. c. ij. est sup̄ bo-
na fortune q̄ sunt ibi bona infima et vñnt malū bonum inf-
ea. vt enā dicit. j. polit. p̄ncipari non tñ est necior s̄ etiam
expediētū. siue hoc enā respublica nō regit. vñ p̄s q̄ p̄tas
talis est bonum expediēdo et nūcūm ad salutem respublice
vel eccl̄ie. et p̄ p̄tas est maius bonum q̄ q̄d est nūcūm alieu
p̄sone p̄uare. q̄ bonum p̄mune est diuini? q̄ bonum p̄nci-
lare ex. i. et s̄. Non tñ sequit̄ q̄ sit absolute maius bonum
huic vel illi q̄ subija s̄ sub condicōne. f. si sit ad hoc itone-
us. Et tunc potestas dominandi sit appetenda? Respon-
det. Qual. distinguendo sic. triplex est potestas dominandi.
vna temporalis que habet p̄ hereditariam successiōem. Alia
etiam temporalis que acq̄rit p̄ electionem vel p̄ncipis substitū-
tōnem. Tercia sp̄ualis que habet animaz curam et rerum
temporalium administratōem. p̄ma licet potest appen. q̄
suis eam p̄ se distinguit non p̄t p̄ alios erequi. Secunda enā
am p̄t licet appen tribz p̄currentibz. de quibz d̄. j. pol. c. vj
oportet inq̄t futuros p̄ncipari p̄ncipales p̄ncipatus. tria q̄-
tem hīc. p̄mo amorem ad consulētē polliciam. scōo potē-
tiam maximā opm p̄ncipatus. tercio vñtem et iusticiā in
vñatq̄ pollicia eam que ad policias p̄tinet. licz autem aliq̄s
sciens se hīc dec possit. p̄p̄ vñtatem respublice licet p̄nci-
patum appetere. non tamen debz illum petere. vñte. ij. pol.
c. vj. non bene statutum est ip̄m petere qui p̄ncipatus dignifi-
cabt. tercio vō. f. sp̄ualis nec debet peti nec licet potest appe-
ti. vñte Aug. ix. de ciu. dei. c. xix. locus supior siue q̄ p̄p̄s
regi non potest. et si vt debet administrat. indecemer tamen
appetē. In hac enim potestate attendit tria. f. celsitudinem
hoyōis abundantiam et administratōem rei temporalis. et
exercitiū operatiōis sp̄itualis. p̄pter p̄mū appetere
p̄relatōnem sp̄ritualem est presumptuosum et a reo repro-
batum. Adh. xxiij. amant p̄mos accubitus in cenis et pri-
mas cathedras i sinagogis. et vocari ab ho. ra. p̄p̄ scōm ap-
petere est cupiditatis signum. q̄ tunc ponit manus bonū si-
nem rei melioris. p̄latō ei sp̄ualis ē melior re sp̄ali. vñ dñs
Adh. vj. p̄mū q̄ri. re. rei. et iusticiā ei? hec oia ad. vñbo

Hunc appetitum reprobat dominus Job. vi. dicens Petro. *Pasce oves meas non te. propter tercium appetere est fatuus.* quia fatuum est appetere aliquid hinc cum piculo quod haberi potest sine piculo. bene autem operi potest homo sine piculo planonimo. et iteo sane planonem appetit ut hinc operi possit. opus ergo finem se potest desiderari licite. non autem primatus honoris. unde Crisp. sup. ad hanc. *Opus desiderare bonum est primatum autem concupiscere honore vanum est.* Unde arguit sic qui sic appetit planonem et curam. f. propter bonum opus annexum. aut credit se ad hoc dignum et tunc est presumptuosus et iteo indignus aut credit se indignum et tunc est fatuus et peruersus. ergo qualitercumque appetit illicite concupiscit. Sed contra hoc per dicitur. xj. dicit qui animas suscipit sapiens est. Respondet non dicit qui curam animarum appetit. sed qui suscipit. i. qui curam per obedientiam sibi impositam super se quasi pondus et onus non ut honorem capiat est sapiens. quia est obediens. vel dicit finem glo. q. loquitur in casu quanto. f. oves ipso ut curatores et pastores indigent. tunc qui suscipit bene facit quia anime sue per hoc puerit. unde cum dominus sublimis regnat. Nota etiam finem Grego. in pastoralium. tunc erat laudabile episcopatum querere quanto per eundem non erat odium querens ad gravitatem supplicia puerire. presertim cum aliquis ad hoc incitabatur zelo charitatis ut tunc et per illo tempore dicit Hieronimus. j. l. m. iij. *Qui episcopus tunc desiderat bonum opus desiderat. Alius plano ecclesiasticum ea sit communis in subditos.* Respondet q. sic. potestas ecclesie sicut in eam a christo finem illud Job. j. *De plenitudine eius accipimus omnes gratiam per gratiam.* potestas autem christi sunt potestas dominij finem illud Johannes. xij. *Eos vocans me magister et domine et bene dicitis. sum enim.* ergo potestas prelatorum ecclesie est communis. Dicitur autem dominium tripliciter. Uno modo potestas subditiendi sibi aliquem ex necessitate. et sic dominium dicitur ad servitutem conditione que coarctat libertatem coactione. et sic dicitur Collocares. iij. *serui obedite per omnia dominis carnalibus.* secundo dicitur dominium potestas imperandi alium pueniens ex mera voluntate talis est potestas prelati in religione. tercio dicitur dominium potestas cohercedi ex publica utilitate et sic dicit dominium potestas regendi in ecclesia. primum ergo dominium debet incutere subditis amorem. quia ut dicit sapiens genibus secundo non nisi cum supplicio emendatur. et iteo dominum se debet hinc ad eos ut dominum. quia necessitas fecit eos suos. secundum dominium ostendere debet subditis amorem quia charitas fecit eos suos. et iteo dominus debet esse humilis ut sit sicut unus ex subditis finem illud *Eccl. recedem te posuerunt noli extolli si esto in illis sicut unus ex illis.* tertium dominium quia multitudinem paret per diversitatem subditorum aliquanto timorem incutit. aliquanto amorem ostendere debet. finem illud. j. *pe. ij. siue ducto ad eum missio ad vincti etiam malefactorum laudem vero bonorum.*

De papatu.

Titulus. xxxix.

Unde consideran

dui de dignitate ecclesiastica in spali. et p^o dignitate papali. scdo de dignitate legationis. tercio de dignitate patriarchali. quarto de archiepiscopali. quinto de episcopali. sexto de vici pallij. septimo de alijs dignitatibus inferioribus. Circa primum primo dicitur est de dignitate papali excellentia. scdo de his q. sibi soli reservant.

Circa primum primum dicitur sit unus primus et summus et esse debet in christiana religione cui ceteri teneant obedire. Et licet diversi diversis ligamini et varijs ad subiectionem obediencie sunt affecti. finem illud apostoli ad Romanos. xij. *omnis anima potestati subdita sit.* et hoc finem diversitate graduum officiorum et potestatum. omnis tamen hoc varietas reduci debet ad unum primum et summum in q. principali refertur universalis principatus omnium. non tamen ad ipsum deum et christum mediatorem dei et hominum. venientiam ad eius vicarium. et q. ita sit ordinatur per verum testamentum et per novum et per ius canonicum.

et per evidens rationis documentum. Ostenditur q. h. primo per verum testamentum. Scribit enim deus. xviij. si difficile et ambiguum apud te iudicium esse presciteris et iudicium vbi variari in deus surge et ascende in locum quem elegeris deus tuus tuus. qui aut supradicti nolens obedire sacerdoti impio morietur hodie. in glo. hic appellandi tribuit facultatem. Et hinc colligit q. in veteri testamento erat unus summus pontifex ad quem recurrendum erat in iudicijs et cui erat obediendum ab universis si hoc erat in lege figure multo magis hoc esse debet in lege veritatis et gratie. cum q. maior est veritas nunc q. tunc. tunc q. pontificatus iste est minor illo. Secundo ostendit hic per testamentum novum. dicitur enim ad hanc. xij. *in eo petrus et super hanc petram edificabo. et vbi ibi erit solutus et in celis. et quicquid ligaveris super terram erit ligatum in celis.* vemens est q. et qui potest omnes ligare et solvere omnes debent obedire. et deus sic ecclesiam instituit scilicet q. omnes obedirent uni. scilicet ecclesia sic est regenda sicut a deo fuerat instituta q. et. *perpetua Johannis. vltimo. dicit deus petro. pasce oves meas. sed oves christi sunt omnes qui per viam salutis inveniunt.* ergo oves talibus prelatibus est petrus. unus ergo fuit omnium ovium christi pastor finem ecclesie fundatorem. ergo finem progressum et plurimorum omnium debet uni obedire. Tercio ostendit per ius canonicum q. h. fundat sup. ius ovium. ut per vi. xij. in novo. q. ius. et vi. xij. omnes. et c. sacrosancta. Quarto per rationis evidens documentum. In omni enim re que paret et rebus diversis oportet esse aliquo preeminens: quo diversae partes teneant in uno sicut in corpore hominis est anima. et in machina mundi est corpus sup. praevidet de naturam. f. celum. per cuius virtutem reconciliantur elementa q. sunt praevidet: unde cum ecclesia sit unus corpus christi mysticum et diversis membris officijs et statibus constitutum oportet ad conservandam huius unitatem esse caput unum. hoc est regitum sub quo pueniant finem unitatem populum in unum ut sic pformetur ecclesia militans ecclesie triumphantis. Unde Berni. li. iij. de pferatate ad Eugenium. c. xij. non vitem requies hanc formam que in terra est. formam habet in celo viderat hoc qui dicebat vidi civitatem sanctam barisalem descendente de celo a deo paratam. Dicit enim ibi Berni. p. i. et Cherubin et ceteri ordinant sub uno capite deo ita et hic patriarche archiepiscopi et reliqui sub uno pferat summo non est parupendendus quous et reum habet auctoritatem q. de celo habet originem. Dicit ergo paret q. omnes sunt subiecti et tenent obedire pape scilicet deo in spiritualibus et temporalibus. de pferat. d. j. corporalis. et laici in spiritualibus. et de maiori. et obedi. si quis. et de iudi. novit. Sic edoceri omnes debent obedire impatori laici in temporalibus et deo qui recipit ab eo temporalia. extra de maiest. foliis. hoc Berni. c. ii. si quis venerit. in glo. ij. Sed si illud idem q. dicitur petro ad hanc. xvi. *tibi dabo claves. et quicquid ligaveris super terram erit ligatum in celo.* et alijs apostolis. Amen dico vobis quaecumque ligaveris super terram erit ligatum in celo ergo par finem potestas petri et aliorum apostolorum quare et. *perpetua regnum ecclesiasticum hierarchie dimittit in potestate regali et sacerdotali.* leni scilicet non est necessarium ad salutem q. omnes reges obediant uni regi. nec q. omnes episcopi uno episcopo. Rendeo ad primum rationem dicendum q. auctoritas apostolatus pparatur ad eum a quo tradit et ad eos sup. quos tradit in primo fuerit omnia apostoli pares. q. omnes acceperunt immediate auctoritatem a christo. Et sic dicit glo. ad Gal. ij. q. paulus par erat petro. In scdo deo non fuerit pares. quia h. omnes acceperunt potestatem psumtalem non in eam. unde illud. tibi dabo claves regni et. longe aliter dicitur finem. et alijs apostolis. *Et petro dicitur et singulariter finem dicitur q. in eo principaliter et singulariter plenitudo potestatis erat collocanda.* Alijs vero psumtalem simul. quocumque ligaveris et. quia vocati erant in psumtalem sollicitudinis. Et finem hoc notat Richard. in. iij. suo licet omnes apostoli potestatem clavium immediate acceperunt a christo. potestatem tamen iurisdictionis acceperunt mediate petro. Et quia iurisdictionis ministrat materiam scilicet subditos que requirit ad hoc q. potestas clavium in actu exercet. Ideo usus illius potestatis indirec te pendebat a petro et idem dicendum de potestate episcoporum q. comparationem ad papam. Et secundam rationem dicendum q. non est simile:

quia non sic ex statuto euangelij pcedit sceptrum regis sicut
clavis pontificis. Lex enim euangelica est spūalis. vnde xpc
eius laici ad spūalem pontificatum non ad carnalem imperium
mentionem habuit. potest enim dici fm Bōn. q. fm ve
ritatem vtrūq. pās in papa pcurrit. Cum enim xpc sit sum
mus sacerdos fm ordinem abelchi. q. fuit rex salem & sacer
dos dei summi & xpc vtrūq. habuit. Vicarius eius in terris
vtrūq. pstatem ab eo accepit. vnde vtrūq. gladius sibi con
uenit. vnde Berū. ad Eugēnium qrtum vtrūq. gladius ē
eccl'ie. s. spūalis & materialis. s. iste p eccl'ia. ille vo exten
dendus est ab eccl'ia. iste sacerdos ille manu militis. s. ad
imūm sacerdotis & iustum impatoris. Sed contra si
in solo beato Petro fuit plenitudo potestatis quare papa
scribit se agere quod agit auctoritate ap'lor. Petri & Pauli.
Rūdo Paulus ppter magnitudinem sue sapientie vteba
tur ceteris ap'lis excellentior esse. & ideo ne plentio inter suc
cessores surgeret factum est vitanie spūalicio vtrūq. s.
Petrus & Paulus in vnam ciuitatem reuēssent. in qua
enim simul morientes pontificatum eccl'ie romane funda
uerunt. vnde hoc omnis controuersia cessaret. vnde Paul.
nihil adicit summo pontifici qm ad plenitudinem pote
statis que fuit in Petro. s. qm ad euentiam vt obstru
atur os loquentium iniqua. s. maxime grecorum qui de paci
entis sue potestatis plenitudinem exprimere debet. non tñ
vtrūq. s. etiam euent. non tñ sufficienti s. etiam abun
danti. ideo auctoritatem exprimit vtrūq. Quod papa ē
platus omnium xpianorū mediatus vel immediatus. Rū
do platus immediatus dicit duplici. s. vel fm gradum vl
fm virtutem. Dicendum ergo q. licet papa distet fm gra
dum maxime ab infimis. est tamen immediatissimus om
nium fm influentiam virtutis. vnde auctoritas eius est sic
causa prima & immediata que mouere debet omnes & sin
gulos ad obedientiam suo prepositio exhibenda. Cui
auctoritas est minor pape vel imperatoris. Respon. huius
questionis habet extra de maio. & obedie. solute. vbi dicitur
q. sicut virtus solis est maior virtute lunari sic potestas pa
pe est excellentior potestate imperatoris. sicut enim anima
pennit corpus. sic potestas pape que est spiritalis potestas
te temporalis. Sed contra. Impator habet ius & potesta
tem ligandi papam & scem apostolicam. vnde dicit. r. x. vj.
Adrianus papa romani. & c. in sinodo. ergo est superior pa
pa. Respon. q. illi potestas dare impatori resignauit Lu
dovicus impator. vnde habet di. lxxij. ego Ludovicus. Oro
etiam qm rex theoto nicorum illi potestati sibi confirma
te resignauit. vt in eadem di. & c. s. ex his. s. merito re
signare reuerunt. cum quia talis potestas eis non conue
niebat sicut nec conuenit corpori animam ordinare sed
conuerso. cum quia eccl'ia necessitate persecutionis com
pulsata talem eis concesserat potestatem. vt eccl'ie subueniret
quod al' facere tenebant. Iste autem impator romane
bus iuramenta. vnum tempore approbationis de cuius for
ma habetur. di. lxxij. & alterum tempore coronationis. quo
rum vtrūq. esse iuramentum fidelitatis declaratur. libro
viij. de iuriduran. Romani. vbi etiam ponit forma secundi
iuramenti.

Itē secundum notanda sunt illa que secus ap'lica
sibi spūaliter reseruauit. de quibus nullus se debet intro
mittere sine mandato eius spūali etiam si sit legatus
a latere eius manans. hec autem sunt multa vltra illa que
ponit Dost. di. lx. & his vltis ptenet q. postea exponunt.
Si sit catholicus papam non iudicat vltus. Ergit & subij
ci cathedras & diuidit vnit. Adut vota crucis pstituit. ex
mit ad se. Adatores cause referunt legitimatq. Promouet
appellare vetat p'hibet p'itteri. Depōit transiit suppletq.
renūciat illi. Presul & exemptus sumon iurans anathema.
Ed. p'm vel legat vel lex vtrūq. Reg. participatio. &
si quem sponte salutat. Quem canon damnat sibi soli quā
to refert. Soluit a papa necion quem regula damnat.
Adidas suspensum causam cum ferē ad ipsum. Rescriptum
sine dubium confert bona plura. Irritat infectum legem

condit generalen. Approbat imperium firmat deponit & vni
git. Concilium generale facit sanctus quocq. sanctos. s. En
non esse facit nō eis fore pallia semper. Potest pcedit legi nō
subiacet vlt. Appellatur ad hūc medio sine iudicio. Lic
pro lege suā monachum reuocat reuēntem. Aditus adu
terio soluit generaliter artat. s. Et latat quicquid sponis no
cet ordinat extra. Tempora dando sacri promotorum p'mo
uer idem. Ordinat atq. die qua p'scratur & ipe. Etuentis
q. locum concedit iureq. p'uat. Insignit layco sacra donat
chrisma ministro. Summa sede sedet plenitudo vicarius ex
tat. Si sit catholicus papam nō iudicat vltus. Non enim
iudicari vel accusari potest ab alio nisi de heresi. di. xl. si pa
pa. s. hoc est verū nisi se submittat iurisdictioni aliterius.
ij. q. vij. nos. Ipsemet etiam se deponit. di. xxi. nūc autem.
Ergit cathedras. xvi. q. j. felix. s. et subijci cathedras. s. q.
epales. extra de offi. leg. q. translatōem. & alios inferiores
q. facere nō pōt enā legatus sedis ap'lice ly in forma com
muni p'tigerit hoc sedem apostolicā p'firmari. extra de p'fir.
vii. c. ii. s. et diuidit. s. cathedras epales. & vni easdem. ex
te excess. prela. sicut vniere. Adutat s. cathedras. ex de tras.
episcopi. c. j. vota crucis. s. mutat. nullus enim p'mutare pōt
votum terre sancte vel redēp'tōem illius recipere nisi ipe so
lus vel cui ipe mandauerit. extra de voto. magne. Resitu
it. s. degradatos. extra de de. nō reli. ex tue. Examit. s. epōs
& alios. xvi. q. j. frater noster. s. se. ma. cen. refer. extra de
trans. ep. c. j. ly enim hoc generale videat. cum maioribz ra
men causis citius corā iudice ordinario potest appellare si
ne grauamine aliquo. ij. q. v. c. nullam. s. et est specialius vi
p'bat extra de appella. vi. de ius. in fi. Legitimatq. ex qui
fi. sint le. p. venerabilem. Promouet insufficiens siue enā
resectum patientes vt bigamos illegitimos mīdros. s. r. r.
amoz ad epōs. s. etiam nullus possit dispensare in de
fectu etatis intelligunt aliqui etiā quo ad minores dignita
tes. s. de his omibz vide q. notatuz est supra. Promouet
etiam ad epōs illos qui nō sunt in sacro quod alius face
re nō possit. ar. extra de elec. audum. s. j. de era. & q. a mul
tis. & idem potest dici de alijs defectibz. Appellare vetat. dicit
primo quia nullus alius potest committere causam appella
tione remota excepto principe. vt dicitur. ff. quibus appella
re non li. l. j. in fi. Enam delegatus suus hoc non potest. ex
tra de offi. delega. super questionum argumentis. s. ij. quia
ab eo non appellatur. cum non habeat superiorem. extra
de elec. licet reuocanda. s. finali. s. hoc est speciale in pa
pa licet primum vtrūq. principi sit commune. Prohibet p'
fieri. licet enim regulariter quilibet etatis legitime possit in
qualibet religione profiteri. tamen in infulis circa. xvij. an
nis constitutum prohibet recipi. extra de regularibus. quia
in infulis. In trans etiam religionem exire potest libere in
fra annum. s. et si fiat ante. professio non valet. extra de regu
laribus. non solum. Depōit scilicet episcopos. iij. q. vj. q.
mo. Transfert episcopos extra de translatō. inter. s. ij. s. et
idem intelligas de electo & confirmato. vt dicitur ibidem.
Supplet scilicet defectum. extra de translatō. c. j. Idcoq. tota
die in confirmationibus beneficiorum apponitur hec clausu
la scilicet suppletes defectum si quis est de plenitudine po
testatis. extra de electione. illa quotidiana. quia fm illaz po
test. de iure supra ius dispensare. vt dicitur extra de concessi
bus prebendarum. vel eccl'ia non vaca. proposuit. s. vlti
mo. Supplet etiam defectum regis vacante regno. extra de
electione. & inter vniuersos. in fi. & defectum impatoris va
cante imperio. extra de foro competenti. licet. s. j. renūciat
illi. scilicet pape presul. extra de translatō. inter. s. et exem
pte. renūciat illi. extra de renūcia. dilectus. Secus est de
translatōne que fieri potest auctoritate legati. vt patet extra
de consuetu. cū venerabilis fm Bōffre. Sed quod ibi dicit
vices nostras in illis partibus tunc gerebam. Intelligit ho
stiensis quo ad illud de quo querit ibi specialiter. al' s. ex
de offi. leg. q. translatōem. et in dicto. c. dilectus. quis enim
redderet rationem quare est aliud in translatōne q. in re
nūciatione. Item quia regulare est q. nullus renūciare
pōt in i. in manibz p'prij prelati. vt dicit extra de renūcia. ad

monet. Simonia soluit a papa. hoc est dicere qd ipse solus dispensat cum simoniacis. subaudi in ordine et maiore beneficii indubitanter est de sumo. nobis fuit. §. adulterium. Sed duo videntur de minoribus beneficiis. est de elec. si aliter. Iurans iunge soluitur a papa qd tripliciter exponi potest. primo quia quanto dubitat virum iuramentum sit licitum vel suaverum discussio generat ad papam. est de elec. venerabilem. secundo quia cum in iuramento intelligat auctoritas pape excepta. argumentum est de iuramentis. venientes. §. i. viderat. qd possit absolovere illum qd iuravit. qd est verum inter clericos et in distincte. vry est de ap. dilecto. tercio quia laicos etiam in dubio si non absolvat omnino relaxant. suspendit tamen ad tempus. vry. xv. q. vi. iuratos. et est de pe. c. vi. Aliq tamen hunc vicium casum non reputant spalem. Anathema vel ipsum iunge soluit a papa. q. d. nullus potest absolovere excommunicatum a papa nisi ipse solus. Vel cui ipse spalius remandauerit. Vnde in hoc casu potest absolvi excommunicatus a successore. est de elec. venerabilem. §. rombo nisi fuerit qd. vel legat repere anathema et iunge soluit a papa et subaudi vel te legat. cuius. §. legat vel delegat iurisdictione expiravit et cui nullus successit. Nam excommunicatum a tali nullus absolvi potest nisi papa. vry est de off. tele. querenti. Vnde nec legatus potest suam delegat totum pape renovare vel relaxare vel impedire. licet eam possit confirmare. sic exponit illud est de treuga et pace. c. j. §. j. et exeq. est de offi. le. studuisti. Est et ro qd par non habet impium in parem. est de ele. innouit. vel lex verus. §. tam legat qd pape supple soluit a papa. q. d. si lex huius vel illius est obicula et legatio sit finita nec aliquis legatus missus est in eandem provinciam. vel si gratia de dispensatione saltem in casibus illis qd sunt sed apostolice repositi peneret ad solam papam declarato et dispensato. Itaque participatio. §. excommunicato a papa ex certa scientia et in diuino officio supple soluitur nisi a papa. est de sen. ex. significavit. Aliq tamen hac decretalem aliter intelligunt et illud. c. non recipiunt. Est si quem sponte salutat iunge soluit a papa. Sed enim ex certa scientia aliquem excommunicatum salutauerit vel aliquis eadem precipuere presumendum est qd corpore illi absolvi vellet. est de sen. ex. si aliquando. Nec obstat qd foris nam absolutio non fuerit. et ita videtur dicere illud. est de sen. ex. cum revertere. §. si. quia dici potest qd princeps sola voluntate absolvi sicut et sola voce remittit. si. de manu. apud eum. Quoniam canon damnat. i. suspendit. Vel excommunicat sibi soli qui reuertit soluit a papa. Sed tamen est de plurimorum suo. legatorum ex quo legatio finita fuit nec legatio alio successu cum in talibus non sit superior nisi papa. et ite casus sub se peneret membra. qd in multis casibus absolutio et dispensatio retinetur sibi papa. Itaque quem regula damnat supple soluit a papa. q. d. si quis irregularitatem incurrit non potest cum eo dispensari nisi qd papam. est de sen. ex. cum illos. et ille casus pner membra multa cum in multis casibus irregularitas peribatur. Adde suspensum. q. d. a papa soluit suspensus pro eo qd hereticis sacramenta ecclesiastica ministrabat. talis enim contra secedit apostolici absolvi non potest. vt de de hereticis excommunicamus itaq. §. sane. de. Claus. §. addas cum fert ad ipsum. §. papam supple soluit a papa. i. ad ipsum pner excommunicationem et reimmunitio et hoc sine qd appellationem deferat ad ipsum. q. vi. idcirco. vel alio quolibet modo. potest tamen causam talis appellationis legatus examinare non vt preiudicet si vt magis instructam remittat. est de appel. plurimum. Rescriptum addas. q. d. si de rescripto apostolico dubites soluit a papa. §. qd ab alio solui non potest vt in casu quem habes. est de offi. tele. c. ij. Est hoc intelligi de rescripto preiudicatos. vt de ibidem. et de granoso. §. privilegio. est de indi. cum venissent. fuit dissimulatio est coipitiano canonici vagante. est de tre. m. stru. pastoralis. siue inclusio et sic potest exponi de rescripto qd duplici fidei dubio. q. d. si de fide dubites soluit a papa. dist. xi. p. p. p. Conferat bona plura. i. plura beneficia cum cura vel plura personatus cum cura. est de elec. dudum. ij. §. non igit. et est de pben. de multa in fi. qd epus si potest fin quodam. dist. lxx. sanctos. Iritant iustitiam pntianis electionem siue pntionem qd nondum est facta si fuerit coniungat irruam et manem. vry est de ele. innouit. §. si. et de pben. inf. cetera.

quod non puto alium facere posse. qd ptractas futuri temporis non pneret ad inferiorem iudicem in hoc casu. si. de vry. i. §. j. delegat. ergo in qd iurisdictionis ira non apponitur heretici. si ipa vry psumpserint abutuntur. Nec valet qd allegant. §. qd via videntur amissa et de offi. tele. pona. qd huius aliter expedit legem condit generaliter. est de pben. c. j. Approbatur imperii. i. electus imperator. firmat. i. firmat decem vel infirmat depositum. §. impator. Est vry. i. pferat imperatores. Est hi quatuor casus pban. extra de elec. venerabilem. Concilium generale facit dist. xvij. p. totum. Sacrat qd scito. i. firmat approbat et canonizat. et eorum nomina sanctos casibus logo ascribi facit. extra de reliquiis. c. j. Quis non esse facit id est de aliquo facit. nihil mutando. vt extra de excessibus prelatorum. tanta est clausio. Non ens for. i. de nullo aliquo facit. est de trans. c. j. Pallia semper portat et. §. vry. extra de vry. ad honore. Concedit. §. pallium tamen instantem pnti. extra de elec. significavit. Legi nec fuitat vry. qd princeps legibus est solutus. si. de leg. princeps. Appellat ad hunc modum sine. i. immediate sine medio obmisso. est de appeli. de. et. Alio autem est appellatio gradatim faciendi. §. q. j. pnti. Legatus tamen idem privilegium videtur habere. est de offi. tel. c. j. qd pnti huius obituer de pntiudine quicquid alij scribunt licet autem quidam dicant hoc esse speciale in papa locum tamen habet etiam in alio. Quis si a sententia epus vna pro appellatione ad legatum. alia ad archiepiscopum et. Vt tenet appellatio facta ad legatum sicut dicit de papa. est de appeli. si vry. Est hoc intelligi si indeterminato legato pntiatur. qd tunc est plenius interpretari faciendi. extra de tona. cum dilectis. alio autem non debet pntiudere subiecto epus ne respondeat coram ipso. et sic non pntiudat. et. q. j. pnti. et hoc intelligi nisi specialiter pntiudum esset ad ipsum posse appellari. Nam et quibusdam delegatus potest plus quibusdam minus. xvj. q. ij. granat. Inductum est p lege facti. Nam eius scientia facit extra de sen. et re ludi. in causis. Adonach rucuat remittit. Nam abbas et monacho pntiudicentio papa potest monachum de monasterio trahere et epus vel pnti in locis alij signare vel feci tenere. §. q. ij. qui resistit. nec mirum. Nam pnti quodam de monacho non monacho facere potest sicut notari pntiunt extra de sta. mo. cum ad monasterium. Adonach adulterio solui generaliter. hoc enim est ius regulare qd epus adulterio et minoribus valent dispensare. vt patet est de m. ci. et si clerici. Vry tamen fallit in casibus quibusdam notariis fra de dispens. Zirtat et lapat quicquid sponsio necet. i. impo dimenta infirmorum canonica. qd pnti refrigit et amittit. qd qd dilatat. vt pnti est de pnti. non debet. ordinat extra qd dicit do sacri. §. ordinat. i. ipse solus potest subdiaconum facere extra quanto: epus in festiuis diebus puta officio. extra de ipe. dist. c. si. Promouit. §. subdiaconum pnti pnti mouet idem papa et non alius. §. nisi de mandato suo. extra de rebo. or. in dubi buendis. Ordinat atq. die qua pntiatur et ipe. vt patet est de elec. quos sicut. §. pnti. videntur loci pcedit. nullus enim alius potest pnti beneficii nondum vacans. est de pnti. pnti. c. j. et ipe potest. Iure pnti prius. §. auferendo vni et pnti alij. unde potest venire etia para pnti. extra de elec. significavit. quos non potest legatus. extra de pnti. dilectus. §. §. que si. Insiguit. i. insignia epus concedit aliquotiens abbas et inferioribus vt mitram. anulum. baculum pastoralis. sandalia et similia alia. qd aliquis pnti faciat coram se ex eo potest et quos tamen heri non debet in sui presentia. vel sui legati vnti insignio. layco sacra tona. i. spiritualia concedit iam eligendi. extra de iurpatrona. nobis. siue ecclesiasticas reu mas eximio cum. extra de reuimis a nobis. quos alius so cere non potest. extra de reuimis tna. Christina ministro. Est pnti concedit qd possit infantes vnti. christina est fronte. dist. xvj. pnti. quos a nullo alio fieri potest. est de confue. quanto summa sede sedet. §. in illa quam tona. sibi in persona pnti specialiter elegit. vt patet extra qui si sint legati per venerabilem. §. rationibus. vnti. sane. ideo qd summus pnti dicitur. plenius vicarius extra. quili bet enim episcopus est epus vicarius pntiarius sed papa est vicarius generalis. Sed bene computat in pntiarius pnti inu enies septaginta casus specificatos et pntiarius pro

et inclusos et implicitos. Vos casus non potest sibi usurpare etiam nec legatus nisi velit confundi. extra de usu pallij. nisi. et intelligas hoc ipsum usurpare nisi habeat privilegium super his speciale. ar. extra de priuilegiis. sane.

De legatis.

Titulus. xl.

De consideratione

dum est de dignitate sine officio legationis. Et circa hoc primo videndum est quid sit legatus. Secundo de officio legati. Tercio quid tempore durat et qualiter fiat. Quarto de precellentia legati a latere pape missi. Circa primum sciendum quod legatus est cui certa patria vel provincia committitur gubernanda. extra de appel. nouit. per litteras autem de sua legatione. si requiratur faciat fidem. c. de man. prin. l. vna. Et autem eius iurisdicção ordinaria. l. vi. de offic. le. legatos. Et quid si quis gerat se per legatum cum non sit? Respondeo. Dicitur. quod valeat eius sententia si recurratur ad eum vel ad legatum bona fide. ar. ff. de offic. leg. preciorum barbarus.

Ita secundum sciendum quod legatus officium aliud est ante ingressum ad provinciam sibi decretam. aliud post ingressum. officium eius ante ingressum consistit in voluntaria iurisdicção. s. in predicando absolviendo et communicando propter intercessionem manuum in clericos monachos vel conuersos. extra de offi. le. q. translationem. et extra de feri. ex. ad eundem. Circa hoc tamen triplex genus legatorum distinguitur. et sic de hoc vi infra. l. vii. tit. xii. ar. iij. q. iij. scilicet quis absolueret potest. potest etiam legatus ante ingressum sue provincie commendare iurisdicção in ipsa in autem de collationibus. §. antequam de coll. ix. Et sciuntur vitam supplicium et abscissio membri. Et similiter dicitur potest legatus non potest punire causam depositionis vel perpetue amonitionis. amonitus enim dicitur abscidi. vi extra de excess. p. la. §. grauem. cetera vero potest. Ingressus autem provinciam dicitur salutis et edificationis populi et dicitur verbo et exemplo vacare. Nec debet in percuratibus subditos gravare. extra de consilio. cum apostolus. Et agit omnia que agit ille qui eius transmittit preter ea que pape reservantur. de quibus dictum est in titulo precedenti. Non potest etiam se intrinsecare de his que sunt a papa specialiter alijs commissis nisi super ipsius mandatum recepit speciale. sententias tamen illorum rationabili ter latas si vult potest affirmare et executionem mandare. extra de eo. ca. ij. vi etiam dicit ibi Bern. legatus debet ei supplicare non cum cogere. vi suam sententiam exequatur. quia forte non ita bene potest per alium executionem mandari. Unde quod dicitur quod potest sententiam perficere non ad ius sed ad factum refertur. vi vult Bern. ibidem. Item legatus officium est audire causas sue provincie que deferuntur ad ipsum per appellationem extra de eo. c. j. et ij. q. vi. decreto. Sed nunquid ad eum potest fieri referri negotia per querelam. Et quidem certum est quod sic. si quis queratur de aliquo immediate sedi romane subiecto. xj. q. j. puenit. Secus est si de alijs. vi patet in c. puenit. quidam tamen hoc. c. intelligit de defensore non de legato cogente subditos causas se queri ordinario pretermittit et premissis. Dicunt autem quod ad legatum cause deferri valent per appellationem et querelas omnes a medio tribus. Et huiusmodi est Bern. extra de eo. c. j. Et cum eo concordat consuetudo. Inuit etiam ratio quod legatus fungitur vice pape ad quem recurritur omnis iuris per querelam. extra de foro ppet. c. vlti. et similiter per appellationem. et de appella. si duobus. Et impugnat ea illud. c. puenit. Et ad illud quod dicitur per ea quod legatus fungitur vice pape potest fieri glossa. responderi de hoc non est verum in his in quibus propter excellentiam dignitatis frangitur ius commune vel est in appellatione et querela ubi cause deferuntur ad papam pretermittit medio. Non potest autem legatus se intrinsecare de causis que deferuntur ad papam nisi forte causam examinet vel ea magis instructa ad superiorem transmittat et hoc bene deferant per appellationem. extra de appel. pstat.

sive per relationem. et e. licet. sine per querelam. ij. q. vi. Quia. Et item in postulatione recta potest. et de postu. bone. Et autem legatus abbas immediate ecclesie romane subiectos trans ferre. et de pte. cum venerabilem. Et nunquid legatus potest facere pacium? Respondeo. potest pacium periculare sine punitione cum episcopo sue provincie faciat et in eo pñones et statuta que ppetua erunt extra de eo. c. vi. Nec obstat illud. ij. q. vi. id quod videtur pacium dicere. quod intelligit de pacio generali quod fieri debet diuersarum provinciarum episcopis pacans. Nunquid legatus potest in exceptis suis officium exercere? Respondeo. sic fuit. Dicit. legatus pñm. s. q. mittunt de latere pape nisi papa eos sibi renneret. alij vero legati hoc non possunt. nisi puniat hoc in privilegiis suis. fuit vero Bern. et e. qd translationem. pñm legatus potest cognoscere de causis que mouentur per exemptos non obstantibus privilegiis suis. quod p illa exemptione a iurisdicção tñm episcoporum non pape vel ex legatorum potest et eos absolueret ab excommunicatione. quod iudicia eorum sibi ipsi non pñant.

Ita tertium sciendum quod durat legatus iurisdicção usque ad tempus sibi pñm vel usque ad suam reuocationem. sicut autem quatuor modis. s. tpe sibi pñm reuocatio. morte ipso missi. et per egressum eius de provincia sua conuersuri. de pe. di. j. diuorum. In omnibus in modis pñctis durat iurisdicção de mandato in causis que ceperunt. Causas ita ceptas intelligo per solam citationem vel per alium actum iudiciali. et e. c. vi. et c. nouit. de offi. dele. gram. Et nunquid fuit per motum pape. Respondeo. non. l. vi. eo. legatos. vi etiam ibidem. iurisdicção legati est ordinaria. vel loquitur hec decreta his indistincte de omnibus legatis. vi de pñ. an. licet mittat legatus cardinalis nec distinguit an ille legatus fuerit ingressus suam provinciam tpe mortis precessoris vel non. vi sic in aliquo ordinario non inspicit mors infirmus ita nec in isto. Nec mirum quod legatus pape de legatus sedis apostolice non mouet. xij. q. ij. liberti. l. vi. de re iuri. si graue. Dicit. tñm notat pacium in sum. huiusmodi. Et nunquid vacante sede cardinalis potest reuocare legatum forte a papa et cardinalibus pñm deputatum. Dicit. notat et de re iuri. in integ. cum ex l. pñ. Et dicit. in spe. et. n. Et de pñ. an. pñent sup. c. legatos. quod hoc ex magna et cunctis ea facit possent alio non vñt.

Ita quartum nota quod legatus missus a latere pape excedit legatum qui fungitur legatione ex privilegio ecclesie sue in pñbo. pñm quod pñte ipso alio non exerceat legationem ob reuerentiam et e. c. volentes. scdo in absolute excommunicatione. et e. c. penult. et de hoc. l. vi. n. xij. ar. iij. q. iij. scio in collat. de beneficijs. l. vi. et c. j. qto in pñm de excommunicatione. l. vi. de ele. si abbas. qto in cognoscendo in causis excommunicationis et in punitione eorum. l. vi. de sig. c. j. scdo excedit in pcuratorem. Non enim ita pcurat ille ordinarius qui pñst in toto sua sic missus. de hoc autem dicit. j. cum de cñsib. ager. Itē legatus qui de latere pape transmittit excedit legatum qui transmittit. si de latere in absolute excommunicatione vi etiam infra dicit. l. vi. vbi sup. Excedit et forte in hoc fuit Dicit. quod non inuenit quod legatus ex privilegio ecclesie exerceat non debeat legatos nisi pñte legato a latere pape transmissis de hoc enim loquitur. extra de eo. volentes.

De patriarchis.

Titulus. xij.

De consideratione

dum est de dignitate patriarchali. Circa quod sciendum quod hec dignitas pñst papali et maior. si ei patriarche papa maiores et archiepiscopi maiores. Dicit autem idem fuit patriarcha et pñmas. di. xix. pulce. vi patriarche dicitur pñe quatuor principales. s. pñstamopolitanus. alexandrinus. antiochenus. et hierosolimitanus. et fuit ordinem pñstus in hos quatuor maiestas dignitas. et de pñ. annuq. et di. xxi. renouantes. oñ tñm alex. erat pñmas vi de ibid. Alij vero pñe dicit pñmates vi acceptionem. de sensu bitericenis et pñles. licet et isti se quique noient patriarchas. hñt autem quatuor pñcti principales tria privilegia spñalia. Unum est quod possit pallij receptio a sede apostolica pñerunt suffrag

gancio suis palliis et recipiunt iuramentum fidelitatis et obediencie a metropolitano sibi subiecto p se et ecclesia romana. scdm est q vbiq facit ante se referri crucis veriliu nisi vbi papa esset vel eius legatus insignis papalibus vrens. et nisi in vrb romana. terciu est q in omib puncijs sibi subiectis ad eos appellari potest medio etis pmissio. a p's p'ilegiu nō pdeset. vt patet in c. antiqua renouantes. Item enā p'stantinopolitanus reponit epōs sibi subiectos vt quidam dicunt. argumentū. iij. q. v. q. suspēcti. Jōē videtur d' alex. et. l'v. mos est antiquus. Est aut primas iude sue p' uincie. sicut archiepū est iude sue. Nihil tñ iuris habet p cetero archiepiscopis nisi quātu ei pcedit a iure vel ex antiqua p'suetudine. vel ex p'ilegio sedis apostolice. extra de of. fi. ordi. duo. r. ix. q. iij. p'queitū. vnde nō habet iurisdicōnem in suffraganeos epōs nisi in casib quibuscūq. vnus est cum causa referat ad primatē p appellatōem. vii. p'p. p'uncie. r. in c. duo. scōs cum vacat ecclesia metropolitana et p'nt primatem. vt ipe disponat de rebz p'tinentibz ad metropolitānum. tercius cū obtinet aliquo de p'suetudine. vel priuilegio. r. q. iij. p'queitū. r. in d. c. duo. quartus cū dubitatur sup arduo negocio nec potest diffiniri in p'nciali palio epō primas est p'solendus p metropolitānu. vii. r. viij. de p'ali. to. r. vii. multis. quintus cū metropolitānus est negligens vel remissus ipe supplere potest eius defectū. r. q. iij. cum sumus. sextus si quis p'quereret de archiepō primas esset eius iude. r. q. j. si quis clericus. septimus qñ subditus p'querit de iniuria archiepī excoicatione r absolutio p' p'matem nō vult archiepiscopo parere. tunc ipe primas re. ducet eum in excoicationē. extra de offi. ordi. ad rep'mendam. in fi. Jbi tamen nō loquit de p'mate. sed de archiepōis r subdito suffraganeo s' idem iuris est in vtrōq p'm Ray. octauus cū est notoriū mandatu archiepī esse illicitū vel iniustum potest declarare subditū a tali mandato legitime appellasse. extra de appella. sollicitudinem. ibi tamen nō dicitur de primatē s' de archiepiscopo. Sed idem est iuris in vtrōq p'm Ray. nonus cū aliqua iniuria notoria p'ra cū vel eius nunciōs p'mittit p quā eius iurisdicō impedit p'mittentes punire potest. extra de pe. romana. ibi tamen nō fit mentio de primatē s' de archiepō. s' idem iuris credo esse in vtrōq decimus cum vilitat p'nciam. extra de p'script. cum ex officij. vnde cum cū indulgentiā facit. et de pen. r. remiss. c. penultimo. In dictis tñ iuris nō fit mentio de primatē s' archiepiscopo. sed idē ius credo esse in vtrōq. duodecim cum quis relinquit in dioc. p'mano. vj. q. iij. ca. j. tredecimus cū habet p'cedū in diocē. eius. extra de foro. com. c. fi. et isti duo casus omnibz sunt p'mittentes. decimusquartus cū epō iusta causa recusatus causam ad superiores remittit. et de appel. cum speciali. §. causa. quindecimus cū archiepō p'mutat cum capto suo. Non enī fieri debet p'mutatio sine auctoritate p'elati. extra de rebz ecclē. nō alie. c. j. nec in p'pria re potest archiepū auctor esse. Secus est si archiepū cum alio p'mutaret. quia tunc p'sens capuli sufficeret. vt dicit ibidem. c. nō sunt. vel p'm hosti. illud fuit de indulgentia speciali vt inuult ibi. al's p'ra. qui vult nihil alienari sine licentia superioris. vt patet ibidem. R' j. Sunt forte alij casus preter predictos quos diligens lector vnicuique poterit in c. se. inter casus episcopos.

De archiepiscopis.

Titulus. xij.

Postea dicendus

est de dignitate archiepiscopali. Est autem archiepū idem q metropolitānus. Jste potest celebrare palii p'nciale irrequisito r absente p'mate. vi. r. xij. si quis epō vā emō. in fine. r. q. iij. c. ij. possent tamen illa. ca. intelligi de p'ncipio que nō habent primatē. Primū tñ credit Ray. esse verius. ar. vi. r. viij. de p'alijs. Sicut aut primas potest iudicare r punire archiepū nō tamen suffraganeos eius nisi in casibz. ita archiepiscopus iudicare potest r punire sub

fraganeos suos non tamen eorum subditos nisi in casibz. Primus est cum subditi remant in diuina officio a consuetudine ecclē metropolitane. vñ. r. xij. de hō. r. intelligit p'm Dost. quanto non habent consuetudinem certam vel habent turbam. Tunc enī recurrendum est ad consuetudinem ecclē metropolitane. et de cen. sup eo dicit enī Dost. et de offi. or. p'atoralis. q' iste casus h' locum nisi p'ra r rōnablis p'suetudo obtineat ex aduerso. vi. r. xij. illud breuiter. Tenet etiam ecclā suffraganea suare suam iudiciū quam ecclā metropolitana suat. Secund' si clericus vel laicus p'querit archiepō de iniuria epī excoicatione. et de offi. or. ad rep'mendam. Tercius est cum causa criminalis inter epū r suum clericum agatur. tunc enī illa causa r' rōnab' in synodum in q p'st archiepō. vj. q. ij. c. j. Quart' cum clerico h' causam quēdam p suum epū. r. q. j. si quis clericus. Si vō epō p' clericum eligit dñi arbitri p q's terminet vt ibidem. r coget eum epō ad arbitros eligendos. ar. et de lo. compe. si quis clericus. Quintus cum epō est negligens p' testas eius reuoluit ad archiepū. r. q. iij. cum sumus. et de offi. or. ad rep'mendam. r si epus sit negligens circa creatōnem vñne volūtas in aut. de eccl. r. §. si autem p' p'ram p'one. r de coll. r. r' iste casus continet multa. Sed quid si epus sit excommunicatus. nūqd eius p'ras reuoluit ad archiepū. R' q' non. li. vj. de sup. ne. romana. et hoc est de rum vt dicit ibidem. Jo. an. q'cum ad cās quos hñt in se b' dñi epī h' reuoluit ad ca. ar. et de ma. r ob. his q. Causa q' sunt in b' dños epōs r epōs p'ntent ad archiepū. r. q. j. p'uent. r. c. si quis cum clerico. supplet enī archiepū vices epī in eius negligētia. non autem in culpa. vñ in c. romayno. Sextus est cum canonici q custodiant bona mense epōis vel sup'ant. h' sunt min' rōnab' vel sunt suspecti. r. q. j. nō licet. Octauus p' p'motam electionē. vii. r. xij. c. j. r. vii. Pertinent etiam ad archiepū alij casus p'ntentes ad p'matē possit in c. p'etenti. p'edictos autem r suspēctos casus qñ omnes ponit Dost. in sum. r in glo. et de offi. or. p'atoris. plures etiam et eas ponit Ber. ibidem. Ad hoc nota q' archiepū non p' sibi p'suere officiales in dioc. suos suffraganeorum etiam p futuris causis p appellatōem ad eum reuoluentis nisi habeat hoc de p'suetudine r tunc etiam tales officiales citare vel inhibere nō possunt. Jst archiepū vel officialis non debet suffraganeum excoicare suspēctore re vel iudicē p' reuerentiam ordinis epōis. li. vj. de offi. or. ca. j. Quid si excoicantur nūquid suis tenebunt. R' dicit Bern. r Jost. an. ibidem q sic. quia sp'ale est in his sententijs q inuile late ligant. r. q. iij. c. j. r et de sen. ex la. ero. p'ntes tamen q hoc fecerit vt dicit ibidem. Est item est de eēndū de delegatis archiepōis p'm Jo. an. Sed nūquid archiepū vel eius officialis potest excoicare officialē epī. R' dicit quanto officialis epī peccat in his que sunt iurisdicōnis tunc archiepū potest punire eum sicut epū. quia item est consiliorum vñusq. et de appella. romana. R' dicit. j. Si vō aliquid possideret vel faceret vt priuatus tunc eum punire non posset nisi sicut alios s'ditos epī in casibz supra notatis. r hoc p'bat et de lo. compe. romana. §. iij. r. vii. Item archiepō causas que p appellatōem vel et iure metropolitano deferunt ad eum nō debet audire vel etiam audiendas committere alibi q in sua ciuitate vel dioc. vel in eis in quibz fuerit appellatum aut cause iste consistere dinoscunt nisi sibi aliud de consuetudine competat in hoc parte. li. vj. de offi. or. vt litigantes. Sed pone q archiepō d' consensu parium causam audiat vel audiendam committat alibi q in loco p'dictis nūquid illud quod agit valebit vñet q sic quia cum hoc sit in fauorem litigantium introductum illi renunciare possunt. et de regula. ad ap'icam. cum consentit Jost. an. quumoto ipse archiepū vel eius delegatus habeant licentiam epī illius dioc. vt ibi p' tribuunt se accere possit. al's non. vñ. r. q. ij. c. j. nisi in casibz a iure sibi

concessis. Item archiepiscopus per quemque sue provincie loca extra
protransiens aut ad ea diversis facere potest ante se crucem
deseri populo benedicere. divina officia privatum et publice
videtur audire et ea in pontificali celebrare et in sua persona fa
cere sine pontificali celebrari quous privilegio privatio non
obstante. Similiter episcopus in locis eisdem sue dioecesis potest
populo benedicere divina officia audire populo ea etiam cele
brare et celebrari in sui presentia facere ita tamen quod ex hoc ipso
exemptis vel circa hoc privilegii nulli alius preiudicium
generetur. li. vii. de libertate plebanorum Archiepiscopus.

De episcopis.

Titulus. xliij.

Et inde consideranda

dum est de dignitate episcopi. Et primo de quibus
dubitat dubitabiliter circa istas materiam. scilicet
de officio episcopi. tertio de duobus legibus quibus
subiunguntur ecclesie episcopo. quarto de canonica por
tione que debetur episcopo. Circa prima queruntur plura. scilicet. utrum
si prebendam sit in ecclesia potestas aliqua? Respondeo per s. eo. li.
ii. ubi. Alius episcopus sit ordo? Respondeo per s. ibidem. Alius om
nibus sit aliquis superior in ecclesia? Respondeo per s. ubi. de di
gnitate papali. q. i. Alius liceat episcopatum appetere? Respondeo
per supra. de dignitate ecclesiastica in primis. q. i. utrum
plura ordinandi sit appetenda. De consecratione vero episcopi etiam dicitur
et supra. hoc. eo. li. ii. q. i. ubi. Alius liceat episcopatum inuocari
omino recusare? Respondeo per no. In assumptione enim episcopi duo sunt
consideranda. scilicet. quid decet hominem appetere secundum propriam voluntatem
et quid decet facere ad alterius voluntatem. Primum igitur
ad propria voluntatem homini debet principaliter insisteri propter salutem
sui et salutem aliorum intendat hoc puenit ei ex dispositione alicuius
ius potestatem habentis. Unde sicut ad ordinandum voluntatis
pervenit per aliquem proprio motu ferat in hoc per aliquem gubernam
non potest ita etiam per aliquem omnia per superioris preceptum si
maius hoc recuset. hoc enim est contra humilitatem et contra charita
tem. s. primus. vii. Augustinus. ad eundem. si qua opera vestra mater
ecclesie considerant nec elatione audia suscipiant nec blandi
ente desidia respiciant nec vestri oculi vultibus ecclesie pro
natis. Potest autem contingere quod ille cui iniungitur potestatis of
ficii aliquis in se sentiat quod non licet ei accipere. hoc autem impe
dimentum quibus potest remoueri per ipsum ut si habeat peccatu
di. propositum quod potest referre. Et ideo non excusatur qui finaliter
teneat obedire prelo inuicem. Quibus potest remoueri per pre
latum inuicem ut si sit irregularis vel excommunicatus et tunc de
bet hoc inuicem offendere qui si remoueri illum teneat obe
dire. quibus per neutrum remoueri potest ut si archiepiscopus non potest
super irregularitatem dispensare et tunc non teneat ei obedire ad su
perioris episcopatum vel etiam ordines sacros. Deo 3. q. i. beat
Abbas pollicetur sibi incideri ne prebenda fieret si eiusdem rationis
est ad aliquem impedimentum ponere et omnia recusare. Respondeo per
accipere episcopatum non est de se necessarium ad salutem. si sit necessarius ad
salutem ex precepto superioris. ut per dictum. his autem que sic
sunt necessaria ad salutem potest quis licite impedimentum appo
nere antequam fiat preceptum. alioquin non liceret ad sanctas nuptias
transire ne per hoc impediret a susceptione episcopatus. Ut sacri or
dines. Non liceret autem in eis quod se sunt de necessitate salutis
Unde beatus marcus non egit per preceptum sibi dignitatem amputando.
si sit credibile ex instinctu spiritus sancti hoc fecisse sine quo non li
cet alicui sibi manus iniungere. hoc tamen. sancta sancta. q. i. clxxxv.
et. ii. o. Quod si quis iurat vel voueat se nunquam futurum
episcopum? Respondeo per doctorem. distinguendo secundum hugonem. quod talis autem intendit
bat quod in nullo casu fieret episcopus etiam instanti necessitate. et tunc
non est seruandum. vii. q. i. in scripturis. aut intendebat quod si
fieri episcopus nisi instanti necessitate magna et tunc seruare debet
nisi necessitate urgente. extra de iuramento. et si episcopus. xxi. q. iiij
illius. non tamen repellit quod tale iuramentum non irrogat in tam
am. si tamen solemne. vi. q. i. infames. in quo vniuersi anni penitē
tia omnia abolet. xxi. q. iiij. q. i. sacrum. Si vero dubitet quod in
tendebat debet intelligi quod hoc vitium modo intendit. quod beni
gna interpretatio fieri debet extra de regu. iur. et est. et est de
iureiur. ad nostram. ii. secundum hugonem. Quod si nulla necessitate

instante. quod eo melior et magis idoneus in ecclesia non inue
niatur ei papa precipiat quod episcopatum recipiat? Respondeo per hoc dicitur
si diversis dixerit. Du. enim dicit quod non obediet ei si ponatur
supra. x. q. iiij. si dicitur. quod reddidit iuramentum est de lege na
turali et divina. xxi. q. i. si peccatum. Papa tamen tales absolue
re potest a penam et ab infamia quo ad ecclesiam. et sic per penam
non repellere ab aliquo actu publico. si ad municipales. uni
peratores. Alii dicunt quod obediendum est pape. ar. xv. q. vi. au
toritate. secundum doctorem. si obediendum est pape nisi prela
tium de divina voluntate. cuius ratio est. quod auctoritas eius ex
cepta videtur. Unde non est von transgressor qui auctoritate sedis
apostolice illud distulit implere. est de vo. non est. ar. est de iure
iuran. venientes. Item quod non intelligitur hoc fieri auctoritate hominis
puri sed de cuius papa est vicarius in terris. extra de transla
tio. inter corporalia. et duobus. c. se. Item quatinusque expresse
iurauerit vel vouerit videtur esse sensus. scilicet. quod nunquam heret episcopus
eo procurante. nec se negabit deo vocante. vii. q. i. in scriptu
ris. et extra de elec. qualiter. Ergo si sequatur electio inspirata
quicquid intenderit non debet se negare. quod nec est resistendum
spontaneo. ut dicitur act. vii. et. x. q. iiij. qui resistit. Electioni
igitur facit per hominem nullatenus presentat reuelationem perarie non
resistat. Et si specialiter resistere reuelationem voluisset votum
nullum esset cum sine peccato seruari non posset. hoc hosti. Alius
opponit ei qui in episcopum assumit esse ceteris meliorem? Respondeo per
no. Unde dicit decretalis quod sufficit eligere bonum nec oportet
eligere meliorem. Nam circa assumptionem alicuius ad episcopatu
m aliquid est considerandum in assumendo et aliquo in assumpto
assumens debet fideliter diuina mysteria dispensare ad vti
litatem ecclesie secundum illud. j. i. cor. iij. ad edificationem ecclesie
querere ut abundet. et ideo ille qui debet aliquem in episcopum assu
mere sue eligendo sine pendendo non tenet assumere meliorem
simpliciter quod est secundum charitatem. si meliorem quo ad regimen
ecclesie. qui. scilicet. possit ecclesiam instruere et defendere et pacifice
gubernare. Assumptus etiam non requirit quod se reputet alius
melior. hoc enim esset superbum et presumptuosum. si sufficit
quod nihil in se inueniat per quod sit ei illicitum assumere potestatis
officiu. Vnde petrus requisitus an deus plus ceteris diligere
non petulit se ceteris si simpliciter quod amaret respondit. Examinat
uit autem eius de dilectione ampliori ad ostendendum quod vbi i
ueniret aliquis homo idoneus ad regimen ecclesie. precipue debet
in eo attendi eminentia dilectionis diuine. Non autem obstat po
dictus illud Simacii pape. vilius inquit oportundus est
iustis scia et sanctitate prelati qui est prestantior dignitate. quod
hoc intelligitur quantum ad studium istius personae in dignitate. debet
enim ad hoc intendere ut ceteros scia et sanctitate prelati. hoc
tamen. sancta sancta. q. clxxxv. ar. ii. o. Alius dicitur in episcopum
ignarus in sacra scriptura et requisitus verum sciat verum et
nouum testamentum. et respondens se scire mortaliter peccat. Respondeo
per Ricardum. ii. q. xxiij. distinguendo hoc modo. quod talis autem
est ignarus ex toto in sacra scriptura aut in parte. quod si non sci
at sacra scriptura sic illi qui sunt prelati in sacra scriptura
re. scilicet in aliquo modo in generali mandata et articulos fidei et
virtutes et vicia et sacra. Si sit ignarus primo modo tunc talis
respondendo se scire ex deliberatione mortaliter peccat. quod scilicet et
ex deliberatione mentis mendacio punitio. quod tale mendacium
est in iudicio vilitatis aiaz que suo regimini punitio. si tamen
talis nullo sit necesse ad hoc ut sua punitio non impediat. Si
vero sit ignarus secundo modo non audeat dicere quod sic respondendo mor
taliter peccaret quod consuetudo que secundum iura est optima legum
interpret. est de pue. cum dilectus. sic obtinuit ut ista quod sic i
telligat. s. verum sciat verum testamentum et nouum quantum ad ea que ne
cessarium est scire prelati. et hoc sunt illa sine quorum scia non
potest exequi ppetenter officiu suu. Vnde si sciat ista talia de test
veteri et nouo: tunc sic respondens verum respondet secundum intentionem quam
de habere querens in querendo quodam illis. et ideo non mentit
Si autem nesciat de veteri testamento et nouo ea que sunt necessaria ad
executionem officii sui. tunc taliter respondendo mentit mendacio
periculosum et iudicium aiaz et mortaliter peccat. si talis nullo
sit necesse ad punitioem suam. Sed obijciat quod si talis mortaliter
peccaret resignare teneretur. ut videtur episcopatum per illum pec
catum mortale obijciat. si non dicitur quod tales resignare tenen
antur. ergo tamen. Respondeo talis autem postquam recepit episcopatu

tum didicit de Veteri testamento et non ea que sunt necessaria ad executionem sui officij. aut nō. si nō. credo q̄ resignare tenetur. quia quilibet habens officij regimini animarum si non habeat ea que ad executionem sui officij sunt necessaria tenet illud officium in preiudicium animarum suo regimini commissarum et in salutem pprie detrimentum. Si aut postea videtur ea que sunt necessaria ad executionem sui officij credo q̄ nō tenetur resignare licet mortaliter peccaverit cum respondit se scire. aliquo enim cuius peccato mortali acquiritur qd̄ tñ resignare non tenetur. sicut mulier illud quod de meretricio lucratur resignare non tenetur. Aliqui vō dicūt q̄ talis resignare tenet cū obmuerit nō tñ tacita veritate s̄ etiā expresse salutate si talis responsio sit necessaria ad hoc vt nō impediat promoto sua. Hec Ricd. vbi supra. Alii peccet qui tali electo minus pfirmatio impedit. Rñdeo fm̄ Ricd. quolibet. iij. q. xxv. si sciverit pfirmaverit illū qui nō scit de sacra scriptura ea que sunt necessaria ad executionem sui officij peccat. Si vō ignoret eū esse talem nec habuit dū gentiā debuit ad sciendū insufficienti eius etiā peccat. q̄ debet cum diligenter examinare p se vel p alios bonos viros or. extra de elec. pgregata. et extra de eta. et quali. c. vlti. vbi dicit q̄ p̄morus talis debet reponi. et extra de elec. nihil est vbi p̄videtur pfirmari clericus insufficientis literaturę et pfirmans talem si fecit hoc ex negligentia suspendi debet a p̄cepto. pprii beneficii. Si vō hoc fecerit ex malicia debet penę subijci grauiori. Alii episcopo liceat ad religionē transferre. Rñdeo Thō. scda scde. q. cxxxv. ar. iij. q. nō. nisi ex causa. Perfectus enim status episcopalis in hoc p̄sistit. q̄ aliquis ex dilectione dei se obligat ad hoc qd̄ saluti primorum infuset. Et ideo tādū obligat ad retinendā curam episcopalem qd̄ p̄t sibi pmissio p̄ficere ad salutem quā quidē negligere nō debet nec p̄pter diuine p̄emplatiōis quietē. cū ap̄s p̄pter necessitatē subditorū p̄emplatiōis viue finire se videri patienter toleraret. fm̄ illud ad p̄b. i. coartor enim ex duobus desiderij habens dissolui et esse cum xp̄o. multo melius est. pmanere aut in carne est necessariū p̄pter vos. Hec etiā p̄pter quęcūq̄ aduersa vitia vel lucra acquirenda. quia vt dicit Jo. f. bonus pastor ponit animā suā p̄ ouibz suis. Nota tñ q̄ ep̄s impediri pcurare subditos suos salutem multipliciter. q̄nq̄ p̄pter p̄prium defectum p̄scentie vt si sit homicida vel symoniacus. vel corpus vt sit senex vel infirmus. vel scientie insufficientia ad curā regiminis vel irregularitatis. vt si sit bigamus. Aliq̄ p̄pter defectū subditorū in quibz nō p̄t p̄ficere. vnde dicit. h. iij. dyal. sepe agitur in alio p̄fecto q̄ cum suū laborē esse sine fructu p̄ficerant in loco alio ad laborem et fructū migrant. Aliq̄ ex p̄te aliorū vt cū prelato alicuius generat graue scandalus. i. c. lxx. viij. si eisa scandalizat fratrem meū nō man. car. in eternum. p̄pter tñ scandalū omnium ex malicia aliq̄ volentū fidē vel iusticiā ecclesie p̄culcare nō est cura pastoris omittenda. fm̄ illud adact. xix. sumite illos qui. f. scandalizabuntur de doctrina xp̄i cecū sunt et duces cecorū. Eponet tamē q̄ sicut aliquis assumit eam p̄uidentiā. suspiciōis ita p̄ eius auctoritatē ex causa p̄dictis deferat susceptā vt dicit Inno. iij. extra de reuoc. si penas. Potest tamen cessante impedimento in ep̄m resumi. nisi p̄pter culpā sit repositus et in monasteriū detrusus ad penam agendā. vt habet. viij. q. ij. in l̄ro. vnde etiam si sit symoniacus p̄morus eo sciēte si se ad religionē transtulit p̄t iterū ad ep̄atum alius p̄moueri. hec Thō. vbi s̄. Alii licet ep̄o p̄pter p̄secutionem aliquā corpale referre gregē sibi p̄missus. Rñdeo Thō. scda secute q. cxxxv. ar. v. in quolibet obligatiōe debet attendi p̄cipue finis obligatiōis. obligant aut se episcopi ad executionem officij pastoralis p̄pter salutem subditorū. et ideo vbi subditorū salus exigit presentia p̄sone pastore nō debet pastor p̄sona litor referre gregē suū nec p̄pter aliquod tale comodū nec p̄pter aliquod p̄sone p̄culum imminere. cum bonus pastor ponere tenet animā suā pro ouibz suis. Si vō subditorum salutem sufficienter possit in absentia pastoris p̄ alium p̄videri. tunc licet pastor gregem corporaliter p̄pter aliq̄ ecclesie sic comodum vel p̄sone p̄culum referre. vnde Aug. in epi stola ad honoratum. fugiant de ciuitate serui xp̄i. quando

eorū quisq̄ specialiter a p̄secutione que non ab alijs qui in nō querunt ecclesia nō deferatur. cum autem omni est commune periculum hi qui alijs indigent non deferant ab illis quibus indigent. Si enim p̄ncipaliter est nauis in tranquillitate nauem deferere. quantomagis in fluctibus. vt dicit Thō. laus papa. viij. q. ij. Alium episcopo liceat aliq̄ p̄prium possidere. Rñdeo q̄ sic. non enim in ordinacione sua ad hoc se obligat vt abiq̄ p̄prio viuat nec ex necessitate requiritur hoc ad officij pastoralis. vnde. xij. q. j. episcopi de rebus p̄prij vel acquisitis. vel quicquid de p̄prio habent. hereditas sine derelinquant. Alium ep̄i peccet mortaliter si non largiantur pauperibus bona ecclesie que p̄curant. Rñdeo bonorū p̄prio sunt communi ideo possunt ea vel sibi renne. vt alijs p̄ libito largiri in quo tamen possunt peccare. scilicet si plura p̄ferant q̄ oportet vel alijs non subueniāt fm̄ q̄ ex igit charitas. Non tamen tenentur restituere. Bonorum ergo ecclesie sunt dispensatores vel p̄curatores. vnde augustinus. ad Bonifacium. Si priuati possidemus qd̄ nobis sufficit. nō illa nostra sunt sed illoz quoz p̄curatiōem gerim. Alio dispensatiōem aut requirit bona fides. fm̄ illud. j. c. lxx. iij. hoc iam querit dispensa. vt fide que inue. Si autem bona ecclesie nō tñ in vsum pauperū. sed etiā in cultum dei et necessitatē ministrorum ecclesie expendenda. vt dicit xij. q. ij. de redditibz ecclesie vel oblatiōe fidelij episcopo vna portio emittatur due ecclesiasticis fabricis et erogatiōi pauperum a p̄bitero sub periculo sui ordinis ministrant vna ma clericis p̄ singulorū meritis diuidatur. Si ergo sint defuncta que debent in vsum episcopi cedere et aliqui sibi retinuerit de alijs contra fidem dispensatiōis agit et mortaliter peccat et ad restitutionem tenetur. De rebus bonis dicuntur vbi f. p̄pter immoderatū affectum vel vsum peccat quidē si immoderatas expensas sibi retineat et alijs nō subueniat fm̄ q̄ requirit rebz charitatis. Si etiā de his velit sibi aliquo subtrahere et p̄sanguinis alijs dare nō peccat si moderare fiat. f. ne indigent nō vt ditiores fiant. vnde Ambrosius. l. de offi. est approbanda libertas vt primos seminis tunc ne tepicias si egere cognoscas nō tñ vt illi ditiores fiant et eo q̄ potes referre in opibz. Si vō nō sint distincti. vbi sup̄ nō eoz eius hōi p̄munt. s̄t si in modico reficiat vel sup̄bunder p̄t fieri hoc absq̄ benehedi tērimēto. q̄ nō potest hoc fieri. Si vō sit multus excessus nō potest hoc latere. vnde dicit benehedi repugnare ideo mortaliter peccat. Si obijciat p̄ra predicta illud hiero. ad Damasium papā. qui inq̄ bonis penitus sustentari possunt. si quoz pauperū qui accipiunt sacrilegium incurrit videt ergo q̄ multomagis mortaliter peccat. si ea q̄ de bonis ecclesie eis sup̄fluum egens nō exhibet. Rñdeo q̄ sicut patet ex dictis omnia bona ecclesiarum sunt pauperibus largienda. nisi in articulo necessitatis. in quo etiā p̄ redemptione captiuoz et alijs necessitatibus pauperū. vasa cultu diuino necessaria et dicat a vstra hantur. tunc enim peccaret clericus si vellet de rebus ecclesie viuere dummodo haberet patrimonij de quo viuere posset. Nota etiā q̄ q̄ bona ecclesie vbi pauperes referant debent. si quis necessitate nō imminente. p̄uidendi pauperibus de his que sup̄flant ex p̄uentibus ecclesie possessiones et p̄mat vel in thesauro reponat i futurū ecclesie vtilitati et pauperum necessitatibus p̄uidendis laudabiliter facit. Si vō necessitas imminet paup̄ibz erogandi sup̄flua cura est et immoderata vt quis in futurum cōseruet quod communis p̄biter. adact. vj. dicens. nolite solliciti esse in crastinū. hec Thō. scda scde. q. cxxxv. ar. viij. Alii religiosi qui in episcopos promouentur teneantur ad obseruantias regulares. Respondet q̄ sic. scilicet ad illas que nō impediūt officium episcopale sed valent ad perfectionis custodiam. vt p̄notata paupertas et humilitas. et per consequens tenentur ad habitum portantium sue religionis qui est inuolū obligatiōis signum et de hoc habetur. i. vj. q. j. Ad alias aut nō est sollicitudo vt silentiū et alique vigilie vel abstinentie graues et q̄ bus impotens corpus redderetur ad executionem officij suū. In his enim potest dispensatiōe vti fm̄ q̄ regimē nēcessariū p̄sone vt officij p̄ditiō hōm cū q̄to viuat p̄ modū q̄ etiā p̄t

religionem in hmoi secum dispensant. Sic intelligitur illud
xx. q. j. monachii. Ad autem dicitur. xvij. q. j. quod sacra ordinatio
de monacho episcopi facit veluti legi timore heres paterni sibi he
reditate vendicandi prout habeat. Intelligendum est quod heredi
tate non vendicandi quod prout si quod debet ecclesie. vix etiam ibidem
pari post. hoc dicitur. scilicet. q. dicitur v. ar. vij. Testis autem
nullo modo facere potest episcopus de rebus ecclesie quod ei dispensatio eam
tunc punitur quod in morte finit ex qua incipit valere testis. vix
dicitur ad hebre. ix. Si tunc ex possessione pape testis intelligitur non
ex proprio facere testis si apostolica auctoritas intelligitur esse ampliata
prout sue dispensationis vix eius dispensatio possit post mortem
valere.

Equit videre de scdo. f. qd est officium episcopi. Circa
quod sciendum quod episcopi subsumunt archiepiscopos. et nihil possunt
statuere vel disponere de his que spectant ad primatum
sancti pinciae abscis archiepiscopo. sicut nec conuersio archiepiscopus
abscis pinciae episcopo. Sed ipsa quod primatum ad suos episcopos sic
archiepiscopi i sua dioecesi. sine pinciae episcopo ita et ipsi licite possunt facere
singuli in suis episcopatu sine pinciae archiepiscopi. dicitur xvij. q. j. de
delictis. c. i. q. ii. in fi. r. ix. q. ii. c. i. archiepiscopi. si autem nul
lus. Sicut autem ista. f. pinciare ecclesiam. et vixine velare. clerici
os ordinare. aliam in ecclesia pinciare erigere. Antequam etiam
am pinciare potest pinciare si voluerit altaria facere. baptizatos in
fronte cruciari. christiana pinciare. solemniter penitentes reco
noscere. lras dimissiones dare. dicitur lxvij. q. ius. de pinciare. dicitur f. j.
nullus pinciare. et de pinciare. dicitur v. non oportet. dicitur lxij. c. i. pinciare. vix
subditos iudicare. ix. q. ii. p. singulas. r. xi. q. ii. de pinciare
na. c. i. solemnitate que habet. r. q. ii. debent anathematiza
re. vix ecclesia in duas diuidere. duas vixine. vix alteri sub
dicere. nouos ecclesias erigere. ex c. i. tunc et non aliter potest hoc fa
cere. sup hoc tunc debet pinciare illos qui meriti requirunt. et de
pinciare. pinciare. sicut. et de ecclesia. c. i. ad audientiam. r. f. q. ii.
c. vi. r. xi. q. ii. pinciare. pinciare synodum celebrare. r. xvij
q. i. q. ii. reuerentes ab heresi reconciliare. et de here. ad abo
lenda. Canonem late sine quod ad subditos suos pinciare. iij. q. ii.
nullus. multa etiam alia quod difficile est enarrare cum ipse sit pinciare
diminuat in cunctis. dicitur xv. pinciare. hoc non dicitur pinciare ab inle
rioribus episcopo. et ita in aplo est dicitur inter episcopos et alios pinciare
tos inferiores. Circa episcopo possit vices suas delegare. R. 2
fm Ray. q. potest ea quod spectant ad episcopalem ordinem si forte sit ca
legitima impedire alij episcopo delegare. vix pinciare ecclesia
tu vel reconciliare. vixine velatorem. ordinatorem clericorum
et filia. Causas etiam criminales clericorum in quibus agit ad re
pinciare non potest alij delegare nisi iusta causa impedire. et
tunc non pinciare casus diffinitos. et de pinciare. i. l. ij. Sed non
alios tunc potest alij episcopo pinciare cum hoc non sit pinciare sibi. Sicut
autem quedam alie cause que pinciare excellentia sui ly non sunt crimi
nales non tunc delegare nisi iusta causa impedire. r. tunc non nisi sit
iratio. et quibus pinciare. vix est causa matrimonialis. et filia.
et de pinciare. ex lras. Ad dicitur etiam pinciare pinciare dispensandi
cu irregularibus fm Ray. R. 2. vix dicitur. q. hoc potest quod hoc si
est sibi pinciare. Absolutorem autem excommunicatorem pinciare ma
nui violenta in clericum potest alij pinciare in casibus sibi pinciare
a iure cu videtur expedire. et de offi. ord. c. i. Alias vix casus
minores etiam spuales. vix de decimis et dicitur patronatus et si
miles potest delegare clericis. et de iudi. decimis quasto. pinciare
amariarum vix casus potest imo forte debet indifferere delegare cu
amariarum. ar. f. q. j. sic quid. r. xvij. d. c. bene quid. r. i
d. c. decimis. et de iudi. Sed quod dicitur iudice delegato nu
quod potest cum sibi delegare alij delegare. R. 2. Ray. n. d. pe
na. q. hoc non potest regulariter nisi in duobus casibus. vix est si
ly est pinciare coram eo. sic intelligitur illud et de sen. et re iudi.
cu Bartholdus. Alius est quod vixine casus alius vel ec
clesie est alius delegata. tunc enim potest vixine cam vel duas alij de
legare. ff. de iudi. cu pretor. Immo autem dicitur. q. potest etiam omnis
causas pinciare. pinciare hoc regula i delegare a pinciare quod po
tessit alij delegare. et de offi. dele. q. ius. Ille tunc cui papa pinciare
tu iustitiam vel pinciare ecclesie de pinciare aut ministris a
lye facienda. hoc alij pinciare non potest. q. in talibus industria
et fides pinciare videtur eligi. Item cui pinciare crucem predicare
excommunicare alij vel absolvere cu irregularibus dispensare vel
pinciare iungere non potest hoc alij pinciare nisi et legatus. q.

non sibi iurisdiccionis h certis ministeriis est pmissus. et de offi.
dele. quoniam. ij.

Equit videre de tercio. f. de duobus legibus quibus ecclesie
subsumunt episcopi. Circa quod sciendum quod de due leges sunt
lex diocesana et lex iurisdiccionis. pma pinciare in cha
thedratico exigendo et in tercia vel quia pinciare oblationum. et
hac lege subsumunt episcopi omnes ecclesie preter monasteria. r. xv. q.
j. cum p vilitate. Tunc tunc legi subsumunt capelle monasterio
rum. et eo. pinciare. nisi monasteria essent cu capella. ex em
pra. et de pinciare. q. i. et sic fm vixine monachii et alij religi
osi non cogent ad synodum venire nisi habeant pinciare vel rone
capellaz non exemptaz. Sic intelligitur illud et de pinciare. ecclesie
vel nisi sit pinciare nec ad missas publicas vel ordines facien
do recipiunt. xvij. q. ii. dudum. hoc vixine. pinciare. pinciare tunc mona
stera etiam exempta seruina quod pinciare ab antiquo pinciare. r.
vix. q. ii. seruina. et censum statuunt. xvij. q. ii. deuthen.
Sed a lex. f. iurisdiccionis est qd dicitur ius ex quod habet episcopi omnia
sacra pinciare. de causis cognoscere. delicta cognoscere. Tunc le
gi subsumunt omnes ecclesie sicut i dioecesi. tunc seculares ecclesie quod ma
nasteria. d. i. l. accedens. et eo. capelle. et eo. pinciare. Sed
nota quod h due pinciare leges distinguunt. sepe tunc vixine pinciare p al
tera. et de pinciare. audino. et de regula. ex pinciare. et in in te. or
di. audino. et de pinciare. etiam pinciare subsumunt episcopi. et de offi. or
di. omnis. r. c. solite. et suis archiepiscopis et episcopis assurgere debet
et eis iura se locum venerabile assignare vixine ibidem.

Equit videre de quarto. f. de canonica potestate. et de
hac querunt plura. f. vixine canonica potestate debet episcopo
R. 2. q. sic. et hoc patet pmo p iura decretorum fm que
episcopi pinciare debet pinciare aliam omni oblationum et reddituum vixine
quod pinciare. et fm aliqua decreta videtur quod tercia pinciare. vix pinciare
f. q. j. de his. r. c. decimis. Sed non vixine decreta videtur
quod medietate. r. q. j. antiquos. et fm alia quedam decreta vixine
decreta quod quarta. r. q. ii. vobis. r. c. pinciare. De iure vixine pinciare
fm vixine debet recipere quartam. vix. r. q. ii. vobis. r. c. se.
Quinto r. est. pmo quod ista iura iunt posteriora. et de cognis.
spi. c. j. Sed quod ista summa oia iura pinciare. ff. de ar
bi. dicitur pinciare. f. si plures. Tercio quod est minimum est tunc
dum. et de cens. et pinciare. Quarto quod hoc est glosula decreta
ista sit hoc pinciare exponentium. et de offi. or. pinciare. et de p
script. de quarta. et de cen. cu olim. nisi rone pinciare pinciare
pinciare dicitur tercia vel media. et de vixine. sig. ex pinciare. ij.
et in. c. pinciare. Sed nunc rone pinciare vel pinciare
dimis dari poterit pmo minor ista. R. 2. fm vixine. forte ta
lio pinciare esset irrationabilis. tu quod hoc nullo modo pinciare ca
net. f. q. minus ista tunc etiam de pinciare. tu quod ista mul
tis rone vixine vixine est pinciare. pmo tunc quod esset rone vixine
mo esset pinciare. ar. et de sen. et re iudi. q. ad pinciare.
f. vixine. et de cen. olim cam. et de testa. officii. Sed nunc ea
quod rone nulla dabit. R. 2. q. non fm vixine. quod talis pinciare
esset oino irrationabilis et leonina. ar. et de pinciare. c. vi. Immo.
vixine dicitur quod si pinciare sit pinciare quod nihil habeat nihil ha
bebit. ar. et de pinciare. de quarta. Sed nunc pinciare potest. R. 2.
fm vixine. q. sic. vixine tunc ius allegat et pinciare. et de vixine. du
dum. et sic potest intelligi illud. et de pinciare. de quarta. vixine
quod est est pinciare pinciare. oportet quod nullus pinciare p que
est pinciare tollat. alio sufficit titulum allegare. A quo hec
canonica potestate petatur. Respondeo. aliqui dixerunt quod capi
tula supradicta intelligunt tunc de cathedrali ecclesia. fm vixine
vixine. peti potest ab omnibus ecclesiis infra pinciare dioce
sim constitutus. vixine pinciare. r. xv. q. j. constitutus. sicut sunt capel
le monachorum vel aliorum religiosorum. vel monasteriorum
vel alia pia loca sicut sunt cōuentus vel queuis alia infra
ciuitates vel extra vixine colligi potest ex superioribus. c. specia
luer. extra de offi. ordi. conuenerunt. et de testamentis. officii.
et de requisi. non obstantibus quibuslibet privilegiis apostoli
cis exemptionis vel alijs. nisi in ea de dioecano et eius pro
iudicio fiat expresse mentio. vixine extra de decimis. dudum. c.
vixine. Si enim ecclesia in qua corpus assumitur ratione
iuris sui parochialis. de omnibus relictis canonicam suam ha
bet. vixine extra eo. in nostra. quare non et episcopus ratione sui
dioecani. vixine extra eo. de testamentis. c. vixine. Nam dioe
cota pinciare sua censetur. vixine extra de offi. ord. significauit.

Nota tamē q̄ si aliqua relinquatur intui p̄sonē mib̄l ex
eis redudatur. quia relictū est p̄sonis carnale q̄ spirituale.
al' s̄ sequeretur q̄ de relictis lapso redudā posset. quos ab
surdum esset. Si v̄o obreū loca vel ob salutem anime cui
cumq̄ pro loco relinquatur relictum est xpo cuius vicari⁹
est episcopus. xxiij. q. v. mulierem. hoc est ergo patrimoni
um crucifixi: quod nemini magis puenit q̄ vicario. t̄ his q̄
altario seruunt a quo corpus vel relictū assumitur. De
q̄bus redudā debet hoc p̄mo canonica: Rendeo t̄ oblationi
bus t̄ breuiter de omnibus reddiditō ratione altaris pueni
entibus licet lanus videantur loqui capitula superius alle
gata in questione. f. de canonica portione. vnde de tonatio
inter viuos nihil exigit. ar. c. de sepul. de his. multominus
de exēptis vel aliter onerosē acqui. sine. temporaliter f̄ t̄ de
onerosē acquisitis spiritualiter indultū debetur siue ea
mortuaria appelles. vt extra de offi. ordi. conuenerit. vel
oblationes nomine quarum etiam mortuaria continentur.
vt extra de verbo. significati. cum inter. siue indicia anime.
vt extra de sepul. c. j. vel legata siue relictā p̄ anima in infir
mitate. de qua obijt vel causa mortis pro anima vel quacūq̄
q̄ ultima voluntate. dum tamen obitu siue ob reuocem
ecclesie vel p̄ loca relictā fuerint. Rendeo est si obitu perso
ne h̄ ecclesiastice. dum tamen nō fiat in fraudem: probantur
hec extra de sepul. c. j. t̄ ij. t̄ extra de testa. officij. t̄ c. requi
siti. t̄ hic siue sunt mobilia siue immobilia vel quomo alia
nam t̄ de realibus debetur hoc p̄mo. hoc est expressum ex
de sepul. in nostra. §. talem. exēptis relictis p. xx. vel. xxx.
equis vel armis relictis sine fraude t̄ p̄prio motu t̄ p̄pria
reuocatione defuncti sine alicuius instigatione in subsidium
terre sancte. vt dicitur in eisdem cap. lio. et extra de testa. c.
viii. Ergo breuiter nisi expresse p̄ ius vel p̄uilegiū eximā
tur: quantūcūq̄ al' sit exēptus de omnibus t̄ ab omni
bus erigi potest hec p̄mo canonica que debetur episcopo.

Alium p̄mo canonica episcopi impeditur canonica: p̄
fiteri parochialis vel conuenerit: Rendeo q̄ non. quia sunt
duerſe: t̄ diuerſo iure t̄ diuerſis rebenē. Episcopo enim de
betur sua canonica p̄pter onus episcopale: quos sibi incum
bit. p̄fiteri v̄o debetur sua p̄pter onus parochiale q̄d sibi
h̄t. Et quidem episcopus debet habere quartam omnium ali
orū intra suā dioceſim relictō. vt patet ex supradictis. p̄a
rochia v̄o quartā non exigit fin aliquos nisi ab ecclesia in
qua suus parochianus elegit sepulcrum. quia de illis t̄n te
bet eius p̄mo erigi que occasione sepulture obtulerūt. vt
innuit extra de sepul. cum liberis. t̄ in c. in nostra. §. p̄n. l.
v. eisdem p̄. Deſim v̄o doſi. vtracq̄ canonica tam epalis
q̄ parochialis de omnibus t̄ ab omnibus exigit. q̄ hec. f. pa
rochialis de relictis in testamento debet. vt innuit extra de
sepul. c. j. t̄ c. cum super. t̄ c. in nostra. §. tales. Et p̄mo
quidem episcopalis reducet de vniuerso. q̄ dignum debet.
t̄ postea parochialis. Si v̄o casu fortuito parochialis primo
fuerit reduda. sic ep̄s p̄cipiet quartā quartē parochialis:
t̄ quartā omnium aliorū. q̄d in idem redit. Nec hoc tibi v̄de
atur absurdū q̄ ille due quartē de vniuerso detrahantur. q̄
si parochianus in p̄pria ecclesia sepeliret: t̄ anime iudicium
ei relinqueretur insolūū. ep̄s t̄ p̄fiteri parochialis habe
rent totum. t̄ hoc de rigore iuris communi fieri debet. vt ex
supra p̄batur. t̄ xij. q. ij. §. sed aliud ante. c. si q̄d tra
sūt. Et ideo si de benignitate p̄missum est a iure q̄ ille ali
ter possit facere: extraneus nō p̄t p̄ueneri iuste. q̄ si ep̄s
p̄mo accipiat de omnibus medietatē de p̄uenerit: parochia
ecclesia aliā medietatem de remanēdo: saltem ei quarta re
manebit. Quid si parochianus eligat sepeli extra dioce
sim suā? Rendeo iste casus forte nō est iure determinatus
Dicendū tamen q̄ si p̄fuetudo apparet est tenenda. vt p̄t ex
de decimis. cū sint homines. t̄ c. ad ap̄lice. Alioq̄n ep̄o infra
cuius dioceſim res est sita: restituenda est p̄mo canonica: si
cui t̄ ecclesie infra cuius parochie limites est sita. q̄ si in vi
ta ei alienando iudicare nō p̄t multominus in morte. ex
de sepul. de his. sicut §. decima rōne cultura terre dāt illi ec
clesie vbi terra est t̄ vbi cultura exerceat. sic t̄ hec portio. §. in
realitō n̄ est querendū de p̄sona. f̄ de re. ar. ad hoc. c. de re
ci. tua nobis. §. j. v. t̄ cum de cunctis.

De dignitate pallij.

Lulus. xliij.

De dignitate pallij

De dignitate pallij que couenit aliquibus
episcopis t̄ supra. Arca quos sciendum:
quid sit palliū. t̄ quid in eo p̄ferat t̄ signi
ficeat. quia ipm p̄cedat t̄ in quibus vbiis.
cui sit concedendum. quibz locis t̄ temporibz eo est v̄ndū.
t̄ quo pallio potest quis vti. Et cum igitur ad p̄mum
est sciendum. q̄ palliū est insigne ornamentū archiep̄s
pi vel ep̄s cum sumptum de corpore bean petri. vt dicit ex
de electi. significasti. In pallio aut plenitudo pontificalis ob
fici t̄ archiep̄s palis nominis appellatio p̄fertur: vt p̄t ex
eo. nisi. vnde licet sit in ep̄m p̄feratur: ante tamen pallij re
ceptiōem nō est archiep̄s appellandus: vt dicitur ibidem in
glo. p̄pter quos ante pallij receptiōem ecclesia dicitur v̄ndu
ta. vt patet. c. di. quoniam. quia sine pallio quedā expedit
nō possunt. vt patet extra de elect. q̄ sicut. §. p̄terea. Mon
enim licet archiep̄s sine pallio p̄cedat p̄cedat. d̄rdina
p̄ficere. basilica dēdicare. clericos ordinare. ep̄s cōſe
crare vt ibidem dicitur. nec virginem consecrare. extra de de
cti. suffraganeis. in glo. t̄ ca. transmissam. vnde electus in
archiep̄s potest p̄firmare potest omnia que sunt iurisdic
tione: t̄ nō que sunt ordinis. quia in p̄firmatione p̄sequitur
omnia que sunt iurisdicōne. vnde eo p̄firmatio potest om
nia beneficia conferre. extra de elec. nosti. electos cōfirmare.
extra de transla. cum ex illo. Nec obstat illud extra de elec.
suffraganeis. vbi dicitur q̄ electus in archiep̄s potest p̄fir
mare potest mandare suffraganeis suis vt electum sit in
trichōne debent p̄ficere. licet hoc nō possit facere. Mon
enim sequitur. potest alijs mandare. ergo potest hoc facere.
potest enim alicui ep̄s mandare q̄ subditos suos ordi
nare: ipse tamen eos ordinare nō potest. Ratio huius est. quia
p̄ hanc remandationem nihil committit: cum ip̄s ep̄s
ex ordine t̄ consecratione quam habent hoc facere possunt.
nec eis restat nisi q̄ illi nō sunt de sua iurisdicōne. Dec ber.
extra de transla. cū ex illo. in glo. fi. Ipe tamen refert super
hoc plures opiniones ibidem. In papa aut palliū designat
plenitudinem potestatis. vt patet extra. c. ad honorem. Con
cedit autem palliū papa alicui p̄lato in cura cristiano ve
eius nuncio: vel mittit illud q̄ apocryphos romane curie.
vt extra de elec. significasti. t̄ c. viii. pallium. Et aut palliū
tam parum beneficiū p̄sonale. vnde cum p̄sona sepelit. t̄ nō
nō debet alicui p̄ferri. c. e. ad hoc. c. ij. parum est locale. q̄
si transferat ad aliam sedem episcopalem vel archiep̄s
lem cum eo nō transferat: h̄ remanet ibi. extra de p̄ſta. bone
ij. in fi. t̄ hec in sum. ber. notat ex eo. ex tuay. Concedit
aut palliū bis vbiis. ad honorem dei op̄tētis t̄ b̄e marie v̄
ginitis t̄ b̄z p̄. t̄ pau. t̄ v̄n pape Gregorij t̄ romane eccle
się necnō eccle. n̄ p̄misse tradimus tibi palliū de corpore b̄i pe
tri sumptū. plenitudinē v̄z pontifical' officij. vt v̄n co
intra eccle. t̄ n̄ certis diebz q̄ ex p̄m̄t in p̄uilegio a sede v̄
pontifica ei p̄ſſio. Et aut dandū palliū cū p̄ſſio p̄uilegi
nouū vel renouatōe antiq̄. v̄z. c. di. c. fi. Concedit aut palliū
archiep̄s oibz t̄ aliq̄s ep̄s ex ḡa sp̄ali. v̄z ex p̄ſta. cum in iudicant. Et aut p̄p̄t palliū v̄z in iustitiam petere ipm.
v̄z. c. di. p̄ſta. t̄ v̄z ipm petē infra tres menses a tpe p̄ſſi
om̄s p̄putandos: vel a tpe p̄firmationis. si forte iā erat p̄ſſi
tus. t̄ nisi petierit ipm: impedimēto legitimo cessante. p̄ſſi
si. t̄ q̄n recipit ipm iurare debet fidelitatē t̄ obediētiam rōne
eccle. di. c. p̄ſta. Et aut papa palliū sp̄ t̄ v̄bz. aliq̄ aut p̄
lati nec semp nec v̄bz. q̄ ille in plenitudine p̄ſſio: ille i p̄
tē sollicitudinis sunt assumpti. c. e. ad honorem. v̄z illi t̄ sua
ecclesia. t̄ in quibz eccle. sue p̄uincie. si sit archiep̄s. vel siue
dioceſi si sit ep̄s v̄nē palliū t̄ certis diebz q̄ in p̄uilegio sue
ecclesie p̄tinent. c. e. c. j. Aliq̄n t̄ ex sp̄ali p̄ſſione l̄z ali
cui ex p̄uincia suā vel dioceſim v̄n palliū p̄missio celebran
dis. p̄ suffraganeis p̄ſecrandis. t̄ clericis ordinandis conu
niō fuit de p̄missio illi? i cui v̄o celi celebrat. c. e. ex map.
Nō v̄t et v̄n nisi suo palliū t̄ nō ex p̄o cui p̄missio tradit

cum sit personale: ut dictum est. ut patet in c. ex tuaz. in glo. viij. intelligendum autem quod potest vti pallio tunc in missis solemnibus. dicitur. c. de morem. et tunc intra ecclesiam. Vnde si pingat cum induit velito sacris ecclesiam professionaliter vel aliter exire: tunc pallio non videtur esse. c. j. Notat etiam Ber. e. ad honorem. qui sunt dies illi in quibus pallio est videndum: et dicit quod sunt illi. scilicet natiuitas domini. festiuitates sancti Iohannis euangeliste. et sancti stephani. circuncisio. ephra. vincta de ramis palmarum. c. na domini. sabbatum sanctum. tres dies resurrectionis. pentecostes. festum sancti Iohannis. baptista. et oim apostolorum. festa beate marie. et oim sanctorum. dedicatio ecclesiarum. principalia festa ecclesie sue ordinatio clericorum. psecratio episcoporum. anniuersarij sue consecrationis. ar. ad hoc. extra de feriis. c. vlti. et de psecra. dist. iij. pnuiciandū. Et nisi sunt isti priuilegij nescimus pscise qui sunt dies illi. ut idem dicit e. ex tuaz. Adhuc autem et anullū pastoralē refert quilibet archiepiscopus vbiqz in missa p uata. dist. xxxij. clerici. in eis enim non significat plenitudo officij sicut in pallio. Sed nunquid successores eius qui trasfere corpore pfirmat. pallio quod inuenit ibi videtur. Et quod non. sine licentia spali pape. ut dicit Ber. sup. illud. c. bone. in fi. Et papa in iuris ei faceret si renegaret priuilegium quod habuit eius pdecessor. ff. de aqua quon. est. l. j. §. penult. De dignitate et eap officio inferioribus non pscit. qz fere quot sunt ecclesie tot circa eas sunt pscudicio varie. et de plue. cum olim. in fi. et de excess. prela. ad hoc. Si qz tñ vellet fore qz iura de talibz dicant legat di. xij. clerici. et dist. xvj. plectio. et e. in ti. spali. p totū. f. de off. ordi. et offic. pscibz pmerij et sacrite. De episcopo tñ pmerito. qz sit hodie ab ecclesia remoti. ppter insolentia sua. dist. lxviij. §. j. hi vo. et c. le. in pñ. eiusde. di. ponit inter eos et episcopos ordina triplex.

De officio iudicis ordinarij.

Titulus. xlv.

Einde qz dictus

est de prelati qui sunt iudices ordinarij: consequenter psciderandū est de officio iudicis ordinarij. Et primo qz est iudex ordinarius. et quis ei pstituitur pōp. Sed qz est officij eius et que pōs. Tercio quibz modis ordinaria iurisdicō impeditur vel finit. Circa pñm sciendū qz ordinarij pstituitur pōp princeps: ut papa in spaliu instituit pma tos. archiepiscopos. episcopos. Et impator in secularibz duces marchiones comites. et hñdi. vniuersitas etiaz facit iudicē ordinariū. et de iudi. decernimus. Consuetudo etiaz et lex dāt iurisdicōem ordinarij: ut patet. c. de eman. l. j. et ff. de iurisd. om. iudi. l. et qz. pōt qz vici. qz oim ministri ecclesie qz p electionem creant iurisdicōem ordinarij hñt. ex quo amistratiōne psequit. nisi pscuendo pararij opes. qd credit verū Doct. fm Jo. Sed tales iudices ordinarios facere non pñt. in out: te man. prin. §. eos aut. col. iij. Notandū vo fm gof. qz electus in epm pfirmatōem forit iurisdicōem in oibz pter ea que discussionē maiorem exigit et munus psecratio nis requirit. vtz et de elec. transmissam. hoc tñ fallit i duobz casibz in qbz electus amistrat an pfirmatōem. et exerceat iurisdicōem. pmo in electo in papā qz statim amistrat dist. xxij. in noie. et extra de elec. licet. Sed in electo pcondi ter vltra italij pstituto et ecclie romane immediate subiecto ppter actū alienādū. extra de elec. nihil. in fi. Et fm hoc intelligit illud e. de iudi. decernimus. et xxvj. q. ij. c. ij. et iij. Dec Doct. Attendū autem qz qūitate iudicis ordinarij hec. f. pmo. serus. etas. discreto. fama. Conditio. ne. f. sit paus. iij. q. vij. §. tria. Serus. ne. f. sit femia. xxx. q. vlt. mulierē etas. ut sit maior. xx. an. ff. de arbi. l. cū lege. vel ad munus pñt. ff. de re iudica. quidam. Discreto. ut. scilicet sciat de feret iudicare. iij. q. vij. tria. fama. ne. f. sit infamis. iij. q. vij. infamis. §. tria. tñ licet infamia faciat ne ordinarius iudicare possit. quāu est de merito vñe. snia tñ iudicio infamia vel crumosi tenet. Nec pōt repellit ordinarius ppter talia iudicādo: qd iud tolerat in officio suo. v. iij. q. iij. nōne fm Doct. Alii epi sunt ordinarij iudices monachorum: vtz Reider Doct. qz sic. licet habeant modico adiutores. ut ab

bates vel priores. ad hos em pertinet pma monachorum correccio: hñ eis nō corrigendo vel sone corrigere nō valentibz succedūt epi. e. co. quata. Alii archiepiscopi sunt iudex ordinarij i eo pūcia sua: Rndet gof. qz archiepiscopus iudex ordinarius et ppetens episcopos suffraganeos. ij. q. vij. metropolitani et. q. iij. qz cognouimus. Sed aut qz suffraganeis subsumt est iudex ordinarius: hñ ppetens nisi in certis casibz: de quibus dictū est supra. ut de digni. archiepiscopi. e. co. pastorales. Sed nunquid episcopi hñ se circa subditos pscit qz habet sō se in sua dioecesi: ut cause subditorum p illos pscitos medios: qz p gradu transferant ad eū: sicut dicitur de archiepiscopo respektu suffraganeos. Rndet Doct. qz nō. oim em cā clericorum tractari. pñt apud episcopum. quasi apud maius tribunal. e. de off. si. archidia. cū sano. Et hoc enā sentit hugo. tan. et pmo. Excipit tñ exemptos ut dicit Doct. e. de priu. et pre. c. dō tra alios aut pcedit episcopus. nisi impedit eū longa pscuendo vel indulgentia specialis. tñ em nō cognosceret: nisi p appellatōe referat ad eum: vel aliqz de alijs casibz interueniat. sic intelligit illud e. de excess. prela. c. ij. et similia. Consuetudo aut pscipta nō obest episcopo. e. de off. archidia. cū sano. Dec dō Doct. Alij vo ut Jo. et Lau. dicūt qz si psciti inferiores episcopi p electionem et pfirmatōem seu p pscitudinē habeant ordinarij iurisdicōem: episcopi cognoscere nō pōt de causis subditorum ipsoz: nisi p appellatōem vel alio mō legitimo transferantur ad eū: ut de archiepiscopo dictū est supra. fm aut gof. circa hoc de bet attendi antiqua et approbata pscitudo. sic plerūqz in pscimilibz: saluo tñ eo qd dictū est de abbatibz circa monachos Si vo nō appareat de pscitudine scidū est opī. pme fm hñt.

Equē videre de scdo. f. de officio et pscie iudicis ordinarij. circa qd psciderandū est qz officij eius est curā subditorum habere. vij. q. j. qui episcopum. singulos p posse iurare. vij. q. j. clemens. cū misericordia inqere. et ea si fuerint legitime pscita fm statuta canonū punire. e. c. j. que nō debet in questū pecunie puertere: vel in grauamē alioz pmutare. extra eo. irrefragabilis. §. si. Distingue tñ fm Doct. qz si qz sit accusatus et pscitus. et certa pena repē in iure: illa dō infigi. nō maior. alioqz iudex sit infamis. c. ne fa. bap. reuere. l. iij. in fi. qd intelligo nisi causa subfuit. aliter pta. ff. de penis. respiciendum. vbi vo nō est statuta pena certa: vel ex officio mero inquirē. iudex pcedere debet equate seruata. sp i pte humaniorē redmādo fm qz psonas loca et tpa viderit postulare. extra de transac. ex pte. Ad tñ debet leuare pecuniā ex avaricia. qd intelligit Doct. fieri qñ retinet sibi. et sic loquit e. de penis. licet. et. xvij. q. j. pscicator. et similia. nisi forte vbi statutū est: si qz tale qd pmissit soluat tantū. tunc em pōt leuare et sibi retinere. sic loquit fm quosdam e. co. dilectus. tñ statim tale nō videt rōnabile fm hosti. Regulariter aut quāu pmet ad correctionē credit Doct. qz ista pena est intelligenda que magis est timēda. e. de ut. nō pte. qm frequent. Peccatores occultos celare dō sūe hoc sciat ut pscit. e. c. ij. siue ut hñ. ex qz non pē pban. vj. q. ij. si tñ. et. c. placuit. Copatē etas qz pmet dist. xlv. vera iusticia. Et stat aut pōs ordinarij pscipue circa tria. f. correctioz. iudiciū et punitōem. Et ad hoc satis cōueniūt vba canonū. coerce. corripe. excomunica. regradā. Coerce monēdo. corripe impēdēdo. et hic ordo locū hñ fm Doct. cū aliqz pmet dō p psumacia secus est si p crimine. tñ em pena incipit a regradādo: et finit in excomunicatōe. di. lxx. p. dicti. et e. de iudi. cū nō ab hoie. Corumacia vo incipit i excomunicatōe et finit in repositōe. di. lxxij. q. vñda. Ad hoc nota qz ordinarius pscit qz sibi pmet ex officio absoluedi excomunicatos ppter pscussionē clericorum i aliqz casibz pōt alteri delegare. e. c. vlti. §. qz talē pscit hñ p pmissione. eā nō pōt alteri pmitte. e. de offi. dele. c. vlti. Sic qz pmet ad ordinarij iurisdicōem legē e. c. pquerente.

Equē vide de. iij. q. i. qz modis ordinaria iurisdicō impeditur: et finit. Circa qd scidū qz sic tñt gof. fre. vñt impedire duplici. f. p ipso ordinarij ab officio suspensio: et p excomunicatōem. vtz. xxij. q. j. audiui. In spualibz vo negocijs vel causis impedire alijs modis. f. p appellatōem. recusatōem. relatōem ad superiōrē. negocij reuocatōem pfectā. alijs pmissione. Et p alijs modis qz pōt se notare

quibet studiosus. fime aut ordinaria iurisdictione quadru
placit. f. morte. t. pofitote. translatio t. dignitas renun
tatio. t. hoc quoq. ad psonas: remanet in pones caplm: vacante
ecllesia. no in oib. q. non in pceffionib. pbenda. e. n. te
fe. va. illa. remanet in qua te pfuetudine fm d. off. q. d. hof.
corrigat vicena q. caplm te pmutu iure t. lege h. bane iurif
dictione. vñ t. facere pō pfutudine: sic vnuerfalis. sic colle
gi huius: no t. h. p. exercitui nifi sede vacante. Ab hoc nota
q. t. f. fupio: mandat ordinario vt faciat illud q. al. facere
poffet te officio fuo. no in ipfo ordinario fp. exequit vt dele
gatus rōe mandan. h. plerūq. vt ordinarius iure ordinarie
pñans. vt e. e. h. 3. t. c. f. f. fepe em ordinarij pcurat fubi ea
mandam q. ipfo iure fuo facere poffent ad fuū exequitōe. vt.
f. q. d. n. f. c. l. nota tñ fm hof. d. ac ppter hoc talis pñs fu
per exempto a. vt d. in e. graue. nec cot iur. derogat. vt l. c.
h. p. pñetores fepe facio: no intēdē pmittere h. remittē. vñ
fi vult pō cognofcē: pō etia aliter t. delegare. vt. de off. pñf.
fepe.

De vicarijs.

Ticulus. xlvj.

Abito de bis

que fununt ecclesijs noſtre proprio: videndū
eſt de illis q̄ ſerviunt vicarie alieno. ſ. de vica-
rijs. Et p̄mo qd ſit vicarius. Scdo qd eſt
officiū eius. Tercio cū ligat vicarius reſer-

nire. Quarto qđ ius by vicarius ecclesia in qua feruit. et an possit plures vicarias hie. Sumto te officiali ep̄i vicarius ius. vtrū sit index ordinarius vel delegatus. et an ab eo sit appellandū ao ep̄m vel archiep̄m. Circa p̄m sciendū qđ vicarius est qđ vices alterius gerit siue in officio nō p̄tente off. v. et eo. c. totū. siue p̄tente off. v. et eo. c. ius qđ v. al. te. g. c. totū. Mō h̄z aut alicui insinū vicariū qđ ius by iure sine aucte ep̄i: p̄t̄ in focali tenet: cuius auxilij iulac. Vicarius vō ep̄i: p̄t̄nū p̄ ep̄m sine caplo. cū ipe eadez p̄sona cō eo censet. et te. v. dice. et hoc approbat p̄suetudo qđ tali bus est seruāda. et te. qđ ius qđ p̄s. a. p̄s. a. notic. Dec hosti. Elcarius aut vicariū p̄stare nō p̄t. eo. c. clericos. siue nec delegatus delegati: nisi datus est a p̄uice. et te. ius. a. ius. dice. et te. off. delega. sup. qđm. hoc tñ fallit in archiep̄o qđ cū sit vicar. ep̄i qđ buda sp̄ualit. eo. et off. archiep̄. m̄st̄rū. i. et. alui m̄ vicariū dare p̄t. v. dice. ibidem.

Itē scdm est vidēdū qđ est officiū vicarij. Itē ser-
uire ecclie ⁊ psonē. ē. c. pūdeas. Itē cum eos cura
respiciat aīarū. ē. c. c. vlti. p̄bueri fient. ⁊ ad hoc
cōgenē. ē. c. de dec. cū in cūctis.

Itca tunc sciendum qd nō videt licere p vicariū de
iure nisi in certa causis . Primo si ex indulgenti
spoli expulsi alicui rēfide. Secūdo si pfectuū eccē
set rēfideat. Tercio qd eccēa repēdit a pbdē. vt ēē pbdē
expulsiū. t. c. expūpande. Quarto si psona sine culpa sua
incidit debilitatē vel desouitatē sine moribz. ita vt p de
iure nō possit. Quinto qd iminer pfectio nēcia. vt ēē de ap
pel. puenit. vel voluntaria: nisi vnus t honesta. vt studiū vel
pgrinatōis cādis licētia nō prelati. vt de pē. di. nō opor
tet. ij. Item edē de de pbdito castro. Sexto qd ex occupat
i bilitate eccēe vt ī fūmo epī p pape. In his tibi tribz causis
absens dē refidē. qd feruit eccēe vt in ēē: vel in his in qbz
pbditā nōnū pluriū vt oim eccēiaz sed bonū qterat. ī oīcē

¶ Circa quartū scōdū q̄ vicarius h̄ hoc ius in eccl̄ia
i. q̄ si te p̄fensū prelatus sit institutus remoueri i p̄
a p̄sona q̄ instituit eū v̄l succēdēre eius. e. p̄. ad h̄
t̄ te arbi. nō sine. Curā h̄ ḡat. e. p̄. e. c. vln. ius h̄ i r̄. s̄
ad dñs v̄nā vicariū nō p̄t habere aliā. e. p̄. p̄uides. s̄
vicarius in v̄nā nō p̄t intulatus in alia vicaria r̄fēre. s̄
te r̄script. postulatū. s̄ intulatus i v̄nā nō p̄t fieri vica
rius in alia. e. p̄. e. c. j. Agere enā p̄t i p̄uere notie eccl̄ie
e. p̄. de fide iustit. p̄petuas. q̄ oīa in vicario p̄petuo locū h̄
bent. tal̄ enī ius notie possidet sicut i q̄ ducit. ad sp̄s n̄ mo
dicū. v̄. ff. si ager vecū. v̄l embi. p̄. l. vln. in sp̄. s̄
iub̄
lominus possidet q̄ p̄sona. q̄ nō possidet. cuius notie pos

ñde. eꝛ ʒe rest. spoꝛ. cū venisset. hoc s̄ dñs. 2io hoc vñs
qꝛ vicarius pñs periti assignari lñs reddidit ecclesie. et
seruati pñs potioñm si minus habeat pñtem. erit cum
habere tale qꝛ inde valeat pñode succurrari. eꝛ. an hoc.
fm hñt. 3io ita qꝛ vicarius pñs non pñt eꝛ vñs lñs
cedere. mñs eide spñt cedat. eꝛ. co. tua. fm dñs. 3io vñs
carus hñs qꝛ pñet ad iurisdicñm eius cuius vñs gerit.
ñ. te. off. eꝛ. cū mñ. eide iurisd. lñs. pñt eꝛ. et non tñscit lñs
mandato spñt. eꝛ. te. off. lñs. qꝛ translatioñm. Dec. bñd. tit.
lxxxv. c. e. tua. nobis.

Irca qñru scdñu q' fm goff. vs i sua fun. eandē
 n. officiales ep'i sunt delegati. ⁊ a nra eoz ē apellā
 diu ad ep'm. Do. vo tener pñru qñru ad vñgu. sñ
 dē sñte ⁊ Inno. gail. pñru. ⁊ Do. an. vñ fm eo officiat ep'i
 et ordinarius. Itā pñru duo ⁊ ep'i idē censet. vñ in
 rñdñco ordinarius: q' pñru p' eñgu. Inno. q' te apell. ro
 mana. ⁊. l. e. l. j. ⁊. ii. cū cū dē pñra censet cū ip'o: ad
 eo sūt ad ep'o ⁊ ad archiep'm appellādū: h' ad archidiacono ⁊
 inferioribz eozq' officialibz sūt nō ad archiep'm q' ep'm
 appellādū nisi sit pñctum in pñru. q' p' vñ. s. et apell.
 romana. Et bi. f. officiales ep'i vident et ordinarij fun
 am ministrare. q' loq' dē et in int. reh. c. s. delegat. lo
 aliū alteri intelligi poss. ⁊ delegat. vñ officiat ep'i p' apell
 lat ad ip'm officiale vel ep'm. cū idē sit pñctum vñvñq'.
 vñ dñr ē. ad h'ar. ff. q' ⁊ a g' ap. l. j. s. ad eo. Et ad idē sñ pñ
 ston ep'i ⁊ officiali sui: nūc ē declaratū. It. vñ. et pñ. nō pu
 tamus.

De regularibus sine religiosis.

Ætulus. दिव्य.

Ensequēter ba

buto de pñomo ecclesiasticis secularibus: bi
censuñ et de pñomo ecclesiasticis religioñis
et qñ religioñi sunt in statu pñfectoñ. vi. i. si
cet. iō. pñmo pñsiderandū ē de statu pñfectoñ
in cōi. Secūdo de his cōiter i qñ pñcipalit pñsistit statuñ rel
gionis. Tercio spñit de obediētia religioñi. Quarto spe
cialit de pauperte religioñis. Quinto de pñsatioñ corp. Sexto
de gñbulis vñt. Septis et. Sexto de pñpandē religioñi sō
uñc. Octauo de religioñis ingressu. Nonno de apostasia re
gidoñ. Decimo de vñmbis religioñis. Vññ epus sñt habere
Indecimo de capitis monachor. De mō aut facieñdi pñ
sioneñ religioñis habuñt et satis sñt. i. et de voto. pñcipue
ar. vi. et vij. De mō aut vññdē sñbū et capitis et vññatū
omñb religioñis pñ i regula et pñsistit et ordinatōñ co
rūñdē. necno et ē de sta. mō. qñ vii. et c. cū ad monasteriū.
et c. in singulis. et q. pñt. i. et c. et c. ne in agro. Vññ lūm
autē quēdā te monachō nigro. et c. accedentes. vñ pñpñt
qñ montales autē singulis vññt. Circa pñmō qñ et de
statu pñfectoñ in cōi grūnt plura. i. vññ pñfectio vñ pñstet
in pñceptoñ? Rñ: aliqui pñpñt vñ pñfectio scō. qñ dñt. iij.
et c. et iij. c. qñ humana pñceptio in via p se et essentialit pñstet
duob pñceptis charitatē et et finis duis legis. Secūdo aut
et instrumentalit pñstet in alijs pñceptis et pñsilio qñ ordinat
ad charitatē. pñcepta et ordinat ad remouēdū pñā char
ritatē cū qñ charitatē et nō pñt. Consilio vñ ad remouēdū
impedimēta actus charitatē qñ nō pñnt charitatē. Am
aut gñt. de mara. pñcepto vñ vñ pñstet p se et essentialit non
etñt in pñceptis charitatē. hñ etñ alijs pñceptis et moralib et pñ
silio qñ moralia pñcepta non pñcipiunt nisi vñntes et opa vññ
qñ sñt essentialit pñfectioñ. Vññ qñ sñt pñceptos pñ
me. actus vñ opa sñt pñfectioñ scō. et pñbē pñā. Sñt
pñsilia nñb alijs pñsilio. et sic pñ et in istis pñsilio etñalit p
fectioñ hñb in via. Cōsilio etñ instrumentalit et etñ. Vññ
etñ alijs a charitatē et opa cap sñt pñfectioñ. et mōmñ vññ
in instrumēta coopantia et ordinata ad vññtēdē pñctōñ. Cho
ritas et vñ et pñctio. et nihilomin⁹ insim⁹ ad bñdūdē et
dinatū. Vññ etñ in qñ pñctō etñtēdē pñcipalit pñ charitatē
vññqñ etñ de pñfectiō etñtēdē angustā finē pñpñt qñ et
etñ vññma pñctioñ re. charitatē aut etñ qñ non vñnt et c. qñ
vññm⁹ finis hominū. qñ qui manet in charitatē et eo mo
uet et vññ in eo Jo. v. vññ ad col. iij. Sup oīa charitatē

habere que est vinculum perfectionis. Sciendum autem quod dupliciter est perfectio. Una sufficienter et necessarius que consistit in principaliter in observantia preceptorum alia superabundantia et supererogatoria: quod consistit in observantia preceptorum principaliter tamen consiliorum. cuius signum est quod ingredientem religionem principaliter ut in pluribus intentionem suam dirigunt ad obsequium consiliorum. Est autem perfectior et maioris meriti obsequium consiliorum quod aliorum preceptorum a charitate. quod per hoc quod opera consiliorum sunt magis ardua: quod per se patet. sunt enim magis voluntaria. opera enim consiliorum observantur quod sunt consilia. opera vero preceptorum: quia sunt precepta. de eo per se loquendo. Deo dicitur. *Deum. de mara.* Utrum quicumque est perfectior sit in statu perfectionis? *Re. fm. Th. scda. scda. q. d. cxxij. ar. iij.* spalis status in hoc potest attendi dupliciter. scilicet fm. illud quod agitur interius. et fm. illud quod agitur exterius. Primo modo attenditur quo ad deum. Secundo modo quo ad ecclesiam. Et sic nunc loquimur de statu. hoc autem modo dicitur aliquis esse in statu perfectionis proprie non ex hoc quod habet actum dilectionis perfecte: sed quia obligat se perpetuo cum aliqua solemnitate ad ea que sunt perfectionis. Constat autem quod aliqui se obligant et non observant et aliqui impleant ad quod se non obligaverunt. Et ideo nihil prohibet aliquos esse perfectos qui non sunt in statu perfectionis: et aliquos esse in statu perfectionis qui non sunt perfecti. Utrum episcopi et religiosi sint in statu perfectionis? *Re. q. sic.* ut enim videtur cum est ad statum perfectionis requiritur obligatio perpetua ad ea que sunt perfectionis cum aliqua solemnitate: quod utrumque convenit utriusque. religiosi enim votis se obligant ad abstinentiam a secularibus rebus quibus licet uti: ut liberius deo vacent in quo consistit perfectio huius vite. obligant enim se cum qua dant solemnitate perfectionis et benedictionis. Episcopi etiam obligant se ad ea que sunt perfectionis assumentes officium pastorale: ad quod pertinet ut animam suam ponant pro omnibus suis. ut dicitur *Jo. 10.* Adhibetur etiam solemnitas quedam consiliorum: cum predicta perficiuntur. Unde *Boetius. c. v. an. hier. ar.* perfectior attribuitur episcopo tanquam perfectioribus. et *v. c.* attribuit perfectionem religiosi tanquam perfectis. Sed obicitur quia status exterior debet respondere statui interiori. alioquin incurret mendacium: quod non tamen est in virginibus: sed etiam in opibus simulatis. ut *Ambr. dicit in quodam sermone.* et multi prelati et religiosi non habent interiorem perfectionem charitatis. *Re. q. sic.* *Re. q. bonitas status perfectionis assumunt: non quasi plures se esse perfectos: sed quasi proficientes ad perfectionem tendere: unde non est mendax: quis vel simulator qui statum perfectionis assumit: et hoc quod non est perfectus: sed ex eo quod ab intentione perfectionis se non recedat.* Utrum omnes prelati ecclesiastici sint in statu perfectionis? *Re. q. non.* unde *Boetius.* solus episcopus et religiosus per perfectionem assumunt. *c. v. ec. hierar.* Presbiter enim et ceteri curam animarum habentes nec ex parte ordinis obligantur ad ea que sunt perfectionis. nisi quatenus in occidentali ecclesia in susceptione sacri ordinis emittitur votum continentie: quod est unus ex pertinentibus ad perfectionem ut infra dicitur. Nec etiam ad curam susceptionem obligantur ex vinculo perpetui voti: sed possunt eas transferre in transseundo ad religionem. et sine licentia episcopi. ut habet *xx. q. ij.* Et etiam cum eius licentia potest quis archidiaconum vel parochum dimittere et simplicem sine cura prebendam accipere. quod nullo modo liceret si in statu perfectionis esset: quod nemo mittens manum ad aratrum et aspiciendo. *re. ap. 12.* Episcopi autem qui sunt in statu perfectionis non nisi cum auctoritate pape possunt curam episcopalem transferre et ex certa causa: ut dicitur *1. 2.* Quia status est perfectior prelatorum vel religiosorum? *Re. fm. Boetius. de mara.* quod aliquis modo perfectior est status prelatorum: et aliquis modo religiosorum. dicit enim *Aug. li. j. de bap. parvulorum.* Cum de curis largitur perfectior quia in re dicitur videndum est. fm. hoc quod dicitur quod status prelatorum auctoritate et dignitate: et officio perfectior est quod status religiosorum: hoc constat. Et an etiam merito: non sic apparet. videtur enim sine preiudicio quod etiam merito: cum sit bonitas prelatorum: fm. exigentia sui status nihil omittens de essentialibus ponendo statum suum. Cogitationes enim statuum et aliarum rerum cum multis generis faciente sunt fm. essentialia: non fm. accidentia sua. Et fm. bona in illo genere: non fm. mala. Unde si prelati taliter aliis sibi commissarum parant ut recedat: recedendo publice et

nate ordinis: et offerendo vota et sacrificia pro peccatis propriis et alienis: convertendo sine querela vite prebeat non modo exemplum: cum religiosus periciat essentialia sui status vivendo in obedientia sine proprio et in castitate: videtur sicut dictum est maius esse premium prelati quam religiosi. Preterea status prelationis maiorem requirit perfectionem in professionibus suis: ut dicitur *glo. sup. illud 1. 2.* Qui non obliuit in verbo. Et inquit quod concupiscit preesse oportet alijs perfectionem esse. Et hoc sic arguitur. Status qui de congruo requirit meliores et perfectiores personas: de congruo requirit meliora et perfectiora opera: si status prelationis est huiusmodi. ergo oportet quod opera prelationum sint meliora et perfectiora quam ad meritum quod in religione. hoc dico quantum est de exigentia utriusque status. Salva tamen pace et gratia prelatorum videtur quod status religionis dicitur possit perfectior quam status prelationis. scilicet inquantum perfectiores suos magis habet promovere de imperfectione ad perfectionem quam status prelationis suos propter maiorem distractionem disciplinam cui subducitur religiosus: et maiorem elongationem a mundo et occasionibus peccatorum huius signum est quod illi qui de religione assumunt ad prelationem: si in prelatione laudabiliter se habent: statum religionis statum prelationis preferunt: et statum in quo sunt plangunt respectu dimissi. Hoc legitur fecisse beatus Gregorius. Unde de se in pnc. dyalo. dicit. Insuper dominus meus occupationibus suis pulsatus vulnera meminit. qualis aliqui in monasterio sunt. Et de hoc plura dicit ibi de se ipso. Preterea illi pauci qui de statu prelationis transeunt ad statum religionis: et eo sicut recedunt statum religionis statum prelationis preferunt. Denique in morte ubi sola consideratio conscientie meritorum animam consolatur: nulli vel paucissimi inveniunt tam de prelatione quam de religione: qui si videret oportet non mallem tota vita sua in religione quam in prelatione vivere. Et hoc valde facit ad commendationem religionis. Aut enim pbs. j. et b. c. de ceter. Que in maiori necessitate sunt opportuna maiora: non que in senectute et egritudine.

Equiv. videre de secundo. scilicet de his que committere prelati ad statum religionis. Et circa hoc querunt plurima. Primo virum status religiosorum sit perfectior? *Re. q. sic.* Nam religio est quedam virtus: ut habetur *1. 2. in scda li. 13.* per quod aliquis exhibet aliquid ad dei servitium et cultum. Et ideo antonomastice religiosi dicuntur illi qui mancipant se totaliter dei servitio. quasi holocaustum offerentes deo. de quibus dicit Gregorius. *sup. Ezech.* Dicit quidam qui nihil sibi servant: sed sensus lingua virtus atque substantia quas preceptant deo immolant. In hoc autem consistit huius perfectio: quod totaliter adhaereat deo. Et sic per status religiosorum est perfectior. Utrum religiosi teneant ad omnia precepta evangelica observanda? *Re. q. non teneant nisi ad ea que in regula quas sunt precepta preceptorum vel institutionum: vel etiam ubi equivoque pollicetur exprimentur.* quod obligat se tamen ad ista. ad ea enim que sunt supererogatoria: quia sunt precepta evangelica non teneant alijs nisi ex obligatione propria. Ad nonnulla vero alia precepta evangelica eo magis teneant religiosi quam ceteri christiani quo se magis mancipaverunt totaliter servitio dei: et hoc responso confirmat per papam Nicolaum primum in declaratione regule fratrum minorum. Utrum dicat communiter et sufficienter quod perfectior religiosorum consistit in his tribus votis scilicet voto paupertatis. continentie. et obedientie. *Re. q. sic.* et hinc per statum ei religionis potest tripliciter considerari. Uno modo fm. quod quodammodo exercitum tendendi ad perfectionem charitatis. Ad hoc vero requiritur quod aliquis se remoueat illa per que impediri potest ne eius affectus totaliter in deum tendatur in quod consistit perfectio charitatis. Nec sunt tria. Primum est cupiditas exteriorum bonorum. unde *Aug. 1. 1. confes. ad teum loquens sic dicit.* Admirus te amat quod tecum aliquid amat quod non propter te amat. hanc autem non minuit si auget possessio rerum temporalium. Unde *Crisostomus super ad ad. dicit quod appositio diuitiarum flamma maiorem accendit: et vehementior fit cupiditas.* Secundum est concupiscentia delectationum veluti inter quos precipue sunt veneree. Unde *Aug. j. sol.* Nihil esse censeo quod magis deijciat animum virilem ex arce quam blandimenta femine corporum et contactus illecebre. Tercium est inordinatio voluntatis humane. de qua dicitur *Genes. viij.* Desus et cogitatio cordis humani in malum prona ab adolescentia sua. Alio modo potest considerari status religionis fm. quod ab interiori sollicitudine quietatur animus hominis. Sollicitudo autem ingeritur ipsi bonum recipere circa tria. quorum primum est dispensatio rerum exteriorum. Secundum est gubernatio

vironis et filiorum. propter quod dicitur. j. Cor. vij. Qui sine vxo
 re est: sollicitus est que sunt dei quod placeat deo. qui autem cum vxo
 re est sollicitus est que sunt mundi: quomodo placeat vxo. Ter-
 cium est dispositio actuum propriorum. Tercio potest considerari status
 religionis secundum quod est quoddam holocaustum: per quod homo se to-
 ti offert deo: ut dicitur ad Hebr. super Ezech. secundum amos prophetam. j.
 et ibi. homo habet triplex donum. scilicet rerum exteriorum corporum
 proprium. et animi sive voluntatis. proprie per quam vivit omnibus po-
 tentius et habet animam. et ideo status religionis integratur ex
 voto pauperatis castitatis et obedientie. Nam per hoc tria sic
 pariter inveniuntur: illa que impediunt christianam perfectionem: et illa
 que ingerunt sollicitudinem remouentur. et etiam omnia bona ho-
 minis deo offeruntur. unde de perfectione pauperatis dicitur ad Bar-
 th. Si vis esse perfectus vende et vende omnia. Hic de perfectione
 castitatis ibidem. Sunt eunuchi qui se castrant. propter re-
 gnū cel. Et postea subdit. qui potest capere capiat. vñ sicut dā-
 natus est. Vigilantius qui vultas adequari paupertati tua
 et Iovinianus qui matrimonium adequari castitati virginis
 h. Item de perfectione obedientie dicitur ad Bar. xvj. Si quis vult
 venire post me abneget seipsum etc. Omnes autem alie religionis
 obseruantie ordinantur ad hoc tria predicta principalia: siqua enim
 sunt instituta ibidem ad pauperandum vitam: ut labor medi-
 citatis: et alia ibidem referuntur ad obseruandam paupertatem. Alia
 vero quibus corpus maceratur. ut vigilie: ieiunia: et siqua alia sunt
 huiusmodi: ordinantur ad preservationem castitatis. Illa vero que
 ordinantur ad perfectionem dei et proximi. ut lectio oratio inhi-
 mous visitatio: vel si quid aliud est huiusmodi: comprehenduntur
 sub voto obedientie. quod patet ad voluntates que secundum dispo-
 sitionem alterius ordinantur super actus. Determinatus autem ha-
 bitus permittit ad omnia tria vota tanquam signum obligationis
 Sed obijciat contra votum pauperatis illud quod dicitur glossa
 super illud. j. Th. vi. Habentes autem alimentum: et quibus regimur
 his cōtemimus. et si quid nihil intulerimus vel alitari si-
 mus: non tamen abijcenda sunt omnino hoc ipsalia. Dicendum quod
 intelligitur quod non sunt abijcenda ex necessitate. unde Ambrosio.
 j. de offi. Domini? non vult ex necessitate preceptum simul opes
 effundi sed dispensari: nisi forte ut Delicatus boues occidit et
 pauperes pavit ex eo quod habuit: ut nulla cura domestica tene-
 retur. Si vero obijciat illud actus. xx. Beatus est dare quod
 accipere dicendum quod abdicatio vniuersarum corporis ad largitiones
 elemosynarum sicut vniuersale ad particulare: et holocaustum ad
 sacrificium. Unde greg. super Ezech. dicit. Qui te rebus possessis
 egeno subueniunt sacrificium offerunt: quia aliquid deo immo-
 lant: et aliquid sibi reservant. qui autem seipsum offerunt: nihil
 sibi reservant: holocaustus offerunt: quod est melius sacrificio.
 Et ideo ad excludendum errorem vigilantium dicitur li. de eccl. tog.
 Bonum est cum dispensatione facultates pauperibus erogare: sed
 melius est pro intentione se in simul domino donare: et absolu-
 tum sollicitudinem cum ipso egere. Sed obijciat contra votum
 castitatis. quia aliqui religiosi videntur vironibus. Dicendum si quod illi
 non sunt simpliciter religiosi sed secundum quid. scilicet in quantum precipiant
 in aliquo cum religiosi. Sed obijciat contra votum obedien-
 tie. quia illa seruicia maxime placent que sunt liberaliter: et non
 ex necessitate secundum illud. ij. Cor. ix. Nō ex tristitia aut ex necessi-
 tate. Dicendum quod necessitas coactio omnis facit inuoluntarium.
 ideo excludit rationem laudis et meriti. sed necessitas consequens
 obedientiam non est necessitas coactionis sed libere voluntatis
 in quantum homo vult obedire: vel forte non vellet illud quod man-
 datur secundum se considerari implere. Et ideo quod necessitas facien-
 di aliqua que secundum se non placent: homo se subijcit propter reum
 per votum obedientie: ex hoc et que facit sunt accepta: etiam si
 sunt minora: quia nihil maius potest deo dari: quod quod suam volun-
 tatem subijciat alterius voluntati. Unde aug. ad armentarium
 et Paulinum. Non te vultisse peniteat: immo gaude iam tibi
 non licere quod cum retinimento tuo licuisset. felix necessitas que
 in meliora compellit. Si dicatur quod heremite et aliqui prelati re-
 ligionum non habent superiorem. Dicendum quod tales tenentur
 obedire suis episcopis vel saltem domino pape non tamen in his que
 sunt communis alio: sed etiam in his que specialiter pertinent ad
 disciplinam religionis. Et tunc requiratur ad perfectionem re-
 ligionis quod hoc tria scilicet paupertas. continentia: et obedien-
 tia cadant sub voto? Respondeo quod sic. nam ad religiosos per-

tinet quod sunt in statu perfectionis: ut dictum est. Ad statum autem
 perfectionis requiruntur obligatio ad ea que sunt perfectionis:
 que quidem sunt deo per votum. unde cum tria predicta perti-
 neant ad perfectionem vite christiane: ut habitus est: status religi-
 osi requiritur quod ad predicta tria obligetur ex voto. Ad votum
 est ponitur iter tria predicta: scilicet secundum Th. scda scda. q. clxxvj.
 ar. vij. c. quod votum obedientie. primo quia per ipsum aliquid maius
 deo offertur. scilicet voluntas: quod per alia vota: ut patet inueniri. scda
 quia in voto obedientie continentur etiam alia vota: sed non con-
 uertitur. nam esset religiosus teneatur ex voto seruare casti-
 tatem et paupertatem: tamen hoc et plura alia cadunt sub obedien-
 tia. Tercio quia votum obedientie proprie extendit se ad actus
 propinquos sibi religionis. quanto autem aliquid est sibi propin-
 quius tanto est melius: et inde est quod votum obedientie est re-
 ligionis essentialius. si enim aliquis sine voto obedientie volun-
 tariam castitatem vel paupertatem ex voto seruet: non ideo punitur
 ad statum religionis qui preest ipsi virginitati etiam ex voto
 seruare. Tunc aug. de virginitate. Item quantum puto ad hoc
 fuerit virginitate preferre monasterio. Et tunc religiosus qui
 peccet mortaliter transgrediendo quodcumque eorum que in regu-
 la continentur: scilicet quod non. non est equaliter obligatus ad obseruandū
 oia que ibi continentur: sed secundum maius et minus: secundum quod ibi diuersim-
 mode traduntur. Nam in regulis sanctorum patrum continentur aliqua
 per modum precepti et inhibitionis. aliqua per modum statum rōndu-
 lis. aliqua per modum monitionis et exhortationis: et huiusmodi
 et hoc patet in regula beati francisci. Religiosus qui transgre-
 diendo illa que continentur in regula sue professionis per modum
 precepti et inhibitionis peccat mortaliter. transgrediendo vero illa que
 continentur ibi per alium modum non peccat quantum est de virtute regu-
 le mortaliter nisi forte rōne excessus libidinis vel contumacie. et
 si sancti patres religiones instituentes aliquam regulam equaliter
 obligare ad omnia contenta in ipsa voluissent: frustra pos-
 senter secundum diuersitatem dictorum modorum tradidissent ea. Vnde
 sponsio confirmat etiam per Grego. nonum. Item. quartum. Aug.
 quartum. et Nicolaum quartum. qui declarando regulam beati franci-
 sci dicunt non obligari fratres minores per regulam nisi ad ea que
 in ipsa preceptione vel inhibitione sunt expressa. Sed obijciat
 quia facere contra votum est mortale peccatum. sed religiosi vota per
 sessionem astrungunt ad regulam. et per prius ad oia contenta in ea
 sed peccant mortaliter transgrediendo quodcumque eorum in regu-
 la sua. Respondeo concedo quod religiosi vota professionis astrungunt
 ad obseruandū regulam et omnia contenta in ea: non tamen astrungunt
 ad obseruandū omnia illa equaliter: ut dictum est: sed differenter
 secundum quod ibi traduntur differenter. scilicet precepta ut precepta. statuta ut
 statuta. et monita ut monita. hoc intendit qui regulam constituit
 hoc etiam intendit vel intendere debet qui regulam aliquam vel
 contenta in ea vouet. Et ideo non sequitur quod religiosus semper
 per peccat mortaliter transgrediendo quodcumque contemnit
 in regula sua nisi tamen quando transgreditur illud quod expre-
 se precipitur vel prohibetur in ipsa. Si dicatur facere contra
 votum est mortale peccatum. Respondeo quod hoc est verum quan-
 do aliquis vouet aliquid intendens se ad illud faciendum ob-
 ligare simpliciter: hoc est obligatione necessitatis: ut quod con-
 traveniendo peccet mortaliter. Hoc autem modo vouens alio-
 quam regulam non intendit se obligare ad obseruandū que
 continentur ibi per alium modum quod per modum precepti vel
 inhibitionis. Preterea in regula beati Benedicti. ca. de obser-
 uantia fratrum suscipientium. dicitur quod si novitius habet for-
 cam deliberatione promissit se omnia in regula custodire cō-
 tenta: tunc recipiatur in congregatione. Ecce quod novitius secundum re-
 gulam beati Benedicti promittit custodire omnia que con-
 tinentur in ea: quod tamen non esset si peccaret mortaliter trans-
 grediendo quodcumque ipsorum. Et dictum patet quod non bene vo-
 lerunt quidam dicentes quod si religiosus in professione se regu-
 lam seruaturum vouerit: agendo contra quodcumque eorum que
 continentur in ea mortaliter peccaret. Et hoc autem non sibi
 vltimus ad dicendum quod ingredientes religionem non debent
 regulam profiteri. aliter faciunt minus caute. sed penitus debent
 profiteri vitam secundum regulam vel obedientiam secundum regulam.
 Sed hoc est plane contra decretalem. extra de regula. et trans-
 ad reli. ex parte nostra. Vbi dicitur. Abandamini ut qui predicto
 modo terram duabus vijs ingredi non videntur: postquam per

animum gestauerit habitum monachalem: regulam fm formā
ordinis profiteantur et seruent: ecclesiastica censura compellat
et hoc est expressum qd ingredienti aliquem ordinē de
beat illius ordinis regulam profiteri. quia dicit regulam fm
formam ordinis profiteantur. Et hoc enim qd dicit postq
animum gestauerint habitum monachalem. habemus qd totū
ma posuit in ordine monachorum est profiteri regulam. Et
quo sequitur qd idem est interpretatiue profiteri regulam bea
ti Benedicte: et profiteri conuersionem motū fm illam: quā
quidem formā pficendi instituit beatus Benedictus. Et
religiosus eodem genere peccati grauius peccat qd secularis: et
peccatum quod a religioso punitur potest esse grauius pec
catum secularium eiusdem speciei tripliciter. Vno modo si sit cō
tra votum religionis. Vt si religiosus fornicetur. De hoc mō
si et contemptus peccat. qd ex hoc videtur esse ingratius vniuersi
beneficio in quo est sublimatus ad statum perfectionis.
Tercio propter scandalum. quia ad vniuersum eius respiciunt plu
res. Et vō religiosus nō ex cōceptu sed ex infirmitate vel igno
rantia peccatum aliquod quod nō est cōtra votum tunc potest
eius committi absq scandalo: puta in occulto: dicit Th. scilicet
scd. q. dxxxvi. ar. r. c. q. lvi. peccat eodem genere peccati qd
secularis. quia peccati eius si sit leue quasi absconderetur ex mul
ta bonis operibus que facit. et si sit mortale scilicet ab eo re
surgit. primo quidē. ppter intentionem quā habet ad tē erectā
quē ad horam interpretatur: facilius tamen ad pristinā re
paratur. Vnde super illud ps. Cū ceciderit non collides. vicit
Diogenes. Similitus si peccauerit non penitet: et peccatum
suum emendare nescit. Iustus autem scit se emendare: et
sit corrigere: vti ille qui dixerat nescio hominem. paulo post
cum respectus fuisset a domino flere cepit amarissime. De
cundo quia iuuatur a socijs ad resurgendum fm illud ex
de. iij. Si vnus ceciderit ab altero susleuetur. Vt homini soli
quia cum ceciderit non habet subleuantem se. Sed certe licet
predicte rationes ostendant qd religiosus in casu illo resurgit
et corrigit se facilius et citius rōne intentionis et adiutorij ma
ioris quod bene est verisimile: tamen videtur alijs nō ostē
dant qd peccati leuius. quoniam ex hoc ipso qd religiosus
et magis instructus: sequitur qd grauius peccat. qd scilicet ē
circūstantia aggrauans: non alienans peccatum. Et hoc ipso
etiam qd est religiosus et ad ea que sunt perfecti. omnia obligat
tenetur magis vitare saltem de bono et equo etiam peccati ta
le qd secularis. Vnde videt qd religiosus peccat grauius ceteris
paribz ratione status. quia status est circūstantia aggrauans
non alienans peccatum. Si obicitur qd si peccata re
ligiosorum essent grauiora peccatis secularium religiosi es
sent peiores conditionis secularibus. dicendum qd religi
osi non de facili peccant ex contemptu: sed quandoq labun
tur in peccatum aliquod ex ignorantia vel infirmitate a
quo de facili releuantur. si autem ad hoc perueniant vt ex con
temptu peccent: efficiuntur pessimi et maxime incorrigibiles fm
illud. Diere. ij. Confregisti iugum. dirupisti vincula. dististi i
seruiz et. in omni enim colle sublimus: et sub omni ligno frō
toso tu prosternebaris meretrix. Vnde Aug. in epistola ad ple
bem hypontensem. Equo teo seruire cepi: quomodo difficile
sum expertus meliores qd qui in monasterijs profecerant: ita
nec sum expertus peiores qd qui in monasterijs recesserunt.
Et quid considerare de tercio. scilicet de obedientia
religiosorum. Et circa hoc queruntur plura scz
vtrum religiosi teneantur obedire prelati suis. in
omnibus que non sunt contra teum? Respondeo si loquamur
de obedientia fm perfectionem: sic extendit se ad omnia que nō
sunt contra teum et regulā suam: vt dicit Ber. qd perfecta obe
dientia finem nescit. Si autem loquamur de obedientia fm ne
cessariā obligationem: sic habet modum et mensurā fm vo
ti emissi magnitudinē. Et sic dicit libro de dispensa. et precep.
qd subdus nec citra promissum est inhibendus: nec ultra co
gendus per legem obedientie. Et ideo distinguendum est.
aut enim prelati precipiunt aliquid quod est fm regulam.
aut contra regulam. aut supra. aut infra. Si fm regulam te
nentur obedire. sed fm regulam aliqua dicuntur esse expli
te. aliqua implicite. vt obsequia communitatis et negocia ordi
nis promouenda: sine quibus obseruari nō posset regularis

obseruantia: et tam in his qd in illis tenentur obedire. Dicuntur
enim esse aliqua fm regulam. quia faciunt ad regulę ple
norem obseruantiam. et in his etiam tenentur obedire. Verū
est tamen qd si prelati talia precipiant in longum tempus de
bet hoc facere et consensu subditorum: vel eorum qui cōueni
unt ad capitulum. Si enim sunt infra regulam tenentur: vt
si precipiant aliqua leuia reficere: puta corpus suum. Si autē
sit contra regulam: scilicet quia eorum opposita in regula pre
cipiuntur vel prohibentur: aut in eis potest dispensare prelati
aut non eo qd regula vel consuetudo prohibet. Si sit certum
qd non potest subditus ei in talibus obedire non debet: si vō sit
certum qd potest: vel dubium an possit obedire tenetur ar. de
vrbio. xxiij. q. j. quid culpatur. Si autem sunt supra regulā
aut precipiunt in cautelam peccati committendi. puta qd sub
ditus ieiunet in pane et aqua. quia prelati vident naturā ei
pionam ad luxuriam. et sic non tenentur obedire nisi in casu.
scilicet quando non possit aliter vitare peccatum. Aut precipi
untur in penam peccati commissi: sic tenentur. Aut in augmen
tum meriti: vt recipere mortuius et huiusmodi. sic non tenet
Circa ea vō qd sunt pter regulā: vt sunt illa qd nec ibi cōtinent
nec ad illa qd ibi pertinent expediunt vel ordiantur vt leuare festi
cā. Vt aliquid bini: est duplex opinio: dicit pe. in adam. q.
de quolibet. Quidam enim dicunt qd non tenentur obedire in
maioribus qd sunt ea que in regula continentur. Alij dicunt cō
munis et verius qd nec in maioribus nec in leuioribus que
sunt omnino pter regulam tenentur obedire. quia nō tenentur
nisi quatenus obligant se professione. Et omnis inobedi
entia religiosorum sit mortale peccatum? R. fm Suar. qd
non in his que sunt regularis discipline quando sit surreptio
ne: sed tñ quando sit scienter et cū sufficienti deliberatione. Vñ
Ber. de dispē. et precep. li. xj. Non qualicūq mandan pte
ritio criminalem inobedientia facit. sed repugnare et nolle obe
dire. Et libro. viij. dicit. Si verbum loco vel tempore silentij
per obliuionem surreptū fuerit contra preceptum. Veniam fa
cilime impetrabit. quia etiam vit peccatum reputabitur. Idē
dicit. xij. libro. Si iubente senior me simile verbum elabatur
reum me esse fateor: sed venialiter. Si vō ex contemptu scis
et deliberans sponte in verba priorum: preuacato rem me
constituo. et criminaliter. Quod autem idem dicit. xj. libro.
viij. c. Omnis inobedientia inexcusabiliter est culpabilis. In
telligendum est de religioso mortaliter et non venialiter delin
quente. Quis plus peccat subditus vel prelati nō solu
to quod debet. dicit enim Bernardus. de dis. et precep. libro.
v. Si regularis professio qua se minor subdit maior: eque ob
ligat priorem: communis equidem pati vtrūq necessitate re
o: tenet: et fieri duos per alterius sponsonem alterutrus de
bitores. Vnum fidelis cure. alterum humilis obedientie. Re
spondeo fm Suar. hoc oportet videre in quibus consistit cura
prelati et obedientia ipsius subditi. Fidelis autem cura prelati
respectu cuiuslibet subditi est in tribus. quia enim subditus reli
gius supponit prelati proprium iudicium: propriam volū
tatem: et reliquit propriam possessionem. tenetur sibi prelati
in verbo doctrine pio primo. in exemplo cōuersationis honeste
qua voluntatem eius allicit ad bonum pro secundo et fm sta
tum et posse suum ei de temporalibus providere pro tercio.
Vnde Bernardus prelati dicit. Passet verbo exemplo et tem
porali subsidio. Respectu enim tonus collegij debet tria scilicet
et errata corrigere. bonas consuetudines et ordinationes con
seruare. celebrare in onere non in honore. De primo et secun
do dicit Bn. in expositione regule beati Augu. Prelati consti
tuti sunt vt errata corrigant. bene ordinata custodiant. vitam
et mores subditorum verbo et exemplo componant. De tercio
dicit Hugo ibidem. Prelati quem celebrat onus. non ho
nor. charitas non potestas. seruus alijs impensis non ab alijs
susceptus. Officium autem siue rebus subditi est fm Hui
gonem et Bernardum humiliter obedire in his que sunt fm
regulam suam vt supra. Dicendum ergo qd comparando ali
quam inobedientiam particularem subditi ad omissionem
aliquā prelati in his qd debet subdito non est certum iudicium
vniuersale quis eorum magis peccet. sed habere se possunt
vt excedentia et excessa fm varias conditiones. et vias.
loquendo tamen in communem ad statum huius et illius.

plus peccat prelati non intendens fidem curam: q̄ subdi-
tus non solvens humilem obedientiā. aggrauatur cum pec-
catum prelati p̄mo rōne officij. qui debet verbo et exemplo lu-
cere subditis sicut sol in mundo. vnde sicut casus solis de celo
esset maior defectus in mundo q̄ vnius stelle: ita maior est ca-
sus prelati q̄ subdi. Secūdo rōne adiutorij quia prelat⁹ ha-
bet adiutorium maioris scientie gratie et obedientie subditorū
sibi obsequentiū et in omni ipsum iuvantiū. De p̄mo dicit
Grego. Lātū debet prelat⁹ subditū in scientia excedere: q̄n-
tū pastor gregem. De secūdo dicit glo. Luc. ij. q̄ amplius oīe
gratia prelat⁹. Terciū per se patet. Tercio rōne maioris p̄-
m. q̄ sicut maioris damni est corpori infirmitas capitis q̄ pe-
dis: sic defectus prelati nocet plus collegio q̄ vni subdi.
Et r̄ religioſus tenetur abnegare in obediendo. p̄p̄iam
voluntatem: R̄: p̄p̄ia voluntas p̄t dici tripliciter. Eno
modo p̄m q̄ p̄p̄ium excludit cōsuetudine cum diuina volun-
tate. Et sic dicit Ansel. Sola p̄p̄ia voluntas est causa tēme-
riti. sic enā dicit Ber. q̄ sola p̄p̄ia voluntas ardet in inferno.
Secūdo dicit p̄p̄ia voluntas aliquid indifferens cui se non im-
pōt voluntas dei vel superioris in iubendo vel prohibendo. vt
cum homo vult aliquid indifferens. tunc enī non excludit nec
includit voluntatem dei vel sui superioris. et ideo talis p̄p̄ia
voluntas non est p̄ncipiū meriti vel demeriti. Tercio dicit
p̄p̄ia voluntas p̄m q̄ p̄p̄ium dicit qd in aliquo precepto vo-
luntate superioris non sequit. et hoc p̄t esse dupliciter. s. aut
sensualitatis nō p̄delectantis s̄ contrariantis si sit aduersum
vel condelectantis si p̄sperum. et sic non repugnat obediēcie
habere p̄p̄ia voluntatem. Aut rationis nō approbantis vel
sequi volentis qd p̄cipit quia est aduersum. vel approbans
et sequi volentis quod p̄cipit non q̄ p̄cipitur: s̄ quia p̄o-
ferat: vt emendat prelatiōis. Et sic p̄p̄ia voluntas repugnat
obediēcie et hoc dupliciter. Aut enim repugnat in iniquitū est
superioris debita: vt cum voluntas rōnalis renūciat. Aut iniqui-
tū est meritoria: vt cum voluntas rōnalis appetit: nō quia p̄-
ceptū: s̄ q̄ honorificū. Et dicitur paret quōd p̄p̄ia voluntas re-
pugnat obediēcie: et quōd non. et per cōsequē quōd religioſus
tenet in obediendo abnegare p̄p̄iam voluntatem. Et r̄m
p̄p̄ia voluntas obediēcie sicut abnegat voluntatem p̄p̄iam et sup-
ponit eam voluntati prelati. ita enā debet iudiciū suū sup-
ponere iudicio prelati: ita q̄ sicut dicit p̄t q̄ talis nō habet p̄o-
p̄ia voluntatem: enā dicit p̄t. iste nō habet p̄p̄ium iudiciū
Et videt q̄ sic. quia liberum arbitriū est facultas volunta-
tis et rōnis. et ideo ipsa electio rōnalis adeo est cōiuncta volū-
tati mortue: vt quicqd eligit ipsa electio: statim et solum in il-
lud moueat ipsa motus. ergo si remaneret libertas siue p̄p̄-
tas electio: non abnegasset ille perfecte p̄p̄iam voluntatē aut
si eam perfecte abnegauerit: videtur q̄ sicut voluntatem suā
nō renūciat: s̄ voluntati prelati supponit. ita enā suū iudi-
ciū iudicio prelati supponere debet. Contra regulā beati Be-
nedicti prohibet omnino esum carniū omnib⁹: exceptis rebili-
bus et infirmis et egros. et hec sunt verba regule. Carniū quadra
pediū omni modo ab omnib⁹ abstineat comestio: preter oīno re-
biles et egros. Et ergo q̄ abbas credat illū esse rebilem: et
ideo pie motus p̄cipiat ei q̄ comedat carnes. ille autē scit vel
firmius credit se non esse rebilem vel egros. si q̄ p̄m iudiciū
prelati cōcedit ille esus carniū et comedit: contra conscientiam
facit. et sic peccat. Omne enim quod non est ex fide peccatum
est. ad Ro. xij. glo. Omne qd est cōtra cōscientiā. hinc ergo
non licet comedere. Liceret aut si supposuisset iudiciū suū iudi-
cio prelati. s̄ t̄: R̄ndet Alex. de an. ad quēstionē. iij. n. vi.
de mendacitate. q̄ humanum iudiciū est multiplex. Et t̄m
quoddā iudiciū circa cognoscibilia t̄m: vt iudicamus quid ve-
rum quid falsum. et tali iudicio non opōtet q̄ obediēcie sup-
ponat ipsam iudiciū sui prelati. Aliud est iudiciū non t̄m ar-
ca cognoscibilia s̄ enā circa faciēda. Et illud est duplex. quia
quoddā est nō deliberatum: et illud etiā nō opōtet suppo-
nere iudiciū prelati. non t̄m ita cōiunctū est voluntati q̄ volū-
tas moueat ad omne illud quod illud iudiciū deliberat. sepe
enī aliquid subditus deliberat vtrum hoc vel illud sit faciē-
dū: et tamen postq̄ deliberauit non mouet ad faciēdum illud
s̄ magis facit illud quod ei suus prelat⁹ p̄cipit. Aliud
iudiciū quod est circa faciēda non est t̄m deliberatum s̄ enā

diffinitū. et illud ita cōiunctū ē voluntati vt postq̄ p̄dicit
to alterū diffinitū esse faciēdū statim voluntas moueat ad il-
lud faciēdum. vnde obediēcie illud iudiciū abrenūciat et
sicut et voluntatem. et hoc q̄m ad ea ad que reliquit p̄p̄ia vo-
luntatem. Et de hoc procedit obiectio p̄ma. Si autē quo-
ras quid monachus iacere debet in casu p̄dicto. dicendū q̄
si sit p̄sumptio p̄babilis de eius debilitate vel infirmitate: q̄
p̄tingit aliqd q̄ illi qui videt extrinsecum hominem magis
perpendit eius attenuacionem vel debilitatē q̄ ipse. vel enī
ipse p̄pter nimium feruorem vel enā interpericiōis sui laboris
non eque bene cognoscit debilitatē suā sicut alij magis exp̄-
ideo p̄t et debet in tali casu obedire prelat⁹. Si autē cognoscit
se debilem non t̄e: nec abbas hoc ex aliqua p̄babili p̄sum-
pione credere: non t̄e: nec debet ei in tali casu obedire. vnde
nec suū iudiciū diffinitum debet q̄m ad hoc iudiciū eius
supposuisse sicut nec voluntatem voluntati. q̄m ad illa vo-
co que sunt cōtra formā regule. sicut enī vult Bernard⁹. ita
prelat⁹ p̄fuit subditis: semper in regula p̄fuit prelat⁹: ita vt
ipse nunq̄ possit aut debeat p̄cipere cōtrariū regule. et si
cipiat non est obediendum. Et r̄m in potestate abbas sit
mutare obseruantias spirituales. et vtrum sit obediendum ei
p̄cipienti contrariū ipsarū. videtur q̄ sic. quia dicitur in
regula. Omnia in dispositione abbatis sunt vel fiant. quare
sic dicendo mutare non potest: vt illa que nō habent ad bonū
vt vult Ber. possint mutari: mutare poterit obseruantias nō
t̄m carnales s̄ enā spirituales. et erit obediendum in mutan-
one illarū sicut et illarū. Respondeo p̄m Alex. de an. vbi
supra. q̄ sicut vult Ber. sunt quedam spirituales que abbas
omnino mutare non potest: vt illa que nō habent ad bonū
et corporali obseruantia: vt humilitas charitas et cetera v̄ta-
tes. Sunt autē quedā alia que et si sunt spirituales quantum
est de v̄mo cōplimento: habent t̄m aliquid amercy et corpo-
rali obseruantia: vt cantare vel psallere. hoc autē est spirituale
q̄ alius vel diuissius vel q̄ carniū hoc vel illud carnet: in
quib⁹dā est in abbato dispositione: vt enā vult ipsa regula
kōm nō est in eius dispositione mutare qd voluerit: sed p̄m q̄
videtur exp̄dire p̄m bonū et equū. vbi Ber. Et quicqd est spiritua-
le i regula ipsa traditū ē nequaquā in manu abbatis relinquit
reliq̄ vo p̄ q̄ est in corporalib⁹ obseruantia nō ē ita in ei⁹ volū-
tate posita: vt eius voluntati seruiat: s̄ potius charitati. Et de
hmo soli nō de pure spiritualib⁹ intelligēdū ē: ita oīa de disposi-
tione abbas fiant. Et r̄m obediendū sit abbas p̄cipienti cō-
trariū obseruantie carnalib⁹. verbi gratia ille monach⁹ m̄m
laborat: ponat nō q̄ abbas ex quadā discretionē putat sibi
et p̄cipiat ei vt comedat carnes. nunquid abbas p̄t hoc po-
tere: et ille t̄m obedire. Et dicit q̄ sic. q̄ oīa sunt in dispositio-
ne abbas. vt habet in regula. et hoc maxime loq̄ de carnalib⁹
siue corporalib⁹ obseruantia: R̄: p̄m Alex. de an. vbi supra.
q̄ h̄ec obseruācia sit carnalis. p̄hibet in oīo exp̄sse eius
carniū: exceptis rebilib⁹ et infirmis. vñ et ita dicit ibi. Carniū
esum infirmis oīno rebilib⁹ p̄ reparatōe p̄cedat. et vñ me-
horan fuerit: a carniū more soluto abstineat omnes. q̄ q̄
necūq̄ abbas s̄bdans p̄fuit: regula tamē p̄fuit abbas: dicitur
q̄ i b̄o i quib⁹ regula exp̄sse p̄cipit vel p̄hibet nō p̄t mu-
tare: nec ipsi mutanti ē obediendū: nisi quānū regula p̄m-
vnde cū dicit ibi omnia in dispositione abbas fiant intelligē-
te illis de quib⁹ regula exp̄sse non p̄hibet vel p̄cipit. Et q̄
querat si abbas illi qui multum laborat p̄cipere possit vt car-
nes comedat: dicendū q̄ suata lege charitatis et iusticie re-
gule: et cognita nēcessitate p̄one hoc sibi p̄cipere p̄t. alter non
q̄ vt dicit Ber. q̄dā militans charitan immobiliter f̄ci fuit
ipsa regule p̄cepta: ita. s. q̄ mutari omnino nec ab ipso p̄t
positio possunt sine offensa. Donec q̄ aliquis modo iura
claustrum et videat monachos comedere carnes cognoscit
te tu bene poteris illud sustinere: et sic p̄fuit p̄m cōfessio
nem quā inuenit. vel forte non p̄fiteret si crederet illarū
esse sibi comedere carnes. nunquid q̄ ille peccat p̄fiteret: regu-
lā p̄fiteret et non cōtinentiū: vnde quālib⁹ cōfessionem
inuenit monachos: postq̄ p̄fessus ē tēneat a carniū abstinē-
vt p̄m in v̄bis regule p̄dictis. Itā et q̄ p̄hibuit esum carniū quā
drupedū cōcessit esum volatiliū imp̄ cū ille sit rebili⁹: p̄o p̄

habendo illas multo magis intendit prohibere istas. Quia si
regula expresse prohibet: ideo dicendum sine preiudicio qd nūc
debilis et infirmus non licet comedere carnes. Imo qui aliter
faciunt transgressores sunt: maxime cū dñs papa regulas fm
suam intentionem exposuerit. Et obijciat qd ille nunq in
tendit se obligare ad non comedendū carnes: dicendum qd cū
hoc non intendit explicite: tamen implicite obligauit se: prohi
tendo et vouendo regulam in qua hoc continetur. Et si dicatur
qd ipse nesciebat hoc in ea contineri: impuget sibi: quia prenoscere
debebat ad que se obligaret. Et si sequaces primo nū ab
obutentium esum carnum peccauerunt comedendo carnes: 2
Rē fm Alex. de an. vbi. s. qd pūm abutentes qui sciebant hoc
non esse faciendum: et ex sua promissione sue pcipiscencia illud
fecerunt grauissime peccauerunt. Nec trahi potest argumen
tum pro eis qd aliquis sanctus abbas pmiserit illis edere car
nes: ab illo enim fuit hoc permissum non quia non esset ma
lum: sed ne committeretur maius malum. et ex hoc non sequit
qd illud non fuit peccatum: nam et ipse tenet multa mala per
mitti fieri: postea autem sequaces qui ex promissione sua scien
ter fecerunt sunt absumpti. pūq: grauitus peccauerunt. qui autē
ex ignorantia fūm: non ex promissione et si minus: tamen pecca
uerunt: cum deberent scire quid tenerentur obseruare. Et
licet subditio indicare te precepto prelati: Rē iudicium te pre
cepto prelati potest tripliciter fieri. Vel in comparatione ad pre
ceptum. Vel ad obedientiam. Vel ad illud quod precipitur. Pri
mo nō non potest subditus iudicare te precepto prelati sui.
sic autem iudicat qui dicit preceptum esse iniustum ex animo.
vel causa non tamen subditus dicit preceptū esse sibi factum ex
alio: quod placitū gerit contra eū in animo. aut qd in precepto
modo intendit malam causā. hoc enim est retrahere. vnde dicit
secundus papa. Sunt nonnulli qui preceptos suos peruer
se reprehendunt: si vel parum extiterit ipsis molesti. Secūdo
modo iudicare est imperfectionis. Hoc enim modo precipere et
iudicare est velle discedere verū prelatum potuerit hoc ei preci
pare: vel sciat vix in hoc tenetur ei obedire. Et sic dicit Ber.
li. de pcep. et dñs. qd vīperabile est monacho ad singula prece
pta vel de singulis velle iudicare. Ideo comandant ferri cen
suras. Adab. viij. Dico hinc vade et vadit et. Tercio mo
do licet subditus iudicare. Obediencia. n. sicut debet esse prom
pta per voluntatem: sic debet esse discreta per iudiciū rationis
Ideo dicit Seneca. Non te moueat dicentis auctoritas: nec
quis dicat: si quid dicat atterere. et hoc nō iudicat qui discernit
verū dñs papas et legē vī. n. vī si legē dei nō obediāt. si aut nō
vera: obediāt fm illud. ij. Adab. viij. Nō obediō precepto re
gis sed legis. Item aliter est iudicandū cū aliquid precipit
corā regulam: quod prelati facere nō pōt qui est infra regu
lā. Aliter cum precipit aliquid corā obseruantias regulares.
que sunt infra prelatum. et in quibus pōt ex causa necessaria vī
viri dispensare. Et si obediencia que habet aliquid te suo
in mentoria: Rē fm Tho. scda scda. q. cūij. ar. ij. c. iij. qd obe
dientia sicut et quilibet alia virtus debet habere promptam vo
luntatem ad suū ppiū obiectū: non autē: ad illud quod est
in contrariū. ppiū aut obiectū obediencie est pceptū quod ex
alterius voluntate pcepit: vnde obediencia reddit promptam
voluntatē hoīs ad implendū voluntatē alterius. s. precipiens.
Si aut illud quod ei precipit sit ab eo ppter se voluntate tendit
preceptū: vt accidit in prosperis: iam ex ppiā voluntate tendit
in illud et non videt illud implere ppter preceptū s. ppter pio
ptā voluntatem. qñ aut illud qd precipit nullo modo est fm
se voluntatē: s. fm se consideratū est ppiū voluntati contrarium
vt accidit in asperis. tunc omnino est manifestū qd non imple
tū ppter preceptum. et ideo dicit greg. vlti. moia. qd obediē
tia que habet aliquid te suo in prosperis vel est nulla vel mi
nor. quia voluntas propria non videtur tendere principaliter
ad implendū preceptū. sed ad sequendum propriū voluntatē
vnde dicit ibidem qd cum locus superior imperatur qui ad p
cipiendum obedit obediencie sibi virtutem euacuat: si ad hoc
ex proprio anhelat. In aduersis autem vel difficultibus est ma
ior. quia scilicet propria voluntas in nihil aliud ibi tendit qd i
preceptum vnde dicit ibidem. qd obediencia est tantomagis me
rior et laudabilis: quanto minus habet te suo. s. in prosperis.
quod est intelligendum fm illud quod exterius apparet.

fm tamen dei iudiciū qui corda nouit ptingere potest qd enī
in prosperis obediencia aliquid habens te suo nō ppter hoc
sit minus laudabilis. et hoc si propria voluntas obediencia nō
minus te uote tendat ad implendū voluntatē precipientis. In
aduersis autē quantoplius obediencia habet te suo tantoma
gis est laudabilis: et quātomus habet te suo: tanto minus ē
laudabilis. vnde dicit ibidem. qd obediencie sibi meriti minū
it qui ad ea que respecta sunt inuitus nō sentis descendit.

Et si ppter obediencia pretermitti possit aliquid bonum.
Rē fm Tho. scda scda. q. cūij. ar. iij. c. iij. duplex est bonum
quoddā est bonū ad quod faciendū homo necessario tenet. vt
amare deum. et huiusmodi. Aliud est bonum ad quod non te
net homo ex necessitate. ppiū bonum nullo modo debet pre
termitti. Secūdo vō bonum te debet homo quādoq; pretermite
re ppter obediencia ad quā necessario tenetur. quia non te
bet hō facere bonum aliquid incurrendo culpam. Et te tali
bono loquitur Grego. vlti. moia. cum dicit qd nunq per obedi
entiam debet malum fieri aliqñ autem debet per obediencia bō
num quod agitur pretermitti. et tamen vt dicit Grego. ibidez
Bonū quod pretermittitur per obediencia ad alia bona pōt
recipere. Et si religiosi teneantur magis obedire suo pa
tri spiritali. s. ppati qd patri carnali: Respondeo fm Rich.
aliqua sunt in quibus filij parentibus carnalibus obligantur
te iure nature et te iure diuino: vt sunt illa que intelliguntur
vel continentur in illo precepto. Bonoria patrem tuū et matrem
tuam. et respectu horum magis tenentur professi i religio ob
dire pro loco et tempore patri carnali qd suo prelati. Professio
enim in religione nullum absoluit a diuini precepti obligatio
ne. Ad hoc enim obseruantē consilia: vt perfectus obseruent
diuina precepta. vnde per hoc qd religiosi profitentur obseruari
onem aliquorum consiliorum: non minus tenentur ad obser
uationem diuinorum preceptorum. Et hinc pcedat te. dis.
xxx. si qui filij parentes. maxime fideles deseruerint occasione
diuini cultus et non post debitum honorem parentibus reddide
runt anathema sunt. Aliqua vō sunt in quibus non obligant
filij parentibus carnalibus nec te iure nature nec te iure diu
ino: et respectu illorum planum est qd religiosi non magis tenē
tur obedire patri carnali qd suo ppati. Sed contra predicta
videtur esse illud adab. xij. Omnis qui reliquerit patrem
aut matrem ppter nomen meū centuplum accipiet et vi
tam eternā possidet. Rē illud intelligitur vbi et qñ parentes
non indigent a filijs honorari. et maxie qñ filios inclinat ad illū
qd ē contrariū salutis iporū. vñ dicit pōt qd intelligit respectu eorū
i qd filij nō obligant parentibus nec te iure nature nec te iure di
uino. Cū ē magis obediendū. s. inferiori vel superiori ppiū
sine ppati: Rē duplex cōtingit loq te ppiū superioris et inferioris.
vñ mo fm qd ppatē ad summā ppiū a qua fluūt fm gduz
et ordinē. vt ppiū cōsiliū immediate a ppiū pncipis sine ipato
ris: et ppiū curatoris a ppiū pncipis: et ppiū pncipis a ppiū ab
bas: et ppiū inferioris a ppiū superioris. Et fm hoc ppiū supe
rior ē simplici efficacior: et ei magis ē obediendū. qd pōt muta
re et relaxare pceptū inferioris. Alio mō. put cōpant ad summā
ppiū: vt a qua fluūt immediate ad regimē aliorū ppiū: s. dif
ferēt. qd superior fluit ad aliquos effectus certos et spales. sed
inferior ab eadem fluit ad cōes et generales effectus sup eūdes
ppm. et talis est ppiū archiepī et epī super sūditos epī. qd vñ
qd immediate fluit a summā ppiū. s. pape: s. differēt. qd epō cū
est in suo epātū subditorū suorū cōe referunt ad epm. et te of
fi. archidia. cū satis. Archiepō vō licet sit ordinariū iudex et cō
petēs respectu suorū suffraganeorū. xviij. q. ij. c. cognouimus. nō
tamen est iudex competens subditorū suffraganeorū suorum
licet sit ordinariū eorū. et ideo nō inueniunt se te cāis eorū: nisi
in certis casibus i qd est iudex competens ipsorum. vt ē te of
fici. pastoralis.

Equitur videre te quarto. scilicet te paupertate
religiosorum. Et circa hoc queruntur plura. scilicet
et virtū christiane perfectionis sit vtilificare seipsum.
Respondet qd sic. quia hoc valet ad humilitatem acquirē
dam et exercendam et perficiendam. vnde super illud Johan
nis. xij. Vos debetis alter alteri lauare pedes. dicit gl. Qui
ad pedes inclinat et humilitas i corde exercitur. et iū ē et i cōde

cōsummat humilitas effectus. Item Bēñ. I. quadda epistola
 ad rogeriū dicit: Humilitas ad quā ducit humilitas est totus
 spiritus fabricae fundamētū: s; ipsa humilitas est via ad
 humilitatem: sicut p̄p̄a et lectio ad sciē. Est hanc humilitatē
 dñe vocat Bēñ. viliatōnem. Et sic patet q̄ humilitas et vili
 ficatio p̄o xpo est opus perfecte virtutis. Alit̄ xpiani p̄
 fectiois fit ad renūciare p̄pter deū oibz tam in cōmuni q̄ in
 p̄uato sine sp̄ali 2° Kē fm Bēñ. in quēstioibz disputatis. hoc
 est xpiane fectiois non tñ sufficiens: s; enā superabundā
 tia. Cum enī duplex sit vita ad quā disponit gratia. i. actus
 et cōtemplatiua. Actiua teorū ordinat. et cōtemplatiua s̄p̄
 sum in celum eleuat. nullus aut magis est ad hoc idoneus n̄
 ille qui potius est ad onere t̄p̄aliū exoneratus. talis autē
 qui perfecte abrenūnciat. p̄pter xpm oibz terrenis et ideo talē
 tam fundamētū sui edificij collocatū habet in celis. Et hinc
 est q̄ spiritus sanctus dicitur talem modū viuendi papa ap̄o
 batur. et ex cō. p̄tela. nimis p̄uau. vñ huic cōtrariū nullū
 oīno loco sentire. quā p̄ficientis talē modū viuendi videam̄
 fuisse agere: s; periculo exponere: et deū tēptare. Nam cōtra
 tales dicit in fine regule beati gregoriū: vbi paupertas imō
 cōfirmat. Nulli ergo oīno hominū licet hanc paginā n̄re cō
 firmatōis in fingere: vel ei ausu temerario contraire. Contra
 tales enā m̄ta dicit Aug. li. de elemosina. que dimittit bieu
 tatis grā. Et hoc apparet eidenter q̄ oīno oibz vniuersaliter
 p̄o xpo abrenūnciare non est culpandū: sed potius tanq̄ cu
 men euangelice p̄fectiois p̄mendamū. Ad hoc s̄ sufficiens
 fime aftrahendū vna sola cōtraictio est exp̄ressa ex ore xpi cō
 sulento dimittite omnia. Mat̄. xij. Et inquit via perfect
 ē vade et vade omnia que habes et da pauperibz. Et sufficiē
 affirma enā si multa gloriarū exp̄positiō et sanctoꝝ dicta vi
 derentur ē contraria. Sit enim Aug. ad paulinū te vident
 te deū. Sit inquit scripta nostra scriptura canonice coequa
 bis. quasi dicat nullo modo. s; quomāz diuina auctoritas su
 exp̄ressa dicit omnia dimittenda et qui cōscendere vult ad p̄
 cōnem euangelicam: ip̄e et v̄bū illud ita certitudinaliter
 debet tenere: q̄ non possit sine fidei periculo obuiari. S
 contra. Dicit eccl̄. vñ p̄p̄er. p̄p̄er in op̄iam multū deliquisti.
 sed nihil quod est via ducens in culpam spectat ad p̄fectionē
 euāgelicā quoq̄ 2°. Kē duplex est inopia. i. inuolūn taria que
 h̄ mēns defectum et p̄romerit et occasione ad peccandū. Et
 volumaria que habet sufficientē adiunctā fm illud. ij. cor. iij.
 vñ. 2° anq̄ nihil habentes et omnia possidentes. Et hoc diffi
 nit ad iusticiā perfectam. quia mentem eleuat et facit ad omne
 opus bonum idoneam: sicut cōtra radit omnū malorum 2°
 cupiditas. Alit̄ mendicare p̄pter xpm fit xpiane perfecti
 ois? Rēponde fm Bēñ. in quēstioibz disputatis. triplex
 est modus mendicandī. Primus puenit ex necessitate nature
 vt cum quis mendicat nō tñ quā pauper: sed enā q̄ debilis
 vel infirmus. Et hic modus est tolerabilis et miserabilis. sed
 p̄ p̄ntia fit meritorius et laudabilis. exemplū de lazaro men
 co Luc. xij. Secundus puenit ex viciōsitate culpe: vt cum
 quis mendicat pro oīo fouendo vel pro lucro capiendo. et h̄
 modus est vituperabilis in omnibz et popue in illis q̄ sanctiōis
 speciem habent: te quibz dicit Aug. li. de op̄e mo. Multatenus
 decet vt in ea vita vbi senatores sunt laboriosi: sicut opifices
 oīos. vnde cōtra hunc modum mendicandī dicit 2° ille liber.
 2^oo mod⁹ puenit ex superogando iustitie: vt cū q̄ mendicat
 p̄ xpo imitādo vel euangelizādo: vel p̄ v̄ro q̄. et ille modus
 ē valde laudabilis. et talis mendicā s̄p̄m v̄sificat p̄ xpo. ad
 bonū p̄ducit. liberius tēo vacat et efficacius. q̄ nō tñ v̄bo
 s; etiam facti mundi p̄emptō p̄dicat. hunc ergo modū ap̄o
 bat vniuersalis eccl̄a. Ap̄obat enā sancti viri. vt gregoriū.
 Dominicus. Benedictus. alexius: et alij. Vt patet in cōm legē
 dis. Ap̄ostoli enā 2° p̄p̄e: necnō ip̄e xp̄s in cuius p̄sona
 cit p̄p̄a in p̄s. Ego aut mendicus sum et paup̄. Elo. Paup̄
 et qui fidei nō sufficit mendicis qui ab alio petit. Nec obstat p̄
 dictis illud Beato. xij. Omnino indigens et mendicus nō erit
 inter vos: q̄ p̄ hoc non p̄hibet alicui mendicare: s; p̄hibet v̄
 m̄do nē sint ita tenaci vt. p̄pter hoc aliqui et egelate mēdū
 care cogant. Nec obstat enā q̄ lex. l. de vali. mendi. imposit
 penam validis mendicibz. q̄ imposit illis qui nō p̄pter ne
 cessitates vel vilitatē mendicat. Danc quēstionē traciunt p̄

in fine Boni. i. qñtōibz disputato de paupiate. Et ad
maioris perfectōis in religione. f. vel nihil habere nec in p
prio nec in cō. vel nihil habere in aprio. et aliquid habere iō
muni? Rē? indubitanter pñmī et magis pñcōm. si enī ag
tur de paupiate pñtōr q̄ illa ē maior paupiat. si vō agē
mētia pñtōr q̄ pñcōr ē penitētia vbi omnia relinquitur in
aprio. et in cō. q̄ vbi sufficiēter habēē necessaria in cō. Vt
concludit gregorius apud. xij. sup. ezech. dicens. Et tōm
miseri culpas suas ias liberos in flentibz cōspicit. Si ergo p
pato. et penitētia sunt quēdā pñcōrōes. sequit̄ q̄ habere l
ficiētiām in cōmūi quāsi dimittit de paupiate. et penit
tūi dimittit de pñcōrōe. Si autē agē de charitate occurr
lud Aug. de toc. xpi. li. iij. c. iij. Quātomagis regnū capiti
totū tēlū: tātō charitas augeat. hoc Aug. Sed pñtōr q̄ ap
puditas magis tēlūi in religione. in qua ē oīmōdo expōsi
tō q̄ in ea in qua saltem cōmunitas non expōsi. ē gēn
et de pñcōrōe istius charitas erit pñcōrō vbi ē religio paup
Et hoc enī pbandū pñtissime facit illō q̄ dñs dicit apud
math. v. Nolite posside neq; auz neq; angēi neq; pecū. et
quia videt totūm pñdere apud quos voluit esse magis
pñcōrōis. ne aliquid mō possideant in cōmūi vel in spūi be
tpalia. Et q̄ xpius pñcta verba dicitur pñcipiēdo habēē q̄
pñtē et tētu euāgēlii. Dicit enī Adam. v. Dicit bō. xij. m
sit ibi pñcipiēti ē dicens. In vā gēntiū nō abi. et post pñtā.
Nolite possidere etc. v. Adam. v. pñcepti enī ne quod tollat
in via etcetera. Doc enī vult Zimolius sup. Lucij. vi.
et Grego. in omē. quādam. Et peram inquit. et facili p
tare phibit sumptus. et alimēta et eadē pñcōrōe cōcēl.
Itā sequit̄. in eadē autē modo manere edentes. et bibentes
apud illos sunt. hoc Grego. Sed obicit para pñcta. quā
habere aliquid in cōmūi ē cōnforme pauperiā xpi. q̄ xpi
hoc exemplo suo docuit. legē enī Jobā. xij. q̄ mda hōi
loculos in quibus ea portabat que mitebantur. ergo etc. Et
cendum q̄ tribz de causis inueniunt pñ loculos habuēti. et
cessaria emisse. primo ad subtribuentē pauperiā. Jobā. xij.
Aliut vī vere egeas aliquid daret. Secūdo ad viuos suos et
q̄ ppter necessitatem. vnde legitur Jobā. iij. q̄ pñcipiū q̄
in tribz ciuitatem famare vī emerent necessaria. famāntē
enī erant inhospitales iudeis. tercio cōdēfēre et cōspēti
ue. ppter infirmos qui pñtē erant talia in ecclā gēntiū. Et
dicit glo. sup. illud pñ. Prod uenit senem in i. Et nullo pñ
cōmūi trum modōsum potest argui. q̄ habere aliquid in cō
mūi sit pñcōrōis in vniū religiois. Non ē primo modō
quia habere aliquid in cōmūi hoc modō nō ēt habēti cō
mūi. sicut habet religio. sed sicut habent pñtē qui bene
ecclie sūt dispōsēdo. et pñcōrōis. et nō dñi. Alio ē secūdo mō
illud enī q̄ sit quandoq̄ nō ppter necessitatem simpliciter
magis ip̄fectōis q̄ pñcōrōis. vī Baud. et pñtē et mētia
et famis cōpūsi comederūt panes. pñtōis q̄ si licet de
re nisi faciendo. j. Reg. xij. Simpliciter ad bños panes ele
re illicum erat larye bñi pñcōrōis. Nec ē tercio modō. et
illud enī q̄ tōm sit ppter infirmos vī plurimū fm ē et sim
pliciter et magis ip̄fectōis q̄ pñcōrōis. puta cum pñ
plamas dispensat cum infirmo cōpōraliter. vel spūaliter in ali
quod est contra obseruantiā cōmūnes in religione iūti
extra vī edere carnes. vel edere bis in die ieiunij. pñcōrōis
tamen cōtra necessitatem inflamē et habere quandoq̄ pñtē
infirmorum sup̄pōtationē sūt pñcōrōis in pñcōrōis. hoc tamē
facere simpliciter. et absolute ē ip̄fectōis. Nec ad pñcōrōis
sufficiēte de hac materia grātia breuitatis. tractat autem enī
diffuse. et plene frater Guilhel. de mara. in quodam opusculo
suo.

Æquius videre te quinto falicet te de latrocinio mo-
nachorum a regularium. Et circa hoc querunt. Potest
ra. primo viri priores remoueri possunt. Potest
si priores aliqui sunt per electionem canonicam instituti: non
possunt sine causa et sine iure ordine remoueri. Cetera te sunt
monachorum. c. i. nisi privilegium vel consuetudo iurisdic-
tionem hanc præferat. et per electionem. sacrosancti. Illi autem pri-
ores qui non sic designantur: sed per abbates sicut vultus insti-
tuitur: de facili remouentur. Cetera te symoni. per nas. in fi-
nibus. Et per abbas in collatione aliusque prioratus aliquid con-
ferre.

imponere possit. Rñdeo qñ nō vnde l. vj. de regulas. cum
pñone. abbates debent prioratus pure pñone sine omni pre-
co. t. sine omni pacto. Nec abbas pñt aliqd omni imponere
prioratū: cū vacat: nec pñone nec ad pñone. Nec potest aliqd
se imponere prioratū institui. Etz monachi pñici pos-
sunt in ecclesijs parochialibus: Rñdeo fm goff. t. vñ. n. de sta-
tu mo. ab epīs pñt cum abbatum pñent. xvj. q. ij. c. ij. Et
hoc est verū de ecclesijs que nō spectant ad monachos pleno
iure. extra de sup. ne. sicut. t. c. de preben. de monachis. de
illis aut que spectant ad eos pleno iure sufficit abbas pñen-
sus. xvj. q. ij. vñ. Et si sic sunt instituti possunt predicare:
baptizare t. alia officia pñbiter facere. xvj. q. j. §. ecce. Et
hoc. c. vñ. q. §. his omnia. aliter nō habent hñmō officia pñ-
biter facere. xvj. q. j. p. totū a principio. vñ. q. §. ecce. in
hoc. c. Nota fm hosti. qñ epō nō vñ monachi pñcere abbate
in eo retinente iugū obedientie. quia si relinquere t. statim
ad abbatē fugeret: nec corrigi posset vt deceret. Et hoc pñde
raturū iura que dicit qñ monachi pñici nō pñt in seculari
ecclesia. hoc enī est verū si remanēt sub abbate obediē-
tia. vel nō possunt pñici epō inuito. Ad hoc nota fm hosti.
qñ cum monachi ad prelatos transiunt seculariter: absolui
tur a quibuscūq; obseruatijs. vt a ieiunio silentio t. vigilijs.
qñ vt dicit. xvj. q. j. nemo pñt ecclesiasticis deseruire t. mō-
stica regula oratione pñsistere. vt districtione monasterij tene-
re: qui quondam in ministerio ecclesiastico cogit permanere.
Ad alijs aut nō absoluit: vt ab habitu pñentia t. pñrio nō
habendo. Sed nunquā absoluit ab obedientia abbas.
Rñdeo fm hosti. qñ sic si transiit ad ecclesiā epālem. xvij.
q. j. c. hoc tñ. Si vñ ad alia minore. aut illa subiecta est suo
abbati. aut nō. si sic. t. hoc qñ ad spālia. tunc eximūt ab ea
obediētia quo ad spālia. xvj. q. ij. sane. t. extra de capel.
mo. c. j. Si vñ sit ei subiecta in spālibus. tunc translatas
romanebu in oñibz abbas subiectus. t. seruabit oia sicut pñ-
suerat nō possunt. vt supradictū est. Si aut in nullo sit ei
subiecta: tunc ipi in nullo tenet. xvj. q. j. i. parochia. nec su-
am ecclesiam regit fm officij monachale. qñ ad quācūq; ec-
clesiā veneris eius pñsentudinē seruabis. di. xij. illa. Et
nunquā talis ad eū carnium eximūt a regula monachali:
Rñdeo hosti. qñ sic. nec ex hoc illi cū quibz viuunt scandalizet
tur. di. xij. quilibz. Sed si habet monachū cū quo viuunt:
regulā quo ad eum carnium obseruabit. extra de sta. mo. qñ
et. n. i. infirmus sit. de pñ. di. v. carne aut. vel enī fm hosti.
si. epō qui factus est abbas eius imperante. Nota etz
fm hosti. et. de sta. mona. qñ officij predicatoris in hoc est pñ-
ilegitimū. s. ne ponat in ecclesia parochiali solus monach⁹
sine loco eiusdem ordinis. Et sic loquit de sta. mon. qñ de
omnibz. licet hoc facilius pñcedat canonico regulari: qñ re-
gule laxioris. Immo. vñ sup. dictū. c. simpliciter dicit qñ mo-
nachus nullo mō sine loco potest esse. sed canonicus regu-
laris potest. vt dicit ibidē. Bern. vñ c. de capel. mo. sup. vñ
nūm. c. magis sentit qñ nec monachi nec regulares canonici
a possunt in ecclesijs esse soli. Etiam monachus possit
fieri canonicus in ecclesia seculari: Rñdeo fm hosti. t. Jo.
qñ hoc fieri nō debet. qñ nō debet arari in bone t. asino nec de
bono hoies pñfessionis diuerse sic fil' esse. extra de elec. cum
causam que inter. t. xvj. q. vij. in noua. Ad debet ergo mo-
nachus poni cū secularibus. nisi ppter curā aiariū in qua hoc
est speciale. sic nec secularis debet cum regularibus poni. vñ
clericus secularis nō potest habere prebendā in ecclesia regu-
lari: nec locum nec vocem in caplo vel refectorio: licet possit
in ea simpliciter beneficiari. hoc hosti. Quid facient mo-
nachi de ecclesijs pñnentibus ad eos quo ad spālia in quibz nō
possunt duo vel tres monachi habuare cum pñbo parochia-
li. qñ nō sufficit ecclesiā: Rñdeo fm hosti. pñbiter de eccle-
sia debet habere sustentatōem pñgruā. nō obstante aliqua pñ-
scriptōe vel pñsentudinē pñgruā. extra de preben. extirpandē.
Et si quis supet hoc monachi poterūt habere t. secum por-
tare: t. hoc casu de eis de spālibz rñderi. c. de pñ. cū t. plan-
tare. §. in ecclesijs. t. extra de preben. in lateranensi. Si vñ
nihil supet: t. nihil possunt habere. ff. de fur. itaq; fullo. Si
aut tñt aliqd vñcesamus tenet pñdere. vt notatū est s.

Quid si i tali ecclesia sine capella possint esse plures mo-
nachi recenta presbitero pñgrua potione? Rñdeo fm hosti.
qñ tunc abbas pñt monachos suos illic mittere: t. hi sub im-
perio abbatis omnino remanēt: t. tenent regulā monachales
seruare fm qñ dicitū est supra. Sed quid erit de vñmo of-
ficio i hñmō ecclesia. pñbiter. n. tenet seq. officij episcopar⁹
monachus officij ministerij sui: Rñdeo fm hosti. si mona-
chi habeant suū oratorij ita remotū. qñ voces possint pñun-
di separatim faciant officij suū. Et tales vñmodo ab offe-
sa iuris parochialis caueant t. in pace viuant: magis priu-
legijs gaudent. vt patet extra de excess. prela. munitis iniqua
t. c. munitis praua. Et h. habere possunt campanā ex priuile-
gio speciali. vt dicit in. c. munitis iniqua. non tñ campanas
sine licentia episcopar⁹. qñ si habuerint: epus pñt hoc corrigere
p seipm. extra de priu. patenibz. Si vñ nō habeant orato-
rij cedant pñbro: t. de licentia eius antea vel postea faciant
officij suū a se sine metu excoicationis eos expellere pñt
extra de sen. exco. veniens. hoc aut male seruāt monachi no-
lentes presbitero cedere. Illud di. xaij. a subdyacono. qñ pñ
i hñmō exaudiri. Expedit aut eis oratorium facere si velint
ibi cōmode habitare. xvj. q. j. necessaria. qñ se debent a poplo
segregare. xvj. q. j. si cupis. t. c. pñcedenti t. sequenti. Etiam
monachus possit pñici regularibus: Rñdeo fm hosti. qñ sic vñ
tñ habeat abbas t. epī plenitum. xvj. q. j. cum pñ vñltate
t. c. totos. potest enī pñici in ecclesia seculari. vt dicitū est
supra. §. multo magis in regulari. Manet aut est expressum
in septimo de elec. cū roman. qñ nullus religiosus recetero
in prelariū alterius religionis vel habitus eligat. t. si secus
presumat sit irritum t. inane. Eligi tñ pñt religiosus i epu-
scopum secularis ecclesie. vel cuiuscūq; enī regularis. vt di-
citur ibidem. Etiam heremita possit fieri abbas monacho-
rū: Rñdeo fm hosti. qñ sic. extra de elec. cū monasterium.
ille tamen nō fuit electus sed postulat⁹. vt patet ibidem.
Ad hoc nota qñ religiosi mendicantes qui ad ordines non
mendicantiū enī auctoritate aplice recetero transiūt: vel
enī vñq; nunc transiūt: licet nūc prioratus administratō-
nes vel officia aut curā animarū vel regimē qñcūq; obtine-
ant sibi. Vocem vel locū in capitulo nō habent. enī si hoc a-
lijs eis pñcedant. Nec recetero ad prioratus administratō-
nes vel officia possunt assumi. etiam tanq; vicarij seu mini-
stri vel loci aliorū tenentes. Nec animarū curā t. regimē pos-
sunt p se vel p alijs exercere. Quicq; aut in pñu fuerit au-
tentatus est irritū ipso iure: quomodo pñiudicio nō obstante in
septimo de regularibus. vel professores. Et hoc pñtū nō ex-
tendit ad ordines absolutos mendicantes. vt dicit ibidem.

Equitur videre de sermo. s. de quibuscūq; actio sine
officio t. accusatōibz vñrū pñerit religiosus. Et cir-
ca hoc querunt plura. primo vñrum religiosi tene-
ant aliqd opari manibz: Rñdeo t. ad maiore euidentiā pri-
mo videndū est vñū operari manibz sit sibi pñcepto. Circa qñ
sciendū fm hosti. in quōbz disputatis. qñ iudiciū de quoli-
bet sumendū est fm finem ad quē ordinat. labor aut manu-
alio videt ad tria esse vñlis. s. ad oculi tollendū. corpus to-
mandū. t. vñū querendū. quoz. pñatōem omnis causa bre-
uitatis. t. etiam quia sano p se patet. Si ergo pñderet la-
bor manualis put ordinat ad duo. prima nō est sub prece-
pto: sicut nec alia exercitia ad illa duo ordinata. licet enī ocu-
lū sit tollendū: t. corpus tomandū p aliqd exercitiū bonū.
nō tñ pñcipit in speciali de hoc exercitio vel illo. Si aut pñ-
deret fm qñ ordinat ad vñū querendū: sic videt esse sub pñ-
cepto. vñde. j. ad. L. de sal. uij. Speramus mentio. sicut
enī pñceptum vobis t. Nec tñ sub precepto iuris posu-
it. sed etiam iuris naturalis: ad quod homo inclinatur ex
suis naturalibus. sicut aut patet ex ipa dispositōe corporis
homo naturalem habet ordinē ad opus manuale. vñ Job
v. Homo nascitur ad laborem t. Notandum autem qñ pñ-
cipit est pñceptū legis nature. qñ aliqd ordinatur ad tollen-
dum defectum singularis pñone. vt illud Bern. ij. De omni
ligno para. come. quod idā ordinatur ad tollendū defectū
nūc spec. ei. vt Bern. j. Crescere t. multiplicamini t. quia
ergo labore manūz potest aliquis subuenire defectū pñrio-
t. alieno pñ qñ dāmo est sibi vñro genere pñdictorū pñceptorū.

labor manualis ad 94
et vñtis

preceptis aut quod ordinatur ad tollendū defectus corpora-
lem nō obligat nisi defectus existeret. unde si esset ali quis q̄
posset vivere sine cibo nō obligaret precepto de comedendo
sic q̄ preceptū de labore manuali nō obligat aliquē singularē
ter p̄m q̄ ordinat ad tollendū defectū p̄m vel p̄mūm ali-
quo modū defectu existeret. et ideo qui h̄nt a l'o vñ iuste vi-
uere possunt nō tenent manibz laborare. q̄ vñ h̄nt vñ ius-
te viuere tenent manibz laborare. Nota enī q̄ q̄dāq̄ ne-
gociū homo agit de q̄ licite viciū querē pōt sibi labore manu-
um p̄uine. Bis vñ patet r̄sio ad q̄. p̄positam. Dicitur
est enī q̄ illi tñ obligant ad labore manualē q̄ nō h̄nt a l'o
unde vivere possunt. Et ideo q̄ ex r̄et opa spūalia et possunt
a l'o licite vivere q̄ de manuali labore nō tenent manibz la-
borare. Distinguedū tñ videt de opibz spūalibz. sunt enim
quedā opa spūalia que ad singularem p̄fectū p̄mēt facien-
tia. quedā vñ sunt q̄ in bonū cōe cedūt. Illa aut q̄ in opibz
spūalibz occupant ad vilitatē cōm p̄mētibz vñ ab il-
lis p̄uideri quoz vilitatē deserviūt. f. cor. ix. si nos vobis
spūalia seruiamus. f. vñ aut q̄mō opa spūalia q̄mō p̄mu-
nis vilitatē p̄mouet. et ex hoc eis stipendia debent. p̄mū est
occupatio in causis sine iudicijs ecclesiasticis exequendis.
Dicit enī ad Ro. xij. de p̄sēte seculari. Qui seculare iudi-
cū exerceat ideo et tributa p̄stariis. f. iudicibz. mīstri enī dei
sunt in hoc ipm seruītes. f. nobis. Et aug. in li. de ope-
mo. se excusat a labore manū. q̄ i iudicijs ecclesiasticis oc-
cupabat. scōm est p̄dicatio p̄ quā salus aīaz p̄curat. vñ dē
f. cor. ix. Bis ordinant bis q̄ euāgelīū annūciat de euā-
gelio vivere. Mō solū aut vivere p̄nt de euāgelio illi q̄ p̄di-
cant: s̄ enī q̄ eis ministrant ad hoc officiū eis coooperantes.
q̄ p̄t ad Ro. xv. Sp̄it cor p̄ncipes facti sunt gētes. De-
bent enī in carnalibz ministrare eis. Mo. cor. f. iudeoz qui
miserūt p̄dicatores ab iherosolimis. Et sic enī q̄ p̄dicato-
res minit de fructu euāgelij vivere p̄nt. terciū est oratio
que sūt in hōibz catholicis ad salutē fidelīz. ideo dē p̄ma
cor. ix. Qui altario deseruiūt cū altario p̄ncipant. Et de
his duobz opibz dicit Aug. in dicto lib. q̄ euāgeliste et mi-
nistri altaris h̄nt hanc p̄tatem. f. viuendi de sumptibz fide-
līz. quartū est eluadatio sacre scripture. ideo enī vacantes
sacre scripture ad instructiōes aliorū: de hoc labore spūali vi-
uere p̄nt. Et i. xli. v. Qui bene p̄sunt p̄sibi duplici ho-
nore digni habent. maxime alijs q̄ labo. vñ dē tōc. glo. In
exhortatōe sciētiū et doctrina nescientīū duplici honore p̄m
glo. vñ simplr eis obediūt: et exteriora p̄beant. Patet q̄ illi
q̄ p̄dicatis opibz spūalibz vacāt nō tenent manibz laborare.
De illis autē qui vacāt opibz spūalibz q̄ nō cedūt directe in
bonū cōmune s̄ in bonū facientis. vñ oīes p̄uinate. ieiunia
et h̄mōi. distinguedū videt. q̄. f. tales aut habuerūt in secu-
lo vñ viuūt sine labore manū. aut nō. si sic: nō tenēt ma-
nibz laborare. vñ enī dicit Aug. in p̄dicto li. tñ q̄ nō p̄sue-
rūt laborare manibz. tñ enī si bona spūalia q̄ habebant pau-
peribz erogarūt: possunt de elemosinis factis monasterio
in q̄ intrauerūt vivere. vñ aug. de talibz dicit. q̄ laudabili-
ter agit si manibz opent: quoz et si nolint q̄ eos audeat co-
gere. Nec refert q̄m paupibz sua dederint. oīm enī xpianoz
vna respub. est. Et vñ i seculo fuerūt opifices de labore ma-
nuū ex p̄gricia opandi vñ nōlēs: volētes in ocio vivere
tales peccant. Et dicit aug. in li. p̄dicto. q̄ si tales minus
opent de infirmitate corporis se excusare nō p̄nt: p̄terit quidē
vñ p̄suetudine p̄uincunt. Aut intermittit ex intentione de
iūm amoris q̄ ad opus p̄emplatiōis q̄m p̄uine eleuant. et
tales cū spū dei agāt nō peccāt: q̄ vbi spūs dñi ibi libertas
Et sup illud adar. vñ. Considerate lilia agri etc. dē glo.
Damen viri merito aūto p̄pant. q̄ celū p̄mit. et quidē ita a
mūdo remoti sunt: vñ id in terris nūq̄ agant: s̄ sola p̄tem-
platiōe in celo regant. Hanc q̄nē in suis q̄nōibz disputatis
p̄tractat Boet. valde p̄tē et plene. s̄ cū abbreviam quāz
comodius ponit. et p̄uenit cū p̄dictis l'o. scōa scōe. q̄. clx-
xvij. o. Ad hoc nota q̄ religiosi et clerici q̄ mōasterijs l'
ecclyia a q̄nāq̄q̄ fidelibz collate sunt facultates ex q̄b su-
stentēt: p̄nt de eis licite viuere sine hoc q̄ manibz laborēt. et tñ
certū est eos de elemosinis viuere. facta enī sunt illa bona ipo-
rū ex liberalitate tōmanis. vñ s̄nt et si aliq̄ mobilia religio

sis a fidelibz p̄ferant. et eis licite vivere p̄nt. stultū est enī vi-
cere q̄ aliq̄ possit in elemosinis accipere magnas possessiones:
nō aut panē vel pecuniā. Sed q̄ h̄mōi bñficia videt r̄sio
grosius esse collata. vñ libertas religiosi actibz insitq̄ possit
q̄ p̄ncipes esse considerat q̄ eis spūalia subministrat: reddeat
eis vñ p̄dictoz donoz illucitas. si resisteret a religiosi a
cibz. q̄ sic quantum esset de se defraudaret cor: imendē q̄ ta-
lia bñficia p̄ulerūt. f. m. l'o. scōa scōe. q̄. clxxxvij. ar. iij.
c. In sup nō q̄ inueniēt ap̄los q̄mō manibz laborasse. et hoc
q̄mō fuit n̄citatō: vñ q̄mō viciū ab alijs nō poterat inuenire
vñ sup illud. j. cor. iij. Laboramus opantes manibz no-
stris. dē glo. Quia nemo dat nobis. q̄mō fuit superogato-
nis: vñ p̄t illud q̄ dicit ap̄s. j. cor. ix. q̄ nō est vñs po-
testate quā habebat vñdē de euāgelio: q̄mō cū nō faceret a
postolus nō poterat q̄ndē p̄dicare. vñ dē aug. in li. p̄dca.
Mō tñ religiosi tenent in hoc ap̄m imitari. cū nō tenent
ad oīs superogatiōes. vñ nec alij ap̄s manibz opant.
Et licet licet religiosi vñdē vñdē vñdē. Et q̄ sic vñ
ad hebre. xj. Circumrūt in meliora et in p̄litiō capmō glo.
Et belpas et aliq̄. potest aut vñs habitus p̄dicari dupl'r
tino mō. put est signū q̄ddam dispositiōis vel status hū-
m. f. m. illud eccl. xx. Amicus dñi annūciat de eo. Et f. m.
hoc vñs habitus est q̄mō signū vñdē: q̄mō est signum
p̄emptis diuinaz et status mīdant. Et f. m. vñs hōz: put
nit religiosi vñs habitus. q̄ est status p̄nt: et p̄m m
sticte de p̄nt. et p̄m p̄nt gloriē secularis. Et aut hoc aliq̄
significare vel ita p̄nt: p̄nt tria. f. ad sui humilitatē
onē. ad exemplū alioz. et p̄nt manē gloriā. Et aug. in li.
f. mōnē dñi in monte. sup illud. adar. vñ. Cū aut vñs hōz
ge caput tñi. dicit. q̄ enī in furdibz lutois pōt esse iactan-
tia. et eo p̄culosior: q̄ sub noīe seruimus deo. p̄nt. p̄nt
duobz modis vñ vñs hōz est laudabile. tercio mō nō s̄
est vñs hōz. p̄nt q̄ dicit dicit. ad nepotianū. Tēstis mo-
gras cū vita vñ candidas. ornatus et fozdes pari mō sup̄it
sunt. vñs vñs. alitē gloriā redoleat. Adarime aut hoc ro-
ligiosi ex ambigione facere nō vñdē: qui vñs vñs hōz
aut quasi p̄fessionis sue signū q̄ p̄nt mō p̄nt. Et
modo p̄dicari pōt habitus vñs f. m. q̄ p̄nt ex auaritia
vel negligētia. et sic enī p̄nt ad vñs. dē l'o. vñ sup
ar. vñ. Et licet licet religiosi docere p̄dicare et alia h̄mōi
facere: Et hoc facere pōt licere dupl'r. tino mō ratione
vñs vñs hōz. sic licet planis et p̄nt curam aīaz hū-
benit. Et mō rōe p̄missionis. sic licet pōt religiosi. f.
q̄m p̄nt in eis ea que sunt iurisdictionis ad ordinarijs. Et
f. m. hū duas vias loquunt diuersimode diuersa iura q̄ ha-
benē. xvi. q̄. j. p̄ tōm. De hoc enī habitū est s̄. in ar. p̄nt
ti. q̄. iij. Hodie aut concedit exp̄sse fratribz mīnibz et p̄nt
caritōibz p̄dicare. p̄fessiones audire. et ad sepulmō eos qui
elegant sepeli in loco corp̄ reape. debent tñ seruare ea que
circa p̄missionē sunt statuta. h. vij. de sepul. vñdē. Et
licet licet religiosi negocia secularia tractare. Et dē q̄ nō
nec monachis nec clericis. Et hoc causa cupiditatis f. m. illud
Memo militans deo implicat se negocia seculari. Causa vñ
charitatis se talibz possunt ingerere cum rebus moderatē.
f. m. licentiam supioris: et manifestando et dirigēdo. ar. ad hoc
di. lxxxvij. de reuēt sancta. De hoc tamen materia dicitur
latius infra. ti. ne de. vñ mō. nego. sec. f. m. Et hoc nō
ta q̄ frequētare palatia regū p̄nt vñs hōz: vñm gloriā
vel cupiditātē nō p̄uenit religiosi. s̄ ea adire p̄nt p̄nt
sas p̄uenit eis. Et iij. Reg. iij. dicit vñs hōz ad sumum
tem. Dicit mibi. quid habes negocium et vñs vñ loquar regi
pro te: vel principū militie: Et etiam ad reges arguēdos et
dirigēdos. sicut Jobannes baptista arguebat herodē mat.
xij. Et mō religiosi possunt et debeant tērra acobus su-
is resisterē. Respondet f. m. Richar. quolibet. ij. q̄. xlvij. c.
hoc fieri pōt tripliciter. primo propter conseruatiōem fūmē.
et sic licet religiosi. cum tamen fiat licito modo. Ecclesiasti-
ci. Et. Curam habet de bono nomine. Secundo propter p̄nt
iusticie: sic enī eis licet. cum tamen enī fiat licito modo.
q̄m ipsi debent in hoc humiliter procedere q̄ aliq̄. Et
cio p̄nt iellū vindicare. sic nō licet alijs et multominus reli-
giosis. Et licet licet religiosi vñs vñ repellē. Et f. m. Rich.

quotlibet. h. q. xxviij. patiens vim aut patitur vim in exercitio
ne bonorum spiritualium. cuiusmodi sunt diuini officii facere. pre
dicare. pfectiones audire. qm est legitime pmissus. aut in pos
sessione spiritualium. aut in proprio corpore. Si primo modo non tñ
licet eis. h. etiam dñi vim repellere: si vim illā non possunt p
viam humilitatis et supplicationis amouere. nō tñ credo q. debe
ant vim illā manib. proprijs repellere: maxime cū habeat fa
cultate aduocandi eos qui hñt potestate sup alios qui vim in
ferunt. tunc em vim illā repellere debent. Si aut panantur
vim in possessionibus spiritualibus. tūc etiam licet vim vi repellere
cū moderamine inculpate tutele. non zelo vitionis: s. iuste de
fensionis. Et licet eis vim illā vi repellere. nō tñ qñ inferē
h. etiam postea. ar. e. p. rest. spo. olim. j. nō tñ dñi illā ppijs
manib. repellere. si sine piculo sui iudicii habent oportunit
tate aduocandi principem vel prelatū. qui potestate habeat su
per inferentes eam et eos repellere velit. Si tamen non vo
luerint iura sue ecclesie tueri. Ad maiorem tamen pfectionis
est si amore ppi vim illā nō repellere. nisi supplicando et se
humiliando. Et si etiam sic eam repellere nō possint: eā amo
re dei sustineant. quia christus viam pfectionis docens. adbat.
v. dicit. ego aut dico vobis nō resistere malo etc. Si vō pati
ant iniuriam in corpore proprio. sic etiam licet eis vim vi repelle
re in presenti et si cum moderamine inculpate tutele. et ma
xime si talem vim panant. in qua sit piculū mortis vel mu
ltationis. Sed postq. iniuria transiit. illud est querere vlti
mum: qd nō licet. centio. xxij. Ad ea est vltio etc. pfectus
tamen agens: si vim in corpore proprio p amore dei panent
et humiliter sustinent. fm illud pma cor. iij. persequentes
patimur et sustinemus. Et aut vim vi repellere licet. et
hoc cū moderamine inculpate tutele. habetur extra de homi
nificati. ij. Et licet esset maioris pfectionis vim vi nō re
pellere. maxime in scdo et tercio casu. Non tamen credo re
ligiosos ad illam pfectionem esse obligatos. nisi se ad hoc aliq
implicite vel explicite spūaliter obligassent. hec Ric. vbi s. o.
Equitur videre de septimo. s. de comparatione reli
gionum ad invicem. Et circa hoc querunt plura. s.
vtrū religio vacans vite actus. sit potior ea que va
cat vite preemplatiue. Rñdeo fm Lho. xxiij. q. clxxviij. ar.
ti. vj. opus vite actus est duplex. vñ quod ex preemplando
nis plenitudine tenuatur vt doctrina et predicatio. vñ gre
gous omel. v. sup ezech. dicit de vris sanctis post suam
contemplationem redeuntibus dicit. memoriam abundantie
suavitatis tue eructabūt et hoc preferē simplicia preemplationi
sicut etiam maius est illuminare q. tñ lucere. vnde extra de
regula. ita licet. sicut maius bonū pponitur minori bono.
ita cōs vltima specialis vltimā. et in hoc casu recte preponi
tur doctrina silentio. solitudo cōtemplationi. labor quieti.
Aliud opus vite actus est quod totaliter pñit in occupatō
ne exteriori. vt elemosinas dare. hospites recipere et hñdi.
que sunt minora opib. preemplatiōis. quāto spūalia sunt cor
poralib. potiora. nisi forte in casu necessitatis. Cñ xps dicit
Luce. x. optima esse pietas marie. p quā significat vita pte
planua. Sic igit in religionib. tenent summū gradū. q. or
dinant ad docendū et predicandū. scdm illi qui ordinant ad
preemplandū. tertium qui occupantur circa occupatōnes ex
teriores. Que est pñior religio. an viuens in societate
vel viuens in solitudine. Rñdeo fm Lho. vbi supra. ar.
viij. solitudo pñit religionib. ad preemplandum ordinatis
Sciendum aut q. illud quod est solitarium. debet esse sibi p
se sufficiens ad rationem pñit. Et ista solitudo pñit pñit
planti: qui iam ad pfectionem pñit. quod pñit dupliciter
vno modo ex solo dei munere. vt patet de Jo. bap. qui fuit
repletus spūsancto ex viro matris. vnde cum adhuc esset
puer erat in deserto Luce. j. Alio modo p exercitiū accus
vniuersi fm illud hebre. v. pfectior est solidus cō eor. q. p cō
suetudine exercitatos habent sensus ad discretiōem boni et
mali. Ad exercitiū aut hñdi iunatur homo ex societate alio
rum dupliciter. vno modo quod ad intellectu vt. s. instruat i
preemplandis. vnde biero. ad rusticum monachum. placet vt
habes sacra pñit vñ ipse te doceas. scdo quod ad affe
ctū. s. vt noie affectos reprimitur exemplo et correptione
aliorum. quia vt dicit greg. xxx. moral. p. illud cui cedit

donum in solitudine. quid pñit solitudo corporis vbi nō est
solitudo cordis. Et ideo vita socialis est necessaria ad exer
citiū pfectionis. solitudo aut pñit iam pñit. Sicut igit
tur quod est pñit pñit et qd exercet ad pñit.
Ita vita solitaria: si debet assumat pñit vite sociali. vñ
Aug. b. j. de opere monachor. dicit illos esse sanctiores. qui
ab hominib. sepan vix ad se prebent accessus. viuentes i ma
gna intentione orationū. Si autem sine precedenti exercitio
vita talis assumat est piculissima: nisi p gratia dei supple
atur. qd in alijs p exercitiū acquiritur. vt pñ de beatis an
thonio. Benedictio et alijs. et ne credas talem solitariam vi
tam agentes non esse alijs viles. dicit aug. b. de morib. eo
desie sententialiter. q. talium orationes multas nobis et alijs
is pñit et vita et exemplum. Que est religio potior. s. ha
bensium proprio in cōmuni nō in speciali habuam est supra
ar. iij.

Equitur videre de octauo. s. de ingressu religionis
Et circa hoc querunt plura. s. vtrum ad religionem
possint pñit recipi in pñit non exercitatus
Rñdeo vt patet ex supradictis: status religionis est qddaz
exercitiū spūale ad pñit pñit pñit charitatis. qd
quidem sit ingrum p observantias religionis auferuntur
impedimenta pñit charitatis. hec aut sunt que implicans
terrenis animi hominis. p hñdi vō implicatōnem nō tñ
charitatis pñit impeditur sed etiam ipsa charitas qñ p
ditur. s. cum p modinatam pñit ad bona spūalia auer
tit a deo moraliter peccando. vnde patet q. sicut obseruan
ne religionis tollunt impedimenta pñit charitatis. ita etiam
tollunt occasiones peccandi. Et ideo ingredi religionē expe
dit: nō tñ exercitatus in pñit. vt pñit ad pñit
h. etiam nōdū exercitatus vt facilius peccata vident: et affe
quant pñit. vnde dñs nō tñ vocauit adolefcentē inno
centem: q. dicit se pcepta seruasse a iuuetute. h. etiam matus
pñit. et tñ iste est secutus vocantē. nō ille: q. facilius cō
uertunt pñit ad religionē q. de sua innocētia pñit
tes quib. xps dicit adbat. xxi. publicani et meretrices prece
dent vos in reg. dei. Et tñ pñit sunt in religionē recipien
di: et an voto religionis se possint obligare? Rñ fm Lho.
scda scde. q. clxxix. ar. v. duplex ē religio votū. Cñ est
simplex qd pñit in sola pñit deo facta: q. ex interiori
mens deliberatōe pñit. Et hoc votū h. efficaciaz ex iure
diuino: qui tñ dupliciter tolli potest. vno modo p defectū de
liberatōis. vt patet in his qui nō habent debitū vsq. rō
nis. Alio modo p defectum potestatis. vñ in seruis. Si igitur
puer anteq. habeat plenū vsū rationis votū simplex emittit
tar nō obligat. Si aut habeat vsū rōnis ante annos pub
tatis: obligat quantum est ex suo voto: sed obligatio reuocari
pōt p parē in cuius potēte adhuc pñit. Aliud aut est votū
solemnē. qd facit monachū vel religiosū qd subdit ordina
tioni romane ecclesie rōe solennitatis annex. Et etiam q. ec
clesia respicit illud qd est: vt in plurib. Professio aut an tñ
pus pubertatis facta: nō facit pñit esse religiosū quā
tuncq. habeat plenū vsū rationis impediēte ordinatōe
ecclesie: q. pñit vt in plurib. an tñ illud nō sunt vltima pa
ces. Cñ vñ intrare religionē teneat in ordine pñit
tuo manere? Rñ q. nō. Obligatio em voti ex voluntate pñit
dit. vñ em ē voluntatis: in tñ q. fert obligatō voti: in qñ
tum extendit se intentio: et voluntas vouentis. si igit vouēs
intendit se obligare: nō tñ ad religionem ingressum: sed etiam
ad pñit remanendū tenet pñit remanere. Si aut intē
dit se obligare ad ingressum religionis causa experiendi eius
libertate exendi vel remanendi manifestū est: q. nō tenetur
remanere. Si vō in vouendo simpliciter de ingressu tñ co
gitauit: videt obligari ad ingressum religionis fm formam
iuris pñit. q. est vt ingrediētib. tñ annus probationis.
vnde nō tenet pñit in religione manē. hec Lho. scda scde
q. clxxix. ar. iij. c. vñ. aut dicit q. in pmo casu exire pñit
libere infra annū aucte iuris. ex de regula. statim. con
solendū est tamen sibi in iudicio anime q. reddat votū suū
si animam vult saluare. nisi ante annum et pñitones em
sant secum p episcopum ex causa vel p papam etiam pñit
ne facta ex magna causa fuerit dispensati. h. hic cadant opt.

Dee **Doct.** Quis si quis eger corpore et sanis mente vo
neat religionem intrare: nunquid ad hoc tenet? Rndeo qd sic
est de regula. potest. et. c. si aut nobis. Sed parum dicitur
de renunc. ex transmissa. et. c. penult. ideo dicitur quidam qd si in
more mortis hoc faciat: et qdto qualiscentia sentit paratit
no tenet. vt in. c. vii. Si aut no paratit: ranciare videt:
vt in primis et consimilibus. c. Alij dicunt qd qd quis vouet
timore mortis aut hoc facit timore mortis anime. et sic timet
egrandine qua forte deus ita dedit vt pueret: et tunc non
tenet: aut timore mortis corporis. f. ne cu esse inficiat. et tunc
no tenet: qd tunc no est p diuinam inspirationem. et qd me. cau.
c. j. et hoc videt verius fm **Doct.** Alij propter obsequij
parentu aliqui debent retrahi a religionis ingressu: Rndeo qd
si. l. j. ti. iij. de pcepto de penitis honorandis. Alij debent
pecunia alicui possit religionem ingredi: Rndeo fm **Doct.** vbi s
ar. vj. c. iij. obligatus ad aliqd certu: no pot illud licite pter
mittere facultate exite. Et ideo si quis est obligatus vt ali
cui redem ponat vel certu rebus reddat no pot hoc licite pter
mittere vt religionem intrat. di. l. iij. si bi. Si tñ pecunia ali
qua debeat et no habeat unde reddat tenet facere qd pot. Rndeo
fm **Doct.** homo suo creditori cedat. ppter pecunia em no obligat
fm leges psona liberi hois. si tñ res ad recipiens. vii licet
et rebus suis exhibitio religionem ingredi. Nec tenet in secu
lo remanere vt paratit unde soluat rebus. Alij obligat
tus iuramento ad ingressum religionis minoris: licite possit
induci ad ingressum religionis maioris: Rndeo fm **Doct.** scda
scda. q. d. xxiij. ar. ix. c. iij. qd si iuramentu sit aliqd spale qd im
pediat vt infirmitas vel spes magis pficiendi in religione
minoris: qd in maiori includit minus. Obligatus vo voto l
iuramento ad ingressum maioris: licite no pot induci ad in
gressum religionis minoris: nisi ex aliqua causa spale euide
ti: et hoc cu dispensatione superioris. Alij ita pfectus i mi
nore religionem tenet implere votu simplex de intrado ma
ioris: Rndeo fm **Doct.** vbi s. ar. viij. c. iij. qd no: qd votu solen
ne q obligat minoris est fortius: qd votu simplex q astringit
maiori. Si qd em pstraberet matrimoniu post solene votu:
dumtaret. no aut si post simplex. p voto tñ non plecto erit
pnia imponenda. li. vi. de regu. qui post votu. Alij hoc no
ta q **Doct.** dicit qd tota regula legi debet volenti intrare. Et
si dicit se posse sustinere recipiat: aliter non: vt in aut. quo
modo oportet. ep. et ali. de. §. igit ordinandus ep. hoc tñ de
psuetudine no tenet. Insup nota: qd si ad solu abbatē pte
neat creatio monachor: eo refutato no poterit nouus mona
chus creati. alio poterit si creatio eoz simul spectet ad vtru
q. lib. vj. de regularib. si ad solum. multa alia de hac ma
teria. vide s. li. j. ti. de voto. pceptu ar. vj. et. viij.

Equi videre de nono. f. de apostasia religionis: cu
em sit triplex apostasia vt dicitur est s. li. ij. n. de apo
stasia. f. pfectie inobediencie et irregularitatis. Dicitur
dum est hic tñ de apostasia irregularitatis. Itā de apostasia
pfectie habitū est supra. li. ij. ti. de apostasia. De apostasia
vo inobediencie dicitur infra. in hoc li. n. de obediencia. q
debet plectis a subditis in fine. De apostasia igit irregu
laritatis videndu est quid est: quibus modis fit: quid puni
t: et quibusdā dubitationibus circa apostasia. Est igit apostasia
irregularitatis vt habitū est supra ibide fm **Ray.** et goff. q
quis a statu religionis assumptū recedit: vt cu apostatat de
ricus vel religiosus monachus vel conuersus d. l. c. si. fit
aut hmoi apostasia multiplex fm **Ray.** et **Doct.** pmo consu
ram et coronā abijciedo. et. c. j. scda se ad negocia secula
ria pueredo. et de vi. et bone. de. ex l. iis. tercio vxorē ducen
do. f. si in sacris sit qui pcrabit. extra de de. p. ex pte. qd
religionis habitū abijciedo. et. c. p. iorū. pūm aut apostasia
irregularitatis fm **Doct.** qd dū quis i ea pñit ab accu
satione et testimonio repellit: et est infamis ipso iure. ij. q. vij.
alieni. Nec ad dignitatē pot. pmoueri vel eligi. Et clericus
admonitus si se no correxit: est reponendus. xij. q. iij. si
ne omatu. Et caret privilegio clericali. extra co. ca. j. Et hoc
habet locum si constet de apostasia. Sed et si quis de hac su
erit grauius accusatus rehoente pñatione ad purgationem
canonicā pñandā est ecclesiastica censura cogendus. extra. e.

De **Equo** aut de apostasia pñit et ad habitum male di
missum resumendum: si minus vel blanditio no pot indu
ci: potest sub graui custodia incarcerationi: ita qd referret vna
miseria sibi. et sic teneatur donec resipiscat. extra co. a nobis.
De **Doct.** Item clericus qui apostatat a clericatu est ex
municandus no est tñ ipso facto excoicatus. extra co. de. ne.
Sed religiosus habitū retinens quis est ipso iure excommu
nicatus. extra ne de. vel mo. grauis. Et ad dignitatē vt au
ctum est vel enā ordinē pmoueri no pot. di. l. ca. vii. Et si
sacrum ordinem in apostasia recepit. et si ab aban suo recon
latus fuerit: et penitentia recepit sine tamen dispensatione po
pe ministrare no poterit in ordine sic recepto. extra co. c. v.
tmo. Secus est si transiens ad religionem aliam ibidem in
pñit ordinē. extra de tempo. ordi. ex pte. vñ vo clau
cus q primā tñ consuram accepit. et eam dimisit ipam por
tare cogi possit: et plura alia de hac materia vide supra l. bo
vj. li. ti. j. et infra li. viij. c. de impedimento ordinis. Den
de queruntur aliqua de monachis. pone qd aliqui vident
monasterium aliqd dissolutū splendide comedere: bona in
dumenta portare et similia. et cognat apud se hanc regulam
bene possunt sustinere. et sic intra tñ tñm facta iniqui
tione monasterium reformatur: et omnes ad seruandam ro
gulam coguntur cogit ipse. Non eodem cursu respondent
vltima primis. hanc austeritatē no possunt seruare. et vult
exire nunquid potest? Rndeo fm **Doct.** aut feci pfectio
nem aut non: si sic nullatenus redire poterit ad seculū. Ali
aut ibi remanere cogatur. distinguendum est qd talis aut est
iurispitus et tunc tenet regulam tenere. qd videt se obligatū
ad illud qd sciebat debere fieri. et iure nec debebat cornuari
ex quo hoc sciebat. et de elec. cu inter vniuersas. Aut est sim
plex et ideo et tunc si sunt et lecta et explanata regula ante p
fessionem vel post. et dixit se eam seruaturū tenetur seruare
Si vo dixit qd se obligare volebat ad arduum vñm pceptū
dam qd ibi ducere tpe i ingressum transire poterit ad la
icem vñm. Si vo nihil dixit cogi potest ad remanendū ibi.
Et imputet sibi qd non plene examinauit. nec prodelit
enam si dicat se solo ad hoc inductum fuisse. Rndeo est. quia
intelligitur melior fieri pmo eius. extra de puer. p. i. i. i. i.
fm **Ray.** Si vo pfectionem no fecit ex quo p annū in reli
gione stetit tenetur ad faciendū eam. extra de regularib. ita
tūmus. quum si prestare nolit nihilominus est cogendus.
no tamen pfecte sed etiam causante. f. qd vel pfectionem
ibidem ab initio institutam faciat et religionē seruet. vel lo
cum exeat. In quo nec defendat euz abusus pcratus nec au
norum numerus. Et sic intelligi potest illud. extra de elec.
cum causam que est inter. et de testamēto. c. j. Si vo in lo
co quem intrauit religio seruabatur. cogendus est pñit ad
pfectionem faciendam per districtionem regularis disciplo
ne. Et sic intelligi illud. c. statimur. in quo nec fuga po
rit. extra de regula. c. si. hoc **Doct.** vel dic fm **Ray.** et. n. de
voto indilincte qd debet remanere quia totus alioi vel fm
plicatas vouens in talibz no excusat. vt dicitur est. Alij
si omis qui sunt in illo monasterio reſiciant ab obseruancia
religionis? Rndeo fm **Doct.** n. ne de. vel mo. monachi
sunt vt seruent eam. et si sunt incorrigibiles de monasterio
possunt eici et alij alterius ordinis sunt introducendi qd
religio seruet. extra ne de. vñ mona. relatum. Et si illi fm
liter reſiciant. tunc locus mutata institutione auctoritate de
dinarij potest p clericos seculares retineri. et sic potest inuelli
gi illud extra de reli. com. inter quatuor. Alij si quis
velut esse monachus sub conditione. f. qd sibi licet remanere
ppria vel usufructus aliquarum rerum? Rndeo **Doct.** n. et
de voto. qd talis contractus vel monachus no valet. sicut
notat **Dugo.** xij. q. iij. Nam autem. et consensu tamē ab
bas potest aliquo sibi ad vsum remanere in quo casu totū
erit monasterij. Alij hoc nota fm **Junio.** extra de conuer.
p. i. sup. c. dudū. in fi. qd si ingresso diceret vos debetis pñe
ri regulā beati aug. sed bene potestis comedere carnes cum
hoc nec regl'a nec vniuersal' pñitio phibeat. nec de hoc al
quid sibi imputari possit nisi scandalus esset et tunc mutari
in alium locū posset. fm **Doct.** ibide l. j. et in hoc casu co
medere carnes nisi pñaret. et de pñitioe vñ pñitioe illi

monasterij vel hoc omnibus notoriū esset postea addidit idem
Inno. Alij dicunt qd ex quo se submittit obedientie alicuius
non obstantibz hmoi pmissioibz tenet seruare regulas et
pmissiones eius. xij. q. j. non dicant. Secus est si dicere
sibi vos debetis pnter regulam beati Benedicti. cū enim
pnter omnes pmissiones debent a carnio abstinere impu
tandum est eius fatuitati. si crediderit ei qui sibi promittit
bat qd ei liceret pmittere carnes et idem dicit Hostien. ibidē.

Quinque is qui reliquit psonā spirituale ad quod trā
suerat recipere debet sua bona que secum ibidem attulerat
Rendeo dicit Hostien. n. de cle. p. q. sup hoc diuersi diuer
sa dixerunt. tpe vō circa hoc distinguunt. s. qd talis aut est se
culario aut regularis. Si secularis indistincte dici potest qd
recuperat ea vt immūē aperte. extra de cle. p. q. a te. in fi.
vel potest dici ad saluandū opi. qd si bona tacite secum sunt
tunc si exstant. et cum tacite sequunt qd pnt Alla. hoc donatio
videtur pntem tacitū habuisse. s. vt dicit eo ibi pntem
re instat dicit. extra de tpe post mortuum resti. n. p. et. c.
donatio. in fi. Et in hoc casu potest intelligi illud extra
de renun. ex transmissa. Si autē expresse pnt se et sua et est
paup qui nō habet vnde viuat tunc etiā de bonitate camo
nica sunt pnt aditione cuiuscunqz recuperat ar. dist. lxxvj.
non satis. x. q. ij. q. ij. gloria. Et sic potest intelligi illud.
c. q. a te. Si vō habet a lō vnde sustentari possit nō recu
perat sicut si redisset sine se. xij. q. ij. quicunqz. r. c. predia. n. p.
si grana fiat sibi. Et in his tribus casibus intelligi potest
illud. c. q. a te. r. c. ex transmissa. Et hoc sunt vera nisi suis
set aliqua pntio apposta. extra de pnt. apposi. p. tuas lictu
ras. Nec sufficeret nisi expresse esset. vt. c. de pnt. ob cau.
si repetendi. qd pntia donatio nō reuocatur. s. de dona. que
sub modo. pntiam. Et hoc intelligi possunt cū quis intrat
ecclesiam secularem tanqz puerus. Itā si tanqz canonicus
nō sequens eū tacite bona sicut etiam tenet pntendo. Si
autē sit regularis et erit ante pntionem recuperat bona. ex
de regula. Nec audiē si velit iterū monasterij idem intrare
ar. in. c. ex transmissa. Si autē erit post pntionē et sine licē
tia licet intrat aliud monasterij res eius remanēt monaste
rio primo. et impuget sibi qui sine licentia recepit eū secūdo.
Sic intelligi autē de monachis. s. si vō relinquens. col. j. f.
Si autē erit cū licentia vel immūē ex causa. tunc vltimū
seruū quas pntit monasterio pmo debet scdo monasterio
ad quod transijt assignari qdā vixerit ne sit ei onerosus.
sic intelligi illud. xvj. q. j. Qui rapuerit. hoc Hostien. f. f.
Quid de monacho fugiuo cui acquirit in fuga pntur
Rendeo dicit Hostien. n. de apost. qd acquirit monaste
rio suo sicut et seruus dñi. xvj. q. ij. abbates. Quid si
abbas nolit recipē monachū fugiuū. qd tñ tenet salua or
dinis disciplina. vt habet extra de regu. c. fi. Rñder Hosti.
ti. de infamibz. qd dicit totos qd si sic recesserit et aliquod
lucrum reliquerit monasterio repetito tenet. ar. extra de
infamibz. c. vlti. qd amitti potest si totus pntentus in hoc
reliquit. Alio relicto persone redundare nō debet in damnu
ecclesie. xvj. q. vj. si epm. aliter tñ soluit pnt alios de apost.
pntia. Quid de his que lucrat monachus de monasterio ex
pntia. Rñder pnt Inno. extra prim. sup. c. cū olim. qd nulli
acquirit nec valet pntatus cū sit de monasterio absolutus
posset tñ dici qd acquirit epō a cui iurisdicōe nō ē absolutus
hoc Inno. Quid si monachus ingrediat monasterij se
cundū: cui monasterio cedent pmo vel secūdo bona que ille
vagabundus tpe acquisiuit. Rñder pnt Hosti. de apostans. si sit
ingressus monasterij scdm de licentia abbatis sui vel au
toritate iuris. tunc cedent monasterio scdo. xvj. q. vj. de la
pnt. Si vō sine licentia abbatis et sine aucte iuris. Et mo
nasterij pnti eū vagabundū vidit et neglexit bona eius ce
dent monasterio scdo. sicut et seruus habitus p relicto nō
acquirit dñi primo. s. apprehendenti eū. ff. de stipul. seruo. qd
seruus. Si vō monasterij pnt nō neglexit eū vagabundū
s. reperit tunc eas bona cedent monasterio pmo in auten
tiā. epf. s. si monachus. Sed nunquid monasterij
coget recipere monachū fugiuū. Rñder pnt Hosti. qd sic. x.
vj. q. j. pntit. nisi pnti vō sit de dissolutōe suspensum.
Nec em recedat in monasterio canonij vel alij cū bonis

que attulerat pmo. xvj. q. j. si qua monachorum. Itā cū
illa bona sunt danda monasterio secūdo nisi quo ad vltimū
cum in vita translati. xvj. q. vj. de lapsio. qd mortuo redi
bunt ad monasterij primū. pnt Hosti. et pnt Hosti. vt de
eius est supra. Quid si monachus fugiuus in monaste
rio reditus habitū resumere nolit. Rñder pnt Hosti. s. d.
gravi custodia incarcerationē. extra de apos. a nobis. Ad hoc
nota pnt Hosti. qd si monachus vel monacha plures reliq
rit abbas eius cogitur recipere cum. xvj. q. j. pntit. qd
de seculari clerico non pntit. dist. xlvij. qm multa. immo
fugiuus in quolibet. c. quod sit de trienio in triennio. extra
de statu mo. in singulis. sunt inuestigandi. Et abbates eorū
sunt cogendi eos recipere salua ordinis disciplina. de qd ha
betur extra de regula. c. vlti. Gregor. pnt glo. i. penitencia
eis imposita pnt qd requirit et pntit ordinis disciplina illi
us regule. Et post subdit in dicto. c. qd si receptem taliū or
do regularis nō pntit. pntent vt apud idem monasterij
in loco competendo si sine graui scandalo fieri pnt maneat
alioquin in alijs domibz eiusdem ordinis ad agenda ibi pe
nitentia. necessaria vire talibz munificent. hoc in predicto. c.
Et pnt glo. abbas pnt monasterij necessaria ministrabit.
Et dicit ibi Inno. in glo. qd tales etiā recipi possunt. vt non
sint equales alijs monachis. sed in seruicij. Hosti. etiā ex
pntit qd dicit ibi in locis pntentibz. i. ergastulis sine came
rulis foribz tñ ne inde possint exire. Addunt etiā in fi. di.
c. qd si hmoi fugiuus vel eieci non obdierunt eos excomū
cent et tandem faciāt a prelatis excommunicatos publice nū
ciari donec ad eorū mandatū humiliter reuertantur.

Equē videre de decimo. s. de religiosis domibz. vidē
dum est igit que sint domus religiose cuius auctori
tate sunt pntende cui et in quibz sunt subiecte ali
ad vsus seculares possunt pnti et que religio domo constru
cta debet assumi. Quis locus dicit religiose dictū est sup
in hoc libro n. de sepulturis. Sed hic pnt Hosti. dicit dom
religiosa domus sacra vel potest hic dici domus religiosa cō
muniter vt includat loca religiosa pntata et nō pntata vt
hospitalia pnt hosti. pnt aut Hosti. domus religiose dicunt
oīa loca ad pios et religiosos vsus deputata quocunqz nomie
centent et eo. de senodochijs. Sunt aut domus religiose
pntende auctoritate epi sui. xvj. q. j. Quicunqz voluerit.
etiā habet de pnt. di. j. nemo. hospitalia in quibz facit po
test auctoritate. pntia. ar. in fi. de reri dñi. s. religiose. vi
derur tamen extra co. ad hoc dicere qd nemo sine auctori
te epi talem locū pntuere possit. Et est verū pnt hosti. qd ta
lis locus nō reputat religiose quo ad hoc vt intelligat esse
de corpore ecclesie nisi auctoritas episcopi inuenerit vel ab
immo vel expost facto. Quid de his qd faciūt hospitalia et
mutant habitum et accipiunt signum certum et aliquā hospi
taliatem exercent. videntes tñ habent et pntium tenent. Itā
quid tales et domus ille centent religiose et religiose. et nūq
ecclesia debet tales tanqz personas ecclesiasticas defendere.
Rñder pnt Hosti. n. de regula. tales aut faciunt cum auctori
te episcopi et sic debet defendi tam persone qd domus ille. qd
intelligunt religiose. extra co. c. iij. r. uij. Nec obstat qd tal
habet vptem quia intelligit caste viuere. di. xxiij. nicena.
Sed ea mortua nō debet aliā ducere. Nec etiam obstat illud
extra co. c. fi. quia hoc religio est approbata. vt dicit in. c. de
senodochijs. vel illud intelligit qd sit sine aucte epi. Itā ob
stat etiam qd pnti habet qd illud potest habere. rector rōne
admissionis. extra de sta. mo. monachi. s. qui nō. s. si qd
in manu epi pnterit caste cū vptore viuere et ea mortua a
liā nō ducere et pnti renūciauerit et obediētiā pnterit vel
in manibz rectoris qui hoc habet forte ex consuetudine vbi
sunt pntes fratres in hospitali talis centent religiose nō tñ
potest spūaliū administratōes habere. Ad hoc nota qd ho
spitalium gubernatio nō debet pnti laycis habentibz fili
os vel vptos de quibz verisimiliter pnt filios pntare. libe
vij. de religio. tom. quia pntit. vbi etiam plura alia ad ho
spitalia pntentia sta tuuntur. Subiecte sunt aut tā domus
qz ecclesie religiose illi epō in cui diocesi pntiunt. vt dicit
in. ca. de senodochijs. nisi sint munite privilegio. extra co.
constitutio. vel pntiptione. extra de pntiptione. auditis.

Onsequenter p^o

titulu de religiosis p^oiderandū est de p^ou
legis q^o solent p^ocedi religiosis. Et p^omo q^o
est p^ouilegiū: unde dicit. Sedo q^o sunt
species p^ouilegiū. Tercio quis p^ocedi
p^ouilegiū. Quarto cui p^ocedi. Quinto quāto tpe durat
Sexto q^o p^ouilegiū opat. Septio q^o p^ouilegiū amittit
Octauo de p^ouilegiū hūmū p^ouilegiū exēptiōnis. Non
de p^ouilegiū p^ouilegiū. Circa p^ouilegiū sciendū q^o p^ouilegiū
q^o p^ouilegiū. Et dicitur q^o p^ouilegiū p^ouilegiū p^ouilegiū. Et in
mune indultū. Ad est em p^ouilegiū nisi aliq^o indultū spe
ciale extra. eo. in his p^ouilegiū tū v^o dicit. Dicitur illud q^o t^o
iure p^ouilegiū p^ocedi indultū. v^o extra de p^ouilegiū. q^o in causis.
et de iurēiur. et si dicitur. S. si tūc d^o p^ouilegiū indultū
et indultū esse ostendimus. vel opat. q^o magis solent n^o m^oi
q^o p^ouilegiū cauet q^o q^o generaliter indultū. et de b^oen. si
aduersus. Dicit aut p^ouilegiū q^o p^ouilegiū legi q^o legē et
i^o p^ouilegiū vel dicit p^ouilegiū leges p^ouilegiū q^o p^ouilegiū legi.
i. a iure cōmuni exceptio. v^o p^ouilegiū. et in p^ouilegiū.

Circa scōm sciendū q^o p^ouilegiū aliud est generale
aliud speciale. generale p^ouilegiū. Et q^o p^ouilegiū se
p^ouilegiū articulo vel q^o p^ouilegiū p^ouilegiū vel rōne p^ouilegiū
um p^ouilegiū vel rōne p^ouilegiū. Et q^o p^ouilegiū p^ouilegiū p^ouilegiū
D^o p^ouilegiū q^o p^ouilegiū vel vni loco vni articulo p^ouilegiū. p^o
tūc enā dicit nō p^ouilegiū generale et sp^ole p^ouilegiū respectu
v^o dicit g^oale respectu specialioris et sp^ole respectu generalioris
oris et hoc p^o se patet. Et p^ouilegiū p^ouilegiū q^o p^ouilegiū est rō
ale v^o illud q^o dicitur dignitatem auitari vel aliam loco vel al
quib^o p^ouilegiū rōne loci vel causisq^o rei p^ouilegiū. extra de c^ou
olim. et c. se. Et tale p^ouilegiū est p^ouilegiū et adhibet rōnē
forte rōnē p^ouilegiū vel t^ouilegiū. Et intelligit illud. r^ouilegiū. q^o p^o
c. j. et p^ouilegiū vel nisi in p^ouilegiū p^ouilegiū p^ouilegiū p^ouilegiū
g^ouilegiū. extra de offi. ordi. d^ouilegiū simul. vel in t^ouilegiū et causā rōnē
et. r^ouilegiū. q^o p^ouilegiū. ita nos. vel admittat. et de sta. m^ouilegiū.
S. j. Et d^ouilegiū est singulariter p^ouilegiū v^o illud q^o dicitur in v^o
liquib^o p^ouilegiū certis et p^ouilegiū nōb^o ex p^ouilegiū p^ouilegiū p^ouilegiū
et de offi. le. volentes. Et tale p^ouilegiū eius cū p^ouilegiū nō est
d^ouilegiū. etiam si obtentu dignitatis p^ouilegiū. et de v^ouilegiū. ad hoc
In quo enā casu si dignitatem aliā adp^ouilegiū p^ouilegiū p^ouilegiū
nō v^ouilegiū. et de p^ouilegiū. pla. bone. ij. S. si. tale enā ad p^ouilegiū
nō t^ouilegiū nisi hoc exp^ouilegiū sic fit et eo. li. pe. c. j. et p^ouilegiū
sona ex^ouilegiū. nec ad alios ext^ouilegiū. et de p^ouilegiū. p^ouilegiū
st^ouilegiū. nisi in casu sp^oali s^ouilegiū et legat sedis ap^ouilegiū aliud
cat et de offi. tele. q^o p^ouilegiū. et si. Et d^ouilegiū est cōuilegiū
nale v^o illud q^o certis p^ouilegiū cōuilegiū et certis causis et in ar
ticulis certis p^ouilegiū nōb^o p^ouilegiū nō exp^ouilegiū. v^o p^ouilegiū p^ouilegiū
emplū in m^ouilegiū. r^ouilegiū. an. q^o g^ouilegiū p^ouilegiū restituit in
integ^ouilegiū. si de m^ouilegiū. l. j. p^ouilegiū. sunt enā de hoc plura alia et
enipia in corp^o v^ouilegiū q^o iuris. Et d^ouilegiū est singulariter et
cōmūter corp^oale v^o illud q^o aliam v^ouilegiū sita cōp^ouilegiū
collegio sic p^ouilegiū q^o q^ouilegiū singulariter de v^ouilegiū sita p^ouilegiū
tali p^ouilegiū singulariter se iurare. sicut p^ouilegiū et de sen. ex^ouilegiū.
contingit. Et d^ouilegiū est tū cōuilegiū corp^oale v^o illud q^o sic p^ouilegiū
v^ouilegiū sita q^o p^ouilegiū enā nōt^o eius allegari. Et quo sp^oali
v^ouilegiū sita p^ouilegiū et nō eius singuli se iurare sic d^ouilegiū. q^o p^o
q^o manumittit. Et p^ouilegiū corp^oale dicunt h^o es que sunt cō
cessa v^ouilegiū sita corp^oale collegiū p^ouilegiū clerici. fr^ouilegiū
m^ouilegiū p^ouilegiū sita et l^ouilegiū. Et tale p^ouilegiū cū colle
gio p^ouilegiū. Nec p^ouilegiū p^ouilegiū q^ouilegiū collegiū sit. extra de eccl^o
edi. ad audiendū. ij. Item p^ouilegiū aliud est p^ouilegiū aliud
temporale. v^o p^ouilegiū et p^ouilegiū. Et q^o est p^ouilegiū ad facien
dores transi. et de regu. iu. p^ouilegiū. Item aliud est l^ouilegiū
tū quod sc^o terminos suos nō transgredit^o extra de sepul. c.
j. ad si. Aliud indeterminatū. q^o p^ouilegiū. l. j. p^ouilegiū locū habet in
si aliquid t^ouilegiū. Considerat aut limes et quatuor. l. et
p^ouilegiū ex loco sine re. ex c^o et re. sicut p^ouilegiū et eo. t^ouilegiū. si
aut et quales sunt sp^oes p^ouilegiū nō alit^o q^o ex l^ouilegiū app^ouilegiū
bit: et eo. p^ouilegiū. et de h^ouilegiū. c. j. et c. t^ouilegiū sequent^o. v^o
et tenor p^ouilegiū et testes. et eo. cum olim. vel per alium in
strumentū ibidem sumptum. v^o extra de h^ouilegiū instru
torum. c. ij.

Sunt aut eis subiecte p^ouilegiū legem diocesanā et p^ouilegiū legem in
r^ouilegiū. v^o dicitur est supra. et de ordinario. v^ouilegiū tūc
leges ep^o remittit p^ouilegiū. et c. p^ouilegiū. d^ouilegiū hoc faciat cū p^ouilegiū
su capituli sui. et de v^ouilegiū. p^ouilegiū. hoc g^ouilegiū. Quilibet q^o
locus religiosus subest ep^o in cuius diocesi est situs. et h^o
est verū p^ouilegiū. q^o est certū de terminis ep^oatū. si v^o sit in
certū ad nouos et terminos recurrendū vel etiam ad termi
nos iurisdictionis secularis ciuitatū. Sed et ep^ous ille m^ouilegiū
erit qui quolibet anno incolas cōfirmat. Et sic intelligit
illud. extra de eo. c. j. p^ouilegiū aut terminū p^ouilegiū testes et
famam. extra de p^ouilegiū. cum causis. Et v^o nullatenus p^ouilegiū
si et limabus apparere s^one his s^onebus durat. immo si
ambo sunt ep^ocopi et eiusd^o p^ouilegiū. archiep^ocopus de hoc
cognoscere debet. extra de foro compe. sane. Et poterit cui v^o
luerit gratificare vel sibi remittere. ar. extra de t^ouilegiū. quo
miam. Et v^o sunt diuersae p^ouilegiū idem facere poterit p^o
mas vel papa. hoc d^ouilegiū. eo. n. Et hoc nota q^o si abbas
vel prior alicuius monasterij preter p^ouilegiū frat^ou suorum
p^ouilegiū obediētiā ep^ocopo loci si monasterij sit exēptiū
vel legitima p^ouilegiū munit non p^ouilegiū eidey. ex
tra de eo. cū dilectus filius. hoc d^ouilegiū. Mon possunt aut religi
ose totius ad seculares vsus p^ouilegiū. extra de eo. m^ouilegiū quatuor
locus tamen reputatus secularibus reputari p^ouilegiū religiosi
de consensu ep^oi et seculariū clericorū quib^o p^ouilegiū in v^o
sua. sic loquit^o extra de eccl^o. edi. ad audiendū. p^ouilegiū. d^ouilegiū.
Et d^ouilegiū aut t^ouilegiū debet assumi vna religio de approba
tio. extra de eo. Insuper nota q^o tam monachus q^o abbas debet
esse p^ouilegiū vno hab^ouilegiū. nō enā v^ouilegiū in diuersis locis v^o
vel locū querere vel habere. Nec debet v^ouilegiū abbas diuers
monasterio p^ouilegiū. extra de eo. c. v^o.

Equitur videre de v^ouilegiū. sc^o de capellis mona
chorum vel aliar^o religionū. f. quid iuris monacha
et alij religiosi habeant i eis. Circa q^o sic distinguit^o
p^ouilegiū d^ouilegiū. et n. et de offi. ordi. f. q^o capelle sunt religiosi
dupl^ouilegiū. f. edificatiōe et donatiōe: f. edificatiōe: monachi
habent temporalia ep^ocopus sp^oalia. extra de eo. ca. j. Et v^o
donatiōe. aut donatiō facta est ab ep^ocopo aut a patrono.
si ab ep^ocopo aut sub certa forma. aut cum omni iure aut
simpliciter. Si ab ep^ocopo sub certa forma sic non habent
plus iuris in capella q^o p^ouilegiū forma. ff. de pact. in traditio
nibus. Si cū omni iure sic h^ouilegiū ibi ep^oalium et sp^oaliū admi
stratiōem p^ouilegiū instumētem inuestituram. fidelitatis. obedi
entia. cōuilegiū. et quedā alia. extra de mano. et obe. is qui.
sic intelligit q^o capelle p^ouilegiū ad religiosos pleno iure. r^ouilegiū.
q. ij. S. si. Unde nō cogunt in hoc casu p^ouilegiū ep^o p^ouilegiū
re. v^o p^ouilegiū a sensu. extra de p^ouilegiū. in l^ouilegiū. S. j. in pleno
iure. et nihilominus ep^ous est t^ouilegiū nisi p^ouilegiū vel p^ouilegiū
p^ouilegiū vel p^ouilegiū p^ouilegiū obstat. v^ouilegiū et remanet in or
dinatiōe. cōuilegiū. visitatiōe. iurisdictione. p^ouilegiū.
altariū p^ouilegiū. cathedra. et h^ouilegiū. q. ij. p^ouilegiū.
Si aut ep^ous p^ouilegiū eam simpliciter nullo s^ouilegiū. et tpe in ea p^o
cipiebat certā fructū p^ouilegiū videt tū illā p^ouilegiū. et de to
nat. p^ouilegiū. Et v^o nihil p^ouilegiū videt omis fructus cō
cessisse. v^o dicit ibidem. Si aut a patrono cōferat^o de p^ouilegiū
ep^oi vel ab ep^o de p^ouilegiū patroni: videt v^ouilegiū q^o suū est de
disse. v^o p^ouilegiū ibidem. Donatio aut ecclesie facta a patrono si
ne p^ouilegiū ep^ocopi nō valet. si aut ius patronatus p^ouilegiū to
natio teneat sic intelligit illud extra de iurepatrona. illud. et
ca. nullus. Is enā donatio p^ouilegiū facta iustis titulis p^ouilegiū
bendi transferat. extra de iurepatrona. cura. nō tū plenam
ius nisi p^ouilegiū sui capituli intercedat extra de his que fi.
q. p^ouilegiū. ita. Et in his casibus in quib^o nō pleno iure p^ouilegiū
ecclesia ad monasterij h^o monasterij sp^oalia et rep^ouilegiū
p^ouilegiū vicariū tū qui nō debet ab ep^ocopo recipi nisi p^ouilegiū
nachos et portio sustinens assignatur p^ouilegiū et hosp^ouilegiū
p^ouilegiū et iuribus ep^oiscopaliū p^ouilegiū. et de p^ouilegiū. de
monachis. q^o si neglexerit facere ep^ous hoc faciat suo iure.
extra de iur. neg. sicut.

De p^ouilegiū et p^ouilegiū p^ouilegiū. Li. xlvij.

Ita tertium sciendum fm̄ Doffi. q̄ pcedere potest privilegium papa vel impator qui sunt supra ius et iurisdicōem nō ligant. vt extra de p̄f. p̄ben. pp̄fuit. l. de legi. i. p̄f. digna. Et hoc p̄t dñs papa in sp̄ialit̄ impator in tp̄alibz regulariter licet et casualiter papa quo ad tp̄alia. impator v̄o nūq̄ ad sp̄ialia. vt patet ex q̄. si. fin. le. p̄t tñ impator privilegiare ecclesias et ecclesiasticas p̄sonas vt p̄ extra de emulante. p̄t etiā pcedere privilegium ep̄o et superioribz eo. vt ex de censibz. cū venerabilis. dñi tñ hoc faciat s̄ sui capituli v̄o iurisdicōe fm̄ Doffi. vt extra eo. cum olim propter. Et breuiter quicūq̄ in quibz et quatenus p̄t p̄stitui idem facere p̄t privilegium et indulgentiā dare. Sed et maior dignitas et potestas ip̄is dñi privilegium. immo p̄fuit do inducit privilegium siue legem priuati. hec Doffi.

Ita quartum sciendum. q̄ privilegium potest pcedi regulariter subditio nō aliq̄. Et breuiter illi quē constitutio pcedentis artare potest et aliq̄ ei quē p̄stitui nō pcedentis nō artat si hoc est casuale. vt ex de viouit. gaudemus. et de iudicio. p̄ totum.

Ita quintum. f. duratōnem privilegiorū. sciendum q̄ sup hoc diuersi doctores diuersimode dixerunt et distemperūt. Inter quos Doffi. in sum. n. de p̄fuit. sufficiēntius distinguere videt. f. hoc modo. privilegium vel ius aliud puta rescriptū impetratū ab aliquo cōpetit ei aut circa iudiciū aut circa factū. si circa iudiciū: aut ad agendum aut ad expiendū. si primo modo puta ad petendū de cimas quas nūq̄ exegeras tanto tpe durat quanto durat actio sup qua privilegium indulget. q̄ nō est verisimile principem velle naturā actōis p̄ privilegium immutare. l. de in offi. testa. si q̄. et ex de elec. eccles. ij. §. tenig. Si aut expiendū. aut est limitatū aut nō. si sic puta impetratū ne teneat meis creditoribz vsq̄ ad quinqz annos nūq̄ excedit limitē assignatū. l. de p̄f. impa. off. l. quoniam. et. l. rescripta. Si v̄o nō sit limitatū aut aliquo impetratū p̄t expiendū puta negligentia vel totius aut nihil. si sic puta p̄ petuare potuit excep̄tōem. sed hic ex negligentia vel toto nō fecit excep̄tōem amittit. extra de rescript. si aut. et. c. ex parte Si nihil et nullus agat p̄ra cui p̄petuo durat. q̄ que sunt tp̄alia ad agendū sunt et p̄petua ad expiendū. l. de excep. si p̄petuo. Si v̄o aliquis agat et nō expiat sibi quo ad actus illū de quo querit tñ preiudicat. ff. de p̄f. cura. p̄omp. §. rati. et ex de offi. or. dilectus filius. §. penul. et vlt. saluo eo qd sequit̄ offi. vbi dicit. si aut v̄o nō faciendū. Si v̄o aliquis agat p̄ra cui de iure illius rei supra quā privilegium est cōfessum et tpe p̄ privilegium expiat ac illud i iudicio exhibeat et uideat p̄necet p̄ ipm privilegium reprobasse videt ipm. Si v̄o nō exhibeat illud p̄t p̄t privilegium de nouo repte nō debet snia retractari. ex de sen. et re iudi. subora. §. si. Et sit p̄petuus p̄iudiciū. nisi fuerit appellatū. vt innuit ibidē. Si v̄o privilegium sit circa factū aut est impetratū ad faciendū aut ad nō faciendū si ad faciendū tollit decennio. ff. de nundimis. l. j. Si aut ad nō faciendū aut papa sibi vel alteri retinuit aliū quod vel nihil. si aliquis veniens p̄ra privilegium nō p̄iudicat l̄ quatenus ipi quē familiariter tangit renunciare valeat. ar. ex de arbi. cum tempe. §. et ius pape spacio centū annorū p̄fcedit. ex de p̄f. ad audientiam. Si aut nihil aut est p̄fessum i fauore ecclesie vel p̄sonarū. si ecclesie tñ deli cū p̄sone redundare nō dñt in dñm ecclesie. ex de insti. cū venissent. ad si. Sed tñ negligentia obest et ideo ecclesia amittit privilegium. si p̄elatus tāto tpe p̄rauerit q̄ p̄fessum sit p̄ scripto. xxx. annorū. l. i. vj. eo. si de terra. et. c. accedendo. Si obicit q̄ p̄scripto p̄ ecclesiaz dñ esse. xl. annorū. ex eo. illud. Ad qd ducendū q̄ privilegium qd p̄ ius p̄t pcedi. cuius amittit. ex de rescripti ad sua naturā et ius ius sibi p̄fessum reuertit̄ ex de cen. cū venerabilis. ibi nec intelligatur. et. et in privilegio p̄t intelligi. ex de p̄f. sancorū. Si aut fauore p̄sonarū tñ p̄trario actu et vnicō tollit. extra de p̄f. cū accessissent in fi. et de p̄ben. p̄ illoz nō obstante p̄fessio. ex de p̄f. cū. ad. §. verum. hec Doffi.

Ita sextum. f. privilegii op̄atōem sciendū fm̄ Doffi. q̄ privilegium op̄at illud qd sonat qd nō p̄t sciri nisi p̄ inspectōem et fidē occultā. vt ex eo. porro. qd

est verū nisi p̄tneat iniquitatē ap̄tam et nisi sit obscurū et si eri nō possit interpretatio circa illū qui p̄fessit. q̄ eius est interpretari cuius et condere. §. iusq̄ is qui p̄fessit r̄ndit ne gociū suspenderet. ex de sen. ex. inter alia. Deh̄ aut diligenti attendi tenor privilegii. ex eo. porro. tñ magis est insilienti dñi intentiō q̄ vbi ex eo. marchion. verūamen si fieri p̄t est lausime interpretandū. ex de dona. cū dilectus. ad finē. ni si preiudicat alieno iuri qd tñ reducitur ad ius p̄mune si p̄t fieri. ex de p̄fue. cū dilectus. §. penul. et si. dñ tñ aliquo op̄at s̄ l̄s em̄ nō esset privilegium. vt ex eo. in his. Si cuius ē int̄ pretari privilegium? R̄t regulariter eius q̄ p̄fessit ipm. extra de sen. ex. inter alia. Regulariter a t̄ tene. q̄ p̄ privilegium siue i indulgentiā iuri diocetano nullū preiudiciū fieri intelligat nisi si de ipso sp̄ialiter cauēat. ar. extra de deci. dudū. §. si. ex. c. pastoralis. vbi cū privilegio licentia ep̄i requirit̄. Sed §. ex. c. in his. vbi licet vñ privilegio siue licentia ep̄i. Sed h̄mō diuersitatis rō est. q̄ p̄ privilegium illū pastoralis. tp̄aliter alicui p̄ illud v̄o in h̄o nullū preiudicat. vt parz inueniunt. hec Doffi. Item nota q̄ privilegium censuale aliq̄ op̄at excep̄tōes. vt cū dicit in privilegio q̄ p̄fessit census ad iudiciū p̄cepte libtatis. Aliq̄ v̄o tñ p̄fessatōnem. vt cum ibi dicit q̄ p̄fessit census ad iudiciū p̄cepte p̄fessatōis. vt extra eo. regim̄. Et p̄ hoc v̄o tñ diocetano nullū sit preiudiciū. vt ibidem p̄t. hec Doffi.

Ita septimū. f. de amissione privilegii sciendū. q̄ privilegium amittit multipliciter. Primo vnicō actu contrario. Secundo de decennio elapso. Tertio spacio xxx. vel. xl. annorū. Quarto tpe limitatōis elapso. Quinto p̄ sententiā. Omnes isti modi et eoz p̄bates patet ex dictis supra in ar. f. quāto tpe durat privilegium. Sexto tollit p̄mum p̄ scdm faciens mentionē exp̄fessam de primo extra de p̄f. veniens. fm̄ Doffi. Ad cuius euidentiā maiorem sciendū q̄ fm̄ quosdam nunquam prius preiudicatur. nisi posterius de eo secerit mentionem. ar. in dicto. c. veniens. ex xxv. q. ij. institutōes. et per totum. Tamen fm̄ Doffi. tñ de p̄f. speciale derogat generali siue scriptura privilegii specialis sit posterius. ar. extra de foro p̄p̄. dilecti. siue p̄ or ar. extra de decimis. ex multiplici. In toto em̄ iure derogatur p̄ speciem generi. ff. de reg. iur. in toto. et. xxv. q. i. §. vlt. v̄. oportet. vnde dicendū fm̄ Doffi. q̄ aliquantulum p̄ speciale derogat generali. licet ex ipso nō faciat mentionē nō tamen totaliter absorbet. ar. extra eo. in his. et de censibus. quanto. Quid em̄ si alicui abbatē de tur privilegium generale vt vniuersas decimas alicuius parochie p̄cipat et ab oī bus exeat et in vsus p̄rios p̄uertat. tñ de aliquis de eadem parochia immunitatē impetret nō facit mentionē de illo privilegio. ar. q̄ valet. extra de decimis. a nobis. Quid § si p̄ speciale ius ledi p̄tingeret generale? R̄ndeo q̄ nō valet et nō tñ illa ratiō: q̄ mentionē nō facit de generali q̄ p̄fite rata intentiōe principio. l. de cōf. nec autus. Sed si v̄o q̄ sit generale vel speciale nō valebit posterius nisi de primo faciat mentionē nec derogat primo in toto vel in parte. Sic intellige iura que alij inducunt indistincte. extra de p̄f. veniens. et. xxv. q. ij. institutōes. et p̄ totum. Sed et hoc sibi distinguo. q̄ refert v̄o v̄o sit in corpore iuris clausū et tunc posterius corrigit vel determinat prius. extra de decimis. ex parte. et. ca. nuper. vel v̄um sit in corpore iuris et alterum nō sit. et tunc semper ei quod nō est ita preiudicabitur et ipm nō preiudicabit quia posterius potest ius prius reuocare. l. de testamētis. omnium. ideo cum impetratur p̄ privilegium cisterciens. ordinis de nō dandis decimis in corpore iuris clausum. extra de decimis. ex parte. non requiritur q̄ de ipso privilegio fiat ibi mentio. sed sufficit q̄ ibi exp̄iatur oīdo. extra de rescript. cum ordinem. Sed alij intelligunt illud. c. p̄ra rex. Sunt tamen casus in quibz nō valet nisi fiat mentio de iure. contra quod impetratur. extra de rescript. nonnulli. qd specialiter intelligi p̄t cum impetrat contra p̄sulum: vt in. c. nonnulli vel lateranēse. extra de flama. c. penul. et vlti. Idem dico de quolibet iure in quo specialiter hoc cauēat. Idē quando iuris oīdo p̄ternit. ex de rescript. causam que. et quando iniquitatem p̄necit manu festam. vt extra eo. ti. c. ij. sed scdm iussu expectabitur et ei

parebitur sine alia mentione in autem. de manda. prinē. §. teinde. col. iij. vbi dicitur quod privilegium est generale non clausum in corpore iuris. et scdm est rescriptum et speciale nū qd derogatur pmo. nisi de ipso fiat mentio. vt extra de re. cp. plicatus. nisi ratione alicuius clausule instat privilegij ob- tinentio maxime si privilegij ex natura sua fuerit odiosum sic intelligi potest extra de rescript. c. i. Item preiudicat vbi p uilegiū est abominabile. ar. extra de si. p. dicitur. ex tua. et de cetera. ma. multominus derogabit generale rescriptum priuilegio generali vel speciali nisi de ipso faciat mentio. vbi dicitur privilegij est posterius et rescriptum prius in imperatione et citatione nunq̄ derogat rescripto nisi de ipso et actis occasi one eiusdem habitis fecerit mentio. extra. e. c. penul. qd si citatio rescripti non precesserit privilegium imperatum sus- ficit qd in prima citatione allegatur. extra de rescript. olim. et infra competentem terminum ostendat extra eo. cum olim effemus. Et hoc nisi misisset privilegiatus in fraudem ad se- dem apostolicam ex quo fecit rescriptum p̄ra se imperatum ar. extra de rescript. plicatus. si dicitur vtrūq̄ sit rescriptum seu vnum speciale et alterū generale semp̄ derogabitur generali h̄ prius p̄ speciale posterius. nec requiritur qd de illo faciat mentionem aliquam. extra de rescript. pastoralis. §. quomā. Septimo privilegium amittit p̄cedentis revocationem. ff. de iudi. iudiciū soluitur. quod tamen facere non debet ne inco- stante vel leuitari ascribatur. quia nemo debet venire contra factū suum. extra de cleri. puga. diuersio. Et causa tñ debet et potest et debet fieri reuocatio. vt quando lesionem enormem incipit inferre aliq. vnde si religiosus concedatur privilegium de non dandis decimis propter nimiam paupertatem. de- mū si tñ dicit possessionibus qd parochie enormiter ledant et etiam ipsi si de decimis de suis redditibus possunt p̄mode sustentari cessabit privilegium. tum ppter scandalum. tum ppter enormē lesionem iuris parochialis. tum quia causa p̄ uilegij cessat. sic intellige illud extra de dec. suggestum. et c. nuper. Item si quis non fuerit privilegia superioris p̄cessa sub- ditis eius. f. non seruatis privilegium merito recusat. i. reuocat. extra eo. dilecti. Item si p̄cedat privilegium alicui canonico qd fructus prebende sue in absentia percipere possit valet. Si tamen p̄cedat scdo tercio et quarto. et sic qñ de sin- gulis ita qd ecclesia iam incipiat restitui seruantiōe sue ab vno sine a diuersis etiā a sede apostolica sunt talia privilegia p̄- perata debent omnes non obstantibus privilegijs ad seruantiōe ecclesie reuocari. extra de de. nō res. cū ad hoc. quod tñ dixi de apostolice sedis indulgentijs intellige qñ hoc sit de mada x̄o speciali. alio p̄ra. extra de iudi. cū venissent. Nam si su- perioris p̄firmaverit indulgentiā inferioris non puto qd inferio- ris ei postea reuocari possit sine p̄sensu superioris. ar. ex de re li. w. plicatus. hoc dicitur. Et tunc tollit p̄ renunciations p̄p̄iam et expressam. extra de cens. nup. qd intelligas p̄m dicitur. quo ad ius tangens renunciante tñ. focus est si tan- gat papam vel aliū. Sic nec clericus potest renunciare cūlibz privilegio suo vt patet extra de so. ppe. si dilecti. Mono amittitur p̄ abusu. i. p̄ non vsum vel p̄ p̄tariū vsum. puta alu- quis est privilegiatus ne det decimas in quolibet anno penā tur ad eo et quolibet anno dat talis meret privilegij amitte- re qd pmissa sibi abutit p̄tate. xj. q. iij. privilegij. Necesse est tamen ad hoc qd completa sit p̄ra privilegij. p̄scriptio xxx. anno. extra eo. si de terra. imo videt qd xl. anno. extra eo. accedentibus. hoc dicitur. Et hoc nota qd illi de quoz exem- ptione nō p̄bat vel qd nō fuerit diu in possessione exemptionis. tamen epis ostendere illa privilegia quibz dicunt se esse exē- ptos in loco sacro vel aliquibz prudentibz nō suspectis ad hoc deputatis ab episcopo quod si nō fecerint et epi p̄ra ta- les vñ fuerint sua iurisdic. p̄seruatores eoz nō possunt p̄ p̄ter hoc ipso ep̄os grauare. Et si p̄cessus p̄ra eo defacto fi- eret nō valeret. debet aut privilegij exhiberi ad legendū in regulariter. li. vi. eo. cū p̄sone. in quo approbat op̄i. Anno. et reprobat op̄i. dicitur. Et tñ dicitur. qd si totus tenor le- gēret possit esse occasio ligandi. Anno. vbi dicit qd totus debet legi ne precedentia vel sequentia artarent articū. de quo p̄tenditur. Nec ex simplia lectura onebatur materia ligandi sicut ex transcripto. hoc dicitur. an. in. ca. cum p̄sone

Secundo quid si privilegium alleget vt ostendat. si is emi ostendat non accipit forte qd potest ostendat. Rndet dō. certe nō ē ei igni- tū. ff. p̄modari ad eos. nō obstat si dicat qd non fuit vñs et qd sacri est p̄tariū. quomō emi vñs privilegio nisi allega- to et de ipso fides faciendo certe si ita fecerit sibi imputari nō poterit nisi forte sententia p̄ra ei ferret. et nō appellaret. et de sen. et re iudi. suborta. Secundo qui p̄trauerit p̄ra tenen- sare est grauiter puniendus. extra eo. dilecti. quod si ille iudex qui p̄cessit p̄trauerit. Rndet p̄m dicitur. si privilegium se mel tenuit amplius reuocari nō p̄t a p̄cedente sine pena si faciat hoc sine causa. ff. de regu. iur. p̄cili. vñs aut papa et quod papa sit puniendus ipse videat. ir. q. iij. aliq. et c. se. d. quo vide supra vbi ponit septimus. modus amittendi priuilegium. Et si si privilegium pape coram aliquo iudice alle- gat et ostendit. Obijciat aut qd non habet vires nunquid de hac questione iudicare poterit iudex ordinarius vel etiā te- legatus? videt qd nō extra de iudi. cū venissent. hoc aut si i- telligi debet p̄m dicitur. si hosti. f. qd quando dicitur agere p̄ra aliquam ecclesiam iure p̄muni et ecclesia dicit se exemptā et dō pape immediate subesse et p̄ducit privilegium de tali p̄- uilegio nō poterit iudicari nisi p̄ papam. et si p̄ aliquam fuerit iudicari nulli fieri p̄iudiciū dō pape. vt patet extra de m. iure. res. cum venisset. et extra de sen. et re iudi. suborta. et ex de elec. p̄sensus. tñ et si sponte voluerit nō p̄t privilegij actus sine licentia pape remanere privilegij vt indulgentijs libertatis que monasterium vel ecclesiam iudicat ad ius et p̄- prietate romane ecclesie p̄tinere. vt extra de arbitrio. cū ipse vel dicit p̄t etiā p̄m eodem. scz goff. et hosti. qd vbi vñs pri- uilegij sunt ambigua ordinarius vel delegatus de ipso iudi- care nō p̄t. Ille emi interpretari vel delegare debet privilegij tum qui concessit. vt extra eo. n. vt privilegia. et ar. extra de seque. ad hoc. et extra de sen. exco. inter alia. Quis et legat interpretetur rescriptum pape. vt extra de postu. pre. ad hē. Ceterum si vñs fuerint clara et indubitata qd iudicari mani- feste ecclesiam fore exemptā iudex poterit iudicare absoluitudo. vel si vñs privilegij sunt p̄cedentis et nō exemptionis poterit p̄cedunt. vt extra de priuileg. recepimus. Iam tñ qd pa- pa poterit postea ius suum p̄sequi si velit vt dicit illa de re- iatio. suborta. in fi. Et nota qd nisi de privilegio que verba illius sunt inspicienda. vt eo. n. p̄p̄o. et c. recepimus. sicut et c. que de his qui ex testamento proficiunt. vt. ff. de trans- ac. de his. Plus emi mentem attendere debemus qd verba. vt patet. j. q. i. in arduo. et di. xxxvii. sedulo. Secundo dicit p̄m dicitur. qd privilegiatus abutitur privilegio quando male vñt eo. f. quia vel facit p̄ra intentionem concedentis. extra de postu. p. gratiam. vel qd vñs vñs p̄mū nō p̄t p̄pter cuius obseruantiam erit privilegiatus et tñ nō p̄t privilegium allegare. extra de sta. mon. recolentes. §. j. et de vbo. signi. abbe. ad finem. vel quia nō sunt p̄tenti terminis suis immo p̄ra privilegij sui tenores excedunt puta quia ecc- lesias vel decimas de manu layci sine p̄sensu episcopi reco- piunt vel alia similia faciunt.

Tercio octauum. f. p̄mūdem exemptionis. queritur. f. vñs exemptus si reliquit infra vñs. alicuius ep̄i sc̄opi p̄mū possit ab illo episcopo? Respondeo. dicitur. Tan. qd aut exemptus notorie reliquit et tñ puniri potest p̄ ordinarium. vt extra eo. parentibus. et ca. tuarum. Et occulte et tunc non potest puniri nisi a papa. xvi. q. j. frater noster. Et etiam expressus videt. extra de supp. ne. sicut no- bis. §. si. et de sta. mo. in singulis. §. ordinem. Secundo p̄ eadem iura que loquuntur necdum in occultis seu etiam notorijs hoc responso reprobat. Johannes autem dicitur. quia aut exemptus relinquit circa rem in qua est pri- uilegiatus. et tunc puniri non potest nisi per papam. puta si male gerit se in officio suo religionem male seruat bona ma- nasterij dissipat. Et hoc idem satis innuitur. extra de sta. mo. ea que. §. hoc eadem. Et circa rem non exemptus vt ex- emptis p̄iudicatio et tñ puniri potest p̄ ordinarium. extra eodem. tuarum. Et videt hoc distinctio approbati p̄ dicitur. et p̄ iura extra. eo. cum capella. et c. p̄mū. p̄ confessionem. et reprobat aut extra. c. parentibus. vbi relinquit in ipse et

tamen puniunt ecclesiastice. extra. e. ius. §. verū ubi delinquit
circa res privilegias. f. vi. nuncios mitti possint p. elemov
nis colligendis et tamen puniunt. Sed forte dices q. hoc ideo
est quia iudiciali a. §. hoc responsio non prodest. Itā t. ubi
episcopo vel iuri parochiali et etiam reip. paratur iudicium
hoc non licet etiā si sit notoriū. vi. parat. et sup. ne. p. ca. ij.
Nam institutio t. testatur ppheteri de qua ibi dicit non pot. ē
nō notoria. ar. et. de elec. bone. ij. §. j. t. ij. Sed dici pot. fm
Doct. indistincte q. exempti non possunt puniri p. inferiorem
nisi a papa. ar. xvj. q. j. frater noster. et. et. sup. ne. p. sic no
bis. Et ne videat. casare sententias tantor. doctos. f. dissimul
et q. aut conset in privilegio exempti expresse q. quāvis q.
lingat a nullo citra sedem apostolicā iudice puniat vel alia q.
cūq. vba summa idem expresse innuunt. t. tunc est standū
privilegio sicut sonat extra. e. pozo. Sic intellige illud extra
de sup. ne. p. ca. ij. Et eodē modo pnt. intelligi iura similia. Aut
hoc ubi non pnt. expresse t. tunc videt. q. indistincte possit pu
niri nisi talis spūalis dignitas tueat. ar. l. ubi quis t. curial.
l. ij. Sed t. hoc pōt. subdistingui q. et si hoc in privilegio spūali
et nō pnt. si simpliciter exempti. f. q. d. in privilegio q. pnt.
sensum ad pcepte libertatis iudiciū. vi. et. e. recipimus. tunc
aut. t. sequit. in re vel circa res privilegias si pnduando aliq. aut
pnduando. Item aut. notione aut. occulte. Vt. circa rem privi
legiatā sine pnduando pnuato. alterius referendū est. pape. et
sic loquit. extra de sta. mo. ea. que. §. hoc eadem. t. si privilegia
non remanet in libertate pcepta vi. inuunt. vba privilegii. Et
fm hoc etiā potest intelligi extra de sup. ne. p. ca. ij. q. si ecclesie
licet sint exempte q. t. relinquit. in re puate nec episcopo cui non
libertas ecclesie pōt. aliquod iudiciū generari. Si aut. aliter p.
iudicat. t. notione t. relinquit. corrigi pōt. per censurā ecclesiasticā
q. male fecit. vi. et. e. porentab. t. c. ius. §. verū. t. §. vi. ver
lus finem. §. p. excommuniādoz. t. suspensionē officij t. beneficij
vt. ibi dicit. t. parat. et. de vbo. sig. querent. d. q. censurā. Itā
tū p. repositionē vel pnuationē beneficij. vt. in. c. ea. q. §. hoc ea
dem. t. hoc piopter scandalum. alioū ex notorio delicto. vt. ibi
dē. §. videtur et. pcepisse p. privilegio libertatē non peccat im
puniat. ar. et. de p. sue. c. h. t. de prescrip. ca. fi. Si vō relinque
oculte vel etiā manifeste non tamē notorie circa sedem aposto
licā nec examinati poterit nec puniri. t. sic intellige illud. xvj.
q. j. frater noster. nisi forte teneat casellus exemptas rōe quaz
re teneat ad synodū q. puniri possit quo ad eas si non lace
ret qd. deberet extra. e. et. et. §. si. fm hanc distinctionem iura
saluati opinionēs ad concordia reducūt. t. approbant. Dec.
Jo. an. li. vj. e. volentes. Item fm Boff. sunt quidā qui ta
le privilegium obrinent. f. vt non possint suspendi iterdū vel ex
cōmuni ad aliquo epō vel archiepō vel quod privilegium si rōe lo
ci cōcessum fuerit derici relinquentes in loco privilegii vel
extra res privilegias puniri ad ordinariō nō possunt nisi no
turiū esset delictū in quo omne privilegium cessat. extra. e. ius
cessat autem auxilij iuris communis. f. appellari. vt. extra de
appel. cum sit romana. t. c. p. veniat. t. l. quorum appel. nō
reci. l. ij. t. extram si alia beneficia habeant vel alia loca i. quib.
vel circa que relinquent privilegium non habet locum. vt.
extra. e. c. cum capella. t. c. quomā per cōf. hoc fm Boffe.
tamen de hac vide t. d. vi. distictū est supra fm Doct. t. Jo.
bannem andree. Item fm Boffredum t. Boffensem non
omnia censuales romane ecclesie est exemptus. Nam aliquā
tō forū censurā ad iudiciū libertatis. Aliquand ad iudi
cium percipit protectionē. vi. extra eodem titulo percipimus
Item per innovacionem priu legij nihil novi iuris acquirit
tur licet tū vetus conservatur. vt. extra eodem titulo et. par
te. l. et. licet hoc per innovacionem officij penatur. t. fiat si
tamen pōt. cōtradicta aduersa innovatio fieri non debet nisi cā
cōtradictionis audita. vi. et. de confir. vii. vel iun. c. dilecti. t.
extra. c. cum derici. Item prohibetur per obedientiam reli
giosis nec in sermonibus suis predans ecclesiā retrahā aut lay
cos ab ecclesiā suarum frequentia vel accessu retrahant seu
indalgencia pronuntiāt indicat. etas. Itē cum testamētis inter
erant t. testamētum testis aut legatis maritibus ecclesijs facie
bus retrahāt nec restitutiones vel legata vel testis aut marie
ablatā incerta sibi aut alijs sui ordinis fratribus vel conventui

In alioꝝum pꝛejudiciũ fieri sine cꝛoꝛi pꝛeuenti necesse est
in casibꝫ sedi apostolice aut locꝫ ordinariꝫ reuerentiꝫ quicqꝫ
aboluerit aut personꝫ ecclesiasticarꝫ pꝛesentiꝫ coꝛam iudicibꝫ
telegans a sede apostolica suam contra eos iusticiꝫ pꝛosequẽ
tes vegare debetꝫ et ad loca pꝛaꝫta et pꝛesentiꝫ multꝫ remota
venire pꝛesumant. Siquidꝫ voꝛa cõtra pꝛemissa vel alia pꝛi
missiorum attentauerint iacent pꝫ uocis menses in illis pꝫ
mis que fm corum statuta pꝫ grauiꝫ culpa solent mꝫ oñi
supꝫ quibꝫ sunt manifesta necessitate cum eis dispensari non po
tesset. Ceterꝫ pꝛelati eorũ nisi pꝫ hꝫ que occasione pꝫmissioꝫ
excessum ad eos quoqꝫ mꝫ pꝫcuerint ecclesijs vel pꝫsonis
ecclesiasticis damnaticis plene satisfecerint infra mense post
qꝫ fuerint requisiti eo ipso vꝫ ad satisfactiõẽ tẽbũ sunt su
spensi non obstantibꝫ pꝫmissio statuto aut quibꝫqꝫ pꝫuile
gijs cuiuscũqꝫ tenoris existat l. vij. d. pꝫuile. religiosi. et ibidẽ
etiã excoꝛcanti religiosi in quibꝫdam alijs excedentes vt ha
becur infra libro. vij. titulo. ij. casu. xcv.

Ita nonnum quod est de conseruatoribus sciendum q
conseruatores privilegioz possunt defendere a manu
sestis violentijs q inuirijs. l. vj. de offi. dele. statum⁹
f. r. c. hac coside. que quide tractat. est expositio illius pcedē
tis decretalis. f. statumius. j. vñ mī habent cognoscere de ma
nifestis. Et intelligi fm gl. io. and. manifesta illa que sūt no
toria r ita potentia q nulla probabili tergiversatione possunt
celari. vt extra de coha. de. c. vlt. Wz qd si neget offensa no
toriaz Respondet Jo. an. q conseruato: bene recipit phāones
an factum sit notoriū. vt sic videat an iurisdicōio sit sua extra
de rescriptis super literis. al' eius officii esset inuile. Et si
factū notoriū inueniat pcedat al' se resistat. Et quod dicitur
est q pñt defendere ab iniurijs siue offensa hoc pōt intelligi fm
Jo. an. de pñis a r etiā de cōmittēda. In pma p distinctione
ecclesiastica cogendo iniuriatores pñt sententia loco in scōa p
habendo p excoicationes r punitionē. l. vj. de sen. ex. romana
s. cauent. Et si non possint iniurias repellere p sententiā ec
clesie debent fm Ex. sup. c. statumius. imploare biachū se
cularē sicut r iudices aliq. et de offi. or. c. j. r c. qm in plerisq
in si. Ad qd pñs secularis tenetur. Al' s potest eam excom
municare cum hoc sit accessorium ad officium conseruatoris.
xxij. q. v. administratores. Quid si ille qui fecit maleficiū
bene constituitur illud. sed dicit illud non esse notoriū? Respō
det Jmo. super capi. statumius. quia tunc conseruato: bene
potest procedere contra eum quia cū non sit notoriū euicē
tia facti est tamen notoriū per confessionem eius. vt extra de
coha. cleri. r mu. vestra. Quid si dicat se illud iure fecisse?
Respondet Jmo. ibidem q conseruator recipit probationes
vtriusq; partis quia non possit aliter exequi iurisdictionem si
bi cōmissam. Quid si probetur per testes de aliquo q fecit
maleficiū sed non probetur q sit notoriū? Respondet Jmo
ibidem scilicet super. ca. audiumus. q non nocet in p
batio talis. Et hoc ideo quia conseruato: procedere non potest
nisi contra notorios qualis non est iste. Item conseruatores
non possunt exercere iudicalem indaginem. idest cognitiōem
r examinationem cause que est dubia. fm Johānnem andree
vt in capitulo statumius. fm tamen Innocen. in glossa ibide.
vocare possunt eos qui dicuntur molestatores r iniuriato
res. Et si vocati venerint interrogabuntur an ppositas mo
lestias r iniurias irrogauerint. Et si confessi fuerint q sic p
cedent contra eos quasi contra malefactores. Si vō negaue
runt r ex hoc facta sit res dubia non procedent. Et si process
runt non valebit processus tanq̄ excedens fines mandati. ar.
extra de rapiozibus. cum dilecta. nisi forte arde de facto vel de
iure maleficiū esset notoriū q infamiam non esset lo
cus quia tunc contra tales valeret processus extra de cohabi
taz. r capitulo vestra. Si autem vocati fuerint contuma
ces tunc pro contumacia possunt procedere contra eos. Sed
si ferrent sententiā excommunicationis vel aliam contra
eos pro violentia vel alio delicto non teneret nisi esset manife
sta vt hic. vel nisi prius senentaretur q ibi esset iniuria ma
nifesta. quia tunc etiam si non esset manifesta teneret inia nisi
appellaret ab ea. Item semper eos vocare debent q videntur

deliquisse alio non tenet qd sit contra edo. ij. q. j. c. j. nisi est
sententia excommunicantis que forte teneret etiam non servato
ordine sed tunc incerta sine difficultate est relaxanda immo p
lato: e punitendus. et de sen. exco. sacro. Sed nec pta hos vs
let sententia nisi sint manifesti vt his. hec omnia. Inno. et mul
ta et alia de hac materia ibide. Itz si se facient un omiserit
de alijs q de manifestis iniurijs et violentijs aut etiam de his
que iudicalem exiunt indignem ipo facto p annum ab offi
cio sunt suspensi. li. vj. de offi. dele. hac constitutio. Et illi qd
agunt non valent qd que hoc pcurant e excoicata nec pot ad
solui nisi ei quem sic sanguit indebit pto de expensis satisfa
ciat integre. vt in. c. statumimus. Item cōseruatores hmoi et ci
uitates sine dyoc. in quibz fuerint reputati vt alibi q in ciui
tates sine dyoc. aut aliquos vltra dictas vnam a sine dyoc.
quoscuqz pcedere aut aliquos vltra dictas vnam a sine dyoc.
eorunde trahere non possunt vices qd suas exceptis citatōibz
bus et sententiarum tenuitacionibz quas per alium valent
exercere nulli possunt pmittere nisi hoc ppetat eis ex beneficio
litterarum si nec tunc nisi infra ciuitates sine dyoces in qui
bus reputati fuerint et psonis tñ de quibz statum subuincet.
Item pseruatores et no possunt nisi epi et supra aut abbates
seu dignitates vel psonatus in cathedralibz vel collegijs ex
coicatis habentes quia nullus pot cōseruatoris sui esse cōser
uator nec etiam eius cui e subiectus iurisdictione ecclesiastica
vel temporali exceptis regio et reginis. Expirat autem officiu
quorumcuqz cōseruatorum quo ad negocia nonum ceptra
per obitum concedentis. et hec omnia patent in capitulo. hac
pstitutione.

De interpretatione dubioz. Titulus. xlij.

Et inde post titulu

de privilegio in qd alij ponit aliq dubia
q dicitur solui interpretatōe pcedenti et de interpre
tatione dubioz. Et primo qualiter sit inter
pretandum. scdo quis possit interpretari. ter
cio q interpretatio possit artari vel extendi. Circa primum
sic distinguere fm Dost. si querat de interpretatione rescriptoz
vel privilegiorum tunc magis e standum intentioni scribentis
si de ea appareat qd verbis scriptis. et d rescript. sup. l. f. i. et
pui. q. i. et si sit in testamento mens testatoris e pto: et pot
not. voce. ff. de sepul. l. labeo. in fi. Si vo querat de verbis in
iudicio habitis. quo ad citationem libellum et principium indu
cij. sit interpretatio p actore et contra reum. ff. de iudi. solemus.
et extra de cau. pos. cuz ecclia summa. S. verum quoniam in .
q. In medio autem iudicij cogendus e tam actor q reus vt cer
tum ponat et respondeat q si incertum sit et ad instantiam p
tis aduerse et ad pceptum iudicis hoc declarare noluierit sit in
terpretatio contra eu. ff. de confel. l. certum. Re. j. Alioquin si
interrogatus non fuit nec ei inuinctum vt declarare dubioz de
bet fieri interpretatio p eo qui posuit vel respondit siue sit actor: si
ue reus. ff. de iudi. si quis intentione ambigua. In fine vo e p
reo et contra actorem interpretatio facienda. et de pba. ex l. f. i.
nisi cas sit fauorabilis ex pte actoris quia tunc fieret interpretatio
p eo et de sen. et re iudi. c. fi. Si autem querat de verbis in
contractibus habitis aut e certum q non pferuntur. et tunc non
valet q agit extra de ptabe. emp. et ven. in venditōibz. Aut
dubitas vtrum pferuntur et tunc aut valet intellectus fm par
tem vnam tñ et tñ sit interpretatio fm illam vt res magis va
leat q vt pereat. ff. de rebo dubij. quonens in accōdito. et de
ver. sig. abbate. S. qd contra fuerat. aut valet fm intellectu
vtriusqz et tunc e accipiendum illud qd e verisimile. ff. de v.
obi. cum qui. Et qd qñqz pferunt accidere. xvij. di. de fir
cufane. Et qd magis puenit iuri. et d p sue. cum dilectus. S.
fi. vbi sit interpretatio pcam qui apertius potuit dicere legem.
ff. de pactis. veteribz. Quid refert vtrum quos sit exemptus
vel privilegiatus q non possit excommunicari vel interdici vel
suspendi. Re. fm Dost. q exemptus non pot regulariter corā
ordinario cōueniri privilegiatus vo pot qui et si non pot exco
municari pot in mulctari et amissionem possessionis bonozuz
suozum pati. ar. et vt li. non pteff. ne. qm frequenter. S. fi. et

omnes alias penas preter censuram ecclesiasticā pta cōmuni
ces inductas poterit formidare.

Ita scdm sciendum q verba rescriptozum omni pape
interpretat papa. vt extra de leges. c. j. Aliquando in
terpretatur etiam legatus. vt et de postu. c. j. Alio aut
interpretari possit privilegia romane ecclie dictum e in nullo p
cedenti. S. quid sit privilegium. Itz interpretatio vo iuris e
distincio talis antiqua. l. q. est interpretatio generalis necessaria
in scriptis redigenda. vt interpretatio pncipio. vt. l. de le. et. l.
co. l. si interpretatio. et et de consue. cu dilectus. Non generalis
si necessaria et in scriptis redigenda. vt interpretatio iudicis. vt.
ff. de le. et. l. co. l. non possunt. et. l. non vt ait. Itz generalis
nec necessaria si in scriptis redigenda. vt interpretatio magister.
vt. l. de pteff. l. j. l. ij. fuit etia interpretaciones a iure qd p
oia statū. et vt et de v. sig. p. vti. hec. Dost. n. de v. sig. et do
sti. n. de rescriptis.

Ita tertiū sciendum q interpretatio iuris pgrat sue
extensioe qñqz rōne fauoris vt si indultum sit removere
beneficia vacantia in sua ecclia et fructus eorum pape
ac in so pones rebotum cuiusdem ecclie puerere p interpretatio
nem extendit nomen bñfici ad pbendas et bñficia maiora. vt
et de ver. sig. talia nobis. Item verbum illud labores exēdi
tur ad omnia que quidem religiosi ppijs manibz et sumptibus
excolunt. vt extra de decimis. et parte. Item privilegium in
dultum de decimis non solvendis exēditur p interpretatio
nem ad decimas possessionum que postmodum acquirunt. vt et de
pui. q. circa. Item privilegium cōcessum de decimis ppendis
exēditur p interpretatio ad noualia. vt extra de dec. et pte. Itz
etiam p interpretatio exēditur ad totos. vt extra de vna.
cu dilect. Vnde si impator donat totum interpretatur cu omi
bus iuribz et pmentis suis et datū. vt. l. de do. va. l. si gñ.
li. x. Item facimus de testamento simpliciter rōne fauoris vnde si
quis leget vna interpretatur et vasa vinaria fore legata. vt.
ff. de vi. tritico et oleo. l. si nbi. S. si vni. ff. de peni legat. l.
qui peni. S. vlt. et. l. namqz. et quibz legatis et que maxime vo
benē. ff. de le. iij. l. quibz. Itz eni in causam testamentorum ad
distinctionē vtiqz e descendendum cu plurimū abusu loquē
miles nec ppijs nobis nec vocabulis vti. ff. de le. iij. l. et.
S. ciuis. Ideoqz caray appell. libros intelligunt esse legatos
cu nos testatores voluitas vigeat. vt cu quis sit vixerit caray
meas vniuersas qui nihil aliud q libros habebat. studiosos
studioso reliquit. vt. ff. de le. iij. l. libros. S. q. m. Itz pgrat
iuris interpretatio rōne generalitatis vt cu qd obligat bona sua
etia futura bona intelligit obligare. vt. l. que res pig. oblig.
pos. l. vlt. Item cu quis fundū obligat nihil excipiens vlti
moniam qd ecclia in fundo sita obtinet obligare videt. et d in
reparat. ex linteris. et et de sen. et re iudi. cu Bertoldus. Si
qñ artat interpretatio iuris vt i pcuratōe exēgēda ne subiecti
grauenē. vt et de cen. q. i. Itz artat vt exactionis et auaricie
nota vnt. et de cen. et pte. Itz artat interpretatio rōne edij. vt
cu decime layco cōcedūt in feudū qd male sit. vt et d hio q fi.
a pla. sine co. ca. cu in aplica. In hoc igit casu occasioe ex
miationis antequē nō sunt decime noualū vlti pte cu in tali
bus si sit extendenda licentia si ponit us restringenda. vt extra
de dec. tua. Etia eni p interpretatioe restringēda sunt. vt poy.
ff. de liber. et postu. l. cu quidam. et et de pban. et affi. cu poy.
cto. Itz artat venditio p interpretatioe. vt nō videat empti vt
venditū vel in venditōe exceptū qd venditōis tpe nō erat. vt.
ff. de ptabe. em. et ven. l. in lege. Et hoc ideo q res p mter
ndē respiciat ptabe. Itz i fauore rei sit restr. et p mter
pationē. Itz si quis legauit nūmos et nescimus de quibz ser
ferit tñ famē pcurat ex pluribz. pcurat ex pcuratōe pcurat
familias i pmo. Deinde regionis i qua testator puerit et
h et mens patrifamilias et legatarij diuitias vel charitas et ne
cessitudo. Itz summa q pcedunt sequūt scripta scripta.
vt. ff. de le. j. l. si seru. plurimū. S. vlt. q si sit. nec ex his pcurat
capi possit. tñ locuz habz q dicit nūmos indultice legatus et
igraña rebent. si neqz ex consuetudine patrifamilias. neqz ex
regione i q fuit nec ex pcuratōe testamenti possit appobare. vt
ff. de le. iij. l. nūmos. Itz ideo pcurat qz cu heres dānam sit
nūmos dare et aliud non apparet in pcuratōe eius est quos vel
dare. et se liberare. vt. ff. de le. iij. l. qui pcurat. S. j.

¶ de iur. p. monachi si imiscerit se secularibus negotiis. Tit. 1.

Ostea cum dictū

si supra de his que competunt clericis et monachis nunc dicendum est contra te his que prohibent eis. hec autem sunt negotia secularia. **¶** **¶** **¶** hic ponitur ne clericus vel monachus secularibus negotiis se imiscerit videndum est si pmo que dicuntur secularia negotia. Secundo que pena se imiscerent negotiis secularibus inonestis et phibitis. Tercio dicendum est in spali de venando. Circa primum sciendum quod pmo dicitur. negotia secularia dicuntur multipliciter. uno modo officia et commercia. que sunt per secularibus rebus acquirendis emendis vel distrabendis. Et hec sunt phibita clericis et monachis. vt. c. e. c. i. q. inter emensas et vendendas pmerciū. difficile est non interuenire pccatū. vt dicitur de pe. vif. v. quas. Dicit autem negotiū qd negans oculū. ppter vō in causis negotiū in commercio negotiatio locum h. vt. c. de v. sig. for. §. aliar. De his igitur officiis et commerciis secularibus dicitur clericis officia vel commercia secularia non exerceant matie inonestas. c. e. vt. c. ho. cler. c. i. Nam honesto artificio sibi querere posunt victum vūmodo nō de sint obsequiū diuinis. vt. p. dicit. c. i. clericus victum. Adonachis etiā iustū negociū nō ē interdictū ppter necessitates diuersas. vñ in regula beati benedicti ppter pūderi per quorū manus negotia monasterij curent vt. c. e. c. i. Intellige etiā pmo dicitur. quod tales clerici secularibus que diligenti possunt vilius emere et carius vendere vūmodo non faciat hoc ex pposito vt si celarantur emere bladiū vel aliqd aliqd pposito anno et supit aliquid pōt illud carius vendere qd emere et de his q magis expedit monasterio pūdere. secus si faciat hoc ex pposito. et his reditus sit q tunc si monitū legitime nō conuincat pōt pūderi clericali. c. de vt. c. ho. de. c. h. Secundo dicitur negotia secularia qones que mouent i iudicio seculari. Et hec sunt interdicta clericis in maioribus ordinibus constitutis et si beneficia ecclesiastica nō habeant qd eps tenet eis pūdere. c. de pben. epō. i. cū pmi aplm. Item et in minoribus ordinibus constitutis si stipendiū ecclesiasticū sustinent nisi p se et miserabilibus psonis. vt. c. de pōst. c. i. vñ nisi suā vel suā qm inuā psequant. vt. c. iij. q. vj. oib. pnt etiā et debet deri et monachi suscipe tutelam miserabilū psonar. ad manda in patorū suorū. di. lxxvj. puenit. Possunt etiā clerici iurisdictio; hñes in sub iuris veniunt causas et iudicare inter eos c. de fo. ppe. quod clericis. Pōt etiā iudex ecclesiasticus qm in der secularis negligit iusticiā facere p suam excommunicationis ad tenendū iusticiā cogere. vel eius defectū supplere. pgnoscē. i. c. cā non iij sanguinis. c. de fo. cope. licet. Tercio dicitur negotia secularia pcuraciones pdonū seculariū psonarū a qui lo est clericis penitus abstinentiū. vt. c. e. c. i. j. ii. Possunt in clericis vel monachi non suo noie. s. vel ecclesie vel monasterij pcedis laycorū ad firmas cōducē. vt. extra. e. pmi. et hoc si ecclesia vel monasteriū sufficientia predia nō hñt aliter secus ē c. de reuicis. dilecti. Nota igitur pmo decretal. extra. e. c. iij. q. epō denunciare qd pccatus et clericis suis ne fiant ministri laycorū nec pcuratores rerum ipsoiū. Et si postea cōtrafecerint et occasione illa administratiōem ppter cām pecuniariā reprehenduntur in fraude indignum est eis ab ecclesia subueniri. p hoc autem quidā intelligit quod tales ipso facto pūati sunt privilegio clericali. Sed hunc intellectū repudat. Ber. ibi. et dicit. et intelligit dicitur de re. qñ talis pmonitū nō resistit et id excomunicat. c. e. h. nec pcuratores. c. de vt. c. ho. de. ex lris. Vbi dicitur si clericus ab epō suo tercio moniti a secularibus negotiis nō resistit: s. pptermissis diuinis officiis talibus negociationibus interseruit dum se his implicat et suis facultatibus statuit et cōstituta iūbo ppe subiaceant. Et notat ibidem glo. qd dicitur sua quia ppter hoc facultatis ecclesie non sit pūdicium. qd teli cum pnone redundare non debet in damnum ecclesie. c. vj. q. vj. si epm. Dicit etiā dum his se implicat quasi dicat si in his non se implicat privilegio ecclesie gaudebit in rebus suis sicut in rebus ecclesie. Res enim clericorū et ecclesiarum eodem privilegio gaudent. rj. questione. iij. ecclesiarum. Si vō his se implicat: cassat privilegium. et ita privilegium alicui suspenditur ad tempus propter delictum. r. v. quest. de. vj. iura

tos. simile dicit extra de sentē. ex. sacro. hec nota. in predicta glo. e. pmi. Dicitur autem predicta decretalis extra. e. c. iij. intelligitur quando episcopus publice denunciat in synodo ne quis se intromittat de talibus sub pena privilegij clericali. Et quod certus sit quicumque contra eius prohibitionem venerit nō de sententur per ipsum. huiusmodi enim edicta loco trine monitionis succedunt. extra de sentent. excom. a nobis. Si igitur quis clericus prauenerit ipse facto suo tanquam incoingibiliter nudat se privilegio clericali. quia incidit in factum damnatum. ff. de vbo. obli. cōtinuus: et extra de elect. cum inter vniuersas.

Item clericus in sacris ordinibus constitutus debet tabellionatus officium interdici. extra. eo. sicut de. quod intelligas in negociis secularibus vt docet hec rubrica a sō q ponit. Quid si nubilominus conficiat clericus huiusmodi instrumentum? Respondeo pmo dicitur. si publice et solemniter sit interdictum. credo quod non valeat. Et talis conficiendo propter inobedientiam mortaliter peccat. ar. vif. x. iudex. et extra de solo et contu. veritas. ad finem. Si autem in occulto neque venientes ad eum decipiantur qui causare possunt alios ignorantiam. extra de sumo. qm sumontaca. ad finem. Sed nunquid in spiritibus alibus potest facere instrumentum? Respondeo pmo dicitur. quod sic nisi a layco sit constitutus tabellio. ar. extra de iudicio. decernimus. cum enim prohibetur principale et accessorium. extra de iudicio. qto. Quid ergo fiet in ecclesiasticis? Respondeo pmo dicitur. quod episcopus potest constituere tabelliones per totam suā dyocesium cui cura omnium est cōmissa. r. q. i. regenda. Non tamen hoc poterit remandare. ar. ff. de iuro. et cura. datus ab his. nec mandante. Et tamen auctoritate magistris curie tabellio potest ex cā vera et necessaria alium sibi cōstituire qui cōpleat quod ipse non pōt cōplere in autem. de tabellionibus. §. penult. et h. si sic fecerit vocabit talis ad scribendum acta sōn ecclesiastica alios due honeste persone surrogabunt vbi tabellio nō habet et de proba. qm cōtra falsā. Et sic intelligo quod clericus pōt esse notarius episcopi. et s. in. c. cōtra falsam talis tñ non hñt pñtem extra dyocesim cōstituens cū. ff. de iurisdic. om. iu. l. h. Intāti q extendi potest notarij executio: quā in situetis iurisdic. vñ pñtus a papa generalit cōficiat instrumentū. r. q. iij. cūcta p mūdū. r. c. p pñcipalē. Pōt etiā dicitur quod ex quo qd ē simplici tabellio cōstituē ab eo q hñt pñtem vbi qd pōt cōficere instrum. quod cōprobat in lombardia de scabimis et cancellariis. l. h. l. ij. Si autem dicat ei tibi pñtē facere di instrumenta intra talem dyocesim vel pñtē nō pōt exerceere pñtē illā. hec dicitur. Nota etiā quod princeps secularis dare nō pōt auctoritatē pñtendi instrumentū in spualibus. licet secus a cōtrario quo ad principem ecclesiasticum censetur.

Ad hoc accedit quod notat infra. l. iij. ii. de filiis. ar. iij. vnde licet concedi possit quod notarius ecclesiasticus cōficere possit instrumenta in repositibus non tamen notarius laycus pōt facere instrumenta in spualibus. Aliqui tamen dicunt quod cōstitutus in spualibus tñ nullā habet pñtem in temporalibus. nō debet q notarius ecclesiasticus instrum facere in secularibus. nec se cularis in ecclesiasticis: quod cōuersario istorū debet ēē secreta. et discreta. ij. q. vij. laycos. vñ si laycus scribat noia singulorū in electionibus hoc ipso electio reprobat. extra de electio. massana. hec dicitur. Quis autem clericus possunt esse in foro ecclesiastico notarij. In curijs tamen pñcipium phibetur eis ne etiā sint scriptores. c. e. sniam. §. nec de q. qd si i cū mialibus snias sūguinis scripserit vñ dictauerit irregularitatem incurrit. vt p ibidem. et p totū. In summa nō. qd sūt plura alia negotia secularia pñ pñtē q sūt clericis phibita. vt extra. e. c. i. et breuit pmo dicitur. oia negotia secularia sūt clericis phibita. Nec phibentur cōcessa. cum in rubrica extra. e. phibēdo tradatur generalis regula sic et multomagis laycis sūt oia spualia interdita.

Equit vnde de scdo. s. de pena imiscerent se secularibus negotiis inhonestis et phibitis. Circa quod sciendum quod tales puniuntur vt indigni fiant relatione totius fore. c. de cler. pu. Johannes. vt fiant a ministerio ecclesiastico alieni. si fuerint procuratores laycorum. extra. e. sed nec pcuratores. Et excommunicat extra. e. pmi statuta. r. c. clericis Nec subueniatur eis ab ecclesia c. e. face rdonbo. vt irregularitatem incurrant. si sententiam sūguinis dixerit vel in loco in

Equitur videre de tercio. f. de venatione. Circa qđ fa-
endum qđ tripliciter ē venatio. i. opressiva hominum ⁊
hec ē sp̄ illicita de qđ dicit. *Secū. r.* cepit neminem esse
robustus venator: coram dño. i. hominum cruetico: ⁊ oppressi-
vus. vt patet di. vj. §. i. in ita. Aliteraria. i. que fit in arena. v. cū
quis locat opas suas vt. pugnet in arena cum belua venata.
Secus ē et manifesta hanc qui exerceat grauius peccat nisi eas
grā vniūm expēdiant exerceat. de hac loquit di. lxxvij. qđ
venatoribus cum duobz. c. fe. Saluosa que fit in siluis ⁊ talibz
buis ⁊ hec ē omnino interdicta si fiat eo tempore quo debent ho-
mines ēē in ecclesia ⁊ orare siue sint clerici siue layci di. lxxvij. qđ
non putato. ⁊ de p̄s. di. iij. in religioſa. ⁊ di. v. in iūria. Et sic ē
aliteria non tm̄ in ieiunijs qđ etiā in diebz festis quibz homi-
nes ad ecciam debent venire nisi forte necessitate famis ingru-
ente. ar. c. de serij. l. ij. Idem si apri v. vrsi v. alie fere v. be-
ste fegeres v. etiani vineas cleuoz vel etia monachoz veni-
rent vastare. ar. c. de serij. l. ij. ⁊ c. de re. iur. qđ non ē licitū.
Zilio aut dicit ē licita laycis qđ carnis ⁊ pellicis habendi: ali-
ter non fin Ray. ⁊ Hoff. qđ etia ē ipsa venatio decimas
iubet dare. xvj. q. i. quinquag. j. ⁊ c. de decimis. non ē in po-
testate. §. j. Sed nomine feris communis obediēte tenet. Roder
Kod. qđ tenet in licitis: non in illicitis puta contra illud p̄i-
mum querie regnum et. i. ecciam: qđ semper feris debet in ma-
rit. vt notat Bug. di. lxxvij. Bz autem ad venationem licitam
coganē a communis non peccant moraliter: nisi incipiat placere
tia ⁊ tñm in voluptatē. f. tamam: qđ dimittere nollēt etiā:
si contra de peccum eēt. Clerici qđ ⁊ monachi ē licita non
refutante ecclie vrgente: vt dictum ē supra de laycis. possunt eē
interdum decima venari causa vultano: v. recreacionis ad in-
ciendū forte appetitū vel calorem naturalem: cum relictis
laqueis: tanto cum silentio tñ ⁊ modesta: etia si qđ sint v. l.
alijs plani. Ita tñ qđ non phascant cum canibz ⁊ canibz: qñ re-
bent visitare v. predicare. vt ē de cens. cum apostolus. §. ar-
chidiacon. sic intellige illud c. de vl. mo. c. j. v. canes v. canes
v. canes. Nec obstat fin Dost. qđ concordat illud di. xxxij. c. j.
qđ qđ capitulo dicunt aliqui venationem ep̄is omnino phibe-
re: quia nō dī c. ibi: qđ ille ep̄us eēt tñ venator: qđ i cōtra: qđ
qđ circa episcopalia refidiosis erat ⁊ negligens: nec te spiri-
tualitudo in aliquo curabat: vt apparet ibi in illa grauitate mo-
rum ⁊ c. ⁊ sic ecclesia sub eius regimine p̄dictabat: vt appere
colligitur extra eodem. lectione. Sed nec obstat illud extra
to. c. j. ⁊ qđ nūa non magis ibi venano phibet ep̄iscopis: qđ
alijs de feris falsa pena: te quā dicit inf. Allicia tñ ē ve-
natio clericis: si mentem nimis apponant in venatione: ita qđ ec-
clesia inde venimūm patiat in temporalibz vel spiritualibz vel
habeat aliqđ vna. vt pbat c. c. j. ⁊ iij. ⁊ c. de vl. mo.

De dispensatione. Titulus.ij.

clericis & monachis prohibent: q: frequenter
vetum homo labit: ac p hoc indiget dispensa-
tione. Ideo dicendum e te ipa dispensatione.
Et nuno quid e dispensatio. scio ut sunt ipa

gote vel caritate dispensationem.
 Itrea scdm sciendum qd dispensatio: alia e debita: alia
 prohibita: alia pmissa. Debata e vbi multo: nam scdm
 lum amec. di. l. vi cõstitueret. Item e debita ratio
 tempis: vt quondam ppter rationem clericorum concessum
 te laycis vel monachis clericis fieri. q. vii. necessaria. qñs
 ratione pietatis: vt te coipe viamz et illustrari. vt eadem q.
 si qui quondam ratione pñone: vt p senectute eadem. q. c. ali.
 Qñs rñone necessitaria: vt ppter scandalum eadem. q. quom.
 am quicquid. r. c. quonens. qñs rñone vtilitatis: vt te nñs
 monialium rapiaz: ppter vtilitatem vel necessitatem ordinis
 vñ. vt. e. g. c. tali. quondam ratione eñeñs: vt te laycis q.
 mona in epos te facio: vt ead. q. exigitur. Item breuiter vñ
 qñs subest iusta causa e debita dispensatio. de. j. nñs famco. r. c.
 pñderandum. Is aut si tñ debita et causis pñdictis et nñ pccet p
 fatum in dispensando ar. ij. q. iij. qñto. in. si tñ subdñ nñ
 pñt petere nisi forte supplicando: sicut epñtus debet melius p
 ecia. viij. q. i. h. Ille tñ nñ pñt ei petere: vt infra. c. i. s. r. p
 rarius. Prohibita e dispensatio vñciquz non pñt fieri immu
 rñstia reolozatione ecclie: sicut in naso trunco et sñlto. Itz
 vñciquz nñ subest iusta causa dispensandi. q. vii. tal. et illa
 et de elec. minorum. Permissa tal videet aliqui dispensatio. di. l.

si quis presb. qd forte potest intelligi qñ aliquis ad accusandus
alterius puerit furtiuisse vasa ecclesie: vel alia rem ecclesia
sua: tunc si subest aliqua causa dispensandi pñunt epō dispē
sare enā si forte contradiceret accusator. hoc aut notabiliter te
neas: qñ epō qui sine iusta cā dispensat puniendus ē: propter
idēscam dispensationē pena repositio: si de hoc fuerit ac
cūsatus dñ. l. j. c. j. in fi. r. c. qui in aliquo. in fine.

Itē tertiū sciendū qñ papa pōt dispensare ex plēni
tudine pñs in omī casu r impedimēto a iure huano
sine posuino iducto. Sic intelligit illud extra de excep.
pō. pñ. l. i. r. xv. q. j. sunt qdā vicētes. Aliqui tñ dicunt qñ
nō pōt dispensare pñra qñor pñlia. dñ. xij. illud qd falsus est:
vñ pñat ex de elec. innotuit. S. quādo. Nec obstat illō dñe.
dñ. xv. sicut sancti euangelij qñor: libro: sic qñor: pñlia su
lage r venerari me fateor: qñ illud est intelligendū quo ad trās
gessionem: r art. culos fides: qui ibi cōtinent: cōtra quos pa
pa dispensare nō pōt. quo ad alia vñ debet intelligi: qñ loqñ dñe.
nō ē pñia sua: r successore suoz quibz nō poterat imponē le
gē qñ in pñia generalis ecclesie: sine alioz pñioz r subditoz
qui ad hanc susceptionē r veneratōz tenent. Nec pñt pñra hoc
regulariter dispensare. Sunt tñ casus in quibz enā papa nō di
spensat: vt in homicidio voluntario. dñ. l. i. mīor: Itē in quat
nor casibz. Vnus est qñ idem ordo bis ad eodē recipit: r quo
requirit. S. l. iij. n. j. ar. vj. Scdus ē qñ idem rebaptizatur: r quo
requirit. S. l. iij. n. j. ar. vj. Vnde vñus. Si bis ordo datur
sui baptisimus repetatur: vt reuertat fidei status ordo petat.
vel si presb. vt vñus sumonis opet: vt dispenset spēs vñia
pñs habet. Hoc aut dicitū intelligi: nō qñ papa dispensare nō
possit in istis: sed qñ difficultus r rarius dispensat in his qñ in
alijs. Epōs aut vñum dispensare possit r in quibz est duplex
opi. solēmo: vñā ē qñ pōt dispensare i adulterio: r in mīonibz
crimibz adulterio: in maioribz autē adulterio nequaqñ: nisi
in casibz in iure expresse. f. qñ in eis dispensare possit extra de
iudi. ar. fi. Nam hoc ipō qñ de qñdā cōcedit: de alijs tacite p
hibet. dñ. xv. quāto. r extra de trans. i. inter. v. qñ de cōfessio
ne. Expñit aut in iure de qñdā criminibz maioribz adul
terio: i quibz permittit epōs dispensare. vt i heret. r sacrilegio
dñ. l. i. si quis pñb. pōt enām dispensare in capitalibz criminibz
oculis dñ. l. i. de his vñ. Itē cū sumonaco: qñqñ in bñficio: qñqñ
in ordine. j. q. v. c. j. r vñio r ex de elec. si aliquis. Item cum
sūmō. dñ. l. i. vt pñtneret. circa finem. Alia opi. est qñ epōs
pōt dispensare de oī crimine nisi expresse prohibeatur sibi a iure
hoc probant dñ. l. xij. presb. r de penitētia. dñ. vj. ca. j. in fine
vñaz pñnter. r ex de sen. ex. nuper. circa finē. vñ qñ tñ con
dēt. videndū est qñ fm hanc opi. in quibz casibz est epōs dispē
sare phibita. Nota igitur qñ nō pōt dispēare cū homicida vñ
dñ. l. i. mīor: hoc quidā intelligit indistincte scz de homicida taz
voluntario qñ casuali: quod enā roborat generalis ecclesie pñue
tudine. vt dicit Ray. Alij hoc intelligunt tñ de homicida vo
luntario. Scdus nec cum sumonaco de quo require infra. e.
l. i. de sumonia. ar. vj. Tercio nec cum eo qui excommunicat
maiori excommunicatione. vel p iudicē suspensus ab officio cele
brat. vel aliter ecclesiā officiat. vñ. q. j. si qñ presb. r extra de
sen. exco. cum illoz absoluto. Quidā tñ dicūt cōtrariū in hoc
casu. f. qñ pōt episcopus dispensare. ar. ij. q. iij. super causa. S.
non est tñ nec cōsuetū vt dicit Rod. nisi in casu. f. si eos red
deret ignorātia pñabilis facti excusatos. extra de clerico exco.
municato mī. apostolice. Quarto nec cum clerico: qui accedit
ad iudiciū principis in casu non cōcesso. cōcepto iudice ecclesia
stico. xij. q. v. si quis epō. Quidā nec cū bigamo. extra de bi
gama. nuper. Sexto nec cum clerico non ordinato ministran
te. Septimo nec cum clerico p salum promotō. Octauo nec cu
eo qui ordies fūrne suscepit. Nonō tēcio vñdeamo. r duo
tēcio in quartor casibz supra notatis in hoc. e. ar. contentis
in vñio de predictis omnibz die. vt in locis suis. Decimotēcio
nec cū ordinato extra tempora vel al's illicite. r ante dispensa
tionē obiectam ministrante. fm quosdam. ar. extra de sacra. fi
ne. c. j. r. dñ. l. ij. sollicitudo. Sed certe nō probat qñ hoc ir
regularitas contrahat: licet talis grauitur peccet. Nec est tali

ipso iure exco. interdicta. sed potius interdicenda extra de
tempore ordi. qñ translationi: die qñ episcopus cum tali pōt
dispensare. vt patet ibidem. c. consultationem. nisi exco. ab ho
mine sibi interdicta esset. r postea celebraret. sicut de suspensio
dictum est in casu. Tercio vel nisi papa vel alius de speciali
mandato eius tales suspenderet. vt patet ibidem. c. cuj quidā
r. c. lras. S. ij. De cōgno nec cū suspēso p canones a diuini
officij. vt ex de sen. ex. cum medicinalis. ideoq notorius for
nicator: celebrans sit irregularis fm dñ. l. i. Nam r talis ē su
spensio a diuini officij: vt ex de cōha. de. r. mu. vñtra. sic
potest intelligi illud extra de vñs r honesta. de. S. si quis igit
Item simoniacus celebrans extra de sumo. tanta. S. j. Quid
si quis episcopus a pontificali ē suspensus? Dicunt qñ epōs
talis celebrans in pontificali. non sit irregularis: quia illa
non sunt de substantia. cum sine eis possit quodlibet officium
expediri. Nec est iudicandum aliquis irregularis. nisi inuena
tur expresse. ar. de pe. vi. j. pena. Quid si suspendat ab i
gressu ecclesie tñ? R. non est irregularis. qñ enā extra eccle
sia celebrat. De cōgno nec cum eo qui excommunicat ordinē
recepit. extra de sen. ex. cū illoz. De cōfessio nec cū eo: qñ siam
sanguinis dicit vel scribit: vel artē chirurgicam exercet: vel
purgationi vulgari r vindicte sanguinis: auctoritatem vt be
nedictionē prebet: r sui pñntiaz exhibet. vt extra de de. vel
mo. scñtētia. r de homicidio ma: r de cōfess. preben. ex. l. i. r. i.
S. si. In his mī casibz qñ sub. xvj. cōtinent dñmō hominū
r mēbz dñmō nō sequat videtur qñ epō possit dispensare
ar. extra de de. pu. ca. j. De cōfessio nec cū illo: qñ hñs impedi
mētū sine dispensatōe sunt ordinat. dñ. l. xij. si qñ sine exami
natōe. r ex de claudet. r spon. cū inhibito. S. si qñ vñ. De cō
o. octauo nec cū religioso leges vel phycam audiente. vt inuener
ex de de. vel mo. super specula. r spon. j. De cōfessio nec cum
religioso in apostasia pñoto. vt extra de apostasia. c. j. Et bre
uiter fm dñ. l. i. nō cōsulo: qñ indices aliquem esse irregularē
nisi inueneris expresse in iure. irregularitas ei est restringēda
nō dilata. cū sit odiosa r penalis. dñ. de. vi. j. pena. r. ff. de pe
mo. pñces. S. r pñter irregularitates pñctas sunt alij casus
in quibz episcopi non dispēant. f. vt duo pñbiter equaliter p
sint vñ ecclesie. xij. q. ij. c. pñt. Nec in habendis pluribz bene
ficijs curam annuarum habentibus vt habitum sunt. S. nec cū
filijs presb. r mī. Nec in defectu etatis. de hoc require. S.
qñ de etate ordinando. Nec de suspensio in concilio. propter
inuistam collatōz beneficiōz in quo casu nullus dispensat nisi
papa. r quatuor patriarche principales. extra de preben. gra
ue in fi. Nec in alijs casibz reservans specialiter pape: qui sūt
multi. vt dñ. l. i. S. a. de dignitate papali. hanc secundam opi.
tenent hugo Lau. Inno. l. s. Jo. Ray. r dñ. l. i. Ber. etiaz
extra de iudi. ar. si de. dicit qñ hoc opi. est cōio. Inno. aut extra
de temp. ordi. dilectus. dicit qñ vñi ius concedit dispensationes
simpliciter epōs dispensare potest. r sic loquitur extra de sen.
exco. nuper. r de de. exco. mī. postulat. vñ vñi non conce
dit. nūqñ potest epōs dispensare. vt in hoc. ca. dilectus. cum
enim episcopi debeāt seruare canones. non debent cōtra facere
nisi expresse cōcedat. xvj. q. ij. c. j. r se. Item capitulū qñqñ
dispensat. extra de sumo. ex. insinuatōe. r ex de preben. cuj non
ignores. Capitulū enī scñant cōpatur. xvj. q. j. ecclesia. sed il
le restituit famam. ff. de postula. l. j. ergo etiam capitulum nō
tñ ecclesie cathedralis: sed etiam aliarum fm Rod.

Itē quartū quod ē quomodo dispensatio fieri de
bet. sciendū qñ fieri debet iusta r certa causa hoc ex
gente considerata. vt patet ex supradictis. Alius fm
Bernardum non est dispensatio: sed dici potest dissipatio.
Nam r indignum promouens scienter grauissime peccat vt
functione. r. r. sacerdotes. Et qui sine iusta causa dispensat ē
reponendus si super hoc fuerit accusatus distinctione. l. j. cap.
j. in fine. quod forte locum habet. si secundo vel tercio moni
tus sit incorrigibilis: r propter hoc suspensus adhuc in peru
nacia perseverat. Item violans sententiam suspensionis ar.
extra de preben. graue. S. volentes. vt cum scias repositio
nes episcoporum tñ sedi apostolice reservatas. iij. questio.
vj. quis.

Ira quinn qd e quis sit effectus dispensationis: scilicet dum qd e multiplex. primus ut quis digne recipiat ecclesiastica sacramenta et beneficia: nullus eni i peccato mortali constitutus regulariter promoueri debet: nisi penitentia pacta. de. xl. nulla. scdo ut iam pmonis suum officium debite exerceat: qd non pot equo mortaliter delinquit: nisi etia post penitentis dispensationes obtinuerit: qd suspensus e quo ad se. ij. q. vij. §. q. ergo. que duo quod intelligi debeant vide §. e. li. n. ut innocens ordinis. tercio ut beneficii qd a se non pot reineri licet retineat: licet obtenta dispensatione. et de. pu. diuersis. quarto sup illo crimine sup quo nescit ee dispensatum non possit quis recedere accusari: vt extra de accusacionibus. de bis.

De obedientia q debet prelatis. Titulus. lxx.

Abito supra de p

lano et subditio: dicendum e ob obedientia que prelatis debet a subditio. Et primo quid e obedientia. scdo quis cui tam prestare tenetur. tercio sub qua forma debet obedientia p fieri. quarto ad quid obediens tenet. quinto qua pena ferietur si inobediens. sexto qualiter redemptio recipiatur. Circa primum sciendum: q obedientia fm qd hic e intentio: e fm doctis. a minor maiori manualis vt iuratoria canonice facta subiectio.

Ira scdm sciendum: q minor prestare tenet e maiori ex prerogativa dispensationis. Nullus aut excusare se pot ab obedientia aliquis epi saltem pape: alioqui acceptatus censet. de. xxiij. nulla rone. Et eni si sit exemptus: debet ad pfectum i sacramentis et alijs necessarijs recurrere. et de pscript. veniens. §. crisma. Ap' nullus epus extraneo tali presumat hmoi ministrare. xxiij. q. ij. abbas. sed Hugo. hoc aliter intellexit. Sed videtur fm doctis. q forme privilegij standu erit. et de p'prie. porro. omnes igit sunt subiecti et tenent obedire: clerici quidem in temporalibus et spiritualibus. et de. e. de. p. de. i. corporalia. et laici in spiritualibus. et de. si quis. et de iudi. nouit. sic ena conuerso omnes laici debent obedire in temporalibus: ena clerici qui recipiunt ab eo temporalia. extra eo. solate. hoc nota extra eo. si quis venerit. in scdo glo.

Ira tercio sciendum: q religiosi si habent certas formas tenent ipsam. forma aut: quod epi suis archiepiscopis pstant. hoc habet et de iurei. ego. a quito vltra formam illam non e aliquid exigendum. et de ma. et obe. dilecti filij. q forma abbas legit extra de symonia. ne te ecclesiaz. Item canonici fidelitatem epo iurant. extra de ver. signi. cum clerici placere. Et archiepiscopi. et de sen. et re iudi. cum inter vos. Et multo fortius archidiaconus. extra de excessi. pre. graue. Sed nunquid de hoc scriptura fieri debet: videt q non. et de. legebat. Sed contra. extra de iurei. nullus epus. Rndet Bern. in. c. legebat. q illud. c. et similia intelligunt de de. inferioribus. sufficiat eni q tales tñ pminant obedientia p'ato. illud de. c. nullus. et similia. intelligunt de illis quibus cura comitatur annuam.

Ira quartum sciendum ad maiorem euidemiam: q obedientia p'stit in tribus. scilicet in reuerentia iudicio: et in pcepto. Reuerentia debet ei: qui precedit ordine vel auctoritate: vt patet de. xxiij. a subdiacono. f. vt minor assurgat maiori nec sedeat stare maiore. vt de. xxiij. si opus vt minor pcedat minor: sequat in sedendo subscribendo. vt de. xxiij. §. vlt. et de. xxiij. bene quidem. et de. ff. de albo scri. l. f. In incedendo licet in hoc p'suetudo romane curie seruet contrarium. Item maior sequit: et minor precedit. Item in consuetis et honestis seruitijs faciendis: vt et. e. statumimus. et de p'sue. qm. Et fm glo. in. c. statumimus hoc intelligit de seruitijs exhibendis in officio diuino: vt scilicet quilibet faciat ea: que competunt ordini suo p ut tradit de. xxiij. subdiaconus. c. f. et hoc salit in duobus casibus. f. qm minor ordine: et postero tempore maior e potestate vt iurisdictione: vt archidiaconus: qui tñ sit superior archiepiscopo tempore et ordine: tamē ille maior censet: et ab illo

e obediendum. vt videt de. xxiij. plectis. Item salit cum minor gerit vicem et locus maioris. de. xxiij. c. f. Item obedientia iudicij pcepti debet ei qui p'st consecrande vt iurisdictione. Item aliter tenentia non a suo iudice lato nullius e monent: vt extra de iudi. at si clerici. et de. si a non cope. iudi. p. vlt. et idem de pcepto. de. vij. q. f. quia sunt. Clarius aut fuit efficacia pcepti: e quia subditus tenetur obedire pcepto p'lati sui ex necessitate: al' peccat mortaliter. immo ariolos et idolatra indicant. Obediencia vo victimis iure p'ponit q p victimas aliena caro: per obedientiam p'pna caro maciam. vt videtur. vij. q. f. sciendum. qd intelligi cum superior pceptum licitum et honestum. Obediendum e autem superiori a clerico de omnibus que ad diuini cultus obsequium p'ueniunt: vel q ecclesiastice vtilitatis cura pagare suscipiunt: vt i p'sallegato. c. vij. q. f. quia supra. Unde si pceptat superior aliquid contra deum non est ei obediendum: quia tunc deo magis q homini est obediendum: vnde non semper e malum non obedire. Et obedientia non est seruanda in rebo illicitis. de. xxiij. q. iij. si minus non semper. et c. si quis epus. Item qd eni p'prie obediencia malum comittendum est: sed aliquando debet bonum qd agit p'ueniri. de. ij. q. iij. quid ergo. Item ena pceptum aliquid: qd non pertinet ad eius officium. nō est ei obediendum. de. xxiij. q. f. quia coepus fm hostien. Sed quid si subditus dubitet an sit licitum vt non: qd a superiori mandatur? Rndet in dubio obedire. Item et si fortasse reum faciat superiori iniquitas imperandi: innocens inferior non excusatur excoferendi. vt videtur. xxiij. q. f. quid culpatur. in fine. et qd in dubio obediendum: intelligit doctis. nisi dubitatio esset crassa et supina: que non excusaret. vt si superior mandet aliquid: qd sit contra articulos fidei: contra pcepta et prohibitiones: vel contra generale statutum ecclesie in talibus non excusaret dubitatio: quia nec ignorantia. de. xxiij. q. f. si cupio. Item ena dñm nesciunt: et domini nesciunt. Unde si quis ignorat et innotatur. vt de. xxiij. qui ea. Item et si onerosum sit: qd mandatur est parendum. vt de. p'prie. in memoriam. Et patientissime toleranda est etiam iniuria coram. de. c. contra morem. Item si epus alicui p'stitero mandet vt exco'municet aliquem: quem scit esse innocentem? Respondet Tho. in. q. quodaz de quolibet. q si mandet sibi: q cum exco'municatum veniunt tenetur tñ minare ex pte epi: si autem mandet q cum exco'municatum aut est vultum vel etiam certum sibi. oculum tñ: illud esse innocentem: tunc exco'municet. xxiij. q. f. quid culpatur. Item est certum manifestu: ita q illud legitime p'bare pot: tunc non exco'municet: sed hoc coram episcopo p'bet: et epus ad superiorum recurrat. Item si epus velit monachum inuolueri prelatus in eccia seculari: abbas autem noluit: cui magis est obediendum? Rndet fm doctis. et doctis. q abbas. de. xxiij. q. f. cum p vltimate. et c. monachi. et de. lviij. c. f. ij. Nec obstat illud. xxiij. q. f. qui vult. Et enim ibi dicitur: nisi subeatur ab episcopo. suppleo cum licentia abbatis. Sed fateor: q si epus hoc velit causa necessitatis fm vetera iura: et statum annuam eccie. vt de. lvi. p'prie. sius hodie causa necessitatis: vt in. c. ad p vltimate. cogendus e abbas consentire a monachis licentia: vel p superiorum agendum. ar. et de iurepa. nullus. et. vij. q. f. omnis. Item si epus vocet monachum ad se ad ministrum cubicularium. nunquid pot inuiri vel inuero abbas abstrahere: videt q sic. de. ij. q. vij. cum pastore. Sed p'prie fm doctis. et doctis. per ar. qd hoc e privilegium solius pape: quod liber ad se vocare clericu vt monachum. de. xxiij. q. iij. p p'prie. Sed si papa vocet ad se monachum: et abbas coram ad monachum debet obedire pape: vt de. lviij. q. para morem. Item si epus papam alicui religioso prelato vt subdito: q p se vadit ad papam vel ad regem: vt committat sibi aliquam causam: et si mittit: nunquid obedire sibi tenetur? Rndet Ros. sup n. de semetipso q non. h subditus clerici siue seculares tenent ei in talibus obedire. Non eni religiosi tenent episcopo obedire: nisi saluo privilegio indulgentijs et p'stutionibus eorum. Item si prelatus vocet aliquem religiosum ad suum concilium: vbi religiosus generalia statuta sui ordinis obseruare non pot puta quia prelatus frequenter equitat. et fratrem predicatorem eum tem secus dicit: cum sit de generali statuto ordinis: q nullus equitet nisi sit infirmus. Respondet doctis. et doctis. confu

lunt: ut ad claustrum proprium reuertatur: nec periculum suum ex
ponat commotio alienis: ut dicitur. xlvj. si cui non suo. Sed dicit
pater: quod cum illud statum non sit de substantia regule: potest super
eum prelatum dispensare: et idem dicit de fratre minore constituto
in camerario alicuius prelati: cum sit de ipsius generali statu:
tunc: ut tenarios non contingant. satis enim absurdum reputo
statum manuum ex contractu pecunie rubiginosum fieri: et frequen-
ter insistere calculo rationum: quod enim sensus aut semper aut cre-
bro de nimis loquentem infirmum potius habeo: quam monachum
ut. ij. q. j. si cupio. Si tamen de precepto pape vel sui superioris
non hoc sit deputatum: et nequeat misericordiam inuenire necesse
est obedire. ar. de offi. delega. si qm. fm. Dost. Nota etiam quod
monachi et regulares magis sunt stricti obedire suo abbat vel
priori: tanquam qui renuntiaverunt ipse voluntatem: quam clerici secula-
res suo episcopo. ut. xij. q. j. non dicitur. et ex de offi. ordi. qm
Item clerici sunt magis stricti quam laici. ar. de offi. lxxj. p. manus
Quid si sint duo domini equales puta cum aliquis fecit obedi-
entiam duobus episcopis cui obediat? Rndeo viris teneat obe-
dientiam si potest. ff. de opus lib. duos liberos. al. obediat ei: cui po-
tius iuravit: quod pium iuramentum licet est seruandum. ex
de iurament. intellectu. Nec potest habere nullum nisi unum. ex
de pben. referente. nisi forte ratione maioris beneficii translati
intelligatur ex de concess. pben. tunc enim debet ei obedire: cui
principaliter subest. hec Dost. Quid si auctoritate pape:
et certa scientia sua sit aliquis inuolatus in duobus locis: et
si duobus prelati? Rndeo tunc obediat ei. a quo beneficii
habuit: et qui precipit vtilius. ar. ex de testa. cum in officio
et c. relatum. ij. ad fi. et ex de postul. c. h. Si vero vobis sit
omnis equalitas: locus est gratificationi. hec Dost. Quid si
quis est canonicus archiepiscopi et suffraganei eius? Rndeo
quod de aliis duobus episcopis: nisi quod archiepiscopus in suffraganeis ad
uertere potest. ar. ex de offi. ordi. pastoralis. hec Dost. predicta
omnia loci habent de iudicio ordinariis. Ceterum si duo tele-
gati contraria alicui mandent: locum habet decretalis. ex de rescrip-
tum contingit. vbi dicitur: quod si is cui mandatur aliquid a talibus iu-
dicibus nescit inter eos esse aliquam controuersiam. tunc exequatur
mandatum primo mandantis: nisi primo innotescat ei de diffen-
sione eorum: receptus autem ab eis contrariis mandatis: petat cor-
porum forum ab utroque iudicariis: et videat an scilicet sit reuocatus
prius vel non: si sic obediat scilicet: si non obediat prius. Si vero
sup hoc dubitet non debet exequi mandatum huius vel illius: eo
nec inter eos diffensio huiusmodi sopiat. Quid si episcopus precipiat cleri-
co suo: quod vadat romam vel alibi per negotia ecclesie: nunquid ex-
cusetur propter curam rei familiaris? Rndeo quod non: quia vultus
est pcedenda priuilegio. ex de postul. prela. bone. t. vij. q. j. si
aliens. c. de testib. si qm. ij. Ad hoc dicendum quod ius iuris-
tice similia probant: quod nemo tenet relinquere vultatem propriam
per aliena priuilegia: et hoc est verum. Clerici tamen obedire nisi reman-
dandi possit gratiam obtinere. ar. ex de offi. dele. si qm. equissimum
si erit: quod episcopus releuet clericum vultatem. hec Dost. Quid si
clericus ille dicat: quod alij sunt magis idonei vel priores eo: nun-
quid hoc excusatio iusta est? Respondetur quod non: quod ordo i legi-
momo non finit. ff. de testib. c. penult. hec Dost. Et si quod
episcopus precipiat alicui clero: quod de libris propriis nepoti ipsius
episcopi: vel quod renunciet beneficio: vel aliud simile: nunquid obedi-
re tenet? Rndeo Ray. c. de sententia pcepti. quod non: quod hoc non
punitur ad officium eius. ar. vij. q. j. quod frater et idem dicit Dost. et o-
m. ex. tunc dicit ibi: quod si clericus ille habet liberos sit dux? et episcopus
ei precipiat: quod prestet eos alicui apto ad studium theologie: ad
quod ei mittit: videtur quod ei sit obedire: quod non mouet eum caro: sed
vultus eius. ar. in c. q. frater. t. ex de magistris. super specula
ecclesie: alio contra. ex de rescriptis. Ad hoc non fm. Inno. ex
de appell. super c. ad hoc. vbi dicitur: quod si spiritualis iudicio sit obe-
diens. ex de temp. ordi. ad aures. Sed esset si quis interdicere
ab ingressu alicuius possessionis: vel suspendere a beneficio ecclesie:
sicque tamen quod a talibus quod in huiusmodi si appelleret etiam post suspensionem
non abstinebit ab eis: et idem dicit Dost. in glo. Alij tamen dicunt con-
trarium. scilicet quod in omni ecclesiastico iudicio: et suspensio non suspendit
nec interdictum appellatorem sequitur: quod hoc dicitur. non distinguit
nuncquid prelati cogere possit ad ordines recipiendos

clericos inuitos? Respondetur fm. Bar. et Jo. an. et consentiunt
Ray. Dost. Dost. et Ber. ex de eta. et quali. queris. cum quis
cogit a prelati ad ordines: aut habet beneficium vel dignitatem
cui est certus ordo annexus aut non: si habet aut iusta causa
excusat eum ut irregularitas aliqua in qua post adeptum be-
neficium incidit sine sua culpa: ut quia perdidit oculum vel na-
sum vel manum: et tunc non est cogendus nec pauandus. ex
de elec. cum in cunctis. §. hoc sane. Si autem culpa sua inci-
dit in talem irregularitatem amittere debet beneficium. Et sic
intelligitur illud extra de eta. c. j. idem intelligas si ante adeptum
beneficium incidat in illam irregularitatem qualitercumque siue
culpa sua siue non: quia in promotione sua non debuit illam
tacere. extra de corpo. vic. exposuisti. distin. xxxij. quando. et
ca. vii. Si autem iusta causa eum non excusat: aut est hoc pa-
rochiale personalis: et tunc anno elapso est priuatus ipso iure
etiam si non moneatur. ut libro. vij. de elec. lxx. Aut est aliud
beneficium: et tunc si monitus non vult promoueri est priuatus
extra de elec. cum in cunctis. §. inferiora. In episcopatu
autem non requiritur monitio sed sufficit negligentia electi per
tempus a canone taxatum. ut extra de etate. c. j. distinctione.
c. capi. j. circa finem. Si vero beneficium non sit ordo certus an-
nexus: et ecclesie utilitas vel necessitas hoc non exigit: inuitus
cogi non debet: et puniuntur qui eum cogit. Suspenditur enim
per annum a celebratione missae: et insuper debet reponi. distin.
lxxij. ca. j. t. ij. et c. ibi ista. Si autem necessitas exigit pu-
ta quia ecclesia indiget ministris nec est ibi alius idoneus nisi
iste: requiritur quod clericus promoueat: si clericus excuset se
pretextu criminis occulti: quod se commississe dicit: aut aliud
impedimentum proponit: in quod incidit ex culpa sua: tunc epi-
scopus debet promouere inferiores idoneos: et illum clericum
penitus amouere ab illo beneficio nisi sit ecclesie illi valde ne-
cessarius et vtilis: ut extra de eta. queris. Si autem preiudicet un-
pedimentum temporale vel infirmitatem vel perpetuum ex delicto
suo non promouens non solum non cogit eum episcopus: sed etiam
si excusationem suam non admittat: poterit ab eius grauamine
appellare: sicut et tutor appellat ob excusationem rationabilem non
admissam. ff. qm. appel. l. j. §. si de tutor. si autem sola volun-
tate renunt ordinari nulla causam pcedens. nisi quod non vult de
cogi per subtractionem officij et beneficii. distin. lxxij. c. iij. et. iij.

Quid si episcopus dicat proba excusationem: quod non sufficit dicere in
si pben. ex de concess. pben. cum super questione? Rndeo fm. Dost. ni-
hil habet necesse probare extra. e. queris. rñso. j. ibi secreto pmissis
se dicentis. l. i. iudicio aie. Ita si iudiciali fieret: remouere
distin. lxxij. c. vi. et erit notandum iuris. extra de coha. cleri. et mu-
c. vii. fm. Dost. hoc autem non admittit Dost. quia. f. per talem
confessionem in prius factam nulla infirmitas pena. ar. ex de offi.
ordi. si sacerdos: vñ fm. eum dicit ei: non tamen sacerdoti: nec tamen
india: si tamen socio: vel se excusando de eo quod precipit non
iudice sedente per tribunali vel sedente cum alijs: sed solo: vel
dic bonam esse gloriam Dost. ad excludendum fraudes et malicias
intelligas tamen quod non pben se peccatores: sed procedat ac si nihil
dixisset. Potest etiam dici quod hoc non conficitur tamen sacerdoti:
nec tamen iudici: si tamen episcopo ordinatori quasi hoc factum sit in
cum iter penitentie et iudiciale. hec Dost. in de eta. Pone
quod episcopus velit aliquem compellere ad recipiendum ordines: et hoc
faciat propter ordinem et nihilominus vultus ecclesie exigit istum or-
dinem: nunquid ille tenetur recipere ordinem? Dicitur quod non: quod
episcopus non potest sibi taliter precipere propter ordinem vel aliam cau-
sam inbonestam: tamen compelleret eum videretur quod deberet reponi: si
cet vult esset illum ordinari ar. dist. xlv. ca. j. et ca. episcopum.
et extra de testa. tam. Credo tamen fm. Dost. Dost. et Ray.
contrarium quia licet episcopus peccet sic precipiendo: iste tamen
debet parere: ex quo non est malum quod precipitur immo iustus
et vult ecclesie. ar. xi. q. iij. quid ergo. et. xxxij. q. j. quid culpa
in fi. et. xxxij. q. v. manifestum. Et supradictis breuiter collu-
gi potest. in quibus tenet obedire prebato. f. ut distinguatur fm
quod Dost. distinguit in de maio. et obe. scilicet quod prelati precipit
illud quod non pertinet ad officium eius. vij. q. j. coepiscopo
aut quod pertinet: et tunc aut est certum quod est bonum: aut quod
malum vel iniustum aut dubium. primo est obediendum. a l'o
puniatur et tunc mo. xxxij. q. j. quid culpa. sed forte hoc mo-
not punietur si non obediat. dum tamen causam probabilem dubita-
tio ostendat. ar. ex. d. sen. ex. facto. i. scdo cau. n. e. obediendum

et de offi. tele. si quando. Ad hoc nota fm. Dost. q. vacante se de capitulu platu i oibz representat. et o ma. et ob. his que. et et de hereticis. ad abolenda nisi in collationibz pbedat. et ne se. va. illa. Cuius ro e ne platus clericu habeat: que nollet. et o insti. c. fi. Mo pot etia dare pbro licentiaz transiendi. di. xxiij. pbiten. et ar. de fraternitate. Cum enim res no possint ali. enare. rii. q. ij. si qua de re. multominus psonas. ar. xij. q. j. pcpimus. hoc Dost. Insup nota q in absentia nullus e subiaciend. ignorans vel si citatus. et de maio. et obe. inter. et. c. vi. hoc Dost.

Ira quidem qd e de pena inobediens sciendum: qd ipi sunt excommunicandi. et de maio. et obe. cum in ecclie. sijo. Esti pteritas exigit: sunt omino pcul pelle ndi. et de maio. et obe. cum in ecclie in fi. Et trasgressores apri ce sedis quodammodo videtur istane. ibides. c. illud. et et de elec. dudum. hoc Dost.

Ira sextus qd e de mo recipiendi redeuntes ab apo. stasia inobediens distinguit. Ray. q. tales aut sun t ppter hoc excommunicant: et tunc sunt recipiendi cu ca nomica satisfactio: de qua vide. j. li. vij. aut no sunt excommu nicant: et tunc recipiend ad penitentiam quotiens reuertent ita ti q in qualibet iteratione penitentia aggrauabitur. q: vt dic Aug. Valinus iterat tardius sanat. de pe. di. ij. inanis.

De censu excoibz pcurandis et visitandis. Titu. liij.

Acto de obediens

na: quas subditi tenent predatis: psequenter dicendum e de quibusdani alijs que ppetunt etiam pcurandis. f. de censibus excoibz pcurandis et visitandis: rone quas pcurandis nro debent. Et primo de censu de quibus plura pcuranda occurrunt. f. quid e censu? Rndeo. censu e quedam pensio facta de pcurandis ecclie soluit. j. q. ij. questum. in fi. sedo potest dici censu quicquid annuatim soluit in quatuor vel summa. ff. de censu. etatem. Et argumetu subiectio. et de censu. omis aia. aliqui est indicu pcurandis libertatis: aliqui pcepte pcurandis: vt et de pcurandis. pcpimus. Si n. censu imponitur ab epu signu e subiectio: h a l'a ecclie: que preter ipm priuilegio sit muni. ta. ar. di. c. cotra more. et de censu. omis. Si vo a papa: et hoc apparet q ecclia illa que censu soluit spalis beat. Petri existit et ad indicu pcepte libertatis imponitur e censu. vt in. c. recepti mus. et sic pbat exempla fm. Dost. Sedm aut Dost. anedi debent verba priuilegi: d quo vide s. n. de priuilegijs. ar. vi.

Quo pot imponere censu? Rndeo quicqz ius h in re tale qd hoc possit facere: vt pcurandis. i. d. n. vt insti. de vstruc. §. siue testamento. Item vstrucurarius: h is non pot impone censu: q vtra vnam excoibz: cu ius qd habz mone sunt at. vt patet ibides. §. siue. h extra more pot pceptionem fructu um transferre in aliu: non rñ ius. ff. de iure tot. §. si vstruc. ctus. Cum § clericu vstrucurario equipet non pot eccliam suam facere censualem vtra suam vnam. ar. et de arbi. pcur. mt. qd e vbiqz sine auctoritate epu et de censu. pterea. et. c. cur clerici. pot et nouo pcurandis censu imponi vel antiquo augeri cu auctoritate epu: vt patet l. dictis. c. qd e veru si ex m sta sua causa aliter non: sic intellige illud et de censu. signifi. cavit. Et hoc e vtr inter subditos. i. vt subiecti accipiat a subiecto. h epus sibi non posset acquirere a subiecto auctoritate p pria: vtra qd ab initio impositu fuerit. et de censu. pbiten. potest tñ hoc facere auctoritate metropolitani: et et causa. ar. ad hoc. ff. de administra. tuto. non estimo. Et pot et iusta cau sa qñ e paup et fructus creuerit. ar. et. c. qto. Et ergo vici mus pcurandis esse pcurandis e vtr. h tñ cu bene administrat intelligit generalen et liberam hie administratione se efferet si coditionem faceret deterior et de resti. in integ. c. j. Sed et illo scire debet: q epus sine consilia capituli pcurandis eccliam no po rest constituit censualem. et de his que sunt a pla. pastoralis. et. c. tua. Item qñ d censu capituli sui coferet ecclias aliquibus ppijs locis. fm. illud. c. et de his que sunt a prela. ma. pot sub retinere certum censum: vel qñ eccliam eximit vel ihuue facit et e expellum et. e. cu venerabilis. Item in dedicatione. xviij.

q. ij. eleutherius. Item in hospitalis. vel loci approbatione: vt et de regu. Itē imponitur a fundatore ecclie auctoritate epu: vt et de iurepa. pterea. Item imponit ab alijs quibz ecclie sub sunt: vt et. e. pterea forte. ab archiepiscopis quibz ecclie sunt subiecte: vt et de offi. ordi. dilecto. vel ab abbatibus vel alijs re hignosis: quibz ecclie seculares aliqui subsum in spaliu vt dicit. s. n. de religiosis. Aliquando etia archiepiscopi sunt ecclie sub iecte in iure instiendi: vt et de officio tele. sup eo. Sed hoc intelligas in oibz casibz auctoritate epu interueniente: alio non est censu pcurandis. et. e. pterea. Nec epus debet coferre nisi ex iusta causa. vnde censu aliter impositus vram eius q soluerit non excedit: vt et de transac. de cetero. Rationes enj eccliar non possunt ecclias quibz pcurandis sua auctoritate pe te cessum suum facere censuales: vt et. e. pterea. Quis cen sus e soluendus? Rndeo fm. Dost. qñ ad eccliam pcurandis e soluendus: qui auctoritate epu e constitutus: vel ab initio re ceptus. a l'o ecclie censum augmentari: vel de nouo constitui soluere non tenet. Et pot dici nouus is: qd post illud constitum et. e. gratis. e constitutus. Et si quis a tpe illius excoibz affrigit se sacramento ad soluendum talem censum voluntarie e pcurandus: sicut patet in fine illius. c. gratis. hoc e de deche remouendus. et. c. clerici. Sed nouus censu e ille: qui non fuit impositus tempore fundacionis totationis consecra tiois exceptionis: seu emunitatis idulite: h possit ex ci. De d tpo vel ipot vel offert. Et quis et cu offert sit voluntarius? tñ postmodu transit in necessitate et debet: sicut al'o hoc con git: vt et de coimo. c. j. Censu aut ignorante. i. cuius causa ignoratur non est soluendus. et. e. pcurandis. et. c. de pac. fici tis amis. cane tñ nbi: nā si agis iure possessionis obediens: si d sus subtrahatur fuerit: licet nullam causam pbat. et de decem. querelam. Si vo pcurandis: i. agis ex tpe subtrahendo. vt p ximis concordat. Nam rpus non e modus inducende obligati ois. et. c. de vstr. creditor. Sed si pcurandis am: ad quā pcurandis induca logi tpe pcurandis obediens: si rpus pbat. xviij. q. ij. seruatum. et. c. de aqua plu. arden. l. j. in fi. Sed fm no ra canonica necessaria est pcurandis longissimū tempus: cuius tamen re conscientia q: si pcurandis pcurandis ecclie ad gehennā. et de pcur. c. fi. Quid ergo si aliquis censu tñ to tpe sit pcurandis: q non exat memoria qñ vel ex qua causa fuerit impositus: nunquid e soluendus. enā si non apparet de cū? Rndeo q: sic. vt. xviij. q. ij. seruatum. et. c. de v. sig. sup q busdā. §. pterea. Quid si de nouo subtrahat: ut q possit foud agat vel pcurandis tñ caute. vt dicit. s. n. Quid si quatuor: amis soluit fuerit: nec liquere possit re causa instiendi? Rndeo id e q in questionibz pcurandis pcurandis. Quid si nō sit completu rpus pcurandis? Rndeo non e subtrahendo soluus pcurandis auctoritate: alioquin spoliatus restituitur: vt et tra. de elec. querelam. h in pcurandis obediens: si pcurandis co tra ipm qñ nō tenet i deo pcurandis et interdici: ne de cetero pcurandis erigat ipm: et pcurandis q non teneatur cetero ad talem do sum pcurandis sic intellige illud et. e. pcurandis. Quid si epus illum q de nouo subtrahat excoibz pcurandis: hoc et. c. q. pcurandis temerit. et hoc fecit. Rndeo tenet sententia nō oblatte enam appellacione: si quam fecit per quaz defendere velle hie subtrahacionem. Quid facit iudex ad quem est appellatum? Rndeo si pcurandis epu sit in promptu re sua possessione vel q sit codemnatione excoibz pcurandis ad pensioe subtrahaci solu mda. et de elec. querelā. §. si. et ad expensas hac occasione factas si petant: et ad satisfaciendum copelat anj: absoluat: quia offensa e notoria. et de iudi. c. j. quo facto in pcurandis pcurandis poterit: qui excoibz pcurandis fuit ergo melius est: q ipm non sub trahat. h ad iudiciu trahat. vt s. dicit. s. n. Si vo epus beat ex ceptione et hodie ista. xv. dicit nō pcurandis: i. ex pcurandis legumina pcurandis: et i pcurandis nulomun pcurandis: vt et de resti. spoli. freques. Quid si epus timens hac pena dicat: ego s emi tōdes parat placz q absoluant eu recepta causā: et ego s emi possessione agas: nūqd e audiend? Rndeo puto q sic excoibz to pcurandis: et et inuito: dñ m expensas nō fecerit: vel al'o sua nō interfit: et etiā si interfit: dñm epus satisfacione offerat. Et vt et de sen. exco. sacro. §. verus. Et oportet q excoibz pcurandis satisfacet cum conditio sua ex hoc melior fiat. ar. ff. de ven. solu uendo. Quid si excoibz pcurandis tamen inqz laborem:

Titulus

si casus qui non potest p alium expediti accidat psonaliter
expensis vadat. Item dicendum est de archiepo. s. q. ad locu
non redierit. q. non possit ipm recipere. nisi ex causa puta si ma
lam famam audiat. ⁊ si ipse negligens existat. ⁊ tunc ppijs
expensis vadat vel de suo per qd ius eccia non grauet. hoc
enim de mente iuris est. q. in nullo casu eccia grauet. c. ⁊ de
sens. cum aplos. hoc docti.

De excessibus prelatorum contra subditos & econverso.
Tullius .liiij.

Also in precedē,

to spalius de excessu simonie. q̄ est quissim⁹ inter alios excessus.
Circa primum q̄mo de excessu plator in s̄bitos. sc̄do de ex
cessu s̄bitos in platos. Circa primum sciendum. q̄ ex
cedunt aliqui plati cum nolant absolutiōis b̄ficiū sine cer
ta q̄ritate pecunie impartiri. c̄ de sumo. ad aures. q̄ inrel
ligas s̄m̄. Dost. q̄ p̄tunt p̄ b̄ficiū absolutiōis. q̄d est sumo
macum. Sed. q̄ est s̄. p̄ pena sine multa imposita petant. Et
si p̄sentio sit q̄ p̄ absolutiōe pecunie petat. non valet p̄sue
ruto talis. q̄ est irrōnabilis. c̄ de sumo. non satis. Si autē
sit p̄suetio q̄ petat p̄ p̄macia p̄menda. valet ar. c̄ de pe
nis. dilect⁹. Et item dōm est de statuto. In his q̄ casib⁹ ab
soluti d̄z lib̄ excommunicatus. et eo absolutio cogi p̄t ad satis
faciendum de pena. Si autē non sit p̄suetio ut petat non p̄t
ep̄gi. cum nec fuerit excommunicatus p̄ illa. Sic intellige
s̄m̄. Dost. illud c̄ de sumo. ad aplicam. c. c. ad aures. Exce
dunt enīam s̄bitaheuto et d̄m̄nūto redditis s̄bitos. q̄s po
tius referre debet et tueri. vi c̄ de resti. spo. p̄grete. Lo
gunt autem resarcire damna. v̄z ibidem. c. grauis. Et p̄m
ri p̄t pena efordari. et sunt omnia reuēte grāda. vi c̄
eo. c. ij. Nec d̄nt eos irrōnabilē grauare. vel inhonestē tracta
re. s̄ tanq̄ filios et fr̄es frat̄a caritate tueri. et honorare. c̄
eo. c. j. Excedunt enīam q̄ seipsos instituit in eccl̄ijs sibi s̄
bitis. v̄z de cognit⁹ eas d̄m̄nē. vi c̄ eo. ad aures. Excedūt
enīam tēnagato sacramenta malioose et sine cā. in q̄ casu vi
c̄ de alibi p̄t accipi. ar. c̄ de p̄sco. cum olim. q̄d est v̄z
de p̄uilegiis. v̄z ibidem. et i casib⁹ p̄cessis. c̄ de regularib⁹
licet. et de sepul. c. j. alio s̄. c̄ de tem. or. ad aures. et c. q̄ trās
latem. et de pe. et re. omnis. s̄ est ad sup̄iores recurdum. vi
c̄ de iurapatro. nullus. Sed et aliq̄ sunt q̄ in necessitate a q̄
libet accipi p̄t. de p̄e. di. iij. sanctum est. et c̄ de offi. or. p̄
storalis. s̄. p̄tera. hoc Dost. Excedunt enīam in exigendo. et
imponit tallias collectas inuectas. c̄. e. c. j. Excedunt etiā
q̄ dum eccl̄ie romane vel eo q̄ legatio subueniūt. gr̄am p̄daz
ponas q̄ s̄bitum in s̄bitis. vi bitum est sup̄ n. p̄ccenti.
ar. iij. Excedūt enīam q̄ defacti sine cā et sine ordine iuris ex
coicant et suspendūt. cum excoicatio q̄ est sine motus damna
tio sine certa et manifesta cā fieri non debeat. nec p̄ p̄uis et le
uibus causis. vi di. xj. q̄. iij. nemo. et c. nullus. Excedūt etiā
dum malos clericos ordinant. di. lix. si officia. Excedunt eti
am dum exq̄sita et singularia abarā gr̄am. xij. q̄. glona.
Excedūt enīam q̄ circa diuinas et ornatum eccl̄iarum omne
studium suum apponunt. et de misterio non curant p̄ q̄s in
uebit d̄uero. in pallegato. c. d̄icē. Alamoza n̄cent auis.
splendēt laq̄aria gemmis. altare diluiguit. et misterioz xp̄i
nulla est dilectio. Excedūt et ep̄i d̄o ab abbatib⁹ et mōchis
aliq̄ exigunt p̄ ordīs instituta. vi c̄. e. sane. et de sumo. ne dei
eccl̄iam. cum ea ad q̄ tenent abbatēs ep̄is scripta sint. xvij.
q̄. ij. hoc t̄m. et c. abbates. et c̄ de offi. or. p̄grete. v̄z si ep̄i
inuectā et insolita erigant. p̄nt abbates iure p̄to tēnegare. vi
c̄. e. sane. nisi plac̄ esset in possessione. vel q̄si eius q̄d exigit
tunc cū illud s̄bitahe s̄bitio non licet. vi c̄ de li. pen. a me
morā. Excedūt enīam dum religiosos p̄ indulgentias et p̄m
lega sua molestant. ar. c̄. e. c. n̄mis. et c. tanta. Excedūt et

.liii.

contra eosdem mulas alijs modis a quibz cessare iubentur.
li. vij. e. n. frequs. qdam enam plati nimis gunt mōstria
ordinis assercā. li. vij. de cens. ad nfm. Excedunt enam in
mulas alijs. q dimitto grā breuitatis.

sequi videt se fecit. r. de excessib. subditor in pla-
ros. Circa qd sciendi qd subditi qñqñqz delinquit
in superiores subtrahit se ab obedientia eor. qd facit
non pnt etiam aucte archiepi. cum nō hēant p̄tatem in fidi
ros iustitraganeor suoz. Vi et ex. pla. sic nisi in castro.
Offendunt qd platos fidiu erigēt r eos ceruicem r calca-
neum. Zn qd casu si vicarij infurgat p̄ psonam ecclie. falso s̄
bi assument psonam. non m̄ p̄uat bñficio. qñ fitem non
fuitant. Vi et ex. ureur. qrelam. Et etas in toto ep̄ano ad ere
ciroz fū officij nullaten⁹ admittet. Vi et. e. illud. Alitrici em̄
sunt vicarij ad fruendum ecclis r psonis. Vi et ex. offi. vi.
ad hec. Archidiacon⁹ etiam. qd si fitem homagij p̄stia. r tibi
tant reuerētiam ep̄m dñm suum fore negauerit. vel sup rebo
sp̄ualib⁹ eum ad forum seculari traxerit. vel inuasio ipsius
epi vel socoz eius. r fratz eius cum suis p̄blich cōm vel cō
silium decert. tanq̄ membr putriduz vs ab archidiaconaz
r ecclia p̄petuo remouet. Ita qd eius bñficia p̄ illos ad qd
romano p̄inet psonis itoneis p̄ferant. hec. Doct. Item offen
dit supiores qñ si tanq̄ singulares in aliq ecclia. r de nouo
fabacant sigillum. qd nunq̄ p̄suerunt hie. qd non dñt fa-
cere. r si fecerunt qd non dñt. Vi et ex. dilecta. g. a. dno. si
tanq̄ collegium p̄gagrat sunt. licz eis sigillum hie. qd ap-
significat. licz in culibet hie sigillum tanq̄ singulari r pri-
uato. qd hoc etiam laico licet. vi. ff. de p̄cura. si p̄curator. vs
r si qd p̄rium sigillum non h̄. alieno sigillare p̄t. vs aut
exprimere hoc mō. r qd. qd sigillo carebam. tali sigillo p̄ntes
lras sigillat. ar. de retransfctis. si vnus. Sed quā sc̄i
am vtz aliq sunt in ecclia tanq̄ singulares vel tanq̄ collegi-
um. R̄p. sp̄ale p̄uilegium eis p̄cessum si appareat. ar. de re
elec. sacrosancia. qd si non appareat p̄stancand⁹ ē vsus ecclie
si em̄ nunq̄ p̄signet ac p̄buerit. nec elegerit. nec p̄ s̄ndi-
cium p̄nterunt. nec archiam p̄nem vel sigillu p̄mune habent⁹
habuerit singulares iudicant. Vi et. e. dilecta. Alis subie. p̄
me dicta p̄suerit hie r exere collegij iudicant. Et de. e. i.
r de s̄ndico. c. i. licz ad singulares p̄sone in p̄iudicium p̄ua-
ri nō possunt p̄ seipos collegiaz. p̄t in hoc fieri aucte pape vel
de p̄sensu diocetani et in iuto p̄ono in fauore ecclie. Si autē
archidiacono vel alteri clerico fieret. enome p̄iudicium est
etiam in alijs resarand⁹. sic intellige illud. c. sacrosancia
r et. de. vi. r. bo. de. qm̄. hec. Doct.

De simonia.

Timos. iv.

Consequenter vi

so de excessibus platoy in fidiotis ⁊ cōuerso
 Consequēt psterandū est de simonie excess
 bus spāliti. Et pmo qd sit ⁊ vñ dicat. secūdo
 vñ sit pccm. tertio qd ⁊ qdo modis pmitat
 q̄rto qd pena simoniaci teneat. q̄into de restitūōe simoniace
 receptoy. sexto qd dispensatō circa eos ⁊ p q̄s adhibeat. septio
 spāliti de simonia. quam pmitit plan vices suas vel ecclias
 p censu annuo pccento. octauo vñ pmitat simonia. si ex
 gat pecunia p doctrina ⁊ docēdi licentia. nono de quibūda
 casibz dubijs circa simoniam. decimo qd admittit ad accusan
 dum simoniaci. ⁊ testificandū ē cum. Circa p̄mū ḡrunt
 p̄la. pmo qd est simonia? R̄sp̄m Doct. ⁊ alios p̄mū dco. in
 ris canonica. qd simonia est studiositas siue studiosa cupiditas
 emendi vel vendēdi spūalia vel spūalibz ānera. Et resu
 in item cū descēpōe m̄grali quā ponit dco. sacre sēpture. qd
 qd simonia est studiosa voluntas emendi vel vendēdi aliqd
 spūale vel āneritū spūali. Et elia ex v̄bis Greg. naz. j. q.
 j. qd inq̄r staret totū x̄i mercari p̄ao. p̄manē nō p̄t in ordi
 ne sacro. Obijciat qd dicam descēpōe. qd ipsa uniuū qd
 simonia pmitit sola intētiōe. cui⁹ p̄sum vixit qd p̄la iura.
 vñ ex. e. tua nōo. in si. r. c. v. ⁊ ex. v. eccl. d̄fina. vñ n̄m.

Liber

ppi qđ dicit **kan.** qđ sola pactio facit aliquem simoniacū.
 hoc item videt sentire **ber.** c. c. vi. r. c. pūlū. vbi dicit
 non credit qđ sola voluntas faciat hominem simoniacū. is alio
 peccet. qđ **doct.** dicit pccando qđ sola voluntate punitur simo-
 nia qđ ad actum. non tñ qđ ad eam. vt c. e. ius. non. in fi.
 Tñ talis simonia sine reſignatione r reſtitutione cuius quod
 talis sine pactōne aliqđ est receptum p pñiam releſ. vt c. e.
 c. vi. Et ſi obijciť qđ sola intentio pmitte vſura. c. vt c.
 pñiam. **Rñſer.** qđ hoc non eſt vix in iro indicali. vñ c. vt
 vſu. in ciuitate. ſi in pñia induat vſuram qđ reſtituendum
 ſic accepta. vt dicit. c. pñiam. Si qñſ qñ etiam ſi in pñia
 non induat abbas ad reſtituendum: r modus ad renūci-
 andum: ſic vſuram? ad reſtituendum? It? diſtinguendum
 eſt: qđ qđam ſunt phibita. qđ ſimoniaci vñ emē vel vendē
 facta. Et breuit omnia qđ erant in veteri nouoqđ teſtamento
 ſimoniaci: r in his ſoluta ſola voluntas. i. ad introducē-
 dum pñm ſiue ſter in ſimbo ſuis. ſiue pgrēdiat vterius ad
 actum emendi vel vendendi vel etiam paſcificandi. Sed non
 ſufficit ad introducēdam irregularitatem. ſi non pgrēdiat
 ad actum paſcificandi. qđam vñ ſunt ſimoniaci: qđ phibita p
 eam. vt cum qđ renūciat ſue ecclē: hac pñtione vel pñ-
 ctione. vt tñ cum placuerit ſibi. i. illis non obſtat ſola volun-
 tas. qđ requirit actus paſcificandi ad introducēdum pñm. c.
 vt offi. tele. c. pñ. r. tñ. r. multa. Mō em pccat qđ vult
 renūciare. vel etiam actu renūciat bñficiū ad opus alteri? ſi
 dignus ſit. dum tñ pactio non interdat. **Doct.** vñ de his qđ
 ſunt ſimoniaci pñ phibitos ecclē ponit exemplum de vñ-
 ctione bñficii dicens. qđ nō erat phibita in veteri teſtamen-
 to. **Dodie** qđ eſt ſimoniaci. qđ phibita. vñ hodie eſt ſimonia-
 cum vendē vel mercari gaſtaldia. incommuniatum. ad opus
 am. r hñmō. c. e. ad nſas. r. q. j. q. j. ſiqs. r. q. iij. ſaluato.
 Et in his non obſtat ſola voluntas. qđ requirit actus qđ ad ecclē
 am. hoc **Doct.** pñdicta tñ diſtinctio circa ea. qđ ſunt ſimonia-
 ca ponit pñt a doctoribz moxius r anteqđ ponit a **ber.**
 c. vt offi. tele. c. pñ. i. **Doct.** qđ rñctus ad qđem pñmiſſz die
 qđ illud qđ fuat de vſura. qđ vñctz teſtamento pccatū ſua
 bñt etiam te ſimoniacus pñmo mō dicitur. Et ſic intelligit
 lud. j. q. j. qđ fluer. r. c. repñit. r. ſimila. De ſimoniacis
 vñ ſcdo mō dicitur **doct.** c. e. c. vi. vñct vñct ſm ipm. qđ ſi
 epus talis ſpe ducť. p. pecuniam hñdi clericis ſecularibus oidi-
 nauit. r poſtea pecuniam: quam ſpauit recepti induci de in
 iudicio anime. vt pecuniam reddat. r cleric? eandem inten-
 tōem habuit induci dñ. ne ſuam exēgť offitium. qđ ſcōs
 fuerit diſpenſatum. tñ qđ ad eam celebrabit. **Redit** etiā
 aliam rōem ipe **Doct.** i. qđ modus nñbi pñm hñ. vñ gñm
 cuius ſibi pñam reſtitueret. pñam ſemp eſt mōſterſ. ſi ei
 qđ reſtetur vſuram reſtituō ſiet. qđ pñm hñ. **Obijcit** tñ
Doct. qđ eandem reſponſionem: qđ inuñt. qđ ſine ſtudioſa cu-
 riditate emendi vel vendendi ſpualia: vel ſpualibz annec-
 to nō pmitteſ ſimonia. qđ eſt falſum. vt patebit. j. pñpt pñi-
 cia iſte **Doct.** deſcribit ſimoniam ſic. **Simonia** eſt ſpualituz
 vel ſpualibz annecqđ pccante pactio pñmionis. pñctōnis.
 modi. ſunt. pñm. vel cuiuſcuſ ſpualitatis receptio. ſiue co-
 natō. hoc at reſponſo et hñs qđ dicent. j. patebit. Et tñ reſer-
 ptio pñm poſita ſuſtinet rōem qđ ſtudioſa voluntas vñ hñ vo-
 lūtas ad actum exteriorē pgrēſſiua. pñ glo. j. q. j. qđ fluer.
 Et enay oia qđ qđ pñi pñmo eſt in decleſ. hñ qñbz mō inclueſ
 ad hoc qđ infrimare vel ignorāia. **ſo** ſimonia dñ voluntas
 ſtudioſa. vt intelligat eſe voluntas eligens. nō ſurreptione.
Mōie vñ empñōis r venditōis intelligit hñ ois pñctus non
 gñm. vñ et dignitates vel pñctē vel alia ecclēſiaſtica pñctia
 pñmutari nō pñt autē pñū ſine ſimonie piculo. ſic nec trāſſu
 qđ eſt trāſ. ſup eo. **epo** tñ bñ facit pñp cā nēcia vel vñli.
 c. vt re. pñm. qñm. Et ſi at trāſſio de re vñbia licet incepta
 r nōdus hñita: nō gñmā pactio. vñ dicit **Roſ.** qđ ſimoniaci
 ſunt qđ int eſt paſcificum hoc mō. in facies p poſſe tuo. qđ ego
 habebz bñficiū tuū r ego qđ tu meū. pñt in ſibi voluntas tua
 as inuñe inuñmare nō ſic. libet eſſe in ecclēſia tua. r ego
 uñſio r ego ſignificat. **Aliter** ad currentia pñctē reſer-
 ptio vñctōis eſt qđ hñ dicit ſpuale. r qđ annecum ſpuali.
Circa qđ ſciendum. qđ ſpuale pñ dicit duplici. f. p pñctōem

Sextus

ad spm̃ sanctum. ⁊ p comparatōes ad spm̃ humanum. Scia
le dictum pmoꝝ p̃t̃ d̃ia triplici. f. p̃ eñnam. vt g̃ra ⁊ ṽtu
tes g̃raue ⁊ casualitate ⁊ dispositiōem vt sacra. q̃ sunt g̃m̃
moto ⁊ā g̃re ⁊ ṽntum. ⁊ p̃ effectum. vt ea q̃ pueniūt alit̃
et̃ aliq̃ ṽno vel officio sp̃uali vt p̃bare. miracula fac̃
ṽntum officium celebrare. Anñerum ad sp̃uali. f. p̃ p̃uē
ad spm̃ sanctum vt multiplici. Cmõ moto. q̃ in eo sp̃uali
ministrat. vt sacra. eccl̃ia. c̃m̃terium. Alioꝝ ⁊ sp̃
rituali rep̃ent̃e siue p̃sejē. vt h̃ec eccl̃iam vel dignitatē ec
clesiasticam. canoniam vel p̃bendam. siue aliud d̃nificum co
cl̃iaficum. Vel ius p̃cipendi fruct̃ p̃ueniētes et̃ p̃diciē vt
ius p̃cipendi decimas. p̃nuicias vel oblatiōes. h̃ec enī omnia
ordini clericali annexa sunt. q̃ solis clericis p̃ueniūt. tercia
mō q̃ antecedit ad sp̃ualia ordinat̃. vt ius p̃sonar̃. q̃d enī
p̃t̃as p̃sentandū ad officium ecclesiasticum. Possit it̃ em̃
necum sp̃uali d̃ia largo mō sp̃uale. Sp̃uale pmoꝝ dictum
nec te iure nec te facto p̃t̃ vendi. Sp̃uale ṽo h̃ec ⁊ tercia
⁊ enām annexum q̃uamq̃ mō dictum vendi non p̃t̃ te iure.
s̃ te facto t̃i. q̃ p̃t̃erit. ṽ. pleñ. ⁊c̃. s̃t̃ sic sp̃uali p̃diciō mō
dictū dictum non p̃t̃ vendi ⁊ em̃. ita nec redim̃ vel redim̃
p̃ pecunia. vt c̃f. ⁊ c̃. q̃r̃elam. ṽ. q̃. i. nullus ep̃o. ij. Non p̃t̃
inquam redim̃ ad illo. f. q̃ ius h̃ p̃cipendi. s̃t̃ p̃t̃ redim̃
sic redim̃t̃ decime te manu militum eas iniuste t̃nēt
um. In om̃ibz enī p̃diciō om̃is p̃missio. om̃is p̃diciō.
om̃is pactio p̃modi sp̃alis sum̃onum inducit. ṽt c̃f. ⁊ p̃
c̃. vi. ⁊. i. q̃. ij. q̃. p̃o. Lodino in licita ⁊ q̃ te iure enī p̃t̃
p̃m. c̃f. ⁊ c̃. de ele. significat̃. Sp̃uale at̃ p̃ p̃t̃atem ad sp̃m̃
humanum vt duplici. Alioꝝ p̃ effectum vt sic p̃t̃et ⁊ q̃
inuestigatōem ⁊ doctrinam humanam acquir̃t. Alioꝝ c̃j
vt doctrina p̃diciat̃ sc̃iaꝝ. Sc̃e nec te iure nec te facto p̃t̃
vendi. Aliud p̃uē. r̃ij. Quid p̃t̃et humanū s̃t̃itū h̃ec ṽ
uitas. Cū non possit em̃ere sapiam̃. Doctrina ṽt te iure
⁊ te facto p̃t̃ vendi. te q̃ die vt. j. Anñer̃ q̃ h̃ui sp̃uali. vt
te ⁊ libri vendi p̃t̃ te facto ⁊ te iure p̃m̃t̃. nū eccl̃ia locū
sc̃olae assignat̃ doct̃oꝝ. Aliud ṽt simonia. R̃ta simon
mag̃. q̃ voluit em̃e g̃ram a beato Petro sc̃i. ṽij. B̃ñgna
ṽt d̃i a g̃yco f̃uo Velizē. q̃ vendidit g̃ram simoña Ma
m̃ d̃i a g̃yco. iij. Reg. v. j. q̃. i. q̃. st̃ur̃. ⁊ c̃. q̃ p̃t̃ ⁊ vendit̃
sp̃ualium p̃p̃e d̃i g̃razim̃. emptoꝝ ṽo p̃p̃e simonia. ṽt c̃f
obtinuit. vt ṽicis simonia d̃ic̃at̃. ⁊ hoc p̃ueniē. Ad hoc
enī Simon voluit em̃e pecunia totum sp̃issim̃. vt alij
postea vendider̃. ṽt in eo f̃um̃ ad voluntatem ṽicū
emptoꝝ ⁊ venditoꝝ.

Equit videre de scdo. f. vix simonia sit peccat: Et
q sic etiam morale valeat que. An. j. q. i. q. fluret.
de crimine capitale. Sic eni dictum est. q. si aliq
crus est malus et genit. et hoc q trassit sup matrem inuol
tam. Empiois at r venditoris inebria materia est res spua
lis. Curro est triplex. Prima est. q res spualis non p
ali q terreno pto ppetari: sic dicit de sapia. puer. iij. postio: et
dictio opib. r omnia q desiderant hunc no valent ppari. Et
id peto dicit simoni 2k. viij. pecunia tua tecum sit in p
ditiq qm totum te existimasti pecunia possideri. Secda
est. q illud flos est materia rebura venditiois. q venditor
dñs. placet eccie non est dñs rex spualium. q pendente
fm illud. f. 2. q. iij. Sic nos existimut homo. q pendente
p p r dispofitores misterioz dei. Tercia est r. q vobis
pugnat origin spualiu. q puenit et gñata ut voluit. Et
addat. r. d. 2. rans acceptis gñis dato. Et ita alijs in ves
tibus r emento spualia exhibet irreuerentias et r mto p
his simis. iij. peccat pto irreligiosis. Compat aut pto
beresio. j. q. i. q fluret. r. j. q. vi. c. si. non q si beresio
si simulindinarie. q simoniacus sit opat. ad. f. siem li
tuer. dum. f. enere r vendere pto spualia mti. Etiam
in his que simoniam inducunt auctoritas pape cessare a
simonia? Responset Bern. extra de pacis. cum prece
q in his que sunt et sui natura simoniaci non cessat
mento. Et vendere sacramenta r hmoi spualia non cessat
auctis pape. i his qd si si simiacia p pstruunt eccie cessat

quia potest in talibus dispensare. hec Bern. Unde pape non licet accipere pecuniam p. aliq. re spūali. sic nec alteri homini immo tanto peccaret grauius. q̄nto locum maiore obiner. Lxx c. in res ecclie sunt ipsius vt dispensatoris pncipalis. nō tñ sunt ipsius vt domini t possessoris. Et ideo dicit Thō. q. si recipit pecuniam p. aliq. re spūali. siue de bonis ecclie. siue de bonis alijs non careret vicio simonie.

Equitē videtur de tercio. s. q. t. q. b. modis pmittit simonia. Circa qd sciendum. q. simonia cōmutat triplici munere. vt dicit Greg. p. qd dicit Ns. lxxij. Beatus q. excauit manus suas ab omni munere. Est em̄ muner a manu. s. pecunia t lingua. s. fauor. t ab obsequio. vt fuit in rebus impensis. j. q. j. sunt nonnulli. Et dicit q̄nq. et altera pte tñ. s. dantis t accipientis. q̄nq. ex vtraq. q̄nq. ex neutra. vt cum vtroq. ignorante amice ordinandi dar ali qd p̄suario epi vel p̄munt. j. q. j. statum. t. c. si q. a simoniacus. Preter triplex autem muner p̄dictum cantor Parisien. possit q̄ntum. s. muner sanguinis. vñ dixit q. pferre ecclias vel p̄bendam alicui inuirtu p̄sanguinitatis est simoniaca. Et aliq. vt Alexander. de an. t Thō. videt q. hoc sit bñ gne p̄ctm. nō tñ simoniacum. q. nihil ibi in p̄ctum dat vel recipit qd ad simoniam requirit. Si tñ aliq. p̄ctum beneficium aliq. ecclie p̄bendam alicui daret hoc pacto vel intentione vt ipse suis consanguineis p̄uiceret simoniacus esset. De tribz q. muneribz p̄dictis p. ordinem est dōm. Et pmo de munere a manu.

Motandum ē q. hoc muner dare vel accipere p. spūalibz vel etiam annexis spūalibz semp inducat simoniam nisi ateo sit p̄ctum. q. non debeat inducere p̄mouentis animi inspectio q. tempore t q̄ntitate p̄sonar. vt c. eo. t si q̄ntones. qd est hoc si p̄ctum non p̄cessisset. alio s. vt c. e. me. t. j. q. j. p̄ctum aut vt nullus. Et iudices p̄cipue dñt intendere. qd agat homines inuenio indicat omnes. s. qd ad reum. ex c. ele. cum ex officij. Item dicit Lau. muneribz dandis attende q̄ntum ista qd dano. quisue petens q. res. q. a petendi. qd. s. paup. vel di uis. q. res p̄ci magis vel p̄ci. t p̄cti dñt q̄ntum. s. an instante necessitate vel alio tempore p̄ferat. Clerus em̄ puerbum est. nec omnes nec omnia nec ab omnibz. Et alie em̄ inhumanū est a nomine velle recipere. s. t omnia t ab oibz vltimum ē. ff. de offi. p̄con. solent. s. vñ. Ergo exultant t poculentia. qd p̄ctum possit infra tridui recipere l. ff. de offi. p̄ci. plebsa. ro. Si tñ corrupti intendit t sine pacto tenet vel recipiant muner q̄ntum t q̄nta p̄mittit simonia. s. qd ad reum. q. tñ sine religione exactionis ordinis vel bñficij collati. purgat sola p̄na. Et fm̄ hō p̄t intelligi illd. c. e. nemo. fm̄ Dof.

Sciendum igit q. nihil dñt p̄ctum nec recipi p. sepulchris aut exequijs mortuor. vel bñdictioibz nudentium. nec p. cri smate nec p. oleo sancto. c. e. cū ecclie. ea qd ad n̄fam finiam unat. Nec p. ecclia p̄ferenda vel p̄ferenda. vel abbate vel abbatissa i. fere p̄ceda. Nec p. ecclie inuestitura. nec p. p̄fectoribz epior. inuirtutibz cor. bñdictioibz abbatibz. ordinatibz clericor. l. t corruptela sit taxati q̄ntum sit ista vel illa erducendum. vt c. e. intantum. sic nec p. aliq. sacro ecclie. nec etiam p. pastu vel p̄sillo vel p. voce vel p. calamo. siue scriptura t sumitū est aliqd petendu vel dandum. c. e. veni ens. t. c. j. t. j. q. iij. si qd obierit. nec aliq. p̄fectu p̄st vt p. talibz aliqd exigat. c. e. nō satis. t. c. sequit. Si ob iat q. p̄fectu laudabiles obfuar dñt. j. q. iij. q̄ntū. t. di. p̄rij. de eulogijs. Dōm fm̄ Dof. q. ex pacto nihil recipi vt obfuar alicui p̄fectu. s. recipi p̄t si offerat ḡris. sic curia tenet t p̄bat c. e. dilect. filius. Et dicit iam statim i. Et etiam fm̄ eundem Dof. nichil sic. Aut clerici exigit a laicis obfuar p̄fectu. t tñ non dñt clerici renne p̄ ḡnis spūale. s. ḡnis dñt sepelire. vel bñdictioem dare. t postea veritate cognita p. epi loca cogent laica laudabilem p̄fectu nem obfuar. c. e. ad aplicas. Aut clerici a clericis. t isti si petant aliqd in q. p̄a t p̄uata vilitas vñat non valet. vt in dicit. c. q̄ntum. de eulogijs. Excipiunt at qd casus a iure in qd muner a manu recipit. vt recipi p̄t. Alius est si offerat ḡris. c. e. dilectus filius. in fi. glo. a. Si aut dubiet vt ḡris vel ex p̄ctione vel ex corrupta voluntate sit datum.

debent attendi p̄notata sup. prime. Et fm̄ ea p̄sum po test p. t. s. in foro causar. s. in foro p̄cie attendit inuenio. Quidam tñ qd p̄sentit Ray. distinguunt. q. aut dat aliqd tempale p. spūali. siue p̄t spūale p̄ncipalit. t sic est simonia j. q. j. eos in fi. t. q. iij. si qd p̄bendas. Aut non p̄ncipaliter ita q. al's daret. t sic est non simonia. c. e. t si q̄ntones. dile ctus filius a. in fi. De q. dñt. Rod. q. vñat dura. q. raro vel nunq. p̄ngeret hoc. qñ em̄ epus Parisien. inuirtutis p. archidiaconum Senon. p̄fueit ei dare dimidiam marcam auri. quō at vel qñ sibi eam daret nisi cum inuirtutis. vñ credit q. si hoc sponte t sine pacto fiat non est simonia. cre dit etiam q. aliqd tempale dñt non vt debitum s. vt dari cō fuerum nō est simonia. hec Rod. Sciendum at q. nō om nis pacto inducat simoniam. Nam possessio dari p̄t. vt i ea p̄struat oratorū. vt c. de resti. spo. olim. Et sub certo pacto dari p̄t licentia p̄struendi ipm. c. de cens. q̄nto. t c. e. ex i sinuatore. talia em̄ pacta reputant spūalia. sic t illud. c. de p̄ben. significatum. Et in traditione sue rei q̄libet p̄t qd sibi placet apponere pactum. c. de cō. ap. nullum. Secundus casus est cum aliqd p. opibz spūalibz alicui p̄firo dat. q. ad ea al's non tenet. t. j. q. iij. charitatem. Et hoc est vep si nō habeat al's vñat viuat. vt. j. q. j. iudices. Et ar. optimum t. j. q. j. illi q. vñat suas opas locare p̄t ad tempus. vt facit p̄firo p̄ducti. vel q. hoc male sonat vicarij dicant vel sibi diarij. vt c. ne pla. vices. c. fi. dūmodo vt dictum Dof. t Dof. p̄ncipalem intentionem suam inferat non ad pecuniam s. ad obnuendam veniam. Si vñ ad eas ex officio suo tene at. puta q. est desponsatus t inuirtutis ecclie. nihil etiam ob uentu sumptum accipere dñt. de p̄e. di. ij. sufficit. al's simo nam p̄mittere. vt. j. q. iij. venientes. Parochiani tñ cogendi sunt p. sup̄iorem soluē illud. qd p̄fectu laudabilis introducit. c. e. ad aplicam. in fi. Et sic ad dandum oblationes. r. v. q. j. statum. Si at non tenet t h' al's sumptus aut dñt ḡris can tare aut cessare. al's si hoc faciat p. pecunia. aut erit ibi simo nia. aut auaricia. vt dicit Dof. t Ray. licet em̄ vt dicit Ray. for te non est simonia eo q. nullus tenet suis stipendijs inuirtutis c. e. cum sit. tñ est ibi turpe lucrum. vel ad m̄n' h' sp̄m ma li. p̄dicto modo distinguunt Ray. Dof. t Dof. Rod. autē dñt q. p̄firo siue indigeat siue non pecunia dari p̄t in sum ptus eius. nō in munera sacerdotij. i. sacerdotalis officij. qd impendit. sic dicit Hiero. q. decem panes crustula t vas mel lis si p̄phie data fuerit magis in sumptus eius. q. n mune ra p̄phie reputanda sunt. j. q. j. iudices. Cum ē dicit p̄firo recipi pecuniam p. officio ad tempus eccliam loquē. put li. p. notat cām siue q. non. vel cām admiculatiam. t non appreciatōem officij. vel etiam laboris. quem h' in officio sic aliq. dicere voluerunt. q. labor ille ateo est annexus illi offi cio. q. non dñt vendi vel locari. sic nec officium ipm. q. q̄ntas atez illoz vendi t reliquum. vñat in omni casu p̄firo debet officium impendere gratis. Et qd ei dat debet dari ḡris. sic dicit Aug. q. ap̄i gratis ab illis accipiebant panem. qd ḡris p̄dicabant. hec Rod. Et ē notandum. q. cum dñt aliqd tem pale dari p. spūali. hec p̄posino p. p̄t renouare appreciatōem siue p̄mutatōem. t sic non dñt p̄cedi. p̄t etiam renouare cām si nalem vel efficientem. t sic vtroq. mō p̄t p̄cedi. vt sit sensus ille dat pecuniam p. missa. i. p̄t veneratōem misse. tunc re notat finem. vel p̄missa. i. p. deuotōne misse. q. mouet eum ad dandum. t tunc renouat cām efficientem. p̄t etiam renoua re admiculatōem. q. etiam reducat ad cām efficientem. vt cuz dñt ille ministrat librum t calicem p̄firo p. missa celebranda vel ille dat pecuniam p̄firo p. ecclia officanda. t sic etiam p̄t p̄cedi. Notandum etiam q. tempalia ministrantibz spūalia dant t ab eis accipiunt tanq̄ stipendium necessitatis. t fm̄ ecclie ordinatōem t approbatam p̄fectu. t non vt p̄v um mercedis spūalium. q. tunc dantes t accipientes p̄mitte rēt simoniam non obstante aliqua p̄fectu. q. p̄fectu non p̄iudicat iuri naturali vel diuino. qd p̄hibet simoniā. vñat. j. Th. v. sup illud q. bene p̄sumit p̄firo tē. Dñt glo. Aug. Accipiant sustentatōem a p̄plo. t mercedem dispensatō nis a dño. Tercius casus est cum dat p. vita eterna in re missionem p̄cto. fm̄ illud Dñi. iij. p̄cta tua et ymis redv

Liber

me. extra te testamentis. c. fi. r. xij. q. ij. anime. Sed q̄
non est hic simonia: cum hoc sunt spūalia? R̄: quia et̄ne
dant paup̄s teo. q̄ est dominus spūalium. iteo simonia n̄
committit cum eo sic cum platis q̄ non sunt domini. s̄ vi
sp̄sationis eozum. Item p̄dicta cadunt sub merito ⁊ p̄po
nit nobis venialia a teo ⁊ moneta dilectionis ⁊ op̄is cha
ritatis. non sic te spūalib: q̄ multos ecc̄ie p̄ferunt. An
copalia et̄na non est p̄cum vite eterne. nisi inq̄um
perat ⁊ charitate. Quartus casus est cum dā p̄ redimē
da v̄catione. extra teorem. dilectus filius. j. Et̄ne si ep̄us
excommunicat me misit. vel m̄nec auferre m̄bi beneficiū
q̄ iuste possido. licet redimo ius ab omni danto sibi pecu
niam vt siniam iustitiam reduci. vel ad hac iniuria effren
ar. et̄ te m̄gr̄s. phibemus. Non obstat illud. et̄ eo. q̄rela.
vbi v̄itē phibet ⁊ em̄ ⁊ redem̄. q̄ ibi exponit fm̄ d̄of.
redim̄. i. p̄ pecunia resignari. Hec obstat enaz illud. et̄ e.
nemo. q̄ fm̄ d̄of. i. bi non redim̄ v̄catō. s̄ em̄ absolu
tio. vel p̄ dici etiam fm̄ d̄of. ⁊ d̄of. et̄ eodem. dilect⁹. j.
q̄ si q̄ excommunicatus misit beneficiū acq̄sistit iuste.
tunc in v̄trog casu committit. et̄ eod. nemo. r. j. q. j. mul
tas ep̄us. ij. receptū s̄ rei spūalis p̄mitit v̄catō iuste
⁊ redim̄ti. s̄ phibet v̄catō. ⁊ p̄ v̄catōnis licentia re
cipiunt. Si n̄ excommunicatus misit. non licet misit pe
cuniam p̄ beneficiū absolutōis ei dare. nec licet h̄i acce
pit. licet p̄ p̄cti p̄missio. Licet autem absolutio n̄ in hoc
magis intendat cupiditatem. q̄ correctionem facere. R̄: autē
scire v̄itē q̄ etiam simonia est si aliqd̄ p̄ reuocatioe ius
licet sine et̄. v̄t fm̄ cum iuste excommunicatus cotam
sup̄iorē conq̄rat. s̄ q̄ d̄icunt est p̄s p̄m̄m̄us. tenet. M̄
bi q̄ d̄andum est iudici p̄ absolutōē directē. simpliciter n̄ q̄
fecit p̄p̄t̄ rei contumaciam aduerfarius. vel etiam iuxta q̄
p̄cedit et̄ officio suo. rebi ipse reus anteq̄ absolut⁹ relin
et̄ vt lute non conte. q̄. j. in alio. r. te. ten. et̄. sacro. r. te
ep̄el. cum sp̄ali. Si tamen fit excommunicatus iuste ab
soluit rebi sine omni grauitamine. vt ui. c. sacro. hec d̄er
et̄. e. ad aures. Quid si q̄ electus in ep̄m̄ t̄r pecuniam
aduerfario. vt non impedit ius electōm̄? R̄: q̄ hoc n̄ h̄i
sibi nec an̄ electōm̄ nec poss. si p̄ electōm̄ non fit ius acq̄si
tum ei. et̄ eod. de hoc. Si autem fit ei ius acq̄sistum licet h̄i
non q̄erit p̄ electōne. s̄ p̄ v̄catōnis sue iuste receptōne.
et̄ eo. dilect⁹ filius. j. Quid si aliquē t̄ q̄ p̄stare q̄ in ele
ctōne nullus ius h̄et an̄ electōm̄ impeditur ne electio fieret
nuncq̄ capituli v̄catōis ius redimē posset? R̄: tenet. R̄: q̄.
q̄ sic. si ille impedire ne simplici electio fieret. s̄ impedire ne
de illo vel te illo electio fieret. forte tunc capitulum impedit
i nihil dare posset. sic nec ille cum electōis impeditur. Quid
tus casus est de p̄secratōne ⁊ v̄sitate. Si em̄ ep̄us ecc̄ias
p̄secrat. vel ep̄atum v̄sitat. p̄ p̄curatōm̄ moderatam recipi
et̄ te cen. cum ap̄ls. et̄ e. cum sit romana. ⁊ te p̄fer. q̄
et̄ officij. r. x. q. iij. relatum. Et̄ nihilomin⁹ t̄i v̄itē hoc fa
cere ḡus. ar. et̄ te vi. r. ho. c. cum ab omni. Mon t̄i intel
ligas q̄ et̄isq̄ aliqd̄ ip̄a p̄secratōne. Al̄s. j. q. i. statim
m̄. s̄ p̄ labore v̄it. xij. q. ij. charitatem. etiam si ecc̄ia sit in
ciuitate. et̄ te cen. venerabilis. fm̄ d̄of. fm̄ d̄o d̄of. in
sum. cum talis labor sit spūalis. quom̄ p̄l̄ n̄cio ⁊ et̄ offi
cio sibi iuncto tenet subire. mel⁹ est v̄itē q̄ hoc puenit et̄
p̄stetudine. et̄. e. ad ap̄cam. ⁊ et̄ equate. vt q̄ seminat sp̄ia
lia metat ⁊ tp̄alia. v̄s p̄ multa exempla. xij. q. ij. s̄. q̄ s̄ q̄
imo hoc est et̄ p̄secratō. et̄ te cen. q̄ venerabilis. fm̄ at
Berri. ⁊ d̄of. in glo. et̄. e. cum sit. p̄dicta p̄curatō p̄missa
est a iure q̄si licita. q̄ non peccat legis auct. xxij. q. iij. q̄
peccat. Et̄ q̄ fieri fm̄ facultate ecc̄ie sic ⁊ alie. et̄ te cen. lo
p̄it. imo etiam si ecc̄ia n̄ possit et̄ p̄curatō. ep̄s s̄ms sum
p̄t̄b ecc̄iam p̄secrari. q̄. j. placuit. Sed q̄ et̄ d̄o ep̄us
p̄curatō p̄ ecc̄ie p̄secratōne. ⁊ non p̄ clericorū ordinatōne.
cum etiam ibi sit labor? R̄: q̄ ep̄us p̄ ordinare in sua ecc̄e
sia. ⁊ facile p̄ h̄re exp̄enses in totio sua. non sic et̄ cum al̄y
am p̄secrat aut v̄sitat ecc̄iam. Circa q̄o mun⁹ ad obse
quium sciendum q̄ tale mun⁹ semp̄ inducat simoniam q̄i pa
cum infanti. vt si p̄mitto t̄bi ecc̄iam. vt negotiam meū
p̄moucas simonia est. vt et̄. e. cum offere. Si autem n̄ ius

Sextus

[illegible]

committit. j. q. j. latorem. nisi prelatum p sanguinitate traha
tur. j. q. j. ordinationes. r. c. sunt nonnulli. vbi dicitur qd pces suc
cedunt loco pccij. Tan. autē r. Reg. naso. dixerunt q nullo
dano simonia non committit. j. q. ij. q. pio. Sed hoc intelli
git Doff. qd p sanguinitas est dignus. tunc em magis qd ex ra
neo tenet pntere pntis. ar. ex d. c. o. de. c. j. Si vo sit in
dignus locum habet. v. pntis dicitur est. Si vo pntis alienis
r carnalib. aut pntis ad pntis onem. aut ad simplex bñfi
cium. si ad pntis onem inuise sunt pces maxime quanto ro
gans est laicus. cui vultus timere potest. v. ex de ele. Dñus
quisquis. nisi forte prelatum non habito respectu ad pntis
cum inuiseat ex officio suo necessitate vel vilitate ecclie
sic exigente. v. ex de eta. r. quali. curam. Si autem ad bñfi
cium simplex. aut ille p quo rogat est indignus. r. tunc simo
nia committit. v. in. c. de ordinationib. pntis. q. j. r. c. nonnul
li. aut est dignus r. tunc non committit. si pntis pncipali
pces non sequat. j. q. j. quibudam. r. ar. in ca. tuam. Dec
Doff. Ray. vo r. Ber. ex de eta. tuam. pntis in pntis
di. cum Doff. r. Doff. nisi qd in pntis membro. f. quanto qd
pntis pntis pntis sic distinguunt. f. qd qd p se petere non
potest eccliam vel dignitatem vel bñficiū aliquod habens
semetam curam animar. ad hoc. ar. vii. q. j. in scpturis. r.
j. q. j. ordinationes. r. ex de iurepntis. p notras. bñficiū
vo simplex si indiget r. dignum se semet. petere potest sine
metu simonie r. pntis. ex. eo. ad aures. Si vo sit indignus
vel etiam non indigens peccat. v. d. ibidem. r. j. q. ij. deri
cos. Et dicit bñficiū simplex illud quod est sine cura
animar. vel dignitate. Rod. vo dicit. qd hoc opt. vntē dura.
vntē credit qd aliquis p se petere possit nisi sit indignus bñ
ficiū habens curam animarum annexam. exemplo Msa. q
dicit. Ecce ego mitte me. Credit etiam qd equo. quis est p
motus ad ordines sacros. cum bñdō ordinatō requiratur ecclie
falsitatem ritulum petere possit ecclasticū bñficiū. licet
abundet in temporalib. Et iura qd Ray. inducit loquunt p
statum ecclie pntis. quanto redius erant epiles r. distr
buebant de facultatib. ecclie. put opus erat cuiq.

Equitē de pntis. f. qua pena simoniaci feriānt. Circa
qd sic nota fm Doff. qd simoniaci puniunt r. a iure
r. a iudice. a iure em puniunt ipso facto. Qui em su
erit ordinatus simoniace ipso facto est suspensus. etiam qntu
cumq. sit occultus. fm Ray. Doff. Ber. ex. e. ac
culant. r. Inno. sup. c. ex. e. tanta. Et quo ad se. f. de su
ordinis exequatōe se non intromittat. Et quo ad alios. v. f.
in illis ei in exequatōe ordinis committit. f. siue pntis eius
sit publicum vel occultum. ex. e. tanta. vbi etiam dicit in ag
uatōe criminis simonie. qd omnis pntis pntis missam celebra
re pntis simoniacum. Omnis inquam pntis subaudi non pntis
sus tolerat pntis pntis r. Sic sbandari dicit fm Doff. Doff.
r. Ber. ibidem. pntis hoc qd dicit non pntis. f. ab ecclia per
fntiam excommunicatōis iudicis vel canonis tollit obiecto de
excommunicatis r. suspensis. qd excludunt r. pntis pntis sacro
rum. p hoc vo. qd pntis tollit obiecto de eo. qd est in mor
tali. qd suspensus est qd ad se. j. q. j. sacerdotis. hoc tñ locū nō
habet. v. dicit Doff. in enormib. etiaz occultis. nec in mediocrib.
notorijis de iure vel de facto. Dñdō em crimina post pacatam
pntis impediunt exequatōe ordinis r. qd ad se r. qd ad alios. v. ex
de tem. or. c. si. r. de renū. nisi cum pntis. vñ Doff. sic supplet
Dñm pntis non pntis toleratōe r. penitens pntis celebrare
missam pntis simoniacum. r. pntis alios delinquentes enormiter
etia occulte. vel mediocriter notorie. Alis etiaz expositōes illi
vbi ponit glo. Ber. Nec obstat pntis illis ex. e. ex tñe frat
nitatis. vbi dicit. qd non est tutum simoniacum coherere in ordi
ne ab officio. qd illud intelligit qntis crimē est occultum. ita qd
pntis non scit illud nisi p pntis onem. r. id non pntis pntis
bere. qntis de facto officium exequat. v. ex de offi. or. si sacerdot
tes. Dñm. vo dicit qd simoniacus in ordine occultus est su
spensus qd ad se tñ. notorius vo quo ad se r. quo ad alios. r.
q. c. ex tñ. loqit de occulto. r. c. tanta de loqit. notorio. Sed
fm Doff. melius est dicere cum doctorib. alijs illud quod di
ctum est pntis. f. qd etiam occultus est suspensus quo ad alios

quia talis habet caracterem furcium. f. large: quia non in
trauit p ostium. fm qd dicitur Job. x. qui non intrat rē. r.
j. q. j. ordinationes. r. o. o. in te ortus cecidit. v. j. q. j. qui
busdam narratib. r. extra eod. accusatum. quoniam. hoc
intelligit quo ad executionem de iure. Et fm Inno. sup. ca.
p. tuas. ij. Alis intelligit esse suspensus ab actu omnium
ordinum. non tñ ordinis simoniace recepti. r. pntis ad
ministrationem in temporalib. pntis. vñ. lxxij. eos etiam qui.
Et item dicit de simoniaco in beneficio notorio. Si vo al
quis sit simoniacus. quia ordinem vel beneficium contulit
simoniace. vel quia beneficium recipit simoniace. vel quia
fuit mediator simonie. si sit occultum suspensus est ipso iure
quo ad se. sicut r. quilibet criminofus alius. non autem qd
ad alios. ar. ex eod. et si questiones. veniens ex tñe. Si vo
sit publicum siue notorium est ipso iure suspensus. quo ad
se r. ad alios. extra eod. accusatum. quoniam. r. vi. lxxij. S.
verum. hec fm Ray. Doff. vo distinguunt de eo qui receperit
beneficium simoniace. r. hoc est occultum si sit simplex bene
ficiū suspensus est quo ad se tñ. Si vo sit dignitas que
requirat ordinem certum. suspensus est quo ad se r. ad alios
vntē quicquid gerentis dignitatis officium facit: suspensus
agit. r. animas subditorum recipit. Et item dicit de beneficio
curam animarum habente. quia de his duob. item debet ha
beri iudicium. v. extra de ele. dudum. reitō. r. de eta. ca. j. r.
extra. de si. pre. ca. si. hec Doff. r. ei. consentit Doff. Inno.
autem extra eod. sup. ca. p. tuas. ij. de simoniaco occulto in
beneficio notat. qd talis licet non sit suspensus ipso iure. ta
men ratione beneficii simoniace questu non ministrabit sine
peccato. nec temporaliter nec spūaliter. puta conferendo ordi
nes si emt episcoporum vel dignitatem episcopalem. Alis a
lijs tamen beneficijs. que non simoniace questu suspensus
non erit. Sed que est simonia occultā? Rñcet Rod. qd
hec est illa de qua non constat p sententiam vel confessionem
in iure factam. nec p rei euitentiam. que nulla possit tergi
uerfatōe celari. Sed nunquid clericus publicus si
moniachus est ipso facto excommunicatus? vntē qd sic. j. q. j.
reperunt. vbi dicitur qd quicunq. p spūali dignitate mu
nus aliquid detecus fuerit obtulisse ex eorē tempore se no
uerit anathematis obprobrio condemnatum. atq. a partici
patione corporis r. sanguinis xpi alienum. ex quo constat il
lum hoc perpetrasse. Et ad item dicitur ibidem. ca. quicunq.
sacros. r. ca. placuit. Sed dicit qd talis non est pntis excom
municatus. quia in ca. reperitur fm glo. anathema non
significat excommunicationem. sed separationem a corpore
r. sanguine xpi. Vntē subditur ibi atq. p rē. quod em gene
raliter p quolibet mortali intelligit. hic specialiter in reitō
tionem huius dicit. postea tamen excommunicandus est. si
eius contumacia hoc requirat. Et nota qd hec rēterminatō.
exquo si rēterminet hoc. vñs constat tñ talis tñm suspēsus
erit. exquo cum simoniacum esse pntis. Et hoc dicit Albar
ninus hispanus. Si vo rēterminet hoc vñm perpetrasse fm
hoc etiam occultus simoniacus est suspensus. hoc notat in
glo. pntis. In glo. vo illius. c. qui stuer. eiusdem questio
nis dicitur. qd qui est simoniacus in accepto ordine non debet
ante pntiam eccliam intrare. Sed Job. theonoticus dicit. qd
quilibet peccator etiam excommunicatus intrare pntis eccliam
vntē oret. dummodo diuinis officijs non intē. qd hoc non in
uenit phibitum. Pununtur etiam simoniaci a iudice.
Nam fm Ray. r. Doff. simoniaci in ordine qualicunq.
hoc iudici pntis: siue p modum accusationis siue inquisi
tionis siue rēnuntiationis rēponit r. sit infamis. de pntis ex
de accu. sup. his. de scdo ibidem. inquisitionis. de tercio. j. q. j.
si quis. neq. r. ca. q. vij. requiritis. hec Ray. r. Doff. Simo
niaci em sunt infames. j. q. ij. c. vi. Et hec est talis infamia.
qd talis admitti non debet ad aliq. beneficium ecclasticum.
nisi cum eo p principem dispenset. tamen quo ad tñm pa
cta pntis tollit. ar. ij. q. ij. S. hinc colligit. hec Ber. ex. e. ex
diligenti in glo. penul. Rod. autem dicit. qd non credit qd se
qui debeat rēpositio. vel infamia qntis simonia in modum rē
nuntiationis pntis. qd tunc ad solā pntiam agit. Simoniaci
autem in benef. aq. r. dignitate fm Doff. coniunctus p accusa

tionem reponitur ab ordine et a beneficio. per inquisitionem
 vo amouetur ab administratione. extra de elec. p. inquisi-
 tionem. Item sit quanto p. denunciationem. Et rō est. quia nō
 posset agi pnia illud vel illa retinendo. di. xij. Merui. Do
 sit. autem distinguit sic. q. si querat de crimine p. modum
 accusatiōis. et his qui accusat est infamatus debet euz iuxta
 ad tempus suspendere ab ordinis executione. quousq. vidi-
 cerit an verum sit illud de quo accusat. vi extra eodem. accu-
 satum. et ca. quoniam. Et item sentit ibidem Bertus. Dicit
 enim q. hoc duo capitula debent intelligi de publice infamato
 et non debet suspendi fin eum. ij. q. v. pñl. et. §. si. talis
 enim cum sit suspensus ipso iure. ut dictum est supra. suspen-
 det de facto a iudice. Et item sit fin. Dicit. si sit occultus ex
 quo habent indicia certa. Et sic intelligi potest illud extra e.
 sicur simoniaci. Et si accusat suam intentionem pbauerit. si
 ut p. pñssionem. siue p. testes. q. non refert damnum suffi-
 cient dareat. i. pñss. debet reponi. et sic intelligi pñ. c. si simo-
 niaci. et. j. q. j. pñss. et. j. q. ij. c. si. Si autem p. modum l-
 quisitiōis. aut is contra quem inquirat est secularis. aut re-
 gularis. Si secularis est q. beneficium simoniaci acquisit
 vel ordinem. aut acquisit illud ignorans. et tunc renunciare
 cogit. si non reponit. ut ex eodem. ex infamatiōe. aut scien-
 ter. et tunc reponit. ex de accu. inquisitiōis. Et item sentit
 Bertus. ex eodem. de hoc. Et item erit si regularis sit simo-
 niacus in ordine. ar. ex eodem. p. mas. ij. Si vo in bñficio
 et ignorant renunciare tenet. et de nouo recipit loco pñ ma-
 tato. et inferiori sibi assignato. vel ipso in alio loco eiusdem
 ordinis collocato. ut ex eo. de regularibus in fi. ubi dantes et re-
 cipientes sunt pena canonica feriendi. ex eodem. sic tunc. §.
 penul. et fi. Sed qd si resignent. q. restitui sperant. alio
 non resignarent. et sic iterum recipiunt. Rñd. Rōd. q. sic
 recepti pñt remanere si pñdo vel pacto non intulerit. ita tñ
 q. peniteat eos de corrupta intentione. Si vo regulares fa-
 ent pmon sunt simoniaci ad pñssionem regulare. pena depo-
 sitionis puniunt. recepti tñ pñssionem generale de mōstero.
 q. talit accepti sunt immouent. et alio mōstero strictioris re-
 gule intrant. in iis vo qui recepti sunt an pñssionem gene-
 rale. misericordia dispensat. ut in alijs locis eiusdem ordi-
 nis collocent. vel si pñssima multitudine non posset hoc fieri p-
 mutentur. ut in eodem mōstero post liberam resignatiōem
 remaneant. pñssio sedibz mutatis. et inferioribus assignatis.
 Fin hoc intellige illud. ex eodem. de regularibus. rñssio. j. et
 pñssionem generale qñ simoniaci. hoc fin. Dicit. Fin autem
 Bertus. sup hoc ca. qñ. standum est hodie iñ pñssionem.
 qñ est pñssionem regularem. qñtuncq. de crimine pñssit
 ut. i. sine executione ordinis ad pñssionem agendam retrudant
 in mōstero arduum cum alio pñssionem agere non possint. ar. j.
 q. vij. rñssio. et ex de accu. inquisitiōis. Et tunc satis intelli-
 gunt depositi. nā ex claustrum morari non dñt. ne damna
 bilis euagent. ut dñt in de. ca. qñ. ar. ex de regularibus. c. si.
 Sed qd fieret in casu pñssionis si non inueniret arduum ov-
 to credit Ray. cum Jo. et Bertus. sup illud. c. qñ. q. post re-
 nunciatiōem mutari debeat in aliud mōstero vel locum
 eiusdem ordinis. q. si fieri non pñt pñssio. fiat saltem ad tē-
 pus. ar. di. lxxxj. valet. et postea eligat de nouo ut sup. Et
 item fiat fin Bertus. si nec pñt ad tempus commode mutari
 et hoc maxime ubi agit de pñssio. Nota q. Ray. intelligit
 rigorem supradictum esse suadum de simoniacis occultis. et
 in foro pñssiali. licet non pñssit de crimine in foro iudiciali. qd
 etiam credit Rōd. pñssionem decretalem. qñ simoniaci. qñ nō
 loquit de inquisitiōe. licet qdam dicant q. ille rigo. pñssari non
 debet. nisi de crimine in foro iudiciali pñssit. ar. ex eodem. di-
 lectus filius. ubi loquit de inquisitiōe. Sic etiam cum rece-
 ptis cura. aliqñ p. papam dispensat. Et qd dictum est de mo-
 nachis. etiam ad abbates extendit. non cogunt tñ renuncia-
 re monachi spñssali. nec abbates temporalibus hinc inde acqui-
 sitis. nullo pacto pñssente. si sola intentio. ut dictum est s.
 Sed quare secularis pñssus p. modum inquisitiōis de-
 gradat et non regularis? Rñd. Dicit. q. rō hñ est. q. in
 inquisitiōe secularis sñssitas iuris requirit. et iteo i bñssio
 criminis exceptis de stricto iure pñssionem. si in inquisitiōe

regularis de plano pñssit et iteo de plano pñssit. Quid
 si monasterium non abundat. sed est tenue et repñssum pau-
 peate numma. nūqd pecunia dari pñt et recipi sine vicio simo-
 niac? Rñssio fin. Dicit. Ray. et Bertus. ex eodem. nō
 satis. et ca. qñ simoniaci. in tali casu concedi potest q. pos-
 sent hoc verbo dicere illi qui sunt de conuentu volenti mira-
 re. nos libenter et gratis recipimus te ad nostrum conuentu
 um spñssale. si cum bona nostra non sufficiant nobis et tñ.
 porta tecum vñte possis viuere. vel sic pñssit ubi vñte
 viuas. dum tamen hoc non dicant in fraudem. et dicant si
 ne pacto. tunc enim si intrans conferat aliqua bona spñssalia nō
 committit simoniam. ar. et fin. Bertus. pñssio questione. ij. q.
 pio. si quis pñssit hoc. Thomas autem dicit in sum. q. p. in-
 gressu monasterij non licet aliquid recipere vel exigere quasi
 pecuniam. §. p. viciu pñssione recipientis licet recipere aliquid si nō
 sufficiant ad hoc opes monasterij. Similiter etiam licet
 est q. aliquis pñssit deuotionem. quam ostendit monasterio
 largas dñssas faciendo. facilius in monasterio recipiat. si
 etiam licitum est econuerso puocare aliquem ad deuotionem
 monasterij et temporalis beneficia. ut p. hoc inclinet ad ingres-
 sum monasterij. licet non sit licitum ex pacto aliquid dare
 vel accipere p. ingressu monasterij. j. q. ij. q. pio. Rōd. vo dñt
 q. etiam pacis in talibus. quanto monasterium est indigena
 non est simoniacum. dum tamen non fiat p. spñssali conue-
 rendis vel recipiendis. §. p. expensis faciendis vel recompen-
 sandis. vñte credit q. licet expensare nomina et quantitates
 numeri oblatiōum sententia prior et tñssio. q. de vñssima.
 quia magis conuenit cum vñssis tam iurum q. tñssum.
 Vñssio si quis ea consideret. Non obstat autem pñssio. ex co.
 qñ simoniaci. ubi dicit. pauperis pñssu volentis tñssio
 vñssum palliare. hoc enim intelligit fin. Dicit. Ray. et Bertus. quan-
 to non sic caute pñssit. immo recipientes faciunt pactum et
 forum peniteat. et cum sic commiserit. intunt pñssu pauperis
 se excusare. sed ex hoc pñssu non parat tñssio. extra
 de dñssio. ex lñss. Dñssio autem Ray. et Bertus. hoc intelligit
 tur. cum hoc dicebant in fraudem. vñssio consulendum est p-
 grediendo. q. intendant dare pñssiali pñssu ream. et ne
 sint tñssio onerosi. ar. optimum. r. vi. q. vi. de lapsis. nec
 obstat q. etiam a furto necessitas nimis fama excusat. de co-
 se. di. v. discipulos. quia tunc sunt omnia communia. sed si
 non sit tanta necessitas non excusat in totum. ex de furto.
 si quis p. necessitatem. Quid de monasterio ubi nullum
 pactum imponit. est tamen tñssum qñssum pñssu intrans
 debet dare? Rñssio fin. Dicit. Ray. et Bertus. talis tñssum reprobat. ex
 eodem. sic p. certo. et ca. tantum. in fi. Item si pactum im-
 ponat in tali pñssitudine suanda. est simoniaci. ex eodem.
 veniens. et ca. tantum. §. cum vo ex pñssio. Item si si p-
 ssio recipiat. et postea consuetudinem suam cogat. ex eodem.
 audiuimus. et ca. iacob. Si autem omni pñssione et omni
 coactione cessante. illud qd est pñssum gratis vel simoniam
 non pñssit quo ad exchiam. hñssio tñssio quo ad tñssio et hoc
 ex pñssum. ex eodem. c. si. et habuit est sup. Sed nūqd
 posset sup hoc aliquod remedium adhiberi? Rñssio q. si
 fin. Dicit. hñssio. ut moniales puellam gratis et spñssali recipi-
 ant. Et si ita pauperes sunt. q. ei non possint in necessarijs
 pñssere. agat pñssu patrem ad dandum alimenta. ad que tñssio
 tur. ut dñss. j. tractatu de matrimonio. vel si est mactima
 agant ad pñssu hereditatis sue. ut in aut. de sanc. epia. §.
 nullam. penul. col. ix. Pone q. alijs amens pan repñssam
 dixerit abbas. si vñssens recipere me darem vobis terram me-
 am. Abbas vo habito con silio cñssio fratribz recipi eum igno-
 rum iuris. et eorum que dixit abbas in capitulo. ille autem
 postea anteq. induatur dai res suas totas vel partem mo-
 nasterio nuuquid est simoniaci. et potest talis ibi remanere.
 Responset Rōd. q. siue intuitu illius promissionis suo-
 rit receptus. siue non. simoniaci est ex parte saltem offeren-
 tis. cum interposuerit conditionem dandi temporalia pro
 sua receptione. sicut inuit canon. extra eodem. nobis.
 Nec potest iste remanere in huiusmodi monasterio. nec
 data repetere. cum sit in turpi causa. tñssio tamen ad
 alium monasterium transire. si ex illa sua receptione obligat

ma fuit ad religionē: ut puta si redire se et receptus fuit i mo-
nachum et fratrem: q. hoc est quedā p̄fessio. ar. extra de re-
gula. et trans. ad reli. p̄fectus. Quid si expressa fuit cō-
ditio de talibus habendis ex pte recipiendi. et recipiendus
oīno tacuit. p̄ponens q. nō daret. si tñ ppter dñi ingredere-
tur: nunquid pōt ibi remanere? Rñdet q. Rōd. q. nō. si
aut nec in precedenti casu. q. taciturnitas eius cum nō con-
tradixit illicite p̄ditiōi p̄ sensu habēda ē: etiā in foro pe-
nitentiāli. si ppter hoc tacuit: q. timebat repulsam si p̄ra-
diceret. Quid si interponat p̄ditiō ex pte recipiendi: vel ex
p̄te abbatis: si hñc recipiat et añq. ingrediā. penitet vñ
q. de p̄ditiōe appōita: et eam renouant. et iste p̄cepti recipi
p̄ter eum tñ. q. illi p̄sentit: nunquid licet? Rñdet Rōd.
q. sic. dum tñ intentio nō sit corrupta. Si aut iaz receptus
fuit: et ingressus illud monasteriū: añ renouatōem bñdī
p̄ditiōis: corpō indignū illo monasterio se fecisset. Quid
de regularibz qui p̄cedunt alicui q. p̄cepto biennio recipient
eum. si tñ didicerit arē suā: vel p̄ditiōē vel aliā mecha-
nam qñ est lapsus: vel qñ est clericus si interim studuerit
in scholis theologicis: vel aliter facultatis. q. dñt si recipiat
talem sub p̄ditiōe p̄ditiōe. Nec tñ voluit recipere eū ad habi-
tum. nisi elapso termino et impleta p̄ditiōe. Item quid de
seruicē regularibz qui nō vult seruire eis: nisi p̄mittant ei
q. recipiant cū saltem post trienniu: vel alium certum termi-
num et illa p̄mittant ei: nunquid simonia est in talibz? Re-
spondet Rōd. q. in casu vltimo est simonia talis p̄mis-
sio: in reliquis aut casibz suprapositis nō credit p̄mitti sy-
moniam: nec est illicita huiusmodi p̄ditiō vel p̄uentio: quia
p̄m̄ est. ac si dicatur: te recipiamus tali tempore vel tali: si
tamen vel dum tñ interim reddas te idoneum. ad hoc vt re-
ciparis: et valem monasterio addiscendo tale artificiu p̄ ta-
le. vel scientiam talem vel talem. Quid de eo cui facta est
p̄missio de recipiendo ipm ad certū terminū sub p̄ditiōe con-
ditione nūquid adueniente termino: et impleta p̄ditiōe tene-
tur intrare: cū illi parati sunt eum recipere? Rōd. dicit q. si
nullum votum fecit: nec se obligauit illis ad intrandū: si p̄-
missionem terminū sibi factā accepit volens sibi p̄uidere
in futurū: nō teneat intrare fm iudiciū fori p̄nialis: in foro
aut causā de hoc iudicabit fm p̄sumptiōes et allegata et p̄-
bata. Sed et ep̄s qui recipit p̄missionē vel iuramentum
ab ordinario: q. cū nō inquitabit sup̄ p̄cedo titulo: et p̄-
sentandus. qui simile pactū recipit p̄mittit: vterq. enī sez
ep̄s in ordinatōe: et p̄sentans in p̄sentatione teneat or-
dinatō nullū assignare. ex pte p̄ben. ep̄s. Ideo vterq. p̄mis-
sur: nam p̄ntor ipō iure suspensus est: p̄ trienniu ab exe-
cutione ordinū: ordinatō vō et ordinarius suspensi sunt si-
ne p̄ditiōe ip̄s a collatōe et executione ordinū sic sus-
cepti. donec gratias sedis apostolicę mereant. ex eo. si quis
ordinauerit. Greg. et debet intelligi fm hñc. hoc decretalis
in foro p̄niali: nō iudiciali. q. d. casueant sibi ordinari et or-
dinari. et p̄ntor: tale pactū interponens et recipiens: q.
hñc occultū sit et p̄bati nō possit. penam tñ istam ipō facto a
canone p̄mittit: et sic ipō iure suspendunt. Sed idem est re-
mittere: q. dare. extra de testa. veniens. sed iste. f. p̄ntatis
vel ordinatus remittit ius. q. sibi p̄tebat p̄ra p̄ntor: em
vel ordinatōe de p̄missione facienda sibi. si videt q. deberet n̄
tñ suspendi: si enī deponi. vt ex eo. de hoc. Rñdet Bern. ex
eo. si q. q. talis nihil remittit: q. nihil adhuc sibi debet. si
renouat iuri: q. d. acquireret si p̄ntaret debito mō. Sed in
c. veniens. remittit: q. d. in p̄nti debet. Et si iste sic remitteret
tam ipē q. recipiens deponeret si p̄uinceret. ar. ex eo. de
hoc. et in. c. insinuans. et ideo minor pena imponit. Et hoc
intelligi si crimen sit occultū. Si vō crimen esset manifestū
semper essent suspensi. Et si accusaret de tali p̄missione l. iu-
ramento reponeret. hoc Bern. Si aut crimen p̄bati non
possit iudicari purgatio infamato. in qua si relicitat p̄mit tñ
q. p̄ntis. extra. e. de hoc. et eo. c. insinuati. Pone q. ali-
quis nō habeat titulu: et vult ordinari. ep̄s vō nō vult eū
ordinare: q. caret titulo: rogat aut aliquē p̄bū vt p̄ntet eū
ad ecclesie sue titulu: q. d. ille facere remittit. et iste p̄mittit sibi
q. si eum p̄ntet nūq. portiones aliquā de ecclesia sua petat:

et sic illo p̄sentante ordinat ille nūq. p̄mittit ibi simoniā
Rñdet Ray. q. talis nisi fuerit cum eo misericorditer dispē-
satum. nec ad ordines superiores ascendere. nec in suscepto ta-
luer ordine debet fm rigorem canonis ministrare. ex eo. p.
tuas. ij. Nec etiam excusat p̄ ignorantiam iuris. f. si non
credebat hoc licitum esse. vt de ibidem. Sed q. cum eo di-
spensabit. credit Ray. cum Jo. q. solus papa. et est simonia
cuius in ordine. ordinato: autem a collatōe ordinum. et p̄sent-
tato: ab executione per trienniu se nouerunt suspensos. ex
eo. si q. ordinauerit. fm Rōd. autem p̄t cum eo ep̄s dispē-
sare. vt m̄stret in ordinibz añ rite susceptis. Sed nūq.
licet simoniaco bñficiū dimitte sine licentia superioris? Rñ-
det Bern. ex eo. de regularibz. q. de regularibz tenendum ē
q. d. ex eo. qm̄. et habitum est sup̄. Ep̄i vō renūciare non
p̄nt sine licentia pape. Inferiores vō renūcient in manibz
suoz platorum ar. ex de renūciatōibz. nisi. f. j. et. c. admo-
net. q. si nollet recipere nihilominus vñt credere. q. non dimit-
tē p̄m̄ nisi restituat ablatum. xiiij. q. vj. si res. Pone
q. papa sit p̄ simoniam electus. et p̄bata sit simonia. nūq.
qd ipē reponet? Rñdet q. non. ar. ij. q. iij. interrogatum. Nec
obstat illud di. lxxij. si q. pecunia. vbi dñt q. ille q. est in pa-
pam simoniaco electus non habeat aplicus. q. loquit de il-
lo q. non a cardinalibz si ab alijs eligendi p̄tate: non hñt tñ
est electus. hoc notat in glo. c. si q. pecunia. Nihilominus
tñ cardiales possunt accusari de simonia. vt di. lxxij. si trāsi-
tus vt etiam notat in glo. p̄dicta. Sed nūq. papa pōt
committere simoniam? Rñdet Tho. q. sic. et tantogratius
q̄nto in alio gradu p̄stuit. res enī ecclie non sunt eius vt
comit. si vt dispensatōis. vnde si p̄ aliqua re sp̄iali reci-
peret aliquam pecuniam de redditibz ecclie simoniaco esset
Et item est si recipit pecuniam ab aliquo laico. vt de rebo
ecclesie.

Equit videri de q̄nto. f. de restitutione simoniace
acceptor. Circa qd sciendum. q. recipiens bñficiū
simoniaco tenet renūciare et restituere omnes fru-
ctus p̄ceptos. et qui recipi potuissent. f. a possessore sufficien-
ter diligenti. xiiij. q. vj. si res aliena. et ex de restit. spo. ij.
vñs. hoc verum est si eo sciente et p̄sentiente simonia com-
missa fuit. vel si statim cum scuit nō renūciat. ex eodem.
sic n̄s. circa si. Nam si esset bone fidei possessor. q. eo ne-
scientie simonia commissā fuit. et cum scuit statim renūcia-
uit. non de p̄sumptis. si tñ de restitūto teneat. L. de rei vñ
di. certū. Generalit̄ enim possidens sine titulo teneat ad oīa
damna et lucra p̄cepta et p̄cipienda. ff. si rei ven. si nauis. §.
generali. Et de hic nullus iustum iniuriz vel iusta cā possi-
tendi. vt emptio. reditio. donatio. et si lra. Item est si tu-
lum habet talem. q. p̄ non titulo sit bñdus. vt si p̄ legum
iudicia sit mercatus. L. de agri. et censu. l. quemadmodū.
hoc autem intellige de fructibz. q. sup̄sunt deductis expensis
q. sunt ḡra querendi. suandi. et p̄gregandi. fructus de effi-
reducunt tam a bone fidei possessore. q. a male fidei posses-
sore. ff. de pe. hñ. si a paup̄e. §. vñ. hoc etiam intellige de fructi-
bus. quos non expendit in fructum et vñlitate ecclie. sed
in alios vsus. ar. ff. de ne. ge. si pupilli. §. ij. et si quis. Sed
cui restituet pecunia vel possessio simoniaco accepta? Respo-
deo fm Grego. nason. vbi totum capitulum reliquit restitui
debet ei q. dedit. Sic intelligit illud. ex eo. veniens. Si aut
vñs vel duo vel aliq. exneus reliquit debet dari ecclie i
cuius iniuriam data fuit. Sic intelligit illud. ex eo. de hoc.
Sed fm Tan. si ille q. pecuniam dedit in seculo remanere
velit non restituet sibi. quia indignum se ea fecit. quia tur-
piter dedit. xiiij. q. v. non sane. sed ecclie vt sup̄. Si vō reli-
gionem intrare velit vel iam intrauit debet ei restitui. ne sit
onerofus monasterio ad qd transit. Et huius sententie est
etiam Dost. et Ray. Dicit etiam Dost. in glo. sup̄ cap. de
hoc. q. item iuris vñtetur si oreo sit pauper. q. non habeat
vñte vñat. secus est si sibi sufficiat. dicit etiam ibidem. q. si
datus errauit in iure subueniet ei. et restituetur. extra eo-
rem. veniens. Addit autem Ray. et puenit cum eo Bern.
ex eo. de hoc. in fi. vñ. glo. q. qñ transit de illo mōstero. qd

symoniace intraverint ad aliud monasterium. debet ei reddi pecunia simpliciter: et possessiones saltem quo ad usufructum illi monasterio ad quod transiit. si sciat habere onus. ita habet emolumentum. Et sic loquitur in pirarum simile. xvj. q. vj. de lap. io. r. xvij. q. j. si quis rapuerit. et ille usufructus statim eo mortuo erit finitus. et rediit ad primum monasterium. Sed quid fiet si abbas et totum collegium sunt in culpa? Rndet Rod. et Tho. q. si data fuerit pecunia: non debet remanere penes monasterium: quia se fecit indignum illa. sed fm dispositionem superioris est pauperis vel alteri monasterio danda. si vero possessio fuit data. debet similiter auctoritate superioris alteri monasterio dari. vel eius pecuniam pauperibus erogari. Si autem non fuit in culpa totum collegium sed solus abbas: vel aliquis de collegio relicti psona non debet redundare in damnum ecclesie vel monasterij. unde potest illud quod fuit datum remanere penes monasterium illud: prefertim cum in eius iniuriam fuerit acceptum: ita tamen q. quia cum potest fieri comodum illi qui fuerunt in culpa unde non habeant commodum. Quid si aliquis clericus secularis reddi pecuniam episcopo pro beneficio: vel ordinando: cui restituitur pecunia sic recepta? Rndet Rod. q. si reddi eam pro habendo beneficio. restitui debet in utilitatem ecclesie: vel prebende. quia sic habuit ipso amoto a beneficio illo: nisi forte p ipso habendo pecuniam reddisset aliam seculari collegio: tunc enim deberet fieri de illa. sicut dictum est supra de pecunia abbati et monacho data. Si autem reddi eam pro ordine habendo. et ipse non habebat beneficium ecclesiasticum. Illa pecunia debet dari illi ecclesie cathedrali in cuius ignorantiam fuit accepta. Si autem habebat beneficium. ad cuius titulum gratis ordinari debebat: aut si reddi pecuniam p aliquo beneficio obtinendo ab episcopo vel alio prelato ecclesiastico cum facta sit iniuria. et ecclesie illius prelatus. et ecclesie vel prebende sic acquiritur: pecunia debet codere parum in usum huius ecclesie. et parum in usum illius. Quid si quis ecclesie vel monasterio bona sua simpliciter offerat sine pacto. hac tñ intentione. s. vt per bona temporalia ad ipsa possit spiritualia non daturus aliter illa. nec etiam aliter clerici vel monachi recipere eam. nūquid recepto talis erit symoniaca. et nūquid taliter recepta erit restituenda? Rndet tam ille q. illi symoniaca: quia sola voluntate committitur symonia. vt dictum est supra circa principium huius tituli. et fm Ray. Nec ille sic receptus: nec renuciare: nec sic recipientes taliter accepta tenentur restituere. q. hñd symonia mentalis: alio p pignam pnam expiat. extra co. mandato. Nota fm aliquos qñ recipit pecunia cum iniuria plurium restitui debet ei: qui portor erat in re data post damnum. Et sic si aliqui alliciant aliquem p auariciam et fraude: vt intraret monasterium vt habeant inde magnam pecuniam. licet in iniuria monasterij sit recepta. tñ q. heredes in hoc defraudantur: qui potiores erant post illud debet eis reddi: sic intelligitur illud. xx. q. ij. pñm. Sed hoc nota q. prelatus extorquens aliquo ab ecclesia p symoniam: reddere debet duplicem. extra co. audimur. extorquens vero p concussione reddet rebz q. duplicatum. j. q. j. concussio. Constat autem dici: qui p textu officij sibi commissi extorquet aliquo ab iniusto committendo. xxij. q. j. militare. hoc supra dicta sunt de pena clericorum. laya autem debent excommunicari. j. q. j. repuntur. si quis episcopus.

Et quid videre de sexto. s. que dispensatio p qñ circa symoniam adhibeat. Circa qd distinguendum est vtrū quis sit symoniace pñm. et symoniacus: l. symoniace pñm. et non symoniacus. et vtrū committatur symonia in ordine vel beneficio. Symoniace pñm. et non symoniacus est quis: qñ aliquo pro eo pecunia dante vel p mittente. ipso tñ ignorante: nec postea cum ad eius notitiam pervenerit rati habente est ordinatus vel beneficiatus. Symoniace vero pñm. et symoniacus est qñ: qñ ipse vel alius p eo sciens vel postea rati habente est ordinatus vel beneficiatus. Cum pñmo igitur symoniace: et symoniaco in ordine: episcopus dispensare non potest. extra co. nobis. in fi. sed solus papa. et eo. si quis. in ter. et glo. et rejun. post transactionem. in glo. vj. Sed nūquid papa potest dispensare cum tali. nisi re

nunciet ordini male recepto: et videatur q. non: quis symoniacus furi compes. j. q. j. ordinatio. et viciū furi non purgatur: nisi in peccatis vñ reuerat. xij. q. vj. si res aliena. Sed dicendum. q. dñ potest dispensare. q. viciū furi p purgari. re etiam apud furem remanere. ff. de vfu. et vfu. si fur hoc notat in glo. illius cap. i. ordinatio. Quid si de pecunia symoniaca fundata sit ecclesia? Rndet. j. q. j. non est putanda. in glo. q. non remouet. xxij. q. ij. compimus. et xij. q. ij. auris. Quid si de pecunia symoniaca emat quis vineam: nūquid de fructu eius facere poterit elemosinam? Rndet ibi glo. pñca q. nō. q. eodē iure censet cū pecunia cum fructu loco pecunie succedat. ar. extra de vfu. cū tu. in fine. Cum symoniace vero ordinato non symoniaco potest episcopus dispensare. j. q. j. latorem presentium. et j. q. j. pñm. et et eo. de symoniaco. in ter. et glo. et hoc fm Ray. Sed. et Berñ. ibi dñm. si potest sciens se symoniace ordinatum renunciat pñm simpliciter. et pure executioni ordinis sic suscepti. ad hoc enim tenet et de elec. si aliquis. j. q. v. quicquid. in pñ. et et eo. ex infirmatione. qd enim dicunt hoc iura et si lra iñfictio et dignitate putat hñc locum et i ordine. Si dicat q. talis non habet executionem. et nullus renunciare potest ei qd non habet. Rndet Sed. q. potest renunciare quantum est in eo offerendo se pñm de pñm. in vi. et. pñm. aut. Sed. aut hosti. cū tali symoniace ordinato non symoniaco ipse forte sit crimi sit occultum episcopus dispensare. ar. extra co. de symonia. Cum pñmo vero symoniace ad aliquam religionem non symoniaco: fm alijs potest episcopus dispensare. ar. extra co. de regularibus. fm alios vero indistincte ibidem est illi. extra co. qñ. pñm. op. videt et Ray. immo fm cū cū tali potest dispensare. nō tñ episcopus etiam alius platus eius vel caplm. dum tamen ipi non fuerint pñm pñm symoniace. tñ enim cū pñm hoc debeant puniri. extra. co. dilectus. nō debent ex eodem facto privilegio gaudere. s. pñm videtur potestatem eligendi amisisse. et alij q. non peccaverunt acquiescunt. extra de elec. bone me. Sed nūquid cum eo qui p alienam symoniam religionem intravit vel beneficium vel ordinem obtinuit: nec statim cum sciat renunciat sed in ordine pñm ministravit: et ordinem alium recepit episcopus dispensabit. Rndet Rod. q. hoc episcopus possit talis nō est symoniacus: licet in hoc grauius deliquit: non tamen abbat vel caplm credit. q. circa ordinem dispensare possit q. hoc eis pñm esse nō recolat. De symoniace vero pñmo nō symoniaco ad beneficium. distinguunt sic bñm. in sum. et Ray. et Berñ. extra de renunc. post translationem. in glo. ij. f. q. si beneficiū illud erat simplex: tunc post liberationem re signatorem potest illud recuperare ex dispensatione episcopi vel capituli cum pñm episcopi. extra co. ex infirmatione. et de elec. si aliquis. in fine. Vel potest dici fm glo. illi. c. ex infirmatione. q. caplm nō dispensat. sed eligit talem p dispensationem episcopi. q. episcopus cum eo dispensat de pñm capituli. j. q. v. pñm. et dicit Rod. q. hoc dicit simplex beneficium. qd est sine prelatione dignitatis. Alij enim dicunt simplex beneficium. qd non habet curam animarum annexam: vt supra in arg. ij. §. circa aut minus a lingua. unde dicit. q. de ecclesia habente bñm curā animarum annexam. sine prelatione dignitatis. potest episcopus in hoc casu dispensare. Sed quid si ei dignitas sit annexa: dicit q. nō potest. ar. extra de preben. c. vñ. Si autem erat prelatio vel dignitas. subdistingue. f. q. si ad episcopi sine aliqua concussione venerit. et pñmo motu renunciat: humiliter postulans vt eius renunciatio admittatur: facta renunciatio: onē recuperare poterit eam ex dispensatione episcopi sui: si tamen utilitas vel necessitas ecclesie hoc requirat. ar. j. q. v. pñm. et c. quicquid. circa prin. et ar. et de elec. si aliquis a pirario sensu. Si vero in iudicio pñm fuerit: nō potest episcopus: et timore pñm onū in iudicio pñm fuerit: nō potest alia vice. vel in illa vocatione euz eo dispensare: s. potest alia vice: vt ar. extra co. nobis. §. j. et extra de elec. si aliquis. i. prin. Et fm hoc intellige illi. j. q. j. erga. et. j. q. v. preben. et uni. et alia similia. hoc autem dicit Rod. esse verum: quia quando aliquis est electus ad prelatum vel dignitatem p collegium: sed si eligere p regem: vel p aliquem inspectorem habentem: credit q. episcopus dispensare possit q. post resignationem iterum eligatur. Et idem dicit si nō constaret de symonia:

nisi p confessionem occultam. in foro penitentiali factam an
confirmatorem electionis. Et sic breuiter etiam fm Doct.
q in simplici beneficio dispensat epus cu capitulo cu ea t si
ne causa. dum tamen hoc exposcunt merita: sic intelligunt
illa. c. ex infirmatione. t si aliquid. in fi. In duplici autem
potest dispensare epus etiam illa vice. si hoc requirat ecclie
necessitas. vt in. c. pñum. a p non potest illa vice. vt in. c.
si aliquid. in pñ. Et sic illud de ream antiquum. s. pñum
um. determinat Grego. in ca. si aliquid. t hoc determinat
Celestinus in ca. nobis fuit. Cum simoniace vo ad bene
ficium pñum t simoniace fm Ray. Doct. t Berni. solus
papa dispensare potest. t non alius. nec in illo beneficio. nec
in alio. s. si remanet in seculo. Et ar. fm Ray. extra eodem
de regularibus. fm vo Doct. t Berni. in capi. nobis. finis ei
huius ca. refert non debet fm Doct. ad eius principium. si
ne ad casum in eius principio positum. s. de simoniace p
moro non simoniace. de quo certum est q episcopus dispen
sare potest. vt dictum est supra. Sed refert debet ad casum
de simoniace qui ponebat in parte reata illius reatilis.
quam etiam intellectum ponit Berni. ibidem. fm vo Docti
eism cum tali episcopus in duplici modo potest dispensare
sed in simplici forte potest instante necessitate ecclie: alio au
tem non. Immo. autem de hac materia sic notat. extra eodez
sup ca. de simoniace. s. q. ignorant simoniace pñum rem
net in ordine sic recepto p dispensationem episcopi. j. q. v.
pñum. In alijs autem ordinibus vel beneficijs non simo
niace habens. etiam sine dispensatione manebit. t noua be
neficia acquirit. Mouos autem ordines habere non potest.
nisi primo dispensetur cum eo. in ordine simoniace habito.
cum per saltum esset pñum. dist. li. ca. j. De ordinato
vo simoniace scilicet rem dicit cum alijs. De beneficijs
autem distinguit sic. s. q. si quis ignoranter obtinuit simo
niace prelationem non potest episcopus dispensare vt habe
at illam. sed in simplici beneficio potest. sed dispensare non
potest vt ad maiores ordines ascendat. j. questione. v. s. j.
De pñum. Et item dicit Doctentis ibidem. in glosa. Item
episcopus potest dispensare fm Ray. cum eo qui sola vo
luntate sine intentione commisit occulte simoniam. quia
non inuenit sibi prohibitum. ar. extra de sen. exco. nuper.
immo etiam ex toto per condignam penitentiam liberatur.
extra eodem. mandato. Item fm Ray. episcopus dispen
sare potest cum his qui sequuntur post legitimam penitenti
am. s. cum eo. qui ordinem vel beneficium contulit simo
niace. vel fuit mediator simonie dummodo sic occultum.
Item cum eo. qui carnales preces interposuit p indigno.
nulla interueniente conditione vel pactione. Item cum eo
q recepit ordinem simoniace i ordinibus ita rite susceptis. Item cu
eo q recepit beneficium simoniace postq resignauerit in or
dinum executione. Item vo fat vel credit conferentem eodem
ordinem t beneficium contulisse principaliter ppter obsequia.
vel carnales pces interpositas a se vel ab alio. si indignus
erat ex alio crimine. q ex illa simonia resignare debet. quia
tunc hmoi succederent loco pñi. alio si dignus erat non tene
tur. s. penitere debet de intentione corrupta. j. q. j. sunt non
nulli. t extra eodem. mandato. hec Ray. Sed nunquid
epus cum eo qui recepit beneficium simoniace postq resi
gnauit. sicut in ordinum executione. ita etiam in ordinum
receptione dispensare poterit. Rñet Rod. q non. Cum
en non possit dispensare in beneficio recipientis. qd est mi
nus pñabile. q nec in ordine recipientis. nisi intraret reli
gionem. tunc em fauore religionis epus dispensare posset
si simonia occulta esset. Si autem manifesta vel diffamata
an illa esset. non posset. quia si infamatus esset. tunc ad inq
sitionem pccare vel purgationem infamato indicare debet.
Sed nunquid epus dispensare potest in simonia commisi
sa circa officia mortuorum. benedictiones nubentium. so
pulturas. chrismatis venditiones sacrorum vasorum siue
vestium benedictiones t consimiles species minores? Rñ
det Docti. q sic fm magistrum post pactam pñiam. quia no
phibetur. ar. extra de sen. ex. nup. Nec obstat illud. j. q. j.
erga. quia loquitur de simoniaco in dignitate. sicut t extra
eodem. nobis in fine. fm Docti. Quod autem dictum est

supra. s. episcopum dispensare posse. debet intelligi quando
no sibi sed alicui socior eius ipso ignorante fuit pecunia da
ta. alio si ipse reliquisset. potestate dispensandi indignus est
ar. extra de cler. pñ. diuersis. in fi. t. j. q. v. presentiu. Et
tunc vt dicit Rod. dispensaret papa: vel successor illius epi
scopi: aut alius iudex ordinarius illius clerici. puta si to in
cliu haberet vel beneficiu in dio:esi alterius episcopi. vel ena
archieps fm Ray. adhibita discretio in foro pñali. Et hoc
debet intelligi fm Rod. qñ archieps habet hoc ex consuetu
dine: q possit pñiones subditorum suffraganeo audire.
alio no. qñ no est ordinarius iudex eor: nisi in casibus expres
sis in iure inter quos no est iste. Ad hoc nota q fm Ray.
cu symonia aco sit quadruplex dispensatio. s. pñ. vt habeat
laycam cōonem. i. que datur laycis in pascha. vel alijs solen
tibus pñicare. Adagna. vt pot pñiam in ecclesia alia rema
neat in ordine suo. Adator. vt ena in eadem ecclesia rema
neat: s. in minoribus ordinibus. Adrima. vt ena maiores i
eodem exequat. no nō habeat placem. j. q. v. c. j. Item fm
Docti. dispensat aliqui semplem. s. vt possit in minoribus or
dinibus ministrare. et qui cler. vel mo. c. ij. t. j. q. j. si quis
habet plene. s. vt ad sacerdotiu t nō vltra ascendat. et q de.
c. j. t. j. q. vij. puenientibus. Penius. s. vt epus fieri possit
t nō vltra. et. rñ. nos pñuctudines. pñissime. s. vt ad om
nia dispenset. rñ. q. iij. ipa pietas.

Equit videre de septimo. s. spāliter de symonia p
lator: quā pñitit vices suas vel ecclesias p censu
annuo cōcedendo. Circa qd sc edū q alijs planis su
am placem. iurisdictionem officii. vices suas circa ea: q sūt
spūalia. i. iurisdictiones. nō debet p precio pcedere nec loca
re. Duius aut ratio est triplex. prima est. q hoc in grauam
subditor t subuersione iudicior cedit. extra eo. c. ij. secūda
q: qui vicariū constituit. ei curā aliorum tradit. extra de of.
vicari. c. vlt. Et ideo q p vicaria pecuniam dat vel accipit
symonia committit. et de symo. ad nostram. Spūalia enim
vendi nō possunt: vt habitū est supra. t iurisdicō est spūa
lis. j. q. iij. et multis. vñ t vendere gastaldionem vel icono
matū est symoniacu. j. q. j. si quis eps. t. j. q. iij. saluator.
Dis em pñas t oia iurisdicō a deo est et spūalis esse videt
Et est hoc ar. fm Docti. q si quis det pecuniam vt pñone
tur in impatore vel potestate vel regem alicuius ciuita
tis symonia pñitit. tertia ratio est: cu planis grans debeat
iudicare. rñ. q. v. nō sane iudiciū venale pñitit. in q rei
t legē offendit. rñ. q. iij. q recte. Sed p. hec duo sūt paria
qñ ad symonia pñitit. s. spūalia p pecunia remittere
vel pferre. et de symo. querelam. t de resu. veniens. Et nō
epus cu pñsens capitul: pot sub annuo censu iurisdictionem
remittere. et de reli. do. pñitit. Rñ prelati pñilegijs
libertatis indulgens p tpalibus. que remittit censum sibi re
tinet: et de censu. cu venerabilē. imo in irradicō sue rei. ren
nere pot. qd sibi placet. et de censu. quāto. Preterea census
impositio nō inducit vicium symonie. q nō imponit vt iurif
dictio remittat: q hoc esset symonia. extra de transac. prete
rea. s. vt antiq subiectio pprobe. et de censu oia alia. t li
bertas pñita ondat. et de pñile. recepimus. Et pñitit pñ
q is qui iurisdictionem recipit pecuniam p ea dare nō debet.
Ecōtrario vo is q iurisdictionem alicui pñitit: pot t debet ei
dare salariū. in quāto pñe nō in quoto. ar. expñus. et de of.
or. inter cetera. de appel. pñitit. t talis hēbit curā aliar t iu
risdictionem relegatā: s. nō ordinariā. t ad ipso nō impetunt
qñ vicarius pñitit: vel impetunt: qñ adiutor pñitit: dāt
vt pñ in dictis prime. c. S. nūq licet alicui plaro suā eo
clesiā sū annuo censu pcedē: t videt q nō p rubicaz qñā qñ
n libri decretalū hoc prohibentem. t per eiusdem capitulaz
reclū. Sed q sic videtur p eiusdem. c. vlt. Ad hoc respon
det Berni. ibidem. q nomen ecclesie dicitur multipliciter.
Dicitur em collectio malignantium. pñ. Adit ecclesiā ma
lignantium. Dicit ena ecclesiā collectio fidelū. de pñ. dist. j.
ecclesiā. Dicit etiam ambitus muros. de pñ. di. j. de sabua
Dicitur etia corpus xpi. j. q. j. in ecclesia. Dicitur etiam pie
latura ipius ecclesie. extra eodem caplo. iij. et in predicta rñ
br. ca. t hoc modo ecclesiā prohibetur sub annuo censu con
cedi: vt patet ibidem. t extra de symonia. non satis. quia

nec conducticij presbiteris debet ecclesia sic accepta com-
muni. dist. xxi. q. ii. precipimus. Dicitur enim ecclesia ipse
offensionis promeretur ratione ecclesie. et sic sumitur extra
eo. c. si. et iste vendi possunt ab eo qui habet ecclesiam inticu-
lata. vel commendatam sub censu certo. Inveniendum est tamen
pactio: ut patet ibidem. non obstante pirario diocesis statu-
to: ut extra de locato. nostra. et hoc vltz ad tempus certu et
modicum: non imperpetuum: nec ad tempus no modicum
dummodo ecclesiam no tradat ad firmas layco. extra ar. de
eta. c. ij. nec monacho. ergo a pirario scilicet potest eam tra-
dere seculari clerico. extra ne cle. fm in ista: et et monaste-
rij nomine potest modico tempore: ut dicitur ibide. Ali-
quid potest ecclesia vendi hoc modo layco religioso. arg. q.
sic. extra de decimis. q. iis sit graue: dummodo non habeat
spiritualium administracionem: quia illam habere non potest.
extra de pstru. ecclesia sancte marie. et rebus ecclie. no ali-
enari. cum laycus. nec ecclesias regere: nec oblatiões recipe-
re debet. x. q. j. quia sacerdotes. et duobus. c. sequentibus. Et
videt ibi dici q. tales sunt excoicani: generaliter etas probi-
bitum est omnibus laycis: q. de spualibz nullatenus se in-
eromittant. extra de arbi. cum ptingit. Sic intellige illud ex-
tra de decimis. q. iis. t. c. probabimus. Nec excusare videt
auctontas epi in hac parte. ut patet ibidem. Potest ergo dici
q. fructus ecclesie vendi possunt layco: no tamen q. admini-
stret sed potius alius ponatur qui sibi reddat. ar. extra de lo-
ca. nostra. Licet em fructus ex spiritualibus pueniant non
essunt spirituales. unde possunt vendi ita tamen q. i ve-
ditiōe siue in ista locatiōe nihil admisceat spirituale. ex-
tra de rerum pmuta. ad questiones. Quid si quis prelatu fru-
ctus ecclesie sue vltz ad septimum annum vendat. et statim
pecuniam totius septenij recipiat: et mox postea decedat: nu-
quid successor stare tenetur venditiōi? Rndet doffire. q.
non. quia cū beneficiū sunt psonalia contractus et ipis per-
sonas condecernunt expediunt. ar. extra de preben. nisi. deri-
cus em usufructuario comparat. qui usufructum rei quez
habet vltra suam vitam locare no potest: unde si ducto: ta-
les expensas circa rem ipam fecerit sibi computabit: q. illi
moti posse prospicere debuit. ff. loca. et pduc. si quis domus.
forte tamen ab hereditibus usufructuarij possunt expēse re-
pen. ar. extra de rebz ecclie. no alie. ad audiētiā. hoc fm goli-
fre. Debin autem doffien. et Berji. extra co. querelam. si
pecunia in vtilitatem ecclesie sit puerfa necesse est vel redda-
tur pecunia. vel locatio sit rata. arg. extra de sol. c. j. Alio
cōtra. extra de peca. c. j. et impuet sibi is qui pecuniam dedit
nisi forte impetratiū esset a principe specialis privilegio: cau-
sa forte theologie vel peregrinatiois terre sancte: vel alia cā
extra de magistris. super specula. Innocen. aut sup. c. que-
relam. dicit. q. si locatio fiat nomine ecclesie et vultur. succes-
sor tenetur. extra de solu. c. j. scens est si muniter. Si autē
nomine suo locauerit: no intendens ecclesiam obligare: non
tenetur successor: sed nec heres eius. Et hoc est verū de mi-
nistro siue prelatu eius. f. q. successor tenetur habere totum
rarum: quod est a predecessore factum. Canonico tamē p-
bendarius nunq locare potest prebendam suam vltra temp-
vite sue. Quid si quis obliget fructus ecclesie oblatiões
et omnia ad suam ecclesiam pertinencia: nunquid transit cō-
modum iurisdictionis si iurisdictionem habeat ecclesia? Rndz
doffien. q. sic: nisi sit excepta. licet no debeat specialiter ven-
di. ut dictum est supra. sicut et cum vniuersitate trensunt
tacite plura alia: ut patet de iure. Aliquid prelatu pōt
fructus ecclesie vacantis vendere? Rndeo q. non. Dī cō-
tra. quia ut dictum est hoc potest intulatus qui est minor:
ergo et prelatu. Respondeo non sequitur. quia et in hoc p-
latu est minor. Nam prelatu no habet ius in re. i. i fru-
ctibus. ut patet. xj. q. ij. si quis episcopus. et habet necessa-
rio gratis conferre. extra de preben. relatum. sed vbi pecunia
datur graticano renouetur. ut in isti. de mandato. §. si. nec
eternum premii phideratur. extra co. c. penul. Inritulat-
autem ius habet in re. Ideo q. diu viuū potest vendere et
se usufructuario cōparat. extra de pecu. deri. c. si. Quid
si prelatu beneficium aliquod spirituale conferat alicui. p-
uenibus sibi retentis? Respondeo si prelatu non recepit

ante donationem puentus: sed alius: et ex donatione psequi-
tur q. eos popiat: simoniacum est. Si vō ante donationem
pceperit. nunc aut ipse antedictum pstituit. q. puentus illius
beneficij renneret ad tempus. p iusta causa et necessaria. et h-
est licitum. aut puenit cum beneficio vel cum mediatoze h-
cunq. q. retinet puentus. et hoc est licitum. et v. et. de. vi.
pfe. v. nfm. m. fi. Aliquid rector ecclie pstro pducens
vel pducens fructus ecclie ad tempus curam pōt committē
Rndeo q. sic. grans tamen et sine pactione. et epi auctontate
intēnente. et de offi. vica. ad hoc. Sed cauendum est ne hec
duo admisceant. et de rerum pmu. ad questiones. hoc enim
phibet. Et sic intellige illud. xij. q. ij. precipimus. Et est enaj
q. cura committi possit ad tempus p modicum epi auctonta-
te phiscendi necessitate imminente. ar. et de mgris. q. relam.
qd forte pē admitti p vnum diem vel p paucos dies. Alio d.
x. q. j. p totum. q. nec rector ecclie potest pegrinari sine au-
ctoitate epi. de pfe. di. v. Nec in totum suam iurisdictionem
committit. ff. de offi. pfi. legatus. licet in quibusdam possit. ff.
de iudi. ptoz. §. j. et et de pe. et re. omnia. et supradictis collu-
git q. vendi vel emi non debet: nec potest ius papiendi fruct-
ecclie. q. illud est spiale. et de simo. non satis. et de rebz ecclie.
non ali ad audiētiā. si ipi fructus cum sint corpales pōt
vendi. non qtem a plato: q. ius h- pferendi. h. a bñficiario q.
diu ipe viuū. ar. et vbi bñ. ecclie. sine dumi. pfe. c. j. §. si. Ad
hoc nota q. is q. iurisdictionem aliquam p pecuniam acqrit ab
officio sic accepto et a clero est remouēdus. pcedens autem cō-
ferendi potestate pnat. ut quilibet in eo in quo reliqui p-
nat. ut et de mgris. c. j. et v. et q. nō repomē. di. lxx. dicit.
q. nō ad tempus suspēdit. j. q. j. quisquis.

Equiē vivere de octavo. f. de doctrina et viciis licē-
tia. vtrum committatur simonia si p eis exigit pe-
cunia. Et circa hoc querunt plura. Primo vtrum
religiosus et maxime monachus possit et debeat in magistris
assumi. Rndeo fm doff. talis aut ingert se et sic est repellē-
dus. aut mitit a suo supioze. et licentiat ab eo ad quem p-
tinet. et sic est admittendus. xvj. q. j. moderamine. et c. sunt
nonnulli. dum tamen a phibitis abstineat scientijs. cum di-
spaliter phibeat religiosus et aliquibz scientijs. et ne clero.
non magno. vixet hoc concessum et alio. et de psum. nōne
maxime de theologia ad quam omnes indistincte debent ad-
mitti. quia omnes induit ad bonum. et eo. sup. specula. h-
etiam exigu animarum salus et vtilitas communis. ut dicit
ibidem que pferri debet priuate. vnde in hoc possime debet
monachus abbat obedire. cum hoc exposcat. non tñ vtili-
tas. ppij monasterij. h. generalis ecclie. ar. xvj. q. j. monachi
puta si monachus pre ceteris rōne vite et scientie est idoneus
quare non poneret melius in cathedra q. seculari clerico
qui eo minus idoneus sit. fm Cris. ar. di. xl. multi sacer-
dotes. et Ambro. xvj. q. j. doctos. et c. sequenti. maxime cū
grano doceant. et sic in hoc casu ecclie cathedrales relatu-
valeant. vnde non sunt phibendi fm concilium Lateranen-
se. et generale concilium. et de magi. c. j. et penultimo. Nec
o bñat q. fm Hiero. monachus non docentis h. plangens
habet officium. nec debet pascere sed pasci. xvj. q. j. monach-
et in multis. c. sequentibus. q. illud verum est. nisi eligat ad
illud officium. Etiam magister a scolariis possit leuari
collectas? Respondeo dicunt doctores indistincte q. sic. si nō
papiat salarium de publico. quia non tenetur ppijs super-
dijs militare. ar. xij. q. ij. quicunq. et c. ecclesiasticis. Itē sta-
tutum est q. in omnibz locis in quibz suppetunt ecclie facul-
tates. siue sit cathedralis ecclia siue alia. ponatur magister
in grammatica. cui competens beneficium assignet. vel fru-
ctus. vnius prebende percipiat. non tamen q. ppter hoc co-
nomus fiat. extra de magistris. quia nonnullis. §. j. quod
antiquitus de omnibz ecclis. Et per Alexandrum tñ de ca-
thedralibz ecclis statutum fuit. extra de magistris. c. j. In
relligendum autem q. magister p labore suo in quacumq. sci-
entia potest accipere pecuniam. Et per proverbi. xxiij. Eteri-
tatem eme. gratis tamen debet dare scientiam. aliter commi-
teret simoniam. Nam scientia est totum rei. vnde Exodi.
xxxj. Posuit deus in corde suo. dicit ibi q. scientia est totum

rei. et dicitur. x. dicitur. Gratia accepisti gratis date. Et propter hoc. xij. dicitur. Noli vendere sapientiam et doctrinam et intelligentiam. Sic distinguit Alexander de Anglia. Quid si magister festum de iure colendum vel de consuetudine non velit concedere scholaribus colendum. nisi pecunia sibi data. vel e converso diem non colendum concedat colendum pro pecunia? Respondet Raymundus. q. commutat symoniam. Et addit Rodolphus. q. si magister pro pecunia scholaribus consentiret cessare aliquo die a lectionibus. propter recreationem. sicut fieri solet ab auctoritatibus: non esset symonia. sed turpilium. Quid si eo pacto recipiat aliquis magister in canonicum ut teneat scholas? Respondet. dicunt quidam hoc esse symoniacum. quia omnis pactio cessare debet: vacante tamen prebenda illud omnis possit et annexi. extra de prebendis. significatum. Hoc notat etiam Bernardus extra eodem. quia nonnullis. Sed et p. m. Hostiensis videtur q. possit tali pacto recipi: quasi permutatio fieret de spirituali ad spirituale. ut extra de rerum permutacione. ad questiones. Nunquid currit tempus sex mensium canonici qui prebendam assignaverunt magistro si non digant? Respondet q. non. ut dicit Bernardus auctoritate concilii: q. nec beneficium vacare dicitur: dum magister est ibi. extra eodem. quia nonnullis. licet currerent si fructus ad tempus retinuerunt. arguunt. extra de beneficiis ecclesie. ut nostrum. Quid si nulla prebenda vacet? Respondet p. m. Bernardum. expectetur donec vacet. extra de prebendis. dilectus. ij. vel p. m. Hostiensis. quilibet de ecclesia vel tantum de suo q. faciat vnam prebendam. arguunt. extra de his que sunt a maiori parte capituli. c. finali. Nec obstat illud extra de prebendis. c. antepenultimo. quia intelligitur quando quis privatus volebat recipi: petens sibi prebendam assignari: que defalcatur de prebendis aliorum: ergo in illa donatione versatur utilitas privata. hic autem publica: que est private preferenda. Insuper autem statutum est q. in ecclesia metropolitana theologus et grammaticus ponatur nisi de ambobus minus grauetur: et tunc per metropolim theologo provideri debet. Et per aliam ecclesiam civitatis: vel diocesis grammaticus. Et tales magistri clericos eiusdem ecclesie: etiam pauperes extraneos debent gratis docere. sed ab alijs extraneis diuitibus possunt collectam levare. sic intelligunt illud extra eodem. ca. primo. et capitulum. quia nonnullis. Unde p. m. Bernardum ibidem. Admagister cui et beneficium competentis est constitutum. collectam a diuitibus petere potest. scilicet ab extraneis. Sed etiam autem Hostiensis. si magister sit pauper vel obligatus: siue percipiat salarium. siue non: licite recipit collectam: cum enim scholares teneantur cuilibet in necessitatibus subvenire: multo fortius magistro. Et ergo docens necessitas relevanda: ut extra de magistris. quia nonnullis. Et est ei dandum inspecta scientia. facultas. et labore. extra de prebendis. d. multa. et inspecta dignitate et facultatibus scholarum. ff. de administratione tutorum. cum pluribus. §. procurator. Si vero nulla necessitas imminet magistro: et habeat salarium vel etiam beneficium sufficiens ad victum et vestium: nihil exigere debet. potest tamen accipere gratis oblatum. ut extra de symonia. dilectus filius. in fine. Similiter hoc item dicit Gratianus prima causa questione. f. ca. placuit. Si vero non habeat salarium: nec beneficium: vel si habet non tamen sufficiens. vel non percipit in scholis quatenus deberet: exigere potest. ut dicitur cum est supra. Et videtur Hostiensis innuere: q. tunc non nisi ab extraneis sed etiam a clericis illius ecclesie exigere potest per exemplum episcopi. qui subsidium requirit a subditis. Sed si non indiget: tamen requirit a clericis ecclesie vel a pauperibus symonia est. Sed in nullo casu a paupere aliquo debet exigere: cum potius sibi debeatur subvenire: ut extra de censibus. licet. Nec omnia intelligit p. m. Hostiensis de idoneo ad regendum: alio non est ei ex debito providendum.

Nunquid aliquis potest exigi p. licentia docendi? Rñ. q. non. non tamen est ibi symonia. p. m. Hostiensis et Hostiensis. non enim emitur vel venditur aliquo spirituale vel spirituali annexum. sed est ibi crimen concussionis. Est autem crimen concussionis cum quis preter officij sui ab invito extorquet quod non debet. xij. q. i. multa revincit qui exegerit. dignitate officio ac beneficio spoliatur extra eodem. ca. primo. et ca. quanto. in fine. Debet enim cuilibet idoneo gratis concedi licentia docendi ad eo. qui potestatem habet de iure. vel de privilegio. vel de consuetudine. vel si consuetudo non apparet ad episcopum simul et capitulum videtur pertinere. extra eodem. quia. §. nullum. secus est si non est idoneus. quia tunc iuste negare potest. ar. ibidem. et c. j. Sed et si quis in locis congruis ponere magistros distulerit. superior negligentiam inferioris supplebit. extra eodem. prohibeas. Et licet ex parte dantis et exigentis turpitudine versari videatur. et sic potior sit conditio possidentis. et teterior conditio recipientis. xij. q. v. non sane. In hoc tamen casu promittenti succurritur ut promissum remittatur. et solventi vel solum reddatur. extra eodem. prohibeas. et hoc in odium exigentis. Vel potest dici p. m. Hostiensis. q. non versatur turpitudine ex parte promittentis vel solventis. Cum enim sit idoneus. quod quidem requiritur. extra eodem. ca. primo. et impediatur vel non permittatur a iure. licet et suam veracionem redimere. extra de symonia. dilectus. et hoc etiam notat Bernardus super capitulum. prohibeas. Quid si quis obtenta licentia regendi fecit expensas in convitijs vel alijs. nunquid alium substituere poterit expensis ab eo receptis? Respondet Rodolphus q. si sit consuetudo loci. q. alium possit substituere recipere poterit expensas factas pro interesse dantis tamen doceat eius vice. sicut qui habet ecclesiam potest eam alij committere. Si autem totum ius suum in eum transferat non debet ab eo aliquid recipere. etiam pro interesse. sicut nec cancellarius qui scholas concedit. Quanto etiam subditus docet loco eius. non debet pacisci cum canonicis de certa parte lucri sine suo labore. cum non inveniatur concessum. Nec est simile de tractante ecclesiam ad firmam. quia huiusmodi beneficia pro titulo et pro vite sustentatione dantis dantur. Quid si is qui potestatem habet concessit licentiam docendi. vel in propria persona legere. nunquid potest licentiam alij denegare? Respondet Hostiensis q. non. etiam si sit valde idoneus. arguunt. extra de officijs archiepiscoporum. capitulo ultimo. Nam adhuc impeditur docentem et discipulum. talis enim forte audiret alius qui non audiret eum. Amor enim magistri modus docendi et eloquentia multum in huiusmodi operatur. Et item etiam sentit Bernardus super capitulum. prohibeas. Ad hoc mandatur ut statutum de magistris theologie in singulis metropolitans statuentis iniolabiliter observetur. Et ne propter raritatem magistrorum se possint aliqui excusare. statuitur q. ab ecclesiarum prelatis ad theologie studium aliqui docibiles. id est p. m. Bernardum ad docendum habiles destinentur. ex quibus doctores postea habeantur quibus si propria beneficia non sufficiant per predictos scilicet presbiteros. et capitula necessaria ministrantur. Nec omnia extra eodem super specula. Et p. m. Bernardum ibidem. dicit docibiles debent a capitulis eligi. Et ex vi constitutionis huiusmodi ut videtur prelatus. et capitula ad supplendum. quod cesset eis possunt cogi. sed tamen nihil horum vitemus hodie observari. Mandatur etiam hodie q. in curia Romana. Parisius. Bononie. Rome. Salamantice. teneri debeant duo viri catholici in Hebraea. Greca. Arabica. et Caldea lingua periti. qui doceant alios illas linguas. libro septimo de magistris. Item ibi etiam ponitur per quos predictos debet provideri. Insuper docentes in theologia. dum in scholis docent etiam ultra quinq. annos. et stuentes in ea. scilicet non per capitulum missi sed proprio motu integre per annos quinq. i. tantum recipiant de licentia sedis apostolice proventus prebendarum. et beneficiorum.

rum suoz omnium non obstante aliqua contraria consue-
tudine vel statuto. vi in. c. sup. speculo. §. docentes. sic §. pa-
pium de licentia generali pessa auctoritate hmoi pñitudois.
vnde vi dicit ibi Berni. non oportet. vi impetret sup hoc alta
indulgentia. §. exequat sola si non faciant hoc capitula. Sed
nunqd hoc determinat. f. p. anno qñq referet etiam ad studē
tes a capitulis electos: vnde qñ non. quia maius tempus i
illis regit ad hoc vt doceant non sit etiam de eis mentio i. §.
illo. Sed §. c. de ap. inquisitioni. ar. in. f. quia illa determinat
no ponit in f. hoc Berni. Quid §. de epō qui clerico suo
licentia dare nolit ad scolas eundi. nisi data pecunia sibi
Rñet Ray. cum Lau. qñ non est simonia. loqñto stricte
de simonia. §. turpilucrum. ar. j. q. iij. videntes. Ro. §. vo
credit: qñ si det licentiam talem p pecunia: de quinquēmo a
iure pessa est simonia. c. eo. magistris sup speculo. Si vo
cet. p alio tempe. et habeat respectum pñcipaliozem ad solue-
dum cum ad tempus. vel impetuum a spuali officio. qñ ec-
clie debet est simonia. Si autem ad moram in studio facien-
dam turpilucrum est: non simonia. Et credit qñ in pmo ca-
sa ille qui dedit. illud quod dedit repetere potest. quia non
est in turpitudine cum ius suum receperit.

Equē videri de nono de quibusdam. f. dubitabilis
circa simoniam. vi aliqua qñ alicubi supius omittit
hic aliquatū suppleant. Et pmo. pponet aliqua du-
bia circa sacramenta et sacramentalia aliqua. secundo circa di-
gnitates et beneficia. tercio circa qdam opa spūalia. quarto
circa qdam spūalibz annexa. Circa pimum igit querunt
plura. Primo verum sit simonia si p matrimonio vel pecu-
nia: Rñet simoniam est sacramentum pñiens in vñpen-
satione ministrop ecclie. et sic non cadit sub venditione. vnde
qui p benedictione nudentium pecuniam exactam accipit. si-
monia committit. et est etiam officium nature. et sic licet p eo
pacum imponere. et precium dare et accipere. sicut et p alijs
officijs ciuilibz et corpalijs. Sed quid si pñb: nolit benedi-
cere sine pñio: Rñet Berni. de an. bñdictio non est sba ma-
rimonij. §. de solennitate. tamen qñ debet eis ex pñtutione ec-
clie. debet ad supiorem recurrere. qui si noluerit cogere pre-
stiterum tunus est abstineri: qñ et occasionem peccandi pre-
bere. Quid de pñbro: qñ quanto duo de diuersis prochijs
matrimonialit pñungunt. dare non vult licentia alteri pñbro:
de bñdictione facienda. nisi data vel pmissa sibi pecunia: Rñet
Ro. qñ si pñb: ille non intendat licentiam bñdictionis fa-
ciende vendere §. sibi sup obuiatōibz et oblatōibz. qñ cum cō-
tingerent puidere. non est simonia. licet forte plus ei det vel
pmitat. qñ inde bñt si ipse bñdicat. si tñ sciant plus exigi-
ret: qñ pñmeret. Valere potio pñgens cum merito pñmi
posset qñ etiam licentiam illam vendere voluisset. Quid
de pñbro qui non vult prochijs suo dare nisi p pecunia li-
centiam alteri pñtendi: Rñet Ro. qñ talis pñmet simoni-
am. Quid si pñb: nolit puulum in piculo mortis nisi da-
ta sibi pecunia baptizare. nunquid potest ei dari sine vicio
simonie: Respondeo. vi supra tractatu de baptismo titulo.
xvij. ad fi. Nunqd notarius aliqd pñt sine simonia recipere
p scriptura facta de alicui ordinatione: Rñet non. c. j. et
j. q. ij. sicut epm. Sed §. qñ nemo cogit de suo bñficijs facere
f. q. ij. pñrie. Ad hñ notat Berni. c. j. et j. q. ij. c. fm alijs
tenet. vbi notat pñp salarium de publico. Lau. vo vñt
qñ etiam si nihil pñp salarium de publico. Lau. vo vñt
ra recipere. qñ pñmet simoniam. et est spale in odium simo-
nie ne fraud pñrari possit. Berni. vo ibidem dñt. qñ ex pacto
nihil licet accipere. §. si grana et sponte offerat aliquid. et acces-
sit ad hoc ab initio sine omni intentione. non credit qñ notari-
us laicus peccaret si acciperet. ar. c. eo. cum sit romana. et est
expñssum in. c. sicut epm. hoc Berni. Bartholomeus vo sup
ca. sicut epm. tenet cum Lau. dicens qñ notarius nec p labo-
re nec p carta debet aliquid accipere. §. epus pñret. vi scribat
sine omni muneris acceptione. Quid si det aliquid p ca-
lido vestito vel lintheamento benedicendis. dicunt qdam
qñ in bñdi non est simonia. nisi hoc inueniat expñssum. vi hñ
videri de christmate. baptismo. communionē. eucharistia.
balsamo sepulchro. et basilico dedicandis. j. q. j. diuina pla-
cuit vi vñt quicq. et c. eo. cum in ecclia. Et hoc vñt feri

psit Ray. Sed Hoff. dñt qñ in quolibet ministerio potest
committi symonia: quod verus reputat hostien. vi extra. c.
ad nostram. Etiam sit symoniacum vendere aquam be-
nedictam vel panem benedictum: Respondeo aliam. ang.
et Ro. qñ sic. quia in receptio talium confert remissio vo-
malum peccatorum. Etiam seruus se emendo vi ordi-
natur: vel vt ordinatus in ordine seruatur symoniam commi-
tat: Respondeo Bar. di. luj. qñ non. quia ibi nō fit trans-
actio sup ordine. §. super libertate: vel sup ipso seruicio. Et
super seruicio potest fieri transactio. xxxvj. q. j. de rapina-
bus. nec est ibi magis symonia. qñ si quis emerit terram p
edificanda ecclia. Etiam symonia committitur si det
aliquid vt quis non ordinetur: vel nō eligatur: vel electi nō
consentiantur: Respondeo qñ sic. j. q. j. §. qui aut. et c. quā-
do. ad fi. questionis. argu. extra eo. nemo. et idem si quis
p pecunia vel cuiusqñ persone consanguinitatis vel fami-
aritatis grana peccatum publicum alicuius pñari cedit. Et
idem si grana vel fauore minus digne penitentem reconcili-
et: vel etiam digne penitentem liuore nō reconciliat: vi in. c.
nemo. in. tex. et glo. Et fm Jmo. ibidem in glo. qui dñt p
gratiam alterius simoniacum dicitur symoniacus. quia
puniendus est vt symoniacus. Quid de illis qui vñlo-
na vel fauore nō permittunt ecclias ordinari: Res hoc de
cernimus vt sacrilegos iudicandos. j. q. j. sunt autem qui
dam. Et subandi fm Hoffre. et communiter fm omnes. et
nihilominus vt symoniacos: quod subaudiendus intelligi
quando violenta inferunt ex pñto. aliter nō. Circa vo vñ
gnitates et beneficia. pponitur etiam aliqua dubia. f. vñt
ante pñtōnem aliqua causio possit exigi. id est nuda pñ-
sio sine vicio symonie: Rñet qñ non. et multominus ex-
gi potest causio idonea. i. iuratoria. pignoratitia. vel fide-
iussoria. sed potest potest. j. q. ij. qñ pio. diuimodo non pro-
cesserit pacam. Aljs contra. viij. q. ij. araldus. postea vo
prestatibus causio que ex antiqua consuetudine approbat
dist. lxxij. quia sancta. Superior tamen et ante pñtationē
et post potest exigere debitas cautionem. extra de elect. signi-
ficasti. Auditorius enim supioris plerumqñ vicum tollit ex
de pac. cum pridem. Sed nunquid superior exgere pot
cautionem ante electionem siue promotionem: Ray. vñt
ferre qñ sic. sed Ro. credit qñ non. Et dñt qñ iura: que
Ray. adducit ad probandum. qñ sic loquuntur de eis electis
et nō eligendis. Hostien. etiam dñt cum Ro. qñ non. ar.
extra de elec. officij. Quid si de consuetudine sit qñ cano-
nicus de nouo receptus debet cappam facere. vel coram quā-
tatem pecunie dare fabricæ ecclie vel luminaria ecclie. Et
alijs huiusmodi pertinentibus ad cultum dei. Rñet vo
stien. qñ seruati debet consuetudo tanqñ laudabilis. extra. c.
ad apostolicam. et extra de preben. significatum. nō tamen re-
tineatur prebenda loco pignoris. ar. eiusdem. ca. vel etiam
bene retineri potest. si consuetudo sit qñ non assignetur pñ-
da quousqz cappam fecerit. In hoc em casu potest tñs de
clero facto canonico spirituale exigere vt sic hñt. quasi que-
dam pñtatio spiritualis ad spirituale. vi extra de rebus p-
mutatione. ad questiones. et sic in hac exactōe repñbatur
nonicorū vñltas priuata. nō public. ar. extra de consti. c. qñ
omnes. et c. ex parte. Quid de quadam consuetudine: qñ
in pleriqz ecclijs inoleuit scilicet: qñ cum debent fieri cano-
nici multi dicunt adinuicem precipue maiores: canonici
nepotulos nostros. forte addūt in curijs placeat tñi de mo-
et mihi placebit de tuo. et sic paciscuntur per hoc verba vt si-
milis. Respondeo Ray. qñ est ibi symonia. quia nulla re-
bet ibi esse pactio nulla conventio. j. q. ij. qñ pio. Quid si
dicat aliquis eorum: nunqñ me vñente fiet aliquis canon-
cus in ecclia ista: nisi ille pro quo rogauit fiat canonici
prius: vel cum alijs. Respondeo Ray. qñ ibi est symonia: si
cui in casu precedenti. Quid si dicat aliquis: eorum pñ-
tudo est. qñ si tu fuisti exauditus in pñtione tua vñs. qñ ego
exaudiri debeam in alia: Rñet Ray. qñ si preces sunt ip-
rituales non est ibi symonia. ar. dist. lxxij. Quid igitur. om-
nes enim qui vño tñmno famulantur. pari debent libere
te gaudere cum pondus et pondus mensura et mensura et.
extra de consti. cum qñnes. et ar. ad hoc. xvj. q. vij. c. j. et

xxv. q. j. §. is itaq. Respondeo. Si autem sunt carnales. vel ex pacto qdam facto vel faciendo: ibi est symonia. Quid si inimicus meus daret pecuniā p mea electione: ut postea cussaret. et remaneret infamis? Respondeo nihil mihi nocet ne talis commodum ex solo reportet. extra eod. nobis fuit. r. ca. sicut. Rōd. tamen credit q si inimicus meus in meum iudicium manus episcopo daret. r hoc scirem an epus me ad beneficium vocaret. et constaret mihi: q non vocaret me. nisi ppter munus illud recipere non deberem. Quid si aliquis me inuito vel pcedente exisse latenti per cantiam dedit. vel pmissu epō nolenti confirmare electionem meam vel collateralibus suis? Rōd. mihi nihil nocet. ut in ca. nobis. r. ca. sic. Secus est si me faciente et patiente. tunc ei dico voluntatem meam imponere. Et iteo licet oculum te nece renunciare si meam animam volo saluare. et eod. ma theus. Et qd dictum est in pmo casu. q nihil mihi nocet: ut intelligit esse verum nisi postea pfererim pecuniam soluendo pmissam. vel reddendo solutam. ut in ca. sicut. Sed pone q tantū ratum habeam: q aliqd p me daret pecuniam nō tamen soluo eam: nunqd committere symoniam? Ad hoc notat Bern. ibidem q qdam dicunt sicut Zan. q symoniam non committere: tamen grauit peccat. ar. et. c. r. in. c. dicto vbi dicit soluendo pecuniam. Sed esto q pecuniam soluam vel reddiderim: quis mecum poterit dispensare? Rōd. Rōd. q epus. quia non sui symoniacus in beneficii receptione. sicut notat Zan. Notat etiam Bern. in. c. dicto sicut. q illud. qd dictum est supra. de pmo casu. f. q mihi nihil nocet. siue imputari non debet: intelligit pmo. cum ego iam sum electus. et me ignorante. et reclamante: confirmatio pecunia dat. Si autem nondum essem electus. licet me reclamante pecunia electio daret: mihi obesset. q pecuniam eligeret. nisi datus hoc faceret in odium meum ut in. c. nobis fuit. Notat etiam Inno. sup illud. c. tanta. q si quis obtinuerit ordinem vel beneficium alio pecuniaz dante. non tamen ordinatio nō est symonia. si etiam sine pecunia obtinuerit. ar. j. q. vj. §. si. Si vō ipse ordinatus pecuniam daret: symonia esset etiam si sine pecunia ordinatus fuisset. ar. j. q. ij. §. pmo. r. q. vj. c. j. Quid si quis habens lras a fere aplice sup. pmissione sibi facienda in aliqua ecclesia recipiat pensionem annuam ab ea: vel aliud beneficiū ut renunciet lris imperatori? Respondeo casus ille potest extra de receptis. ad audientiam. Et pmo Inno. ibidem in glo. r Bern. r Boiti. non est ibi symonia. Et dicit ibi Boiti. q si ex pacione parum fiat renunciatio p aliq temporale: est ibi symonia. Si vō fiat ex officio iudicis. vel mediando bonis viris. r ex altera parte datur ei aliquid temporale. ibi non est symonia. ut colligitur extra de renū. sane. r. ca. veniens. r extra de pa. cum ptegen. vbi vō assignatur beneficium spirituale. ita etiam q ex pacto renunciet. non est symonia. ut fuit dictum in hoc. c. ad audientiam. tam quia fuit ibi quasi pmutatio spiritualis ad spirituale. extra de pmi. ad questiones. tum quia ad hoc tenetur. r tunc inest hoc condicio. f. q si recipit vnum beneficium: renūciat alteri: cum vtrumq simul de iure non possit habere. et pben. cum non ignores. Et pmo hoc exponit quod dicitur in hoc. ca. ad audientiam. vendit. r. tali pacto renunciet. Quid si episcopus in fundatione ecclesie prebendalis statuat. q quisquis illi ecclesie tñ dederit in redditibus annuatim imperpetuum recipiatur in canonicum. r illud qd dederit habeat p pbenda. Rōd. Rōd. q si talis constitutio fiat ad tempus. r hoc principaliter intentione augendi dei cultum. r q datus ppter eius deuotionem principaliter. non ppter deuotionem recipiat ad spūalia. tolerari potest dummodo sit dignus q recipit: alio non. Et item potest dici q monasterijs de nouo fundatis regens. f. q quisquis daret tñ recipere ad illud monasterium. vsq ad certū numerū ar. et. tua nos. Pone q aliqd dignus beneficiari vel ordinari iagruon det ex tñ. ut eum ad epm intrare pmutat ad petendum beneficium vel ordinem vel electionis pfirmationem. nunquid talis est symoniacus? Rōd. Rōd. q non. si non det intentione corrupta. f. ut p intercessionē eius cui dat psequat intentū. Similit si abbas vel alius det aliquid familie episcopi. ne

anatus videatur: r ut magis placeat: r facilius accessum ad episcopum habeat: aut de largitate laudetur: non est symonia: si intentio nō sit corrupta. ut dictū est. licet talis possint fieri cū peccato. ut si causa iactantie vel memis glorie fiant. Quid si quis clericus hac condicione vel pacto det aut offerat sua bona. ut in canonicum postea admittatur. r illa retineat p pbenda? Rōd. ad hoc extra eo. tua. q huiusmodi oblatio siue receptio nō potest fieri sine symonia. quia in talibus omnis pactio r omnis puentio cessare debet. Si vō pure ac sine pacto r pditione qualibet offerat: rogās humiliter ut in canonicū admittatur. r bona sua sibi liceat retinere p pbenda. r clerici eiusdem ecclesie consentiāt pure receptio huiusmodi poterit fieri sine vicio symonie. si tamē is qui talem conatōem facit intendat. ut p bona temporalia que offerat adipisci spūalia valeat. r clerici cum in fratre nō receperint. nisi comoda temporalia perciperent. apud deum culpabiles iudicantur. Quid de eo qui de bonis suis in aliqua ecclesia constituit pbendā potestatem conferendi eam sibi renuens alicui alteri? Rōd. si instituit eaz de consensu episcopi in constitutione eius potest de pntu episcopi et fratrum eius si sint aliqui ibi. retinere sibi iuspatronatus: vel imperpetuum vel ad tempus. Quid de monachis: qui dant aliquo abbatibus suis p prioribus habendis: nunquid est ibi symonia? Rōd. pmo Rōd. si sit ibi aliquid spūale. quod datur pro temporalibus: tunc est ibi symonia: si ille puerit appreciationem siue causam principalem. Quid si prior det aliquid episcopo ne sustineat q remoueat a prioratu nunqd licet. r nūqd est ibi symonia? Rōd. Rōd. q ibi pmutat symonia maxime si necessitas vel utilitas sit q talis amoueatur: si autē sine muneribus obsequijs vel precibus carnalibus. pcuraret p epm ne remoueret. cū nec utilitas ammonitōe exigeret. nec intentio corrupta esset si peccaret. Quid de eo qui dat pecuniā alicui: ut recipiat ad seruendam hospitāli vel in leprosariorum vel in elemosynariarum? Rōd. Rōd. q si talis ex hoc aliquod ius psequatur spūale: symonia pmutat. Si autē recipiat tñ ad hoc ut seruiat ad ipsos vel in vita sua in coquina vel in alio loco nō est symonia. h. alio turpe sit aliqd p talibus accipere p dare. Et p pecuniā aliqd induci possit ut intret religionē: et videat q sic. et eo. dilectus filius. a. r de pac. c. vln. r. j. q. ij. §. pmo pecunia em datur pōt ad hoc ut aliqui puerant ad fidem. r. ij. q. ij. c. penul. r. q. vij. q. autē. sub tali etiā pditione possumus ducere aliquos in vxorem. r. vij. q. j. caue. duriore etiam pensione possumus aliquē ut puerat onerare. r. vij. q. vj. iam non. Et em talis pditione bona pmo. hoc nō. et eo. dilectus filius a. Nunqd est symonia renūciare beneficio ut aliq datur? Rōd. q nō. nisi in pactu ducat. extra de pben. dilectio. habere tñ spem. de hoc nō est symonia. extra de pac. cum pridem. hoc notat. j. q. j. ordinationes. Pone q epus det quandam ecclesiam cum omni iure suo cuidam loco religioso: ecce mortuis psonis pstinuit p abbatem in illa ecclesia: epus nolebat ibi clericos instituere p voluntate sua: nisi daret ei pecuniā? Rōd. j. q. ij. questus. in rex. et glo. q talis datio est symoniacā. ar. xvj. q. ij. ar. c. ij. c. j. Sed esto q epus ille ultra. xxx. annos redemptionem huiusmodi monasterio recepit nūqd p hoc ius aliquo ei acquisitum erit? Rōd. q non. symoniacum enim r furuue recepit. r idō nō prescripsit. Et si fuerit symonia ex pte epī. nō tamen ex pte monasterij: quod ius suū redimebat qd facere poterat j. q. j. nullus. Quid de fraternitatis ita pstitutis: q nullus ad eas recipiat: nisi pmutat vel etiam iuret q annuatim det. r. denarios? Rōd. Ray. q si fiant ppter causas honestas. ut p paupibus alendis. capnū redimendis. r huiusmodi. nō est ibi symonia immo licite sunt r laudande. r qui despiciat eas est anathematizandus. vi. xlij. si quis despiciat. r ar. xvj. q. vij. sane. Ad approbato tamen iuramentū ppter puerit pmutat. Rōd. vō statuit tale sub tali forma. f. ne gatus nō est licitū: q excludit pietatez. sed sub forma affirmatiua esset licitū. ut quisquis receptus fuerit det tantum. Quid de pbitero qui vendit officiū portandi aquā benedictā p suā parochiā? Rōd. Rō. q si ut pferendo q huiusmodi pbitū officij tale possit retinere: r se r p aliquē de sua fa

mita et puenias eius recipere: nō est symonia nisi committat illud ad firmam. sicut ecclesie qñq; dant ad firmas: al' ē esset symonia: large accipiendo symonia. ⁊ dominus turpuli crū. Quid si aliquis sub pretextu religiōis a p̄b̄ro petat q' possit pecuniā pcurare in prochia sua: ita q' vite prebitor habeat certā partem: nunq; in hoc p̄mitte' symonia? Rēdet Tho. in quādā. q. ⁊ d̄ibet. q' cū p̄fatus p̄b̄ri fit: q' sit sp̄i ruale: ⁊ et credat q' est p̄b̄itor: in tali casu est symonia re specu p̄b̄ri: ⁊ sacrelegi respectu dāniū sibi. q' ibi est defraudando elemosinas ⁊ intentionē dānium: ⁊ tenet viterq; ad restituendū. Quid si quis vendat officium claudendi ostia. vel pulfandi cāpanas et hmoī: Rēdet Ro. q' ibi symonia. sumpto nō est symonia large. sicut est talia officia sunt spūalia large. si tñ dant si aliquid gratis illud officii. ⁊ p̄sumo sit loci. q' ponere possit aliū loco sui. ⁊ locare ⁊ videri vel ad firmā dare vel enā dare in tōtē filie ad vitā sp̄i dantio: puenias illius officij. nō est symonia. hec Ro. Vnde ex officio claudendi ostia ecclesie dē. i. q. iij. q. nō est facere munus officij. h̄ tñ sibi auocū. Et dicit glo. ibi. q' tunc ē symonia emere aliquā administratōem ecclesie: qñ est annexa alicui spūali. P̄sumo q' clerici exercet. Quid de epō qui p̄mitit se daturū ecclesiā alicui p̄ pecuniā. ⁊ postea reuo cat efficaciter et fideliter pactum: ⁊ re integrat? Rēdet Rich. q' tales faciendo pactū illiū peccauerūt: q' tñ ad effectum pacti nō p̄cedit penam repositiōis ⁊ irregularitatis nō incurrit. Item dicendū est si epus possit beneficium oblinens pacem reuocare tñ pietatis intuitu beneficiū. nisi ep̄offi facto facies ter recipiat ut qō fuerit ibi p̄missum: q' talis interpretatiō recessit a pacto re integra s̄m re iudiciū. Quid si epō alicui qui est i aliq' turpi peccato. p̄mitat q' beneficiabit ⁊ filii: si taceat nō p̄mitat illiū peccatū? Rēdet Rich. q' tale pactū est licitū. vnde clerici nō tenet resignare beneficiū taliter acquisitū. Et idem est si diceret epō alicui: p̄mitto tibi q' p̄uidebo tibi re p̄petuū beneficiū si bonus fueris ⁊ honestus: talis em̄ p̄dito est ad de reuocantem ⁊ bono dē. Et hoc nota q' symodus ⁊ Alcedo. q' ponit. i. q. i. si de ep̄. iudicat esse symoniacos p̄curatores rex ecclesie: ⁊ defensores ⁊ regule subiectos. si p̄ pecuniā p̄stunt. Et intelligit ibi noīe p̄curatores q̄libet administratō rex ecclesie. v. p̄ postus. iconomus. ⁊ vicēdini. Moīe vō defensores intelligit advocatos. vel galfaldus ⁊ iudex. Moīe vō subiecti regule archip̄b̄r. archidiacon⁹. canonicus. monachus et q̄libet officio ecclesiastico mancipatus. i. q. iij. saluator. Quid differit hoc tra. i. p̄positus. iconomus. ⁊ vicēdini? Respondet ibi glo. q' nomē p̄positi est generale. ⁊ p̄ner alia s̄b se. ar. extra re vbo. si. q̄uis. Vel p̄positus et iconomus significant idem vel bene in eadem ecclesia possunt esse. Talis ceditus est ille: q' preest rebo ep̄i. dē. lxxix. volumus. iconomus aut rebo canonicorū: sepe tñ vñū ponit p̄ alio. Aduocatus est: qui preest causis ecclesie tractandis: qui enā dicit aliter iudicis. Sūdicus em̄ est advocat⁹ vniuersitatis. Galfaldus est: qui curā habet exterior: rex ep̄i. q' enā alit maior vniuersitas dicit iudex. i. ep̄i sicut in ecclesia Bononi. Sed nonne laycus pōt h̄re plura officia re p̄missis? Rēdet sine dubio q' sic: q' potest esse aduocatus. galfaldus ⁊ iudex. ⁊ tñ nō ibi spiritualitatis habet annexū. quō ē in illis officiis cōmittit symonia? Et hoc dixit Aug. q' in omni administratiōe rei ecclesie symonia p̄mitte' si em̄at. ⁊ hoc est symonia: cui. q' p̄hibet. Alij vō symonias fumentes strictius. ⁊ generalit̄ p̄sumendi inherentes dicūt ⁊ p̄balius s̄m Ray. q' tñ tñ est symonia in administratiōe emptā: qñ est talis q' habet aliqđ spūale sibi annexū al' nō. hoc nō. in glo. illius. ⁊ saluator. ⁊ ibi Ray. in fine it. de symonia. Et dicit Ro. ibi dem. q' epus pōt redditis suos vel terrā dare ad firmā sub annuo censu. dum tñ nō sit ibi iurisdicctio spūalis annexa. Sed nihil potest recipere ab aliquo. v. cum p̄statur p̄positū vel iconomū. vel vicēdini. p̄positū tñ vel baluū temporale cō iurisdicctio t̄pali dare solent ad firmam ep̄i. sicut ⁊ principes seculares. Tercio querunt aliqua opa circa quodā spūalia. i. vñū licet ad dare vel accepe pecuniā. q' spūalibz actibz. v. p̄ oratiōe. predicatiōe vel laude ⁊ p̄fectione? Rēdet q' nō. hec em̄ est similia dicunt⁹ foris iuralia inq' tñ re ep̄.

pcedunt. et ad gram disponunt. que tamen p hominum m
 larium exhibent. quos oportet a pto sustentari. Fin illi
 1. *Ex. 15.* quia militas sua stipendia vng. et ita vendit
 qd est in his spiale est simoniacum. dare autem vel accipe
 aliquid. p sustentationem ministrantium Fin ordinatio est
 que. p sustentationem approbatam est licitum. Ita tamen q
 sit intentio emendi. et vendendi. et q ab iniunis non exagrat
 p substructione spualium. q sunt exhibenda. hoc emi nra
 dam spem vendendi gram. q spualibus pto gratis exhibita
 licet pti statuit. et consuere oblationes. et quicunq aliq pto
 suo expi a volentib. et volentib solvere intentione pignoris
 auocantare. Et ocone igit ddm. q dantes dnyas paup
 bus. vt impentent ab eis oconum suffragia. non dant
 intendentes ocones emere. q qsi p gratiam beneficium
 eos puocare ad orandum p te gratis et ex charitate.
 Et p dicatione vo ddm. q p dicationib temporalia debent ad eor
 sustentationem. non autem ad emendum p dicationis vdm.
 vnde sup illud. 1. *Th. v.* qui bene possit pberi et. die gla
 necessarium est accipe vnde viuit: charitatis est pberi. non si
 est euangelium venale. vt p eis p dicit. Et laure autem
 dei ddm. q aliq temporalia dant laudantib eum in celebra
 tione officij ecclesiastice. siue p vniu siue p refectiois. non qsi
 pecunio officationis. qsi ppendium sustentationis. Eorum
 etiam tenore. p faciendis pfectuibus in alijs funtibus dnt
 alique dnyis. si autem hndi fiant pacto iuramentum. vel eti
 causa emendi vel vendendi intentio. effect ibi vicium simonie
 Quid si statueret in aliq ecclesia. q in funere alie pfectio
 non fieret. nisi certam pecuniam summam legasset. Rñter Kar.
 1. *Th. v.* q tale statutum illicitum esset. q pietas officium
 excluderet. f. quasi pfectio gratis vel p summa minores
 aliquo non fieret. ar. et de iuratu. sic. 1. Iti autem si
 mteret q ab annuendo certam summam legasset talis bonu
 fieret. si alio ad hoc non tenebant. non esse simonia nec illi
 pecunia. nummo intendat hoc hie rone laboris tm. ar. et
 eo. cum sit. pma ordinatio spem bi exaceros. q secunda debet
 spem gratie recompensationis. Etiam licet dare pto
 niam p annuuario celebrant. Rñter Kier. q non licet
 p hoc pactum facere de danda pecunia. si tamen ex temporis
 def ecclesia tenet celebrare p illis. p quibus dat fm q magis
 p beneficio obligata gmo. tam die. et ex ne pla. v. suo. sup
 c. qui cno tm. q meritorij est pferre aliquo redditus in
 aliqua ecclesia. vt ibi fiat annuuario in aliquo. et hoc pto
 tm potest p illos q debent annuuario facere. et ex pben.
 significatum. non autem p donatum. q non licet et p dno
 nes apponere spuales hie temporales. vt recompenum capou
 rum. 1. xij. q. ij. aur. Sed Wolf. sup item. c. qui cno
 die. q hoc sub non placet. et q hoc omnia imponi redemptio
 tutius tamen esset dicere. redemptio talie ecclesie annuaria. si b
 sup tali tomo int illos tm. q nro annuuario interum vt
 intendas. et rogo placum siue capitulum vel puenum pben.
 ecclesie. vt faciant annuarium meum vt p dicitur est.
 Quid si canonice ad hias pncipales p cenarijs horarijs
 vadit. nunquid et hoc simoniam amittit. Rñter Jo. an. et
 li. vj. et dicit. non re. fm Wolfi. q notat hoc et de vbo. sig.
 cno olim. q talio simoniam non committit. quia nulla ex
 pssa pacto incedit. tamen graui peccat. et p penitentiam so
 nificat. et eo. tua nos. 1. c. vi. Quid si clericus p pto vi
 gilet ad refectum. et dicat p fletum. Rñter Wolf. q si lo
 cit pactum. q p. r. cenarijs legeret p fletum. et simonia. ly
 si autem qo vigilaret ad refectum non est simonia. Et si
 sit tacite q debet legere. ar. et ex pben. significatum. Et si
 non spualitatem. s. laborem. quem non tenet ex necessitate
 siue ex officio laborare potest vendere. Quid de his qui hnt
 amicitia diuersa. f. vnum in quo non potest aliquis nisi sit
 canonicus vel frat. aliud commune. est autem tazarum pto
 quanto potest aliquis extraneus in fratrum vel canonicor
 amicitio sepeli. Rñter simonia est. et. e. audimus. 1. c.
 dicit. quia nec p terra nec p officio aliqd recipi pot.
 si maior erus non potest nisi p pto erit. Rñter Wolf. q
 hoc est signum auaricie. et inducit vicium simonie. et eo. su
 diuimus. Quid si fiat pactum de lecto redemptio pto et
 to. aneq corpus ad ecclesiam deferat. Rñter lectus est quis

ipale: et ideo potest vendi, redimi, donari, et permutari ab initio et ex post facto. Quid si clerici nolunt corpus sepelire: nisi primo imposito precio de loco redimendo? Rñdēt Dñs. q. hoc est ipse malus: cum fiat pactum de ipso ad spūale, extra de rerum pñu. ca. vii. Quid si portator corpore ad ecclesiam amica vel sint recuperare lectum: et eū violenter repotent ad domū suā? Rñdēt Dñs. q. nihilominus corpus debet gratis et honorifice sepeliri. Si tamen sit consuetudo generalis ecclesie: vel qñ generalis, q. lectus retineatur a clericis: possunt amici cogi per censurā ecclesiasticā restituere lectum: quia consuetudo talis est laudabilis. Et in hoc casu et similibus potest intelligi illud extra eo. ad apostolicam. Etiam facere iusticiam p pecunia vel equipollenti sit symoniacum? Rñdēt q. sic fm Rich. et Ray. loquendo de iusticia ecclesiastica: vt quāvis datur episcopo vel alio: pro reddendo iure sup spiritualibus. Idem enim credit Rñdēt. quando sup temporalibus si sit psona ecclesiastica: que debet hñdē reddere iure iurisdictionis ecclesiastice, secus si sit iudex laycus: licet alio grauit peccet de hoc. j. q. iij. vñdēt. l. ter. et glo. Quibusdā tñ (vt dixit Alex. an.) videt q. enā i iudice seculari vidēre iudiciū iustitiz sit symonia: q. hoc ē actus vtutis. et ita q. ad aliqd ē spūale. Etz aliqd occultare p pecunia pñm alicui sit symonia: cu: cu tñ ad ei' officiū pñm illud reuelaret? Rñdēt q. sic. et. e. nñ. vñdēt. vñdēt q. nō tñ intuetu pecunie siue luti tñ: si enā p respectu pñone et p sanguinitas et affinitas occultare pñm publici subditi pñm ē symonia: vñ si pñm non notificet epō publice peccatū incorrigibilem ppter predicta symonia cōmunit. Et est hoc spirituale: q. sub precio ponitur peccati reuelatio: ad quam ex officio tenebatur. Etz testificari p pecunia sit symoniacum? Rñdēt fm Rich. q. sic i ad spūale: aliter nō: licet sit ibi graue peccatū. Et fm Alex. an. i causis et deficiat: et a pñone ecclesiasticas symonia adiunctis sit testificari vendat. i. alijs grauit peccat. Etz aduocatus pñm testificari? Rñdēt q. nō ē simile d iudice et aduocato: quia iudex habet redditus sibi p suo officio assignatos: et tenetur reddere iustum iudiciū: sed aduocatus nihil habet assignatum: ideo p labore suo cum sit corporalis: nec ad hoc teneatur ex officio accipere salarium moderatū. Et idem dicendū est de iurisperito: q. dat consilium. Sed quare nō idem de testē? Rñdēt Alex. an. q. hoc ē ideo: q. vñ testimonium ē de fba cōfermāde. pñm autem sicut et patrocinium adimicula ex terius cause: vñ testes cogunt testificari: non autem iurisperiti consilium. Quid tñ ad hoc distinguit. i. q. si aduocatus et pñm testificari vendat: sicut pñm testimonium symonia: et hoc maiorē vel minorē: fm scārum dñm: nō autem si vendat laborem suū: cu ad hoc non teneatur. Vñdēt autē testes nihil pñm accipere p laborem iudicandi et testificandi: q. ad hoc nō teneant. hoc Alex. an. Quarto gñunt aliqua circa quedā spūalibz annexa. f. vñ ius capiendi decimas posset vendi vel emi? Rñdēt vt sup de decimis. ar. vij. Etz licet emē ius pñmogeniturē? Rñdēt q. sic. q. nō est modo sicut erat antiquitus annexum spūalibz: q. vt dicit glo. Secū. xij. autem debet omnes pñmogenitō a hñoe vñq. ad Baron pontifices fuisse. Et tñ Jacob Secū. xvj. ab Esau ius illud: nec de hoc reprehendit: q. illud ius de debet ipsi Jacob pñm ordināde: et ideo magis dñs iustitiam veritatis redemisse: q. ius illud emisse. Et potest dñs: q. non sic erat de annexis spūalibz i lege nature et veteri sicut i noua: q. sicut sacerdotum illius tempis debz dici magis fuisse figura sacerdotij: q. sacerdotum: ita debet dici magis fuisse signū spūalis officij: q. spūale officij. Etz licet vendere ius patronatus? Rñdēt q. non. f. i spūale: hoc emē ēē symonia. extra de iurepatro. de iure. bñ tamē transit cū vñm iustitiae siue villa vendita i vñm iustitiae nisi expiat. vt. e. nñ. et l. pñ. et. c. cū fm. sicut enā trāsit ecclesia vt dñs videt. Et sic ius patronatus nō potest vendi: ita enā nec i fēndū vari. Et si villa maioris precio venderet ppter ius patronatus esset symonia: q. talis venditō attingeret aliquo modo ipsum ius patronatus? fm Alex. an. Sed cū applicatur pecunia dñs p emptōne iurispaz: Rñdēt. j. q. j. non est putanda. i. glo. et extra de iurepatro. quia clerici in glo. q. applicabilē ecclesie: cui p hñdē emptōnem est iniuria facta. ar. extra de hoc. et sic ecclesia erit suspensa patrona. Sed quid si ipsa eadē ecclesia ius pñm

emisset a patrono suo: penes quam remanebit ius illud? Et videt q. non penes ecclesiam que emit. ar. et de iurepatro. illud. q. venditō non tñuit: q. spūale vel annexū spūali vñdēt nō potest. extra eo. querelam. et sic remanebit apud patronū pecunia restituta. Sed contrarium colligi potest ex supdī cō. c. vñdēt q. emptor spoliatur: et non venditor. Si autē vñdēt lisset venditorē spoliare: hoc dixisset de ipso sicut d alio: vt dñs q. pñmari debet vñdēt. hoc notat in glo. illius. c. clerici. Et vñm finis p Innoc. approbatur. Etz licet vendere vasa consecrata: puta calices. patenas. et hñdēt? Rñdēt talia consecrant rōne forme non rōne materie. et ideo licet ea vendere rōne materie: non habito respectu ad consecratōnem. ita tamen q. pñone seculari non vendantur: nisi prius i maiorem redigantur. Alij vñ ecclesie vendi possunt etiam in eadē forma. x. q. ij. hoc ius potestatem. non sic autē de oleo et chrismate consecratis rōne materie. quia hec consecrantur rōne materie. Sed quid potest vel debet fieri de lignis ecclesie consecrate si destruantur? Rñdēt. vt dñs de conse. dist. j. l. vñ. vñdēt vel igni comburi: vel i vñm alterius cōuertiri ecclesie: vel ad pñm fratz in monasterio poni: et hoc nō idē ferret fm glo. sed i locis religiosis: vt i domitorio. capitulo et hñdēt. si autē i cōgna vñ i vineis pastinādis: nec debet i vñm laycor pñm: vt dñs i d. c. ligna. et. xij. q. iij. q. semel. Etz licet vendē terrā i vñm sepulture? Et videt q. non. q. effron vñm pñm de hoc q. vñdēt agi i quo erat spūalia duplex: in q. mortui sepeliebāt. Secū. xij. et pñm ex pñm. d. i pñm. et sepulture. Ad ar. vñ dicendū fm Alex. an. q. qdā dicunt q. cū agro illo venditō transiit illa spūalia: et hoc potest fieri sine peccato. Alij vñ dicunt vt pñm pñm q. enā illa spūalia vendi et emi potest sine peccato: quia non erat ad sepeliendum benedicta vel consecrata. Et fm vñq. hñm solutionum sunt ppter eandem rōnem mutuatū nomē ipsi effron: vt scilicet postea diceretur effrā. pñm emi voluit dare gratis: quod est pñm. et postea vendit legitime: et ideo cum primo diceretur effron. i. confirmatus et pñm: dictus ē postea effrā. i. infirmus et impfectus. dicebat autē illa spūalia duplex: q. i ea duplex erat māsio. supior: i q. sepeliebātur vñm: et inferior: i qua semine.

Etat videre de. x. et vñ. f. q. admittant ad accusandū symoniacū et testificandū eū. Sciendū igitur q. ad accusandū symoniacū admittunt omnes etiam criminosi et infames dummodo nō sint inimici et conspiratores. Et hoc si accusatus sit clericus male fame. Secus est si sit clericus bone fame: vt extra eo. tanta. et. ij. q. j. i pñm. cū nō accusator non pñm: sed testes multi ad accusandū admittunt: qui a testimonio repellunt. Et ideo refert inter hoc. et illud extra eo. licet. f. penul. i. f. q. autem admittantur ad testificandū docetur p illā decretalē extra eo. p. nūa. f. quā q. dñs ad maiorē euidētā multipliciter distinguit. Et pñm circa modū agendi: vñ agat de crimine symonie criminalit: vel civiliter. et si civiliter: vñ de rigore vel de equitate. scdo distinguit circa pñones contra quas proceditur: vñm si sint regulares vel seculares: et si sint regulares vñm sunt inferioris gradus an excellentioris dignitatis: et an illi ideo sunt bone opinionis vel male fame. et vñm possint puniri defacili an sine scandalo non possint condemnari. Tercio distinguit circa pñones testium vñm sunt honesti: vel emendati de crimine: an pseuerent in ipso. et an ipsi testificantur ex charitate vel ex odio. Quarto enā q. crimina obijciant testibz vñ ea de vel maiora an paria vel minora. Quinto an sint enā alia ad micula q. aduocent testes. Recollige illos qñq. modos qñq. ad alteram partē dñdo: q. testes criminosi et maxime emendati de crimine: q. alijs admiculis fulsunt. Et credit necessariū esse vñ. q. f. alijs admiculis fulsunt quādo sunt criminosi nō emendati: alio non. maxime nō pñm in scelere et munere: zelo iusticie testificantur: quibus minora crimina opponunt: vt fur et adulterij. q. sunt minora symonia: admittunt cōtra regulare inferioris gradū: grauit infamatus: q. sine scandalo potest facile remoueri. Et hoc qñ agat civiliter. et fm igitur nam equitatis: nō vt deponet ab ordine: sed vt amoueat ab admistratōne. Et ideo tales pñm tales taliter admittunt. q. ex temeribus causis remouent: sicut quorundā religiosorum

approbata pfectio tepofat. Et hec oia pbanē eē. e. p. mas. pōitū aut dūctōem dicit Dōst. ut ftrictē ftrictū: qd si mē bñ vñū tēficat: tēficat repellit. Et hoc vidē enā Ber. fentire i pma glo. Et sic nō admittit Dōst. crimiofos sine admiculis enā i crimie symonie. i. p. regularē iferionis grad⁹. Nec enā illos qd nō zelo iusticie: s. malignitatis fomue tēficat: vt mī micos capitalis t. conspiratores: vt i. c. p. mas. j. s. nos. vo. Nec enā admittit pōitū si agit ad tepofuōs grad⁹. Aut eriam si tēficet crimē p aliquē ad hoc: vt qd remoueat ab admīstratōe. q. tūc fm rigore iuris pcedi d. Jte nec ipos admittit si secularis accusat: vel regularis fupionis qd⁹. vt epa vel iferionis grad⁹ done opmōis: vel qd nō pōt sine scandalo remoueri. Alij dicūt qd illa tēficat p mas. corrigē p Dreg. eē de tēficat. tēficatōm. S. Dōst. reputat abfurdū: cū ipa fit valde rōnabilis. Jd dicit decretale Dreg. intelligēdā fm pāu etā dūctōis. Quid de socio fūue mediatoe i symonia: mī qd admittit J. auctores symonice. Kā si talis fit foc⁹ nī crimis t. nō muneris admittit J. cū: enā si agat tñ cūlit. Mō aut si agat criminalit: foc⁹ vo crimis t. muneris. mediatores. Et fm Jo. an. hoc. c. intelligit de mediatoe nō emēdato de crimine: alio effert quoddā spāle i hoc. eē. e. n. tēficatōm. Vel pōt dici qd de emēdato intelligit: t. bñ est speciale qd mediator admittit. Sed quō repellit foc⁹ fūue pariceps crimis: si enī accusatus dicat nō potes pira me tēficari: q. foc⁹ meus i eodē crimie fūit: cōdemnabit vt pfectus: vt eē de pfecti. c. j. Si vo dicat nō feci quod imponit mibi: t. si fecissem non potes esse tēficat tanq. eodē vicio laborans: sic mentit: t. lex non docet mētur. xxij. q. iij. q. peccat. fm aut d. Grego. nāfō. cū enā pferunt Dōst. dicit pōt expio J. te: q. dico te crimie illud pmitte fup q. vis me accusare vel tēficari: t. p. pñ nō fore audiendū: t. q. ita offero mē pbanē. Si i index exceptio nem talem non admittat appellatur iute: vt extra de appel. interposita. Explicit liber feptus huius summe.

Inapuit tituli feptimi libri: qd ē de cēfura ecclesie.

Quid ē excoicatio: t. te fpeō e⁹ pgruitate.	f.
De excoicatioe maiori a iure.	ij.
De canone illo. si quis.	ij.
De excoicatioe maiou iudias.	ij.
De excoicatioe minon.	v.
Quis pōt excoicari.	vj.
De caufis excoicatiois.	vij.
De forma excoicandi.	vij.
De damnis excoicatiois.	ix.
De penis excoicanti finiam ptemētis.	x.
De penis cōicantiū cū excoicatio.	xj.
De psonis licite cōicantiū cū excoicatio.	xij.
Quis abfoluere pōt ab excoicatioe.	xij.
Quis abfoluere pōt ab excoicatioe.	xij.
Quis abfoluere fieri debet.	xv.
De interdicto t. fufpenfione.	xvj.
De tepofitione.	xvij.

Inapit liber feptimus tractio d. excoicatioe t. fpeō e⁹. Primus.

De in libro immediate pre

cedē bñū fit de plano eccl' afficio ad qd pñet i fctos cū eoz exgit culpa cēfura eccl' afficio exerce pñet i hac pte qd ē liber. vij. hui⁹ summe pferādū ē de ipa cēfura eccl' afficio noie cui⁹ intelligit finia excoicatiois. iudiciū t. fufpēfiois. eē de v. fig. qren. Et hec differit fm Ray. t. ber. lib. vj. eē. e. cū medi. i. glo. ix. q. ppe psona excoicaf. xj. q. iij. certū. t. eē de v. fig. ex pte. psona fufpēdit. ij. q. v. pib. t. eē de pur. cano. ut nēas folu

endies. Loc⁹ aut iudiciū vt ciuitas. villa. caft. eccl' a. regnū eē d. v. fig. cū i pūb. Jndū tñ ponit vñū p alio. q. i. psona dū iudiciū t. ciuitas excoicata. eē. e. rñfo. t. eē de pū. cum te plātare. Jd pōitū at t. rēgdātō nō pphēdit nōie cēfure eccl' afficio. vt dicit Dōst. i. c. querē. De trib⁹ J. pōitū dicitū ē. t. pmo te excoicatioe circa quā pferādū ē pmo qd ē excoicatio t. te fpeō e⁹: t. pgruitate. J. pmo vidēdū ē qd fit excoicatio: t. cū hoc fūit apparet quor t. q. fūit fpeō eius. fctō te pgruitate e⁹. Jte ad pñū sciendū qd excoicatio fit rēfcribē a q. bñdā. Excoicatio est fepatē a cōione ecclesie quo ad fructū t. fuffragia generalia. Jd cūp rēfcribēis euidentiā pferādū ē qd ille qd p baptifmū i ecclesia pōit ad duo afcribē. f. ad tū fidelū t. ad pncipatōem facramētor. t. fctm illoz pūpū mī pñū. q. i. fctio pncipatōis nō cōicāt mī fctioles. t. iō alio qd pōt eē ecclesiā fieri p excoicatioem dupliciter. Eno mō ita qd fepetur tñ a pncipatōe facrorum. t. hec est excoicatio mīe Jlio mō ita qd excludat nō tñ a pncipatōe facror: sed enā a certū fidelū. t. hec ē excoicatio maior qd huc diffinit. Mō d. pōt eē tñ mēbz. f. qd excludat a pncipatōe fidelū t. nō a pncipatōe facror: rōne iā dicit. q. i. fctioles i fctio cōicāt. De vtrūq. hī eē. e. si quē. Nec obstat illud. iij. q. iij. engelund. Vbi vidē pñūm dicit. Jbi em d. qd fūit excoicata nō tñ excoicatioe minon qd a fraternā focietate diuidit: f. enāz maiou qd a corpe Jpi rēfclndit. Debet em ibi intelligi fraternā focietā qd cōtra hit i pncipatōe facrorum. corpus vo Jpi ecclesiā fūue collegiū mī fidelūm dī. te pte. dī. f. ecclesiā. i. catholicoz. J. vtrū rñus ad euidētiā dicit diffinitiois fctōis qd cōicāt fidelū est duplex. quedā i fctualibus. vt fūnt mūne oīones t. pñt ad fctā pncipatōe. quedā i corporalib⁹ actib⁹ legitimis: qd qōz actus legitimū i hīs vtrūq. pñent. J. p. rēfctis ananiam qd afficit. Jd. oīare. vale. pñūm. mēfā negat. Jd. f. ne ofculū tēf. Jd. rē. ne cū excoicatis oīem. Jd. rē. ne fctūm J. cōmūno. ne i fctio cū ipis aliq. cōicet. vel fm Dōst. pñū mō. i. cōe colloquū. Jd. rē. negat. ne aliq. cū eis comedat J. pñūm J. diffinitio impōtat fepatōem a fctio in hoc qd tū cū qñm ad fructum. t. cōione fidelū qñm ad fctualia p hoc qd dicit. t. fuffragia ecclesie cōmūna. Jlia aut diffinitio qd dā dā mūne fm fepatōem ab vtrūq. acubus. q. tal. ē. Excoicatio ē a qualibet licita cōione fidelū vel legitio actū fepatō. vñ Jd. d. dī fūit excoicaf ab cū ligni vtrūq. dicit dīo Jd. dicit ne forte fūmāf de ligno rē. xj. q. iij. J. dēdēnter. J. fufpēfiois p. qd fūnt fpeō excoicatiois. f. maiou t. minon. J. mōz excoicatiois fūnt enā due fpeō. d. qd hī. j. n. r. hui⁹ libri. ar. iij. q. vltima.

Et vidē de fctō. f. de pgruitate excoicatiois. Circa qd sciendū fm Dōst. qd ficut i medicina corpori rēplex ē mod⁹ fanādi quo vñt fapies medic⁹. f. qd p medicamēta fuaia. aliq. p modicamēta. Jta i medicis fctualib⁹ ali mod⁹ qdā fuaia ē p excoicatioem t. facramētor. mīfctio nem. modus vo mōdoz est p mīfctioem t. fctioem mīfctioem facror. t. vtrūq. dī vtrūq. p medicis fctualib⁹. p mīfctioem pñit t. mōdoz varietate. Et de pmo qd nō certū est. te fctō vo p. p illō Jd. d. dī. J. vñ. J. peccauerit i te fra. t. rē. vñ. J. dī. q. si ecclesiā nō audierit fit tñ fctio cōicet. pub. t. pñt. J. dēnter dico vobis qd cūq. ligaueritis fup terrā rē. J. cum J. cōmūa t. publicam eē cōione eccl' repñit: tal. dī fm ecclesiā eē cōionez reputari. Et ita p. q. tal. merito dī excoicari. J. obijct. qd cū qd excoicaf fathane tradit: vt p. j. J. o. v. vñ. apollolus formatorē mīfctio tradit fathane. hoc aut impū videret. Rñ: fathanas ē totto: nō tñ aīaz vtrūq. cōpōz. tradit aut tottoz est dupliciter. f. aut cēfando a pñitōe tottoz. fūue te ponēdo aut mēdo tottoz vt affigat. Excoicare iūf fm pñt nō eccl' fctū ē fathane tradit: p. cōz fctio rēdo t. cū expone to. fctio rēdo em fuffragia t. fctia p qd mūne J. hōfctio fctioz as. J. tpe aut ecclesie pñitue qd rēmones ipis apollolus fctioz cieban: t. mīfctio rēdo erat fctio p mīfctio. nō tñ expone banē: f. enāz cōpōluter ad mandam apollolus vtrūq. hī dī J. J. o. v. i. rē. t. glo. Et iūf rēcut i pñitio eccl' fctio rēdo: vel pñitio excellētiā apollolus. J. dicit aut hī nō ita vtrūq. i corpe t. fctio: vtrūq. dī expōnūt: t. p tōto dicit fathane tradit t. vere excoicari. hec Dōst.